ŞTIINŢA ŞI LITERATURA
în b
RUSIA
LA
PETER VELICOM
CERCETARE.
I. PEKARSKAGO.
Complet premiat de Academia de Științe! Demndovsky irei
VOLUMUL 1.
SAINT PETERSBURG.
Publicarea Asociației „Oficiul public”.
1"62.

INTRODUS!E
b b
ISTORIA IIPOCIÌWIIUI
în
RUSIA
SECOLUL XVIII.
CERCETARE
n. Penarev»»th
SAINT PETERSBURG.
În tipografia Parteneriatelor. „Societatea - Și * - 1862.

TIPARAREA ESTE PERMISA
astfel încât, după tipărirea prezentării, să existe un număr legal de copii în Tseyasurny Kompot. G Petersburg. 2 septembrie 1861.
Pozitia corecta jpaaopa S. Zllibegii*.

CONȚINUTUL PRIMULUI VOLUM.
Prefaţă, p. I-Ví.
eu.
Semnificația Poloniei pentru Academia de la Kiev. Oamenii de știință de la Kiev la Moscova. Motivele eșecurilor lor există până în epoca lui Petru cel Mare. Influența Kievului asupra iluminismului rus la începutul secolului al XVII-lea, pp. 1-6.
II
Cunoașterea lui Petru cel Mare cu oamenii de știință din Olanda, pp. 6-10. Tipografii ruse din Amsterdam, p. 10-13. Ilya Kopievskiy traducător, compilator de manuale și poet, pp. 13-25.
/ SH
Relațiile dintre Petru cel Mare și Leibniz. Proiecte cele mai recente despre introducerea științelor în Rusia, pp. 25-33. Wolf: invitații către el să se mute în Rusia; serviciile sale pentru iluminismul rus, pp. 33-39. Cunoașterea țarului cu oamenii de știință francezi la Paris în 1717. Ideile teologilor francezi, pp. 39-43. Schimb de politețe cu Academia de Științe din Paris, pp. 44-45.
IG.
Înființarea unei biblioteci la Sankt Petersburg, pp. 46-48. Bibliotecarul Schumacher și raportul său către țar într-o călătorie în străinătate cu scopuri științifice, pp. 48-52. Kunst-kamera cu monștrii și raritățile ei, pp. 53-59. Directive preliminare privind deschiderea Academiei de Științe din Sankt Petersburg, pp. 59-63.
v.

Primul mentor al țareviciului Alexei Neugebauer. Îndepărtându-l din Rusia, pp. 64-65. Broșuri polemice împotriva curții ruse. Persecuția și protecția lor, pp. 65-90. Măsuri ale lui Petru cel Mare pentru a atrage opinia publică din Europa alături de el cu ajutorul unei tipografii. Baronul Huyssen, agent științific și literar al guvernului rus la începutul secolului al XV-lea, 90-107.
Biblioteca „Runivers”
η.
Starea școlilor religioase la începutul secolului al XVIII-lea, p. 107-121.Școala de navigatori din Moscova, academia maritimă din Sankt Petersburg, p. 122-124. Școlile digitale, p. 124-126. Gluck și gimnaziul său din Moscova, pp. 126-132. Mărturia doctorului Bidloo despre primul spital din Rusia, pp. 132-133. Şcoala prizonierilor suedezi din Tobolsk, pp. 133-134. Știri străine moderne despre starea educației în Rusia de atunci, pp. 135-139.
BUNĂ.
Rușii lui Petru cel Mare în străinătate, pp. 139-144. Descrieri contemporane ale călătoriilor, pp. 144-155. Scrisorile străine ale rușilor la începutul secolului al XVIII-lea, p. 155-167.
VIII.
Manuale antice pentru predarea inițială a copiilor să citească și să scrie. Relația lor cu începuturile lui Petru cel Mare, pp. 167-182. Concepte de gramatică în vremuri, pp. 182-183. Împrumuturi din gramatica Veghetorului (1619) la începutul secolului al XVIII-lea, p. 183-186.
IX.
Starea lingvisticii în Rusia în secolul al XV-lea, p. 186 - 190. Manuale și manuale la începutul secolului al XVIII-lea. Mărturia unui contemporan pe acest subiect: Ivan Maksimovici și prefața sa la lexiconul latin, pp. 190-197. Traducători: ordinul ambasadei, p. 197 - 210; de pe chipurile clerului. Instrucțiuni personale ale lui Petru cel Mare pentru traducerea cărților, pp. 210-220. Traducători școliți în străinătate, p. 220-248. Prințul Dmitri Mihailovici Golitsyn, patronul traducătorilor și oamenilor de știință. Semnificaţia ei în evenimentele politice din 1730, p. 248-263.
Matematică. Manual de matematică al secolului XVII, p. 263-26*. Introducere în arabă qi*r 268-269. Cărți de matematică tipărite ale vremurilor lui Petru cel Mare, pp. 269-277. Astrologie; succesele ei în Rusia pe vremuri, pp. 277-281. Astronomie; dragostea suveranului pentru această știință; primul anunț tipărit de eclipsă, pp. 281-283. Calendare. Cuvintele lunare ale țarului Alexei Mihailovici cu note scrise de mână de Petru cel Mare, pp. 283-285. Calendare scrise de mână și tipărite de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVIII-lea, p. 285-289. Bruce și lucrările sale în beneficiul educației rusești în general, pp. 289-303. Calendar, cunoscut sub numele greșit de Bryusov, pp. 304-313. Calendarul lui Izvolov, compilat în conformitate cu cerințele științei, pp. 313-315.
Biblioteca „Runiverse”
π.
istorie; ghiduri tipărite pentru studiul istoriei ruse, pp. 315-317.Preocupările țarului cu privire la livrarea istoriei ruse și viziunea sa asupra perioadei sale antice. Ordinele lui Petru cel Mare despre păstrarea memoriei urmașilor domniei sale, pp. 317-323. Despre traduceri și publicare în lumina lucrărilor istorice străine. Influența catolicismului și a protestantismului asupra lucrărilor istoricilor

occidentali și semnificația acestei influențe în traducerile rusești ale lui Petru cel Mare, pp. 323-332.
XII.
Traduceri în rusă ale lucrărilor geografice în secolul XVП, pp. 333–340. Descrierea în limba rusă a Chinei—Spataria, pp. 340—343. Geografie tipărită sub Petru cel Mare; grijile sale cu privire la compilarea și tipărirea hărților, pp. 343-346. Influența Academiei Franceze de Științe în parte din studiile diferitelor regiuni ale Rusiei, pp. 346-350. Prima călătorie științifică prin Siberia de Dr. Messerschmidt, 350-362.
XIII.
Poezii scrise de mână și cuvinte laudative stocate în biroul lui Petru cel Mare, pp. 362-363. Panegiric al fraților Lihudov, p. 363-364. Lucrări prozaice și poetice cu ocazia victoriei de la Poltava, p. 365-368. Poemul lui Mihail, ciobanul Valdai, 1718, p. 368-370. Cuvântul lui Sofroniy Likhuda, pp. 370-371. Cantata de Mihail Shiryaev, pp. 371 - 372.
XIV
Misterele medievale și relația lor cu scenele de teatru antic din Rusia, pp. 372-380. Mistere în Rusia Mică, 380-387. Ritul acțiunii rupestre la Moscova, Novgorod, Vologda, pp. 387-391. Tranziția misterelor poloneze și rusești la Moscova sub țarul Alexei Mihailovici, pp. 391-421. Știri ale contemporanilor despre teatrul și actorii lui Petru cel Mare, pp. 421-437. Rusul de atunci se joacă cu aluzii la evenimente și chipuri contemporane, pp. 437-459. Traduceri ale operelor dramatice europene, pp. 459-478.
HG.
Legătura operelor literare din vremurile Petrine cu noua literatură rusă. Theophan Prokopovici, ca scriitor care a exprimat în lucrările sale aspirațiile care au fost provocate în Rusia de reforma lui Petru. Relația lui Prokopovici cu Antiohia Kantemir și Lomonosov, pp. 478-494.Reprezentanții înapoierii și stagnării în viața rusă sunt primii dușmani ai lui Prokopovici, pp. 494-495. Rapoarte literare, p. 495-498

Aplicații.
I. — Scrisori de la Burgomaster Witzen către Petru cel Mare, pp. 517-520. IL—Scrisoare de la Dr. Ruysch către Petru cel Mare, pp. 520-521.
II.—Petiția lui Elijah Kopievok către Jan Jung, pp. 521-529.
IV*.—Scrisori de la Abbé Bennon și Fontenelle către Petru cel Mare și răspunsul lui către Academia Franceză de Științe, pp. 529-533.
Y.—Un raport despre călătoria în străinătate a bibliotecarului Schumacher, pp. 533-558.
I.—Descrierea colecției de curiozități a lui Albert Sebe dobândite de Petru cel Mare, pp. 558-561.
VP.-a) Proiect pentru înființarea unui seminar la Sankt Petersburg de Feoyan Prokopovich, pp. 561-567.
b) Introducere în comerțul rusesc, întocmit de Prince. Ivan Shcherbatov, p. 564-567.
VS. — Corespondență despre cartea, Sistemul religiei mahomedane, op. Dmitri Kantemir, cip. 567-570.
IL — Apeluri și scrisori de carte. Dmitri Kantemir și fiul său Antiohia, p. 570-578.
Biblioteca „Runiverse”
PREFAŢĂ.
La începutul secolului al XVIII-lea, tipărirea cărților în Rusia a devenit mai dezvoltată, corespondența dificilă a diferitelor lucrări și

traduceri a început să se oprească, au apărut manuale tipărite, tratate, lucrări întregi etc., în diferite ramuri ale științei; dar toate aceste lucrări din vremurile bune au devenit acum rare, iar dobândirea și folosirea lor implică „dificultăți nu mici.
Există diverse motive pentru această raritate: unele lucrări au fost tipărite într-un număr semnificativ de exemplare, dar apoi, din motive politice sau religioase, au fost scoase din circulație în public și, astfel, au rămas în mâna câtorva. De asemenea, s-a întâmplat ca o carte să fie publicată într-un număr mic de exemplare, motiv pentru care, atunci când a apărut în lume, a devenit deja o raritate. Dar principalul motiv al dificultății de a obține cărți de la Petru cel Mare trebuie considerat starea de atunci a societății ruse: pe vremea lui Petru cel Mare, cercul de cititori era atât de nesemnificativ, nevoia de lectură era atât de nesemnificativă încât chiar și nu. multe cărți care erau tipărite la acea vreme nu au găsit aproape vânzări și, în timp, din necesitate, ca fiind inutile, au fost distruse. În 1703, un negustor olandez care făcea comerț cu cărți rusești tipărite, prin voința țarului, la Amsterdam, îi scria lui Petru cel Mare că era în pierdere din acest comerț, „pentru că sunt puțini negustori și vânători în ținuturi. a majestății tale regale”. Scriitorul acestor rânduri a avut ocazia să se convingă și mai mult de acest lucru, căutând prin vechile fișe tipografice ale arhivei sinodale. Din ele, de exemplu, este clar că în 1752 biroul Tipografiei Sinodale din Moscova a acumulat diverse publicații Petrine care ieșeau din Moscova și Sf. pentru a le folosi pe ambalajele cărților nou publicate. Ultima măsură a fost

efectuat de mai multe ori si anume: in 1752, 1769 si 1779. Din inventarele întocmite cu această ocazie, reiese că o mare parte din edițiile acum deosebit de rare ale epocii menționate zac de zeci de ani în depozitele biroului, ocupând spațiu doar în zadar. Din acest motiv, s-a permis utilizarea pe ambalaje: 11 mii de exemplare ale declarațiilor de ani și formate diferiți, iar între ele 3.462 de exemplare. Jurnal despre capturarea Noteburgului, cunoscut acum doar în trei exemplare, din care două dovezi; declarații pentru 1722 și 23 de ani - 2.498 și 1.455 de exemplare;decrete - circa 8.000 de exemplare; calendare - 4.552, in chiol sunt 1.812 exemplare. calendar pentru 1709, care acum este cunoscut bibliografilor într-un singur exemplar, care a supraviețuit în biroul lui Petru cel Mare al Arhivei de Stat a Ministerului Afacerilor Externe. Cărțile cu conținut științific, care se găsesc acum doar în câteva biblioteci și rareori, rar printre dealerii de cărți second-hand, sunt enumerate în oxizii menționați mai sus de 100, 200, 300 și uneori mai multe exemplare. Astfel, din necesitate, edițiile lui Petrovsky au mers la pachet pentru o sumă semnificativă pentru acea perioadă - 7.412 ruble. 48 de copeici, după o estimare a cât a costat vistieria tipărirea inițială a cărților.
Această împrejurare explică de ce acum este aproape imposibil să strângem toate cărțile rusești tipărite de la începutul secolului al XV-lea și, prin urmare, pentru a duce la îndeplinire intenția de a le aduce la cunoștință și de a le descrie, numai bunăvoința cercetătorului. nu este suficient, dar a fost nevoie de ajutorul instituțiilor și persoanelor de care depinde în mare măsură succesul căutărilor bibliografice.
Pekarsky ia în considerare, în primul rând, obligația de a furniza despre mijloacele care i-au fost furnizate în continuarea activității sale.

În 1855, în volumul IV al Lucrărilor Academiei de Științe pentru Catedra II, a fost tipărită o notă asupra planului acestei lucrări. G. directorul bibliotecii publice, atrăgând atenția asupra acesteia, l-a instruit pe domnul Bychkov să o examineze și să o evalueze. O scrisoare cu această ocazie a baronului M. A. Korf, împreună cu observațiile domnului Bychkov cu privire la incompletitudinea și omisiunile exemplelor de descrieri ale cărților, sunt plasate în același volum al știrilor menționate.
Încrezător în simpatia directorului bibliotecii publice, cercetătorul i-a cerut permisiunea de a folosi colecția de cărți ale lui Petru din biblioteca publică, căreia i s-a acordat o atenție deosebită acolo încă de la intrarea baronului M. A. Korf în conducerea noastră. depozit de carte de stat. Directorul nu numai că și-a exprimat consimțământul în acest sens – se știe, la Sankt Petersburg, oricui are dorința și timpul liber să lucreze într-o bibliotecă publică –, dar s-a oferit să lucreze în departamentele bibliotecii și i-a permis să facă față. cu cataloage de bibliotecă şi

SH
solicitați, dacă este necesar, bibliotecarilor pentru clarificări și referințe.
Permisiunea de a folosi colecțiile bibliotecii publice la o asemenea scară a făcut posibil ca cercetătorul să se familiarizeze cu majoritatea cărților tipărite sub Petru, precum și cu un număr semnificativ de manuscrise și surse străine care aveau vreo legătură cu aceasta. eră. 1855, 56, 57, 58 și jumătate din 1859 au fost dedicate lucrului în biblioteca publică și, trebuie spus fără exagerare, Pekarsky și-a putut desfășura opera în dimensiunile actuale, doar datorită accesibilității și ușurinței cu care este. acum este posibil să se utilizeze depozitul public de cărți din Sankt Petersburg. Cititorul poate judeca singur atunci când își face osteneala să se uite prin acest studiu: toate cărțile și manuscrisele descrise aici, precum și lucrările rusești și străine găsite în citate și în care nu s-a făcut nicio indicație despre locul în care se află, cercetătorul. folosit în biblioteca publică ƅ .
Materialele obținute aici Pekarsky a încercat să completeze și să verifice cu lucrări din alte biblioteci. În acest scop, el, în 1857, a primit, prin mareșalul șef al Curții Majestății Sale Imperiale, contele Shuvalov, permisiunea ministrului Curții Imperiale de a vedea cărți și gravuri în așa-numita galerie a lui Petru cel Mare la Schitul Imperial. Cu ajutorul unui catalog excelent compilat, cercetătorul a recunoscut curând colecția, mai ales dragă pentru că îi aparținea lui Peter însuși și semăna în fiecare detaliu cu personalitatea sa puternică. În timpul studiilor lui Pekarsky în Ermitaj, regretatul Nummers a fost responsabil de această galerie și, în beneficiul științei, trebuie să ne dorim ca cercetătorii să întâlnească mai des astfel de custodi ai monumentelor științei și artei, așa cum a fost această persoană respectabilă.
În același 1857, lui Pekarsky i s-a prezentat o oportunitate, în timp ce se afla la Moscova, de a folosi asistența prințului M. A. Obolensky. După ce a permis să cerceteze cărțile și manuscrisele aflate în arhiva principală din Moscova a Ministerului Afacerilor Externe, prințul Mihail Andreevici, în calitate de iubitor al antichității, s-a ocupat însuși de a sublinia ediții rare și a raportat câteva știri despre persoane care, sub ordinul ambasadei, s-au angajat în traduceri de lucrări în limbi străine la începutul secolului al XVII-lea.

Cercetătorul a fost la Moscova în lunile de vară, când biblioteca Societății de Istorie și Antichități din Moscova este de obicei închisă; în ciuda faptului că deținătorul său, V. M. Undolsky, cu cea mai mare disponibilitate, i-a oferit lui Pekarsky ocazia de a se familiariza

scotocește cu edițiile Petrine, care se află în colecția menționată mai sus.
Permisiunea de a folosi cărțile și fișele tipografice ale arhivelor Sfântului Sinod Guvernator, permisiunea pe care cercetătorul o datorează domnului Ober-procuror, contele A.P.Tolstoi, a fost unul dintre cele mai importante beneficii în întocmirea acestei lucrări. Pentru a confirma acest lucru, este suficient să ne amintim că aproape toate mijloacele de răspândire a iluminismului în Rusia sub Petru erau în mâinile clerului; odată cu înființarea sinodului, activitățile de acest fel acolo s-au intensificat și mai mult și, prin urmare, tot ceea ce s-a întâmplat cel mai important în istoria educației ruse înainte de înființarea Academiei de Științe din Sankt Petersburg și a Universității din Moscova, a putut nu trec fără urmă în treburile sinodului: şcoala de atunci ia, era subordonat tipografiilor moderne, mulţi dintre traducători, preţul cărţilor etc.
În bibliotecile Academiei de Științe - ruse și străine, Pekarsky a completat informațiile obținute de el în alte colecții. Aici succesul lucrării a fost mult facilitat de atenția de precauție a conducătorilor acestor biblioteci, academicienilor, domnilor. Kunnkai Shifner. De asemenea, cercetătorul nu poate să nu-și exprime recunoștința față de angajatul din biblioteca academică rusă, П. P. Lambin, care a trebuit adesea să satisfacă cererile lui Pekarsky de a găsi și de a emite fie foi uriașe, fie broșuri și pliante abia vizibile pe rafturi.
Dintre persoanele fizice, Pekarsky a fost asistat de D. V. Polenov și I. 11. Karataev. Primul întotdeauna, cu cea mai mare disponibilitate, a oferit cercetătorului utilizarea bibliotecii sale, a împărtășit cu cordialitate cu el informațiile sale bibliografice și, în cele din urmă, după ce a aflat că Pekarsky, în cursul următoarei corecturi, era important să aibă lucrările descrise de el la îndemână, i-a înmânat cu generozitate, în tot timpul tipăririi cercetării, colecția sa de cărți ale lui Petru. IP Karataev deținea aproape cea mai bună colecție privată de cărți slavone bisericești din întreaga Rusie; în același timp, i-a trecut și biblioteca de cărți petrine a presei civile a lui P. S. Shishkin (care a achiziționat-o de la cunoscutul colecționar de cărți tipărite timpurii, regretatul A. I. Kasterin). De îndată ce domnul Karataev a aflat că este extrem de important pentru Pekarsky să se familiarizeze cu colecția sa, s-a oferit imediat voluntar să-i arate toate publicațiile necesare cercetării, iar apoi a urmărit constant munca cercetătorului, fără a lăsa în multe cazuri face observațiile sale extrem de utile, deci cum domnul Karataev, colecționând propria bibliotecă timp de 20 de ani, cunoștea perfect fiecare exemplar al acesteia. În mai 1861, această colecție a intrat în biblioteca publică; dar în studiul de față, finalizat

înainte de acest eveniment, când se face referire la cărțile din fosta bibliotecă Karataev, se păstrează numele fostului lor proprietar, căruia Pekarsky se consideră atât de îndatorat.

Cu ajutorul unor astfel de mijloace și cu ajutorul persoanelor numite, Pekarsky și-a finalizat cercetările în 1859. În luna iunie a aceluiași an, a fost supus, conform procedurii stabilite, spre luare în considerare de cenzură spirituală și laică, după care (în martie 1860) a fost înaintat Academiei de Științe, care a returnat manuscrisul autorului în luna mai. 1861. În această perioadă, Pekarsky a continuat să colecteze noi materiale pentru a-și completa și corecta munca. Astfel, datorită asistenței și instrucțiunilor lui E. E. Berkholz, Pekarsky a profitat de marea majoritate a acelor achiziții pe care biblioteca publică le crește aproape zilnic în bogata sa secțiune de scrieri în limbi străine despre Rusia. — Academicianul Kunik i-a oferit cercetătorului un colecție de lucrări academice 1719 - 26 de ani, în care erau încă necunoscute detalii despre pregătirile pentru deschiderea Academiei de Științe din Sankt Petersburg, precum și despre primii ani ai existenței Cabinetului de Curiozități din St. Petersburg și cea mai veche bibliotecă publică din Rusia (acum academică). I. Damansky i-a comunicat lui Pekarsky informațiile pe care le adunase despre fostul director al tipografiei din Sankt Petersburg, Avramov, o persoană curioasă în sensul că în scrierile sale apăra antichitatea prepetrină, dar în așa fel încât el însuși. și-a exprimat toată inconsecvența.

În cele din urmă, la mijlocirea binevoitoare a contelui D. N. Bludov, ministrul Afacerilor Externe i-a permis lui Pekarsky să studieze în arhiva de stat a Ministerului Afacerilor Externe, unde sunt păstrate așa-numitele acte de birou ale lui Petru cel Mare. Cititorul știe deja despre importanța și semnificația lor pentru istoria rusă a secolului XYIП din lucrarea academicianului Ustryalov: i-au permis lui Pekarsky, în prima parte a studiului său, reelaborarea a patru capitole și completarea aproape tuturor celorlalte, iar în prima parte a studiului său. a doua parte pentru a plasa până la 100 de coli tipărite diferite (conform unei mari părți a decretelor moderne) și pamflete, care nu se află în bibliotecile cunoscute. Printre astfel de lucrări, au existat destul de multe astfel încât fie toate de la început până la sfârșit au fost compilate de Petru cel Mare, fie au fost corectate de el. Vorbind despre ocupațiile sale în arhiva statului, Pekarsky consideră că este de datoria sa să-și exprime profunda recunoștință față de managerul acestei instituții θ. I. Gilferding, a cărui dorință și disponibilitate de a fi de folos oricărui cercetător, a fost apreciat de toți cei care au avut ocazia să lucreze doar în arhiva statului.

În concluzie, este necesar să spunem câteva cuvinte despre planul pentru

cercetare demnă *, culegând informații despre cărți tipărite de la începutul secolului al XVIII-lea, Pekarsky a văzut că și cu mai multe detalii, descrierile bibliografice constituie doar material secundar pentru istoria iluminismului în general. Pentru a umple golurile care ar fi fost inevitabile dacă cercetătorul s-ar fi limitat doar la monumentele tipărite ale epocii în care Rusia nu era încă bogată în tipografii, a adunat toate informațiile de care dispunea despre școli, despre starea științei în general și, de asemenea, despre gradul de influență educația europeană, opoziția față de antichitate etc. Toate aceste informații sunt prezentate în partea I, care conține o introducere în istoria educației ruse la începutul secolului al XV-lea. Partea a II-a este dedicată unui studiu al tipografiilor ruse de atunci și unei descrieri a lucrărilor tipărite acolo din timpul primei

călătorii a lui Petru cel Mare în Europa până la moartea sa, adică din 1698 până în 1725.
5 august 1861.

Înțelesul lui Nagy·· pentru Academia din Kiev din η ini sec. Oamenii de știință de la Kiev η ■oskv. Motivele eșecurilor lor există până în epoca Marelui Negru. Influența Kievului și a culturii ruse la începutul secolului al XX-lea.
În istoria iluminismului rus în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, două evenimente opresc, în special, atenția cercetătorului - aceasta este înființarea academiei de la Kiev de către Peter Mohyla și grijile lui Petru cel Mare cu privire la răspândirea cunoștințelor. in Rusia. Ambele evenimente - unul la începutul secolului al XVII-lea, celălalt în primii ani ai secolului al XVIII-lea - au avut un impact atât de mare asupra cursului ulterior al iluminismului rusesc, încât conțin germenul și începutul a tot ceea ce s-a întâmplat în istoria noastră a științei și literaturii și aici este necesar să căutăm indicii despre multe lucruri care au existat și au rămas cu noi mult timp după aceea. După ce am ales pentru investigare mișcarea mentală din viața rusă din vremea lui Petru cel Mare, trebuie neapărat să ne limităm la câteva observații despre epoca precedentă - o epocă nu mai puțin curioasă și bogată în cele mai diverse fenomene. Nu există nici cea mai mică îndoială că Peter Mohyla, la înființarea academiei de la Kiev, a luat ca model școala poloneză și a introdus ordinea, chiar și într-o oarecare măsură, în direcția care exista în Polonia la acea vreme. Aici clerul ținea constant și ferm în mâinile lor toate mijloacele de educație și dispunea de ele la discreția lor. Această împrejurare a avut drept consecință că scolastica medievală a rămas în Polonia mai mult decât în restul Europei. În prima, iluminarea a fost un mijloc de exaltare și prosperitate a clasei privilegiate, motiv pentru care s-a acordat puțină atenție îmbunătățirii ulterioare a cunoștințelor. Dimpotrivă, în alte state europene, mai ales după Reformă, știința a avansat, și nu pentru a sprijini nicio clasă, nu sub forma întăririi avantajelor doar ale unor persoane selectate, ci în beneficiul tuturor și tuturor celor care și-au dorit doar. a apela la el . De aici diferența dintre iluminarea Poloniei și iluminarea altor țări europene.

Apariția la Kiev a academiei, ca bastion împotriva propagandei romano-catolice, a avut o influență puternică asupra caracterului iluminismului răspândit în Rusia Mică. Oamenii de știință de acolo, după ce au luat armele de la dușmanii lor, nu au putut decât să acționeze în spiritul polemicului, ca singur mijloc de apărare împotriva atacurilor. Aici trebuie să caut motivul pentru imitarea nu a popularului polonez, ci mai degrabă a literaturii iezuite, care, din păcate, a cântărit foarte mult pe frații noștri polonezi de atâta timp. Toți Micii oameni de știință ruși, de îndată ce, în cunoștințele și abilitățile lor, au ieșit din rândurile lucrătorilor științifici obișnuiți, și-au risipit talentele în polemici sau în astfel de lucrări, în care florile retoricii vechii școli erau împrăștiate din belșug. Direcția polemică și asimilarea sclavă a tuturor metodelor de învățare școlară poloneză au făcut posibilă formarea unui tip special de literatură în Rusia Mică, care avea puține în comun cu oamenii și, prin urmare, era sortită stagnării. Dar cu toate acestea, nu trebuie pierdut din vedere că Little Russian scholarship avea partea ei bună,

și anume, cu ajutorul ei, la Kiev, ura stupidă pentru tot ce străin, pe care Moscova încerca să o susțină sistematic, a dispărut.
Nu au trecut nici măcar 40 de ani de când oamenii de știință de la Kiev au venit la Moscova. Și acest lucru a fost foarte util pentru iluminarea în Rusia, dar nu tot timpul pentru ei personal. În acel moment, ignoranța a ajuns la punctul în care nici o singură carte nu putea fi tipărită fără să comită multe greșeli, fără a strica sensul foarte simplu al textului și, în concluzie, fără a cere cu smerenie iertarea greșelilor. Dar acesta din urmă era doar pe hârtie....
În cele din urmă, de la grecii veniți în Rusia pentru pomană, au aflat în Orient că în Rusia Mică există astfel de oameni care au îndrăznit să studieze în străinătate, iar cu această ocazie, în 1686, Patriarhul Ierusalimului Dosnoi i-a scris țarului: „acum. in tara aceea, verbul pamant cazac, este esenta netsii, chiar si in Roma si in Polonia de la latinii pe care i-au invatat, si arhnmaidriti, staret, si se citesc incomparabil rafinament in manastiri... si farmec vani.... profesam. să fie cazaci ortodocși, ambii care au moravuri mulți corupți, nu se cuvine să învețe ortodocși acolo... „...
Cu toate acestea, chiar și fără acest mesaj, Micii oameni de știință ruși nu au avut noroc atunci la Moscova. Intrigile mărunte, calculele personale s-au amestecat cu cauza iluminismului: erudiții greci Likhud, dușmani jurați ai tuturor, 4TÒ le-a adus aminte de Occident, mai rusi, au contribuit la înmulțire.
') Sfântul Dmitri, Mitropolitul Rostovului. My*, *L40, pp. 23 a 24.

d
neîncrederea față de noii veniți de la Kiev. Patriarhul Ioan, care a văzut de fapt răul din interpretările greșite și abaterile de la puritatea Ortodoxiei, credea că străinii sunt motivul pentru aceasta. Era greu, însă, să gândești altfel, întrucât nu era încă deschisă calea, pe care să se poată rămâne ortodox și, în același timp, să nu disprețuiască cunoștințele dobândite de adepții altor credințe.
Cât de nefavorabil i-au privit pe străini în acele vremuri poate fi judecat după următoarele pasaje din testament, în care s-au dat sfaturi țarilor Ioan și Petru’), pentru a nu ține străinii în slujba rusă: „Ortodoxia creștină, potrivit rânduiala și obiceiul bisericii, roagă-te Doamne; dar ei sunt înlăturați, eretici, și își îndeplinesc faptele rele și detestă rugăciunea creștină. Creștinii, cinstând pe Preacurata Fecioară Născătoarea de Dumnezeu Maria, cer ajutorul tuturor sfinților în toate felurile posibile; ereticii, fiind căpeteniile regimentelor, îl înjură, iar prin farmecul hulii lor se uzează... Creștinii sunt pierduți, ereticii niciodată - lor, după glasul apostolilor, pântecele lui Dumnezeu.... Târnăcopii germani, tătari ai spadasinilor în propriul lor stat și posesia unei presiuni infinite pentru a construi oriunde; el nu introduce noi obiceiuri latine si straine si schimbari de tinuta, pentru ca nu exista evlavie a imparatiei crestine in confortul de a trebui sa se raspandeasca si credinta in Domnul Dumnezeu creste pe zi ce trece.... Aici, ceea ce nu s-a intamplat. , și atunci ereticul a poruncit să se zidească catedralele sale eretice blestemate, temple de rugăciune, în care oamenii evlavioși sunt defăimați și lătrat cu răutate, iar credința este reproșată și icoanele sfinților sunt călcate în picioare... „...
După astfel de opinii despre europeni, este surprinzător că în Rusia secolului al XVII-lea, în ciuda unor excepții și a unei dorințe notabile a majorității de a citi (care este evidențiată de reproducerea colecțiilor scrise de mână cu cel mai divers conținut), acea clasă de

oameni , care conta și putere, privea cunoașterea, ca erezia, ca pe ceva incompatibil cu Ortodoxia: „Fraților, nu fiți trufași, ei au învățat în acele vremuri, ci rămâneți în smerenie și pe restul înțelegeți după aceasta. Și îi spuneți lui. : nici ogari eleni, nici astronomi retorici (!), nici filozofi care să fie cu cei înțelepți — studiez cărțile legii binecuvântate, dacă sufletul meu păcătos ar putea fi cu putere curățit de păcat „9).
În aceste cuvinte, aparent atât de umile, se aude disprețul față de știință. Mărturia lui Kurbsky a fost păstrată, ooch-
*) Istoria domniei lui Peter Velkkago, com. Ustryalova II, p. 474 până la 477.
') Iv rukhoshkzhoi este mai simplu 1643, n PjM. MJB- fíGCGXXYI.
1·

care a promovat iluminismul (a trăit în Rusia poloneză) și a confirmat că acum învățătura morală de mai sus avea adepți în Rusia de atunci: „Pentru numele lui Dumnezeu, nu ne complacem nebunii, sau mai degrabă vicleni, imaginându-ne să fim profesori, sau chiar fermecător: de parcă eu însumi am auzit de la ei, pe când încă în acest pământ rusesc sub puterea țarului moscovit; căci ei zic, ademenind pe tinerii zeloși, care vor să învețe scrisul la știință, căci în țara aceasta se mai găsesc mulți, cocându-se de mântuirea lor, și cu o mustrare le poruncesc, zicând: să nu citiți cărțile multora. , și arată spre cei care nebun : și el (acesta) a intrat în cărți, și a căzut în erezie. O necaz! de ce demonii fug și dispar, și de ce ereticii sunt mustrați, iar unii sunt corectați - iau această armă și acest medicament cu o otravă mortală! ')
În 1690, majoritatea cărților publicate sau scrise în Rusia Mică au căzut în dizgrație la Moscova; cei mai capabili dintre reprezentanții învățării de la Kiev sunt declarați suspecti; Medvedev, un student talentat al lui Polotsk, a fost implicat în frământările statului și, pe patul de moarte, i s-a amintit că a fost sedus de „cărțile noi de la Kiev * ... Se părea că influența Kievului a fost în sfârșit înăbușită, dar reacția a făcut-o. nu durează mult: de îndată ce Petru a decis să aducă Rusia cu Europa, pentru care, printre alte mijloace, a ales iluminismul, așa că imediat oamenii de știință de la Kiev au început să joace un rol important în educație. Și acesta a fost un fenomen complet de înțeles, dacă nu uităm că în Rusia Mică, odată cu înființarea Academiei de la Kiev, a fost mai multă pregătire pentru percepția civilizației europene decât în restul Rusiei și acea neîncredere în științe, care, din diverse tipuri, pur personale, dispăruse deja acolo., s-a menținut la Moscova până la Petru. Țarul, care dorea cu orice preț să vadă în Rusia atât școli, cât și oameni de știință, să aibă atât traduceri ale unor lucrări celebre, cât și manuale originale, avea nevoie de asistenți și puteau fi, pentru prima dată, doar acei ruși care studiau ceva și știau ceva. . Trebuie remarcat, în același timp, că direcția și modul de gândire al oamenilor de știință de la Kiev nu erau de acord cu direcția și modul de gândire al lui Petru: intențiile și scopul său au constat în aplicarea practică pe pământul rus a principiilor dezvoltate de modernul știința în state, în principal protestante, care, desigur, oamenii de știință de la Kiev erau puțin capabili prin însăși natura și tipul educației lor (între ele, în acest sens, Theoan Prokopovici a fost singura, dar nu mai puțin strălucitoare excepție). Dar, cu o lipsă de
*) Vъ rryup .cóopwrrt XVII Km Ruki, mu". NCCCL-.XVl.

oameni, eu, oamenii din Kiev, m-am dovedit a fi foarte folositor, eu, la începutul secolului al XV-lea, sunt principalele figuri din domeniul educației publice din Rusia: toate cele mai importante traduceri din limbile antice, toate minunatele tratate despre dogmele credinței, toate predicile, bbl-shay parte a operelor poetice (private, trebuie să recunoaștem, de tot felul de merite) pentru glorificarea victoriilor și a pieselor nobile, de teatru - toate acestea au fost scrise de învățați. Mici ruși, sau sub supravegherea lor directă. În plus, odată cu intensificarea activității de tipar la Moscova și Sankt Petersburg, nu puține dintre astfel de lucrări au fost retipărite, care anterior treceau din mână în mână în manuscrise și purtau urme indubitabile de origine Mica Rusă.
Cunoașterea de primă mână a Rusiei cu științele europene a început direct cu Petru și prin rușii care au studiat în străinătate; dar scurtarea timpului, noutatea cazului și puterea obiceiurilor și opiniilor anterioare, au făcut ca roadele grijilor și eforturilor personale ale regelui să devină clare abia în vremurile de mai târziu. La începutul secolului al XVII-lea, oamenii care au reușit să plece în străinătate și să învețe ceva în curând erau folosiți în cea mai mare parte pentru traduceri de diferite lucrări, în principal legate de matematică, navigație și lingvistică. Niciunul dintre acești traducători nu este cunoscut pentru vreo lucrare independentă și nu a lăsat o amintire în istoria vreunei științe - cea mai bună dovadă că este posibil să amânăm și să împiedicăm cu ușurință progresul iluminismului (din care există exemple în istoria noastră), dar voința nu este în puterea, chiar și neștiind în sine de limite, o persoană să creeze o civilizație conform singurei sale dorințe.
Astfel, sub Petru, educația rusă a fost compusă din două elemente - învățământul Kievan, transferat din Polonia, și iluminismul european, împrumutat din Olanda, Germania, parțial Anglia, Franța și chiar Italia. Bursa de la Kiev avea un avantaj, deoarece avea drept de limitare; Educația europeană, din motive istorice, a luptat cu greu și, cu excepția țarului însuși și a doi sau trei dintre apropiații săi, nu a avut reprezentanți remarcabili în Rusia.
Vom avea de mai multe ori ocazia să ne întâlnim în această lucrare cu oameni de știință de la Kiev, uneori fondatori de școli, când mentori în ei, când scriitori, când traducători - acum să ne întoarcem la acele evenimente care au dat naștere la apropierea Rusiei de Europa cu ajutorul iluminării.
Cu toate acestea, trecând la prezentarea stării științei și a iluminismului în Rusia la începutul secolului al XVIII-lea, autorul consideră că este de datoria lui să anticipeze cititorul că toate căutările din această lucrare sunt

îndreptată spre explicarea activităţii mentale în literatura de ştiinţe şi literatura laică. Pe aceleași subiecte legate de istoria literaturii spirituale, ca, de exemplu, teologia, oratoria spirituală, precum și reprezentanții celebri ai clerului nostru din acea epocă, se discută aici numai și numai în legătură cu iluminismul în general. Fiecare rus luminat este familiarizat cu numele scriitorilor și ierarhilor noștri spirituali natali, care din cele mai îndepărtate vremuri au strălucit cu înaltele lor talente și fapte, mereu și pretutindeni apărând ferm Ortodoxia și luminând întunericul ignoranței și al erorii cu lumina

adevăratului. credinţă. Autorul acestei lucrări nu este conștient de cunoștințe și talent suficiente, fără de care este imposibil să descriem în mod adecvat eforturile curajoase ale acestor persoane; mai mult, acest lucru este valabil și în domeniul istoriei literaturii spirituale, dezvoltată la noi cu atât de succes de scriitori spirituali, ale căror nume sunt cunoscute lumii științifice.
II.
Cunoașterea lui Petru cel Mare cu învățăturile din Olanda. Tipografia rusă din Amsterdam. Ilya Kopievskiy - verovodchmk, compilator de manuale și poet.
„Pe 18 august trecut, la ora 8 dimineața, țarul și marele duce al Moscovei, Piotr Alekseevici, au ajuns în secret aici, la Sardam, într-o barcă mică, însoțiți de șase moscoviți. A locuit în Krimpenburg cu un fierar timp de 8 zile și s-a întors cu barca la Amsterdam, unde a ajuns marea sa ambasadă. Are 6 „utov" înălțime, poartă îmbrăcămintea unui țăran sardam, lucrează cu dulgheri în credința Amiralității „și – se spune că este un mare vânător de navigație".
O astfel de notă a fost făcută de pastorul sardamian în cartea parohială din 1697, despre eveniment, care a fost ales ca punct de plecare în acest studiu. Totuși, nu avem aici scopul de a urmări detaliile a tot ceea ce s-a întâmplat, atât în timpul primei șederi a țarului în străinătate, cât și în timpul călătoriilor sale ulterioare prin Europa - sarcina noastră este de fapt să indicăm că în aceste călătorii el are un fel de legătură cu istoria științele și literatura ei în Rusia.
Când regele era în Olanda, primarul Nicolas Wïtsen locuia la Amsterdam. Nobil prin naștere, bogat în avere, înfățișare nobilă, acest om nu este

Eram îngrijorat de plăcerile lumești și de căutările ambițioase: de mic era dependent de călătorii, a studiat știința și a încurajat întreprinderile științifice. Chiar și sub Alexei Mihailovici, el a vizitat, cu o ambasadă, în obscura Moscovia, a vizitat chiar și țărmurile Mării Caspice și, la întoarcerea în Olanda, a decis să facă o descriere a estului și a sudului Rusiei. Dar pentru a-și realiza o astfel de intenție, Witzen, în primul rând, s-a apucat să culeagă informații despre acele țări, a verificat legendele despre ele ale compatrioților săi, a întrebat oameni cu experiență acolo. Cât de conștiincios și-a desfășurat opera Witzen poate fi judecat după faptul că abia 20 de ani mai târziu, tocmai în 1687, a reușit să publice o hartă geografică a părților de est și de sud ale Europei și Asiei, din Noua Zeelandă până în China. În 1692, a publicat și: „Tătaria de Est și de Sud". Ambele lucrări au fost dedicate țarilor Ioan și Petru Alekseevici, care au acceptat cu bunăvoință dedicația și au trimis lui Vvtzen o scrisoare de mulțumire pentru sigiliul de stat. Între timp, ceva timp mai târziu, Evert Ysbrandszoon Ides, care se afla în China în numele guvernului rus, l-a informat pe primar despre detaliile călătoriei sale și le-a găsit demne de publicat în lume. Și acest eseu i-a fost dedicat și lui Petru.
Pe lângă călătorii, Witzzen s-a ocupat și de subiectul căruia regele era atât de pasional - aceasta este navigația. Burgmastrul era cunoscut pentru cercetările sale științifice asupra construcției vechi și noi a navelor și asupra artei de a le conduce. Lui, legislația olandeză îi datorează o mare parte din reglementările privind hrănitoarele, accidentele, legea de coastă. În cele din urmă, Witzen deținea o colecție completă de mașini și unelte pentru construcțiile navale.

Guvernul olandez, preocupat de primirea marii ambasade a Rusiei, s-a adresat acum la Witzen pentru rezolvarea nedumeririlor, acum cu o cerere de a găsi traducătorii necesari. După toate acestea, nu este de mirare că țarul, în timpul șederii sale în Olanda, a fost în relații strânse cu burgmasterul, iar această persoană, într-adevăr, este întâlnită în fiecare caz oarecum remarcabil din călătoria lui Petru, ca consilier și conducător.
La întoarcerea sa în Rusia, suveranul a corespondat cu învăţatul burgmaster: patru scrisori ale lui Vnt-zev, pe care cititorul le va găsi în Anexa I, îi servesc drept monument.
Regele dorea să ia lecții de navigație și navigație, precum și să învețe desenul navelor, iar Witzen și-a ales un profesor pentru el.

vatels. Albertson Fan Dam (I. Alberteoon van Dam) s-a bucurat atunci de faima unui matematician experimentat și expert în știința navigației și, prin urmare, l-a învățat pe rege aceste subiecte. Adam Silo, înzestrat cu o mare varietate de abilități (era satiric și pictor, constructor de nave și producător de instrumente muzicale etc.), îi dădea regelui lecții de desen.
Bibliotecarul bibliotecii fondate la Sankt Petersburg (acum academic) Schumacher, prezentând, în 1722, lui Petru cel Mare un raport despre cabinetele de istorie naturală și rarități din Europa examinate de acesta, a remarcat că consideră de prisos să intre în detalii despre ele, întrucât în Germania, Olanda, Anglia și Franța se găsesc puține instituții similare, pe care țarul însuși nu le-ar fi cunoscut sau văzut (cf. anexa V). Și, într-adevăr, Petru cel Mare, după cum se poate observa din jurnalele sale zilnice, nu a lăsat fără o examinare atentă până la cel mai mic detaliu nici o colecție remarcabilă de istorie naturală și rarități pe care a avut ocazia să o viziteze în timpul călătoriilor sale în străinătate.
În timpul primei sale șederi la Amsterdam, Peter nu a ratat ocazia de a vizita muzeul lui Jacob Wilde (Jacob de Wilde), renumit în special pentru completitatea și conservarea colecțiilor de monede antice egiptene, grecești, macedonene și romane, precum și pentru o colecție de idoli păgâni, statui antice și în cele din urmă - ka -mfev și diverse tipuri de antichități. Vilde a publicat de mai multe ori descrieri ale colecțiilor sale, iar gravurile pentru acestea au fost tăiate de gravorul olandez Adrian Schhonebek, care mai târziu s-a mutat în Rusia la invitația lui Petru și a lucrat aici destul de multe gravuri la comanda țarului. Pentru noi, este deosebit de curioasă Signa antiqua e museo Jacobi de Wilde veterum poetorum carminibns illustrata, apărută în 1700. Iată o vignetă pe pagina de titlu cu semnătura lui Shkhonebek, dar toate celelalte gravuri din ediție au fost tăiate de fiica de 17 ani a proprietarului muzeului, Maria Vilde, care, din câte se poate judeca după ea. munca, a fost aproape un elev al lui Shkhonebek'). După portretul său și poeziile latine și olandeze în cinstea actriței, urmează o gravură înfățișând sala în care se afla Muzeul Vilde cu antichitățile, globurile și cărțile sale; în mijloc este o masă la care stau două persoane: în partea dreaptă este Jacob Vilde în haine europene moderne și o perucă; într-o mână are o figurină, cu cealaltă arată o monedă. În stânga este un tânăr cu o pălărie împodobită cu blană, un kaatan cu mâneci înguste la încheietură, cizme înalte, o sabie pe flanc; s-a uitat la
') Ushaviesh a menționat vdsh pdiail, precum și obmskpymzh gravuri piyau-tsii acești paznici obamp V. V. Stasov.

sculpta figurine și lucruri așezate în fața lui pe masă. Acesta este tânăr! omul este însuși regele, despre care îl certifică pe cei doi capete! Vulturul rus descris la picioarele ei. Această gravură curioasă este probabil cunoscută de cei care au examinat Biblioteca noastră Publică - este expusă acolo într-una din vitrinele sale.
După ce l-am menționat mai sus pe Schkhonebek, remarcăm prin modul în care a devenit recent cunoscut printre noi că Petru cel Mare, pe când se afla în Amsterdam, a încercat, sub îndrumarea acestui artist, să se graveze, iar un monument în acest sens poate fi văzut și în Biblioteca Publică. În 1860, facsimilul de gravuri, care a fost realizat de Petru cel Mare: <Ea reprezintă, într-un cadru oval, triumful religiei creștine a musulmanului, exprimat prin intermediul unui înger, cu cruce și palmieri, călcarea în picioare a miezului nopţii şi Bunschuki turcesc. Tipografia originală, singura cunoscută până acum, se păstrează la Muzeul din Amsterdam, iar inscripția modernă de pe ea, în limba olandeză, conține următorul mesaj: „Peter Alekseevich, marele țar al Rusiei, a gravat asta cu un ac și vodcă puternică. , a privit casa lui Adrian Schonebeck, la Amsterdam, în 1698, în dormitorul apartamentului său, la șantierul naval al Companiei Indiilor de Est. Pe gravură se remarcă și corecțiile făcute de Schkhonebek
Cu ajutorul lui Vitzey, regele a făcut cunoștință cu celebritățile învățate de atunci ale Olandei. Așa că burgmasterul i-a oferit ocazia să-l cunoască pe celebrul profesor de anatomie, Ruysch (Frédéric Rnysoh). Se spune că regele a fost uimit când a văzut pentru prima dată celebrul teatru anatomic al acestui om de știință. Mai ales, a fost uimit de vederea cadavrului unui copil care era atât de bine conservat încât părea viu și cu zâmbetul pe buze – regele nu s-a putut abține să-l sărute. Cu greu, Peter a decis să părăsească biroul omului de știință: de multe ori mai târziu s-a întors la el, s-pur și simplu a luat masa cu el și a asistat la prelegerile lui Ruysch - chiar a mers cu el la spitalul Sf. Petru, unde a fost făcută o ușă specială pentru asta în pentru a-l salva pe rege de ochii unei mulțimi curioase; urme ale acestei uși au rămas până astăzi.
Este remarcabil că Petru cel Mare și-a amintit de Ruyga în acele vremuri când s-ar părea că nu avea nevoie decât să se gândească la războiul din afară, la îmblânzirea tulburărilor din interiorul statului. Pe la 1701, i-a trimis lui Wittain mai multe exemplare de șopârle și viermi, cu condiția ca jumătate dintre ele să fie date lui Ruysch. Acesta din urmă a scris o scrisoare de mulțumire, în care, în calitate de vânător pasionat de lucruri rare, nu a omis să-l plesnească pe rege cu
') Raport Imp. Public Library sa 1860 τΐ pp. 11-12, ■ Essai Jone bibliographie peegishbo russe par. Moller, pag. 164-165.

sentimentele mele meschine, cum se hrănește un vierme cu frunze, cum să străpung fluturii, întrebând împreună despre asta, de exemplu. despre trimiterea de animale rare și pești de sub Azov etc. Cf. anexa II.
În timp ce se afla în Leiden, Peter nu a omis să viziteze o altă celebritate medicală din acea vreme, Dr. Bergaven (Boerbaven), și a făcut, de asemenea, un turneu la teatrul de anatomie. S-a păstrat vestea că acolo regele a rămas multă vreme în fața cadavrului, ai cărui mușchi au fost deschiși pentru a-i satura cu terebentină. Petru,

observând în același timp dezgust la unii dintre tovarășii săi ruși, i-a forțat să rupă mușchii cadavrului cu dinții.
La arhitectul Simon Schynvoet, țarul a examinat colecția pentru studiul istoriei naturale, în timp ce a discutat cu proprietarul despre arhitectură pentru o lungă perioadă de timp. Se crede că rușii fie au studiat cu acest arhitect, fie că soția sa și-a trimis studenții în Rusia: cel puțin în palatele și casele de țară construite la Sankt Petersburg la începutul secolului al XVIII-lea, se pot vedea cele grele și împovărate cu decorațiuni în stilul lui Sheinaoit. Mașiniștii Fan der Heyden, inventatorul țevilor de incendiu, nu au fost uitați în tururile regelui: Centrul a petrecut ore întregi în atelier, minunându-se de dexteritatea și ingeniozitatea acestor oameni.
De asemenea, țarul l-a cunoscut personal pe inginerul și scriitorul militar, baronul Fan Cahorn (Menno baron van Soeyutp), pe care contemporanii săi l-au numit pe olandezul Vauban. Petru l-a invitat la serviciul rusesc, dar Cahorn a refuzat, iar apoi i s-a făcut o ofertă fiului său Heinrich-Casimir, dar nici acesta nu l-a acceptat. Oricum ar fi, Cahorn i-a recomandat lui Peter pe mulți dintre inginerii olandezi; NevILry din ruși a servit sub supravegherea sa în timpul războiului de succesiune spaniolă. Una dintre lucrările lui Cahorn a fost tradusă în rusă de Pry Petr. Dar dintre toate aceste relații, cea mai importantă pentru noi este cunoștința lui Peter cu unul dintre primii negustori din Amsterdam, Thessing. Conform tradițiilor de familie ale acestui nume de familie, Jan Tessing l-a cunoscut pe țar la Moscova sau Arhangelsk; la sosirea lui Petru în Olanda, acest negustor a fost primul care l-a recunoscut și a cerut să nu dezvăluie secrete; pe toată durata șederii sale în Olanda, țarul a vizitat adesea familia Tessing și l-a tratat acolo ca pe un familist. Că țarul a fost oaspete al lui Tessing, propriile sale dovezi s-au păstrat în prefața Regulamentului Maritim, care se referă la motivele care l-au determinat să plece în Anglia pentru a-și termina studiile în construcții navale, întrucât în Olanda existau „niște principii în această artă, restul de la practica pe termen lung ":" Se întâmplă să fie Majestatea Sa și curtea de țară a lui Jan Tessing în companie, unde a stat mult mai puțin
Biblioteca „Runivers”
il
s-a așezat dintr-un motiv temporar; Și când, între conversații, a fost întrebat de ce era atât de trist? apoi a anunţat motivul. În acea companie era un englez care, auzind asta, a spus că au această arhitectură în Anglia la fel de perfectă ca celelalte și că se poate învăța în scurt timp... „...
Erau trei frați Thosing: unul, Egbert, conducea o casă comercială importantă și avea afaceri cu Rusia; celălalt, Friedrich, locuia în Vologda și făcea comerț în principal cu cânepă; al treilea, amintitul Yang, a început, la cererea regelui, o tipografie rusească la Amsterdam. Unul dintre urmașii negustorului, Heinrich Theosiig, a păstrat originalul hrisovului acordat de țar strămoșului său Jan: este tipărit luxos (?) pe sticla, pictat cu aur, argint și culori strălucitoare de-a lungul marginilor. coif; în titlu stema rusă cu alte 25 de steme ale regiunilor supuse țarului; pecetea statului este atârnată de un șnur de aur, iar litera urlată este învelită în pânză de mătase și pânză roșie. Ei spun că în confirmarea legăturilor apropiate * ale regelui cu Teosingok, au existat și alte dovezi scrise, dar toate au pierit, cu excepția acestei scrisori și a unui exemplar din fabulele lui Esop, care au ieșit de la tipografia Tesoing: încă sunt. păstrat cu grijă de descendenţii lui Tessing ').

Din scrisoarea către Teooing, semnată în 1700, se vede că i s-a dat, la cererea acestuia, „pentru serviciile pe care le-a făcut marii ambasade (ruseşti)” astfel încât Tessing a pus bazele unei tipografii şi. tipărit în ea „imagini terestre și maritime, și desene, și foi, și persoane, și matematică, și arhitectură, construcții urbane și tot felul de cărți militare și de artă în limbile slavonă și latină, împreună, așa că am" m în limbile slavonă și olandeză, din anumite motive, subiecții rusi ar putea primi o mulțime de servicii și profit și ar putea învăța în tot felul de arte și cunoștințe. Totodată, s-a făcut o excepție pentru cărțile bisericești, deoarece „cărțile bisericești, slave și grecești, cu corectarea Pravilii Ortodoxe a Bisericii de Răsărit, sunt tipărite în orașul nostru domnitor Moscova...”
Desenele și cărțile tipărite de Tes cu jugul erau permise lui sau funcționarului său să le aducă în Arhangelsk, precum și în alte orașe „prin comerț liber, cu plata taxelor indicate, la momentul stabilit din prezent (1700).) an de acum înainte timp de 15 ani." În Arhangelsk, taxele pe cărți urmau să fie percepute la prețul de vânzare de 8 bani pe rublă, în alte orașe
*) Toate aceste detalii despre șederea lui Petru la Galmyadiev și Anéc-dotes historiques sur Piene le Grand, par J. Scheltma. Scrisoare către Tessyangu, cu excepția fragmentelor și traducerilor din lucrările lui M. Evgeny n Sonikov, în Câmp. Inc. Lege. IV, M 1751.

 îndatoririle nu trebuiau. În Moekva, cărțile aduse din Amsterdam trebuiau depuse la ordinul ambasadei de stat, după care erau vândute în mod liber. Dacă tei erau vânzători de cărți de la alte tipografii din Rusia, atunci astfel de cărți erau supuse confiscării, iar vânzătorilor li s-a impus o penalizare de 3.000 de birouri, dintre care o treime a mers în favoarea lui Tessing. Pentru a-și distinge publicațiile, a fost obligat să le atașeze ștampila și semnătura, ceea ce s-a făcut într-adevăr pe publicațiile acestei tipografi. În aceeași carte se menționează că o permisiune similară de a tipări în Olanda și de a vinde în Rusia cartea i-a fost dată „iubitoarei de capre Elizar Izbrant” (Emt Ysbrandnoon Idea?), chiar înainte de petiția lui Theosnng pentru aceeași.
De asemenea, este curios pentru vremea noastră acel loc din scrisoare, unde tiparului i se indică spiritul și direcția în care urma să fie publicată cartea tipărită de el. Cităm acest loc în cuvintele originalului: „Și văzându-l, Ivan Tessyang, pentru el însuși, maiestatea noastră regală, multă milă și salariu în tipărirea acelor desene și cărți, arată-ne nouă, marele suveran, maiestatea noastră regală, serviciul său și bucurie sârguincioasă, astfel încât în acele desene și cărți au fost tipărite pentru gloria marelui nostru suveran, maiestatea noastră țaristă, numele cel mai înalt cu ochii și întregul nostru regat rus dintre monarhii europeni pentru o laudă înfloritoare, naivă și pentru folosul general. al poporului, profit, eu pentru că învăț tot felul de arte și cunoștințe și pentru că am coborât maiestatea noastră regală de cea mai înaltă cinste și starea noastră în glorie nu erau în acele desene și cărți..."
Deja în iulie 1699, Adam Veide i-a scris țarului: „acest pliant atașat (care este necunoscut) a fost trimis de la Amsterdam de la Tesoing la Brant și vor fi 600 de astfel de cărți în rusă la Arhangelsk trimise la Arhangelsk” Dar, în ciuda unei astfel de cărți timpurii. implementarea întreprinderii Tesoing, aceasta nu putea, desigur, să nu întâmpine obstacole, atât conform știrilor cazului, cât și pentru că necesita

cunoștințe pe care comerciantul din Amsterdam nu le avea. Contemporanii au prevăzut apoi eșecul și, în scrisorile către SpariVenfeld, Bleau și Petzold (Bleau et Petzold) au vorbit despre tipografia rusă înființată la Amsterdam - prima, datată 10 aprilie 1700: „Am aflat și intențiile lui Tesoing de a acționa conform puterii. a avantajelor și privilegiilor care i-au fost acordate de rege; dar încă n-a făcut nimic și voi crede că va face ceva, dacă vreun om mai învățat vrea să intervină în această chestiune, devin tovarăș în întreprindere, ceea ce Tesspng i-ar plăcea foarte mult; dar îi va fi greu să găsească un asemenea om. Mai mult, moscoviții, după cum știți, nu sunt deloc interesați de acest lucru: fac totul prin constrângere și pentru a fi pe plac.

regele, iar dacă moare, la revedere știință!” Petzoldt, 9 aprilie a aceluiași an: „Tessing are privilegiul de 15 ani, timp în care a făcut foarte puțin, iar vetoul nu are capacitatea de a face acest lucru” ■).
Pe la 1708, maestrul, care tipăria cărți în tipografia Tessing, neavând mijloace de existență după moartea acestui negustor (în 1701), a plecat cu tipografia slavă în Rusia, dar pe drum, era la Danzig, suedezii au luat în stăpânire toate accesoriile de tipar și au început să tipărească diverse apeluri către oameni în fontă slavonă, pentru distribuirea lor în limitele rusești. Cu această ocazie, guvernul nostru a fost nevoit să facă următorul ordin: „dacă apar litere undeva, tipărite în cuvinte slave (adică, ruse) și în mod slav, spre indignarea poporului, sau chiar sub un fel de lingușire. cale, care duce la bine, pentru a înșela poporul la indignare - și nu cred în astfel de scrisori, nu le păstrez deloc, deși se va spune în ele că au fost tipărite la Moscova, și unde şi de la cine vor apărea astfel de scrisori, şi astfel de oameni să prindă şi să răspândească, unde cine a luat astfel de scrisori, voi spune cui, şi să caut pe acei oameni cu tot felul de sârguinţă puternică şi să-i trimit la Moscova, şi pentru căutarea astfel de răzvrătiți, care îi vor găsi, va fi harul său suveran „Din alte decrete pe această temă, este clar că suedezii au tipărit de fapt la Danzig o proclamație și un universal către Micul popor rus, pentru conținutul căruia vezi 2. ore ale acestei lucrări în notele de sub 1708.
Soarta ulterioară a tipografiei lui Tessing este necunoscută și, din moment ce au existat cărți tipărite cu caractere slave în străinătate și mai târziu, Trediakovsky, M. Evgheni și Sopikov au crezut că aceste cărți au fost dactilografiate în scrisori care scăpaseră din tipografia comerciantului din Amsterdam; dar acest lucru nu este în întregime adevărat.
Din primele cărți care au ieșit din tipografia lui Tessing, se poate observa că Ilya Fedorovnch Kopievsky sau Kopievici s-au angajat în compilarea și publicarea lor (el însuși a scris fie Kori-ewski, fie KopieviU). În privilegiul care i-a fost acordat mai târziu la tipărirea cărților rusești din Republica Olandeză, este numit polonez, care locuia la acea vreme la Amsterdam - polonus in praesenti-arua habitons AmslelodamL Cărțile scrise de el și în special petițiile sale, care au supraviețuit până în vremea noastră, mărturisesc că deținea o limbă rusă mai degrabă slavă, iar polonismele pe care le-a întâlnit au fost, după cum se știe, folosite de toți Micii Ruși.
*) KxercitaUo taetoric theeiojica de stata acci, et relig. mosco vi Исае — Nici unul. Bergli (1709) p. 157.
·) Цы·. Сев. Зш. IV, M

oameni de știință din secolul al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea. Această cunoaștere a limbii ruse, desigur, a fost motivul pentru care Petru cel Mare, în timpul șederii sale la Amsterdam, a venit imediat cu un fel de activitate pentru Kopyev, care nu putea decât să beneficieze Rusia. În petițiile lui Kopievsky către țar (vezi anexa III), s-au păstrat câteva detalii curioase despre cazurile care i s-au întâmplat în cursul relațiilor sale cu rușii de la Amsterdam.
În 1698, Kopievsky a întocmit, la ordinul țarului, „O scurtă colecție a lui Leo Făcătorul de pace, Cezarul grec august, care arată pregătirea militară” (cf. Nch. Under 1700) și a prezentat noua lucrare boierului Fiodor Aleksevici Golovin, deși în yeni și viteză și nu au fost atașate interpretări clare, din moment ce francezul, care i-a promis lui Kopievsky că le va face, a plecat la Bruxelles. Criminalul, grefierul lui Mihail Larionov, i-a întors autorului creația sa, „ce fleac”, și, aducându-l la bucătărie, l-a înjurat în fața tuturor, spunând: „Avem oameni industriali la Moscova biciuiți!” Kopievsky a fost de acord că acest lucru este posibil pentru cei cărora le pasa doar să ia un salariu de la rege și a lucrat numai sub forma înmulțirii și extinderii gloriei suveranului, pentru care nici măcar nu a fost de acord cu propunerea de a se muta la Berlin. și nu a rămas deloc la Amsterdam pentru Tessing, care nu poate să-și răsplătească suficient marea muncă. Kopievski, pe lângă publicarea cărților, dădea lecții prinților și boierilor ruși care se aflau la Amsterdam, din ordinul regelui. Ucenicii, însă, s-au despărțit după aceea, fără să-i spună măcar mulțumiri primului lor mentor; două dintre ele – carte. Osip Ivanovici Shcherbatov *) și Semyon Andreevich Saltykov i-au luat lui Kopievski, fără să plătească bani, patru globuri (Anexa III, a).
Kopievski s-a plâns în special de foștii funcționari ruși din Amsterdam, Nasilia și Aleksey Filatiev: l-au rugat să primească și să predea un tânăr rus *); apoi,

') Kya. Shcherbatop np Amsterdam s-a dus la Erlp la 30 ianuarie 1700, a scris de acolo regelui: „Ce ține de știința ta, doar limbajul te întârzie puțin, iar în ceea ce privește geometria se datorează, am trecut-o oarecum în egală măsură, și mă bazez pe pianistul în voia lui Dumnezeu! , ”(Și februarie:“ Mi-am luat libertatea de a-mi agrava încă o dată cel mai milostiv suveran, roagă-te celui mai ascultător arăta-mi milă și, la cererea mea, mergi cu milă la Koenigsberg să prusacii, iar acolo mărturia mea se învață ■ tamo nѣ câte săptămâni la liceu* stau– Te rog, te rog, refuza-mi asta, ca să nu cred că ne-am învățat pe furiș trucurile de la o persoană privată. ... (Kab. dela 11, M I, fol. ¿14, 215).

-) Kopievsky îl numește „un tip - un tatychyukg, dacă ultimul se citește tptarchyuk, adică un simbol al unui tătar, atunci poate că tânărul a fost Archill țarevicul emerit, adus la Amsterdam de Petru cel Mare pe prima sa călătorie în Europa. Archill a fost considerat în Olanda un prinț tătar, deoarece uneori este al nostru în haine orientale velzolepny. Scheltma, Anecd. sur P. le Gr. 72, 73.

când Kolievokii a început să ceară bani pentru asta, Filatovii i-au luat un elev, iar „punându-l într-o rochie prețioasă, l-au dat altui ucenic, fără să plătească nimic fostului profesor. Același Filatov i-a cerut lui Kopievsky să alcătuiască și să tipărească în rusă în câteva mii de exemplare o carte folositoare. Polonezul a publicat Aritmetica

cu * pilde (vezi mai jos despre ea) în număr de 3350 de exemplare, dar Filatovii au refuzat cărțile, deși prețul nu era ridicat - toate la 2 altyns pe exemplar. Ko-Kievsky a fost forțat, la sfatul lui Tessang și Ivan Yevlev Molodago (Yan Yung), să trimită Aritmetica la Moscova (cf. adj. Ili b.).
În decembrie 1699, Kopievsky a prezentat țarului un registru de cărți pe care a reușit să le tiparească sau să întocmească „în decurs de 17 luni*, dintre care 4 fuseseră deja tipărite, 13 erau pregătite pentru tipărire și 4 nu fuseseră încă finalizate. .
Kopievsky nu a trăit mult în pace cu Tessing: în prefața la gramatica latină din 1700 există deja știri că polonezul tău și-a început propria tipografie separată: adică, cu ajutorul lui Dumnezeu, chintz trimite afacerea proprietății cu ultimul rulote, realizați-o. Și așa este pentru toți cei înțelepți, toată lumea va vedea mai comod cât de mult am suferit în realizarea afacerii de vis - invidia nu mă va lovi cu o piatră crudă! Voi păstra tăcerea acum despre tipografiile nerezonabile, pe care eu însumi trebuie să-i învăț și, de dragul inexorabilității lor, în multă amărăciune sufletul meu și în mine au dispărut (et molta damna tuli .
Pentru a-și proteja proprietatea asupra gramaticii din Olanda, Kopievsky a solicitat privilegiul tipăririi exclusive a acestei cărți timp de 15 ani. Fontul tipografiei lui Kopievsky pare să fie același cu cel al lui Tessiig, dar la o examinare mai atentă este ușor de observat că primul este mai subțire și conturul unor litere este excelent, în special k, ω, s.
În august 1700, amintitul Ivan Ievlev cel Tânăr (cf. anexa II, c) a trimis țarului o petiție scrisă de Kopievsky: cu el a fost atașată gramatica menționată, cu explicația că a fost publicată chiar de autor; că a alcătuit multe cărți, dar nu ar îndrăzni să le tipărească el însuși, din moment ce Peter îi dăduse lui Tessing o hristă pentru publicarea lucrărilor rusești în Olanda; că, în cele din urmă, gramatica latină a fost publicată pentru că privilegiul teosingian nu menționa nimic despre tipărirea cărților latine. În concluzie, Ivan Molodoy i-a cerut țarului permisiunea de a tipări pentru el cărți latine cu interpretare rusă și apoi de a le trimite spre vânzare în Rusia.
Această petiție este semnată: Ivan Ievlev Molodoy, andera Jean de

Junge. Din această semnătură este clar că Kopievsky a tradus în rusă atât numele, cât și prenumele olandezului Jan Jung. Din acesta din urmă s-a păstrat o scrisoare către țar (în traducere rusă), în care se numește Jan de Jung Evoutsor. Aici numele de familie este distorsionat și ar trebui să fie citit de Wutter. Familia de negustori olandezi - VYoutter de Jongh a făcut comerț cu Rusia și unii dintre membrii săi locuiau în Arhangelsk. Când Petru cel Mare a sosit pentru prima dată în Saardam, negustorii Gutman și Wutter Jung, care fuseseră în Rusia, au venit la el și și-au exprimat uimirea că l-au întâlnit în Olanda. Regele le-a răspuns scurt: „Vedeți * * *)!
În 1701, tipărită în tipografia lui Kopievsky „Cartea, predarea navigației maritime”; pe pagina de titlu a acestuia apare că a fost tradus de el „o secundă perfectă a doua” și tipărit de Abraham Times. Dedicația de aici către boierul Fiodor Golovin a fost semnată de Ivan Ievlev Molody și Kopievskiy.
În prefață i se explica evlaviosul cititor că creatorul „Cărții, frecventată de navigația maritimă” * este DegraF „cel mai glorios

matematician din toată Europa. el însuși le învață și le mărturisește tuturor (căpitanilor și navigatorilor), apoi le înmânează corăbii. Iar eu (continuă Kopievski), privesc la o faptă atât de glorioasă, transpirand să scriu curând și cu toată evlavia cea mai înaltă evlavie am oferit-o atunci celui mai ilustru și înțelegător boier Fiodor Aleksevici, cel mai nobil suveran al meu, aici la Amsterdam. În același timp, mi s-a dat decretul marelui suveran să tipărim această carte și a doua cronică; dar nu existau încă scrisori ale zda sloveo-rusă, iar drukarnia mea nu era pregătită; În acest sens, locuitorul local din Amsterdam a făcut un mare obstacol: el însuși nu a tipărit cărți și le-a interzis celor care voiau, chiar și el însuși aici. Acum, a fost trimis un decret al marelui suveran de a tipări această carte, în mod inexact, dar și tot felul de științe libere diferite. Și astfel eu, prin decret al marelui suveran, am trădat această carte tipului Mai departe, Kopievsky a lăsat un mesaj că, din cauza necunoașterii lucrătorilor limbii sale ruse, nu era doar scriitor, ci și tipografi și că cărți și în drukarn, predarea maeștrilor în afaceri cu bumbac * ...
În 1702, Kopievsky a intrat în negocieri cu Academia de Științe din Berlin cu privire la atribuirea tipografiei sale, dar fără succes *). În acest caz, în Germania au apărut zvonuri despre fontul slavon. „În ceea ce privește alfabetul slav, îi scria Liebpert
') Scheltma, Anecd. snr P. le Gr. 91, 92.
*) N. Bergli, Exerdtaiio etc. unde sunt știrile despre asta în Historiadle Remarquée der newton Sacken in Europa, 23 mai 1102 J.

Nöller, atunci nu vă pot spune nimic adevărat despre asta - vorbesc mult, dar încă nu s-au hotărât cu nimic. Litere grecești, dar dintre ele 8 sau IO de alt tip. A fost necesar să se înceapă să le decupăm, dar apoi a apărut un dezacord - unii au susținut că cunosc perfect limba rusă, în timp ce alții le-au obiectat că nu o știu deloc. Și așa, chestiunea s-a oprit aici și nu s-a decis nimic până astăzi...
Între timp, în iulie 1703, Jan de Jung Wutter a trimis o scrisoare regelui din Amsterdam. Aici s-a raportat că, conform promisiunii sale, i-a trimis lui Petru 12 cutii cu insecte și diverse obiecte din Indiile de Est și de Vest, de asemenea un model de palemoscop („acest instrument nu poate fi făcut decât pentru mult timp, care este înălțimea turnului”). Jan de Jung, exprimându-și plăcerea, care le-a fost trimisă anterior împreună cu nepotul său la Moscova, țarului i s-a acordat prioritate „minunilor din India de Vest”, a cerut să-l forțeze pe fratele său, Vladimir, să-i dea lui, Jan, fratele lor- socrul.. „Eu, a adăugat Yang, sunt atât de în speranța că voi obține plăcere, pentru că am multă pierdere prin tipărirea cărților și versete laudative în folosul maiestății tale regale, pentru că sunt puțini negustori și vânători în ținuturile tale. majestate regală. Sper că o carte despre viclenia navigațională (adică „Cartea de predare a navigației maritime”), tipărită în slavonă, va fi, de asemenea, adusă la perfecțiune în curând. Înșelatorul Ilya Kopievsky și această carte grea, patru foi sau 32 de pagini cu Cifre, au luat cu el, m-am jefuit, iar acum este ținut în Polonia, sau la prusaci, dar i-am luat bunurile furate și foile mele menționate aici pt. arestare în speranța că în curând o voi primi și o voi putea trimite Majestății voastre țariste statul moscovit.
În 1705, tipografia lui Kopievsky era încă în Amsterdam, cel puțin tipul ei a fost dactilografiat în cartea „Simboluri și embleme” publicată acolo în acel an de Heinrich Vetsteniya. Apoi, în 1706

următor, „Ghidul pentru gramatica rusă slavonă” a fost tipărit în același font, dar deja în Stolzenberg, de Christian Philip Goltz. Prefața a fost semnată de Kopievsky la 20 martie 1706, la Danzig. Cine a primit exact tipografia lui Konievsky după 1710, când tipul ei a fost tipărit „teatrul sau oglinda moparkhovs” la Amsterdam la Heinrich. Broina ®),

1) Cabinet Affairs П, JH 2 lit.: 492-494. Aici Jan de Jongh Wontter se numește Jan de Jong Evoutsorfm. Nu există original al acestei scrisori, ci doar o traducere blondă modernă.

*) Să remarcăm aici că în „Simboluri” litera f are un semn în partea de sus, care nu se găsește în cicatricile lui Tesspg din Kopievskaya; „Teatrul este tipărit fără putere, b> cu aceeași pagină, ca în „Simboluri”.

necunoscut, doar 17 ani mai târziu, în același font, calendarul rusesc pentru 1727 a fost tipărit la Königsberg. Autorul său, Vasily Korven Kvasovsky, a semnat aici: „Majestatea Sa Regală Prusac secretar secret, traducător jurat, tipografi poloneză rusă privilegiată” și a indicat că acest calendar provine de la tipografia sa „puternică” (adică propria sa). Un alt calendar similar a fost publicat de Kvasovsky la Königsberg pentru 1730. În 1735, mai multe cărți rusești, traduse din. german Simon Todorsky *).

Cât despre Kopievsky însuși, în jurul anului 1707 a apărut în Rusia. Anul acesta, de la biroul regal, i s-au dat 50 de efimkov pentru a cumpăra cărți la Danzig, dar a reușit să cumpere doar una acolo - Artileria lui Brown. Întors în Rusia cu fiica sa și cu bunurile sale, Kopievsky, potrivit lui, a fost jefuit de cazaci pe drum. La sosirea sa la Varșovia, Peter i-a ordonat să fie „în regimente” sub comanda lui Yakov Vilimovich Bruce. Lui Kopievsky nu-i plăcea deloc viața în campanii cu fiica sa și i-a cerut țarului, în mai 1708, să-i dea o altă numire, precum și un salariu (cf. ap. al 2-lea an). În același timp, Bruce i-a scris lui Peter că Kopievsky locuiește cu el fără nicio afacere, deoarece nu are experiență în limba germană și ar fi mai bine pentru el să traducă cronici poloneze sau cărți geometrice: „De dragul asta, n-ar fi nu ar fi mai bine să-l trimit la Gavril Ivanovici (La Golovkin, șeful biroului ambasadei), pentru că nu am nevoie de el... „...

Alte știri despre soarta lui Kopievsky în Rusia nu au fost încă găsite *).

Liste de cărți publicate, pregătite sau doar compuse de Kopievsky în 1699, 1700 și 1706, cititorul le va găsi în Anexa III, sub litera a. De aici se vede că Kopievsky a reușit să scrie și să publice destul de multe cărți, de altfel, de cel mai variat conținut; totuși, toate din punct de vedere științific nu au mare merit și sunt remarcabile doar pentru timpul lor.

Curiosă este împrejurarea în care Kopievsky a încercat literalmente să falsească condiția pusă în privilegiul lui Tessing - să-l glorifice pe țarul rus și poporul său. Deci, de exemplu, în prima carte tipărită la Amsterdam: „O scurtă introducere în fiecare istorie”, compilatorul acesteia a făcut următorul apel:

*) 0 Ediții rusești galice, vezi Bibliogr. note din 1861, M 2, p. 35-46.

*) M. Evgeny, și după el Sopikov, credeau că Kopievskiy a murit în η 1701.

ce popor barbar - dar poporul slavo-rus este glorios pro-Olavio, mai mult decât toate popoarele, cu prudența lor: alte popoare nu înțeleg limba de graniță; Poporul slavo-rus, însă, are acest dar al lui Dumnezeu, de parcă aproape toată Europa va muri despre limba lor... Gloriosi italieni ', francezii, dar exact în propria lor ţară) în străinătate - barbari vanitosi. Slavii poporului rus sunt glorioși, nu zadarnici, păstrați cu umilință și chiar mai mult decât toți aceștia, au o limbă maternă „...
• O scurtă introducere în toată istoria” începe cu o definiție a științei: istoria afirmă memoria și descrie faptele trecute și prezente, „să nu cunoască și să uite nicio generație”. Aduce beneficii și consolare; citirea ei vindecă în mod surprinzător boli ale trupului și spiritului: Ferdinand, conducătorul sicilianului și Alphonse al Spaniei, fiind atât de bolnavi, încât toți medicii i-au refuzat, siliți să citească pentru ei înșiși - unul Titus Livius, celălalt - Quintus Curtius și amândoi au primit scutire din aceasta: asemenea incident se povestește despre Laurențian Medici. Mai mult decât atât, exemplele de oameni mari din istorie trezesc dorința de a-i imita, așa că Soliman Turcul a ordonat să traducă pe Iulius Cezar și a învins multe popoare din Europa și Asia.
După asemenea dovezi de nerefuzat în favoarea științei, în „Introducere” sunt socotite evenimentele istoriei sacre, urmate de o listă a conducătorilor caldeenilor, babilonienilor, persanilor, macedoneanilor, romanilor, cu indicarea anilor domniei. , și, în final, timpul, epocile și sincronismele sunt explicate.
În spatele istoriei se plasează geografia, constând în descrierea mărilor, lacurilor și râurilor, insulelor și munților, precum și diverse unități de măsurare a pământului. Cum sunt descrise aici locurile pământului rusesc - vă puteți da o idee din următorul pasaj despre râul Moscova: „Mai mult decât toate celelalte râuri, este glorificat rău și prin numele lui Mosokh, strămoșul Rusiei și de către cel mai strălucitor tron al Preasfântului și Marelui Monarh.... Și mai departe: „aici fii surprins! veniți toți cei care vă este frică, veniți și vedeți faptele lui Dumnezeu, precum Domnul ocrotește poporul vostru la răsărit de la apus și din țara de la amiază cu trei râuri mari și glorioase (râul Moscova este între ele); Domnul Dumnezeu să dea tuturor un singur păstor, iubitului Său uns, cel mai strălucitor și mare suveran, măreția Sa va înălța până la ceruri de la un înalt până la cel mai înalt grad, mai mult decât toți împărații pământului.
Din manualele compilate de Kopievsky pentru familiarizarea cu limbile străine, se cunosc următoarele: gramaticile și vocabularele slave și latine. Primul conține un extras foarte scurt din gramatica lui Smotrytsky, iar la sfârșit sunt atașate „Imagini ale conversațiilor pentru cunoașterea cât mai convenabilă a limbilor” (latina, germană și rusă), unde găsim: „felicitari dimineața-2

ea (bună ziua, bonns dies, ein guler tag etc.), la prânz, seara, ori de câte ori se întunecă (fie-te să fii fericit în această noapte, stai tibí haec-nox felix, Dir sey die Nacht glückselig), mergi mereu la culcare , mereu se trezesc din somn (unde, apropo, este o astfel de întrebare: „why bother, cujas me pudent, was soli ich mich schfimen?”); când masa este acoperită. În fiecare secțiune sunt denumite și persoanele vorbitoare, deci, în 'i-m Andrei și Baltazar, în a 2-a -

Decius și Eustache etc. La sfârșit există o regulă despre pronunția rusă a literei r r).
Gramatica latină este mai sensibilă: deși regulile sunt enunțate pe scurt în ea, există multe exemple din care elevul poate vedea proprietățile limbii. În prefață, Kopievsky spune că a publicat deja 7 cărți și a pregătit 12 pentru tipărire și a văzut „cât de zadarnică este toată lucrarea fără gramatică și o împodobesc, cu excepția interpretării spinoase, cât de puternică era, învățăturile, concizia. în ordine, explicație în capturi, sau imagini, folosiți în tot felul de moduri .... Cu ajutorul unui rang, prin toate părțile Etimologiei într-o oră, fiecare tânăr este capabil să rezolve fiecare nume și cuvânt, și dacă primești toate acestea, fii sensibil cu ceilalți. Hercule, cu îndrăzneală, a sesizat această faptă în numele Domnului și a înăbușit cu adevărat, nu degeaba, alte fapte de împlinire și numele meu *.
În ceea ce privește vocabularele, unde diferite cuvinte sunt adunate în diferite secțiuni, care se găsesc mai des în conversații, în ciuda conciziei lor, acestea au fost ulterior împrumutate în ediția rusă a Primarului lui Polikarpov.
„Ghid de aritmetică” este tipărit pe 16 pagini mici și constă într-o prezentare a primelor patru reguli de aritmetică; în cele din urmă, se promite: „dacă aceasta este pe placul cititorului ortodox, ajutorul desăvârșit al lui Dumnezeu va fi în curând asupra dorinței (sic) *.
Aici, aritmetica este împărțită în 5 părți: numere, adunare, retragere (scădere), înmulțire și împărțire. În definiția numerelor, zero se numește onycom; în numere diferă-
există „deget și articol sau articulație:
„1 deget.
4.5.6.7 .
l I0o
<i>a "nezh
în ó o fr4n trσ-
8.9 .
Îndemnare. Fiecare număr, unul cu primul, reprezintă al zecelea deget.
marchează degetul, opik
') Din a doua listă a edițiilor din Amsterdam, se poate observa că Kopievsky a pregătit pentru tipărirea unei alte gramatici rusești în 4° (aici descrisă la 8°).

200.
Acest nume
grabeste....
30.40.50.60.70.80.90.100 .
δ Λ o ■gS 3B Φ O (JO 1© n gj". S лO g
și H&O2a Ogs
f 1-3g aa 3333
articolul se numeste, pentru ca este mereu cu zeci
conectați-
În spatele acesteia, conturul numerelor este afișat în cifre arabe, slave și romane, i.000.000.000 se numește „întuneric”; ceea ce urmează este o scurtă explicație a regulilor aritmetice: adycy, scădere, înmulțire și împărțire. Iată, de exemplu, definiția scăderii: „scăderea, sau reducerea, este o reducere. Există un număr stractiv când se face unul mic dintr-unul mare, îl scriu; pe fund: scădeți 57 din 89 și creați după cum urmează, puneți 57 sub 89, luați 7 din 9 - 2 rămâne, puneți doi sub rândul 7; scădeți 5 din 8 și va rămâne 3, deci

va fi 32. Verificarea se numește ispită. La înmulțire, „este dată Scara pentru înmulțirea degetelor, sau metoda lui Pitagorev, care a făcut câte nouă degete în lungime și lățime, dar de două ori două sunt folosite de două ori și sunt patru” ... etc.
La sfârșitul aritmeticii sunt tipărite „propoziții, sau pilde, la evlavie și la bunul obicei de a sluji”, unde la început sunt plasate învățături morale precum: Deum limite—teme-te de Dumnezeu, Regem honorât®—cinstește pe rege, și apoi dublele rimate cu originalul latin, de exemplu:
Si Deus est animus nobis ut Carmina dicunt, Rie tibi praecipue sit pura mente calendus. La urma urmei, Dumnezeu este un duh, El pune scriptura pentru noi, Trebuie să-l lăudați întotdeauna cu inima curată. Male agitar cum Domino, quem vellica" dooet, Lost i-a dat acel stăpân pe care propriul său slujitor îl învață.
După astfel de maxime, 17 pilde sunt plasate într-o singură limbă rusă. Chiar această carte, așa cum am văzut mai sus, a fost comandată de Kopievsky de către soții Filatovi, care apoi au refuzat să depună o cerere.
Eseul „Despre afacerile militare” constă dintr-o traducere a instrucțiunilor lui Leo Caesar Factorul de pace și raționament de la scriitorul polonez Simon Starovovolsky *) - toate acestea nu sunt altceva decât locuri generale despre calitățile comandanților, despre conducerea războiului , etc. În concluzie, poate atașat despre intenția lui Kopiev-
) Culegere de Starovovolsk Iwdavo η Cracovia 1640 sub Mglnviem JaMMutfo mv rei «alitarli.

Skim, i s-a dat un sfat că un militar trebuie să cunoască știința: „Nu este nimic mai util în această viață decât cunoștințele și priceperea în scris. Aceasta aduce măreție și glorie, această frumusețe nespusă recompensează, această stare măreață se întărește și se extinde și gloriifică - este util pentru fiecare persoană din fiecare rang. Literele corectează mintea, învață și consolează, de unde vine curajul în virtute în originalele de învățare și citire a scrisorilor. Ei nu sunt doar exaltați de frumusețe și glorie, ci o floare care are propria ei maiestate din litere, protecție, noblețe și putere: sunt cei mai amabili dintre ei, adversarul este cel mai teribil. Acesta este cel mai tânăr urlet, militantul de dragul de a învăța șters.
Acest îndemn despre beneficiile științelor pare acum banal, dar sub Petru s-au scris prefețe lungi pe acest subiect: așa că regelui, după Weber (Das verânderte Russland), îi plăcea să înceapă discuții cu curtenii săi despre acest subiect și apoi, de desigur, nu a auzit obiecții.
„O carte care învață navigația pe mare” este o traducere a manualului olandez al lui Abraham de Graf, iar Kopievskii a recomandat-o cititorilor ruși în asemenea termeni; „Deși pentru orice cititor ortodox, această carte este utilă pentru învățare și arta bună dorită, nu numai pentru cei care doresc să învețe navigația pe mare, ci și pentru fiecare cip de oameni din casă și militari călători și oameni de comerț. Această carte învață navigația maritimă pe scurt și complet, pe rând, dar Matematica, Cosmografia, Geometria și Geografia nu s-au oprit. Aici, toți cei care caută înțelepciune vor găsi multă înțelepciune utilă.
Kopievsky are onoarea de a fi primul editor al traducerii în limba rusă a scriitorilor antici: în listele sale este clar că pregătea „virtutea”

lui Horațiu pentru tipărire, dar a reușit să publice doar fabulele lui Esop, culese de Aveniem. Traducerile în rusă pre-petrină ale lucrărilor atribuite lui Esop sunt discutate în partea 2 a acestei lucrări, nr. 28. Ediția lui Kopievsky a fost făcută în rusă și latină și amintește de poveștile lui Weber, cum Petru cunoștea bine aceste fabule și, apropo, s-a referit lor.
În campania turcă la Prut, speranța țarului pentru ajutorul unei singure puteri nu s-a împlinit, rușii au pierdut campania, au încheiat o pace nefavorabilă, apoi am sosit trimisul acelei puteri cu felicitări în numele suveranului său. că Petru, prin înțelepciunea și mijlocirea sa divină, evitase un mare pericol. După ce a ascultat cu răceală discursul diplomatului, țarul, în loc să răspundă, l-a întrebat: știe el latină? și, primind un răspuns afirmativ, a scos din birou un exemplar din fabulele lui Esop, a găsit în ele fabula „Capra și Vulpea” (care au căzut amândoi în fântână, dar vulpea tu

s-a urcat de acolo pe coarnele unei capre și a început să râdă de el) și, arătându-i acest lucru trimisului, l-a lăsat cu cuvintele: „Îți doresc noapte bună! Am auzit, adaugă Weber, această poveste a trimisului însuși. , care este încă sănătos și a devenit un ministru celebru ').
Cu altă ocazie, un general străin din serviciul rus a vrut să-l liniștească pe țar cu privire la un atac inamic și l-a asigurat că el și detașamentul său vor răzbuna atacul și vor returna ceea ce a fost pierdut. „Nu fi curajos”, a replicat Petru: dacă inamicul este departe, atunci imaginează-l ca pe un elefant și, în logodna corp la corp, nu-l consideră mai mult decât o muscă: învață din fabulele lui Esop că mai întâi trebuie să ucizi. ursul, și abia apoi îi împarte pielea * *).
•Setarea cercurilor raiului” constă în sarcini scurte despre declinarea soarelui etc.; Mai mult, există o hartă cu o imagine a unui glob ceresc, descrisă sub 1699 în partea a 2-a.
Zelul lui Kopievsky a fost atât de mare încât, fără a se limita la traduceri și la compilarea manualelor, a publicat o lucrare de „versuri poetice” despre capturarea Azovului, în care, pentru a exalta victoria rușilor, puterea Turciei este descrisă în Pe aici:
A fost groaznic ca ariciul să cadă în șarpele asiatice V, ca și vyya europeană.
Temându-se de furia lui crudă;
Convergând într-o singură unitate a întregii tale țări, ea a sfătuit meticulos, dar nu copleșită - am depășit cu mult forțele malefice. Luna de noapte a început să-i întunece Și să umple tot întunericul floarea-soarelui. Creați o mulțime de luni noi, Evlavie și iubire, distruge credința ortodoxă: în locul ei, Necredința lui Mahomet, aduce o planetă mohorâtă ....
O gravură curioasă atașată acestei lucrări este descrisă în partea a 2-a a sub. 1700. Am văzut mai sus dintr-o scrisoare a lui Jung Wutter către țar că aceste versuri laudative, ca și alte publicații ruso-amsterdam, au găsit puțini cumpărători în Rusia.
Am văzut un exemplar al calendarului publicat la Amsterdam, necomplet: conține doar sfinți, unde numele sfinților și numele sărbătorilor sunt tipărite în rusă și germană.
Tipografia lui Tessing a tipărit și ea, fără a indica anul, o hartă care arată țările dintre Don și Nipru. Potrivit lui Miller’), nu are titlu, în locul căruia
') Das verãndeite Russland Th. II, 22, 23.

·) Ibid. pagina 23.
') Simpozionul lunar P61, noiembrie, p. 424 până la 425.

Invincibilului și augustului împărat, cel mai senin și puternic prinț Petru Alexievicius, stăpânul absolut al ambelor Rusii, spre lauda și slava nemuritoare a maiestuirii sale senine Izare, cinstește, așadar, această tăbliță, ca document al minte recunoscătoare, care parte din cele mai mari și mai mici Rușii, polonezii, tătarii, Pontul, Euxinii și Natolii, sunt cuprinse, oferite, dedicate și consacrate de cel mai umil Johannes Thessing, din Amsterdam. Cu privilegiul Sf. Tz. M."
Наконецъ, извѣстна в библиотекѣ I. P. Каратаева гравюра с русским стихами и прочениянями, и на ней подпись: Amstolodami, Tessing excudit fecil Ona сдчѣлаева стлѣлаева листъ слоганъ неѣсколько раъ въ видѣ конверта: освлекая первые гибы, находимъ стихи:
Tu și MPZ veți fi înmânați în curând. Ideea nu este grozavă - acceptă-l cu dorință, Privește-ți viața cu atenție: Înăuntrul acestei scrisori, pune-o pe mine, Privește în jur, aceeași bucurie vine la tine și ia locul unde i se cuvine, Când sufletul va fugi în curând de trup.
Pe spate este pomul cunoașterii binelui și răului:
Acest lucru este foarte dulce în mâncare: născut cu pasiune în copilărie.
sub copac Eva:
Odată cu crearea unuia, eu sunt de pe pământ,
Dar toți ascultă-te pe tine.
Apoi sunt dezvăluite alte falduri, unde este înfățișat un șarpe, care îi ispitește pe Adam și Eva lângă copac, un crucifix în vârful copacului, versete explicative de jur împrejur și mai jos:
Tu, care ești supus morții, gândește-te la trecut, Cât de glorioasă a fost fericirea mea trecută; Dar ce se va întâmpla mai târziu, Fie ca în curând să vezi boala cu boală.
Spatele prezintă un bărbat și o femeie în rochii germane:
Ah, ah, lumea nu se gândește la binele veșnic, Umblă în ținută zadarnică și se împodobește, În poftă, caută să-și placă, Prin plăcere, creează ceva pe ascuns!
Apoi, lângă buzele femeii:
Dacă vrei, o facem acum în secret cu mine?

despre bărbați:
Ah, ah, nu știm ce îți va face imamul!
În cele din urmă, întreaga foaie se desfășoară - în partea de sus a imaginii cu legenda:
Sim maimtva bani, Ham plantă grâu, Fet are putere, Moartea stăpânește pe toată lumea.
La mijloc, moartea cu atributele ei și un păcătos în chinurile iadului; versete moralizatoare sunt peste tot, cum ar fi:
O, omule, uită-te la oglindă în timp ce pictezi, Pregătește-ți faptele în acest sicriu.
Și ce ești - gândește-te neîncetat în tine, Fie să intri nestingherit în prima dulceață...
În Rusia, au apărut mai târziu imitații ale acestei lucrări din Amsterdam - doar că nu mai conțin semnătura latină menționată mai sus.
111.
Relatiile dintre Petru cel Mare si LePbnntsom. Proiecte ale acestuia din urmă privind introducerea științelor în Rusia. Wolf: invitații

pentru el să se mute în Rusia. Meritele iluminismului său rusesc. Cunoștințe ale regelui cu oamenii de știință francezi la Paris, în 4717. Planuri ale teologilor francezi. Schimb de politețe cu Academia de Științe din Paris.
În relațiile lui Petru cel Mare cu Leibniz, ceea ce frapează, în primul rând, este atenția suveranului față de știință și clasa învățată: țarul duce un război aprig, calmează necontenite rebeliuni, este angajat în administrare în așa fel încât chiar și cea mai mică comandă în stat nu se face fără știrea lui și, cu toate acestea, el, totuși, să-și găsească timp să afle că Leibniz locuiește în Germania, nu celebru nici prin familie, nici prin funcția sa la vreo curte puternică, ci doar un om de știință, pe care cunoștințele și descoperirile din științe l-au făcut cunoscut Europei. În cunoștințele sale cu Peter Leibniz, se poate vedea un tribut adus științei și opiniei publice, care l-au recunoscut pe gânditorul german drept primul om de știință al timpului său.

1
Sunt cunoscute activitățile cu mai multe fețe ale lui Leibitz: celebru în istoria filosofiei pentru monadologia sa, a reușit să facă o descoperire în matematică despre cantități infinit de mici (ipdiFerencial - și calcule), a strâns un cod al actelor diplomatice, a scris istoria Brunswick-ului. casa, a compus tratate despre exodul francilor, sacramentul Euharistiei etc. Chiar înainte de întâlnirea sa personală cu țarul, Leibniz dorea să aibă mostre ale dialectelor și limbilor vorbite de diferite popoare din Rusia și era interesat în cronica lui Nestor găsită de țar la Koenigsberg. În 711, când Petru se afla în Torgau, Leibniz, prin baronul Huissen, a primit o invitație acolo, l-a văzut pe rege și i s-a acordat titlul de consilier secret de către acesta.
În scrisoarea dată cu această ocazie (1 noiembrie 1712), se spune că un asemenea titlu este dat de Leibniz „în respect pentru bunele calități ale unui om de știință cunoscut țarului și testat de acesta, care poate contribui la dezvoltarea de cunoștințe matematice, cercetare istorică și alte științe, deci cum are relații cu mulți oameni de știință. Țarul, pentru a-și îndeplini intenția - de a îmbrăca științele și artele din statul său cu înflorire - a promis printr-o scrisoare că îi va trimite lui Leibniz din Rusia informațiile de care avea nevoie și, de asemenea, că va lua în atenție deosebită propunerile și proiectele acestui om de știință. , care pentru asta trebuia să primească un salariu de 1.000 de Reichstal erov pe an .
Din ipotezele prezentate, ca urmare a acesteia, de Leibniz, se cunosc următoarele: 1) Necesitatea observațiilor magnetice în diverse locuri din Rusia, împreună cu cercetările asupra stării și naturii țării; la final se adaugă că Parlamentul Angliei a luat deja unele măsuri pe această temă, și de aceea este necesar, prin intermediul secretarului de stat Stanhope și Leibniz, să intre în negocieri cu guvernul britanic în acest sens. 2) Scrisoare către ambasadorul Rusiei, Prințul. Kurakin, unde Leibniz scrie pentru prima dată că este gata cu entuziasm să-l ajute pe țar în intenția sa de a face știința și arta să înflorească în vastul său imperiu; dar acest lucru nu se poate face atunci când războiul are loc. Introducerea științelor într-un stat atât de vast ca Rusia nu este un lucru ușor și, prin urmare, este necesar să se grăbească, mai ales dacă regele vrea să vadă roadele muncii sale în timpul vieții sale. În primul rând, este necesar să se întocmească un plan și să se gândească la mijloacele de implementare a acestuia.

Oamenii de știință destinați diseminării științei în Rusia ar trebui să fie aleși dintre oameni capabili: cei mai mulți dintre ei vor locui în Rusia, în timp ce alții vor rămâne în străinătate pentru a menține relații și a raporta despre tot ceea ce va fi demn de atenție acolo. Printre elementele necesare numite: clădiri, grădini, biblioteci, birouri,

observatoare, laboratoare dotate cu plante, instrumente, machete, cărți, medalii, antichități etc. Dar, în lansarea în toate acestea, este necesar să ne gândim la ordonanțe și statute pentru noile instituții, pentru a evita, în educația tineretului, acele abuzuri cu care instituțiile de învățământ din Occident sunt pline. Cheltuielile în introducerea științelor ar trebui să fie moderate, dar, în același timp, să asigure existența oamenilor de știință; banii și banii necesari pot fi obținuți în afara Rusiei în așa fel încât țarul să câștige mai degrabă decât să piardă din ea. Un plan mai detaliat nu poate fi întocmit decât atunci când toate împrejurările cazului și, cel mai important, intențiile regelui în acest sens, sunt cunoscute corect.
Pentru înființarea de academii, universități și școli, următoarele orașe merită atenție: Moscova, Kiev, Astrakhan și Petersburg.
În general, într-o afacere atât de importantă și nu prea curând realizată, este necesar să ne gândim la ideea generală în detaliu și apoi treptat, pe părți și ocazional, să o aducem în execuție, la fel cum la ridicarea unei clădiri semnificative, este mai bine. să întocmească în prealabil un plan sau un model al acestuia. Leibniz a promis că va reduce costurile când era la Berlin.
Mai departe, el scrie că i s-a spus despre dorința specială a țarului - de a contribui la unele instituții ale studioului circa din Petersburg și că dacă ar putea obține informații despre asta, atunci ar putea ajuta în această chestiune.
Leibniz a cerut să prezinte regelui presupunerile sale în traducere și să transmită plecăciuni lui Bruce, Huissen, gr. Golovkin și Prințul. Menshikov, deși nu i-a numit personal pe ultimii doi. În plus, a făcut o petiție pentru trimiterea unui lexical și gramatică a limbii slave pentru referință.
De asemenea, s-au păstrat două note care se referă la negocierile diplomatice ale lui Leibniz, în numele lui Petru, cu curtea austriacă. În spatele acesteia se cunosc trei scrisori ale lui Leibniz către țar, referitoare la introducerea științelor în Rusia.
La începutul primei, el spune că regii sunt zei pământeni și de aceea, pentru a se bucura de roadele muncii lor, ei trebuie să imite guvernarea divină a universului. După ce l-a lăudat pe Petru, Leibniz afirmă că nu poate exista decât o guvernare bună acolo unde sunt înființate colegii, a căror structură internă este similară cu mecanismul unui ceas, unde roțile se pun în mișcare reciproc. Pentru Rusia, filozoful german a considerat necesare 9 colegii: de stat, militar, financiar, de poliție, justiție, comerț, religie, revizuire și academică.

nuyu *). Vorbiți despre ultimul Leibniz în detaliu; pentru a scrie despre componența altora, și-a oferit și serviciile, cu excepția doar a statului și a militarilor.
Pentru un colegiu academic trebuie aleși oameni care sunt bine familiarizați cu științele, și nu pe jumătate ignoranți, de la care

statul nu câștigă nimic. Atribuțiile celor aleși în colegiu sunt: a) să prezinte fiecăruia știința sa după o metodă îmbunătățită și, mai mult, să încerce să urmărească descoperiri și îmbunătățiri; b) sa vada ca tineretul din stat sa fie bine crescut si sa treaca toate stiintele; c) testarea celor dintre tinerii care pleacă în străinătate, iar apoi prezentarea lor regelui spre observare în străinătate, pentru ca fiecare dintre tinerii trimiși acolo să învețe de ce se găsește capabil după test. Prin astfel de mijloace Leibniz se aștepta: i) ca ignoranța imperceptibilă să fie expulzată din Rusia; 2) că în cazuri îndoielnice se va putea apela la consiliul universitar pentru consiliere; 3) că străinii vor călători în toate țările în care vor fi mulți oameni educați; 4) că tinerii, întorcându-se acasă, vor beneficia statul și vor proteja guvernul de multe costuri, și 5) că în slujba regelui vor fi aceiași oameni educați ca în Europa, și mai bine, din propriii lor oameni. .

Pentru a educa tinerii în Rusia, este necesar să se înființeze o academie *), care ar trebui să fie situată într-o casă convenabilă pentru asta, să aibă o bibliotecă bună și o tipografie.

Subiecte de predare:

Tinerii trebuie să învețe să-l cunoască pe Creator și creația - pentru a realiza acest lucru, cineva ar trebui să fie ghidat de lumina divină, dată nouă prin revelația din Sf. Se învață Scriptura și, prin urmare, teologia, care, totuși, nu trebuie să constea în dispute inutile despre ritualuri, ci în dragoste adevărată pentru Dumnezeu și aproapele.

Creațiile sunt fie spirituale, despre care pneumatica ne învață, fie spirituale-corporele - eu sau alți oameni. Mă recunosc în trup și suflet. Sufletul are două facultăți principale: mintea (Verstand) și voința (Visin). Ce este mintea, în ce constă

<) Se știe că Petru a înființat soborul înțelepților la 42 decembrie 4748; se numeau: colegiu de afaceri externe, camere sau taxe de stat, justiție, revizie, militare, amiralitate, comerț, birou de stat, berg și manufactură.

') Este clar că aici Leibniz dă denumirea de academie unei instituții de învățământ superior. În decretul privind înființarea Academiei de Științe din Sankt Petersburg, Petru a dorit ca aceasta să aibă un dublu scop: să facă descoperiri și îmbunătățiri în științe și, în același timp, să educe tinerii.

iluzii, cum poate fi îmbunătățit, cum ar trebui să caut adevărul și să-l comunic altora - învață logica.

Părțile rele ale înclinațiilor voinței, corectarea lor este subiectul Ethikn.

Să-mi cunosc corpul după temperament, structura și conservarea lui, este predat de Medicină și Chirurgie.

Alți oameni sunt fie în viață, fie morți. Cunoașterea acestora din urmă și a vieții lor - predă Istoria.

Cunoașterea oamenilor vii constă în ca eu să-i dau fiecăruia pe ale lui și să învăț să-i tratez în mod rezonabil – subiect de drept natural și de stat.

Creațiile vizibile fie sunt deasupra mea - Astronomia învață despre ele, fie în jurul meu - ca să le cunosc pe acestea din urmă, există Geografia.

A construi corăbii, case, cetăți – învață arhitectura; pentru a le măsura - Geometrie, Aritmetică.

Pentru a vă bucura de toate facilitățile pe uscat și pe apă, Mechanics vă va ajuta.
Pentru a afla tot ce există pe pământ, în ape și aer, proprietățile sale, calitatea și natura - există Fizica. Descompunerea ei este predată de Chimie. Când este epuizat de munca neîntreruptă, o persoană își găsește odihnă în muzică.
Cine dorește să transmită altora cunoștințele pe care le-a dobândit trebuie să cunoască mai multe limbi, care, cu o metodă bună, pot fi învățate în scurt timp.
În concluzie, Leibniz menționează aici și costuri și că are mijloace pentru a le acoperi. În general, dacă țarul încredințează problema educației unor directori inteligenți și capabili, atunci în câțiva ani de la introducerea științelor va fi un asemenea beneficiu pentru stat, încât stiloul nu poate descrie.
Într-o scrisoare către țar, din 12 decembrie 1712, Leibniz, raportând de la Viena despre afacerile politice de atunci, adaugă la sfârșit că a trimis o scrisoare prin Bruce episcopului de Ryazan (adică, Stepan Yavorsky), despre necesitatea , pentru răspândirea creștinismului, traducerea în limbile străinilor care locuiesc în Rusia a celor zece porunci, Tatăl nostru și Crezul, sau să alcătuiască pentru fiecare trib un mic lexicon al limbii lor. Mai departe, s-a păstrat un registru în care Leibniz a cerut: a) un catalog de cărți publicate în Rusia, atât pentru vânzare, cât și altele; b) informații despre manuscrisele grecești și rusești păstrate în mănăstiri și în alte locuri; o) o listă a oamenilor de știință ruși și străini care sunt în serviciul țarului; d) informații despre japonezi, care a fost spălat de o furtună pe țărmurile Kamchatka și despre care domnul Vivius pare să știe în detaliu (dacă japonezul este încă în viață, atunci puteți

să-l interogheze el însuși); f) știri despre siberienii care au mers departe în nord și se presupune că au descoperit acolo țări calde; f) livrarea de mostre din limbile popoarelor regatului rus și ale țărilor învecinate, care pot consta din traduceri ale Tatălui nostru, Crezului și poruncilor cu text interliniar rusesc sau dintr-un scurt dicționar de nume; verbe și numere; g) vocabular sau vocabular rusesc; i) Gramatica slavă; j) toate cărțile istorice rusești; 1) o carte numită Paterikov; m) Biblia rusă, în special Noul Testament din ultima ediție; o) un serviciu divin în limba rusă și o) un catehism rusesc.
Scriind țarului, din 26 octombrie 1713, acesta îi amintește lui Leibniz că a intrat în serviciul său rusesc, a fost foarte bine acceptat de împărat, în care, pe drum, s-a confruntat cu aproximarea de către Majestatea Sa țaristă . În acest timp, Leibniz a încercat să-și demonstreze loialitatea și zelul față de țar, despre care mărturisește trimisul rus Matveev. Pentru a îndeplini dorința țarului ca Leibniz să-l ajute în emiterea și aprobarea unor legi bune în stat, precum și în răspândirea științelor și artelor, omul de știință german a făcut cunoștință cu decretele țarului Alexei Mihailovici și s-a gândit ce anume ar trebui introdus în starea de nou în circumstanțele actuale, când lumina se răspândește în Rusia și țarul vrea să vadă în supușii săi morale îmbunătățite și o blândețe mai mare. Pentru a realiza acest lucru, potrivit lui Leibniz, este necesară educarea tinerilor în frica de Dumnezeu, virtuți și științe. După aceea, au fost enumerate din nou măsurile pe care Leibniz le-a propus în scris și oral și anume: stabilirea observațiilor magnetice, căutarea dacă continentul american este legat de cel asiatic, dispozitivul de comunicare între Rusia și

China prin Rusia cu acesta. , ca să nu se limiteze numai la mine ъ bunuri, ci și cunoștințe și arte; colectarea și conservarea monumentelor antice ale Bisericii grecești, rezoluțiile conciliilor ecumenice, în cele din urmă, compilarea dicționarelor de limbi ale străinilor dependente de Rusia etc. Leibniz menționează, de asemenea, recomandarea către dr. Aresky a unui medic cunoscător și a fratelui său. , celebrul Fizică și Matematică (Bernoulli), iar în final solicită continuarea eliberării lui a 1000 de taleri, care au fost menționate în diplomă. O astfel de concluzie explică de ce Leibniz, într-o scrisoare către țar, a considerat necesar să repete tot ce a spus sau a scris în ceea ce privește răspândirea iluminismului în Rusia.
Leibniz a mai scris „Discursuri generale asupra ordinii și economiei finanțelor în Rusia și asupra îmbunătățirii lor”, care (discursuri)

constau din locuri comune și, se pare, nu au fost niciodată aplicate în legislația noastră.ordin VPI, Nr. 5601) distribuit și prelucrat din opera lui Leibniz.
Cu cinci luni înainte de moartea sa, la 22 iunie 1716, Leibniz îi reamintește lui Shaeirov că în 1711 a fost acceptat în serviciul țarului, iar în 1712 a primit următorul salariu pentru primul an, 500 de ducați; că mai târziu s-a ocupat cu afacerile diplomatice rusești și a trimis mai multe scrisori către instanță cu întrebări despre cum ar putea fi altfel util; că, în plus, a trimis în Rusia niște descoperiri, bine făcute, în monumente grecești și ar putea judeca originea popoarelor scite, dacă ar fi fost livrate mostre din diferite limbi pe care le-au cerut, care sunt vorbite în Rusia și pe hotarele sale.
Țarul a vrut să profite de sfatul său atunci când a introdus ordinea în justiție și, prin urmare, Leibniz (conform mărturiei sale, într-o scrisoare către Shamrov) a privit procedurile juridice europene și a ajuns la concluzia că în Rusia justiția ar trebui să fie administrată într-un astfel de proces. modul în care s-a păstrat calea de mijloc în deciziile pe această temă, între procesele ruinante, prin lungimea ei, europene și arbitraritatea nesăbuită asiatică. În ceea ce privește iluminismul rus, Leibniz se considera util, deoarece putea sublinia greșelile și abuzurile care se strecuraseră în universitățile, școlile și academiile europene. În cele din urmă, Leibniz așteaptă noi ordine cu privire la modul exact în care îl poate sluji pe țar și dă din nou același sfat despre observațiile acului magnetic și despre alte lucruri, ca în scrisorile anterioare ').
Am expus în detaliu corespondența cunoscută până acum a lui Leibniz cu privire la răspândirea științei în Rusia. G. Posselt spune că probabil au existat și alte lucrări scrise de Leibniz în numele lui Petru (de exemplu, un raport despre introducerea oficialităților în Rusia) și că cu timpul, probabil, vor fi găsite. Totuși, chiar și până atunci se poate judeca semnificația lui Leibniz în istoria iluminismului din Rusia, întrucât el însuși, cu câteva luni înainte de moartea sa, într-o scrisoare către Shaeirov repetă aceleași propuneri și proiecte pe care le-a prezentat cu 4 ani înainte.
Examinând imparțial tot ceea ce a scris filozoful german despre mijloacele de iluminare a Rusiei și comparând proiectele sale
·) Despre pachete ■ articole ale LgiMptsa, referitoare la Rusia, vezi în prefața domnului academician Kjana η yadaya Briefe voa Christian WolfT, St. Petersburg, 1860, erp. IX-XI.

cu ceea ce s-a întâmplat cu adevărat în țara noastră, nu se poate fi de acord că sfaturile lui Leibniz au avut pentru Rusia semnificația pe care biografii acestui om de știință le-o atribuie de obicei.
Leibniz nu semăna cu oamenii de știință germani contemporani: complacându-se în studiul științelor, făcând descoperiri în ele, iubea în același timp atmosfera curții și reuși să aibă acces la ea. În același timp, conform reamintirii tuturor biografilor săi și chiar a ascuțitului și rafinat Fontenelle, filozoful nostru nu era străin de pasiunea pentru achiziții și bani. Poate că, sub influența acestor înclinații, a încurajat atât de ușor încât, odată cu punerea în mișcare a presupunerilor sale, știința și arta vor înflori în Rusia. Este imposibil de imaginat că un om de știință de geniu nu știe că iluminarea, dacă cineva se gândește serios la răspândirea ei, nu poate apărea niciodată printre oameni în forma și astfel de limite în care indivizii ar dori să o vadă. Aceasta nu provine din faptul că iluminarea, așa cum cred alții, durează doar atunci când se realizează treptat și fără salturi de la unele dintre propriile sale principii, care, însă, nu au fost încă explicate de nimeni, ci doar pentru că, în În general, succesul științelor și literaturii în întregul popor este întotdeauna determinat de circumstanțe favorabile din viața interioară a oamenilor, cum ar fi dezvoltarea drepturilor politice ale poporului, participarea acestuia la treburile publice, suprimarea arbitrarului personal, în continuare. eradicarea sclaviei etc. Dacă astfel de circumstanțe favorabile nu există și nici măcar nu se menționează despre ele, atunci nicio dorință și îngrijorare a uneia sau mai multor persoane, chiar și susținute de măsuri violente, nu poate duce mai departe formarea țării. . Adevărat, există exemple în care într-o astfel de situație se întâlnesc personalități remarcabile în rândul oamenilor, apar impulsuri și aspirații nobile - dar masa va rămâne mereu rece la astfel de manifestări și nu va obține niciun beneficiu de pe urma acestora.
Pentru mulți dintre noi, întrebarea rămâne încă nerezolvată: de ce în Rusia, sub Ecaterina a II-a, a existat brusc un
') Фовтенелль, напр., въ своемъ похвальномъ словъ Лейбницу, писалъ: „Inima care a conceput pe cel mai mare și mai nobil mintea, de la gândul acela al științei și a suveranului său, poate introduce în mintea științei sale și a cădea în barbarie. si artele la ei, s-a dus la Torgau... și a locuit acolo și l-a consultat mult pe M. Leibnitz cu privire la proiectul său. Înțeleptul era exact așa cum merita monarhul să-l găsească. Țarul i-a făcut lui Leibnitz un cadou magnific și i-a dat titlul de consilier privat al justiției, împreună cu o pensie considerabilă. Dar ceea ce este și mai glorios pentru el, istoria înființării științei în Moscovia nu-l va putea uita niciodată și numele lui va merge pe acolo urmând pe cel al țarului. Este o fericire rară pentru un înțelept modern să aibă ocazia de a fi legiuitor al barbarilor; cei care au fost așa în primele timpuri sunt acei cântăreți miraculoși care au atras stânci și au construit orașe cu lira, iar M. Leibnitz ar fi fost deghizat de fabulă în Orfeu sau Amphion...

un număr semnificativ (comparativ cu epoca anterioară) de scriitori talentați și oameni luminați care au fost cu adevărat avansați nu numai în cuvinte, ci și în fapte? Între timp, soluția nu este dificilă: merită să cercetăm culegerea completă de legi a domniei acestei împărătesi și acolo vom constata că atunci i-au fost acordate drepturi nobilimii, potrivit cărora nu puteau servi toată viața, dar numai când

au vrut; mai mult, au fost eliberați de pedeapsa corporală. În 1766, a fost convocată o comisie care să întocmească un nou cod, iar Ordinul a fost dat să-l conducă, luat aproape în întregime de la Montesquieu etc. Fără îndoială, astfel de decrete au funcționat de o mie de ori mai bine decât proiectele pompoase care nu s-au concretizat niciodată. pentru că „parsând pe Betskyo.
Au cerut proiecte de la Leibniz, au cerut sfaturi și au scris că, pentru a răspândi lumina în Moscovia îndepărtată, era necesar să se facă observații magnetice, să colecteze mostre din limbile vorbite de străini etc. Este de la sine înțeles că toate acestea a fost util pentru știință; poate, prin grația lui Leibniz, Petru a avut ideea de a întemeia o academie la Sankt Petersburg, de a înființa colegii, de a-l trimite pe Bering să deschidă strâmtoarea dintre Asia și America, de a dota o ambasadă în China cu Savva Raguzinsky etc., dar poporul rus nu s-a luminat Din toate acestea, iar în clasele superioare, a existat doar dorința de a-și asimila lucia exterioară a unei comunități europene, dar nu și iluminarea, care, să spun sincer, ar fi fost o povară inutilă. în situaţia în care se afla Rusia pe vremuri.
Publicat în 1860 de academia noastră de științe BrieGe von Christian Wolf ans den Jahren 1719 - 1763 a făcut posibil să aflați mai multe despre relațiile lui Petru cel Mare cu o altă celebritate germană a lumii științifice moderne - Christian Wolf. Aceste relații sunt semnificative în istoria iluminismului rus, deoarece Wolf a participat activ la invitarea și recomandarea diverșilor oameni de știință la Academia de Științe fondată la Sankt Petersburg și, mai important, a fost mentorul și liderul lui Lomonosov în timpul șederii sale la Universitatea din Marburg. .
Wolf (n. 1679-+-17 54), la începutul activității sale științifice, și-a câștigat faima pentru lucrările sale despre matematică. În 1706, când Karl KhP a intrat în Saxonia cu trupe, el

a fost forțat să părăsească Universitatea din Leipzig, iar în 170Y, la recomandarea lui Leibniz, a primit un post de profesor de matematică și științe naturale la Universitatea din Galia. O claritate deosebită și o definiție în prezentarea principiilor matematice și prelucrarea filozofiei conform metodei matematice, i-au adus la un moment dat lui Wolf o faimă enormă multor adepți. În timp ce se afla în Halle, Wolff a început relații cu Petru cel Mare. În 1715, un anume OrFireus a răspândit un zvon că ar fi reușit să descopere perpetuimi mobile. Petru cel Mare a fost foarte interesat de această descoperire și, așa cum va fi arătat în capitolul următor, s-a gândit până la moarte cum să o folosească. Medicul de viață al țarului, Areokin, a corespondat cu Leibniz despre mașina Orm-reus. Este remarcabil că celebrul nostru diplomat, Andrei Ivanovici Osterman, a fost instruit să o examineze, iar la 13 iulie 1716 i-a scris lui Petru cel Mare: găsit despre perpetuum mobile . Acum, plec la Regensburg pentru o examinare autentică a invenției locale și voi face tot posibilul pentru a face ca Majestatea Voastră Regală să dorească să fie satisfăcută și în măsură să fie așa și să facă o relație reală cu această invenție...') .
În 1718, descoperirea lui Oreireus a fost publicată din nou în revista științifică din Leipzig Acta eruditorum, iar în ianuarie a anului următor, succesorul lui Areskin, Blumentrost, la cererea suveranului, s-a adresat lui Wolf cu o cerere de a-l informa despre știri.Vorbesc despre mașina lui Orphyreus. Profesorul galic a răspuns evaziv, exprimând doar presupunerea că, dacă descoperirea ar trece în mâinile

matematicienilor inteligenți, atunci ar putea fi îmbunătățită. Apoi, Blumentrost, în numele lui Petru cel Mare, i-a oferit lui Wolff să intre în serviciul rus, în orice condiții i-ar plăcea, atâta timp cât a perfecționat invenția lui Or-Fireus. De atunci și până în 1725, Wolf a fost invitat constant și convingător în Rusia pentru a pune în aplicare ideea lui Petru în cuvânt și faptă - pentru a fonda o academie de științe la Sankt Petersburg. Totuși, omul de știință nu a îndrăznit să părăsească Germania, am încercat să scap de invitațiile în Rusia cu diverse scuze.
Wolf îi scria lui Schumacher la 3 iulie 1722: „Nu-mi lipsește dorința de a realiza, în măsura în care depinde de mine, intenția glorioasă a Majestății Sale Imperiale cu privire la înființarea științelor în zonele sale, dacă numai unele împrejurări ar putea. contribuie la aceasta. Cea mai mare dificultate
') Cabana. a dat II ha. M 29.

Mă întreb dacă pot suporta climatul aspru fără să-mi afecteze sănătatea sau, ceea ce este și mai periculos, voi putea să mă obișnuiesc cu mâncarea și băutura complet diferită de ceea ce sunt acum obișnuit? În plus, încă o întrebare principală: ar trebui să mă apuc de punerea în aplicare a ideilor mele despre iluminism doar în măsura în care îi place rușilor moderni? Într-un astfel de caz, s-ar putea să fiu forțat să nu fac ceea ce aș face aici, în poziția mea actuală și, între timp, celălalt loc al meu nu poate continua ceea ce las aici... "...
Schumacher, care se afla atunci în străinătate și, după cum vom vedea mai târziu, avea ordin de la țar să încerce prin toate mijloacele să-l convingă pe Wolff să plece în Rusia, a răspuns la ultima scrisoare: „Intenția înaltă a Majestății Sale Imperiale este de a stabili în St. Petersburg o societate de oameni învățați, care ar lucra pentru îmbunătățirea artelor și științelor. Întrucât maiestatea sa imperială este pe deplin convinsă de marile virtuți ale nobilimii tale, ar fi foarte încântat dacă ai înființa această societate, ai conduce-o și ai da splendoare. Dacă mai târziu, despre care nu am nicio îndoială, s-ar înființa o universitate - și dacă înălțimea voastră ar fi încântată să preia aceleași ocupații pe care le aveți acum, atunci maiestatea sa ar fi mult mai încântată. În cazul în care nobilimea ta consimte la acceptarea unui asemenea titlu onorific și a serviciului unui asemenea mare monarh și iubitor de științe, atunci demnează-te doar să propui condiții care ar putea fi acceptate de ambele părți. Majestatea Sa îl numește pe vicepreședinte 2.400 de ruble, adică 3.200 de Reichsthaler - cred că nu vă vor da mai puțin.
„Noblețea ta se teme în mod nerezonabil că ideile tale ar putea fi pe plac rușilor. Pot să vă asigur contrariul și oricine se poate convinge de asta atunci când înțelege că cel mai milostiv suveran al meu trimite în străinătate, cu costuri atât de mari, subiectele lui să studieze același lucru pe care îl predați voi la Galle . Clima din Petersburg este oarecum aspră, dar este foarte sănătoasă: se menționează puțin sau chiar deloc despre febrele dăunătoare și bolile contagioase. Mâncarea și băutura sunt la fel de rafinate și sănătoase ca în orice țară uscată. Religia este liberă și domnii. luteranii, înaintea tuturor celorlalți, au o parohie frumoasă vizitată de amirali, generali și consilieri privati. Petersburg este atât de luminat și civilizat încât nu poate ceda niciunui oraș german. Cu mare respect domnule consilier de judecată! dacă n-aş fi fost convins în sufletul meu că cele mai favorabile propuneri ale Majestăţii Sale Imperiale erau

luate în folosul tău și pentru răspândirea gloriei dobândite prin cunoașterea nobilimii tale, atunci n-aș rosti nici măcar un cuvânt, cu atât mai puțin să transmit ceva ce nu există în realitate. Nu văd nimic care să vă convingă de contrariul, doamnă consilieră. Să știe ultima că la Petersburg se adună cea mai plăcută societate de doamne, care va considera că este o plăcere să-și folosească cunoștințele. În plus, poți elimina de mine și de familia mea...
La această scrisoare persuasivă a lui Schumacher, Wolf a răspuns că ar dori să știe dinainte condițiile în care Petru cel Mare dorește să-l vadă în Rusia și ce anume i se va cere acolo. Revenind din nou la severitatea climei, el a promis doar o scurtă vizită la Petersburg. În noiembrie 1722, Wolf i-a cerut lui Schumacher să-i trimită titlul complet de împărat, întrucât, pentru a-și exprima respectul față de el, i-a dedicat noua lucrare Vernûnfllige Gedancken von den WOrcknngen der Natur. Aici, în dedicația (din 23 martie 1723), Petru cel Mare este glorificat mai ales pentru introducerea științelor și eforturile sale pentru prosperitatea lor în Rusia, motiv pentru care este comparat cu Alexandru cel Mare, care, în timp ce face cuceriri, câștigând victorii, în același timp îi plăcea să vorbească și să-l aibă lângă el pe cel mai mare dintre filozofii moderni, Aristotel. Cu toate acestea, această dăruire nu a avansat deloc problema reinstalării lui Wolf în Rusia: cu cât Blumentrost i-a scris mai convingător despre aceasta, cu atât profesorul galic a găsit mai multe obstacole și dificultăți - din scrisorile sale este ușor de observat că el nu avea nicio intenție să mă mut în cele din urmă la Petersburg și, prin urmare, el a reprezentat, acum dificultăți de familie, acum decontări de bani.
Remarcabilă este o scrisoare a lui Wolffy (26 iunie 1723), în care acesta, repetând argumentele care i-au îngreunat pe el și pe alți oameni de știință germani să călătorească la Sankt Petersburg, își exprimă părerea că ar fi mai util pentru Rusia, în loc de Academia de Științe, să înființeze o universitate și că în astfel de situație ar fi mai ușor să găsești oamenii potriviți de la astfel de oameni de știință care nu au încă posturi, cu toate acestea, ei au prezentat deja suficiente exemple de cunoștințe. Dacă academiile de științe vor fără greș, atunci se poate întâmpla același lucru ca și la Berlin: acolo această instituție este cunoscută pe nume întregului consiliu, dar încă nimic nu a ieșit din ea: , unde oamenii de știință vor preda ce va răspândi științele printre rușii, nu numai mai util pentru țara academiei de științe, de care ar trebui să se țină ad riap-sum ekhiegorshp, și nu mulți oameni vor înțelege astfel de lucruri, dar va duce și la faptul că în câțiva ani academie

Științele vor consta din ideea rușilor, care apoi vor aduce adevărată glorie statului lor. ”_
Se știe că în carta noastră! Academia de științe, Petru cel Mare, a presupus exact că va consta de fapt dintr-o societate de oameni învățați, obligați să lupte pentru succesul științelor în general, și dintr-o universitate și un gimnaziu. Din păcate, statutul academic Petru cel Mare nu a fost niciodată implementat din motive pe care scriitorul acestor rânduri nu le acoperă, deoarece aceasta se referă deja la o epocă ulterioară.
Între timp, în timp ce avea loc această corespondență, la Vollea din Galle s-a iscat o puternică persecuție din partea bigoților luterani

locali, cunoscuți sub numele de poeți. Ei au proclamat că învățăturile filozofice ale lui Wolff sunt antireligioase și, neputând să trateze cinstit cu adversarul lor, l-au denunțat guvernului prusac. Ultima soluție, ca de obicei, a funcționat perfect: regele prusac, fără nici un proces sau represalii, a ordonat ca Volma să nu fie în Galle timp de 48 de ore. Exilat în acest fel, omul de știință și-a găsit imediat protecție față de landgraea hessiană, care i-a acordat o catedră de profesor la Universitatea din Marburg. De îndată ce Blumen-trost a aflat despre acest lucru, l-a invitat din nou pe Voleu să plece în Rusia, spunând că este surprins de ce omul de știință a preferat o profesie la Marburg unui loc oferit lui de țar și din toate punctele de vedere mai avantajos decât alții. . Neavând încă primit această scrisoare, Wolff l-a informat pe Blumentrostr (în martie 1724) despre persecuția poeților împotriva sa și despre intenția sa de a respinge cele calomniate public împotriva lui. „Nu mă îndoiesc, a adăugat Wolff, că domnul profesor Franke, care este în corespondență cu unii dintre episcopii ruși, le-a scris aceleași calomnii că au fost informați la Viena și Anglia; dar acolo au rămas fără urmări; dar ereticii sunt persecutați sever în țara ta, de aceea nu sunt fără motiv îngrijorat de faptul că acolo (adică, în Rusia) calomniile lui Franke ar putea să nu-mi facă rău, deoarece aici el nu poate găsi vina cu nimic? Îndrăznesc să cer niște explicații pe acest subiect și, la primirea acestora, nu voi lipsi să anunț decizia mea finală (cu privire la sosirea în Rusia) ”-

Blumentroot i-a scris lui Schumacher cu această ocazie: „Domnul Wolf dorește să vină (în Rusia), doar el cere mai întâi lămuriri cu privire la clerul local, în fața căruia, în opinia sa, a fost calomniat de profesorul Franke. I-am răspuns deja (răspunsul lui Blumentroot nu este găsit) că clerul local nu are o putere pe care și-o imaginează Wolff și nu va avea nimic de-a face cu ei. În Rusia există însuși un împărat

supremos pontifex, el nu guvernează în felul în care clerul, care sunt obligați să-i asculte... îi răspunse Schumacher Wolf. „G. Medicul responsabil mi-a comunicat o scrisoare a Alteței Voastre din 1 martie, din care se pot vedea acțiunile neprietenoase ale pietiștilor împotriva persoanei dumneavoastră. Ne-am luat cu atât mai mult la suflet că suntem convinși de calomnia grosolană a unor astfel de acuzații și nu va reuși niciodată cu oamenii cinstiți. Putem să vă asigurăm în mod pozitiv noblețea că, dacă domnul Francke ar decide să scrie clerului local, aceștia, acum foarte ocupați cu munca de a aduce treburile bisericești la limite rezonabile, ar lua-o prost, cu atât mai mult într-un asemenea moment în care fostul său influența, cu ajutorul anumitor măsuri, este deja în declin. Dimpotrivă, erudiția plină de spirit a nobilimii tale este foarte respectată de cei spirituali de aici. Că acest mesaj nu a fost raportat în zadar, mărturisește propria lor conștiință: astfel, când cel mai milostiv împărat la o adunare a poruncit să se citească în mod public dedicarea onoarei tale (despre ea, vezi mai sus) și a spus că autorul ei va veni aici, clerul și-a exprimat în mod deschis plăcerea pentru asta ... Fără îndoială, acest lucru a fost făcut nu numai pentru a-i face pe plac împăratului, ci din propriul impuls, deoarece arhiepiscopul de Pskov (Theofan Prokopovici), căruia îi datorăm bune ordine în sinod și diferite hotărâri bisericești, adesea privatim să vorbească despre persoana ta și , împreună cu alții, tânjind după sosirea ta aici. Astfel, cred că în acest sens poți fi calm și în siguranță.

În cele din urmă, diplomatul rus, contele. Golovkin. Profesorul galic a cerut un salariu anual de 2.000 de ruble și a numit un mandat de cinci ani în Rusia, după care a trebuit să primească o sumă forfetară de 20.000 de ruble. Raportând acest lucru, la 12 noiembrie 1724, către Blumentrost, Wolff a adăugat: „asta nu este mult, dacă luăm în considerare că regele Alphonse i-a acordat evreului Gazan compilarea tabelelor astronomice Alphonse; Alexandru cel Mare lui Aristotel - pentru compunerea Historiae animalium și regretatul rege Ludovic cel Mare - lui Vincent Viviapi, matematicianul Marelui Duce de Florența, pentru restaurarea unei cărți pierdute din geometria superioară. Ca să nu mai vorbim de sumele uriașe primite de Aristotel de la Alexandru cel Mare, toată lumea știe că evreul Gazan avea 400 de mii de ducați de la Alons, iar Viviani de la Ludovic cel Mare o asemenea sumă pentru care a construit un imens palat în Florența, gravat cu geometria lui. carte - ce este tot ce au făcut acești oameni în comparație cu punerea în aplicare a planului gigantic al maiestății sale imperiale? Pentru aceasta,

există un om bine versat în toți păianjenii filozofici și matematici. Regele Prusac decedat i-a acordat lui Leibniz mult mai mult decât ceea ce cer eu, pentru că s-a ocupat de Academia din Berlin în lipsă „... Blument'rost a răspuns (cu mai puțin de două luni înainte de moartea țarului): „în ceea ce privește 20 de mii de ruble, atunci chiar dacă presupunem că cel mai milostiv monarh al nostru îi depășește pe Alexandru cel Mare, Alphonse și Ludovic cel Mare în generozitate și dragoste pentru artele și științele, iar nobilimea ta, în învățătura și serviciile aduse lumii învățate prin scrierile tale înțelepte, este mai mare decât Aristotel, Gazan și Vnviain, totuși aceasta este o sumă atât de mare încât împăratul ar trebui să o prezinte cu discreție. Am speranță și mă gândesc să aduc această chestiune la executare, dacă Alteța Voastră va trece la decizia finală...”

După moartea lui Petru cel Mare, Academia de Științe a fost deschisă la Sankt Petersburg și Wolf a primit titlul de membru de onoare cu o pensie anuală de 300 Reichsthaler. Este o datorie a dreptății să spunem că omul de știință german a meritat-o de la Rusia: cei mai buni dintre primii membri ai academiei noastre - Bernoulli, Bülfinger, Martini și alții au venit la Petersburg la recomandarea și reprezentarea sa. Contele Golovkin mărturisește într-o scrisoare către Blumentroot că Wolf a recomandat oameni de știință academiei noastre cu cea mai mare discreție. În cele din urmă, filozoful german a servit iluminismului rus cu un beneficiu și mai mare mai târziu: la Marburg, Lomonosov și-a ascultat prelegerile, amintindu-și mereu cu evlavie despre mentorul său, care nu a crutat nici timp, nici muncă, astfel încât studenții ruși din Marburg, i-au încredințat supraveghere, despre adevărata speranță pentru ei academiile de științe.

În 1717, Petru cel Mare, călătorind pentru a doua oară în Europa, se afla în Franța. Printre distracțiile rafinate și politețele rafinate pe care a încercat să le ofere regentul de atunci al Franței, ducele de Orleans, țarul nu a uitat, însă, să viziteze toate instituțiile științifice remarcabile, să vadă toate celebritățile științei pentru care Parisul a fost celebru.

Pe 14 iunie (stil nou), Petru cel Mare a plecat spre Sorbona, unde facultatea de teologie de atunci a atras atenția tuturor cu disputele sale despre bula Unigenitus și închiderea, prin ordin al guvernului, a ședințelor facultății. Membru al Sorbona Boursier (Bour-

sier) a fost primul care l-a întâlnit pe regele acolo, i-a arătat biserica, apoi biblioteca. Chiar în acest moment, lui Boursier, după cum poate vedea un vânător de propagandă, i-a venit ideea de a profita de ocazie și de a lucra la unirea Bisericii de Răsărit și de Vest. Dar a fost necesar să alegeți un moment convenabil și nu a fost ușor *. datorită vioicității caracterului său, regele nu s-a oprit nicăieri și a trecut rapid de la un subiect la altul. În cele din urmă, a dat peste manuscrise slavone și a început să le examineze cu atenție. Boursier, fără să piardă vremea, s-a adresat lui Petru cu un discurs despre unirea Bisericilor, fără a uita să-și amintească gloria și ușurința unei asemenea întreprinderi etc. Suveranul, ca răspuns, a clătinat din cap și, râzând, a spus printr-un interpret că a fost soldat și nu se amestecă cu teologia. Boursier nu a fost mulțumit de acest lucru și a obiectat că țarul era un erou al Moscovei și, în calitate de conducător al țării, era și protectorul acesteia. - Această unire nu este un lucru ușor, răspunse Petru: trei împrejurări o împiedică: papa, originea Sf. Spirit și.... Al treilea punct pe care l-a uitat, l-am sugerat lui Boursier - pâine nedospită și vin pentru St. sacramentele comuniunii. În același timp, teologii francezi au început să demonstreze că Biserica Greacă, nici după unire, nu putea accepta folosirea pâinii nedospite; că disputa despre originea Sf. Spiritul nu este altceva decât o dispută despre cuvinte și că, după ce a recunoscut autoritatea papei, Rusia este liberă să nu schimbe nimic în administrarea Bisericii și, în acest caz, să adere la aceleași principii pe care le urmează Biserica Gallicană. „Notă despre asta”, a spus apoi regele, „grăbește-te, pentru că voi pleca de aici în curând”. Vă promit că va fi dat episcopilor mei și îi voi face să vă răspundă!...

În general, Petru cel Mare a fost mulțumit de Sorbona și a vorbit despre ea toată ziua. Între timp, teologii francezi s-au apucat imediat de alcătuirea notei, pe care am completat-o la ora 24:00. Articole pentru ea au fost scrise de diferiți oameni: unul a scris despre papă, celălalt despre Sf. Spirit, etc. Boursier a reunit totul și a făcut montajul. Însemnarea a fost întocmită foarte inteligent: mai întâi se dau mărturii, Sf. scrieri și Părinții Bisericii despre necesitatea unei Biserici unice, urmează apoi o expunere a dogmelor acceptate în mod egal de ambele Biserici, iar la final sunt explicate motivele dezacordului lor între ele. Aici membrii Sorbonei s-au arătat foarte nepretențioși, nici în ceea ce privește doctrina Sf. Spirit, nu despre celebrarea sacramentului comuniunii, ci a insistat cu tărie asupra necesității de a recunoaște autoritatea papei.

La întoarcerea sa în Rusia, Petru a predat efectiv acest bilet episcopilor ruși și, ca răspuns la acesta, a fost întocmit un mesaj în două ediții diferite: esența ambelor a fost însă aceeași, și anume că episcopii ruși nu s-au considerat în dreptul de a decide problema unificării Bisericilor prin ei înșiși, fără a învăța

clerul altor națiuni care mărturisesc credința greacă și, cel mai important, fără știrea celor patru patriarhi răsăriteni. Dar într-o ediție, poemul este plin de laude retorice ale înțelepciunii și prudenței sorbonei, într-o alta - există și laude și politețe, ambele mai moderate și, în plus, se vede o nuanță de ironie, ca în majoritatea tuturor lucrurilor. care a ieșit de sub condeiul lui Theooan Prokopovici. La început, acolo se spune că Petru, întorcându-se din

străinătate, și-a informat clerul despre convorbirea sa cu dascălii sorbonei și un bilet întocmit de aceștia. „Am acceptat asta, spune mesajul, cu mare bucurie, nu pentru a vedea ceva nou în el (pentru că este ceva important în acea controversă, nu este secret pentru teologi); dar că dorința ta meritorie, despre care s-a putut înțelege din povestea autocratului nostru, am dorit să citim în scrisul tău și, parcă cu ochii noștri, să vedem * .... După ce am lăudat dorința de unire: <ce ești de la Apostol despre unitatea credinței și ei au sugerat vătămări, ceartă și erezii care erau contrare ei, inclusiv doctrina și doctrina noastră constantă și dorința: aceasta este pentru tine, și pentru noi și pentru toți (chiar dacă ei nu pretinde a fi) o esenţă comună. Alte lucruri, cum să vindece această ceartă de lungă durată a bisericii, deși nu este o sarcină atât de grea, adică ceea ce s-a arătat de secolele trecute, în special de Papa Inocențiu al III-lea, chiar și anilor noștri; totuși, s-ar putea să nu fie atât de repede și convenabil pe cât ai putea crede, dar putem ghici din scrisul tău * .... ').
Răspunsul din această ultimă ediție a fost trimis la Paris la 15 iunie 1718. La Sorbona, desigur, au fost nemulțumiți de el și au atribuit întregul eșec lui Theosan Prokopovici, un cunoscut rău-voitor al Romei, papei și Catolicismul în general. În același timp, catolicii au inventat că Prokopovici nu dorea unirea Bisericilor pentru că, în spatele desființării patriarhiei, stătea în fruntea clerului rus; dar o astfel de părere era falsă: când răspunsul a fost scris, Theosan era mai tânăr atât decât Stesan Yavorsky, cât și decât Theodosius, episcopul de Novgorod. La Sorbona, ei și-au amintit cu amărăciune că Prokopovici avea un sentiment ostil față de Biserica occidentală și, între timp, îi datora atât educația sa (Theo-•en a studiat cu precizie știința în chiar capitala catolicismului - Roma), cât și succesul în viață. În 1719, a apărut, sub numele. Buddea, eseu Ecclesia romana cum nithenica irreoonsiliabilis in germana. lang. Erõrterung der Frage— obeine Vereinigung derRõmisch Kalolischen und Rnssischen Kirchen zu hoffen sei, îndreptată împotriva notei explicate a teologilor de la Sorbona, iar aceștia din urmă nu sunt

') Mesaj pentru ambii editori în Jurnalul de Pode, zap. Petru cel Mare, I li, p. 436 și urm.; de asemenea, în colecțiile de lucrări ale lui Yavorskyi și Prokopovici.

 Am îndrăznit să spun că a fost scrisă nu de budism, care a murit înainte de publicarea tritiului, ci de un războinic, și a apărut cu scopul de a respinge opiniile lui Steaen Yavorsky, care ar fi fost înclinat către catolicism. Între timp, la Paris a ajuns un zvon despre o altă versiune a răspunsului, iar aceasta a dat Sorbonei un motiv să creadă că această altă versiune a fost scrisă într-un spirit mai conciliant, în care Teofan din nou nu i-a lăsat loc.
În general, vizita lui Petru cel Mare la Sorbona este curioasă în acest sens, că a dat naștere teologilor francezi la o speranță nefondată de a converti Rusia la latinism, deși țarul însuși, pe când se afla la Sorbona, s-a comportat în așa fel încât nu se poate. vezi chiar și o umbră a unei astfel de speranțe din poveste și pe Boursier însuși.
Oricum ar fi, Sorbona, nedescurajată de răspunsul evaziv al teologilor ruși, a continuat să se bată cu Biserica Rusă și după moartea lui Petru și s-a arătat expertă în prinderea peștilor în ape tulburi: soția lui KP. Serghei Dolgorukov, Irina, a fost în străinătate în 1726 și s-a convertit la catolicism. Spiritiștii locali, pentru ca, la întoarcerea ei în Rusia, să nu părăsească noua religie, i-au atribuit un tovarăș,

un catolic disperat și un stareț pe nume Jubbe (Jubé). Ultima Sorbona, de altfel, recunoscută ca capabilă să lucreze în Rusia pentru unificarea Bisericilor. Boursier a intrat cumva în relații cu Prince. Kurakin, care era atunci trimisul rus la Paris, și a găsit ocazia să-i scrie despre plecarea lui Zhube în Rusia. Este remarcabil că prințul a răspuns la aceasta că are un agent la Paris - Tretyakovskiy, care era obligat să respecte instrucțiunile pe care i le va da Boursier - „asta este singura modalitate, a adăugat Kurakin, de a-mi face o favoare și Vă rog să-l onorați pe Trediakovsky cu instrucțiunile dvs. * . Zhubeux a ajuns în Rusia în 1728 și, fidel numirii sale, a început intrigi secrete în favoarea catolicismului: după el, o parte din clerul rus, în special Teofilact Lopatin și Athanasius Kondoidi, erau dispuși și chiar gata să se unească. În Rusia, a fost găsit un asistent și un puternic patron al lui Zhubeux - ambasadorul spaniol de atunci la Sankt Petersburg, Ducele de Lnria, și împreună au incitat curtenii și i-au măgulit pe nobili. Pentru a avea o idee despre cum au acționat, este suficient să spunem doar asta, de exemplu. carte. Vasily Lukich Dolgoruky, pentru a-l înclina de partea lor, i s-a promis că îl va face pe nepotul său patriarh, ceea ce avea să-i facă tunetul numele în toată Europa. În plus, Zhubet admite naiv că, pentru glorificarea și folosul catolicismului, a convins un călugăr să scrie un denunț al unui catehism, compus

') Tredyzhokki i-a dedicat prima ediție a traducerii sale din „A Trip to the Island of Love” acestui Kurakin.

ideviy de Theochsnom Prokopovich în concluzie, ca în se ™ -prototanți ai judecățiil). Potrivit mărturiei aceluiași stareț, propagandiștii catolici doar în două persoane din curtenii ruși se temeau să întâmpine o opoziție serioasă - aceasta este în Theo'an Prokopovich și Osterman. În aceeași chestiune, NUMELE unui alt scriitor rus, prințul Antilna Kyaptrmirya-duk de Liria, i-a scris lui Zhube despre executarea unei misiuni, adăugând că nu era în statul Kyata-mir să o aducă în execuție și, prin urmare, el însuși-Miriya) s-a dus la -Ó. (sterman?). Zhyube pichet la faptul că Kyavtemir era un cărturar ediist al nobililor ruși de atunci și că s-a angajat în traduceri de scrieri pioase în rusă, în numele lui Zhube, pentru a le distribui mai târziu printre cititorii ruși.

Odată cu intrarea în Yarespm a Ayanei Ioannovna și sub stăpânirea lui Biron, catolicismul nu a avut noroc în Rusia: Zhube a fost trimis în străinătate, tovarășul prințului. Dolgoruky a ajuns într-o închisoare înghesuită, iar prințesa însăși a trebuit să renunțe solemn la catolicismul pe care îl adoptase; papiştii se consolează cu faptul că Dolgorukaya a pronunţat o renunţare în latină nu la catolicism, ci la protestantism ®).

Pe 15 iunie, Petru a inspectat tipografia regală (Impre-raerie royale), unde în prezența lui au fost tipărite multe tipărituri de probă; a vizitat un colegiu fondat de Mazarin (Collège des quatre nations) și, având intenția de a înființa o școală similară în Rusia, a întrebat despre costurile pe care le-ar putea costa o astfel de instituție; acolo s-a împrietenit cu geometrul Vangnon, cunoscut atunci în Franța; de la colegiu a mers la Pigeon, inventatorul globului în mișcare după sistemul copernican. Globul a fost găsit excelent lucrat și l-a bucurat atât de mult pe rege, încât a ordonat să-l cumpere pentru el pentru 2 tone de ecu.

Pe 18, Petru cel Mare, invitând la el pe geograful Delisle, a vorbit îndelung cu el prin interpret despre spațiul posesiunilor sale și, pentru a-i da omul de știință o înțelegere mai exactă a acestora, a poruncit să depună două , realizate la ordinele sale, hărți scrise de mână ale părții Rusia; aici i-a arătat lui Delil locul din Tataria, unde ridicase o nouă cetate, și a informat despre noile achiziții ale Rusiei, cu ocazia intrării în cetățenia rusă a Hanului Tătar și a aderării a 100 de mii de kalmuci. Apoi regele a mers să vadă experimentele chimice pe care le făcea Jochrua (Geofroi).

') cf. în ultimul capitol al acestui eseu despre Markell Rodyshevsky.

') Toate aceste informații din memoriile personale ale lui Boursier și notele lui Zhubet sunt păstrate în lucrarea primului dintre ele, Histoire et analyse du livre de Gaston de Dieu .... T. 1P, p. 277 și mp.

La aceeași dată, împăratul a vrut să vadă o operație la ochi și, prin urmare, l-a instruit pe medicul său Arbenin să găsească un operator șef priceput. Profesor de Anatomie du Verne (du Vemay), mentorul fostului medic de curte Lavrenty Blument-root, care mai târziu sub Peter, l-a recomandat în acest scop pe domnul englez Vuolhouse, care, sub țar, a efectuat o operație pe un de 65 de ani. -bătrân, și în plus deja un invalid orb. Când operatorul a atins cu acul ochiul bolnavului, Piotr s-a întors involuntar, iar apoi curiozitatea l-a învins și a urmărit cu atenție îndepărtarea cataractei. Petru însuși s-a asigurat de succesul operației, pentru că invalidul putea vedea deja mâna când țarul i-a arătat-o. Mulțumit de experiență, i-a cerut medicului să ia la antrenament un student rus.

Suveranul și-a exprimat și dorința de a fi la Academia Franceză de Științe, iar cu această ocazie, pe 19 iunie, a avut loc o ședință de urgență, prezidată de starețul Bignon. Potrivit indispensabilului secretar al Academiei Fontanelle, clasa învățată a încercat să-i arate țarului tot ce era nou și remarcabil din punct de vedere al științelor experimentale: de la Faye a explicat modelul unei mașini construite cu respectarea celor mai dificile reguli geometrice, care a fost inventat pentru cea mai ușoară ascensiune pe apă. Pyotr, după ce l-a examinat, a confirmat cu aprobarea sa verdictul publicului și al academiei. Lemery a arătat experimente pe doi compuși chimici curioși; Reaumur - desene pregătite pentru tipărire pentru publicarea istoriei artei; Dalem (Dalesme) - acțiunea unei noi mașini de ridicat (cric A Gre-maillere), care, cu mai puțină forță, a acționat cu mai mult succes decât mașinile de ridicat obișnuite. Țarul le-a cerut academicienilor să stea în prezența lui, a acordat cea mai mare atenție tuturor și, în general, a fost extrem de mulțumit de academie.

La întoarcerea sa în Rusia, dr. Areskin i-a scris lui QBiyon: „Sa majesté est très satisfaite de ce que votre illustre corps veut bien la mettre au nombre de ceux qui le composent, en lui offrant ces nobles travaux depuis l'année 1699, comme un tribut appartenant de droit à chaque académicien „... În plus, Areskin a spus într-o scrisoare că țarul împărtășește complet opinia lui Bignon despre importanța în știință nu a nobilimii, ci a geniului și a talentului și, prin urmare, a suveranului, prin căutarea unor lucruri remarcabile. lucruri și descoperiri, precum și comunicarea tuturor acestei Academiei Franceze, va încerca să câștige numele unui membru util al acesteia. Fontenelle, în calitatea sa de secretar al academiei, a scris un răspuns de mulțumire - genial, rafinat ... dar trebuie doar să-l citiți în

franceză, deoarece în orice altă limbă expresii de acest fel transformările lui Peter trezesc aplauzele universului, și că academia în acest caz va părea ciudată

Trebuie să-l adaug pe al meu etc. Până acum se cunosc originalele franceze și, ulterior, traducerile rusești din aceste scrisori; traducerea lor modernă pentru Petru cel Mare este stocată în documentele sale de birou și plasată în Anexa IV, a. Acolo cititorul va găsi și (sub litera b) scrisoarea lui Bignon despre Nartov, care a fost la Paris în 1720 și a cerut Academiei Franceze de Științe să-și dea părerea țarului despre arta sa în strunjire, atât de îndrăgită de Petru cel Mare.

În 1721, Petru, trimițând în străinătate pe bibliotecarul bibliotecii Schumacher fondată de el la Sankt Petersburg, l-a instruit să transmită academiei o scrisoare de mulțumire pentru că l-a ales ca membru. Petru cel Mare a scris că a acceptat titlul de academician cu cea mai mare bucurie și recunoștință și va încerca să devină un membru demn al acestuia, răspândind știința în statul său. Până acum, în hârtiile biroului lui Petru, se păstrează un concediu brut din această scrisoare în limba rusă, remarcabil prin faptul că a fost corectat chiar de mâna țarului (cf. Anexa IV c). Blumentrost, urmașul lui Areskin, a trimis și o scrisoare de la el însuși către academie, în care concluziona: „La seule grâce, messieurs, que nous demandons, est que vous ayez la bonté de nous honorer de vos ordres et de vos instructions, car nous. faisons gloire do travailler sous la direction d'un si illustre corps qui surpasse tout ce qu'on a vu jusqu'ici dans ce genre et vos lumières ne peuvent être que très essentielles"...

Curând după întoarcerea din străinătate *), Petru a scris pe memorialul străinului Fik „despre studiul și educația ușoară a copiilor mici ruși” o astfel de rezoluție (11 iunie 1718): are o tendință; începe și traducerea de cărți, jurisprudență și altele, care vor face din acest an începutul ”(?) '). Cu toate acestea, trebuie menționat că zvonurile despre înființarea unei academii la Sankt Petersburg circulau încă dinaintea celei de-a doua călătorii a suveranului în străinătate: deci în revista germană Welt Spiegel pentru 17143), găsim următoarea știre: „spun ei. că maiestatea sa regală intenționează să înființeze o academie la Sankt Petersburg. Dacă acest lucru este adevărat, atunci în timpurile moderne acest oraș va deveni atât remarcabil, cât și uriaș, deoarece chiar și acum este deja destul de extins.

') Despre șederea lui Petru în Franța, puteți tatap η Abregé de l'histoire du tzar Peter Alexiswiíz... Paris, 1117; n Le nouveau Mercure, iunie 1717, p. 191 ■ și urm. ; cu ocazia ţarului Academiei n Histoire de l'académie. Annee MDCCXX, erp. 125-131, de asemenea n Beitrâge zu der Lebens Geschichte denckvûrdiger Personen von AF Bâsching, Th. ПI; 6, 7, 19, 20 erp.

Ί Colecție completă. aakon. V, JB 3208.

')Th. 66, S. 614.

ir.

Înființarea bibliotecii η Netherburg. Bibliotecarul Schumacher la raportul său către țar despre călătoria în străinătate cu oamenii de știință este tsidima. Camera Kunspg cu monștri și rarități. Pre-warmtyytsd anunț despre deschiderea Academiei de Științe din Sankt Petersburg * *.

Actuala bibliotecă a Academiei de Științe Prn din Sankt Petersburg este remarcabilă prin faptul că este primul depozit de carte din Rusia care a fost pus (din 25 octombrie 1728) disponibil pentru uz public.
Apariția la Sankt Petersburg și distribuirea acestei biblioteci în primii ani de existență a fost o întâmplare: în timpul ocupației de către trupele noastre, la începutul secolului al XVIII-lea, orașele din provinciile Osteei, cărțile găsite acolo. au fost selectate (în Mitav, de exemplu, în acest fel până la 2.500 de volume de eseuri despre cele mai multe filozofice și teologice) și le-au trimis la Petersburg. Au fost compilate aici, în palatul din Grădina de vară, apoi li s-au alăturat eseuri aduse de la Moscova despre chimie și medicină, care, până atunci, erau probabil folosite de farmacia din Moscova.
Din 1718, biblioteca din Sankt Petersburg a început să crească semnificativ prin diferitele colecții private care au intrat în ea.
Apartenența lui țarevici Alexei, fiul lui Petru, este remarcabilă pentru fostul său proprietar. Din toate știrile despre prinț, se poate observa cu ușurință că în el, ca adorator al Rusiei înainte de Petru cel Mare, s-a reflectat puternic direcția străvechii noastre alfabetizări, exprimată într-o dorință excepțională de întrebări religioase, de subiecte legate de credință. . Huissen a scris deja despre Alexis, în vârstă de cincisprezece ani, că, din evlavie și din propriul impuls, a citit Biblia slavă de cinci ori și o dată în germană, a studiat cu sârguință și lucrările Sf. tați etc. *). Această direcție s-a reflectat și în alegerea cărților străine din biblioteca prințului: totul era în 265 de volume, dintre care cel mai mic număr se referă la matematică, artă militară și istorie; totul constă în co-
Anunțuri raportate mvѣsgia despre biblioteci și quispameri din Sankt Petersburg!, din vremea lui Petru cel Mare în manuscrisul de arhivă al Academiei de Științe, în f°, cu titlul pe cotor: <1719-1726 general ”(adică , hârtii); tot în vechile cataloage academice în, în sfârşit, în lucrările lui Bachmeister: Essai sur ia bibliothèque et le cabinet de G académie des sciences & St. Petersburg.
*) Europîlsche Fama, Th. XXXV, S. 787 mp.

 lucrări ale părţii o a teologiei. Deci există diferite ediții ale Bibliei și ale Noului Testament, creațiile (în latină) ale lui Ieronim, Grigorie de Nyssa, Ioan Damaschinul, Isidor Pelusiota și alții; mai departe, în limba germană, biografii ale martirilor, sfinţilor, tratate de istorie bisericească (Lud. Rabi, Martyrbuch, 1571; Leben der Heiligen, 1712; Evangelica historia, 1641; A postei Geschichte, 1712; Keller-Catolisches Pabetum, 1614); de asemenea lucrări ale genului: Neipssii, Abbildung der grieobfeohen Kirche, 1711; Fordenbach, Katolische Predigten; Penzinger, Ausbildung der Cal. Kirche Ceremonien, 1677; Hanike, Catoli-sche Catéchisme, etc. □. Prințul avea și cărți în poloneză, precum: Kazauia, 1698; Fiotta Skargi, ¿ywota swlçtych, Fortuna albo sczçscie, 1690, Apologia przeclwko Loteranom 1605, Praktyka iywey wiary, 1705 și τ. π.
În 1718, colecția de cărți de Andrei Vinius, care este menționată în capitolul IX, a fost acceptată în biblioteca descrisă.
Primită în bibliotecă, în 1718, colecția de cărți a lui Pitkarn este remarcabilă prin abundența de lucrări ale clasicilor greci și romani, precum și din punct de vedere al antichităților. Pitcarn avea și lucrări matematice și medicale. În 1719, acolo s-a mutat și mica bibliotecă din Palmstrike, unde s-au adunat lucrări, mai degrabă eterogene ca conținut. Cea mai semnificativă colecție în ceea ce privește calitatea, alegerea și frumusețea exemplarelor a ajuns la

biblioteca din Sankt Petersburg în 1719 după arhitectul Areskin (4.200 de volume în total). Acest medic a fost cel mai educat dintre curtenii lui Petru cel Mare, motiv pentru care acesta din urmă i-a încredințat corespondența sa științifică cu Academia Franceză. Țareviciul Alexei nu-i plăcea în mod deosebit Areskin și a spus la Viena că el și Menșikov îl îndreptau pe țar spre tot ce este rău. Conform testamentului lui Areokin, biblioteca și cabinetul său de minerale rare, scoici și medalii urmau să fie vândute, iar veniturile erau date mamei și surorilor sale, precum și spitalului pentru săraci din Edinburgh. Secția de cărți medicale a lui Areskin a fost cea mai bogată, urmată de lucrări istorice, filozofice, filologice și, în final, teologice.
În 1719, biblioteca nu mai putea încăpea în palatul de vară, motiv pentru care a fost mutată într-o casă, debitată la vistierie de la favoritul țareviciului Alexei, Alexandru Kikin '). Această casă era situată pe fosta parte a Moscovei (acum partea Turnătoriei), lângă Curtea Smolny, pe malul Nevei, chiar vizavi de așezările Okhten. Biblioteca a fost amplasată aici până în 1728: odată cu deschiderea Academiei de Științe, nu i-a mai fost posibil să rămână pe partea Moscovei.
') O altă clădire suplimentară a lui Kipna yaakhodis pe piața actuală a palatului vinului - a găzduit academia marină.

este convenabil, deoarece camerele Kikn-sky menționate mai sus se aflau la 4 verste de casa Shairovka (pe partea Petersburgului), unde au locuit pentru prima dată profesorii academicieni; în plus, clădirea în sine pentru bibliotecă sa dovedit deja mică, motiv pentru care în 1728 a fost transferată pe insula Vasilyevsky într-o clădire specială, în care se află până în prezent. În camerele Knkinsky, după o lungă perioadă de timp, au fost amplasate biserica și biroul Regimentului de Cavalerie Gărzilor Salvați. Când actuala cazarmă a fost construită pentru acest regiment, biroul batalionului de garnizoană din Sankt Petersburg a fost transferat în casa veche.
În 1721, Petru cel Mare l-a trimis intenționat pe Schumacher în Olanda, Anglia și Franța, printre altele, pentru a achiziționa noi compoziții pentru biblioteca din Sankt Petersburg. Schumacher a adus cu el din străinătate 517 titluri de cărți, destul de eterogene ca conținut și achiziționate, după cum se pare, fără un scop gândit dinainte. Aici găsim lucrări de istorie, antichități, genealogie, teologie, științe militare; mai multe compoziţii scumpe cu gravuri. Pe atunci se mai cumpărau și astfel de cărți care nu corespundeau scopului serios al bibliotecii, ca de exemplu. Satyres amoureuses et galantes, Entretiens des ombres, Académie de jeux și τ. π.
În 1723, vicecancelarul Shaairov a fost judecat, iar proprietatea i-a fost confiscată. Apoi, din biroul înaltei instanțe, i s-a raportat lui Lavrentiy Blumentrost: „în Sf. cerurile și străinii nu știu să aprecieze ~. și, conform decretului maiestății sale imperiale, cea mai înaltă instanță a dispus: să vă trimiteți cărțile de mai sus, deoarece biblioteca este în posesia dumneavoastră; și care dintre aceste cărți vor fi necesare pentru bibliotecă, iar acelea vor fi date în funcție de evaluare, iar restul vor fi returnate bunurilor neabonate ale lui Shafirov.
Biblioteca lui Shaeirov, după cum se vede din catalogul său, a fost compilată fără sistem, din întâmplare. Conținea mai multe manuale pentru traduceri din limbi străine, un număr mic de eseuri de drept

internațional, panegiric către Petru și cărți precum: Les sciences de la cour; Le philosophe amoureux; Lettre d'amont d'une religieuse portugaise, I op. Pe lângă cărțile germane și franceze, au existat și cele italiene. Colecția lui Shafirov a fost ultima achiziție a bibliotecii din Sankt Petersburg sub Petru cel Mare.
În primul rând, suveranul a încredințat biblioteca supravegherii medicinei sale de viață și arhiteatrului, Areskin; iar el, în 1714, a poruncit să-l pună în ordine secretarului cabinetului medical pentru ne
—

Vomitek, John Daniel Schumacher. Ultimul (născut în 1690) era din Colmar în Alsacia și, după terminarea cursului de științe la Universitatea din Strasbourg, a ajuns la Sankt Petersburg în 1714. Această persoană joacă un rol important în istoria academiei noastre de științe, întrucât o mare parte din starea sa deplorabilă din primele decenii de existenţă. Areskin l-a ținut pe Schumacher în favoarea sa, încât chiar l-a refuzat prin testament, împreună cu valetul său Craning, o parte din bunurile sale mobile *). Succesorul lui Areskin, Lavrenty Blumentrost, l-a favorizat și pe Schumacher și, potrivit acestuia, acesta, imediat după aprobarea proiectului Academiei de Științe, a fost numit secretar al acesteia. Ulterior, acolo a fost consilier și director, s-a ocupat de partea economică și s-a bucurat de influență asupra afacerilor, mai ales în detrimentul academiei. Bu-shing *) explică motivul exaltării și importanței deosebite a lui Schumacher prin faptul că a fost căsătorit cu fiica bucătarului de curte Felten, pe care Peter și Catherine o iubeau. Din descrierea nunții lui Schumacher de către Berkholtz (30 aprilie 1723), reiese că la acea vreme tatăl plantat al mirelui era împăratul, iar mama plantată a miresei era împărăteasa; în plus, marile ducese și toți nobilii au fost prezenți la nuntă și au luat parte, ca niște călători. Busching, pe de altă parte, a lăsat o notă despre Schumacher că în aranjarea cărților bibliotecii îi plăcea singurul final întâmplător (care, din păcate, nu a fost scos la iveală până astăzi, în detrimentul scopului esențial al biblioteci) și a așezat, de exemplu, cărțile pe rafturi nu conform departamentelor de știință, ci pe legături, astfel încât cărțile bine legate să stea în față într-un loc vizibil și care erau mai rele - în spate.
La începutul anului 1721, Petru cel Mare l-a trimis pe Schumacher în străinătate cu diverse misiuni care au preocupat mai mulți oameni de știință și științe. Astfel, bibliotecarul s-a angajat să prezinte Academiei Franceze de Științe o hartă a Mării Caspice întocmită după instrucțiunile și ordinele țarului și descrierile ornitologice făcute de primul călător științific din Siberia, dr. Messerschmidt. Mai mult, Schumacher a trebuit să încerce să invite diverși oameni de știință în Rusia, inclusiv faimosul Lup, și să intre în relații cu ei cu privire la înființarea Academiei de Științe din St.
*) Istoria medicinei, Richter. Vineri, 127.
') Beițrftge zu der Lebens-Geshicbte denckwürdiger Personen, VJ, 166.
') Bineînțeles, dacă așteptăm vreodată o istorie adevărată și meschină a Academiei tale de Științe, atunci se va explica că influența lui Schumacher asupra bunicului Academiei, pentru că era rudă cu maestrul bucătar al curții, a fost o consecință și nu o cauza, a starii proaste a acestei institutii.

măsura care a existat la Paris, Londra, Berlin și alte orașe.
Instrucțiunile nu au uitat de mașina mobilă perpetuum, care, se pare, era extrem de interesată de Petru cel Mare: nefiind matematician, pentru a înțelege din prima dată inutilitatea încercărilor de a descoperi mișcarea veșnică, a fost ispitit doar de beneficiul enorm care ar putea fi extragerea dintr-o descoperire similară în aplicarea acesteia la întreprinderile industriale. Să remarcăm, de asemenea, că, la începutul secolului al XVII-lea, nu numai Petru cel Mare era ocupat de ideea perpetuum mobile: în Europa, mulți fizicieni și matematicieni erau pasionați de el, astfel încât descoperirea lui Orphyreus. , de exemplu, s-a strigat în toată Germania științifică.
De. întorcându-se în Rusia, Schumacher a prezentat un raport despre călătoria sa - un raport remarcabil tocmai în sensul că introduce propria viziune a țarului asupra științei și iluminismului, întrucât Schumacher nu a omis, desigur, să vorbească în raportul său mai mult despre ceea ce putea va rog tarului. Pe de altă parte, raportul arată că Schumacher era un om capabil, iute și iute. Fără îndoială că, dacă academia noastră ar fi fost înființată în timpul vieții lui Petru cel Mare, atunci acesta din urmă ar fi putut să folosească abilitățile lui Schumacher, împiedicându-l de la acele abuzuri flagrante pentru care fostul bibliotecar a devenit celebru în gestionarea sa în domeniul economic. parte a instituției noastre academice superioare.
La sosirea sa la Paris, Schumacher s-a dus în primul rând la președintele de atunci al Academiei de Științe, abatele Bignon, i-a înmânat o scrisoare de la Blumentrost (cf. capitolul anterior) și l-a informat despre scopul sosirii sale. Bignon l-a primit pe Schumacher cu brațele deschise și i-a cerut imediat să-i predea scrisoarea și harta trimise de la țar. Schumacher a răspuns că este obligat să le predea academiei într-o ședință publică. Era programat pentru a doua zi. Geograful regal Delisle a fost trimis în numele întregii academii să-i ceară lui Schumacher o întâlnire care urma să fie la Luvru la ora 3 după-amiaza. Schumacher a predat președintelui scrisoarea țarului „cu complimentul obișnuit”, spunând că consideră că este cea mai mare fericire a lui să fie în acest caz executorul voinței marelui monarh și, în același timp, să se familiarizeze cu glorioase. oameni de știință, conversația cu care nu putea decât să fie instructivă pentru el. Întâlnirea a ascultat cu respect citirea scrisorii lui Petru cel Mare, scrisă cu atâta simplitate și respect pentru reprezentanții lumii învățate. La finalul lecturii, marchizul de Torcy i-a exprimat recunoștința suveranului, ale cărui fapte glorioase nu l-au împiedicat să coboare, din dragoste pentru știință, înainte de a accepta titlul de membru al societății savante.

- Si -
Scrisorile lui Blumentroet, academicienii au luat în considerare descrierile ornitologice ale doctorului Messerschmidt și și-au exprimat dorința de a avea aceleași descrieri și imagini magistrale în culori din toate regiunile Rusiei. Harta Mării Caspice a trezit și o atenție generală *, pe ea această mare fiind prezentată într-un mod cu totul diferit, așa cum fusese imaginată până atunci de geografii europeni de atunci. La observația cardinalului Polnyak: este corect indicată pe hartă întreaga situație, deoarece se spune că țara de la Astrakhan până la Farabat nu a fost încă explorată complet, Schumacher a răspuns pozitiv că toată această otravă a fost studiată, dar suveranul care personal -rzonov”, care, însă, va fi raportat la timp academiei.

Schumacher a apreciat foarte mult acest răspuns al său și a remarcat că „ori de câte ori cineva nu s-a pregătit pentru el înainte, ar fi foarte greu (ar) să se răspundă”.
În general, Schumacher a fost foarte mulțumit de tratarea oamenilor de știință francezi cu el și a regretat doar că l-au luat drept bibliotecarul imperial, așadar, pentru o persoană foarte importantă, motiv pentru care a fost forțat, „de dragul păstrării respectului. al suveranului său, avea un echipaj foarte diferit”. În plus, a avut probleme cu anatomistul Duvernay, care s-a angajat să facă preparate anatomice de ceară pentru rege, dar mai târziu a început să refuze să facă acest lucru. „Cu o muncă grozavă și tot felul de finețe”, a reușit în cele din urmă să ia Schumacher de la anatomistul francez „cerebru în robinet (creierul cranian)”.
Schumacher a fost prezentat regelui minor de către mentorul său, abatele Friger, iar mareșalul Villeroi a spus despre Petru: „Cu adevărat un mare monarh, pe care toți ceilalți monarhi îl pot avea acum ca exemplu perfect!”
Schumacher a declarat pozitiv în raportul său că a reușit să-l convingă pe filosoful german Wolff să plece în Rusia. Din capitolul anterior (p. 36) am văzut că acest om de știință era departe de a îndeplini o astfel de propunere în practică și a încercat să scape cu politețe și amabilitatea, iar bibliotecarul nostru i-a luat cu acordul lui Wolf pentru a-și transfera activitatea științifică la Petersburg.
Curiose sunt poveștile lui Schumacher despre negocierile sale cu Or-Fnreus, notoriul inventator al mașinii cu mișcare perpetuă. Schumacher i-a oferit o modalitate originală de a-și testa mașina înainte de a o cumpăra, și anume: invitați doi matematicieni celebri, apoi jurați-i nimănui că nu vor dezvălui nimănui secretul mecanismului inventat de Orphyreus și apoi lăsați mașina să fie examinat pentru a pronunţa o sentinţă asupra acestuia . Orfnreus nu a vrut să audă de test, repetând: „pe una ♦·

pe o parte pune 100 de tone ofimkov, iar pe cealaltă voi pune mașina 1)!”
În locul mașinii dorite, Schumacher a atașat raportului său discursul lui Wolff despre aceasta, care și-a exprimat aici îndoielile cu privire la succesul invenției lui Orphyreus.
Când a fost în Anglia, Schumacher s-a gândit la început „să țină incognito” pe motiv că la acea vreme guvernul britanic era aproape în ostilitate deschisă față de ruși, dar apoi a observat că acest lucru era complet inutil într-un astfel de ținut ca Anglia. , întunecat de altfel, printre oamenii de știință s-au numărat mulți admiratori ai lui Petru cel Mare pentru dragostea lui pentru știință și eforturile sale de a lumina Rusia. Când Schumacher a vorbit în Royal Society of Sciences (Royal-sooiety) despre harta Mării Caspice și despre intențiile țarului cu privire la introducerea iluminismului în statul său, atunci dr. Wodward a spus: „când Dumnezeu ne-a dat un rege cu asemenea un suflet, atunci ne-am putea bucura sper cea mai bună încurajare.
În concluzie, Schumacher numește acei oameni de știință care ar putea urma diverse licitații străine pentru a achiziționa cărțile și obiectele necesare pentru biblioteca și camera de curiozitate din Sankt Petersburg și, în general, să contribuie la aceste instituții. Potrivit bibliotecarului, el însuși a cumpărat din străinătate doar edițiile necesare, dar a achiziționat una de dragul semnificației sale

bibliografice - acesta este Speculum salutis, ceea ce indică faptul că a fost tipărit la Harlem. Schumacher a explicat că această carte a fost interesantă, deoarece a rezolvat pozitiv disputa dintre orașele Mainz și Harlem, despre primatul înființării unei tipografii acolo, în favoarea celei de-a doua dintre ele. Să remarcăm aici că raportul lui Schumacher (cititorul îl va găsi integral în Anexa Y) exprimă o idee despre ordinea exterioară a bibliotecii, confirmând recenzia de mai sus a lui Buching: „Ordinea în biblioteci este diferită: fiecare bibliotecă-bibliotecar urmează. propriul lui temperament; cu toate acestea, este cel mai comun și mai convenabil atunci când cărțile sunt sortate în funcție de materie și dimensiune. Dar cred că nu este foarte necesar să urmărim problema cărților, ca să nu se piardă frumusețea care se cere într-o bibliotecă publică și, în plus, o singură carte se poate datora diferitelor Facultăți. Încerc să-l salvez în biblioteca majestății tale imperiale. Structura pentru asta este corectă și convenabilă acolo, doar că avem o lipsă de cărți bune și selectate.
*) Drept urmare, Ormreus a continuat să-și ofere mama lui Petru cel Mare. Tan, în ianuarie 1725, poate cu câteva zile înainte de moartea sa, același Detlev Kleeeker din Petersburg s-a oferit voluntar să plece în Germania pe cheltuiala lui pentru perpetuum mobile al lui Ormreus, care i-a promis că îi va spune verbal despre ultimul preț al lui. inventie (cazul Kab I, M 53, fila 655).

Chiar și în timpul primei sale călătorii prin Europa, Peter a achiziționat mai multe copii de păsări, pești și insecte. În capitolul II, s-a spus despre trimiteri similare către el la Moscova de la Ruysch și Jan Jung Wutter. Colecția astfel formată, împreună cu ciudații și preparatele anatomice ale farmaciei mari din Moscova, a fost mai întâi plasată la Moscova, apoi transportată la Sankt Petersburg la palatul de vară. În 1714, țarul a trimis cu vaporul de la Copenhaga „tot felul de rarități”, pe care Schumacher a fost instruit să le accepte și să le păstreze. Ultimul cu această ocazie l-a întrebat pe Prince. Menshikov „ia două dulapuri unde aceste lucruri sunt îndepărtate și, pentru protecție, 40 de găleți de vin tare, deoarece acele lucruri nu pot consta fără vin”.
La a doua călătorie în străinătate, tocmai în 17 și 6, țarul a făcut câteva achiziții serioase pentru colecția sa: la Danzig, a cumpărat de la Dr. Gottwald o colecție de minerale, scoici și pietre rare, iar în TLmsterDam ï 5 tone de florini olandezi. , farmacistul Seba avea o colecție de animale, pești, șerpi și insecte cunoscute în vremea lui, păstrate în alcool. Descrierea făcută de El însuși pentru Petru cel Mare a studiului său și păstrată într-o traducere modernă rusă este plasată de noi în App. VI.
Apoi și acolo a apărut bătrânul Ruysch pentru a-i mărturisi regelui respectul său. L-a primit cu afecțiune, i-am strâns mâna și i-am spus: „Ești încă bătrânul meu mentor”. După diferite negocieri, în 1717, Petru a cumpărat faimosul cabinet anatomic al acestui om de știință cu 50 de tone.Flornov. Ruysch a vrut să vândă mai întâi metoda sa uimitoare de îmbălsămare a cadavrelor lui Arskin cu 50 de tone.Florini. „Nu vă gândiți”, a spus Ruysch în același timp, că mi-ar fi ușor să ajung la descoperirea metodei mele: mă trezeam în fiecare zi la patru dimineața, cheltuiam tot ce aveam și sortam până la un mii de cadavre, nu numai ale unor oameni care muriseră de curând, ci și ale celor care erau deja acoperiți de viermi, de la care putea să prindă o boală periculoasă. Nu se știe în ce condiții, doar Ruysch l-a informat pe

Petru cel Mare despre metoda sa cu ideea de a nu o dezvălui nimănui. Cu toate acestea, țarul i-a dat secretul lui Lavrentiy Blumentrost, cel lui Schumacher, care, prefăcându-se că îl slujește pe medicul de viață Rieger, i-a povestit despre metoda lui Ruysch. Rieger, după ce a părăsit Rusia, a publicat-o în „Notitia rerum naturalium”, un articol al lui Animal.
Întors la Sankt Petersburg dintr-o călătorie în străinătate, Peter și-a vizitat colecția de curiozități, apoi a numit-o kunst-kamera și a adus acolo jumătate din pâinea pietrificată pe care o primise la Copenhaga, din care cealaltă jumătate a rămas acolo și familia de de-

pantofi de lemn purtati de laponii. În locul lor, țarul a cerut să păstreze pantofii ruși de liben în Muzeul din Copenhaga.
La 13 februarie 1718, a fost emis un decret curios privind predarea nebunilor, rarităților etc., din toată Rusia, către Camera Kunst.
„Se știe cu siguranță că, la fel ca în rasa umană, așa și în animal și pasăre se întâmplă să se nască monștri, adică ciudați care se adună mereu în toate stările pentru curiozitate, ceea ce cu câțiva ani înainte de decret s-a spus deja că ar trebui aduși astfel de oameni, promițându-le plata, dintre care au fost aduse deja câțiva și anume: doi bebeluși, fiecare cu două capete, dintre care doi au crescut împreună în trupuri. Totuși, într-o stare atât de mare poate fi mai mult, dar ignoranța este ascunsă, ceai că astfel de ciudați se nasc din acțiunea diavolului, ceea ce este imposibil, pentru că există un singur Creator al întregii creații, Dumnezeu, și nu diavolul. , care nu are putere asupra vreunei creaturi; dar din cauza pagubelor interne, și din frica și părerea mamei în timpul poverii, deoarece există multe exemple în acest sens: de ce îi este frică unei mame, astfel de semne sunt asupra copilului; de asemenea, când te rănești sau te îmbolnăvești și așa mai departe. Din acest motiv, acest decret este reînnoit, astfel încât, bineînțeles, cum ar fi ciudații de oameni, animale, animale și păsări, să aducă în fiecare oraș comandanților lor și li se va da o plată pentru aceasta; și anume: pentru un om, 10 ruble, pentru bovine și animale, 5, iar pentru o pasăre, 3 ruble. - pentru morți. Și pentru cei vii: pentru un om, 100 de ruble, pentru vite și animale, 15 ruble, pentru o pasăre, 7 ruble. Și dacă este foarte minunat, atunci vor da și mai mult; dacă cu o mică anulare înainte de obișnuit, atunci mai puțin. Dar se atașează și asta: ce se întâmplă dacă sunt născuți celor deliberați și, de rușine, nu vor să aducă, și acesta este calea: astfel încât să fie nevinovați să spună cine va aduce, iar comandanții sunt nevinovați să ceară ei - ale cui? Dar după ce a acceptat, dând imediat bani, dă-i drumul. Și dacă cineva se ascunde împotriva acestui lucru, le va anunța acestora; și oricine este condamnat, pentru acea amendă, ia de zece ori contra plată pentru ea și dă acei bani reporterilor. De asemenea, dacă cineva găsește în pământ sau în apă niște lucruri vechi și anume: pietre neobișnuite, oase de oameni sau de animale, pești sau păsări, nu ca ce avem acum, sau îmi place asta, da, mare sau mic față de obișnuit. ; de asemenea, ce inscripții vechi pe pietre, fier sau cupru, sau ce armă veche, neobișnuită, ustensile etc., tot ce este foarte vechi și neobișnuit - ar aduce și ele, pentru care va exista o dacha fericită, în funcție de lucru, deci, fara sa vezi, nu sunt permise preturi puse. Nebunii menționați mai sus, atât oameni cât și animale, când mor, îi pun în alcool; dacă acesta nu este acolo, atunci în dublu și, dacă este necesar, în vin simplu și închideți-l ermetic

pentru a nu se deteriora; pentru care vinul va fi platit mai ales de la farmacie „...

La 27 decembrie 1718, Lavrentiy Blumentrost a raportat țarului: „Pentru că, conform decretului mai milostiv al Majestății Voastre, mi-a încredințat să mă uit la bibliotecă și la colecțiile naturale și alte rarități, este necesar să fiu privit de slujitori, care, de altfel, sunt deja în curs de dobândire: bi mincinos Yagan Daniel Schumacher și supraveghetor de tot felul de rarități și naturale; apothecary geeel Balthazar Stahl pentru vizualizarea și schimbarea spiritului vinului și al lucrurilor naturale; legătorul de cărți Christopher Bitner cu un ucenic. Da, este din nou de acceptat: un dulgher pentru tot felul de meserii; patru oameni de muncitori care vor încălzi sobele și vor face curat în saloane. În plus, provizii pe an: 200 de brazi de lemn de foc pentru cuptorul camerelor, 300 de kilograme de lumânări de seu, 2.000 de vezici de vită pentru bandajarea sticlelor, 1.000 de găleți de vin simplu, din care spirtul de vin va sta și va folosi pentru o schimbare de naturale, 20 de lire de coajă pentru dopuri, 20 de lire de fire de bandaje de diferite mâini. Legătoare de cărți pentru legătorie din piele și alte consumabile. Corespondență și alte cheltuieli mărunte. 300 de sticle cu mâini diferite, modelate după cele Yamburg, erau mereu în stoc pentru pierdere, altfel unele cu lucruri naturale s-ar crăpa sau s-ar deteriora. Iar cu această bibliotecă a slujitorilor mai sus amintiți, voi întreține și voi primi un salariu de la maiestatea voastră și voi cumpăra proviziile mai sus menționate și alte cheltuieli - maiestatea voastră va porunci de unde, în care aștept o bună ascultare. Cel mai de jos sclav al Majestății Voastre, L. Blumentrost.
În martie 1719, Blumentrost a prezentat un raport asemănător cu următoarea completare: „în plus, este necesar să existe corespondență într-un ținut străin cu oameni învățați, precum și să cumpere cărți, care sunt din nou emise în diferite state și pentru care se va fi necesar să avem atât de câțiva bani conform raționamentului”...
În timpul campaniei din Persia, Petru nu și-a uitat aparatul de fotografiat kunst și, la 22 decembrie 1722, a trimis următoarea scrisoare de mână din Astrakhan directorului șef al clădirilor din Sankt Petersburg, Ulyan Akimovich Sinyavin: „Domnule director. Terminați camera kunsht cu o piatră, ceai și acoperire. Și sh (k) AFYs nu au ordin să facă lucruri, pentru asta, după primirea acestuia, sunați-l pe Schumacher, căruia i-a fost predat biroul, să vă dea un tablou și să vă arate locurile unde să faceți și să faceți acest lucru. imediat, astfel încât în vara viitoare acest kunsht - vezi camere gata. Petru. Din Astrakhan în ziua de 22 octombrie 1722 *)".
') De aici se vede că intrarea pentru camera de la deget a fost modificată, dar acest lucru nu a împiedicat curioșii să o vadă; în 1721, a fost examinată de Berkholz, despre care este detaliat și consemnat în însemnările sale.

Din aceeași campanie, secretarul de birou Makarov, aflat în Derbent, a scris că țarul „a dat instrucțiuni să trimită la camera kunsht pentru curiozitate> un vas de lemn cu o cheie de argint a orașului Derbent și unul dintre miezurile de cupru care au fost obișnuia să împuște în turnul de capre rusești. Pentru a-i face pe plac țarului, persoane fizice au început să facă diverse ofrande cabinetului de curiozități. Așadar, în 1723, arhiepiscopul de Novgorod Teodosie a donat acolo cinci

cutii cu păianjeni de mare, „ce se datorează, scria Makarov, curiozitate”, iar TheoFan Prokopovich a fost un model al bisericii din Ierusalim. Generalul Al-lart a prezentat 150 de medalii de argint aurit de LauFwrt, inspectorul monetăriei din Mainz, cu imaginea tuturor papilor, de la Apostolul Petru (sic) până la Inocențiu al XI-lea. Petru cel Mare a cumpărat pentru colecția sa cu 5 mii de ecu o colecție de medalii de aur antice gajate de la evrei din biroul lui Luders. Instrumente fizico-matematice au fost achiziționate de la celebrul Mushenbrock.

Obiceiul de a trimite tot ce este demn de remarcat, sau considerat ca atare, la cabinetul de curiozități a existat și după Petru. Așa că, la câteva zile după moartea sa, împărăteasa Ecaterina I a ordonat: „din bunurile fostului cămăril din Mons, statuia lui Marte, aur cu pietre, și trimisă în camera kunsht”. Uneori, astfel de trimiteri erau însoțite de descrieri mai detaliate: la 3 septembrie 1725, Makarov îi scria lui Blumentrost: „Domn nobil doctorului! În trecutul 1716, Majestății Sale Imperiale a binecuvântatei și veșnic demne de amintire, guvernatorul siberian de atunci prințul Matvey Gagarin a anunțat aur de nisip nativ în zece locuri în piei legate 200 lan și greutatea Rusiei în lan 9 bobine, și până la purta asta. aurul este dus în statul chinez, pentru care l-a trimis în 1713 pe locuitorul din Tobolsk, Fiodor Trushnikov, care, la sosirea de acolo, a anunțat că a cumpărat acel aur de la chinezi și kalmuci în acele locuri în care comerțul, și anume: primul, neajuns la chinezi in orasul Selim, o plimbare in doua saptamani, care a fost construit in spatele unui zid numit Kalgan, langa lacul Kokonur, in apropierea caruia hoinaresc kalmucii, numiti Kosheuts. Și acel aurul este vânat pe lângă râuri și lângă izvoarele care curg din munți. Iar el, Trușnikov, a cumpărat de la ei aurul acela cu 7 ruble fiecare și a văzut oameni pescuind lângă drum, 150 de oameni. Iar săpătorii acelor meserii i-au spus că o persoană vara va găsi un astfel de aur pentru 20, și 30 și 100. Mai mult, din același lac din dreapta, acei taisha și un alt oameni deosebiti, numit Tunguts, sapă aur. de-a lungul râului Altai Golm și de-a lungul râurilor mici. Și în spatele zidului de deasupra, lângă orașele chinezești - Daba, care este la trei verste de zid, și Selim,

care se află la 20 de verste de zid, aurul nativ este săpat de râuri. Și a văzut astfel de meșteșuguri în două locuri: chinezii caută pe râuri și a cumpărat acel aur de la ei pentru calul lui Rublev. Și acei industriași dau aur vistieriei khanului pentru o bobină de persoană pentru vară. Iar în anul curent din februarie 1725, în ziua a 5-a, prin decret al Majestății Sale Imperiale, aurul menționat mai sus este drenat și folosit. Au rămas doar ca amintire 2 Lire 25 zl. În acest scop, aurul rămas mai sus amintit este trimis ca suvenir la camera de curiozitate, pe care îi ordonați să o primiți și să-i dați chitanță, și să îi ordonați să fie păzit pentru curiozitate în același mod în care se păstrează alte lucruri curioase sau rare. Servitorul tău Alexei Makarov.

Berkholz, când a examinat camera kunst, a văzut acolo câțiva ciudați în direct. Din rapoartele financiare ale ei 1719-23 de ani, este clar că a ieșit „pe monstruuri vii”: Yakov, Stepan și Tom, câte o rublă pe lună pentru fiecare. Primului dintre ei, nu se știe de ce, i s-au dat mai întâi 2 ruble. intr-o luna. În 1724, Lavrentiy Blumentrost, totuși, a refuzat să accepte un astfel de monstrum. „Nobile domnule Archiater”, i-a scris el fratelui său Ivan Blumentrost, în această zi de 30 iulie,

într-o scrisoare din onoarea dumneavoastră către mine, este scris că monstrul viu Sampson Filipov ar trebui dus la kunsht-kamora mea și ținut împotriva vieții. monștri. Iar pe aceasta, Excelenței Voastre, vă anunț: în această cameră de kunst sunt doar monstrum morți și nu există loc pentru monstrum vii în această cameră de kunst. De dragul acesta, demnește-te să păstrezi onago monstrum ca înainte, după cum poruncește decretul majestății sale imperiale; cu toate acestea, sunt un servitor de bunăvoie al nobilului lord architere.
S-a păstrat o listă de obiecte care, în baza decretului de mai sus privind monștrii, au fost, la 8 martie 1725, predate cabinetului de curiozități din provincii și anume: „Nr.1 este un miel, are 8 picioare; celălalt are trei ochi, două corpuri, 6 picioare; trimis din Tobolsk de la Prince. Kozlovski. JÊ2 - pui, are trei picioare; din Nizhnyago-Novi, o familie de la guvernatorul lui Rzhevsky. LB 3 - vițel, are 2 picioare monstruoase; de la Ufa de la comandantul Bakhmetov. LB 4 - un copil cu două capete - de la el, Bakhmetov. JÉ 5 - un bebeluș, ochi sub nas și urechi sub gât; din Njin. Nr. 6 - doi bebeluși, fuzionați la sân și la stomac, - din Akhtyrok din carte. Mihail Golițin; brațe, picioare și cap de obicei. LB 7 - pui, are o coadă de pește; s-a născut la Moscova pe Tverskaya. JÉ 8 - doi câini care s-au născut dintr-o fată de 60 de ani (sic!); din Akhtyrok din carte. Golitsyn. Nr 9 - un bebeluș, are două capete, 4 brațe, 3 picioare; de la Ufa de la comandantul Bakhmetov.
La curtea regală se afla gigantul francez Bourgeois, care

Țarul Torago, pentru statura sa enormă, și-a altoit serviciul șederii sale în Franța. În 1724 a murit, iar cadavrul său a fost trimis pentru conservare la Camera Kunst. Cu această ocazie, acolo a apărut un caz original, a cărui esență este vizibilă din următoarele promemoria:
■ În trecut, mai 1724, în ziua a 17-a, stăpânul cojocarului, străinul Bnshau, i-a dat bibliotecarului Schumacher uriașul burghez pielea îndepărtată, cu promisiunea unei recompense bănești pentru munca sa fără acord, pentru că - așa cum el a spus - așa ceva era neobișnuit pentru el și nu i s-a întâmplat o astfel de muncă. Și în luna iulie a aceluiași an, 1724, când a tăiat pielea aceea și a fost trimisă acestui străin Bnshau să returneze această piele și să ia bani pentru muncă. Care spunea că nu este încă gata, deși știam cu adevărat că este deja terminat. În ultimele zile ale lunii august, bibliotecarul Schumacher a venit însuși la el și i-a cerut să dea orice fel de piele, dar oricum nu i-a dat; iar luna următoare cu coletele noastre pentru returnarea nimic nereușit. Apoi, pe 28 noiembrie, Majestatea Sa Imperială a fost binecuvântată și veșnic demnă de amintire să examineze lucruri curioase din camera Kunsht și, privind opera acestui gigant, a cerut să vadă acea piele. Atunci i s-a trimis un soldat (adică la Bnshau) să aducă pielea menționată mai sus și nu numai că a dat-o, dar a refuzat cu nerușinare ca o astfel de piele să nu fie dată fără să-i trimită bani la casa și fără să semneze. pielea luată. Și când nu puteam să punem capăt acestei chestiuni, ne-au poruncit să-i dăm o notă, conform căreia eram gata să plătim. Și în acele șase luni au trecut, căci el, slujind, nu a vrut să facă o asemenea ascultare. Și în mai 1725, la 4 zile, a depus o petiție cu factură, în care a cerut să ia pielea, iar conform facturii depuse, încă 60 de ruble. 75 de copeici, la cele patru ruble deja date, să plătească în plus. Dar din cauza voinței și a răutății sale nemaiauzite, a păstrat pielea atât de mult timp și încă o ține și, mai mult, în proiectul de lege depus, există suspiciuni din partea lui,

pentru că cuptoarele și structura conacului, despre care menționează . în cererea sa, au fost făcute intenționat pentru această piele și nu înainte, ci după, pieile sunt construite. Din acest motiv, rog magistratul-șef să-l interogheze cu adevărat pe mai sus menționat maestrul Bnshau în contul depus, pentru ca tezaurul bănesc al maiestății imperiale să nu fie cheltuit în zadar, iar pentru o asemenea neascultare și răutate a lui, prin decret al maiestății imperiale. împărăteasa și regina, conform regulamentelor magistratului-șef, s-ar aplica o amendă „Totuși, magistratul-șef pentru raționament, Academia de Științe este gata să-i plătească Bnshau pentru o astfel de muncă (mai 1725, 15 zile).
Acest lucru a ajuns în cele din urmă la împărăteasa, care a ordonat

 luați pielea de la Yentyau și plătiți-i ceea ce va fi dator pentru lucrare. În octombrie 1725, Enshau a primit 100 de ruble și, în același timp, a fost dat un ordin: „prin decret al Majestății Sale Imperiale, este necesar ca dumneavoastră (Enshau) să vă introduceți unghiile din pielea gigantului francez și să aduceți această piele. la perfectiune*.
Se știe că statutul Academiei de Științe din Sankt Petersburg a fost aprobat de Petru cel Mare în ianuarie 1724 și a fost introdus în Colecția completă de legi. În lucrările de cabinet ale suveranului s-au păstrat două lucrări scrise evident înainte de redactarea cartei și curioase în sensul că pot servi drept explicație a ipotezelor pe care s-a întemeiat instituția noastră științifică superioară. Prima dintre aceste lucrări este fără un an, cu o scurtă indicație că este „mâinile lui Pyotr Dlksev Kurbatov * ')' ■
„La înființarea academiei, este oportun să rețineți următoarele puncte:
I. Suma care este necesară pentru înființarea și întreținerea academiei, să fie astfel încât să nu existe pierderi pentru vistieria Majestății Sale Imperiale, oricât de mare ar fi povara adusă statului. Acea sumă rămâne de nezdruncinat la academie și să fie pentru întemeierea înaltei sale maiestate imperiale mila academiei, pentru ca nimeni să nu îndrăznească să cheltuiască această sumă, sub nicio formă, pe alte lucruri.
II. Locul în care va fi înființată academia ar fi astfel încât să existe aer sănătos și apă bună, iar poziția acelui loc ar fi convenabilă, astfel încât să poată veni fiabil din toate țările, astfel încât mâncarea să fie în mulțumire.
III. Clădirea ar trebui să fie înființată în așa fel încât oamenii aparținând academiei să poată locui liber acolo și să aibă acel privilegiu de construcție sau demitere, dar nimeni nu îndrăznește să facă vreun efort, dar dacă cineva cade în vreun păcat acolo, atunci cei desemnați de către maiestatea sa imperială pentru a conduce academia persoana lui avea să-l judece și să-l acuze. Și așa, pentru ca academia să fie direct sub puterea Majestății Sale Imperiale, și nu sub nici un colegiu.
IV. Persoanele din conducerea academiei le-au lăsat să fie următorii. 1) președinte, 2) vicepreședinți, 3) inspector.
V. Administrarea persoanelor menționate mai sus este următoarea: 1. Această sumă de bani se obține sub conducerea persoanelor menționate anterior, iar acești bani cheltuiesc acolo unde este nevoie.
2. Președintele și vicepreședinții se ocupă de științe, iar inspectorul se ocupă de construcția casei. 3. Ei țin o conferință pe tot parcursul săptămânii cu profesori pentru cunoaștere, pe care elevii cu sârguință

') Cabinet, bunicul, II, M 6H, d. 4b9-490.

iar cei care studiază leneș, ce sărăcie a devenit și cum să o corectăm? Și ceea ce s-a făcut într-o astfel de conferință, este necesar să se noteze în procesul-verbal și să depună un extras președintelui pentru toate lunile, pentru ca acesta să poată întotdeauna, ori de câte ori Majestatea Sa Imperială se demnește să întrebe despre starea academiei , da un răspuns despre asta în cel mai umil mod. 4. Vicepreşedinţii privesc cu sârguinţă asupra profesorilor, indiferent dacă îşi corectează serviciul. 5. Ei testează inimile și înclinațiile tinere, pentru care au o dorință și, prin urmare, le stabilesc învățături. 6. Deci ei văd că în toată academia ar trebui să existe o singură imagine pentru limba și învățarea.

VI. Elevii pot fi de ranguri diferite, iar între ei trebuie păstrate următoarele lucruri: 1. Este necesar ca studenții, sau studenții, să anunțe că predarea lor nu este ca și cum ar fi împovărați cu putere, dar ar considera că aceasta este mila majestății sale imperiale și, pentru asta, toată lumea ar trebui să aibă voie să facă asta, dar cine va avea înclinație spre aceasta. 2. Este necesar să rămânem în academie pentru acei ani condamnați. 3. Uneori și-au terminat studiile, este necesar ca președintele și vicepreședinții să încerce ca să vadă cu folos pământuri străine și să le dea instrucțiuni despre cum să se întrețină pe drum, și o bună recomandare oamenilor învățați. , și mai presus de toate, nu este necesar să se permită, ca să meargă pe tărâmuri străine, dar să nu cunoască limba unde ar merge, pentru că prin asta în acel ținut în 4 săptămâni se poate ști mai mult decât cineva. care nu cunoaște acea limbă de câțiva (sic) ani.

VII. Profitul care va fi din această academie este următorul: 1. Că maiestatea sa imperială va primi oameni învăţaţi de la supuşii săi. 2. Prin urmare, străinii vor veni la academie pentru pregătire și își vor cheltui banii aici, în pământ. 3. Cei care merg pe meleaguri straine vor cheltui mai putini bani, pentru ca vor invata mai mult intr-un an decat altul in zece ani.

Aceasta este doar o propunere generală, dar dacă Majestatea Sa Imperială comandă cu bunăvoință, atunci poate fi descrisă mai detaliat și mai pe larg, și ce mai trebuie luat în considerare cu propunerea (cum să primească această sumă) către Majestatea Sa Imperială, doar astfel încât să fie de încredere că această sumă este doar pentru dependența academică va fi folosită.”

Cea de-a doua lucrare este plasată alături de decretul cu privire la traducători, care a avut loc la 23 ianuarie 1724 ') şi raportat în această lucrare în cap. IX. De asemenea, nu indică anul, este notat doar cu ianuarie: „raportat de la Senat” *).

') P. având adunat, cusătură. VU, M 4438,

>) cabină. cazul II, M 68, a. δθ,

„În academia înființată, studenții vor fi pregătiți în tot felul de științe, cu excepția teologiei, jurisprudenței propriu-zise și astfel, până la gradul I de membri, studenții cuveniți, în funcție de înclinația lor firească, vor fi pregătiți să aibă (de la) profesori: 1) Aritmetică; 2) Geometrie; 3) Astronomie; 4) Geografie; 5) Navigare; 6) Mecanica; 7) Optică; 8) Arhitectura civila si militara; 9) Fizică teoretică și experimentală; 10) Institute de medicină, anatomie și chirurgie; 11) Chimie; 12) istorie naturală; 13) limbi, și anume:

latină, greacă, franceză și italiană; 14) Retorică și oratorie; 15) Istoria antică și actuală; 16) Logica; 1 7) Metafizica; 18) Etica; 19) Politică; 20) Yus naturi si popoare publice.
Conform aprobării de către Petru cel Mare a cartei Academiei de Științe menționate mai sus, Blumentrost, care a fost numit președintele acesteia, a încheiat următorul contract cu Schumacher:
„Acest bibliotecar Danilo Schumacher se angajează să aibă o bibliotecă și kunsht - o cameră în consiliul său. Atât biblioteca, cât și camera-kunsht ar trebui să conțină totul în mod decent: în biblioteca pentru cărți și în camera-kunsht pentru a stabili cataloage pentru diverse lucruri care sunt achiziționate. Deci, atâta timp cât academia se înmulțește, este treaba de secretariat să guverneze cu ea.
În plus, Schumacher a primit puncte:
„1) Este necesar să existe corespondență cu membrii academiei și, de dragul sosirii lor aici, să trimită bani pentru cheltuielile lor de călătorie și care sunt achiziționați la academie, camera de cunoștință și bibliotecă. fi tinut in salarii si alte lucruri. 2) Căutați copeistii și traducătorii necesari pentru academie și acceptați-i în serviciu și raportați-mi despre asta. 3) De asemenea, caută doi băieți și dă-i unui pictor a), de dragul de a învăța să deseneze, care primește un salariu de 3 ruble. da timp de o luna. 4) Vopsele, penzels, hârtie și pergament, pe care pictorul le pretindea prin livrare, au devenit și num Foliatum (adică tablă de tablă) pentru a împodobi lucrurile care se găsesc în camera-kunsht, pentru a vâna banii dați academiei. 5) Sertare pentru dulapul pentru medalii în mod corespunzător. 6) Cărți cumpărate anul trecut, leagă; și ce fel de academii trebuie să fie acum, este necesar să cumpărați. 7) Pentru un coarne
') Pe 18 februarie, 17*24, Schumacher a fost demis din cabinetul medical într-o nouă funcție. La academie, a primit un salariu de 800 de ruble. n an, apartament, incalzire si iluminat.
>) În cartea „Camere ale Academiei Imperiale de Științe Saikt-Petersburg” (Sab. 174-1) akgadas formate din bibliotecă și quist-camera. „văduva pictorului Geael, care elimină ierburi și flori (Gselin, Bluhmen Mahlerin). Era fiica pictorului Maria Sibylla Marian, celebră la vremea ei, și s-a căsătorit cu câinele viu elvețian Ksell (KhaeII), care a fost numit de Petru η Rusia după 1717 a anului. Văduva Ïμλα a murit sub Elisabeta la o bătrânețe extremă.

Pneumaticele cu mașini care le aparțin, compuse de Mushen Brok, trebuie plătite.
În iulie 1724, suveranul a ordonat „în mare viteză” să finalizeze sediul cabinetului de curiozități și al bibliotecii de pe insula Vasilyevsky; iar „pentru un apartament pentru profesori academicieni, precum și pentru studenți”, a fost apoi dată trezoreriei casa de piatră a lui Shafirov, situată pe latura Sankt Petersburg *).
De la poveștile lui Schumacher și până la Stelin, este clar că Petru cel Mare a vizitat adesea Kunstkamera și chiar a dat o audiență solemnă acolo ambasadorului împăratului roman, în ciuda ideii vicecancelarului nostru că ar fi mai bine să o facă. asta in palat. Se știe că țarul era un dușman al tuturor etichetei curții și, prin urmare, răspunsul său, transmis de Shtelin, merită o oarecare probabilitate; „Lasă-l pe ambasador să vină aici: nu contează pentru el unde îl primesc pentru prima dată. La urma urmei, el a fost trimis la mine, și nu în cutare sau cutare casă. Dacă are ceva să-mi spună, îmi poate spune oriunde aș

fi.” Într-o zi, Yaguzhinsky l-a sfătuit pe Petru să impună o taxă pentru vizitarea camerei de kunst: dar țarul a observat că atunci nimeni nu o va vizita și, prin urmare, dimpotrivă, a stabilit o sumă specială pentru tratarea vizitatorilor. Schumacher, pe lângă salariul său, a primit 400 de ruble pentru asta, iar Shtelin, chiar și sub Anna Ivanovna, a asistat adesea la astfel de răsfățări în camera Kunst.
La puțin peste trei luni după moartea lui Petru cel Mare, Blumentrost, printre altele, i-a raportat împărătesei Ecaterina I: „Pentru ca Sfântul Sinod Guvernator să elibereze un loc pentru fabrica seminarului, care este ocupată de o bibliotecă și un cabinetul de curiozități, de asemenea cărțile și curiozitățile din lucrurile noastre ar trebui să fie eliminate în mod corespunzător, ar trebui să fie finalizată clădirea, care a fost achiziționată pe insula Vasilyevsky pentru academie și bibliotecă. - Majestatea Sa imperială, binecuvântată și veșnic vrednică de amintire, a poruncit ca casa academică să fie asigurată cu nevoile gospodărești și academicienii timp de trei săptămâni sau o lună, fără să socotească, să se mulțumească cu mâncare, iar apoi să se contracteze cu un preț real, angajând un economist de la academie, să se hrănească în aceeași casă pentru ca mergând la cârciumi și alte căsuțe, ocupându-se cu cele obscene, să nu-și învețe obiceiurile obscene, iar în alte distracții să nu-și piardă timpul cu lene; Esența exemplelor este aceasta: care sunt buni în țara lor, fiind cu oameni de lux și cu bețivi, au dispărut în leneși și au comis mai multe pierderi ale statului decât profit.... Adesea binecuvântați și veșnic demni de amintit din
') Pe 19 august, P2V, Petru al II-lea a ordonat ca această casă să fie restituită la Shatrov. Din lucrările academice, reiese că adania se învecina, pe de o parte, cu casa prințului Papă Zotov și, pe de altă parte, cu camerele Savodsky (fosta casă a lui Braos).

Majestatea Imperială a auzit că casa de binecuvântată amintire a țariței Praskovya Feodorovna, lângă bibliotecă, va fi dată academiei, așa cum confirmă desenele arhitectului Trezin în această opinie. Din acest motiv, este foarte necesar să se determine această problemă și să se completeze casa menționată mai sus și, ce mai trebuie construit; și este destul de adevărat că o bibliotecă nu poate fi la distanță de academie, nu este mai puțin educativă decât nevoia de cărți, așa cum este pentru artizanii în unelte.
Raportul lui Blumentrost a fost aprobat în totalitate. La 25 mai 1725 a anunţat senatului ordinul împărătesei privind întreţinerea profesorilor conform raportului; în iulie același an, casa lui Shafirov a fost în cele din urmă trecută la dispoziția autorităților academice, în sarcina cărora au fost plasate și camerele țarinei Praskovya Feodorovna (academia se află încă în ele până în prezent). În plus, Blumentrost a închiriat apoi mai multe case de la proprietari privați. Așa că fostele camere ale prințului Papă Zotov, acordate după moartea sa guvernatorului din Sankt Petersburg Ivan Petrovici Stroev, au fost angajate de la acesta din urmă pentru traiul miniștrilor academicieni pentru 250 de ruble. intr-un an Pentru un apartament pentru membrii academicieni a fost repartizată și casa locotenentului general Matyuskin, de șapte camere, pe malul Moscovei, în sus pe râul Neva, vizavi de Kanets, cu o taxă de 10 ruble. intr-o luna. Curtea Crix-Callmeister Samarin (nu se știe în ce zonă) a servit pentru cazarea servitorilor academicieni.

Primele ședințe publice ale Academiei de Științe au avut loc în casa lui Shafirov și aici au fost rostite cuvintele retorice solemne ale noilor sosiți oameni de știință. Toate acestea au fost relatate în același stil retoric de ziarele străine; iar satiristul nostru, Antioh Kantemir, în silabe grele în limba rusă, a lăsat posterității vești atât de instructive despre asta:
„Uită-te la modul în care învățăturile încep fabricile:
(Trei cu un koshtom incomensurabil aici, camerele sunt glorioase; Ei proslăvesc că învățăturile vor fi cele principale acolo;
Ei încearcă să-și sporească onoarea chiar și cu numele lor (dacă nu este o faptă). Ei scriu știri tipărite: „Mâine vor începe învățăturile sus”, Aici profesorii se vor aduna peste ocean: „Toți să aibă grijă de ei cât mai curând” Cine are dorința să le învețe. Un alt biet om, care dorește să învețe în inima lui, Cu toată puterea se va repezi în curând la el, Și când va veni, va vedea destul de multe complemente, Nu erau umbre ale Înaltelor Științe acolo! Și măcar banii se ascuți aici fără întrerupere, Atâtea completări cu ei, atunci nu este minunat *)!
') Bnbliogra * pcheskiya Note, I858, M3, p. 72, 73.

G.
Primul mentor al țareviciului Alexei Peigebauer. Scoaterea lui din Rusia. Broșuri polemice împotriva curții ruse. Persecuția și protecția lor. — Măsuri ale lui Petru cel Mare pentru a atrage opinia publică de partea sa în Europa cu ajutorul unei tipografii. Baronul Huyssen a fost un agent științific și literar al guvernului rus la începutul secolului al XVIII-lea.
În 1699, a venit la Moscova pentru negocieri de la electorul sas, generalul Karlovici, cu care Petru dorea să-și trimită fiul, țareviciul Alexei, să studieze în străinătate. Se știe că această presupunere nu s-a adeverit după moartea lui Karlovich. În alaiul său era fiul unui burghez din Danzig Neuge-bauer: a studiat mai întâi în orașul natal, apoi a ascultat prelegeri la Universitatea din Leipzig, unde a studiat în principal latina, jurisprudența și istoria. Conform reamintirii unei persoane care a spus că „persoana lui Neugbauer, la începutul sosirii în Rusia, îi este bine cunoscută”, acest străin „a fost în mod deliberat plin de duh” și, la cererea sa, a fost numit de către Karlovici prin Menșikov ca profesor al țareviciului Alexei. Conform informațiilor păstrate în arhiva de la Moscova a Ministerului Afacerilor Externe, se dovedește că Karlovich însuși l-a invitat pe Neugebauer la Moscova, spunând că pentru a-l educa pe prințul moștenitor era nevoie de un german educat, care să-i fie alături în pozitia de camarel. Peigebauer a fost de acord cu această invitație și a ajuns în Rusia; dar moartea lui Karlovich i-a încetinit considerabil determinarea și abia în iunie 1701, după mai multe petiții, Neugebauer a reușit să obțină un loc la prinț, pentru instruire „în științe și moralizare”.
Deja la sfârșitul aceluiași 1701, s-a dezvăluit nemulțumirea între Neugebauer și rușii aflați sub țarevici. Străinul a insistat ca aceste persoane să-i fie subordonate, „pentru că dacă vreuna dintre ele face ceea ce vrea, atunci este imposibil să-i învețe prințului bune moravuri și o viață decentă, pentru unii, din mânie, toată munca îi va fi stricată. .” Mai mult, a cerut să îndepărteze fostele persoane din jurul prințului și în numărul profesorului său de rusă, Nikifor Vyazemskago, iar pe drum vor determina limbile cunoștințe ale obiceiului, „oamenii de mai sus (Vyazemsky și altele) sunt incomod să

fie incomod pentru tânărul prinț, ceea ce este destul de bine să se abțină în mod corespunzător.”
Plângeri și cereri Neugfauer au rămas fără consecințe, în

La 23 mai 1702, la Arhangelsk, la cina cu prințul, a avut loc o ceartă între profesorii germani și ruși. Primul, în primul rând, a fost scos din el însuși prin faptul că Vyazemsky și Naryshkin au vorbit în liniște și au râs cu prințul, care, după cum vom vedea mai jos, nu l-a suportat pe Neugebauer. Profesorul a remarcat că era indecent ca prințul să vorbească în liniște în fața unor străini cu anturajul său. Naryshkin și Vyazemsky au contestat această remarcă cu derizoriu. În curând, Alexei Petrovici, la sfatul lui Vyazemsky, era pe cale să pună un os roade pe o farfurie. Neugebauer a remarcat din nou că oasele roade sunt lăsate pe farfurie și este nepoliticos să le pui pe un vas din care alții le iau. Cu această ocazie, profesorii au început o ceartă puternică între ei, care s-a încheiat cu abuz: Vyazemsky l-a numit câine pe Neugebauer, iar acesta și-a onorat adversarii cu nume de câini și barbari. A existat o căutare pentru această ceartă, care s-a încheiat cu înlăturarea lui Neugebauer din postul de profesor al prințului. Din documentele arhivei din Moscova a Ministerului Afacerilor Externe, este clar că Menshikov era împotriva lui Neugebauer, iar acesta din urmă s-a plâns că l-a tratat mai rău decât canisa. Această împrejurare, trebuie să presupunem, a fost motivul principal pentru care profesorul german a fost găsit vinovat în ceartă.
În iulie 1702, s-a dat un decret: „pentru străinul Nengebauer, pentru multele sale mânii, care a fost scrisă de cămărilul înălțimii sale și de oamenii apropiați care trăiesc sub domnitor, a certat și a numit barbari, să refuze serviciul și să meargă la el fără concediu, oriunde vrea ')". Cu toate acestea, Nemgebauer a rămas la Moscova până în 1704; la început s-au temut să-l trimită în străinătate, ca să nu dea nicio veste despre Rusia, care era atunci în război cu Suedia; În calitate de yoghin, Nepgebauer însuși căuta un loc în serviciul rusesc și chiar a acceptat să meargă cu ambasada în China. În cele din urmă, în navigație în 1704, el, aproape de gardă, a fost trimis de la Moscova la Arhangelsk, de unde s-a întors în patria sa cu o navă Hamburg.
În același an, 1704, a apărut în Germania un pamflet, publicat fără tipografie, sub forma unei scrisori a unui ofițer nobil german către consilierul privat al unui înalt conducător despre relele tratamente aduse ofițerilor străini care au fost chemați la slujba lor de moscoviti Zi.
În acest pamflet citim:
■ Foarte onorat domnule, foarte respectat consilier privat
', i „Notă bibliografică 1858 Li 20, p. G42 - 646.
«Scrierea unui ofițer german distins dintr-o scrisoare secretă a unui înalt polonez întârziat din cauza manierului tibien al ofițerului străin, astfel încât Moscovitler-ul l-a ademenit în serviciile sale*.
5

A trebuit imediat să-ți îndeplinesc dorința, exprimată într-o scrisoare din 20 ianuarie trecut, de a afla de la mine dacă nemții sunt tratați la Moscova, așa cum se promite în brevetul publicat de domnul Patkulem '), și dacă aș sfătui Domnul maior, ruda dumneavoastră și alți ofițeri, să decidă asupra serviciului regelui; totuși, necesitatea m-a obligat să aștept, deoarece era periculos să răspund la asemenea întrebări prin

scrisori până când Domnul m-a scos din țara barbară. În prezent, pot să informez cu siguranță Excelența Voastră că brevetul menționat nu este deloc executat și mulți oameni cinstiți care au mers la Moscova, bazându-se pe acest brevet, vor fi înșelați: țarul și anturajul său tratează cel mai cinstit și ofițeri curajoși precum cățeluși (Hundjungens), cu asistență de palme, lovituri de băț, un bici și o mie de alte insulte similare. Pentru ca Excelența Voastră să descrie mai tangibil și mai precis asemenea acte barbare, vreau să expun aici pe scurt câteva cazuri care au fost parțial cu unii miniștri de externe, parțial cu ofițeri și îmi iau în suflet că tot ceea ce transmit aici este adevărul absolut.
„1699, trimișii suedezi au fost arestați pentru că mareșalul ambasadei lor, domnul von Rank, a avut o ciocnire cu ambasadorul Brandenburg și s-a ascuns de rege, care a spus: „dacă șeful mareșalului lor i se spune trimișii este mai scump decât propriile lor capete, atunci să nu-l reprezinte - plătiți cu capul! Suedezii au fost ținuți în arest până atunci, până când comisarul lor, Kniperkron, a prezentat un mareșal, care a fost pus în lanțuri și închis.
„În 1700, generalul și trimisul polonez, baronul Lange, a fost acordat de către însuși țar cu lovituri etc., etc., pentru că nu i-a permis favoritului regal, un anume plăcintar (Băcker jungen), pe nume Alexander Danilovici Mөn- Schenkopf (Menschenkopff) * *). În același an, generalul-maior Brust (Brasi, adică Bruce) trebuia să cuprindă Narva cu asalt fără artilerie, praf de pușcă și nuclee. Când nu a reușit, l-au pus pe acest artilerist capabil în lanțuri timp de cinci luni, iar soția lui a împărțit un pat cu Alexander Danilovici MenshenkopFom și numai prin aceasta Bruce a intrat din nou în milă.
„În 1700 și 1701, trimisul danez a trebuit să îndure mult pentru că regele său a făcut pace cu suedezii. Este incredibil cât de mulți comisar Oginsky, Byalozor în 1702, 1703 și 1704 au primit palme de la maiestatea sa regală. Asa de
') Tact, invitația publicată în Germania de Natk se numea ■ condițiile de intrare a străinilor în serviciul rus.
*) În broșuri, în batjocură, astfel transferat la nume.

întreținerea soției rezidentului suedez Kniperkron, precum și a altor angajați și prizonieri suedezi, este de așa natură încât se poate simpatiza mai mult decât despre care se vorbește. De la trimisul francez, când acesta pleca, țarul i-a reținut din indemnizație 1.300 de ruble.
„Colonelul Bodevan, din porunca regală, i s-a tăiat capul, iar trupul i-a continuat patru săptămâni, spre rușinea națiunii germane, în noroi până când ciorii l-au mâncat în câini, și toate acestea pentru că servitorul său l-a înjunghiat pe paramedicul regal. animal de companie. Locotenentul Crassauen a rămas și el mult timp atârnat pe față, cu care a fost aruncat ulterior în dezupător. Voi transmite verbal acest lucru Excelenței Voastre, deoarece ar dura foarte mult timp să vorbim despre asta aici. Acest lucru s-a întâmplat în 1703, în același timp când căpitanul Saxe trebuia să primească o palmă de la călău și să-și bage capul; cu toate acestea, după aceea a fost doar în dizgrație și a exilat în Siberia.
„3000 de ruble au fost reținute de la ambasada Suediei; 1.600 de taleri au fost luați recent de la trimisul prusac. Trimisul persan a fost ținut sub arest timp de doi ani și i s-a luat tot ce avea. Ambasadorul

turc, care era în anul actual (1704), a fost primit în audiență ca slujitor, iar înainte trebuie să îndure și mai rău.
„Ce a făcut regele cu fecioara Mons, iubita lui, când trimisul Keyserling a devenit oarecum apropiat de ea, se va ști din ziare. Guvernatorul polonez urma să primească 40.000 de datorii; și deși i s-a promis plata cu jurăminte și garanții indubitabile, și-a încheiat viața în Siberia.
„Învățătorul prințului moștenitor, pe nume Neubauer (Neubauer), ar fi trebuit să-și piardă capul pentru că i-a cerut prințului să nu pună oasele roade pe vasul din care el și ceilalți ƀl. În cele din urmă, după o închisoare lungă și grea, deși Neubauer a scăpat de pedeapsa cu moartea, a plătit tot ce avea, apoi a fost nevoit să meargă la cerșit de pomană, iar între timp a fost recomandat de regele polonez și nu a făcut nimic rău.
„Colonelul Straoberg a fost pedepsit de guvernatorul orașului în care stătea în garnizoană, cu batogi, numai pentru că nu a vrut să acționeze contrar decretului regal. Batog-urile se numesc mici bețișoare lichide cu o lungime de arshin. Slujitorii îi iau în mâini și se așează pe capul și picioarele unui om gol și îl bat cu bețe până când douăzeci sau treizeci dintre ei sunt rupte; apoi, cel pedepsit este răsturnat și bătut pe burtă, iar la final pe coapse și gambe.
„Maiorul Kirchen, căpitanii Liegnitz, Torcher și Siburg au fost chemați în mod neașteptat la Blot prikase (?), unde au fost puși

câteva zile între tâlhari, escroci și hoți și ar fi fost chinuiți până la moarte dacă trimisul danez și ministrul prusac Prințul nu ar fi luptat pentru acești nevinovați. Motivul pentru acest tratament a fost că servitorul lor a raportat că trimiteau scrisori din Rusia sub acoperirea ambasadorilor polonez și danez. Când trimisul polonez a murit și fratele său a venit să strângă moștenirea, nu i s-a dat nimic, în afară de haine, două ceasuri de perete și câteva șei; întreținerea de trei ani și bunurile defunctului au fost reținute.
„Maiorul Kirchen, țarul din Arhangelsk, în fața regimentului, în prezența negustorilor olandezi și englezi, de asemenea, ofițeri de marină, l-a sunat.... m... (Hurren Sohn) și, scuipat în ochi, l-a apucat sabia lui și a aruncat-o în picioare, spunând: „Tu, e ... m ..., vrei să fii maior și nu meriți să fii mușchetar! Și asta pentru că Kirchen, după ce a servit un an întreg ca maior, nu a vrut să fie căpitan și să cedeze locul său unui singur rus. Locotenent-colonelul Gunther de artilerie, un om ca nimeni altul în țar, a fost închis timp de șaptesprezece săptămâni într-o închisoare crudă pentru o dispută cu un colonel de infanterie despre rang și este încă în mare pericol, în ciuda serviciului prestat de acesta. Căpitanul Ludwig, sosit ca voluntar la asediul de la Noteburg - iar țarul le-a promis acestor voluntari 300 de ruble și un grad major - și-a pierdut ulterior salariul de maior și 100 de ruble și a primit de la maiestatea țarului o palmă scrisă de mână în timpul intrarea la Moscova pentru faptul că el, pentru amplasarea corectă a armelor, a pus într-o gaură un copac, căruia regele a vrut să-i dea un alt scop. Căpitani: Nikolai, Langerman, Vagner și alții nu au primit o parte din conținutul maiorului, o parte din premiu. Colonelul Zhyaronzha, care s-a comportat foarte bine, avea 300 r. Acum a fost exclus complet și trebuia, împreună cu inginerul La Maute și generalul Korrenberg, să se întoarcă din Rusia pe mare. Pentru a face acest lucru, au mers la Arhangelsk, dar a existat o comandă de la guvernator să-i rețină pe toți, deoarece

nu este ușor să lași ofițerii să iasă din Rusia, de teamă că nu vor vorbi mai târziu despre ceea ce se întâmplă acolo. Prin urmare, eu însumi a trebuit să ies din țară sub pedeapsa de moarte; totuși, nu am dat atenție acestui lucru, în speranța de a-mi câștiga libertatea și de a nu mai putea fi martor la suferința și rușinea compatrioților mei, cu atât mai puțin să le suport eu însumi.

„Generalul von Korrenberg menționat mai sus a sosit în Rusia în 1703, a adus cu el opt ofițeri în contul său și a risipit o mulțime de bani. Ulterior, deși a fost numit general-locotenent țar, dar două luni mai târziu, la Sankt Petersburg, țarul din propriul său cort i-a ordonat servitorului Pat-

Kulya să-l pedepsească, apoi l-a trimis imediat la Moscova, unde Koronberg s-a cheltuit complet și, în cele din urmă, a cerut aproape de pomană, iar între timp țarul îi datora 1.000 de Reichstalers. Nu au vrut să-l lase pe Korrenberger să iasă din Rusia, el nu a primit bani, în cele din urmă, l-au trimis cu colonelul Zhirong la Arhangelsk și, în prezent, ei pot fi în Siberia. Ofițerilor pe care i-a adus cu el nu li s-au dat nici bani, nici locuri de muncă și, de necesitate, au fost nevoiți să accepte ceea ce le puteau oferi.

„Ingratitudinea față de oameni și cruzimea acestui suveran sunt incredibile. Cel mai mare favorit al său (mignon), generalul Leeort, care a făcut servicii regale și importante, abia murise, deoarece i s-a ordonat să ia familiei sale nu numai sate, case, aur, argint, mobilă, vin, să îngroape și chiar rochia și lenjeria defunctului; iar datoriile trebuiau însă plătite de moștenitorii și prietenii rămași, deși le mai rămăseseră atât de puțin, încât cu greu se puteau hrăni și îmbrăca. Un curier al regelui suedez, numit Baron, a fost pedepsit în 1700, la Novgorod, cu biciul. Baronul a fost trimis apoi la Narva, iar aici a fost schimbat cu ajutorul înfrângerii pe care suedezii au adus-o rușilor. Regele l-a trimis pe căpitanul Gummer la Narva, unde a fost recunoscut și spânzurat. După aceea, o casă frumoasă și toate proprietățile au fost luate de la soția și copiii lui, iar hainele și lenjeria au fost împărțite între niște nobili ruși. Cine dintre nemți are o casă bună este în pericol zilnic să-i fie luată și dată altora. Un lucru asemănător s-a întâmplat și cu negustorul Meyer, tot cu un căpitan, a cărui casă a fost comandantul Șeremetev și cu mulți alții.

„Căpitanul Forbus a fost pedepsit cu mănuși de berbec, iar înainte de asta, un general rus, care și-a rupt sabia cu propria sa mână și a spus: „Acum vreau să te defăim”, i-a dat o palmă în față.

Aș putea spune Excelenței Voastre o mie de astfel de povești dulci, dacă nu mi-ar fi frică să-mi vehiculez scrisoarea, care deja se lungește. Cu toate acestea, l-am scris cu intenția de a-l cere Excelenței Voastre să îl publice în lumină, ca un anunț și un avertisment util pentru poporul nostru și pentru toți oamenii cinstiți, în special ofițerii germani, care trebuie să se ferească de Rusia. Mai mult, să se știe că, dacă nemții în serviciul rusesc sunt capturați de turci sau suedezi, atunci nu sunt niciodată răscumpărați, de ce sunt tratați rău în captivitate. Suedezii, însă, îi tratează pe captivi mai mult ca niște creștini decât pe ruși. Și cu toate acestea, aceștia din urmă cred că sunt doar creștini, iar suedezii, și mai ales toți germanii, nu sunt altceva decât busurmani și păgâni.

„De îndată ce Domnul mă va ajuta să mă întorc fericit la Excelența Voastră, voi începe să public în lumina unei descrieri a obiceiurilor acestui stat, înșelăciunile de acolo, idolatrie, obrăznicie, sclavie, cruzime, ingratitudine, ura față de străini. , incapacitate, lene, magie (!), infidelitate, răpiri de neveste și copii germani (cum ar fi, de exemplu, de către Sheremetev din Viena, alții din Silezia, Prusia și Polonia), toate acestea cu un adaos detaliat despre teribilul și crudul. asasinarea colonelului Bodevin şi procesul dificil al locotenentului Crassau şi căpitanului Saxen . Atunci vor deveni cunoscute toate trucurile rușilor. Voi da acestei descrieri titlul „New Polarized Russian Mirror" și intenționez să o prezint ca un cadou acestor oameni dragi pentru noul an. În special, vor fi publicate faptele răutăcioase și violența favorită a țarului menționat cu nemții și apoi impunându-le ofițerilor germani, așa cum sa întâmplat deja cu mai mulți oameni cinstiți. Colonelul Rein ar fi fost demult pedepsit cu biciul dacă soția sa nu ar fi intervenit cu prudență în chestiune. Că rezidentul olandez, în timpul ultimei intrări a majestății regale, a fost bătut în stradă – asta, poate, se știe deja. În încheiere, repet Excelenței Voastre petiția mea de a înlesni tipărirea acestei scrisori... Fie ca toți nemții suspinați să fie consolați de faptul că compatrioții lor încă se gândesc la ei și îi condamnă pe cei care i-au înșelat la o pedeapsă binemeritată. După aceea, predându-mă cu respect în favoarea Excelenței Voastre, rămân cel mai umil servitor al lui NN.
Această lucrare a lui Neugebauer a fost retipărită de mai multe ori cu noi completări*), dintre care unele pot fi
1) În Biblioteca Publică, pe lângă cea pe care ați tradus-o, se află următoarea broșură Neugebauer: ihre Dienste locken; jetzo zum achtenmahl nachgedrflckt und mit unterschiedenen nenen Historien und Anmerkungen vennehret. Anno 1705 (4°, 32 nervuri, frunze); 2) Schreiben... de asemenea, kp η precedent, cu doar cuvintele schimbate: loteo zum neon ten mahl... 1705 (4*, 20 yen sheets); 3) Vertrautes Schreiben eines vornehmen Teulcchen Officirs aa eines gewiesen hohen Polentatens Geheimen Rath von der jetzigen Coqjucturen in Moșeau, sonderlich den sehr harten Verfahren Sr. czaaris. Mai. an denen frembden Teutschen Ministero und Offici-rern. 1m Jahr 1705 (4°, 44 linii); 4) În primul rând, titlul este același ca în primele două, cu adăugarea în boschetă: „letzo fiber die vieiftltig gedrnckten Exemplarien richtig nach-gedrnckt und verbessert, wie auch mit unterschiedenen neuen Historien und Aamerhungea vermehret Anno 1705" , 52 pagini numerotate .ekaem , incomplet). Primele dm din editiile anterioare de aici sunt la fel intre ele; în al treilea s-a adăugat o scrisoare (p. 30-32) în ♦ franceză. si mama. limbile colonelului Zhpronzh, confirmând poveștile lui Neugebauer despre curtea rusă; la pp. 40-43 sunt inserate noi anecdote despre cruzimi cu prizonierii suedezi și ofițerii germani Buturlin și Odoevski. A patra este similară cu a treia, iar litera Zhirochka este în aceeași limbă franceză.
Biblioteca „Runivers"
– Tl –
Util pentru referire la cercetătorii noștri. Deci, de exemplu, despre fecioara Mons găsim următoarele detalii noi:
„Majestatea Sa Regală a luat de la ea toate pietrele prețioase, portretele, casa și satele, ca să nu mai aibă nimic, decât că a avut timp să se transfere în secret în casa trimisului prusac. Mai mult, Mons trebuie să se aștepte zilnic la exil fie la o mănăstire, fie în Siberia și nu îndrăznește să se arate nicăieri în societate. Motivul pentru acest tratament al ei este următorul: această fată, cu acordul

maiestății regale, a fost logodită cu trimisul saxon Kbnigsek, care în urmă cu doi ani, după ce a băut la rege, s-a înecat. Apoi, trimisul prusac a început să aibă grijă de Mons și a cerut ajutorul servitorului Menshenkot (o nouă modificare, în batjocură, a eamidias-ului lui Menshikov - Menschen Koth), deoarece Kbnigs-ek murise deja și exista speranța că țarul va fii la fel de milostiv cu trimisul prusac ca si cu primul pretendent la mana lui Mons. Menshenkot a promis că va mijloci la țar în această privință, dar de fapt l-a înarmat pe acesta din urmă împotriva bietului Mons în așa fel încât în curând atât ea, cât și trimisul au fost în mare pericol. De ce a acționat Menshenkot în acest fel poate fi ghicit de un războinic care se află în Rusia de douăzeci de ani. Între măreția regală și fecioara Mons se desfășurau uneori, în prezența surorii țarului, Natalya Aleksevna, în casa lui Fadenbrecht, astfel de conversații care trebuiau purtate în tăcere din modestie și crescute ca niște copii țărani. Regele nu le acordă nicio atenție, ceea ce măcar face posibil ca mama să-i ajute mai mult.
La scurta sesizare din prima ediție a pamfletului despre Neuge-Bauer, în edițiile ulterioare, s-a făcut și o completare, unde se spune că a fost mai întâi reținut sub diverse pretexte în Rusia, iar apoi deodată i-au fost trimise căruțe în curtea lui. să părăsească imediat Moscova spre Arhangelsk, motiv pentru care Neuge-bauer a fost nevoit să-și părăsească caii și bunurile. A fost dus la Arhangelsk sub supravegherea executorilor judecătorești și acolo din nou nu au vrut să-l lase să iasă din mare, așa că i-a costat multe greutăți să scape în cele din urmă cu un singur burghez din Copenhaga.
Nu trecuse nici un an de la apariția acestei calomnii bilioase, când în Prusia s-a luat o astfel de decizie cu privire la el:
•Friedrik, rege al Prusiei și așa mai departe. Mai târziu, cu o deosebită nemulțumire, am aflat că de la o vreme apar și sunt tipărite ici și colo diverse lucrări, tinzând la o întunecare considerabilă a gloriei țarului, a miniștrilor săi și a poporului moscovit în general, și cum nu vrem. și nu poate permite ca în regatul și provinciile noastre să se răspândească prin nerezonabil

oameni răutăcioși scriind împotriva unui monarh atât de mare, prietenul și fratele nostru credincios, atunci aceasta este cea mai milostivă și. în același timp, poruncim cu severitate: să avem o supraveghere puternică, astfel încât astfel de scrieri, și în special unele descrieri, să fie intitulate „Scrisoare” de către un ofițer nobil către un consilier privat, să nu fie distribuite nicăieri. nu sunt vândute sau expuse. Dacă cineva a găsit unul, sau a fost prins, atunci ia proprietarul drept calomniator (doar cei care le doresc pot avea astfel de lucrări) și cel mai grav exact personal sau pe proprietatea sa, în funcție de măsura infracțiunii. Cu toate acestea, toate aceste scrieri scandaloase împotriva țarului ar trebui arse prin călău.
Guvernul săsesc s-a grăbit să emită un edict de exact același conținut, care, însă, nu l-a împiedicat să-l trădeze rapid pe Petru și să se întoarcă într-un mod rușinos de partea dușmanului tău de atunci, Carol al XII-lea. Desigur, un asemenea mod de acțiune al guvernului săsesc, gata să urmărească pamfletul împotriva Rusiei a germanului jignit și, în același timp, aproape hotărât să trădeze alianța cu aceeași Rusia, nu putea aduce beneficii semnificative patriei noastre.
Pe lângă urmăririle legale, pamfletul este și un pretext pentru descurajarea tipărită adresată publicului german. În august 1705, a fost tipărit (în germană) un anunț din partea unui anume Simon

Petersen, din Altona, că o scrisoare a unui ofițer german către un consilier privat a fost trimisă pentru a insulta maiestatea țarului, că cel care anunță a slujește în serviciul rus de opt ani și găsește ceea ce a fost scris în broșuri toate sub o serie de altele false, de ce să ceri cititorilor să nu-l creadă pe autorul calomniei. În cele din urmă, s-a făcut un apel către suverani cu privire la insulta scriitorului la adresa maiestății, ceea ce, după Petersen, ar putea oferi, dacă nu s-ar lua măsurile potrivite, un pretext pentru tulburarea liniștii chiar și a regatelor întregi.
Totuși, toate acestea păreau insuficiente pentru a zdrobi scrisoarea menționată mai sus și împotriva acesteia, în 1706, a apărut o infirmare în limba germană cu un titlu atât de complicat: ъ titlu: „O scrisoare sinceră de la un ofițer german distins” etc.; sub ce înfățișare se oferă informații corecte despre tratamentul la Moscova cu străinii în general și cu prizonierii suedezi în special, de asemenea despre curtea și administrația militară din Moscova. Totul se explică prin note curioase, istorice, politice și literare. Tipărit dintr-o copie publicată în Narva în 1705.
Din autobiografia completă a baronului Huyssen (vezi mai jos) aflăm că

Am fost lăudat în două scrisori de aprobare de la curtea suveranului în două scrisori de aprobare, mi s-au promis o mie de ruble pentru onoare și muncă, dar nimic altceva nu a fost plătit. Într-adevăr, dacă vreo advocacy este adevărată), în beneficiul propriei persoane, el pregătește o astfel de deenance, sau pentru un knt-u inteligibil, deoarece ota cartea mea a fost acceptată cu laude bucuroase, atunci de obicei ar cere mai mult decât atât. și putea să-l primească. de parcă prin multe capturi care s-au întâmplat în țări străine, poți să arăți ...."
În denunţarea lui Huyesin, în primul rând, sunt citate lucrări în care s-au vorbit cu laude despre rege şi care au fost scrise, după cum a spus însuşi baronul mai târziu în autobiografia sa, sub propria sa îndrumare, pentru câteva ■retin înainte de sim. , uvnd.g oarecare calomnie, sub titlul „Scrisoarea unui distins ofițer german” și așa mai departe. Citind-o cu curiozitate, m-am întristat nu puțin pentru un prieten bun care locuiește la Moscova și treptat a apărut în mine o îndoială dacă ar trebui să-mi îndeplinesc dorința lui de a-i recomanda pe unii dintre cunoscuții mei Rusiei? Este imposibil să nu admitem că această lucrare otrăvitoare, din punct de vedere al împrejurărilor, timpului, locului, conform referințelor date acolo multor persoane vii și celebre și, în sfârșit, conform prezentării pe un ton clar și încrezător, nu poate decât să orbească. cu apariția lui falsă cei care nu cunosc starea reală a țării și în așa măsură încât dacă crezi jumătate din ceea ce se raportează acolo, atunci asta ar fi deja suficient pentru a stârni în toată lumea groază, dezgust și dezgust pentru țara ta. . În special, această lucrare și-a câștigat o credință atât de puternică și o asemenea aprobare din partea unei națiuni vecine, încât o trece drept cel mai mare adevăr din lume și trimite chiar și copii la Hamburg și alte orașe mari și o distribuie la tribunale prin predicatori mesageri și servi.
Apoi se spune că ei încearcă doar să răspândească zvonuri rele despre Rusia, păstrând tăcerea despre cele bune, cu scopul de a distrage atenția străinilor să intre în serviciul rus și că ies multe compoziții diferite și împotriva diferitelor guverne de state, dar nu una. este atât de nepoliticos, nu nerușinați și nevrednici de mâini cântătoare,

ca scrisoarea mai sus menționată, scrisă cu o îndrăzneală nemaiauzită. După aceea, autorul denunțului încearcă să-i asigure pe cititori că vreun prinț suveran, citind descrierile călătoriilor, a respectat faptele glorioase ale lui Petru; dar când am citit scrisoarea ofițerului german, am început să șovăiesc în opinia mea și l-am trimis pe autorul denunțului în Rusia pentru a investiga în detaliu și a face dreptate pe loc.

acuzații la adresa ei. Ca în îndeplinirea acestei comisii, denunțul a apărut în lumină.
„Autorul calomniei (scrie Hussen) despre scop, ca să-i dea mai multă credință lui și legendei lui celor care o vor citi, nu se teme de pro capitatione jevehoieoyae, în loc de jurământ, să exprime un asemenea asigurare: îmi iau pe suflet că toată povestea mea este corectă. Cu toate acestea, căruia îi sunt cunoscute viața și faptele din tinerețe, precum și oricărei persoane rezonabile care îi citește cu atenție și imparțialitate cartea, sufletul autorului va părea crud, fără Dumnezeu și violent, dar în niciun caz un creștin rațional, suflet, și în general este ușor de observat că autorul mala mens et anima pessima l-a încurajat, i-a dictat vizuina de minciuni grosolane și l-a îndemnat să le publice în lume. Dacă cineva nu știa că se gândește la această operă de trei ani, trebuie să spună totuși că autorul a dobândit habitam iafusum meaüendi și o puternică înclinație spre minciună de la cel care a fost numit inițial părintele minciunii. Ce poate simți sufletul acestui batjocoritor de onoare fără Dumnezeu, când toată viața a vorbit contrar adevărului, a contestat dragostea aproapelui său, a găsit plăcere și dorință doar jucând oamenii unii împotriva altora, făcându-i nefericiți sau nemulțumiți; când nu mergea la nicio biserică, nu cinstea sfintele taine, a adoptat o religie azi, mâine alta, în funcție de foloasele pe care nădăjduia să le obțină din ea; când adesea, chinuit de bilă neagră, încerca să se omoare pe sine sau pe alții?...”
„Că generalul și trimisul polonez, baronul Lange, a fost primit prost la Moscova este o minciună nerușinată. Om baron, de îndată ce a fost eliberat din captivitatea suedeză, pretutindeni s-a exprimat în mod deschis și a fost gata să declare în scris că tot ce a fost scris de arhi-robe (Erz-Schelm), hoțul de onoare și calomniatorul în calomnia sa, atât despre el și despre mulți, ar fi infirmate alte chipuri cunoscute și evenimente cunoscute, încălcând tot adevărul. Să spunem sincer ce s-a întâmplat la o festivitate și ce a descris, ca de obicei, nerușinatul libelist în culori negre. În această sărbătoare, conform vechiului obicei german, oamenii din Moscova s-au îmbătat foarte tare, iar gardienilor li s-a ordonat să nu lase niciunul dintre invitații să iasă fără cea mai înaltă comandă. Când, deci, n-au vrut să-l lase să treacă curând pe baronul Lange, acesta, lovind cu pumnul în fața paznicului, care îi bloca drumul, a început să-l târască de păr și l-a aruncat la pământ. Prințul Alexandru Davidovici, care era un bun prieten al trimisului, a venit la zgomot și l-a convins cu blândețe pe baron, sugerându-i prietenos, în plus, că santinela, acționând din acest ordin și neștiind fețele, nu merită un asemenea tratament cu l. Baronul, în stare de ebrietate, răspunse cu voce tare și

cu gesturi nerăbdătoare, ito, ori de câte ori era vorba de buton, și-ar fi dorit alte dovezi și prin asta a făcut să simtă că vrea să-l provoace la duel. Când și maiestatea sa regală s-a apropiat și a aflat

despre ce s-a întâmplat, el i-a spus doar lui Lange: „Mun ìeer, vveel dy feohien, kaœ fect een reis met tu”, deoarece el a fost cel care a dat ordinul gardienilor să nu lase pe nimeni. in camere fara permisiunea lui. Apoi totul și totul a fost curând uitat, s-a încheiat cu bunăvoință, iar a doua zi s-a transformat în râs și a fost introdusă toată vinovăția. Dacă întâlniri similare inter peonia au loc adesea la alte instanțe, curtenii știu cel mai bine, mai ales dacă iau parte la conversații scurte acolo. Totuși, dacă ar fi adevărat că miniștrii de externe sunt tratați rău la Moscova într-un fel sau altul, atunci, în primul rând, s-ar ști din ziare sau acte publice, în sfârșit, din zvonuri de la persoane demne care merită credit. Este imposibil de imaginat că suveranii și conducătorii nu ar răsplăti astfel de insulte miniștrilor și reprezentanților lor, altfel ar pierde ocazia de a plăti miniștrilor din Moscova trimiși la curțile străine o pedeapsă egală într-un fel sau altul.

„În al doilea rând, niciun ministru nu și-ar dori să se întoarcă la Moscova, deoarece rangul lor este umilit acolo și nu este considerat inviolabil, ca la alte instanțe. Deși au existat exemple în care unii dintre miniștrii de externe, întorși de la Moscova, au certat Rusia și s-au plâns destul de mult că, în timp ce au fost acolo, mai ales în vacanțe, au suferit foarte mult din cauza beției, chiar dăunând sănătății, totuși se observă că acest lucru s-a spus sau pentru asta pentru a-și arăta meritele speciale suveranilor lor, din devotament față de care și în serviciul lor au suferit atât de mult, sau pentru a-i descuraja pe alții să meargă ca trimis la Moscova și să păstreze astfel monopolul Moscovei. treburile. Puteți chiar să numiți câțiva care se plâng public de ambasada la Moscova și la îndemână își folosesc toate eforturile pentru ca ochiul să le fie din nou încredințat.

Contestările lui Guysoev sunt curioase când vine vorba de Menshikov. După ce l-a certat pe autorul pamfletului pentru lipsa de respect cu care vorbește despre „numele de familie faimos al favoritului atotputernic, el susține că Menshikov provine dintr-o familie nobiliară bună din Lituania și că tatăl său a fost un fost ofițer al Semenovului. regiment. Este de la sine înțeles că Huyssen nu a putut oferi nicio dovadă în acest sens, dar pentru asta a lăudat (ceea ce este mult mai ușor) calitățile personale ale patronului său cu exces. Mai mult, el spune că, în privința calităților strălucitoare ale lui Menshikov, împăratul roman „pe cont propriu

vio> l-a ridicat la demnitatea de imparate a puștiului. Huyssen însuși a respins ulterior acest fapt în „întreaga sa autobiografie, spunând că a călătorit intenționat la Viena pentru a-și asigura titlul princiar pentru Menșikov, care îl căuta de multă vreme.

Întrebarea despre genul lui Menshikov poate avea o semnificație pentru un istoric serios doar în sensul că originea sa din popor poate servi ca o întărire a acelui fenomen remarcabil pe care Petru cel Mare, împrumutând, printre altele, puține gunoaie modale de la popoarele europene, nu a îndrăznit niciodată importanța ta în Rusia, în același timp, în caracterul și direcția lui, a avut o mulțime de lucruri democratice: căci „nu avea prejudecăți de clasă și a ales să fie aproape de sine și oameni înalți de toate clasele, care doar i se părea capabil să-și împlinească planurile; de aici, a avut oameni apropiați și chiar favoriți de la fiii domnilor, evrei rebotezați, chiar de la servitorii de cabană etc.(Iaguzhnsky, Shaeirov, Devier și mulți

alții).pentru cei care nu înțeleg istoria altfel decât ca o colecție. de diplome şi scrisori oficiale.
Lăudându-l pe Menshikov, Huyssen în denunțul său îi trece lui Bruce: „Domnul Bruce, un general-maior de artilerie, un om inteligent și harnic, pe care Majestatea Sa regală, pentru serviciul său fidel și cunoștințele sale în matematică, artilerie și artă militară, l-a numit guvernator al Novgorod om și președinția ordinului Pușkar, unde se desfășoară cazuri legate de artilerie și tot felul de arme. El provine din vechea Familia Pytlandswey, din care au ieșit mai mulți regi și în special celebrul Robert Brus sau, conform armurii, Brusciue, care se regăsește la istoricul scoțian Buchan și mulți alții. Tatăl său a fost un colonel onorat, care a fost la Pskov timp de 12 ani și, în cele din urmă, a fost promovat de țar general-maior.
„În 1701, generalul Bruce (fiul) a fost trimis la el în curând să asedieze Narva și, de asemenea, a trebuit să livreze acolo de la Novgorod proviziile militare necesare pentru trupele care l-au urmat din diferite locuri. Nu a îndeplinit această comandă cu rapiditatea cuvenită, motiv pentru care mulți slujitori de artilerie subordonați lui, contrar dorinței și decretului regelui, au fost lăsați în urmă. Această împrejurare a fost la început motivul acuzației generalului: a fost arestat și predat la Narva unui tribunal militar. Cu toate acestea, după câteva zile, când s-au auzit scuzele lui Bruce și când s-au constatat că sunt solide, a fost eliberat odată cu revenirea fostului său grad și admiterea la corectarea posturilor superioare. În ce fel ar putea respectata lui soție
Biblioteca „Runivers”
- și - să coopereze pentru eliberarea soțului ei de prințul Alexander Danilovici, atunci nu este în niciun caz posibil de imaginat. În acel moment, se afla la Moscova și, în consecință, la 130 de mile distanță de Narva, unde se afla prințul Alexandru Danilovici. În starea de lucruri de atunci, doamnelor nu s-a gândit puțin și totuși Bruce a fost eliberat cu mult înainte ca Menshikov să sosească la Moscova. În același timp, se știe că tocmai această doamnă, care este demnă de iubire și respect, este destul de plină, de ani celebri, de o reputație excelentă, de viață și comportament complet creștin și, mai ales, este ocupată cu grijă. a gospodăriei ei decât aventuri galante.
Câteva cuvinte, amintite întâmplător în pamfletul despre fecioara Mono, i-au dat lui Hussein un pretext pentru unele detalii, în scopul de a acorda atenție tocmai subiectului, că sunt afirmate de o persoană care, desigur, cunoștea îndeaproape toate împrejurările. a cazului și, ca urmare, a ocolit cu precauție însăși esența problemei.
În primul rând, trebuie menționat că Părintele Monoov (Moas de la Croix), originar din Franța, era fiul unui cârcium (\Vein-schenke), care s-a stabilit pentru prima dată la Riga, iar de acolo s-a mutat la Moscova și locuia acolo în aşezarea germană.fiica lui Monea, pe lângă frumuseţea cu care erau înzestraţi toţi Monses, avea un caracter atrăgător, multă inteligenţă şi bunătate. Vizitând adesea Cartierul German, Peter s-a îndrăgostit de ea *) și nu a cruțat nimic pentru a-i face plăcere; dar Moi a simțit o înclinație hotărâtă față de trimisul prusac Kejărliig și a fost logodit în secret cu el. Țarul, inkomts, a primit o scrisoare de la ea, din care era clar că îl iubea pe Kenzerlpng și aceasta a fost prima cauză a nenorocirii Monses. Cu toate acestea, în ciuda tuturor celorlalte, ea s-a căsătorit curând cu Keyserling. Fratele ei mai mic, krmavets Mons. de la Croix, a fost camerlanul favorit al Ecaterinei I. și pentru asta a murit pe bloc în 1724, nu dat până la moartea lui Petru. Celălalt metru al său, care era

căsătorit cu Balk, a purtat după titlul de Ducesă obar-pumeyotherine de Mecklenburg, Catherine Ioannovna. Implicată în cazul fratelui ei, Belk a fost apoi pedepsită cu biciul și. exilat în Siberia; dar, la urcarea pe tronul Ecaterinei I, ea a fost imediat înapoiată și acceptată la curtea lui Ioel. Iată ce găsim la Huissen cu privire la familia Mons cu ocazia primei lor dizgrații la curte:
„Răposatul general Leeort, care nu va ajunge curând la Moscova,
') Hmrieap, iraoisashi voavrashvvm vara our va grmii, dovooil (II oatira, 1608): "Man bat aber mit Verwunderung.aosehen müssen, dass der Czar" leder alies besseres Verniüethen nach so langer Abwesenhcit al annoch une von der Chut annoch une von der Czar gleich bei clero AnkunfTt eiiiem ganlz geme.nen lulheiischen Menschen derMon-sischen Torhfer (dero Valer ein Welnbandler genessen) als seiner und des Le Forte offent-hober Publerin die erete visite abgelegt..” Hysteria P.V., IH, Ustryalova68i

 Sectorul Monsov, care l-a primit foarte ospitalier. Apoi, când Lfeorg a avut ocazia să-și arate loialitatea față de țar în 1686, în mijlocul indignării arcașului, și i s-a acordat grade de stat înalte, atunci, dintr-o generozitate lăudabilă, a rămas recunoscător pugilor, i-a înălțat și în general. a încercat să facă din numele său un complice al fericirii sale. Tocmai din acest motiv, în ultima sa boală, a mijlocit în cel mai puternic mod la Majestatea Sa Regală pentru mila și patronajul pugilor. Îndeplinind cele mai miloase promisiuni date muribunzilor, suveranul s-a plâns cu generozitate de favoruri, binecuvântări și daruri pe tot Monom. Astfel, nu li s-au acordat doar nume și diverse terenuri, ci s-a acordat și o pensie anuală semnificativă, iar un imens palat de piatră a fost construit pe cheltuiala vistieriei regale din așezământ (german), lângă noua biserică luterană. Chiar și în locuri publice, a fost acceptat ca regulă: dacă andarne și madeaaoisdte MonVyaea au cântat faptele și procesele proprii sau ale prietenilor lor, atunci s-au făcut reflexii speciale salva justiția despre asta și, în general, Moi-sama în delah înaintea lor. numele ar fi trebuit să ofere toată asistența.
„Au profitat de această îngăduință atât de larg încât au început să depună petiții pentru comerț exterior și au folosit avocați angajați pentru aceasta (cum sunt chemați avocații și mijlocitorii în cazuri în instanțele și birourile din Moscova). Se poate ghici cu ușurință și chiar calcula câte cadouri și bijuterii au revărsat în această familie de la clienții lor. O fericire atât de mare și neașteptată i-a făcut pe Mons aroganți și este imposibil de mirat de ce ingratitudine au abuzat de aceste favoruri, mai ales când au folosit cunoștințe interzise și au apelat la sfaturile diferitelor femei, în orice fel au putut salva favorurile celor din jur. majestate regală familiei lor. Toate acestea se pot vedea din actele de anchetă și din mărturiile martorilor. Deși pentru astfel de acțiuni în alte state s-ar fi stabilit cea mai severă pedeapsă, cu toate acestea, Majestatea Sa regală, cu o milă deosebită, a dorit ca acest proces să fie complet oprit, dar ex capite ingratitudinis satul și palatul de piatră au fost luate de la Mons . Ultimul a fost destinat teatrului de anatomie. Bijuterii și bunuri mobile, foarte însemnate, le-au fost lăsate, cu excepția unui singur portret, împodobit cu diamante, și niciodată dăruite lui Monses, ci au intrat în casa lor întâmplător, per accidents. Colonelul Balk, casatorit cu fiica cea mare a lui Mons, a fost numit comandant ex post facto la Dorpat, iar restul familiei traieste liber, dar nu mai poate socoti si nu.

au juguri, ca la început îndurările să rămână cu ei pentru viața veșnică *).
În prezent, odată cu apariția diferitelor articole din istoria Rusiei de la începutul secolului al XVIII-lea, cititorul este adesea lovit de povești despre diferite cruzimi care au fost comise în acele vremuri la fiecare pas și au fost atât de folosite încât părea acolo, și nu altfel, se putea acționa în persecuția și pedepsirea celor vinovați. În acest sens, argumentele cu care Huyssen a încercat să infirme relatările despre severitatea pedepselor rusești din acea vreme și despre persecuția crudă a criminalilor nu pot decât să fie curioase pentru noi. Am văzut mai sus că în „Scrisoarea Emtzrei” era descrisă metoda de pedeapsă cu batog. Huyssen, care nu a trecut în tăcere nicio circumstanță în scrisoarea menționată, nu a găsit aici niciun alt argument de respingere, cu excepția unui indiciu la adresa autorului: „Betogn, biciul și alte pedepse (scrie Guyoyen) sunt descrise atât de detaliat și în detaliu yam încât s-ar putea crede că autorul a avut adesea toate acestea sub ochii lui, mi-am amuzat sentimentele tandre cu astfel de spectacole. Cu toată dreptatea, se poate dori astfel de pedepse, ca o răsplată binemeritată, tuturor calomniștilor, mai ales celor dintre ei care atacă cu nepoliticos persoanele încoronate, puterea și onoarea slujitorilor lor credincioși, așa cum se face în acest pamflet rușinos.
Mai mult, Huyssen spune despre curtarea sa cu țareviciul Alexei că Menșikov și miniștrii sunt extrem de respectuoși cu el, dar însuși Majestatea Sa ordonă ca fiul său din tinerețe să nu fie răsfățat cu lingușiri prea nemoderate; în plus, s-a făcut referire la EnropAische Fama, partea 3, 5, p. 795 (unde, din nou, este purtat articolul aceluiași Gyu), și sunt enumerate toate pozițiile și ordinele lui Menshikov.
„Deși generalul Leeort însuși (remarcă Guysen mai târziu) a murit deja, dar văduva îi deține încă satele și moșiile; în puterea ei până la 500 de subiecți și ea locuiește într-o casă, tu...
') Din atitudinea lui Huyssem față de curtea rusă, se poate da credința lui despre consecințele non-miosp-ului țarului către Moksam. Între timp, nu au trecut nici măcar trei ani până când povestea fecioarei Mons se transformă într-o cu totul altă legendă, în care Petru este nevoit să-i spună fecioarei Mons: „Uit totul; Am și slăbiciuni; Nu pot să te urăsc și dau vina doar pe propria mea credulitate. A-mi continua mobe cu tine înseamnă a te umili. Departe! și știu să împac pasiunile cu rațiunea. Tu η η nu vei avea nevoie de nimic, dar deocamdată nu te voi respecta... ”S-a ținut de cuvânt; curand a fost dat sa unui goovyash, caruia i sa dat o pozitie intr-o provincie indepartata; monarhul a avut grijă de fericirea lor și le-a arătat constant dragostea lui ... ”Așa spune Lady Rondo în notele ei, iar această legendă servește doar ca dovadă a cât de atent ar trebui să folosească poveștile chiar și Stsyumeimyakev.

construit de maiestuosul regal. Nimic nu s-a stricat din ciocan, argint, bani și mobilă, motiv pentru care ea are bunăstare și face mult bine celor nevoiași, mai ales de la tovarășii săi de credință, dar între timp nici ea, răposatul ei soț, nu a primit-o. moștenire de la strămoșii ei și nu au adus nimic cu ei în Rusia. Casa mare de piatră din apropiere a fost construită pe cheltuiala regelui din fonduri

proprii, precum și o bucătărie și o pivniță, iar acolo, din nou, cu banii regali, s-au ținut mari festivități. Această clădire vastă ar fi fost prea mare pentru văduva lui Leaortes și nu a fost niciodată trecută în proprietatea soțului ei, de aceea, după moartea acestuia din urmă, a fost defrișată și servește acum drept loc pentru vizitarea trimișilor sau a generalilor străini. Datoriile rămase după Leiort au fost toate plătite de țar fără o singură dată.
„Cine îl acuză pe țar de orice fel de nerecunoștință, el săvârșește cea mai mare nedreptate atât față de Dumnezeu, cât și cu întreaga lume, întrucât nu numai moscoviții, ci și toate celelalte națiuni recunosc și slăvesc generozitatea țarului în răsplătirea serviciilor oferite. statul de Lemort si alti straini . Un ministru nobil, al cărui nume nu vreau acum să-l numesc (prințul Vasily Golițin?), fiind prins cu câțiva ani înainte de aceasta în crimen perdueUionis și lèse majesté în cel mai înalt grad, fără îndoială, conform legilor tuturor popoarelor, ar merita pedeapsa cu moartea; dar maiestatea sa regală a anulat această pedeapsă perfect justă și l-a exilat doar la închisoare, unde, credem noi, se bucură de libertate și toate acestea sunt numai în amintirea și respectul pentru unele slujbe bune pe care acel slujitor le-a făcut domniei sale în tinerețe.
„Este ușor să găsești un exemplu de sentiment similar de recunoștință printre alte popoare? La multe tribunale, ei spun adesea: dacă ai săvârșit o contravenție, atunci nu-ți mai amintești de neprihănirea ta de odinioară și de serviciile credincioase; în caz contrar, trădătorii, răzvrătiții, încălcând viața suveranilor, vor tulbura liniștea statului (fiind astfel răsturnat) prin vătămare și primejdie pentru ordinea existentă. Astfel, zic eu, sunt pedepsiți aproape sine strepita jndicii, în scurt timp „răzbunare și în cea mai severă manieră, care este obiceiul tuturor popoarelor noi..” Asasinii și tâlharii sunt pedepsiți la Moscova, ca peste tot, prin privarea de stomac. : acest lucru nu este doar corect, dar mai ales crescenlibus delictis necesar, într-adevăr, de dorit. Cei care iubesc dreptatea și legea, care prețuiesc bunăstarea proprie și a concetățenilor, nu vor considera niciodată o astfel de pedeapsă, complet meritată pentru cruzime... Se vorbește și se scrie multe despre justiția strictă la Moscova; cu toate acestea, nu a existat nici un exemplu că un hoț, dacă, în plus, nu comite

orice crimă sau altă infracțiune similară, era pedepsită cu moartea, 4TÓ ar fi în contradicție cu legile țării. Cu toate acestea, se presupune doar restituito abiati poena corporis afilictiva, ca fus-tigatio (bici); dacă furtul este săvârșit în altă perioadă, atunci, după împrejurări, amputalio auris. O astfel de viziune asupra legislației ruse este justificată de următoarele motive: 1) nu există o proporționalitate între bunurile furate și viața umană; 2) mandatarul este obligat să aibă grijă de proprietatea sa și poate și trebuie să se ferească de mașinațiunile hoților și 3) pedeapsa furtului cu moartea este contrară legilor divine din Vechiul și Noul Testament etc.
Încercând să infirme informațiile pamfletului, Huyssen nu a cruțat în același timp personalitatea autorului său.
„Dacă venea la Moscova un ministru de externe, un ofițer sau vreo altă persoană (spune obiectorul), atunci el, ca și cum ar avea motto-ul calumniare audacter, scraper aliquid haeret, nu s-a mai liniștit până atunci, până când le-a trecut pe toți. frumoasele povestiri care-i erau atunci în cap, dar acum închinate lor în ștampilare, fie și numai

pentru a stârni neîncrederea și a le pune împotriva suveranului și a poporului său, pe care, spre cea mai mare plăcere, le-a reușit la mulți oameni frivoli. Odată a ordonat să raporteze lui Baluz (trimisul francez) că, fiind nevoit să-i spună ceva special pentru informare, voia să-l vadă fie noaptea, fie într-una din grădinile vecine. Baluz era accesibil oricărei persoane cinstite și nimic nu era mai plăcut pentru el decât conversația și primirea oamenilor deștepți. Cu toate acestea, s-a comportat cu prudență și, prin urmare, întrucât s-au folosit multe secrete și precauții în timpul raportului menționat mai sus, lui Baluz i s-a părut suspect și i-a întrebat pe preoții germani ce fel de țăran nou este (un joc de cuvinte cu un indiciu de Numele lui Neubauer – era diser fur ein neuer Bauer wü-ge?) și când au descris această persoană vrednică, trimisul și-a pierdut orice poftă de a-i vorbi. Rezonabilul K. V. A. G. (Prințul Boris Alekseevici Golitsyn?), care l-a anunțat (adică Neugebauer) că nu-l poate admite la trimisul francez, îl cunoștea foarte bine pe domnul N, limbajul său liber, rău și ura față de curte și față de toți oamenii; știa și dinainte că mesagerul nu voia să aibă nimic de-a face cu el și de aceea, pe bună dreptate, putea să-i dea (Neugebauer) un avertisment.
În plus, Huyssen relatează că țareviciul Alexei nu l-a suportat pe Neugebauer.
Aceste recenzii nu au vorbit încă direct despre Neugebauer, iar în

În cele din urmă, chestiunea a ajuns la primul tutore al prințului, iar Gshioem a considerat necesar să se răspândească în acest fel despre el *.
„Camelanul Prințului Moștenitor merită onoarea de a fi descris în detaliu cu o indicație imparțială a abilităților, meritului și comportamentului său. După ce și-a terminat studiile la Danzig, orașul natal, el, împreună cu câțiva tineri din Silezia, a fost la un moment dat la Universitatea din Leipzig, unde a dus o viață depravată (cum demonstrează protocolul Universității din Leipzig din 1698) . Peste tot nerecunoscător și cu o reputație proastă, el, după diverse necazuri, mai ales în Silezia, a fost nevoit să se retragă și s-a bucurat când au putut scăpa de acest cap neliniştit. Nu mai avea nimic de făcut, s-a pierdut toată încrederea în el și apoi a intrat în generalul Karlovici, care pleca la Moscova - în ce grad, în ce condiții și dacă Karlovici a fost mulțumit de comportamentul său - este imposibil să se întrebe. acesta din urmă, după moartea lui. Este adevărat doar că Karlovich, plecând din Moscova, nu a vrut să ia acest N cu el, ci l-a lăsat aici à sa bonne ou mauvaise destinee. Pastorul evanghelic de la Moscova, A···, a primit din mila unui compatriota în casa lui pentru pâine, ca să profite de timp pentru a recunoaște greșelile tinereții sale, a reflecta asupra comportamentului său și a se apuca de ceva. mai bine. După ce a repetat științele și s-a apucat de aritmetică, geometrie etc., N. a compus și a prezentat mai multe versuri germane cu diverse ocazii. Apoi, la recomandarea unei persoane, a fost acceptat atât pentru predarea prințului, cât și pentru observarea lui, dar numai temporar, până când se găsește un alt mentor, întrucât nu a călătorit niciodată, nu a fost la nicio curte, în afară de latină și germană, el nu cunoștea alte limbi și nu putea preda niciun exercițiu. Că a fost introdus sau recomandat în această funcție de către regele polonez, așa cum voia să asigure pretutindeni și toți oamenii, nedreptatea acestui lucru i-a fost dovedită în mod repetat în persoană.

„De îndată ce și-a asumat funcția de mentor, s-a îmbătat complet de fericire și a început să se gândească mult la sine. Și-a schimbat fostul comportament decent și acțiunile aproape modeste în mândrie țărănească umflată și aroganță insuportabilă. Era ferm convins că devenise sau avea să devină în curând Montancier, sau măcar Duc de Beauvilliers; în capul lui i-au apărut multe himere din povestea eroică a lui Don Quijote din La Manch și deja își închipuia că el este proprietarul vastei insule și că în mâinile sale se afla cel mai faimos dintre dulcine. Unii dintre ofițerii care au oprit la Berlin au contribuit nu puțin la aceasta: i-au spus că contele Donau, Ober-Hoffmeyother

Alteța Sa Regală, Prințul Moștenitor al Prusiei, este înconjurat de asemenea onoruri, importanță și putere încât are propriul personal de curte. Aceste povești i-au inspirat (adică pe profesorul prințului) ideea că la Moscova putea conta pe același și se putea pune pe același picior, deși acest excentric nu avea nici cea mai mică parte de inteligență a excelentului domn pe nume. de mai sus. Prietenii și prietenii, lingușindu-i vanitatea, l-au întărit, motiv pentru care s-a înconjurat doar de cei care l-au tratat cu respect. Astfel, nu voia ca țarevicul să ia masa fără el, ca junkerii de cameră să plece fără voie și, în general, să nu se facă nimic fără el. Nu permitea, nici la studii, nici la masă, nici la plimbări, nici la exerciții, ore bine stabilite și nici măcar în fleacuri nesemnificative nu s-a abătut de la măreția, puterea sau, mai bine spus, voința sa - pe dimpotrivă, totul trebuia cu siguranță să se plece în fața puterii sale despotice. Dorind să fie peste tot înainte, să stea deasupra tuturor, certându-se cu toată lumea despre egalitate, purtând un aer arogant, tratându-i pe toți, chiar și pe cei mai distinși oameni din stat, cu mândrie și inexpugnabilitate extremă, în același timp a depus în mod constant plângeri și face petiții către rege și s-a săturat de ele.dar în cea mai mare parte prin explicații că într-un asemenea loc nu i-au arătat destule onoruri și respect, că vreun ministru nu i-a dat respectul cuvenit și așa mai departe. Într-o zi, regele, care era deja obosit de toate acestea, i-a dat în mod rezonabil și cu bunăvoință următoarea instrucțiune: „Vorbești doar despre respect față de tine și rang, iar în acțiunile tale arăți măreție, care nu se potrivește unui bărbat. Eu însumi mă comport ca alți conducători, dar în același timp nu sunt deloc arogant și, prin urmare, s-ar putea urma exemplul meu.
„Nu a făcut nicio notă despre succesele prințului în memoriile sale și nu i-a păsat puțin de asta. Principalele sale ocupații erau depunerea pentru alte petiții și mijlociri pentru el însuși, motiv pentru care deseori nu își îndeplinea îndatoririle în relația cu prințul. Numai ofițerii germani au fost admiși la acesta din urmă, dimpotrivă, nobilii moscoviți au fost excluși. Domnul L, care a venit să se prezinte prințului, din ordin sau cu permisiunea maiestății sale regale, a primit cu violență: l-a prins de mânecă și l-a împins afară pentru că nu i-a poruncit să raporteze mai întâi despre sine. Pentru el, cea mai mare plăcere a fost atunci când se putea așeza, cu ajutorul știrilor conflictuale, a opiniilor false și a interceptării cu urechea, discordia și ostilitatea dintre țaristul și miniștrii de externe. Totuși, acest lucru nu a durat mult, pentru că, spre marea lui nemulțumire, părțile post aliquod frigusculum, după ce s-au făcut de ceva vreme, dintr-un motiv necunoscut, s-au conversit și s-a explicat problema. Contrar bunului simț

simț și simplă prudență, a vrut mereu să înoate împotriva curentului și a împăcat cu oameni, în a căror modestie nu era sigur, tot felul de intrigi și mașinațiuni împotriva nobililor curteni. Deși prințul Alexandru (Menshikov) nu a ascultat știința în școlile superioare și inferioare, totuși, pentru el cărțile erau - lume, curte, călătorii, campanii, fapte. De la ei, a învățat să judece cu rațiune, să înțeleagă și să vorbească despre obiecte; rațiunea lui naturală se îmbină cu simțul practic, astfel încât în fiecare caz el știe să pronunțe o judecată adevărată și rezonabilă și, ex arena, curând sau deloc, să dea un sfat bun. Când Menșikov, în calitate de prim ministru și camerlan al prințului, ale cărui abilități și înclinații le putea cunoaște mai bine decât oricine altcineva, și-a amintit prietenos de ceva legat de educație, atunci domnul N., considerându-se nesubordonat lui Menshikov și gândindu-se că el , în calitate de bătrân bursier al universității germane, el însuși știe totul mai bine, a acționat contrar a ceea ce Menșikov a găsit bine. Era oare posibil, acţionând atât de prostesc şi extravagant, să reziste multă vreme, să-ţi găseşti prieteni şi, mai ales, să stai într-un stat străin? Mergeți oriunde doriți, oferiți câte servicii doriți, chiar dacă este necesar, dar totuși este de nerealizat că o persoană cu un astfel de caracter ar putea prospera oriunde mult timp sau rezista mult timp. Iar la domnul N. sfoara era atât de tare întinsă încât în cele din urmă a izbucnit.
„Prințul, din obișnuință și urmând dorința lui, a vrut să ia masa puțin mai devreme de ora 11, iar între timp domnul N, deși nu a făcut altceva, ca să bea ceai și vodcă cu Ofițerii în apartamentul său, totuși, i-a cerut să aştepte la masă şi au considerat nesatisfăcător pentru ei înşişi când prinţul a luat masa singur, iar înaintea lui (adică Neugfauer) au pus din nou toată cina. Într-o zi domnul N. s-a întors în grabă din compania negustorilor înstăriți, poate pentru că i-au făcut puține plecăciuni și nu i-au spus complimente; între timp, prințul se așezase deja la masă, fără să-l aștepte, și pentru asta a început să mormăie și să reproșeze, fapt pentru care nu-l aștepta nimeni, așa cum se obișnuiește la toate curțile germane. Cavalerii țarevicului s-au săturat în cele din urmă de pufnitul lui constant și au început să obiecteze liber și judicios și să-i arate că deja întinsese prea mult arcul și cerea prea multă supunere de la ei. Aceste contradicții și reproșuri l-au înfuriat atât de mult pe domnul N, încât i-a certat obscen pe cavaleri și, dus de mânie și violență, a aruncat de la el cuțite și furculițe cu atâta forță încât au căzut asupra prințului. În același timp, era atât de nemulțumit, încât, în timpul izbucnirii, sabia lui, după cum a mărturisit el însuși, a căzut din teacă lângă prinț. De vreme ce de mult fusese un dușman al cavalerilor sub prinț, toți erau una

a raportat public maiestății sale regale că acest străin, fie din nebunie și nebunie, fie din mânie obscenată, a aruncat cuțit și furculițe în prinț și i-a apucat sabia. Când mulți martori au confirmat o astfel de crimă sălbatică, domnul N. a fost doar excomunicat de la prinț și dat prințului. Alexei Borisovici Golițin, maior al Gărzilor, iar acum locotenent-colonel, arestat onorific până la finalul anchetei și aici, după propria conștiință a domnului N, s-a bucurat de o adevărată masă princiară și de toate conforturile necesare, chiar de prisos, și libertate.

„În alte state, l-au băgat într-o bastilă sau într-o altă cetate pentru mulți ani, fără să întrebe ce a greșit, așa cum se face cu înalții slujitori, care, în ciuda serviciului lor credincios de altădată, nu au avut norocul să facă pe plac. suveranul sau anturajul lor . Totuși, domnul N. a fost supus unui proces formal, pe care fiecare persoană imparțială l-ar fi aprobat. După o arestare de paisprezece zile, în prezența miniștrilor de externe care se aflau atunci în persoană, a fost citit și publicat verdictul, în care domnului N. nu i-a fost definită nicio altă pedeapsă decât îndepărtarea sa, din motivele de mai sus, din post. De îndată ce a fost eliberat din arest și a primit libertatea, i-au fost restituite toate bunurile. Cu ocazia războiului aflat atunci în desfășurare, s-a găsit incomod să-l lase din Rusia la scurt timp după ce și-a primit libertatea, dar el însuși nu a cerut imediat acest lucru, motiv pentru care din ordinul ambasadei i s-au dat 400 de ruble pentru existență. Cu asta ar fi trebuit să fie mulțumit, să trăiască în tăcere, folosindu-și timpul pentru bine, sau să fie șters despre intrarea prezentului în serviciu în interiorul sau în afara Rusiei. Prietenii l-au sfătuit, de asemenea, să înceapă să predea științe tinerilor domni nobili sau să întocmească note pentru ofițeri și petiționari la curte, care ar putea câștiga din nou favoarea lui însuși. Totuși, pe măsură ce s-a îndepărtat de instanță și, din lipsa șansei de a se amesteca în treburile locale, viața privată i se părea din ce în ce mai insuportabilă și a trecut de la o extremă la alta și în curând, din aroganța de odinioară, a căzut în răutate umilitoare. Odată o carte Alexandru a luat masa cu miniștri de externe și diverși generali și ofițeri germani; apoi N. a venit la masă, a căzut la picioarele lui Menshikov și, târându-se, a cerut cu umilință iertare și a revenit la fosta sa funcție, promițând că se va mulțumi cu salariul, întreținerea și tot ce-i mai avea dreptul. A repetat același lucru cu expresii umilite în multe scrisori către Menșikov; dar, în ciuda tuturor cererilor și petițiilor, ei nu vor să meargă cu el

doresc să aibă afaceri, pentru că era bine cunoscut. Drept urmare, domnul N. a început să se bată cu privire la un pașaport pentru a părăsi Rusia pentru el, care i-a fost eliberat, deoarece Majestatea Sa regală a ordonat să publice că nimeni nu va fi ținut împotriva voinței sale în statul sau serviciul său. Totuşi, domnul N. timp de un an întreg şi-a lăsat paşaportul întins în birou; între timp, a început să ducă o viață aproape depravată și a vizitat tot felul de societăți. Casa lui, mereu plină de oameni, era o adunare și deschisă ofițerilor suedezi nemulțumiți și alți paraziți, iar aici s-au compus povești care sunt acum în relief. Cine a rostit cele mai bune invenții și satire împotriva curții și a poporului moscovit, care își puteau transforma obiceiurile într-unul amuzant, a fost imediat acceptat în această frăție. Dimpotrivă, cei care nu s-au dus la sfatul lor, nu au crezut calomniile lor și nu s-au așezat zilnic pe banca lui de batjocoritori, le-a notat imediat în registrul lui negru. Cu ajutorul poveștilor false și calomniei, le-a pătat într-un mod rușinos și de multe ori nu a cruțat cinstea nici măcar doamnelor nobile. De îndată ce a sosit vreun ministru de externe, general sau ofițer, acesta nu s-a liniștit până nu a vizitat vizitatorul și a reușit să-i transmită toate poveștile și calomniile inventate despre starea proastă și periculoasă a curții și a armatei. Cu aceste povești, a reușit să-i facă pe mulți creduli neliniștiți, triști și gânditori, mai ales când, în lipsa unei instanțe, era imposibil să se informeze despre starea reală a

lucrurilor. Numai după ce a recunoscut curtea și buna ordine în comisariat și armată, s-a scos la iveală răutatea narațiunilor sale false. Prin toate acestea, a câștigat în cele din urmă faptul că toți l-au evitat ulterior și nimeni nu l-a crezut, chiar dacă s-a întâmplat să spună adevărul. Toate știrile publicate de academia de invenții a domnului N. au fost considerate suspecte.

„În pofida faptului că maiestatea sa regală în 1703, la cererea unor germani, a fost foarte milos să-l încurajăm să-l accepte din nou cu milă și, uitând trecutul generos, chiar a decis să-l folosească drept ambasadă în China, Khiva. , Persia sau Indiile de Est . Totuși, potrivit lui N., acest lucru nu s-a făcut repede: a început să trimită memoriale îndrăznețe și amenințătoare, care nu ar fi fost în zadar nicăieri în lume, cu vreun ministru onorat, iar la Moscova nu fuseseră niciodată văzute și puteau. nu fi tolerat. Mai mult decât atât, N. a continuat, mai mult decât înainte, să-și răspândească poveștile, să restaureze oamenii și să amenințe că este la curent pentru a se răzbuna. Majestatea Sa, în cele din urmă, s-a trezit obligat, în 1704 *, să trimită un decret din tabăra de lângă Narva pentru a vinde pe domnul N. din Rusia. Acest lucru a devenit cunoscut celor din urmă cu două zile înainte de plecare,

Cu siguranță a avut suficient timp să pregătească caii și tot ce dorea să ia cu el. Pe 20 august, 1 căruță și 400 de taleri au fost trimiși la tribunalul său pentru cheltuieli de călătorie, cu anunțul că, întrucât își dorea de multă vreme un pașaport pentru a părăsi Rusia, dar nu avea nevoie de el, acum îl poate folosi la Arhangelsk. Pentru servitorii din călătorie i s-au dat doi așa-numiți executori judecătorești, care l-au plătit și l-au escortat până la nava Hamburg, pe care a plecat liber.

Obiecțiile susținătorilor germani ai Rusiei față de pamfletul Neugebauer nu au rămas fără răspuns, scrise, după cum se poate judeca după stilul, metodele și tonul lor pasional, de același Neugebauer interesat personal de polemică. Probabil că știa foarte bine că Simon Petersen (despre el, vezi mai sus p. 7 2) din Altona, care încerca să dovedească nedreptatea pamfletului despre maltratarea străinilor în Rusia în Rusia, era o persoană fictivă care ascunde numele real. al scriitorului și, prin urmare, Neugebauer a depășit antagonistul său, declarând că Petersen-ul său este fals, în timp ce adevăratul Petersen simpatizează pe deplin cu ceea ce se spune în scrisoarea nobilului ofițer german. Astfel, în <705, a apărut pamfletul Der eh diche Simon Petersen wider den schelmichen (Altona den 10 septemb. anno 1705. 4°), adică. Adevăratul Simon Petersen împotriva celui fals. Acest nou Petersen spune în primul rând că a aflat cu mare plăcere despre publicarea scrisorii mai sus menționate de la ofițerul german, care, ca om cinstit, a înfățișat excelent și cu culori vii isprăvile unor nerușinați care încearcă pentru a atrage oamenii în promisiuni false și înșelăciuni.servire barbarilor oamenilor, cinstiți și curajoși,

*j Pe lângă ținuta lui Huissen, despre Neugebauer există detalii într-un articol scris și cu scopul de a infirma vestea acestuia: „O conversație între trei prieteni care s-au întâlnit în aceeași grădină și anume: Menard, Talard și Varemuyad. Aici imediat” despre șederea lui Neugebauer cu prințul și plecarea sa din Rusia este stabilită în conformitate cu mesajele lui Huissen despre aceasta; s-a adăugat o singură anecdotă despre fostul mentor al țarevicului, că acesta „a trimis cunoscuta sa calomnie, trimisă generalului-amiral și cancelarului gr. Golovin minte în scrisoarea sa, în care a anunțat că

el, după ce a văzut acea calomnie în Germania, vrea să răspundă împotriva lui și să revizuiască calomnia descrisă în dezavantajul Majestății Sale Imperiale și a întregului stat rus cu răspunsul său pentru a o respinge, dacă vine la el, tot este întrebat iulie ca să-l trimit să fie mesager la Hinah. Și deși mai sus menționat dl. Golovin, ca ministru de bun simț, a recunoscut că în acea calomnie toate calomniile și minciunile de la el, Neugebauer, au fost scrise el însuși, totuși, el i-a răspuns că, dacă a dat un asemenea răspuns la acea calomnie și s-a întors în Rusia, atunci, la el. cerere, i-ar fi trimis lui Khina mesaje-Mm> .. (Buletinul Rus, 1841, IV, 328-332).

dar împreună cu cei nefamiliarizați cu situația actuală a Rusiei; în acest caz, cei care în Germania s-au ocupat cu invitarea străinilor în Rusia sunt înzestrați cu toate epitetele de înjurături tolerabile în presă. După aceea, Petersen spune că scrisoarea distinsului ofițer german a început să aibă consecințe benefice: mulți străini din Germania, Anglia și Olanda, care doreau să plece în Rusia, după ce au citit această scrisoare, și-au schimbat intențiile. Totuși, în curând au început șmecherii din partea „pescarilor poporului * în serviciul regal: „exact, s-a găsit o rușine criminală și uitată de onoare (Schand Vogei), care a inventat să publice în lume sub numele meu (continuă). adevăratul Petersen) un mesaj rușinos și josnic”... Ca dovadă a faptului că tot ceea ce spune falsul Petersen nu este adevărat, cel adevărat încearcă să atragă atenția asupra faptului că scrisoarea distinsului ofițer german este distribuită în traduceri în multe țări, unde este vândut fără restricții, iar dreptatea ei este bine cunoscută nu numai de toți europenii, ci chiar și de curțile asiatice. Este posibil ca acest argument să fi dat naștere publicării în Prusia și Saxonia a decretelor privind interzicerea Scrisorii unui ofițer nobil german.
În general, adevăratul Petersen nu a cruțat în pamfletul său nici expresii abuzive, nici reproșuri veninoase la adresa recrutorilor armatei germane din Rusia. Chiar această împrejurare arată clar că pamfletul a fost scris în interesul suedezilor, pentru care era foarte neplăcut să vezi ofițeri germani în trupele ruse, disciplina și rutinele lor.
Peigebauer a apărut împotriva lui Huissen cu pamfletul Kiirtze Gegenantwort ani' des czaarischen Pasqiiillanten N Hiiyssens Lùgen Schrifft, so er in Wien widerdaswahrhaffte Schreiben von dem Obeln Tractam en t der Frembden in Moșeau abgefasset. Pentru cei care studiază istoria rusă a secolului al XVIII-lea, observăm că acest pamflet este curios pentru ei în această privință, că în el, aproape pentru prima dată, se povestește în tipărire despre motivul inițial al favorului special din tinerețea lui Petru de a Menșikov; cu care s-a făcut referire la un F. v.S, care i-a vorbit în față despre asta lui Menshikov. Fără a invoca diverse acuzații și batjocuri împrăștiate în pamfletul germanului înfuriat împotriva rușilor și a despotismului rus, ne mărginim să extragem locul în care îl privește pe Neugebauer însuși: „în ceea ce privește cuvintele calomniatorului (adică Huissen) despre viața universitară a mentorul prințului, apoi cărturarii încă în viață Fon-Seidritz, Schweinchen, Seger, Sauermann, Schweinitz, Kuppervolf, Ressler, Gersdor "er și mulți alții care apoi au studiat la celebra universitate, au petrecut timp cu el și au fost la masă cu dl. ... Burgomaster Falkner, apoi cu domnul doctor Schlaffen — ei

din nou, multumesc lui Dumnezeu! în viaţă şi pe moşiile lor. Odată, cămărilul (așa s-a intitulat întotdeauna Neugebauer) a văzut grimasele acre ale unor persoane din magistrații academicieni și civili pentru că, conform dorinței puternice a nobililor de curte, a îndemnat tinerii cavaleri și studenți să dea o serenadă. noul statholder, Prince. Furstenburgsky, compus în numele tuturor versurilor și, la intrarea solemnă, împreună cu baronul Brown și Zedrits, le-a prezentat prințului înalt nominalizat. O asemenea onoare pentru acest prinț amabil a fost privită nefavorabil de unii din Leipzig doar pentru că era catolic. Cameranul a considerat toate astea la fel de banale pe cât vrea acum să-l înțepe libelistul. Între timp, stăpânul de stat spera să-și facă o carieră ajungând la tribunal și, prin urmare, a mers curând cu Karlovich la Moscova. Dar el nu s-a deranjat în privința asta, așa cum susține libertinul, ci a fost găsit și recomandat, ceea ce poate fi confirmat la Dresda de berg-haupt-mann de atunci al orașului „pe Karlovich, orașul de pământ chamberrat Dürrfeld, orașul. a lui ober-amtmann Krieger şi a oraşului Dresda.secretarul lui Fischer. Ceea ce a mâzgălit ticălosul despre comportamentul cămărilului de la Moscova nu merită niciun răspuns, pentru că nu a putut găsi baza poveștilor sale decât în creierul hoților săi. Este adevărat că, dacă s-ar comporta astfel şamelanul, atunci maiestatea regală ar porunci, într-o mică măsură, să fie fript. Lăsați ticălosul să descrie rușii perfect după voința și capacitatea lui, dar lumea și mai ales curțile imperiale și regale știu deja ce fel de raci sunt aceștia! ..
Întreaga broșură este scrisă în acest fel și nu este de mirare că Huissen, care a fost primul care a dat prilej să răspundă la abuz cu abuz, s-a aspru. Potrivit pamfletului, Huyssen ar fi fost observat chiar și în furt, când era profesor la Berlin cu domnul von D.; apoi la Moscova, la început, ca consilier militar, și-a disprețuit ruda de argint Leoken, iar mai târziu, fiind într-un caz extrem, a trăit cu el din milă pe pâine; în cele din urmă a obținut un loc la țarevich, după Neugebauer, la cererea amantei lui Menșikov, căreia a reușit să-i slujească. Despre scrierile lui Huyssen, se spune că unele dintre ele, îndreptate împotriva regalității și chiar a preasfântului părinte, au fost arse de mâna călăului. „Nu se poate nega, însă, notat în broșură, că are unele informații în literatură și nu este un om incompetent, dacă nu ar face binele care este în el în folosul tiranilor barbari, spre rușine. şi ruşinea cinstiţilor săi compatrioţi.
Nordberg, care a publicat Leben Karl des rwól-fen Kõnigs în Schweden în 1746-51, spune că a folosit știrile și propriile scrisori de la cancelarul regal din Pomerania, baronul

Martin „pe Neugebauer. În al doilea volum al acestei lucrări, voi spune că Neugebauer, plecând din Rusia, a intrat în serviciul suedezilor; a fost alături de armata suedeză în timpul bătăliei de la Poltava și apoi trimis în posesiunile turcești și la Constantinopol pentru negocieri privind admiterea acolo a lui Carol al XII-lea. Neugebauer cunoștea diferite limbi, cunoștea bine. A rămas la Constantinopol ca trimis suedez până în aprilie 1711. În 1728 i s-a acordat titlul de baron și titlul de cancelar al Pomeraniei.
În 1736-4-0, călătorul danez „pe Haven (von Haven) se afla la Petersburg și s-a întâlnit acolo cu un bătrân decrepit, pe jumătate nebun de ani și sărăcie, care a vorbit despre meritele sale guvernului rus, că odată cu moartea lui Petru a fost uitat de serviciu și nu-i

acordă atenție. Acest bătrân a fost baronul Huyssen (von Hüyseen) - o persoană remarcabilă în timpul domniei lui Petru pentru genul de activitate pe care mi-am condamnat-o de bună voie chiar și pe baza unui contract.
Petru cel Mare a înțeles foarte bine puterea și semnificația opiniei publice în Europa și era conștient de influența pe care jurnalismul și diferitele publicații politice o aveau asupra lui chiar la începutul secolului XYIП. Jurnaliștii și publiciștii europeni au vorbit despre Rusia pe vremea lui Petru cel Mare fie cu batjocură când era vorba de starea psihică a țării, fie cu temeri asemănătoare cu frica romanilor la zvonuri despre barbari când au primit vești despre succesele militare. a țarului rus. Văzând acest lucru, Peter și-a dorit ca jurnaliștii și editorii să fie de partea lui, adică trebuie să asigure cititorii europeni că totul în Rusia nu este atât de rău pe cât se crede în mod obișnuit, că, dimpotrivă, sunt multe lucruri remarcabile. petrecându-se acolo, prin voința țarului și ca urmare a ordinelor miniștrilor săi, care, fără excepție, sunt toți cei mai excelenți, oameni educați, etc stnom direcție, în concordanță cu tipurile de guvernare. În toate statele au fost recrutați avocați pentru Rusia de la jurnaliști și scriitori europeni - și aceasta era specialitatea baronului Huissen. După Peter, nu ne-am deranjat despre ce vor scrie în străinătate despre Rusia și, prin urmare, agentul nostru, dar această parte a fost uitată, iar el, când „a fost în Rusia, a trebuit să-și amintească de sine într-o notă detaliată, unde nici un singur savant-literar

aventurile tale ale baronului Zh Germania în folosul Rusiei. Ca persoană curios, „el Raven a profitat de acest bilețel și l-a tipărit în descrierea călătoriei sale prin Rusia, pe care o cunoaștem din traducerea germană. Nota lui Huissen este tot în rusă, totuși, într-o listă schiță, prost rescrisă, unde multe cearșafuri sunt rupte dar aici pentru asta este mai detaliat, deoarece „el Gavin, după propria conștiință, a lăsat afară acele locuri ale ei care i se păreau nesemnificative. De remarcat că Huyssen a scris probabil despre meritele sale, neavând în față acele reviste și publicații în care s-au scris articole despre Rusia sub inspirația sa și, prin urmare, întâlnește inexactități și inexactități în desemnarea articolelor, titlurilor și anilor. În ciuda acestui fapt, cu ajutorul unei bogate colecții de legende străine despre Rusia din Biblioteca Publică, am reușit să verificăm nota lui Huissen cu chiar reviste și cărți din acea epocă - unele ediții au rămas însă negăsite și prin ceea ce am reușit să găsim. , putem deja judeca activitatile baronului . Soarta acestui om și a lucrărilor scrise sub influența sa este extrem de instructivă, în sensul că cercetătorul trebuie să culeagă cu atenție informații detaliate despre ele, nu pentru a le folosi ca materiale pentru istoria timpului său, ci pentru a preveni erorile și distorsiunile. , în care poți cădea dacă nu știi că aceasta sau altă știre istorică a fost scrisă de mercenari, din calcule personale.
^ Heinrich „on Huyssen a studiat dreptul la Straeburg și, atât înainte de a intra în serviciul său în Rusia, cât și după aceea, s-a angajat în știință și publicări în lumina diferitelor lucrări3). După ce a primit un titlu
') BSsching's Magasins for die nene Historie und Géographie, X, 317-326.

') Copia A * *, știință nf, M 116, partea 2, pe cotorul căreia este în relief: „Mktseshyaa equal editions”.
*) În 1689, η Straeburg, după ce și-a băut Diss. inang. de justiție, vom Stillstand des Gericht. Apoi, în 1694 în 1703, publică Histoire des conclaves depuis Clement V Jusqu'à présent (Köln); aici în prefață se explică că istoria conclavelor a fost prelucrată de Connng și alți oameni de știință, dar ediția Lyon a devenit o raritate și, prin urmare, a fost lansată acum una nouă cu adăugiri. „Dacă li se pare rău, spune editorul, ceea ce se relatează despre unele persoane semnificative, vom răspunde că acest lucru nu poate fi evitat, întrucât evenimentele aparțin Istoriei și despre ea se spune doar ceea ce este bine cunoscut la Roma. Editorul a fost chiar foarte supărat de acest lucru și a exclus multe care ar putea fi confundate cu satira „... În plus, lui Guiseiu i se atribuie (Cat. Bibli. Bunav. П, 59): Curieuse und vollstandigo Reise-beschreibung von ganz Italien , 1701 (Freiburg). cp. Vorseizung und Erg&nzungen zn Jochen Gelehrten Lexikon a lui Adelung, II, 2208, 2209. În ediția Nova litteraria Germanité a lui Ambrose Lehmann există următoarele știri: în iulie 1703, p. 258-259.— Sigismundi Augusti Epistolarum regis, legation Epistola polonia raspuns. Nec non Stephani Baterii, rog. poh epistolaram decas et oratio ad ordines Poloniae. Ex muzeu H. de Huyssen.

doctorul are dreptate, baronul a servit ca consilier al casei princiare Waldeck. Patkul l-a convins să intre în serviciul rus, la care Huyssen, deși fostul loc îi aducea beneficii, a fost de acord, întrucât condițiile propuse de Patkulmus reprezentau beneficii și mai mari în viitor. În articolele semnate de Petru, Huyssen s-a angajat: a) să preseze, să intre în negocieri și să invite la serviciul rus ofițeri străini, ingineri, producători, armurieri, artiști, bereitori, fierari și alți artizani, în special pe cei care ar înțelege poloneza sau în Ceh. 6) Să traducă, să tipăriți și să distribuie decretele regale emise pentru organizarea unei armate deseori în Rusia, o) Să calomnieze olandezi, germani și alte țări ale oamenilor de știință, astfel încât să se dedice țarului sau membrilor familiei sale sau, în cele din urmă , miniştrilor ţarişti, remarcabili prin lucrările lor, preponderent legate de istorie, politică şi mecanică; de asemenea, că acești savanți scriu articole pentru a glorifica Rusia și d) intră în negocieri cu căștii de poștă din diferite state cu privire la distribuirea corectă a scrisorilor rusești și au în vedere trimiterea de corespondență prin Polonia și Austria.
Această _condiție_ a fost încheiată cu Huisoen în 702, iar de atunci el
b~₽b1yao iyato a "cântat corespondență cu Franța),
Elveția) și alte state. În același timp, am compus multe lucrări pentru Patkul, iar la Varșovia am îndeplinit sarcini politice, pentru care am primit titlul de consilier militar, un salariu de 150 de Reichothaleri pe lună. Cu Patkul, a fost la Moscova și aici a tradus în diferite limbi scrisoarea țarului către regele polonez August ').
S-au adăugat alți doi Opuscule, referitoare la alegerea regelui Sigismundl DI... Lipsite, la JF Gleditch, 1703, și cu acea notă: Mi-am procurat Apograpbum acestor scrisori! H. de Huyssen, în călătoria sa în Polonia și plecând la Moscova, unde locuiește acum, a comunicat acea lege unui prieten de-al său, redactorul, pentru a o face drept public; că şi după ce au înlăturat cele mai hidoase erori de apograf ale prenestitiL În decembrie 1706 g.: În târgul de toamnă au apărut în public Acta conslstoriala creationsl ale celei mai eminente SRE

cnrdlnalia, instituită de preasfinţitul DN Clement XI PM zilele 17 Majl şi 7 iunie. , anno sol. 1706. A fost adăugată o scurtă schiță a cardinalilor, Colonize 1707. Acta au fost transmise celui mai excelent Sir Henrlco Hoy, țarul Moscovei! care se ocupă de îngrijirea Vienei, per CI. J. Vincentius Gravina, cnjus ad Huysslus, mandria de litere. id. iunie 1706 Romae datae pre-mittuntar... Въ томъ же журналѣ m 1700 г. (стр. 462) Articolul lui Güyssen: Statutul Academiei din Cracovia Предисловіе его же къ явлению Краузекса Historia polonica J. Dlngossl (Лейпцигъ, 1712) и J. Dlugossi· Cartea de istorie poloneză din biblioteca usry and Ir. LB din Huyssen (1712).
'} Aici Huissen se înșeală: în 1703, țarul a trimis două scrisori la Moscova, nu regelui Augustus, ci una către Rech Pos:loy, cealaltă către cardinal-prpmas. Prima se referă la reînnoirea tratatelor antice cu Polonia, cu ocazia Dietei de la Maudlin; dar al doilea oferă asistență Poloniei în caz de război. (Mémoires historiques, par Lamberty, П, 727-731, în Otech. Zap. 1856 M2, Biblie, extrase, p. 358 - L XVШ).

În 1703, „la întoarcerea maiestății sale regale (de mână, o notă în limba rusă), prin decret și cu o mare promisiune a propriei îndurari și onoare a suveranului, a fost încredințat înălțimii sale prințul suveran, ca și cum ar fi sters se anunta scrisoarea domnului Shamrov. Și în tot timpul, în rangul său cu țareviciul suveran, funcția sa a fost cu succes și cu aprobare, atât la Moscova, cât și mai bine în 1704 la Sankt Petersburg, în timpul asediului Narvei, a îndeplinit cu credință; deşi la Moscova în fiecare zi în dimineaţa de iarnă trebuia să meargă câteva mile până la Preobrazhenskoye. Despre fericita învățătură a Suveranului Țarevici, el, baronul, către Excelența Sa, Alteța Sa Serena Principele Menșikov, în calitate de reprezentant suprem, atât verbal, deci cu memoriale, raportate după frecvență; da, a aplicat tăgăduirea de sine la cea mai bună învățătură a prințului suveran, care, în același timp, și-a arătat plăcerea deosebită și și-a lăudat comportamentul în ceilalți în orice caz...
În 1704, Huyssen a pregătit un jurnal zilnic despre război, a dedicat țarului ediția sa a notelor lui Montecuculi și a scris o schiță a bătăliilor de la Schelleiberg și Hochstet') și alte articole similare. „În 1705 (notă de mână); maiestatea sa imperială i-a poruncit să plece în Germania cu comisii autentice: în același timp, este atot supus, cât de mult se cuvine despre buna învățătură și purtare a prințului suveran și de parcă n-ar fi pierdut timp sau protori în că - desigur că a cerut ca domnul Camir Brohausen să fie comandat, ceea ce la carte. a fost un informator al cardinalului sakseptseytskago, sau al domnului Osterman, sau altul cu prințul care urmează să fie, astfel încât să nu uite tot ce el (Huyssen) a studiat cu bucurie. Și din această cauză nu a fost exprimat, atunci Gyuyssev, după ce a scris un memorial și instrucțiuni pentru cea mai bună grabă a înălțimii sale în învățătura avansată, a depus, ariciul domniei sale prinț. Menshikov a încercat-o destul de bine, a semnat-o și a ordonat lui Veselovski să o traducă în rusă și să-l trimită Înălțimii Sale. În aceleași instrucțiuni, bărbații-
') Въ Nova llternria Germanise, m явмрь 1704 г. p. 21-23: Henne» de Huyesen, sacrae esame maj. Bătrânul, consilierul intim de război, moștenitorul prințului Rusiei, Ephorus, și secretarii de stat, în diferitele sale călătorii, așa cum a slujit în multe părți politice ale Europei, nu a abandonat niciodată studiul artelor frumoase. , dar le-a dedicat întotdeauna o serie de cărți rare și manuscrise manuscrise, cândva profitabile pentru uz public. Printre acestea s-au numărat

„Principiile militare In-structuri de la Montecuca”, scrise în limba italiană, și s. vei ucide maj. dedicat, qaas, iar dacă prinții plângeau asemănarea bărbaților de război, pe care redactorul MS-ului a subliniat, ei doreau să rețină, binele publicului ar fi de preferat și cuvintele principale acordate.prințul Raymond Moatecncali, 1703, În 8«. Potomъ расаазыааетса atún Моптепупулі по аре-дпелоаию ГмЯссепа. In iunie 1708, in volumul jurnalului, aa ogr 239: Memorie del generai principe di Mootocacuii ab Hata. Heysson a publicat Colon. 1704 prezintă un potiasuBam, care în Hwagaria din a. Evenimentele din 1661 până în 1664, același Hoyssenius a păstrat acest inedit*

pentru alții, acest ilustr prinț „tao era lacom că era scris în sălcii că înălțimea sa, în primul rând, Dumnezeu și maiestatea sa regală, l-au iubit și l-au venerat pe suveranul părinte; după fundul său, pe cât posibil, a făcut după același lucru pe care l-a urmat și l-a imitat și de la asta nicio scuză nu va înlătura o singură persoană ”*).
Din Germania, Huyssen a relatat despre trădarea rușilor de către Vișnevetski și despre corespondența sa cu Sanga, adăugând că la Danzig erau dependenți de Stanislav și de suedezi; de ce, cu aprobarea regelui, Huyssen a scris o scrisoare latina magistratului din Danzig cu mustrare 2). Un răspuns nepoliticos la acest mesaj a fost motivul pretențiilor asupra acestui oraș din partea rușilor. Neobositul baron de aici aproape că nu a înțeles mâinile suedezilor și de aceea a ajuns la Berlin pe drumuri giratorii, la care a suferit o epavă și cu greu se temea de viață (aici, ca și în știrile ulterioare despre Huyssen, sărim peste aventurile sale diplomatice).
„În orașul Lipsii (în frunte cu Zai.) Huyssen, cu autorii declarațiilor științifice, „ama” european și cu alți buni pianiști și în diverse locuri, i-au convins să scrie în lucrările lor pentru gloria statului rus. În același loc, a încercat să publice o carte sub titlul „Relațiile cu statul statului rus în 1703”. Această știre a baronului, că Rabener, editorul de la Leipzig al Europäische Russia, a fost convins de el să scrie articole laudative despre Rusia în jurnalul său, este fără îndoială. Cu tehnicile și stilul lor, ei ne amintesc de Le Nord, o revistă belgiană modernă, de exemplu:
„De mai multe ori a existat deja un zvon că generalul-locotenent suedez Levengaupt, care a fost ținut în principal sub protecția tunurilor de la Riga, s-a dus din nou în Curlanda, a început să-i preseze pe ruși de acolo și, în cele din urmă, a reușit atât de mult încât el a luat din nou stăpânire pe Mitava. Aceste zvonuri, precum și multe altele, s-au dovedit mai târziu a fi false; știri mai demne de încredere că, dimpotrivă, generalul rus Bauer nu numai că a pătruns până la Kobrin Shantz, ci și a întâlnit, nu departe de Baushka, un detașament suedez care a părăsit Riga pentru a ataca convoiul rusesc, cu atâta curaj încât, în plus pentru cei uciși, rușii elanesc 140 de suedezi care au fost aduși ca prizonieri la Mitava. Apropo, cu numele Mitava, nu pot să tac despre unele dintre concepțiile greșite în care se încadrează alții...
') In instrucțiuni în tipar rusesc la Goazhkom n Deyan. P. V., Ili, VI-106; np oaa se arată semnat de suveran la 2 aprilie 1703. Despre kЬmetskh. sub-wiki va fi discutat mai jos.
') În traducerea germană, acesta este ptxmo la Empiisci* Fama 1705, XXXIX, 207-208.

da, vorbind despre ultimul război. Sufletele cu inima bună, în închinarea lor nesățioasă a armelor suedeze, nu pot privi faptele tânărului monarh nordic (Karl HP) decât printr-o lupă și, prin urmare, cred de bunăvoie doar ceea ce își doresc. Astfel, nu fără surprindere, se citește că editorii revistelor Merchre historique, Lettres historiques, Esprits des Cours de l'Europe și multe alte fluturași din această categorie, vorbind despre treburile Varșoviei, amestecă mereu numele lui Paikul și Patkul, făcând nici o distincție între ele: primul iznih, adică. Paikul, într-adevăr, a fost luat prizonier la Varșovia de către generalul Nirod, dus la Stetin și de acolo va fi trimis sub arest la Stockholm; celălalt, generalul Patkul, cu câteva săptămâni în urmă se afla în afaceri importante la Berlin, de la care, la sfârşitul lor, s-a întors la Dresda, fără să se gândească deloc la lanţurile suedeze; dimpotrivă, s-a logodit deja cu o fată nobilă și, cu protecția curții sășești, trăiește în perfectă siguranță.
Când a fost publicat Rabener, la cererea lui Huissen, după cum vom vedea mai jos, au fost plasate portrete ale generalilor și miniștrilor ruși. Iată explicația oferită pentru înfățișarea culorilor lui Fiodor Aleksevici Golovin: „înalt gloriosul ministru de stat al statului Moscova, al cărui portret a fost predat din mâini nobile pentru a împodobi această parte a Europäische Fama, Excelența Sa, Fiodor Aleksevici. , a Sfântului Imperiu Roman, culorile lui Golovin, maiestatea sa regală Moscova primul ministru, mare amiral, mare cancelar etc., cunoscut în toată Europa pentru ambasada și meritele sale, de ce regretatul împărat Leopold, care a murit în Dumnezeu, a condus prin dorința de a-l încuraja în continuarea serviciului pentru care i-a fost acordat un titlu grecesc și într-o diplomă despre aceasta se explică ... urmează acea diplomă *).
Despre țar, știrea acestui jurnal a fost scrisă în felul următor: „maiestatea sa regală a stat ceva vreme în posesiunile sale ereditare, însă, nu rămânând într-un loc, ci apărând ici și colo, în funcție de cum cer lucrurile în provincii. Așa este firea acestui părinte cu adevărat milostiv al țării: ca soarele, nu se oprește nici dimineața, nici seara, ci își schimbă neîncetat noua locație. Astfel, acele țări ar trebui să se considere extrem de fericite, ai căror conducători, urmând exemplul soarelui, nu stau într-un loc, dar acum acei sau alți supuși se amuză cu prezența lor și oferă beneficiul că recunosc nevoile țară
') Europi ische Fama 1706, HASH, 495, sq.
*) Ibid. XLIX, 1706, 533, ac.

și nu ascultați diverse fleacuri de la slujitorii nerecunoscători. Trebuie încă de plâns că Ludovic de Bavaria a dat un asemenea exemplu pentru moștenitorii săi, încât împăratul german nu a avut atât de mult de călătorit în jurul stăpânirilor sale, cât să stea liniștit pe pământ ereditar. Zvonul despre marea indignare care a avut loc la Moscova și despre execuțiile crude care au urmat este complet nedrept... „în spatele ei, a existat o rebeliune raokaeaiastrakhayan1).
Din 1707, în Kygorbivsye Fama, există și știri despre Rusia, poezii franceze, germane și latine în cinstea țarului, descrieri detaliate ale intrărilor solemne la Moscova și Sankt Petersburg; în același timp, însă, în jurnal nu mai există prefețe și introduceri zgomotoase la articole despre Rusia, din care se poate concluziona că din 1707 Huyssen nu a mai participat direct la producerea știrilor rusești.

În ceea ce privește eseul despre Moscovia, în care, din propria recunoaștere, Huissen i-a ajutat pe oamenii de știință din Leipzig, se cunosc două broșuri laudative, în care se remarcă participarea baronului: una, fără a indica anul și locul publicării, sub titlul : DerStaat von Moșeau, unde se spune despre capturarea Derptului și Narvei de către Petru „în anul prezent”, urme. pamfletul a fost alcătuit în 1704. Conține, pe lângă laude, multe greșeli împotriva istoriei și geografiei Rusiei. Un alt pamflet se intitulează: Relation von dem gegenwãrtigen Zusíande des Moscowitischen Reichs (Frankfurt, 1706). Aici, în prefață, se explică că în prezent Rusia joacă un rol important, atât în ceea ce privește ultimele sale cuceriri în Liflia, cât și pentru că țarul dorește să-și transforme complet statul și că autorul a tras informații despre Rusia din surse de încredere, dar ca urmare a transformărilor în curs de desfășurare, starea se schimbă considerabil, ar fi de dorit să primim indicii de gafe, precum și completări la informațiile tipărite în Relație.
Partea istorică a Relației, care începe cu povestea sosirii a trei frați, varangii, la Novgorod, este compilată pe scurt conform călătorilor străini care au scris despre Rusia și există erori nu numai în nume, ci și în evenimente, dintre care unele s-au petrecut cu puțin timp înainte de momentul publicării știrii.
Acesta este urmat de starea actuală a Rusiei, care vorbește despre religie, venit, educație, locație geografică și așa mai departe. Informațiile despre ordinea pregătirii țareviciului Alexei Petrovici sunt prezentate într-un capitol special, în care, apropo, însuși Huyssen este lăudat și este plasată întreaga instrucțiune, care, așa cum am văzut mai sus, a menționat el, enumerând meritele lui. Ultimul capitol este dedicat
') Ibid. LIV, 1706, 504, mp.

scrierea unității militare din Rusia și aici este mai mult despre faptul că Gyuissev era mai cunoscut, deci nair, anunțul țarului, trimis de Patkul, despre invitarea străinilor votuyaa la serviciul rus, a fost și el spus mai sus.
Relația descrisă este remarcabilă în sensul că a fost scrisă cu diverse modificări și completări la o altă lucrare despre Rusia, publicată cu participarea lui Huyssen Cartea, publicată în 1710: Des groasen Herrens Skaagv nud Groes» Itirstens von Moșeau, Petri Alexiewitz etc. Leben und Thaten') se dovedește a fi o relație comună din 1706, care a fost observată în timpurile moderne. periodicul Curieases Bûcher Cabinet (numărul 2, 171.1), dar se menționează în mod deliberat că autorul cărții Lebea și Thaten este necunoscut; cu toate acestea, din propriile sale cuvinte reiese clar că a fost căpitan sau maior în serviciul rus și a folosit, în alcătuirea biografiei sale, hârtiile unui anumit ministru, astfel încât, totuși, nu s-a amestecat în împrumutarea multor articole din Relație. . Pentru aceasta, o altă revistă modernă Weít und Staats Spiegai, unii, după cum vom vedea mai jos, baronul a avut influență, lăudându-l necondiționat pe Leben und Thaten, au găsit acolo multe informații interesante despre Rusia, în 1706. Descrierea Rusiei, publicată inițial în italiană de Malatistoy, precum și articolele din Bilder Saals de Im-gooa, care vor fi discutate mai jos, sunt, de asemenea, compilate conform informațiilor plasate în Relație.
Teutscher Pavillon der Musen *), examinând Leben Petri des Ersten und Grossen publicat la Leipzig ■17 25, a indicat că autorul acestui kiyal Just Goth Rid Rabener (IG Rabener) a fost editorul Eu-Fopãische Fama,

„în care din 1702 Nici un eveniment demn de remarcat din istoria Rusiei nu a fost omis.” De asemenea, se remarcă acolo că Rabener, întocmindu-și biografia, a folosit atât acest jurnal, cât și lucrarea Leben und Thaten, publicată în 1710.
în concluzie, observăm că contemporanii lui Huissen și-au amintit colaborarea sa în Europ. ya Petrovici, Baronul „pe Huissen nu putea înainte
*) Vedere externă și o scurtă descriere a conținutului acestei cărți în Bnbdiogr. otervyk. (Otech. Zap. 1856, M 2, T. CIV, p. 364-365). Există, de asemenea, știri că autorul cărții co-pzhyaeyaya, care și-a ascuns numele sub literele IH v. L, a rămas nerecunoscut.
Leipciț, 1725. IV Sanimi. S. 341.
*) U>ld..S. 582.

- <Jb - suficient pentru a se lauda cu bunele sale calitati: om. Epgor. Kalm, XXXV, p. 739 Citind acest articol din Fama, se poate convinge că în Relația din 1706 capitolele despre creșterea prințului și starea publicului în Rusia sunt retipărite, cu mici modificări, din jurnalul menționat. .
Около 1706 г., Гюйссенъ напечаталъ противъ Нейгебауера (ом.выше STR. 72) eûtes voraebmea ofițeri germani eie. venit din Liohi cu ceva timp în urmă; darianea a Traotamentului atât a străinilor în general, cât și în special a suedezilor capturați la Moscova, așa cum s-a dat ancb de la curtea mozoowite și războiul de stat de război, precum și cu mil remarci curioase din istorie, politică și Se explică Re Illiteraria. Tipărit din copia publicată în Narwa în 1705.
La începutul răspunsului, la un număr special. 16 p., marcat Moscowl-üsches Kriegs Reglement, pe care, sub denumirea de articole militare, Huyssen însuși îl menționează într-un zashyuk, iar aceasta confirmă că răspunsul la această reautare numită de el este una și aceeași lucrare. Cunoaștem și ediția rusă a acestui regulament, descrisă în partea a 2-a sub 1706. În respingerea pusă în spatele regulamentelor, se relatează în primul rând că întreaga lume vorbește cu uimire despre isprăvile lui Petru și că până și chinezii consideră decretele regelui asemănătoare cu învățătura predată de Coneucius. Cu toate acestea, în ciuda unei astfel de faime a suveranului, există o calomnie sub numele de „scrisori ale unui ofițer german nobil” pline de calomnii otrăvitoare și minciuni. Mai mult, se pare că o națiune vecină (adică Suedia) a jucat un rol important în răspândirea calomniei, și asta pentru că (refutarea continuă) că țarul a intenționat să-și formeze armata cu ajutorul ofițerilor străini, a căror intrare în Serviciul rusesc unii vor să prevină.
Într-un loc al scrisorii autorului german, de altfel, se spune că la sărbătoare țarul i-a acordat o palmă pe ambasadorul polonez pentru că acesta nu a putut îndura ridicolul tânărului favorit Alexandru Danilovici. Autorul răspunsului nu s-a mulțumit să infirme evenimentul, dar a apărat și modul în care autorul acuzației a îndrăznit să vorbească despre Menșikov fără să-și menționeze titlurile și rangurile - reiese din tot că în aceasta autorul răspunsului a observat o indiciu al originii umile a favoritului. „Calomniantul nostru, se spune în răspuns, dă dovadă de o minte slabă și de sentimente necinstite și joase (malhonnêtes und oanailleu-ses Gemûth!) În plus, se ocupă cu frivol de celebra porecla generică a domnului guvernator prinț. Menshchikov cu scopul de a face această persoană disprețuitoare și impermeabilă

„indentat. Km. Menshikov provine dintr-o familie nobilă bună, care este bine cunoscută în Lituania. Tatăl guvernatorului a fost un ofițer al regimentului Smvmovszhmkh) al maiestății sale țariste, încă mai am multe rude care dețin moșii în apropiere de Minsk și pretind glorie specială pentru ei înșiși, unul dintre ei este foarte înălțat pentru meritele sale ... Apoi urmează un lungă listă a calităților lui Menșikov — calități pe care o istorie imparțială nu le recunoaște. Este de remarcat faptul că autorul, dorind să-și înalțe eroul în fața străinilor, adaugă că „a știut, în folosul suveranului său, să profite de toate bunele obiceiuri, obiceiuri, reguli, ceremonii și amabilitatea lui Yao-trayan. instanțele și, în general, principiile de stat și guvernamentale, precum apa, care curge prin straturile minerale ale pământului, capătă gustul și puterea lui nkh ""
Dintre curioasele și, aparent, demne de vestea despre rege, raportăm următoarea anecdotă: „Maestatea Sa regală a intrat odată în cortul unui german, care avea pe masă, între diferite cărți, Politica lui Aristotel și Satire ale lui Juvenal. Petru, după ce a aflat despre aceste titluri, a spus: „A fi sârguincios și cinstit este cea mai bună politică a oamenilor privați; dar domnii nobili ar trebui să aibă foarte puțin din ea, în absența fricii de Domnul și a puterii și puterii reale de a duce la îndeplinire întreprinderile gândite cu prudență. Cât despre satira, acestea ar fi interzise în țara noastră sub pedeapsă aspră. Când Țarului i s-a explicat pe scurt conținutul satirelor și că acestea nu erau calomnioase și că Juvenal, deși ridiculiza obiceiurile și obiceiurile proaste ale oamenilor, tăios, dar politicos și rezonabil, cu adaos de moralizare excelentă; drept dovadă, lui Petru i-au fost traduse 11 versuri din satiră X (Orandum est, nt sit mens sana in sogrog sano) și i-au plăcut atât de mult, încât nu numai că le-a păstrat în memorie și le-a parafrazat adesea și apoi, scrierea Juvenal în traducerea olandeză, m-a făcut să citesc multe pasaje de acolo” *).
La finalul broșurii cu pricina, se spune că poate vor exista persoane care vor obiecta că protecția este deja de domeniul trecutului, întrucât scrisoarea ofițerului german a fost publicată acum un an, dar niciodată nu este prea târziu. să spună adevărul, de altfel, dacă scrisoarea ar rămâne fără răspuns, s-ar putea crede că partidul rus este incapabil să răspundă acuzațiilor și le acceptă în tăcere.
Revenind la nota lui Huissen, aflăm că atunci când se afla la Viena, acesta a refăcut culorile din stema rusă, în conformitate cu cerințele moderne ale heraldicii, și a ordonat să-și sculpteze imaginea pe aramă, care cu explicații a fost tipărită în Saxonia. Două
') Din acel moment, acest câine mai târziu a trecut η Das verinderte Rossland din Weber, U, 23,2t.

RAM. În 1707, la Viena, neobosit * barovzinshloy a fost dezvoltat de dzhplomatyacheommi și trucuri de poliție împotriva suedezilor, Leshchinsky și polonezilor. Se știe că în septembrie 1706, August al II-lea s-a retras în mod neașteptat din alianța cu Petru și, după ce a început negocierile secrete cu Carol al XII-lea, a încheiat un tratat de pace cu Shve » tsiya la Altranstadt. Huissen a reușit „prin prieteni buni” să obțină articole din acest tratat de la biroul inamicului, care au fost trimise regelui, iar Huissen a compus un volum jari, după cum se arată într-o notă scrisă de mână, „vise” despre tratatul menționat

și nu a reușit să reușească. tipăriți-le în Austria '). În plus, „scrisorile, care sunt cea mai strălucită carte. Menshikov i-a trimis generalului Mardepeld celorlalți Omceri suedezi, lui Kalisch în întregime, la parola de pe grămada de ei, au fost eliberați, și nu s-au întors și eticheta lui Polonnikov sau Kartel, care nu au acceptat,-hess. la curtea Cezarului din Viena, locuind în fața trimisului suedez prezent, a citit unor nobili, a înmânat greșelile de scriere de la aceștia și a publicat cele tipărite; și a ordonat ca scrisorile originale să le fie predate lor (adică, ofițerilor suedezi) prin oameni autentici din Saxonia și a cerut un răspuns, dar acest lucru nu s-a întâmplat".
În tot acest timp, Huyssen a experimentat multe necazuri și anxietate de dragul știrilor false despre Rusia de la suedezi. Baronul i-a mai cerut lui Gintz, care a publicat campaniile lui Carol al XI-lea la Paris în limba franceză, să se abțină de la expresii indecente, în opinia lui Huyssen, indicând în același timp știri false și perverse, care au fost deci corectate în partea a 2-a a).
În anii 1708-1709, Huyssen, aflat în Rusia sub țar, a scris o mulțime de lucrări diplomatice, printre altele, despre
*) În Mémoires historiques pir Lamberty (IV, 440-441) în știrea că, din cauza chinurilor păcii de la Altrastadt, au apărut multe lucrări tipărite și scrise de mână, unde s-a contestat opinia că pacea a fost într-adevăr încheiată, motiv pentru care August II. a fost obligat să emită un manifest special în 170 7 y. confirmă realitatea sa: Notum tes-Utumque sit, quod cum diversæ litteræ, instructiones ac mandata post pacem... lo Polonia publicata reperiantur, unde quidam ansam arripiunt, ipsam pacem tom solenniter (Irmatam ac ratihabitam in dubium vocandi, qua propter ne seripta e) ui modi occasione!pnbeani suspkionum, quibua restaurata féliciter inter utramque Regiam majestatem amiciția solicitări ac intepescere posse!...
') Aici, trebuie să presupunem, vorbim despre opera lui de Grimarest sub titlul: Les campagnes de Charles XII, roi de Suède, care a apărut pentru prima dată în Parnyag 1705 într-o parte; a doua ediție a fost făcută în Gague, în 2 părți: 1st 1707, 2nd 1708.

<01
ca răspuns la grv "" Matveev pentru că l-a insultat la Londra "). La Moscova, baronul a fost preocupat de pregătirile pentru intrarea solemnă a țarului după bătălia de la Poltava. În 1709, baronul a scris mai multe compoziții în onoarea țarului, iar în 1710 a mers cu țarevicul în Germania, unde a cerut căsătoria prințesei sale oh volleyenbittelskaya și l-a invitat pe Leibniz la o nuntă cu țarul în Torgau.
În 1713, la Sankt Petersburg, Huyssen, din ordinul țarului, cu „atavshg: a) despre poziție” a căutat semnificația senatului în diferite state; b) pe dreptul lui nerodnosti, și o) cu privire la obligațiile dacă *-broaștele să jure credință și să se supună guvernului rus. Mai departe, a fost obligat să scrie proiecte: 1) privind formarea colegiilor și înființarea funcționarilor, care, deși ulterior schimbate, Huyssen, cu multă sârguință, a extras din legislația europeană tot ce putea fi introdus în Rusia în legătură cu oficiali și colegii; 2) asupra modalităţilor de acordare a contelor, baronilor şi nobililor şi asupra tipului de documente aferente acestora; 3) despre Colegiul Regilor de Armă, despre semnificația titlului, ceremonial, trimiterea și primirea mesajelor; 4) privind înființarea de școli, gimnazii și academii pentru cadeți navali și

terestre, precum și pentru științe și arte; 5) despre o societate de oameni de știință care cunosc jurisprudență, matematică și istorie, pentru a revizui, traduce și publica cărți utile; 6) despre deschiderea unei biblioteci publice și a unei săli pentru arte și științe ale naturii; 7) despre îmbunătățirea tipografiei; 8) despre corespondență; 9) despre producători, industriași și artiști; 10) pe agricultură; 11) despre construirea corectă a caselor, după tiparele prescrise, și, în final, 12) despre înmulțirea, întreținerea și îmbunătățirea produselor țării. Într-o notă scrisă de mână, Huyssen spune că reglementările privind jetoanele și colegiile sunt „din reglementările Caesar, franceză, italiană, engleză, prusacă și olandeză, care

') Pământ arabil și atorj primesc de la karya η aiglShekoy mrolev, din 17 Svchtabzh

1708 , Apechenvo Yaa Latav. <z. d* Mémoires historiques par Lamberty V, 175-t 17B. În rusă, sub Peter, a fost publicată o descriere a modului în care a fost obținută satisfacția guvernului englez pentru insultarea lui Matveev. Nu am reușit să văd știrea tipărită originală, dar în retipărire este plasată în Jurnal sau sub. vaiisg P. V. h. P, p. 224 - 235. In P. V. exista aceeasi descriere a aa erantilor. și vѣmets-kzh am: VeM "n de oe que s'" t passé i Mosoow le * /, < de février. 1710, le joarque s. ■. es. Pierre 1, empereur de la grande Russie admit à l'audience pdtUqup s. sic. M Charles Withworth etc., s. I. 1710 (P) n Relation von der oSentlichen Audienta, welche 1 M- der Kôniginn von Grosbritanien Extraordinaire Ambassadeur HC Withworth bey JG Oχ. Mejexlãt în Moscova gehabt, s. 1. și colab., 4°.

*) Detaliile acestei sărbători sunt publicate în Europiische Fama, 1710, XC VII, 61 sq. XCBШ, 157 mp. Deși despre asta și o broșură separată despre cineva. cf. Buletin informativ

1709 , meoaipm in 2 parti.

săpându-și protormii vânat, și-a dorit de sine să se introducă în statul rus prin intermediul a patru traducători, și anume: Kellerman, Larionov și ambii frați Volkov, cărora la vremea aceea le-a făcut brusc treaba de a traduce, le-a mai ordonat să colecteze regulamentele privind gradele de la toate instanțele și a depus proiectul.

Huyssen avea și porunca de a grava pe aramă imaginile întregii familii regale și ale celor mai distinși dintre miniștrii și generalii ruși, astfel încât gravurile, pentru a le slăvi numele, să fie atașate la Europflische Fama și Staats-Spiegal, împreună cu cu descrieri bune. Am văzut mai sus că în primele n reviste erau portrete atât ale lui Petru, cât și ale slujitorilor săi.

În ceea ce privește cea de-a doua ediție, a apărut la Haga, 1709, sub titlul: „Nen erôffneter Welt und Staats Spiegel wo-rinnen die in Europa, wie aucb denen andem Theilender Welt vomehm-lichàberin Teutschland vorfallendemerckwürdigenBegebeniieiten liu aulgestelile-liuch aûrgestellex. mit behôrigen Documenten an Memorialien, Briefen, Relationen, und der gleiohen erlfiutert, einige Anmerckungen beigefüget und versohiedenes aus der Geographie, Genealogie, Politica und Historie erõrtert wird.” Aici au fost atașate și portrete ale unor suverani și generali remarcabili, opera mormierului săsesc Bernigerodens (Bemigerodens). În general, toate publicațiile în care Huyssen, cu propriile sale cuvinte, a contribuit la alcătuirea articolelor, se remarcau prin simpatie pentru tot ce se întâmpla în Rusia de atunci, care se deosebea de alte reviste străine, care nu sunt menționate în nota baronului. În Welt und Staats Spiegel găsim articole despre Rusia în cele mai măgulitoare recenzii pentru ea. Deci de exemplu în partea I

a acestei ediţii (p. 129, 130), cu vestea bătăliei de la Poltava, citim: „Totodată, nu vom vorbi despre fondatorul statului Moscova, amintim doar că Rusia. a început să se bucure de o mare calm în jurul anului 1613, t.ө. din momentul urcării pe tron a iubitului ei (adică Romanov) Nume de familie, care, prin mama ei, provine de la Vasilievici cel Mare (adică Ivan cel Groaznic). Acest suveran a fost denunțat ca tiran de către un istoric mediocru, deoarece nu putea deosebi cuceritorul de tiran. Dar dintre toți membrii acestui nume de familie, suveranul domnitor Pyotr Alekseevich, înzestrat cu abilități mentale enorme, este pe bună dreptate considerat cel mai faimos. El nu numai că el însuși, prin propria lui înaltă persoană specială, a vizitat cele mai nobile state europene (ceea ce nici un singur rege nu le făcuse înaintea lui), ci a pus și fundația pentru viitoarea iluminare și prosperitate a țării sale, scop în care mulți străini capabili. au fost sunați. Mai ales armata îl va conduce pe rege într-o asemenea stare, în care nu a mai fost niciodată „... Ze

t * *v urmează scurte știri despre războiul cu Suedia, iar o scrisoare a generalului rus Allard este tipărită despre bătălia June-Smok.
Tue" 174 1 g, g tom VV eli-Spigo! *) există o descriere a șederii lui Peter la Carlsbad, începând cu eticheta „Moscova Marte, în scurta sa călătorie din Polonia la Carlsbad, a reușit să demonstreze în practică cunoștințele sale despre dragostea pentru matematică și mecanică. În acest fel, ceea ce era deja sculptat pe metal despre el a fost justificat pentru o clipă:
Hunc Marte logaque Praecipuum non bella magia finita triumphis, Resque dumique gestae, properataque gloria renim. In fidus vertira nerum Nultas unqiam antehae Principes pari cari Sdii munia et pacis ornamenta coluit.
Urmează apoi o listă cu tot ceea ce a fost inspectat și făcut de țar în călătoria sa, iar la sfârșit sunt versuri germane pentru căsătoria țareviciului Alexei Petrovici. Un portret al regelui este atașat la partea XXXVP a acestei reviste.
Printre meritele lui Huissen, nota menționează că l-a convins pe omul de știință Granina să imprime o laudă pentru Peter ·). Baronul a contribuit și la dedicații și la știri excelente (herrlichen Nachrichten) despre Rusia în publicațiile: a) ultimei părți a Bilder Saals; b) ambii Sammlungen Staats Remarquen, Ambrose Leman; c) Zeitungs Lexikon, John Hübner; d) o descriere istorică și geografică a Rusiei în italiană și germană și e) o traducere a panegiricului lui Prokopovici cu ocazia victoriei de la Poltava (aceasta din urmă este menționată în 2 ore sub 1709).
Editorul publicației menționate în primul paragraf a fost Imgof (Imgofj; a fost intitulat Neu erùfTneten historischen Bilder Saals și Ya V, VI și VU părți ale acesteia găsim, într-adevăr, știri despre incidente rusești. Așadar, în V ore (pp. 847-861), perioada istoriei Rusiei de la 1680 la 1700 este relatată conform informațiilor din Relația von Mosc. Reichs descrise mai sus, cu trei mici gravuri atașate: una înfățișează bătaia boierilor de către arcași; pe a doua, intrarea țarului la Moscova după capturarea lui Azov, iar pe a treia — (din prima călătorie a țarului în Olanda) Petru, în rochie rusească, iar lângă el un european explicând desenele. Alexei Petrovici, se spune acolo , era nevoie de un mentor nu numai
') Ut XXXV, 955.

*) echipa Vaaceat Gravia (Gravina), promotor upan ŋ Roma (genul IMI }
1718), hollow ooSpaaie oochzhnmi * oro jaadaiao n Loyi mit 1717 ι 1737
r, an NipolCh 4743 mx aatlaaioig *:H Naeva raccolta 4 .

G
Pentru. predarea științei · încurajează, știu despre ea. În acest scop, dintre mulți, a fost ales cel care l-a însoțit pe fiul celebrului „ministru rus Dankelman” în călătoriile sale și a câștigat respectul universal peste tot. Prevăzătorul tutore a reușit în scurt timp să predea știința prințului cu atâta succes încât putea fi considerat cel mai luminat dintre toți prinții europeni. Instrucțiunea, conform căreia prințul a fost antrenat, a fost compilată de însuși Guyot-sen și s-a găsit excelent în toată Europa. În același timp, se face referire la relația von dem gegenwãrtigen Zu-etande des Mosc, menționată mai sus. Reichs și Leben und Thaten des Czaars, cu o asemenea completare încât Huyssen, pentru serviciile sale, a fost onorat cu titlul de trimis la curtea din Viena, ceea ce servește drept dovadă că în Moscovia astăzi totul s-a schimbat și deja știu să aprecieze abilitățile și talentele străinilor. În partea a VII-a (p. 357 și 749), vești scurte despre victoriile regelui în 1708-10; gravurile atasate nu reprezinta nimic curios.
Despre ediția lui Ambrose Leman, menționată de Huissen în al doilea paragraf, este imposibil să spunem ceva, din moment ce nu s-a întâmplat să-l vedem. Știm doar că a fost publicată la Hamburg în 1699-1708 sub titlul Historische Remarques der neue-sten Sachen in Europa, al cărui editor Leman a publicat și Nova litteraria Germani®; că Huissen a luat parte la aceasta din urmă a fost deja spus mai sus.
În ceea ce privește descrierea geografică și istorică a Rusiei, aceasta se află în Biblioteca Publică în două limbi. Relazione geografica storicopolitica dell'imperio della gran Russia o'sia Moscovia con le vite et azione più memorabile degassati regnanti sino al tempo di SM Cz. Pietro primo oggi dominante, cu o dedicație către Elisabeta-Christina, împărăteasa Germaniei, soția lui Carol al IV-lea și sora prințesei Volfenbüttel, care a fost căsătorită cu țareviciul Alexei Petrovici. Această ediție este formată din două părți (H-292 p., P-137 p.) și a fost tipărită la Milano de Mark Antony Pandolphe Malatesta (stampatore reg. com.), fără anul, dar sub dedicația și permisiunea de a tipări ianuarie. și martie 1713; primul este semnat de Giovan Christoforo Wartis, austriaco Vienna Neostadiense. Acest eseu a fost ulterior tradus în germană și tipărit, împreună cu o traducere a celebrei lucrări a căpitanului Perry, sub titlul: Das jetzige Stani von Russland; în partea 1, o descriere a lui Perry, iar în partea a 2-a, o traducere a relației italiene (Leipzig, 1717, editorul Moritz Widman). La partea a 2-a se atașează o prefață nesemnată către cititor, în care se spune că este foarte curios să cunoști starea unei asemenea țări precum Rusia, deoarece în decursul ultimilor 20 de ani

a atras atenția întregii Europe. Pentru a satisface curiozitatea multora, este necesară o descriere exactă a acestei stări, iar acest lucru nu este ușor, precum și despre țările iluminate și. oameni celebri oferă adesea informații false. În ultima vreme, regele a reușit să facă atât de multe transformări uimitoare, încât scrierile anterioare nu mai pot da o idee corectă despre ele. Trebuie să sperăm că Rusia însăși va aduce, încetul cu încetul, vești despre ea însăși în

scrieri destinate publicului. Călătoria rușilor nobili și acum un război dificil a adăugat Materialul pentru istoria modernă, iar dorința puternicului monarh de a cruța tot ceea ce servește la glorificarea și prosperitatea supușilor săi, dă speranța că el, odată cu creșterea zilnică a interesul literaturii.descendenţii au lăsat o descriere satisfăcătoare a măreţelor sale fapte şi a transformărilor extrem de glorioase pe care le-a întreprins '). În așteptarea unei astfel de descrieri, nu trebuie neglijate unele scrieri despre Rusia, și mai ales remarcabile prin abundența materialelor în limba italiană (urmează titlul ediției Malatesta). Fără îndoială că autorul acestei lucrări a primit toate știrile comunicate de el de la curtea rusă și prin aceasta a fost în măsură să descrie mai exact și mai bine toate evenimentele. În cele din urmă, prefața și, prin urmare, recomandă cititorilor Relației ca din ea să cunoască Rusia ușor și comod. Este de remarcat faptul că Relazione conține, cu mici modificări, aceleași știri, cu aceleași omisiuni, pe care le găsim în relația von dem Zustande des Mosc publicată în 1706. Reichs; adăugirile împotriva lui din biografia lui Petru sunt preluate și dintr-o sursă cunoscută nouă și anume: Ausführliche Beantwortung des frevenllichen und lügen-haflen Pasquils (vezi mai sus).

Capitolul despre moștenitorul tronului vorbește cu cea mai mare laudă despre succesele și ocupațiile prințului; atunci vorbim despre observatorul educației sale, Prince. Menshikov, în aceleași expresii pe care le-am citat în Ausführliche Beantwortung. Nici ocazia de a-l lăuda pe Huissen însuși nu este ratată *): „Majestatea Sa Regală a încredințat și transferat postul de tutore moștenitorului tronului - domnului baron Huissen, german prin pro-

1) Se știe că în iulie a țarului Huyssen a adunat materiale pentru istoria domniei sale. În general, întreaga prefață seamănă foarte mult cu maniera și metodele baronului însuși.

2) Sellius in Schediastna litterarium, de altfel, vorbind despre meritele lui Huissen, scrie: „interea evolvantur de eo Malatesta I. s. T. 11, p. 357 „... dar pe paginile anterioare nu este indicată opera lui Malatesta și, prin urmare, a rămas necunoscut la ce lucrare se referea Sellius: după citirea Das jetzige Staat von Russland, rezultă că Sellius a vrut să o citeze: acolo pe p. 357.11 h Există laude pentru Huissen, care sunt plasați aici.

■ Convergenţă, care, cu sârguinţă şi sârguinţă extraordinară, predă prinţului multe ştiinţe, îndeplineşte totodată funcţia de adevărat consilier militar secret şi este venerat ca om învăţat şi capabil. Are un abis de cunoștințe, dar este familiarizat mai ales cu jurisprudența și limbile străine. Baronul iubește oamenii de știință și încearcă, dacă se poate, să le facă bine, îi apără de invidioșii curteni ruși și le oferă posibilitatea de a intra în favoarea țarului și a anturajului său. Într-un cuvânt, Huyssen este un patron al tuturor oamenilor de știință străini și, prin urmare, aceștia îi sunt obligați, în cele mai multe cazuri, plasând mulți dintre ei la Moscova; mai mult, baronul, în prudența sa, a distrus acele piedici care au fost întâlnite la curtea rusă. I-a insuflat prințului o părere atât de bună și un respect față de germani și alți străini, încât nimeni nu-l poate zgudui dacă numai străinii înșiși se țin în limite rezonabile și își îndeplinesc îndatoririle. Tot ceea ce a fost Aristotel sub Alexandru cel Mare, Seneca - sub Nero, Apollonius - sub Mark-Auton, toate acestea pot fi aplicate, în dreptate, domnului baron din momentul în care i s-a

încredințat supravegherea și educația prințului. Probabil, într-o zi, Rusia îi va mulțumi acestui om, cel puțin va exista ocazia de a-i arăta respect și recunoștință față de baron, ca persoană căreia îi va fi îndatorată grija și prudența țara pentru domnia sub sceptrul celui mai ilustru Alexei Petrovici. .

Pe lângă alcătuirea istoriei domniei lui Petru, despre care va fi discutată în capitolul despre lucrările istorice din Rusia (vezi mai jos, pp. 319-321), Huyssen, potrivit acestuia, a tradus în germană „Cartea militarilor”. Regulamente” compuse de Petru și descrise în JB 345, în partea a 2-a. „Și așa este, se spune în mâini. un bilet, adesea la un moment dat un consilier, un grefier (scriitor), un secretar, un traducător și un copist a fost... Prin maiestatea sa imperială, prin cea mai înaltă comandă, el, Huyssen, a stabilit (pe la 1717) articolele din gloriosul ordin al Sf. Andrey a scris pe larg, cu note adăugate pe margine și adăugiri la articole din ordinele cavalerilor din lume; Da, domnul baron Shaeirov a avut și traducerea sa în franceză a memorialului, pe care suveranul rezident din Londra Veselovskiy a depus-o, a predat datoria ”(despre el în 2 părți sub je 442).

Ultimul act literar al baronului Huyssen numit în nota sa este o inscripție compusă de acesta în limba latină la ordinul Ecaterinei I, în amintirea faptelor împăratului. Rabener a atașat această inscripție la sfârșitul compilației sale, tu...

- 1 $ 7 - marş în Germania chiar în anul morţii suveranului, sub titlul: Leben Petri des Erate η * *).

După moartea lui Petru, baronul Huyssen a avut un refugiu în casa trimisului Cezarului Font-Ostein, care a vorbit în cele din urmă despre el împărătesei și, ca urmare, Huyssen a primit o recompensă bănească; dar nu l-a folosit, pentru că la scurt timp după aceea a fost jefuit. În 1740, Huyssen, la o bătrânețe extremă, a plecat din Sankt Petersburg pentru a-și pune capăt zilelor în țara natală, iar pe drum a murit pe o corabie lângă Bornholm - mormântul său pe malul mării, la Helsingõr (Helsingõr).

ȘI.

Sistemul școlilor religioase la începutul secolului al XIX-lea. Ianigatorekazha naela din Moscova, Academia Maritimă din Sankt Petersburg. Cymryya viola. Gluck și gimnaziul său din Moscova. Mărturia doctorului Bidloo despre Nerve Gounital din Rusia. Scoala de prizonieri evrei din Tobolsk. Știri străine moderne despre starea de ardere scheniya la acea vreme ... "! Rusia.

În capitolul I al acestei lucrări s-a spus despre semnificația Academiei Teologice de la Kiev pentru educația rusă de la începutul secolului al XVIII-lea. Din istoria acestei instituții de învățământ *) reiese că la acea vreme componența, direcția și instituția acesteia au rămas în aceeași poziție ca și în secolul al XV-lea. În ciuda faptului că academia de la Kiev a început să se bucure de o mare influență asupra educației clerului din Rusia, când academia teologică din Moscova a fost transformată. Descriind perioada 1700-1775, istoricul său spune direct că toate schimbările semnificative care au avut loc acolo, cel mai important, au constat în faptul că școlile grecești ale fraților Likhudov au fost înlocuite cu cele latine, că majoritatea conducătorilor și profesorilor au fost din spiritualitate, crescuți pentru graniță (Stesan Yavorsky, Pallady Rogovsky, Teomlakt Lopatmsky) sau în Academia de la Kiev (Gavriil Buzhnsky, Iosif Turoboysky etc.), și că, în cele din urmă, acești oameni „au adus în viața Academia

(Moscova), ordinul, din vechime înfiinţat la Kiev, într-un cuvânt — a informat-o despre spiritul şi direcţia lor.
') În Pubzhto· babaioteP există un pryaaadmitsm peru baroiaa GzhDoseiaa: „Eriia-aaish in napUas Caroli Frederici heredis Norvegie com principe Anna Petride", Bevali*, 1723.
*) Istoria ideii, academiei, sot. Makharia Bulgakova, Sankt Petersburg. 1843
*} Iotoria mea. Acad., Serpa Smkrmva, Most. 1835, p. 81.

Pe lângă influenţarea academiei din Moscova, academia de la Kiev, prin studenţii săi, şi-a răspândit direcţia către şcolile înfiinţate în diferite eparhii, ceea ce se poate vedea în detaliu din istoria acelei academii.
Problema stării educaţiei în Rusia pre-petrină este încă un subiect discutabil. Atât apărătorii reformei, cât şi oponenţii acesteia, în lipsa unor date pozitive, de obicei îşi apără convingerile nu atât prin „acte, cât prin speculaţii şi presupuneri. Între timp, în războaiele istorice, concluziile finale vor fi întotdeauna şocante, dacă nu vor fi confirmate de o masă de informaţii pozitive şi incontestabile despre ceea ce s-a întâmplat într-o anumită epocă. Prin urmare, luând în considerare starea şcolilor ruseşti la începutul secolului al XV-lea, noi, fără teamă de reproşuri pentru uscăciunea şi lipsa de culoare a prezentării, decidem să prezentăm materii prime care au supravieţuit într-o şcoală veche despre şcolile înfiinţate sub Petru pentru cel mai educat dintre moşiile ruseşti de atunci - clerul.
În primul rând, să reamintim că în Reglementările spirituale, ed. în 1721, episcopii au fost obligaţi să înceapă şcoli la casele episcopale. Totodată, s-a menţionat nevoia de iluminare în cler, iar aceasta s-a făcut în aşa fel încât părerea despre pericolele doctrinei în general (cf. Capitolul I al acestei lucrări) este deja supusă infirmării: „când nu există nicio lumină a doctrinei, este imposibil să fii bună purtare în Biserică, este imposibil să nu fie multe superstiţii de râs, precum şi ceartă şi erezii cele mai nebuneşti. Mulţi spun de rău că o doctrină vinovată este o erezie: căci, cu excepţia celor din vechime, din prostia mândră, şi nu din învăţăturile ereticilor nebuni. Oare schismaticii noştri ruşi pur şi simplu s-au înfuriat cu cruzime din nepoliticos şi ignoranţă?... Şi dacă ne uităm prin istorie, ca prin telescoape, la pleoapele trecute, vom vedea totul mai rău în vremuri întunecate decât în vremuri strălucitoare în învăţătură. Episcopii n-au coborât aşa până în anul 400, ca după ce au izbucnit, mai ales cei din Constantinopol şi Roma - căci atunci era învăţătură, dar după aceea s-a sărac.
În 1722, s-a explicat că „din cauza deficitului de profesori mulţumiţi", educaţia în şcolile menţionate mai sus ar trebui să constea în predarea manualului compus de Prokopovici (Prima învăţătură pentru tineri) şi gramatica slavă publicată la Moscova de Polikarpov'). .
La 14 iulie 1727, consiliul privat suprem a cerut informaţii de la sinod: „Toate eparhiile ţin şcoli şi elevi conform puterii Reglementărilor spirituale? Câte eparhii în care
') Hollow obe sud. VI, *4081.

Acei discipoli au fost şi sunt acum dobândiţi, la ce ştiinţe au venit şi în ce demnitate unde au fost promovaţi? Dar de ce, în care eparhiile unor astfel de şcoli şi elevi nu sunt stăpânite, să anunţăm tocmai

asta. Iar după puterea de vârf) regulamente, pentru subzistența elevilor de orice pâine, de la mănăstiri - a 20-a, și de pe pământurile bisericești - partea EO-I, se ia? Deci despre înființarea seminariilor, care a fost decretul - din ce bani sau venituri s-a ordonat să suporte, despre acel decret o copie și unde, conform acelui decret, au fost înființate acele seminarii și în ce stare sunt acum achiziționate , despre cum să trimiteți o notificare.
Informațiile prezentate, ca urmare a acestei solicitări, sunt raportate aici ca date statistice pentru determinarea gradului de iluminare dintre clerul rus la sfârșitul domniei lui Petru și doi-trei ani mai târziu după moartea sa').
Episcopia Kievului.
Într-un raport din 1727 de la Kiev citim: „înainte de colegiul școlar din Kiev a fost înființat din cele mai vechi timpuri și există întotdeauna un număr considerabil de elevi în el, de dragul acelor elevi, așa cum a fost la început și până în zilele noastre. , este imposibil de calculat”, prin urmare, au fost întocmite declarații despre profesorii și elevii disponibili în anul respectiv. Unul dintre primele spectacole: Iromonahs - Ilarion Levitskiy, teologia (el este rectorul colegiului), Ambrosiy Dubnevich (prefect), Filosofie, Stefan Kalenovsky, Retorică, Inocent Neronovich, Poetics, Ambrosyyy, Syntaxima, Prezent RNESTSKIY, gramatică. Ierodiaconi: TheoFan Trofimovici, infimy, Leonty Zlobnetsky, Fary. Elevi la teologie - 48; în filozofie - 84; în retorică - 79; în poetică - 84; în sintaxă - 94; în gramatică - 61; în iifim - 84; în Far - 117; și un total de 654 de persoane. „Și acești ucenici, se adaugă în raport, pe ce fel de pat sunt ținuți și cu ce se mulțumesc și, după puterea regulamentelor, dacă se ia pâine de la mănăstiri și biserici – nu a fost. anunțat *).”
Eparhia Cernihiv.
„Școlile din Cernigov, se spune în raport, de la mănăstirea catedrală (adică Treimea Ilyiisk) dobândesc retorică de la începutul anului 1700 și câți elevi erau în școli până în ziua de azi – nu se știe, primul. pentru faptul că nu sunt nicăieri
') Extras din arhiva sinodală din 1727 la 19 iunie, Nr **/»«.
') Colegiul era întreținut parțial din veniturile de la mănăstire, parțial din pomana înaintea dăruitorului brehotpv *, szh. Est un ceai. Academia, Bulgakov, 105-111.

 shyuyvano; cealaltă chestie: nu o poți nota, căci esența risipei sunt OAMENII - vin și pleacă unii din alte școli, și care termină școala de retorică în școlile de la Cernigov, merg la Kiev, sau în alte eparhii (?) la şcolile superioare şi, după absolvirea şcolilor, unii au fost acceptaţi gradul monahal din eparhia Kievului, iar alţii la Cernihiv, iar acum rămân în preoţie; iar alții sunt promovați prin propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, în timp ce alții sunt promovați la egumen și altă demnitate, iar cei care sunt în statut laic, alții sunt hirotoniți preoți, în timp ce alții rămân în autoritățile temporale. Acești ucenici au mâncare: care sunt copiii stăpânului, ei mănâncă din casele lor; iar celor ce nu au hrana lor, după puterea regulamentelor duhovniceşti de la începutul anului 1723, din mănăstiri şi pământuri bisericeşti li se dă hrană şi alte cerinţe necesare pentru fiecare an, cât pot fi mulţumiţi. Numărul acelor elevi din școlile din Cernigov în acest an 1728 se găsește pe chipul tuturor copiilor și cerșetorilor maestrului (adică insuficient) - 257 ^ și la sfârșitul anului - dacă vor fi atât de mulți, sau nu. , nu este puternic să știi.

Eparhia Belograd.
Episcopul de Belograd și Oboyan, în anii douăzeci ai secolului trecut, a fost Epieanius. Avea 8 școli, împărțite, după obiceiul școlilor poloneze, după materiile predate în ele: „În filozofie, profesorul este preot, ieromonahul Mitroian Slotinsky Tucenikov 23; la retorică, profesorul ieromonah Ilarion Grigorovici, elevi 31 de ani; În poetică, profesorul Ierakon Gavril Krasnopolskiy, 23 de elevi, vsin-tact și gramatică, profesorul Iheromonom Avksentiy Kivachitskiy, elevi în primul-în al doilea-22, Vin, profesorul yeromona Varoleoma Tilanchinsky, elevi 43; în „ar, profesor ierodiacon Petru Veniovici, elevi 100; în slavonă, profesor subdiacon Petr Antsov, elevi 138 - iar în total în școli de elevi, în 1727, era format din ^ 400. om. Conform Regulamentului Duhovnicesc, ei nu se adună pentru a hrăni acei elevi, pentru ca bisericii să-și învețe singuri copiii, iar cei care, din cauza sărăciei extreme, nu se pot hrăni singuri, mănâncă din casa episcopilor în bursa stabilită, iar mănăstirile sunt foarte slabe și nu primesc venituri de nicăieri, mănâncă cu ostenelile și pomana lor lumească”.
In Moscova.
„Școlile slavo-greco-latine se găsesc la Moscova în orașul Kita, în spatele șirului de icoane, început sub sfântul

patriarhii din ultimii ani. Și în aceste școli, câți elevi au fost cusuți și ce fel de învățături și virtuți au fost produse - nu se știe, dar nu există nicio notă, dar acum (adică în 1727) ... în școala rusă sunt 108 oameni, dintre care muncitori elementari (studiați dar latină elementară) și scribi în latină - 23; scribi în rusă - 44; psaltyrschikov - 10; oră-cuvânt-kov - 23; în învăţătura originală - 8. În şcoala eleno-greacă - 35 de elevi, dintre care 17 au ajuns la ştiinţa sintactică - gramaticală - 11 la începuturile învăţăturii. Din această școală s-a tradus în latină, în 1725, care au studiat greaca și rusă, 9 oameni, care în 1727 au venit înaintea științei pietice; în ele se află numele lui Ivan Korovin, ulterior traducător la Academia de Științe. În școala greacă existau ^ëi-Man, învățat în latină și deci tradus din latină. „Dar acest lucru, că elevii greci sunt introduși în latină, iar studenții latini din sintaxă în școlile grecești, este determinat pentru a fi predați în limbile rusă, greacă și latină.”
În școlile latine erau 362 de savanți, dintre care au ajuns la *, 12 științe teologice (inclusiv Alexei Bestuzhev), 12 științe filozofice (Ivan Magnitsky printre ei), 31 retorice - j ^ lj la pitetic - 31. Alții au studiat sintaxa și gramatica. , trecând la școlile grecești, iar de acolo revenind din nou la latină (între ei - Ivan Popovsky, Stepan Barsov). Printre cei din urmă au fost 34 în știința infimă și în învățarea elementară.
În listele (7 noiembrie 1727) ale persoanelor care au absolvit școlile slavo-latine „în anii trecuți”, printre altele, sunt: Ivan Ilyinsky „a fost traducător pentru prințul părosului Cantemir”; Petr Safonov, interpret colegiu străin la Moscova; Ignaty Rudakov în învățarea peste ocean; Alexander Byalosnitsky, traducător al colegiului străin din Sankt Petersburg; Konstantin Lyavitsky la Școala de Matematică; Ivan Golyatin era informator la o tipografie din Petersburg; Pavel Gabinsky ca profesor la orașul Sobakin din Moscova; Ivan Kremenețki ca traducător într-o tipografie din Sankt Petersburg; Dmitri Ilyinskoy din Sankt Petersburg; Grigori de Vensatsky a fost profesorul lui Ivan Nikitici Zotov; Stepan Gem-bntsky ca director la tipografia din

Moscova; Fiodor Golyatin în tipografia din Sankt Petersburg; Iosif Ananiev în casa lui Alexandru Lvovich Naryshkin; Taras Postnikov, profesor al școlii infi-we; Ivan Kargopolsky la Sankt Petersburg; Alexandru Zubov a fost eliberat acolo prin decret; Ivan Krasovsky se află acum la Petersburg la curtea Majestății Sale Imperiale; Filin Anokhin și Vasily Kozlovsky ca traducători la sinodul de guvernare; Ivan Voeikov

să duc prin decret al unui profesor în Serbia am murit; Ivan Gorlețki devine acum profesor la Academia Scientiarum din Sankt Petersburg. Statului chinez cu trimisul plenipotențiar Savva Raguzinsknm - Ivan Yablontsov și Luka Voeikov \).

În Sankt Petersburg, la mănăstirea alexaidronevski.

Inițial, la această mănăstire a fost înființată o școală în octombrie 1721, iar în ea, „de dragul predării, a fost stabilit un gramatician de la școala din Novgorod, care este acum episcopul și subdiaconul din Novgorod, Irodioi Tikhonov. În noiembrie 1725, a intrat acolo pentru a preda latină și greacă ca fost profesor la școala eleno-greacă din Moscova Athanasia Skiada. Din 1726, dirijorul Ivan Sosnin, trimis de la generalul-maior Dekulon, preda acolo aritmetica și geometria. „Așadar, după puterea regulamentelor Spirituale, spre amuzamentul studenților, unii dintre seminariști sunt instruiți de un maestru angajat pe instrumente muzicale®. De la deschiderea şcolii, adică din 1721 până în 1727, au fost elevi în ea JJj^H3b 46 dintre ei au fost ţinuţi pe cheltuiala lor, iar restul de la mănăstire. În noiembrie 1727, acolo au rămas 48 de oameni. ^ Este remarcabil că 42 de elevi dintre cei care au abandonat școala ^ au rămas în urmă față de învățături pentru că nu au luat știință și. pentru durere.” Unii şcolari au mers la seminarul greco-latin; restul primerilor se tot repeta, fericirile lui Hristos au petrecut o tălmăcire, un psaltire, o carte de ore; în matematică, nimeni nu a mers mai departe decât împărțirea numerelor întregi și regula triplă. Școala din Petersburg se deosebea de cele înființate în alte orașe prin faptul că avea mai mulți copii de raznochnets, artizani, funcționari etc.; printre aceștia se numără și „băieți” de diverși domni și copii țărani. În listele de nume ale elevilor acestei școli, găsim, printre altele, următoarea însemnare: „Slujitor al Majestății Imperiale, arapul Avraam a intrat în școală la 14 martie 1723, a studiat primerul la porunca a 5-a și a fost dus la casa Majestăţii Imperiale la 27 noiembrie 1724.” Dacă arap, care a fost sub Petru, și apoi la Paris, este considerat a fi o singură persoană cu cea care este arătată în listele Sf. b o Hanibal, arabii lui Petru cel Mare, care au fost scrise de descendentul său, Pușkin 2).

') Aici sunt enumerați foștii ofițeri militari ai Academiei din Moscova, care au ieșit cu un titlu total laic.

-¡ Bantysh-Kamensky și orașul Bartenev, acceptând un fragment din Pușkin „Arap 11. V”. pentru dovezi istorice au împrumutat de acolo toate amănuntele despre Hannibal (Dicționarul oamenilor de cinste și Rod și Copilăria lui Pușkin, Patria. Zap. 1853 în, noiembrie, P; U ■ 15).

Un proiect curios al lui veomn Prokopovich despre seminarul din Sankt Petersburg, depus în 1721 și care delimitează atât de clar direcția acestui om de știință, este plasat de noi în Anexa VP.

Eparhia Novgorod.

Aici, din 1706 până în 1726, au fost elevi în diferite școli: școala episcopală - 284, Znamenskaya - 82, Nikolaev-Razvazh-skaya - 50, Velikolutskaya - 67, Novotorzhskaya - 82, Kargopol - 33, rusă veche - 64 Ustyug- Zhelezovodskaya - 54, Olonets - 43, Tikhvin - 42, Selovaldai - 74, Bezhetskaya - 196, Yuryevskaya - 10, iar la fabricile de fier Petrovsky 26 și un total de 1007 persoane. Cu excepția Episcopilor și Znamenskaya, toate celelalte școli au fost fondate la începutul anilor douăzeci ai secolului trecut. Școala de la casa episcopală se numea Tsdeeks-Sdavenskaya și a fost înființată de mitropolitul Novgorod Iovom, remarcabil prin faptele sale bune, cu ajutorul fraților Lihudov, care s-au străduit din toată puterea pentru a întări influența grecească la Moscova, dar au fost apoi înlăturat s de maşinaţiunile reprezentanţilor elementului bizantin. La școală se predau gramatica, retorica și retorica slavă și greacă. Din registrele olografe ale Mitropolitului Iov și Episcopului de Korel și Ladoga Aaron se vede că de la întemeierea școlii și până în 1726, în ea au studiat 282 de persoane; în ultimul an au fost 19 ucenici.
*) La 22 august 1714, cu doi ani înainte de moartea sa, mitropolitul Iov i-a scris lui Petru: „La începutul războiului actual, Yen, pelerinajul tău, va avea 10 ospitalii, lã mai multe spitale, o casă a podkndishkov. Și pentru toată lumea, pâine în sare, în fiecare pasăre de zi cu zi și lemn de foc din casa mea se eliberează cu toată plăcerea, de care nici măreția ta regală nu știe; de asemenea, în închisori, prizonierul și săracul, se trimite mâncare în timpul zilei, și îmbrăcămintea, și căptușeala și lenjeria, în încălțămintea tuturor rătăcitorului prevestit, iar în închisori și spitale se usucă și se hotărăște în casa mea. Iar pentru răposat, sicriele și hainele de înmormântare se împlinesc de la mine; care sunt deja în acest august până în 18 și ciudat 9.291 de oameni sunt îngropați; din casa bebelușilor podkadyshki cu împlinirea creștină a persoanelor decedate de la 500 și mai mult. Și hrănit în spitalele bolnavilor, am fost uluit de edrazivshnheya de dragoni, soldați, doage, cu excepția oamenilor care treceau și prezenti și a tot felul de rânduri de oameni 166.058. Inclusiv, după obiceiul oamenilor împinși creștini, au fost 84.019 ore.Da, în plus, trimis de la Saiktpnterburh ■ diferite numere de soldați bolnavi 64 de ore, iar acele animale de companie și haine în pace necesită același lucru. Și chiar înainte de asta, cei trimiși de la Savktpvterburkh au fost hrăniți bine, iar alții sunt hrăniți până astăzi. Și după proorociții consăteni, preotul și slujitorul, din casa mea se dă salariul de bani și pâine... Da, în casa mea școlile se fac elevi, cu excepția profesorilor și traducătorilor, de la o sută de oameni care iau hrana lor obișnuită din Lomu, iar profesorii Sunt traducători cu mâncare, și haine și salarii pentru munca lor, de dragul Sf. Bisericile croatice, din casa mea sunt răsplătite „... (Kai. dela PM21, fol. 48-49) 8

restul școlilor predau gramatica slavă, cititul și scrisul; Conform declarațiilor, apropo, înseamnă că în perioada de timp menționată mai sus, 1 a învățat complet piitika și imperfect - 6, retorica - complet 9 și imperfect - 15 etc.

eparhia Rostov.

În această eparhie până în 1726 au existat două școli: una în Mănăstirea Epifaniei Rostov (Abrahamiev), cealaltă în Iaroslavl la casa episcopală. Ambele erau formate din 200 de oameni care au studiat „știința slavă și cântul. Conform reglementărilor spirituale, acestor

studenți de la mănăstiri și biserici nu li s-a recoltat pâine din lipsă de venituri, și chiar pentru faptul că, deși acolo unde pâinea rămasă era pentru semințe și pentru cheltuieli obișnuite, aceasta a fost trimisă la Moscova în cameră. birou și generali, motiv pentru care studenții de acolo a fost oprit în pregătire, din acest motiv ei, conform rapoartelor depuse, au fost concediați în casele lor, cu luarea de basme de la părinții lor, astfel încât științele arătate. au fost predate în casele lor.
ESPECIA TVVR.
Pe baza reglementărilor spirituale, la Tver, la Ratmatsky Posad, în casa arhiepiscopală, a fost construită o școală, atribuită mănăstirii Fedorovsky. Învățătura a început în octombrie 1722; a predat gramatica ieromonah Ioel, subdiaconul Trifon Ipatov, diaconii Iakim Ivanov și Andrey Nikiforov, diaconul Ivan Denisov și fiul preotului Nikolaev, Alexei Ivanov. La început, au fost 39 de studenți, dintre care 17 au intrat la grefieri, 1 a fost eliberat la Moscova și 1 a scăpat. În 1727, au mai rămas doar 20; până în 1726 erau hrăniţi din casa episcopală, iar din acel an „din cauza sărăcirii pâinii de acolo, li s-a refuzat hrana casei până la hotărîrea statului, iar acum se învaţă la hrana casei”.
eparhia Kolomna.
Aici la școală din 1723 până în 1725 au fost 30 de elevi, iar din 1725 până în 1727 - 120. Cântărețul Iakov Ivanov i-a predat în conformitate cu instrucțiunile lui Prokopovici și în limba latină. La moartea lui Ivanov, în 1726, unul dintre cei trei elevi trimiși să studieze la școala din Novgorod i-a luat locul, ceilalți doi deținând și funcții de profesor în Tula și Orel. Pâinea se plătea pentru întreținerea studenților doar de la unele mănăstiri, iar din

restul, din cauza sărăciei, nu s-a făcut nicio colectare. De la biserici se luau 3 sferturi pe an de paine si 5 copeici. bani.
Eparhia Krutitsy.
Școlile cerute de regulamentul din această eparhie nu au fost deschise „din lipsa de proprietate a mănăstirilor”. O împrejurare asemănătoare a fost prevăzută de redactorul regulamentului, și de aceea s-a prescris acolo, cu lipsă de profesori, să trimită trei băieți din copiii bisericii, de la 15 la 20 de ani, „deschiși și pricepuți în predarea cărții” să se pregătească. pentru o astfel de poziție în școala din Novgorod. În schimb, din dieceza Krutitsa, în 1723, 6 elevi au fost trimiși la Școala slavo-latină din Moscova.
Episcopia Kazanului.
În martie 1723, 52 de oameni au fost adunați la Kazan la școală, pentru a preda inițiere și gramatică, de la copiii preoți-biserică-slujitori; în luna aprilie a aceluiași an, conform definiției mitropolitului din Kazan Tikhon, „din cauza lipsei de mâncare și haine pentru studenți, își lăsau copiii să plece acasă până la decretul - 9, iar de la minori li s-au dat lor. părinților, pentru că le-au învățat în case cuvintele de veghe și psaltirile - 11; eliberat a pus într-un salariu de șef - 3; pentru neplăceri și respingere a științei trimis - 2; a murit - - 14 și au fost promovați la gradul de preot - ¡¡.prozodia ortografiei și sintaxa părților osmi ale cuvântului, ecuații, terminații de genuri, declinări, conjugări, precum și dialectul latinei, vocabulare, maxime, declinații și regulamente cu explicații și scrieri ale aceluiași dialect, despre cele șapte biserici secrete, felicitări și salutări de diverse, acțiuni de comedie, care în mod diferit la mai întâi,

învățăturile au fost vindecate peste tot în seminarul publicului din Ryazan, precum și interludii; părți aritmetice, numerotare, adunări, scăderi, înmulțiri și alte eludări politice aparținând seminarului. Profesorul școlii Kazan a fost „rasa poloneză” Vasily Sventitsky. La sosirea la Kazan a Preacuviosului Sylvester, în 1726, s-au adunat din nou copiii clerici, dintre care s-au ales elevi potriviți pentru școală, iar dintre cei nou botezați, în speranța preoției, 10. Alții, până în 1772. , a rămas nesortat din lipsa timpului de nume și după absența Dreptului Reverend. Pentru elevii noi, școala este „specială și camere în care au reședința profesorul și acest elev, totul
8·

nou construit în afara orașului Kazan, dar numai în vecinătate, peste râul Kazanka, într-un loc înalt, frumos, retras și convenabil și în apropierea câmpurilor din casa arhiepiscopală, prin decretul micului frăție desființată, mănăstirea Fedorovsky, si exista un invatator al celui dintâi, dar pentru intretinerea acel seminar si asigurarea profesorului cu elevii cu indemnizatii, dupa cea mai extrema nevoie, s-au stabilit prin decret al desfiintarii si atat biserica cat si cartierul fratern al săraci, fosta Mănăstire Schimbarea la Față a lui Osinsky, țăranii, de la care pentru toate produsele monahale anterioare, la cererea și la contract, s-a hotărât să ia o cotizație de 150 de ruble. de un an, pentru asta, în eparhia Kazanului, nu există mănăstiri nobile, multipatrimoniale, mulțumite de pâine, cu excepția lui Sviyazhsky, nu există *.

eparhia Vologda.

Aici s-a deschis o scoala in 1724, s-au adunat _45 de elevi, dintre care 27 au fost eliberati pentru inscriere in salariu de capitatie; restul de 18 „au intrat în predarea aritmetică” în 1725, „și nu au studiat această aritmetică în septembrie același an, au fost trimiși acasă, dar din ce motiv nu se știe”. Pâinea, conform regulamentului, nu se strângea integral de la mănăstiri și biserici, iar o parte din ea mergea la semănatul casei arhiepiscopale „din pricina sărăciei veșnice”. Odată cu intrarea în administrarea eparhiei Preasfințitului Părinte Atanasie (în 1726), această colecție de pâine a fost întreruptă.

Eparhia Ryazan.

În Pereyaslavl, Ryazan, la casa episcopală, a fost înființată în 1724 o școală în mănăstirea Semionovsky, care este aproape de târguieală, dar „clerul și copiii clerici de gramatică și alții la cunoștințele Sf. nu era nimeni care să predea scrierile de științe decente, pentru că la casa episcopului nu s-au găsit profesori pentru această învățătură ”și, prin urmare, doi grefieri și un om bisericesc au fost trimiși de acolo la școala din Novgorod, care s-au întors la Pereyaslavl în ianuarie 1726 și a început să predea la școală în septembrie. La început au fost 70 .. elevi, iar la sosirea la episcopia Preasfințitului său Gabriel (Buzhinsky), numărul lor a crescut la 269. Până în 1727, școala a fost instruită: inițieri 70 de oameni, dintre care „în știința latinei elementare „- 40, iar când o vor termina, pot merge la alte învăţături superioare; Gramatica slavă - 30. În ultimul an, au studiat primeri 128 ore. ABC - 6, cartea de ore - 59, psaltirea - 75.
Mai mult, informații au fost livrate de la eparhia Ryazan și

despre școala de aritmetică, care, din ordinul guvernului, era atașată școlii diecezane. Școala Tsimrnaya a fost deschisă în Pereyaslavl Ryazansky în mai 1722 și erau 96 de elevi în ea, dintre care 4 erau instruiți, 2 au fost eliberați ca funcționari, au murit.
2, trimise soldaților 1, iar 59 „au lipsit fără voie de la școala de aritmetică”. În spatele ei, restul: 32 studiat în 1727 „în aritmetică, numerotare - 11, adicin - 5, scădere - 1, desene animate -
3, diviziuni - 5, triplu - 3, fracții zecimale - 2, geometrie cu metode circulare - 1, trigonometrie plată, tangente - 1.
O anumită parte din pâine se strângea de pe pământurile bisericești pentru întreținerea școlii, dar nu se făcea nicio colectare de la mănăstiri, pentru că de acolo toată pâinea rămasă venea, prin decret al regelui, la „guvernul sinodal”.
EPISCHIARIA STZDAL.
În 1723 s-au adunat aici 109 copii de clerici, care au studiat după primeri și gramatici trimise de la sinod. Primii au fost învățați la 35 de elevi, iar cei din urmă la 74 de elevi. Conținutul a fost realizat din colecția pâinii, în baza reglementărilor. În 1726, toți studenții au fost concediați la casele lor, întrucât, cu ocazia unei scăderi a recoltei, nu era pâine de la biserici și mănăstiri.
eparhia Voronej.
Aici, până în 1727, nu s-au înființat școli: nu au existat profesori și, prin urmare, 3 oameni au fost trimiși la școala din Novgorod pentru a preda arta gramaticală, ”care s-au întors la Voronezh în 1725, dar nici după aceea școala nu a fost deschisă, pentru absență. la Moscova a episcopului Iosi*a.
Eparhia Ustyug.
În 1725, școala de acolo a primit de la copiii „orașului Ustyug, preoți, Dyakonov și funcționari” 1 ^ 5 oameni, care au fost predați de către grefierul Pavel Yakovlev și prietenul său, inițieri, interpretări ale poruncilor lui Dumnezeu și apoi gramatică. . 9 oameni au trecut prin toată această știință, 5 „au intrat în doctrină la acord și la sintaxă 1”. După moartea episcopului Bogolup, aceşti elevi au rămas subeducaţi, „şi nu mai este cine să-i înveţe alte ştiinţe, iar acum (în 1727), la episcopul, pentru un învăţător nedobândit, nu există şcoală”.

Eparhia Smolensk.
În școala marelui episcop, la început au fost 35 de elevi din copii clerici cărora li s-a „învățat primer, capele, psaltiri, irmos, partesnago cântând și scris”. Dintre aceștia: 1 a intrat în preoție, 10 au fost admiși în funcții clericale și cântăreți, 23 sub părinți, 1 în străinătate, iar 1 a fost concediat pentru moșier. În 1728, în școală erau 19 elevi; pentru întreţinerea pâinii lor de la bisericile „adunate cu consideraţie”.
Eparhia Vyatka.
Aici, în 1723, erau adunați 35 de elevi, „care în școala episcopală studiază alfabetul slavon, cartea de ceasuri, grundule, psalmii, tâlcuirile fericirilor evangheliilor și scrisul. Și nu există nimeni care să predea alte științe, astfel încât astfel de profesori să nu se găsească în această eparhie Vyatka. Strângerea pâinii nu s-a făcut „din lipsă de recolte și sărăcie, dar școlarii mănâncă din casa episcopală”.
Eparhia Pskov.
În Pskov, din 1725 a fost deschisă o școală la casa episcopală, iar până în 1727 au fost 5 8 oameni din copiii clerului. Au fost învățați să citească și să scrie, Cartea Ceaselor, Psaltirea, precum și

Decalogul despre interpretare și cântarea bisericească. 8 persoane, în 1727, au predat „gramatica slavă a treia parte a cuvântului”.
Colectarea pentru întreținerea școlii s-a efectuat în baza regulamentului.
Eparhia Pereyaslav.
Nu existau deloc școli „din cauza sărăciei eparhiei, în care un număr mic de slujitori sunt ținuți la nevoie”.
Eparhia Astrahanului.
Nici la Astrahan nu s-au deschis școli, pentru că „nu există nimic care să susțină aceste școli și elevi, pentru că la casa episcopală, și la mănăstiri și la biserici nu se dobândesc moșii și pământuri”.
Eparhia Nijni Novgorod.
Bazat pe spiritul de 9 și I puncte. regulamente, la Nijni-Nov-gorod, din 1721, au fost înființate trei școli sub episcopie

casa *, unul este grecesc elen, celălalt este slav Roooi și al treilea este alfabetic. Învățătorii din ele primeau întreținere de la casa episcopală; pe cheltuiala Preasfințitului Pitirim s-au cumpărat și mijloace didactice; „Numai mâncarea acei ucenici înainte de aceasta aveau și acum au propria lor ^a de la mănăstire și fiecare pâine din a 20-a, iar din bisericile din partea a 30-a pentru hrana acelor ucenici nu este imano”, pentru că „în Nijni Novgorod eparhie există o mănăstire nobiliară Pechersk, dar din pâinea lăsată în urmă pentru cheltuieli frățești și pentru semințe, conform decretului trimis, este dusă la Moscova în fiecare an, dar nu se dispune păstrarea ei pentru alte cheltuieli, ci în alte cheltuieli. mănăstiri, pentru cheltuieli frățești, nu numai pentru restul pâinii, dar totuși multe au și un dezavantaj. De asemenea, la bisericile parohiale, de la preoti cu slujitori ai terenurilor bisericesti, de la care platesc acesti bani, nicaieri nu se satisface, iar daca se iau parti legale de pe acele pamanturi, un preot cu grefieri, din cauza slabei proprietati a acelor tinuturi bisericesti, nu va exista mâncare mică inutilitate. În total, de dragul folosului comun al acelor preoți și grefieri, aceștia au fost duși la școlile menționate mai sus ca să aparțină științelor, din ordinul Părintelui. Pitirim, copii din astfel de tați, care puteau, cât se aflau în acele școli, să se mulțumească cu banii lor.
În 1724, în dieceza Nijni Novgorod a copiilor bisericești care au învățat primeri, erau 132 de oameni; dintre aceștia, unii au fost promovați la mare preoție; în plus, au rămas 295 de oameni la școală.
În anul 1727, în școala greacă elenă, sub supravegherea călugărului profesor Savvaty, de la întemeierea acesteia au fost 48 de elevi, dintre care 7 au învățat gramatica greacă, care au studiat recent pithy. 11 au fost concediați din această școală pentru prostie, 2 au murit, 4 au fugit și 24 au studiat gramatica.
În școala rusă slavonă, sub supravegherea profesorului Timofey Kolosov, erau inițial 110 persoane, dintre care *, gramatica slavonă a fost învățată de 5, în regiunea sinodală, după mutarea din dieceza Nijni Novgorod a orașelor alocate acesteia. , 36 au abandonat; 6 excluse pentru inutilitate.În 1727, erau 63 de oameni care au studiat, după moartea lui Kolosov, cu fiul preoțesc Dmitri Andreyanov.
În școala de alfabet, sub supravegherea profesorului Ieromonah Serghie, și a Ierodiaconului Avraam, au fost la început 427 de elevi care, „după ce au învățat primerii, au fost promovați prin merit în diferite orașe și sate de județ la bisericile lui Dumnezeu ca preoți, și diaconi, și diaconi și în sexton, iar acum (în 1727) în tonul școlii alfabetice pe

fața elevilor lui Ioan. care este dobândit. Și din care preoți, o, grefieri, în școlile elene și rusești slave mai sus menționate, pentru sărăcia lor, nu s-au luat copii, atunci

este poruncit, în nădejdea preoţiei, să se înveţe căruciori pe fiecare în casa lui, fără de care învăţătura nu se produce demnitate.
Eparhia Kholmogory.
Conform decretelor din 1722 și 1723 și regulamentelor spirituale, la casa arhiepiscopului Barnaba a fost construită o școală de lemn, unde în 1723 erau 39 de elevi, dintre care 11 predau inițieri, 28 de gramatică. În 1724, erau acolo 59 de studenți: 23 predau gramatologia, 20 recitau grundul, 8 psalmi și 8 ore. În 1726, erau 46 de oameni: 7 predau gramatică, 16 primeri, 14 imnuri, 9 ore. Dintre acești elevi, în 1727, 4 au fost hirotoniți diaconi, iar restul au fost apoi concediați la casele lor, iar pe 11 octombrie din nou chemați la școală. „Dar nimeni nu a studiat încă deloc gramatica; Dintre studenții care acum sunt concepuți din nou, sunt mulți care, atât slabi, cât și indieni, nu au unde și pentru ce, ci se bucură mai degrabă de învățăturile dorinței, dintre care pot exista studenți duhovnici. Dintre acestea, în prezent! 72 7, pentru studiul gramaticii şi a altor lucruri, conform decretului transmis, cu primii şi cu noii recrutaţi în colecţie nu este un număr mic.
În 1723 și 24, studenții au fost ținuți pe cheltuiala episcopului, iar în 1725 s-au strâns pentru data precedentă 134 de sferturi, iar în următorii doi ani 268 de sferturi. secară și orz, dar întrucât această pâine nu era de ajuns, ucenicilor li s-a dat sare, unt, varză, tot felul de pește, lapte etc., tot lemne de foc, din casa episcopală.
Eparhia Tobolsk.
Aici la școală s-au învățat: 5 persoane - primerul malago, cartea orelor, psaltirea, scrie și cântă; 14 - zece cuvinte și gramatică; unul deziatologie - 14. Dintre aceștia, 4 au fost demiși, iar restul au intrat în funcțiile de diacon și parohie. În 1727, 57 de studenți studiau aceleași materii. În plus, în Mănăstirea Znamensky, 10 oameni au studiat scrisul și 4 - cântatul. Declarațiile au fost semnate de profesorii Tihon Karpov și Mihail Lukașevici; acesta din urmă, probabil, era neortodox și, după obiceiul de atunci, semnat cu litere latine: To sym reystram skolny u-czytel Michaylo Lnkaszewicz ruk pryloiyl. În raport, aceste persoane scriau: „în dieceza copiilor Tobolsk pentru instruirea velmidups; de altfel, mulți mai declară copiii bolnavi, care, după bunul plac, nu sunt primiți la școală, iar din mănăstiri pentru hrana profesorilor de școală, datorită tăriei regulamentelor duhovnicești, nu a fost luat pentru sărăcie;

taipkde în eparhia bisericii terenuri la biserici nu se dobândește, ci doar de la mănăstirea Dolmatov s-a trimis o cantitate mică de malț la kmk?, 20 de părți pe an, iar elevii de școală amintiți mai sus sunt nenorociți; iar copiii proaspăt botezați Ostyak sunt mulțumiți cu haine și mâncare din casa episcopilor, iar departamentul Ekaterinburg al clerului și copiii clerului până la noi, în Tobolsk, nu au voie să meargă la școală pentru instruire, ci sunt folosiți în munca din fabrică. De dragul ei se dă că chiar și un preot este trimis la fabrica de lucru, „de ce, sunt închise în raport, rangul duhovnicesc nu este fără rogoji și nici fără osândire, să sufere suferind, parcă ar fi acrit. , și nu ca preotul, într-o astfel de muncă de neșters, de

struguri, ceea ce este ciudat să audă un om foarte creștin, dar bisericile, din lipsa de proprietate a clerului și a grefierilor, multe sunt goale, și nu este permis. a numi pe cineva, cu excepția funcționarilor, din afară, iar ispravnicii nu permit să numească funcționari și copii.
Episcopia Irkutsk.
Când s-a primit o cerere de a furniza informații despre starea școlilor din această eparhie, adică în 1727, s-a dovedit în Mănăstirea Înălțarea Domnului, de la arhimandritul Anthony Platkovsky, un om care a studiat alfabetizarea rusă și limba mongolă. În plus, în același an, 22 de copii clerici din județele Irkutsk și Selenga au fost adunați în școala rusă (au studiat alfabetul, cartea orelor, psaltirea și poruncile), iar în școala mongolă - 8. Dintre aceștia din urmă, la cererea trimisului extraordinar de graniță chinez, contele ilirian Savva Vladislavich Raguzinsky, celor mai buni studenți li s-au dat 3 persoane, „de dragul de a învăța prin decret al Majestății Sale Imperiale, când se afla în China, limbile mungal și chineză. ” Dintre ceilalți elevi ai școlii Mungal, trei au citit cărți mongole și au învățat să vorbească, trei au predat cărți, dar încă nu știu să citească, în cele din urmă unul a învățat alfabetul. Întreținerea studenților a venit în natură de la trei mănăstiri: Treimea Selenginsky, Treimea Kirinsky și Ambasadorul Preobrazhensky; profesorii primeau un salariu de la Mănăstirea Înălțarea Domnului, lângă Irkutsk. Și „acum este imposibil să saturați limbile rusă și mungal ale studenților, pentru că acea definiție a fost doar pentru 25 de persoane și doar 3 mănăstiri sunt în curs de achiziție și nu va exista nimic pentru a hrăni cea de-a 20-a parte de noi studenți din acele mănăstiri.”

1 Continuarea întregii domnii a lui Petru, în măsurile de răspândire a iluminismului în Rusia, a reflectat înclinația acestui suveran spre navigație și științe militare. Prrn povesteste ca Petru cel Mare, sub ceasul vesel, invidia postul de amiral al „lot” englezilor; și cât de sus a plasat arta războiului, se poate judeca deja după faptul că unul dintre cele mai importante motive pentru nemulțumirea lui față de fiul său, țareviciul Alexei Petrovici, a fost antipatia acestuia din urmă față de tehnicile și disciplina militare, ceea ce este clar menționat în scrisorile țarului în cazul condamnării țareviciului.
Prin urmare, nu este surprinzător că toate instituțiile de învățământ din Rusia la începutul secolului trecut au fost înființate cu unicul scop de a educa marinari și servitori militari.
Despre primele noastre instituții speciale - școala de matematică și navigație din Moscova și academia maritimă din Sankt Petersburg - informații sunt culese în lucrarea domnului Veselago „Eseu despre istoria corpului de cadeți navali” (Sankt Petersburg, 1852) . De aici învățăm nu doar subiectele și metoda de predare, ci și viața elevilor, soarta mentorilor lor, toate obstacolele și dificultățile pe care le-au întâmpinat.
Redactorul statutului școlii maritime și primul profesor din acesta a fost Andrei Farvarson (Farwharson sau Fargwar-fiu; el însuși a fost scris în rusă arhvarson), profesor la Universitatea din Aberdeen, invitat în Rusia de Petru cel Mare când a fost în Anglia în 1698. Chiar și în documentele oficiale există o consemnare a importanței acestui englez în istoria iluminismului rus și că cu ajutorul lui „a fost introdusă prima predare a matematicii din Rusia și aproape toată flota

(scrisă). în 1737) subiecții ruși, de la cel mai înalt la cel mai de jos, până la navigație în științele navigației instruiți "
Farvarson a ajuns în Rusia în condiții favorabile, dar acestea nu au fost îndeplinite întocmai, ceea ce este confirmat de cererea sa, în 1710, unde îi scrie lui Apraksin: „Mă rog cu umilință ca excelența voastră să se demnească acum maiestății sale regale să-și amintească de mine, în pentru ca nu mai este posibil pentru mine să trăiesc într-o asemenea sărăcie pe care o trăiesc până astăzi. 8). În 1737, s-a propus acordarea tuturor profesorilor cu grade, dar Farvarson nu a făcut o petiție pentru gradul, iar chiar comisia de amiralitate și-a amintit de el în prezentarea lor: „deși de la el, Farvarson, nu există petiții pentru acordarea unui grad, totuşi în favoarea stării de serviciu, colegiul atot-supusului
') Colecția de navigatori·. 18S6, M 14, parte neo* *, p. 171-175
*) Viața cornului, amirali, Berg, I, 77.

 nroeat, pentru a-l răsplăti cu un grad de brigadier ”Despre el, Weber *) spune că a fost cel mai important profesor de școlari de matematică, vorbea perfect rusă și trimisese deja mulți oameni educați la serviciul naval și militar. Farvarson, în schimb, și-a ales studenți pentru academia navală din Sankt Petersburg, unde el însuși a fost ulterior transferat.
Alți doi englezi Stephen Gwyn și Richard Gries au predat la școală cu Farvarson. La sosirea în Rusia, ei, împreună cu Farvarson, au locuit cu compatriotul lor Andrey Krevet, traducătorul ordinului ambasadei, au îndurat sărăcia și au depus și o cerere ca să locuiască într-un „palat-chenk”, al cărui proprietar „le-a garantat”. tot felul de nevoi, băutură, oameni, cai și alte lucruri, cu excepția grătarului și a îmbrăcămintei "e).. Potrivit lui Perry *), unul dintre acești asistenți ai lui Farvarsoy a fost ucis la părăsirea școlii, pe la ora 9. seara – aceeași soartă nu amenința să-l depășească pe Farvarson.
„În şcoala de navigaţie, scrie domnul Veselago, s-a poruncit să se primească copii de boierime, funcţionari, funcţionari, din case boiereşti şi alte trepte, de la 12 la 17 ani; dar cum în acești ani a apărut un număr mic din casele boierești, au început să primească chiar și tineri de 20 de ani. Totuși, dintre cei mulți chemați, puțini au fost aleși. Ca să nu mai vorbim de grosolănia altor moșii, nobilul rus din vremea lui Petru cel Mare, în vârstă de 17 sau 18 ani, era considerat un copil nerezonabil, și trăia pe moșia lui în cea mai inconștientă ignoranță. Capriciile unui copil răsfățat erau nu de puține ori ascultate de tot ce-l înconjura și încă din leagăn, bone și unchi obsechiosi îi băteau în cap aroganța domnească și disprețul față de muncă și muncă, de parcă ar fi fost o afacere servilă. Un nobil adult a fost cerut pentru serviciul veșnic, de la care ar putea fi salvat „numai printr-o rănire, o boală gravă și o bătrânețe extremă; sau un minor a fost dus în ucenicie – în mâinile unor străini urâți, într-un parteneriat cu iobagi, unde, în caz de neglijență sau farse, a fost amenințat cu bici, batog și pisici... Unii dintre acești tineri, în timp ce încă în satul lor, mergeau pe un urs și, desigur, pumniile erau considerate una dintre cele mai plăcute distracție; alții au aderat serios de sticlă; și numai vecinii academiei știau că gardurile și încuietorile nu făceau nimic pentru a-și proteja hrana, lemnele de foc și așa mai departe... Toate acestea erau în obiceiurile moderne, cărora le corespundeau și pedepsele:
·) HM p. 73-74.
') Das verânderte Russland, I, 136.

*) Eseu despre istoria mării. rujeola, pagina 8.
*) Etat present de la Russie, 1717, pag. 258-259,

taie doua zile fara mila cu batogi, sau, din cauza tineretii, in loc de bici, pedepseste cu pisici * *).
În școala de navigație au predat aritmetică, geometrie, trigonometrie cu o aplicație la geodezie, mai ales navigație și o parte din astronomie. Științele erau predate, în cea mai mare parte, într-un limbaj de neînțeles, iar citind manualele de atunci, sunteți convins că predarea tineretului nu a fost ușoară.Pentru Academia Navală, țarul însuși a întocmit următorul program: „preda copii: 1) aritmetică; 2) geometrie; 3) tehnici de ffekht sau pistol; 4) artilerie; 5) navigație; 6) Fortificații; 7) geografie; 8) cunoașterea membrilor capului navei (adică a corpului) și a tachetului; 2) desen * ... În Regulamentul Amiralității, această listă este explicată și ordonată a fi predată: artilerie, navigație și Fortificație, tranșee și retransmisii (adică Fortificare de câmp), geografie și pregătire militară cu muschete - absolut; și Fortificații și solicitări (adică Fortificare pe termen lung; și către membrii navei, ca să știe doar pentru ce se face; în sfârșit, prin desen și pe răpi, pe cât posibil *).
Ideea de a răspândi iluminismul în Rusia a fost exprimată de Petru cel Mare la scurt timp după întoarcerea sa din prima sa călătorie în străinătate. La început, s-a gândit să extindă sfera predării la școala slavo-greco-latina din Moscova, care depindea de patriarh, și fiind o dată (în 1698 sau 99) alături de Preasfințitul Adrian, care deținea această funcție, a spus: el: „Din harul lui Dumnezeu, eu sunt aici o școală.. și de la școală, la orice nevoie, oamenii, învățând cu prudență, s-ar duce la slujba bisericească și la serviciul public, să lupte, să cunoască structura și doctoratul artă medicală. Cu toate acestea, mulți doresc ca copiii lor să învețe științe libere și să le ofere străinilor; alții, în casele lor, țin parcă dascăli de străini, care sunt slăviți din care limba noastră nu cunoaște dreptul de a vorbi, la aceasta mai au și alte credințe, iar când îl învață pe acel copil mic, erezia își va arăta noblețea; de ce de-le rău și biserica sfântului nostru poate fi mare, și vătămare a vorbirii sale din lipsa de artă. Și în școala noastră, cu o educație nobilă și pricepută, aveau să învețe tot felul de lucruri bune. Și cine a alimentat undeva în știință, măcar cineva venea să viziteze școala regală și o folosea. Și este necesar să se uite la asta și prira-dat cu atenție verde ')". Dar această presupunere regele rămâne atunci,
') Eseul ist. mare Zhorp., p. 8, 10-55.
') Ibid. pp. 46-47.
') Istoria domniei lui P. V., Eliminat, II, 511-512.

furca: am vazut mai sus ca la inceputul secolului al XVIII-lea s-a infiintat mai intai o scoala speciala de navigatie, apoi au aparut si alte scoli laice.
În 1714, a fost adoptată o rezoluție privind înființarea școlilor în provincii, cunoscute sub denumirea de școli digitale: „în toate provinciile, gradele nobiliare și grefiere, grefieri și grefieri, de la 10 la 15 ani, inclusiv pe cele ale unui singur palat, să învețe. tsiei ri și o parte din geometrie. Elevii şcolilor Navigator erau numiţi profesori; trebuiau să predea în școli și case episcopale și mănăstiri însemnate, cu o taxă de 3 altyns și 2 bani pe zi; era interzis să ia

remunerație de la elevi, iar fiecare dintre aceștia, conform pregătirii, era obligat să plătească profesorului o rublă; acesta din urmă a eliberat un certificat scris celor care și-au terminat studiile, „dar fără astfel de scrisori mărturii, nu permiteți studenților să se căsătorească și nu dați amintiri de coroană” ').
În 1715, s-a hotărât pozitiv trimiterea a 2 oameni de la școlile de navigație în provincii care învățaseră geometria și geografia „pentru știință, copii mici din toate treptele oamenilor*).”
Grigory Skornyakov Pisarev a primit conducerea școlilor qi-Firnyh din Pskov, Novgorod, Yaroslavl, Moscova și Vologda, iar în 1719 a raportat că până în acel an predarea s-a desfășurat doar într-o singură școală din Iaroslavl, unde 26 de persoane au putut să aduna. Senatul a confirmat deportarea copiilor în şcolile provinciale, dispunând, în acelaşi timp, să se îngrijească de profesori pentru ca aceştia să nu taxeze şi să jignească elevii3). În 1720, același Skornyakov Pisarev a raportat că în școala digitală din Moscova erau 70 de elevi, iar în provincii erau un număr mic de ei. Între timp, orășenii au intrat în Senat cu cererea ca copiii lor să fie angajați în comerț și alții în locuri îndepărtate, iar aceștia sunt nevoiți să intre în școli, iar „mulți sunt ținuți în închisori și după pază”. Senatul a demis copiii orăşenilor din învăţământul obligatoriu în şcolile digitale 4).
În 1723, s-a planificat legarea acestor școli cu cele spirituale, care au fost înființate după regulamentele spirituale. Sinodul a răspuns că școlile din casele episcopale, cu excepția Novgorodului, nu fuseseră încă înființate nicăieri. Prin urmare, ipoteza a fost realizată în Novgorod și s-a confirmat că elevii din școlile digitale nu au depășit vârsta de 15 ani, „și peste acești ani în niciun caz
Ch Pai. col. mk. V, X 2778.
') II. 2971.
*) Ibid. M 3447.
") TSY. HMM 37Ç5 și 3315.

nu acceptă, pentru ca sub numele acelei științe să nu se ascundă de inspecții și definiții pentru serviciu ')".
În provincie au fost trimiși 47 de profesori din Moscova și Sankt Petersburg, dintre care 18 s-au întors înapoi, din lipsă de elevi ®);
În ceea ce privește succesul educației în școlile digitale, acestea pot fi judecate din raportul de mai sus (Etr. 116-117) despre unul dintre ele, la Ryazan.
Școala, fondată la Moscova de provostul Ernst Gluck, atrage atenția asupra ei, dacă nu prin rezultatele sale — Gluk a murit la scurt timp după deschidere — apoi prin programul său și numele fondatorului său. Se știe că în casa acestei persoane, pe când se afla încă în Marienburg, locuia schõnes Mãdchen von Marienburg, așa cum a fost numită de locuitorii din Marienburg, mai târziu împărăteasa rusă Ecaterina I. Este corect ca ceea ce se povestește în acest caz de către curtenii Weber, Bassevich, Berkholz și im asemenea oameni - nu aici trebuie să vorbim: ne vom limita doar la acele lucruri care în viața lui Gluck au o corelație cu istoria iluminismului rus).
Din explicaţia proprie a lui Gluck, dată în 1699 guvernatorului general al Livoniei, contele Dahlberg, este limpede că s-a născut în 1652 la Wettin (Vveip), lângă Magdeburg, în Saxonia-Schza-I!cyge ; în 1673, a sosit în Liflyai-diya pentru a predica Cuvântul lui Dumnezeu; aici a încercat să învețe limbile letonă și rusă, dintre care aceasta din urmă era folosită în provinciile de est ale Livoniei, unde trăiau mulți

ruși, în special schismatici *). Gluck a vrut să traducă Biblia pentru letoni
') Ibid. VII, M 4326.
>) Ibid. XII, M 9054.
') Informațiile despre lucrările lui Gluck sunt împrumutate din Dicționarul luminii. scriitori m. Yevheniya, Ivdaa. doar într-o parte a orașului Sveprevystr. 275 - 286. În ediția aceluiași Dicționar de către Moskvityanin (1840), biografia lui Gluck este plasată într-o formă prescurtată.
4) 10 ianuarie 1899, 1899., 100.000 sq. ft., 100 sq. ft., 100 sq. km to spell, to spell or to spell: <Darant, tbat icb a look forward hin into the -Reussiscbe și granițele Moscowitiscbe, dintre care ținuturile noastre allergâdigster Kônig și Herr au, de asemenea, două provincii sub Botbm&s lor, deși nu numai o graniță asemănătoare, deși încă mult mai mare decât ceea ce au Ingennannland, Carel one, Rhesusland și întregul tărâm Moscowiticcbe înaintea unui hibei, este bekannt; și anume slava, din care Vernácula tossica se distinge atât de bine încât câțiva ruși nu pot fi deosebiți de nicio perioadă. Dies nahm icb la Herzen, și găsit de bună îndrumare, aceste Spra-cbe aucb ajuns, crezut că aș putea nicbt trata încă absorb, ca șef

din textul ebraic și grecesc, dar nefiind încă destul de puternic în aceste limbi, a plecat la Hamburg, unde le-a studiat sub îndrumarea orientalistului Ezard (Ezardus). Din 1680, Gluck se află din nou în Livonia, mai întâi pastor, iar apoi ofițer de probațiune. Aici s-a angajat cu traducerea cărților Sf. scrieri pentru letoni, precum și înființarea de școli. În 16 84 *, a călătorit împreună cu superintendentul livonian John Fischer, coleg de studiu și prietenul său, în Suedia regelui și acolo a prezentat propunerile sale: a) privind înființarea școlilor latine la parohiile probst din Livonia și b) despre ruși, numiți schismatici. A doua propunere, privind înființarea de școli rusești și traducerea manualelor în rusă, a fost aprobată de rege din puncte de vedere politice, dar nu a fost realizată după moartea sa. „Totuși, scria Gluck, nu am rămas degeaba și, cu nădejde în mila lui Dumnezeu, am pregătit deja cărți de școală în limba rusă și țin în casa mea, deși cu o dependență considerabilă, un preot rus în vârstă care îmi servește ca asistent la traducere. Biblia slavă într-o limbă rusă simplă și sper cu fermitate că Domnul Dumnezeu va binecuvânta, spre slava Sa și mântuirea oamenilor, și aceste lucrări, urmând exemplul celor crescuți în folosul letonilor, și la aceasta încurajează eu cu scrisori din Germania și din Moscova, în special Golovin, trimisul regal”...
Există știri că duhovnicul rus, care l-a ajutat pe Gluck să învețe limba rusă, a fost un călugăr învățat de la mănăstirea Pichugovsky (Piíszug), nu departe de granița cu Livonia 2). În timpul asediului și cuceririi Marienburgului, traducerea în limba rusă a Bibliei a pierit. Când s-a pierdut orice speranță de a salva acest oraș, Gluck, împreună cu familia, slujitorii și unii dintre orășeni, au apărut în tabăra rusă, ținând în mâini o biblie rusă.
Petru cel Mare mai auzise despre munca și cunoștințele lui Gluck și, prin urmare, la două luni după capturarea Marienburgului, tocmai la 4 martie 1703, și-a stabilit salariul anual de 3.000 de mii de ruble. (?) astfel încât Gluck să deschidă la Moscova primul gimnaziu primar pentru raznochintsy și să aleagă el însuși profesorii necesari în același timp; la Moscova, pe Pokrovka, casa boierului Vasplya Fedorovich

Naryshkin, care a murit înaintea lui, a fost repartizată să găzduiască probst captiv, unde Gluck s-a mutat din așezarea germană.
Gol! sol che Erheblìchkeit fùrder dirigiren und zum herrlichen Zweck würde gedeyen las— sen... Stor
') Livlàndische Bibliotbek, von Gadebusch, I, 482.

În același an, 1703, Gluck a publicat 1) în limba rusă un program pentru disciplinele predate la școala sa. Totodată, s-a anunțat astfel despre profesori: <1) pentru geografie, filozofie activă, istorie, politică, retorică latină cu exerciții oratorice și despre explicarea exemplelor de la istoricii Curtius și Iustin, și de la poeți. Virgil și Horațiu - profesorul John Reichmut. 2) pentru filosofia carteziană, și pentru limbile greacă, ebraică, oir și caldeană - Christian Bernard Gluck. 3) Pentru limba franceză - John Merla. 4) Pentru gramatica germană și latină despre explicația dicționarului (Vestibulum) și introducerea în limba latină (Janna linguanim) - John Gustav Wurm. 5) Pentru citirea și scrierea inițială a latinei și pentru aritmetică - Otto Birkan. 6) Pentru arta dansului și pașii de curtoazie germană și franceză - Stefan Rambour. 7) Pentru echitație cavalerească și antrenamentul de creștere a cailor - John Sturmevel. Însuși Erist Gluk a pregătit pentru aceste școli în limba rusă un catehism lutherian, o carte de rugăciuni, o gramatică germană, un vestibul, adică un vestibul sau un dicționar pentru cunoașterea limbii ruse, germane, latine și franceze și o introducere Comenius la limbi.
În Europäische Fama a) se spune că Gluck, din ordinul țarului, s-a angajat din nou în traducerea Noului Testament la Moscova și a pregătit în limba rusă: 1) o carte de rugăciuni și în ea rugăciuni scrise în rime; 2) Catehismul luteran, împreună cu ritualul; 3) gramatica rusă; 4) Vestibul; 5) Orbis pictus (Lumina vizibilă pe fețe), și 6) Janna reserata linguanim Comenii *). Se adaugă acolo că Gluck l-a ajutat pe Polikarpov în alcătuirea Lexicului său trilingv (tipărit în 1704), dar această anunț din Relația din 1706 (cf. capitolul anterior) este schimbată, iar Polikarpov este deja arătat ca singurul autor al acestui dicționar.
15 decembrie 1703, Gluck, prezentându-și lucrările țarului, a cerut să comandă: 1 j școala deja deschisă în acțiune pentru a examina și testa elevii boierului Fiodor Aleksevici Golovin; 2) tipăriți cartea tradusă de el pentru școlile Predverie la cunoașterea limbii ruse, germane, latine și franceze; 3j ajută-l, un captiv cu 15 copii și slujitori, care și-a pierdut toate averile, să ajute „...
„Un program de erori sau o invitație pentru tinerii ruși, cum ar fi moale și orice imagine de lut potrivită:
') Momentan nu este cunoscut pentru o singură instanță a acestui program.
*) Ch. XXXV, 787 mp.
*) Lucrarea lui Comenius, sau Komnenoskago în primul pan publicat pe mt. η 1881; în poloneză Drzwi jçzykow otworzone p ianmezhom Die ajutor Spraohen TkOr—n 1833 r. În școlile austriece să se îmbrace și până astăzi sunt la jumătatea drumului.

„Bună ziua, rodnici, dar doar suport și aveți nevoie de un cip care necesită divinități! Prin decretul celui mai puternic monarh al tău, mă voi îndrăgosti de tine în trei cuvinte despre a-ți explica mintea pentru a preda. S-au deschis acum porțile înțelepciunii, cu alte cuvinte, porțile comerțului cu științe bune, ceea ce, asemănându-l pe

Cicero cu fiul său din academia ateniană Cratipus, filozoful, adept al dulciurilor școlare, presupune perfect ** în Cartea a 3-a de servicii. Acest discurs în limitele rusești din cele mai vechi timpuri nu se aude des, ferigile deșarte și păpușile fără valoare au dat rădăcini în tinerii neconstruiți. Acum, ca să-l auzi mai des, milostivirea lui Dumnezeu s-a stabilit cu bunăvoință în favoarea ta. Tu însuți în sânul tău vei găsi motivele pentru care ești demn să asculti această chemare de a fi atent și de a-ți înclina cu ascultare inteligența, și ceea ce este de folos să speri, să iei, mai degrabă decât tinerii tineri.
Ca ceara, se va transforma, Adesea se vor transforma în răutate, iar cu un adevărat denunţ în primii ani înnebuneşte. Din acest motiv, tigaia tinereții de la greco-greci a fost stabilită într-o pildă, iar ei vorbesc despre cei, „care și-au lucrat în mod inexplicabil chi-five. Luați în considerare că evlavia nu se naște, ci se pretinde. ciulin și ciulin. , se cuvine ca mintea noastră să fie curățitoare și plugul pedepsei prevăzătoare să ne culcăm, dar să împrăștiem sămânța științelor bune: aceasta este rânduiala și aceasta este calea spre recolta cea mai abundentă.
„De aceea, intrați în sanctuarul secret al înțelepciunii și în comori bine lucrate și mai prețioase decât aurul și la pregătirea diferitelor științe și afirmații; intră, în primul rând, conform suveranului monarhic al țarului tău, prin decret, care, cu dorință și grijă lungă de vedere, caută să șteargă întunericul non-artei din ochii supușilor săi și de dragul lui Naryshkin. camera, a stabilit cu grație această utilizare.
„La călduros, nu știu calea către SIM și Sim Acoperit, mâna dreaptă este pregătită pentru cei slabi, plutește spre abuma, și tot harul pierdut al lui Dumnezeu a prezis, iar tu vei fi din TSLIELE, mai jos cu IK-SIN Citim poezie, în locul zeiței Yuno vei îmbrățișa norul; dar, în loc de afirmații simple și ipocrite, vei obține înțelepciune directă și adevărată.
„Pentru a ști că va veni la îndemână din munca noastră școlară în favoarea dumneavoastră, exprimăm catalogul profesorilor și științelor în simpozion, din care veți vedea că viermii-glonț sunt esența pe care tinerii o găsesc la fasole, mai jos de stropi cu care crestele mintii

a ta va fi semănat, dar știință utilă, câte ace pentru folosul și frumusețea ta vor fi de folos.
„Aproximativ la fel, de fiecare dată când chem vânătorul de la tine cu vorbe ciceroiene din locul amintit mai sus: cât poți să întăriști cu mintea, cât poți să obții cu munca ta, doar fă-o ca să o facă ei, dar fă nu te supune când întinzi toate nevoile bune, dar nu se va auzi slava de la tine, că tu însuți ai încetinit noua bunăstare. Erist Gluk, prepoziție livoniană, acum colonială.
„Catalog de profesori și științe. 1) Johann Reichmut predă geografia și filozofia științei practice și a politicii, la fel cum cel mai înalt student al limbii latine are o explicație retorică de la autorii istorici Curtius și Justin, din poeticul Vnrgilius și Horatia își interpretează oratorii conduce eniyu. 2) Christian Bernard Gluck să predea filozofia carteziană, atunci când studenții potriviți sunt, de asemenea, limba greacă, ebraică, siriană și caldeană în beneficiul tuturor vânătorilor de dulciuri eologice. 3) John Merla, profesor de limba franceză, îi ajută de bună voie pe toți vânătorii acestei limbi. 4) John Gustav Wurm Vestibulum (vestibulul) învață în mod clar pe

asistenta germană latină latina și fundamente gramaticale cu o diligență neîncetată. 5) Otto Birkal să-i învețe pe primii șefi în germană și latină să citească și să scrie și să exprime știința arimetică. 6) Stephan Rambour, maestru de dans, predă frumusețea corporală și completează cu un chip german și francez. 7) John Sturmevel, profesor de cai, îi învață pe vânători încă de la primii copii să călărească cu grad de cavalerie și să facă cai în tot felul de școli și maniere.
Scurta geografie a lui Gluck în germană și rusă a fost păstrată în manuscrisele Academiei de Științe: conține o indicație a statelor din Europa, Asia, Africa și America; sunt indicate limitele fiecărui pământ, mare, râu, insulă și provincie. La sfârșitul articolului „pe ținuturi necunoscute” (von den unbekandten Lãndem), la care este clasată Novaya Zemlya, „a fost achiziționat de la olandezi”, nimeni nu știe încă dacă există o insulă sau atinge marea tătărie ” ; Svalbard, Groenlanda, cina (frelum) Davis, cina Hudsonis, Noua Olanda, Noua Guinee, Carpentaria (mai există ѣzhzheno doar pe mal) Teppa del Fuego se află în apropierea Americii de Sud (America meridionalis) și numai prin cină Magellanic marin ot care este excomunicat ; chiar la capătul Caput Gornansky (caput Notappsh), pe care Lemare din orașul Gorna l-a descoperit.
La începutul acestei cărți există o dedicație țareviciului Alexei Pet-
*) Rko. n 8o, M '/iмi иio text: „Pământul este împărțit”... die Erde wird getheilL...

SH
rovyach, de asemenea, în rusă în germană, care este scris aici pentru a oferi o idee despre gradul de cunoaștere a limbii ruse Glucom:
„Speranța este percepută de razele tinereții tale, cu alte cuvinte, măreața și pentru viitoarea stăpânire a tatălui tău și a bunicului tău, o adopție binevenită, onoarea ta eroică și lauda ta iubitoare de vânătoare, vivacitatea ta plină de spirit pentru lucruri mărețe, binele tău. dispoziție, transferul tău rapid al celor mai dificile lucruri în Ucraina scuipă speranța îndrăzneață că, odată cu înmulțirea anilor tăi, limpezimea evlaviei tale va continua să se înmulțească și să se ridice.
„Spre claritatea tinereții tale și a evlaviei tale, vin și eu cu această carte geografică:
Vreau ulei în foc
Și inteligența ta este și mai incitantă.
„Nu pot descrie necesitatea și beneficiul extins ale acestei cărți pe această foaie îngustă: dar cel mai ilustru consilier și profesor al tău (Gluck îl menționează aici pe baronul Huyssen), care, în propriii ochi, a văzut și experimentat el însuși majoritatea stărilor pământești, el vă va arăta același lucru în detaliu. Acum, onorat mai departe, despre iubire, sunt bocetul întregului stat rus! Dumnezeu să-ți păstreze înflorirea și să-ți lase roadele să se coacă, să fii un pom al adevărului și un soare senin pentru bunăstarea tuturor supușilor. Ridică claritatea milei Tale asupra mea, un biet sclav, care va continua să-mi exprime cu cea mai mare anxietate că este cel mai de jos sclav al nobilimii tale regale, Ernst Gluck.
Gluck a murit în 17051), iar soarta ulterioară a școlii pe care a fondat-o este necunoscută: știm doar că a fost preluată ulterior de John Werner Paus, maestru în filosofie și fost post-prim traducător la Academia de Științe din Sankt Petersburg. Un grec, ieromonahul Serafim, a cerut permisiunea de a-și continua studiile la școala înființată la Moscova: „acum, a avut loc moartea lui Glukhius (5 mai 1705), iar

chestiunea este deja restabilită în ordine, pentru a nu se deteriora. , dacă voia ta este de acord, ceea ce a avut el, sunt acceptat și eu și voi trimite altul pentru treburile mele, după ce-mi găsesc ajutoarele, de dragul limbii germane. La urma urmei, am ambele limbi noastre, latină, franceză și engleză, și pot vorbi și scrie inteligibil; și în plus, imperfect rusă, italiană și altele, adică spaniolă, portugheză și olandeză, dar și evreiască .. - ”Această cerere, însă, nu a fost respectată, poate pentru că însuși Serafim a mărturisit sincer -

*) O piatră funerară peste mormântul lui Gluck din Moscova, în vechiul cimitir german, „sub Maryina Grove, am văzut și eu pe Karamii. De asemenea, observăm că diferiți scriitori nu au arătat anul morții lui Gluck în același mod, despre care Gadebusch în Liv-lAadische Bibliothek I,

arbore că pe vremea lui în Rusia grecii erau plasați sub toți străinii ').

Se știe că Petru cel Mare a fondat la Moscova prima școală dăunătoare glippitală și chirurgicală sub el. Despre ultimul istoric al soartei medicinei din Rusia, Richter a adunat câteva detalii și, prin urmare, vă prezentăm aici informațiile care s-au păstrat despre școală la cererea fondatorului și managerului acesteia, celebrul doctor al lui Petru cel Mare, Nikolai Bidloo. Petiția a fost scrisă în 1712, așadar, la 5 ani de la înființarea instituției.

„Premilostiv suveran! În 1706, Majestatea Voastră Regală i-a făcut plăcere să poruncească atotputernic să se construiască spitalul de la Yauza, care, prin binecuvântarea lui Dumnezeu, grija Excelenței Sale Grae Musin Pușkin, la 21 noiembrie 1707, a fost adus într-o asemenea stare încât odată cu ea, în numele lui Dumnezeu, au fost provocați mai mulți pacienți și pentru prima dată în volum casă dat.

„În acest spital, Majestatea Voastră m-a favorizat astfel încât eu din acest popor (adică rus) am avut câțiva tineri care erau pricepuți în limbile olandeză și latină, predau chirurgie pe baze anatomice, iar bolnavii mi-au trimis și aceste limbi infirme. și după ce toți oamenii care au fost trimiși la mine, au vizitat. Și toate acestea, prea milostiv suveran, cu atâta grabă prin râvna mea spre viclenie (adică artă) și cu sârguință s-au săvârșit, încât s-au vindecat fericit peste o mie de bolnavi cu tot felul de ulcere și boli vechi și cazuri foarte nemaiauzite, și în acest pământ ъ am săvârșit fapte nemaiauzite în folosul acestui caz în folosul bolnavilor și de multe ori nu am renunțat cu propriile mele mâini la îndepărtarea infirmă a nucleelor și oaselor pentru a ajuta la predarea acestor studenți.

„Eu, mai mult decât o singură persoană, lucrez ca studenți, atât cât mi-a fost posibil în acest timp scurt, mi-am asumat-o, adică. preda în anatomie, chirurgie și arta plantelor medicinale. Și în asta cred că în cei patru-cinci ani de anatomie și chirurgie au avut obiceiul că nu mi-e rușine să recomand cele mai bune dintre acești studenți ai Majestății Voastre Regale unei persoane consacrate sau celor mai buni domni, pentru că ei nu numai că au cunoștințe despre una sau alta boală, care se întâmplă pe corp și aparține rangului de chirurg, ci și arta generală a tuturor acelor boli de la cap până la picioare, cu o învățătură autentică și obișnuită despre cum să le tratezi. ; deci sunt ulcere alaturate pt

istoria Moscovei. spirtoase, ahad., soia. Smirnova, p. 83.

să tricot și să compun cu ei, unde în fiecare zi sunt de la 100 la 200 de pacienți, au învățat repede și, deși munca mea pentru toți acești studenți a fost egală, totuși, nu toți au avut aceeași idee să o învețe și să beneficieze de aceasta. De dragul acesta, după înaltul decret al Majestății Voastre, pictura este gata să le facă lor, care sunt din ce în ce mai puțin pricepuți.
„Sefi decretul Tău, prea milostiv suveran, am adus la bun sfârşit, spre slava maiestăţii tale şi spre folosul celor săraci şi schilodii. Și să întemeieze acest spital al maiestății voastre regale de înaltă slavă, demn de un astfel de spital, nu numai în Rusia voastră, ci în toată lumea spre gloria voastră este cunoscut și în diferite cărți se va menționa despre el. Și acest spital a fost construit și pus în bună ordine, iar bolnavii sunt, spre cea mai mare plăcere, cu recunoașterea Majestății voastre, sunt ajutați, decretele sunt executate cu regularitate și studenții sunt executați cu pricepere „...
În postscriptum, „Am luat în diferiți ani și număr 50 de oameni înainte de știința chirurgiei, dintre care: 33 au rămas, 6 au murit, 8 au fugit, 2 au fost duși la școală prin decret, 1 a fost trimis la soldați pentru necumpătare. În ultimii patru ani, din 1708 până în 1712, au fost internați 1.996 de bolnavi, dintre care câțiva oameni sănătoși au fost eliberați și pe care a fost imposibil de tratat; 1026 de persoane s-au vindecat de boli cronice și grave, iar acum 14*2 persoane au rămas în spital”
În ianuarie 1715, Bidloo, cerând să fie repartizat la o farmacie în locul defunctului Pavel Veselovsky, i-a scris țarului: „la comanda dumneavoastră, am construit un spital, care nu era acolo înainte de sosirea mea, și în el, în pe lângă faptul că a tratat mulți pacienți, chiar și de la ruși a predat știința chirurgicală atât de mult încât sunt lăudați în Franța, Germania și alte state, precum și la maiestatea voastră la palat în arta predării lor *) ”.
Apropo de şcolile înfiinţate în Rusia la începutul secolului al XVIII-lea, este imposibil să trecem în tăcere despre instituţia de învăţământ ^înfiinţată Tue>^ Sipiri pd, Tobolsk, de către un ofiţer suedez captiv ^ este o minciună. Această școală nu a lăsat nicio urmă în istoria Iluminismului rus și, după încheierea Tratatului de la Nstadt, când toți suedezii capturați s-au putut întoarce în patria lor, a fost închisă, iar profesorii și elevii ei au părăsit Tobolsk. În ciuda faptului că este un fenomen curios, din moment ce a apărut și a existat sub influența unei direcții exclusiv religioase, care
■) Keta·. doamnelor P. L 15, X 13.
') Kaya. doamnelor P. L 25, * 33.

a apărut în Germania de la sfârșitul secolului al XV-lea. Spener și Franke erau atunci în fruntea acestei direcții, iar lor Germania le datorează organizația peste tot, fără niciun beneficiu din partea guvernului, a școlilor publice, unde s-a înrădăcinat acea dispoziție ascetică și religioasă, care a distins oameni cunoscuți în istoria Germaniei sub numele. a poetilor. Dezvoltarea poetismului este foarte de înțeles în Germania de atunci, mai constrânsă decât orice altă țară de rămășițele prejudecăților medievale și împărțită între mulți prinți care doreau să trăiască ca niște regi și totul în detrimentul supușilor lor umili. Ultima realitate într-o astfel de situație nu prezenta nimic reconfortant și atrăgător și și-au dorit mai bine să urce muntele pentru a uita tot ce i-a strivit pe pământ.

Von Vrekh, care a fost luat prizonier după înfrângerea lui Charles HP la Poltava, a fost poet, la fel ca majoritatea ofițerilor suedezi din germani, iar în timpul șederii sale la Moscova a întâlnit mulți adepți înfocați ai lui Spener și Francke în germanii de acolo. Când prietenii săi din Moscova au aflat că, la sosirea lui la Tobolsk, a înființat o școală pentru copiii coreligionarilor săi, au început imediat să-i trimită alocații financiare. Francke însuși a auzit un zvon despre asta la Gall și s-a grăbit să înzește școala cu diverse cărți cu conținut spiritual; de mai multe ori i-a livrat bani lui von Vrech. În 1714, în școala Tobolsk erau 12 elevi și 3 mentori, apoi în fiecare an numărul elevilor și studenților creștea, astfel încât în 1720, anul în care a fost închis, erau 139 de oameni. Este remarcabil că până și rușii (deși foarte puțini) și-au trimis copiii la școala von Wrech și chiar din cele mai îndepărtate locuri; mai mult, i-au oferit de mai multe ori beneficii, pe picior de egalitate cu Moscova și cu germanii străini. Despre aceasta, s-a păstrat mărturia proprie a fondatorului școlii.
Von Vrech a stabilit rutine în școala sa și a urmat aceeași metodă de educație care a fost introdusă de profesorul Francke la Halle: citirea Bibliei, cântatul psalmilor, recitarea rugăciunilor pe de rost și din cărți - acestea sunt principalele subiecte ale predării; chiar și în intervalele scurte de odihnă, profesorii s-au angajat să angajeze copiii în conversații despre subiecte instructive. În general, conform regulilor, discipolii nu aveau dreptul să vorbească cu mentorii lor despre altceva decât despre divin. Orice altceva din Carta lui von Wrech poate fi deja ghicit din aceste caracteristici principale.
*) Mier. Mew log. var. Iluminismul AA 1857, iulie, p. 30-50, departamentul IП. · „Shmd-saaya shzhola în Tobolsk η domnia lui Peter Velmnap”; acest articol mamapoaava m

! În încheierea acestui capitol, considerăm că este esențial să prezentăm acele știri străine, care au fost compilate în timpul domniei lui Petru cel Mare despre măsurile pentru iluminarea Rusiei sub influența baronului Huissen, și plasate pe primul loc în EuropSische Fama ι), și apoi cu modificări în Relaţia 1706 a). Aceste știri moderne, deși părtinitoare, nu sunt lipsite de interes, atât pentru că au fost scrise după voința și intențiile țarului însuși, cât și în sensul că au fost repetate de multe ori mai târziu în scrieri, unde la început era vorba despre Rusia. al secolului al XVII-lea.
În Fama 1705, sunt puse următoarele discuții despre oportunitatea răspândirii cunoștințelor în Rusia: țări și state întregi sunt perioade în care, printr-o soartă inexplicabilă, ajung fie la putere extremă, fie la cea mai înaltă dezvoltare. Științele și artele nu rămân niciodată în aceeași localitate: țările în care muzele au locuit odinioară servesc acum ca locuință a barbarilor și, prin urmare, datorită unei asemenea schimbări, doar ruine au ajuns la noi din antichitatea iluminată . Dintre europeni, cărora iluminismul le este inculcat mai încet decât alții, tătarii și rușii erau în cea mai proastă poziție. Primii ei rămân încă în nedescrisă ignoranță până în ziua de azi, dimpotrivă, cei din urmă se transformă în mod constant după modelul germanilor și, cu ajutorul instituțiilor incomparabile ale actualului suveran domnitor, încep să privească nu cu unul. , dar cu ambii ochi... "...
„În trecut, dacă un preot rus era capabil, apropo, să citească un capitol din Biblie sau un fragment dintr-o predică, atunci era deja

considerat o persoană învățată și oricine știa să citească și să scrie nu trebuia să studieze în continuare. ”
Relația explică motivele acestei stări de iluminism: • instituțiile de învățământ din Rusia, nu cu mult înainte de aceasta, erau încă într-o stare jalnică, clerul însuși, care era obligat să-i educe pe alții, păreau a fi vinovați de a deschide calea răspândirii. învăţând şi s-au mulţumit cu predarea cititului şi scrisului, iar acest lucru în Moscovia era considerat un grad înalt de înţelepciune învăţată. Motivul unei astfel de ignoranțe trebuie căutat în ura grecilor față de catolici, precum și în interdicția de a călători.
checkpoint oogy-Vroha: Wahrhafte und umstândlicho Historie voo donen Schwedischen Geían-geoen in Rosaland und Sibirien. Sorau, 1725.
')Th. XXXV, 181 mp.
”) Pagina 166-188.

□ despre ţinuturi străine şi, în sfârşit, în vecinătatea tătarilor. Cu toate acestea, acum, sub conducerea înțeleaptă a maiestății sale regale, această ordine se schimbă, iar Muzele, zeițele științelor libere, au găsit un nou Helikon în limitele Moscovei și au început să atenueze drepturile nepoliticoase acolo.
„Atenția puternicului monarh, spune Fama, este îndreptată în principal către trei subiecte: spre purificarea cunoștințelor teologice, spre studiul științelor politice și spre perfecționarea artei militare. Toate acestea necesită cunoștințe de limbi străine și deliberare matură^.
Apoi se menționează grecii (Likhudakh?), care au studiat la Roma și Padova și predau filozofie și teologie la Moscova, aranjand uneori dispute publice; despre profesorul care predă acolo și franceză și italiană; despre iezuiți, Iribia-shchrkh în Rusia ca misionari și care dă tineri lecții de latină, matematică și artă militară. La observator (la Turnul Sukharev) până la 200 de persoane, copii și adulți, studiază în fiecare zi rima, geometrie, matematică și construcții navale. Ucenicii sunt scutiți de serviciul militar, iar cei săraci dintre ei primesc ceva ajutor. După un examen bine promovat, primesc premii și sunt trimiși la armată, unde li se acordă, de preferință peste altele, cele mai bune locuri, motiv pentru care atât tinerii, cât și adulții încearcă să obțină o educație în școli. Chiar și rusoaicele încep să caute în ziare, care, împreună cu alte cărți, sunt traduse în rusă și vândute la prețuri moderate. Apoi vorbesc despre școală și despre traducerile lui Gluck, precum și despre Polikarpov, care a compilat și publicat Lexiconul trilingv. În sfârşit, se raportează că anatomia se face cunoscută printre ruşi: la Moscova a fost construit un teatru anatomic, care este încredinţat supravegherii doctorului Bid.ioo, un olandez, medicul regal; el anatomiază adesea trupurile, atât ale celor care au murit de o moarte obișnuită, cât și ale celor care au murit din cauza rănilor, la care regele însuși și nobilii sunt adesea prezenți, mai ales când medicii discută despre proprietățile corpului și despre cauzele diferitelor boli. . Un alt medic, un englez (Areskin), conduce Colegiul de Fizică și Matematică (?), în care a fost hatmanul Mazepa și a stat de vorbă cu mitropoliții și alte persoane cu cunoștințe. Recent, s-a vorbit despre o propunere de înființare a unei academii cavalerești, dar încă nu este nimic sigur în acest sens și, prin urmare, va fi raportat cu altă ocazie.
Fama a relatat (1. p.) următoarele știri despre creșterea țareviciului Alexei:

„Un asemenea exemplu de monarh înțelept și curajos, așa cum se arată a fi cel mai ilustru rege supușilor săi, nu a fost văzut.

SH -
în * unul dintre predecesorii săi, ŋ generația mulțimii de secole: maiestatea sa regală încearcă să-l facă pe prințul Moscovei, singurul său fiu, să-i calce pe urme. Aș putea ridica gloria monarhiei ruse în măsura în care gloriosul părinte intenționează să-și pună peste victoriile recente asupra turcilor, tătarilor și altor dușmani. Țareviciul este cunoscut nu numai rușilor, ci și străinilor sub numele celui mai ilustru soldat. Portretul său, comunicat nouă în original, servește ca o podoabă a părții reale a lui Rush și dă speranță rușilor credincioși că îl vor onora pe Alexandru atât prin trăsăturile, cât și prin faptele lui Alex. Alexey Petrovici s-a născut la 19 februarie 1690 și, dar, prin harul cerului, este înzestrat cu toate calitățile necesare! pentru perceperea virtuţilor regale. Instruirea, intocmita de cel caruia ii este incredintata cresterea, este pusa in ceasul al optsprezecelea al Famei noastre si - trebuie sa se marturiseasca - nimic nu se uita in ea ce tine de a insufla frica in domnitor, domn, intelepciune si mila. . G. von Guyot-sey, consilier militar și de stat al maiestății țarului, educator al prințului moștenitor (cu câteva luni înainte de aceasta, a fost trimis ca trimis în chestiuni importante la Cezar și alte curți germane), încă executa urletul de leyash-shi sunt pe ea îndatoriri cu neobosit și împreună cu acea diligență sporită, care este necesară într-o chestiune atât de importantă. Și nu merităm reproș dacă, fără vreo neîncredere, dăm deplină credință stiloului său plăcut și, în plus, imparțial. G. Gloyesen ne scrie despre Marele Duce, ca despre un om înzestrat de natură cu o minte înțelegătoare: în fiecare zi prințul dedică științelor 3 ore; din evlavie și de la sine, a citit Biblia în slavonă de cinci ori și o dată în germană; recitește cu sârguință lucrările Părinților greci ai Bisericii, precum și cărți spirituale și laice sau tipărite la Moscova, Kiev sau Moldova, sau scrise de mână, traduse special pentru el; deține un scris de mână curat; cu supraveghere adecvată și citire zilnică, a învățat să vorbească și să scrie bine în germană și franceză; nu lipsește fiecare zi să memoreze ceva; face cunoștință cu biografiile împăraților, regilor și generalilor, în franceză și germană. limbi, iar el ia ca modele faptele glorioase ale acestor persoane; are o adevărată frică de Dumnezeu, îi arăt măreției sale regale reverență filială și supunere profundă; miniștrii interni și de externe - respect deosebit, iar slujitorilor și supușilor lor - dragostea, combinată cu demnitatea. Educația morală este însoțită de exerciții corporale și, prin urmare, dansul, călăria și orice fel de exercițiu mecanic nu sunt neglijate, dacă în acest fel se îmbunătățesc

sufletul și trupul unui prinț, atunci statul ar trebui să aștepte de la el un conducător înțelept și curajos. Temperamentul lui colerico-sanguin îi dă puterea de care are nevoie pentru aceasta, iar cel mai strălucitor părinte, cu strictă grijă, a interzis să-și slăbească sau să-și strice tinerețea cu o educație blândă: așadar, excelența sa, sq. Menshikov, în conformitate cu voința părintească, îl tratează fără nicio lingușire inutilă și puteți vedea adesea că țareviciul de la cină se ridică de pe scaun și stă în spatele creolului său părintesc pentru a arăta respectul filial și maiestatea sa de fiecare dată când el îi poruncește să se așeze ... Toate acestea ne permit să concluzionam cu fermitate că mintea prințului depășește cu mult vârsta lui, iar cei

care au luat parte la creșterea lui vor dobândi o amintire nemuritoare, din poruncile lor înțelepte, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, a format un prinț pentru statul rus, din a cărui înțelepciune și curaj va stinge luna răsăriteană, iar întreaga lume creștină va obține beneficii incalificabile „...
Acum este necesar să se ofere instrucțiuni pentru creșterea prințului, cu care se lăuda atât de mult baronul Huyssen și care a fost publicat în toate publicațiile unde avea influență *).
Primele ei articole conțin discuții generale despre cum să insufle prințului conceptele de credință, moralitate etc. Studiul limbii ruse a constat în citire și scriere, „și mai ales în citirea oricărui scris de mână”. Urmează citirea Bibliei și a Noului Testament. Atenția principală este acordată limbii franceze, „ca cea mai ușoară și cea mai necesară”. Prințul a trebuit să-l studieze dar în gramatica întocmită pentru delfinul francez. În plus, au fost identificați mai mulți miniștri care cunoșteau limba franceză și care o puteau vorbi cu Marele Duce. Când învață să citească franceză, arată-i hărți colorate și lasă-te ghidat de opera lui Jaillot. Geometria și aritmetica ar trebui predate în limba franceză, atunci când prințul a dobândit suficientă pricepere în ea. Cu aceasta, împreună, începeți „exercițiile care sunt necesare prințului, cum ar fi furtuna, dansul și călăria”, și „aduceți jocul truk taeel și balgauz (volani, Truck Tafel, Ball Hans) într-o utilizare moderată”.
De îndată ce Marele Duce se explică în limba franceză și înțelege autorii, atunci traduceți în această limbă „Ideea lui Bunon despre o istorie comună” (Bnnonis, Idea Historiæ universalis cum continuatione), Puffsndorf, Introducere în istorie (Puffendorfs-Einleitung zur). Historie der vornehmsten Staaten in Europa) ; împreună cu predarea acestor cărți, citirea revistelor și ziarelor franceze și introducerea geografiei și a „științelor sferice”. Pentru cunoștințele de geometrie, acelea
') În rusă l. ohm η Deda. P. W., Goltom, IH, 97-106.

opta și practica lui Blondel, de a-l învăța pe prinț geometria, compusă tot pentru furnal, „sau, mai ales, de a folosi lucrările lui Ozenamov (Ozanams)”.
Mai departe, trebuia să traducă în franceză Pumendorea „o carte mică despre pozițiile unui om și a unui cetățean” (De officio hominis et civis), ca un preludiu la studiul lucrărilor lui Grotius și Pu*Fendor. Profesorului i s-a recomandat în special: Les droits civils dans leur ordre naturel, Simboluri - Savedra și „în lumina nobilului Telemachus”. Toate aceste cărți, conform traducerii, se presupune că sunt tipărite în Olanda; iar din altele, necesare educaţiei, să alcătuiască biblioteca de cameră a prinţului. Educația conform metodei propuse urma să se încheie în doi ani.
Domnul.
Rusă netravshph timp I graniță - Timpurile moderne oykan_ya nute-zhmtvI. — Schimburile rusești la începutul secolului al XVIII-lea.
Weber, discutând despre natura rușilor contemporani, observă că unii dintre ei, în timpul călătoriilor lor în străinătate, dobândesc dragostea și respectul străinilor cu politețe și bun tratament, iar aceștia din urmă sunt convinși că Peter va avea succes în intenția sa de a face oameni educați să iasă. a subiectilor lor. Dar dacă aceiași străini ar vizita ei înșiși Rusia și ar începe să-și caute cunoscuții, ar vedea că cei mai mulți dintre ei au renunțat la obiceiurile

dobândite în țări străine și dând dovadă doar de o aroganță insuportabilă, pentru că și-au asimilat strălucirea exterioară (și abilitățile lor spirituale au rămas . necultivate), trăiesc așa cum trăiau pe vremuri.
În ciuda faptului că mărturia lui Weber este confirmată și de multe știri interne despre acea epocă, trebuie totuși recunoscut că călătoriile rusești în străinătate au avut o influență importantă asupra răspândirii iluminismului în Rusia. Weber, în calitate de trimis, cunoștea numai curtenii și judeca toată țara după ei, „că aceste persoane din străinătate i-au imitat pe europeni, dar acasă erau confundați cu cei vechi - este imposibil de argumentat; dar, pe lângă ei, mulți au fost trimiși de la ruși și cei care, prin naștere și stare, au fost
') Du variad. RuMlmd I, 12, 13.

iw-
Destinați muncii și muncii asidue, acești muncitori erau folositori pentru viața în străinătate: la întoarcerea în patria, trebuiau să aplice imediat cunoştinţele dobândite cauzei, aducând astfel foloase.
În secolul al XV-lea, în Rusia, cei mai cunoscuți dintre scriitorii noștri spirituali (Micul Rus) au studiat la academii și școli străine. Același fenomen s-a repetat la începutul secolului al XVIII-lea: pe tărâmuri străine s-au format oameni de știință celebri ai vremii; chiar și cei care erau angajați în traduceri numai din lucrări în limbi străine au fost trimiși în tinerețe „la știință de peste ocean”, iar excepții de la acest obicei sunt toate cunoscute pentru relatare.
Prima trimitere a rușilor pentru a studia în țări străine a fost făcută de Petru sub forma cunoștințelor de navigație: „pentru ca să se stabilească pentru totdeauna în Rusia, se spune în prefața Regulamentului Maritim, suveranul intenționa să introducă arta acestui lucru în poporul său și din acest motiv a trimis un număr mare de oameni nobili în Olanda și în alte state pentru a studia arhitectura și managementul navelor.
Pentru prima dată a fost trimis din camera stolnikov în Italia 28, în Anglia și Olanda 22').- Majoritatea au mers în primele luni ale anului 1697; în august aceluiaşi an, ţarul scria de la Amsterdam lui Vigius: „Dormitorii care fuseseră trimişi aici înaintea noastră, învăţând kumpas, voiau să plece la Moscova fără să fie pe mare: sperau că toţi sunt aici. Dar amiralul ne-a schimbat intenția cu ei: le-a poruncit să meargă la Deveniți și mai mult ca o gură... "').
Scheltma a adunat câteva informații despre șederea rușilor în Sardam: 5 septembrie 1697, Alexandru Menșikov, Gavrila Golovkin și un al treilea au ajuns acolo, al cărui nume a rămas necunoscut-II. Menshikov a fost numit de țar să învețe să facă catarge, ceilalți doi - să construiască bărci. Traducătorul, vorbind cu maestrul despre al treilea dintre ruși, a adăugat: „Trebuie să-l tratezi cu grijă pe acest străin, pentru că este un domn nobil, prințul Moscovei”. Menshikov a înțeles cuvintele traducătorului și a început să-i reproșeze recomandarea, la care a obiectat: „Eh, nu-l va strica pe maestru dacă îi vor afla rangul: îl vor trata mai bine!” Pe 9 septembrie, rușii s-au pus pe treabă: doi dintre ei, desemnați la construcția de bărci și neobișnuiți cu munca grea, s-au plâns mai întâi de dureri în mâini; dar aceasta nu a durat mult și durerea a trecut.— Al treilea, necunoscut, i-a stricat sănătatea și în octombrie a primit permisiunea de a se întoarce în Rusia. Menshikov a fost cel mai bun la munca lui. Regele a venit
*) Imeyaap lui Rompi P. V. Uyarshpa V, 505-667.

”) Ibid. 1P, „25.
*) Anécdotas historiques sur Pierre le Grand... pp il7-120.

 cândva să-l creadă, unde a studiat și, luându-și instrumentul, a lucrat în fața animalului său de companie. După aceea, Menshikov l-a implorat pe Petru să se convertească la credința din Amsterdam în el. Golovkin a părăsit Sardam o singură dată pentru a merge la Utrecht, unde fratele său studia focurile de artificii. Până acum arată casa în care a locuit Golovkin, vesel și mulțumit, cu un preot, un bucătar și un muzician foarte priceput. Probabil că în acea epocă în Sardam locuiau și alți ruși: potrivit legendei, se știe casa în care aveau reședința. S-a păstrat amintirea unuia dintre moscoviți că a lucrat cu multă sârguință la credință, dar când a început restul, i-a apărut însoțitorul cu lavoar: domnul s-a spălat pe mâini și și-a schimbat rochia.

În decursul timpului, destul de mulți au fost trimiși în Olanda. studenți care și-au terminat studiile la școala de navigație: despre viața străină a acestor navigatori, așa cum se numeau atunci, știrea s-a păstrat în treburile principalei arhive maritime. Prințul Ivan Lvov a trăit în mod intenționat în Olanda, supravegheând rușii care au studiat acolo și a scris adesea plângeri despre ei. Avea puțini bani la dispoziție, iar între timp tânărul s-a îndatorat. În 1711, Lvov a cerut convingător să nu trimită navigatori în Anglia: „pentru ca până și cei bătrâni de acolo să învețe să bea mai mult și să cheltuiască bani. Nu pot, a spus Lvov, să-i plătesc, iar acum ei scriu că vor să-i bage în închisoare pentru datorii ... „Am încercat, a scris la rândul său ambasadorul Rusiei în Anglia, c. Lntta, pentru a-l liniști pe englez, care și-a doborât unul dintre ochii de la Moscova, dar el „a cerut 500 de untov”... În plus, Lvov a raportat Rusiei: „navigatorii au secat nu numai sânge, ci chiar inima mea: aș vrea bucură-te că m-au ucis acolo până la moarte, decât să am asemenea mizerie și greutăți insuportabile. În cele din urmă, acest observator al tinerilor ruși a trebuit să se ascundă de ei, despre care a raportat Rusiei: „vreau să (mă) omoare... chiar dacă te demnești să trimiți 5.000“ cizme, nu voi avea suficient ceai. pe navigatorii englezi.

Într-un raport, Lvov a cerut permisiunea țarului, ce științe ar trebui să studieze rușii trimiși în străinătate și ce ar trebui făcut cu cei dintre ei care nu cunosc limbi străine? La prima, Petru a răspuns: „să învețe navigația iarna, iar vara să mergi la mare pe tot felul de corăbii și să înveți, ca să fie posibil să fii atunci ofițeri de marină”... iar la al doilea întrebare: „cum au învățat marinarii ruși, în felul acesta învață să învețe.” ..')

Vasily Vasilyevich Golovin (născut în 1696), în „Notă despre viața săracă și zadarnică a omului”, spune, printre altele, că în 1712. toţi nobilii minori au fost chemaţi la
*) Eseu despre istoria cadeților navali, corpuri; pp. 27-31.

Petersburg: „în ultimele zile ale lunii mai, a fost o trecere în revistă pentru noi, iar Majestatea Sa regală însuși a privit, ■ s-a demnat să ne identifice prin analiză în trei: primul, care sunt mai bătrâni în ani, să servească ca soldați, iar cel cei mijlocii de peste mare până în Olanda pentru navigația navală -știința Gatsky, în care în număr dincolo de mare și eu, este determinat păcătosul în prima nenorocire, iar cel mai tânăr din orașul Revel în știință „... Despre predarea în Olanda, Golovin remarcă succint: „în Sardam și în Rotterdam a studiat limba olandeză, și aritmetica, navigația” din 1713 până în

1715, apoi s-a întors în Rusia, unde a continuat să studieze la Academia Navală - științe navigației și soldatului. articol, „deși în această perioadă era deja căsătorit.
Când Golovin a fost în Olanda, el era sub jurisdicția aceleiași cărți. Lvov, ale cărui rapoarte de plângere au fost raportate mai sus. Golovin îl numește „comisar pentru fratele nostru, pentru nobilii ruși, pentru constrângerea științei navigației – prințul practicant Ivan, prințul Borisov, fiul lui Lvov”. Tovarășii lui Golovin „în știința navigației” erau tineri din cel mai distins miliy: Alexandru și Ivan Lvovich Naryshkin, Prinț. Mich. Mich. Golitsyn mai mic, Prinț. Alex. Andr. Cherkassky, carte. Mich. Vas., despre nepotul său, Prințul. Tu. Alex., Golitsyn, carte. Alexei Dolgoruky, Prinț. Ivan Lobanov, Petr Pușkin, Fyodor Buturlin, Alexander Levontiev, Alexey Schepotiev, Vasily Dmitriev Mamonov, Andrey Hrushchov, Prince. Alex. Prozorovsky, Prinț. Vlad. Dolgoruky, carte. Vasily, Ivan, Alexander Urusovs și Fed. Vladimirovici Sheremetiev 1).
') Nota lui Golovan este plasată în cartea „Genealogia proprietarilor golovinilor din satul Novospasskogo, cules de Peter Kazansky” (Moscova, 1847). Aici găsim o poveste curioasă despre modul în care fostul navigator a trăit peste ocean în sat. Golovin aranjase ca toate autoritățile satului să vină zilnic la el cu un raport, care, la o comandă specială, au fost lăsați să intre și însoțiți de servitoare. De fiecare dată, acest maestru de ceremonial improvizat a rostit la ușa încăperii taka Domnului „discurs către vasali de încredere:” intrați, priviți liniștit, liniștit, cu grijă și periculos, cu puritatea tăcerii, cu rapoarte pe aa porunci către stăpânul nostru, să suveranul, închină-te jos în fața micuței lui boierești și amintește-ți – uită-te bine la asta! După aceea, au început rapoartele majordomului, păstrătorului cheilor, aleșilor și șefului. Este imposibil să citești toate acestea cu seriozitate – mai ales dacă ne amintim că reportajele sunt străpunse de cea mai mare importanță, decor și imperturbabil. Iată, de pildă, raportul alesului: „și toată noaptea, suveranul nostru, s-au plimbat în jurul rangului tău boieresc, au bătut în bătăi, au zăngănit în zdrăngănaie, au zăngănit pe yasak și au zăngănit pe scândură. Au sunat pe rând din claxon, domnule, și toți patru au vorbit cu voce tare între ei: „Păsările de noapte nu zburau, nu strigau cu o voce ciudată, nu i-au înspăimântat pe tinerii domni și nu au ciugulit. chitul stăpânului, s-au așezat pe acoperiș și nu s-au ridicat în pod”. Şeful şi-a încheiat raportul astfel: „în toate cele patru sate, prin harul lui Dumnezeu, totul este sigur şi sănătos: ţăranii stăpânului tău se îmbogăţesc, vitele lor sunt sănătoase, patru animale pasc, păsările domestice se năpustesc, trici m. shsh k mbmvaiv pe pământ

O scrisoare din străinătate a fost păstrată de unul dintre acești camarazi Golovin, ki. Mihail Golitsyn: Vă anunț despre viața mea, a scris el în 1711, mi-a venit cea mai mizerabilă și grea viață. În primul rând, acea sărăcie, cu atât mai mult separarea. Știința este hotărâtă să fie cea mai înțeleaptă: deși voi lucra la acea știință în toate zilele vieții mele și nu o voi accepta, pentru asta nu sunt profesor de limbi străine, nu cunosc știința. Vedem că frații noștri au venit să studieze în acea știință și nu a existat nici unul care fără limba latină, și nici atunci în trei ani nici o persoană nu poate termina jumătate. Și tu însuți poți ști despre mine că, în afară de limbajul natural, nu pot cunoaște niciunul, iar anii mei au părăsit deja știința și, mai ales, povara mea este că îmi este imposibil să fiu

pe mare cu care masuri, de dragul celor foarte bolnavi... si in paragrafe sau articole i se scrie domnului comisar principe. Lvov despre întreaga companie, care sunt definite în știința navigației, adică navigația, astfel încât să fie pe un traseu uscat, studiază desene timp de patru luni de iarnă, iar timp de 8 luni ar fi mereu neîncetat pe o navă; si daca cineva nu va invata treaba aceasta, si pentru asta va fi o mare nenorocire fara nici o mila, de care Dumnezeu sa scape! iar mânia aceea îngrozitoare din acele paragrafe a fost scrisă chiar de mâna monarhului, iar despre acea mânie, sub marea interdicție, domnul comisar nu a primit ordin să spună nimănui — totuși, pentru dragostea lui, mi-a dezvăluit-o. Și eu, văzând acea furie, dar în mine însumi văd foarte bine că această sarcină nu poate fi gestionată, în plus, firea mea nu poate suporta navigarea, și de aici am intrat în mare tristețe și îndoială, și nu știu cum să fiu. În încheierea cărții. Golițîn a cerut să ia legătura, astfel încât fie să fie trimis la Moscova, să meargă la serviciul terestre, cu Fiodor Matveevici Apraksin și secretarul suveranului Alexei Makarov, pentru care l-a instruit pe acesta din urmă să dea unul dintre lucruri *).
În notele lui I. Neplyuev citim că s-a născut în 1693, s-a căsătorit la 18 ani, iar în 1715 a fost dus la serviciu. În anul următor, a fost trimis cu flota la Copenhaga, de unde, împreună cu ceilalți 3 midshipmen, la Veneția, unde era în serviciu activ și flota locală de galere. De la Veneția, Neplyuev cu tovarăși
fenomenul nu este wadi. Kt Vanka a Bab „Brichetă ƞ Ei trăiesc în gură și, la ordinul vaayumu Boarekom, în fiecare lună au câte o jumătate de magazin, răsuflă în fiecare zi despre prostia lor și te roagă în lacrimi, suveranul nostru, să rupi. Mânia și îndurarea lui Dumnezeu și o, o, o nouă schimb de sclavi au iertat.” Autorul Genealogiei explică că, deși Vanka, Favoritul bariului, s-a urcat odată în apă, unde peștele era pregătit pentru masa maestrului, și acolo a reușit. Slujitorul, fără să spună despre pisica învechită, a spart berbecul doar despre crima lui și cine a fost exilat. Rtishchev, unde a fost și ea exilată! Și o femeie, nrmvapaa Zamshgalkoi și pmootorozh-bridge care a ars solo .. Cf. Origine. Golovzhnykh, p. 62 și urm.
') Arhivă, vad. Orașul Kalachovymy, etajul 2. ki. 2, dept. VI, pag. 62.

s-au dus în Spania și au studiat acolo la academia navală „articolul soldatului, să lupte cu săbiile, să danseze... și la matematică, spune Neplyuev, au venit — doar au stat inactiv, e imposibil să studiem, pentru că am făcut” nu cunosc limba.” Din acest motiv, precum și pentru insuficiența salariilor lor, ei au scris în Rusia despre repartizarea lor în serviciu, „înainte ca învățăturile de sabie și de dans pentru nevoile Majestății Sale nu ne pot fi potrivite. " O cerere similară a fost înaintată de la ruși regelui spaniol - acesta a ordonat să anunțe că „să fie în academie și să învețe limba și așa mai departe’). În cele din urmă, în 1720, au primit permisiunea de a se întoarce în Rusia. În călătoriile lor în Europa, ei au întâlnit și alți ruși: la Toulon, 7 aspiranți ruși care au studiat la Academia Franceză: „navigație, inginerie, artilerie, tragere catarge, cum se vor deschide navele, comandant, adică inspectează nave, articol soldat. , dansează, luptă pe urme, călărește pe cai. La Amsterdam, în drum spre Neplyuev și tovarășii săi, erau vreo cincizeci de ruși: unii dintre ei au studiat „echipaj și mecanică”, prieten '®, „școlari” - tot felul de meșteșuguri: cupru, tâmplărie și construcții de nave *). La sosirea la Petersburg, aspiranții au fost nevoiți să susțină un examen. „Nu știu”, scrie Neplyuev cu această ocazie, cum au primit camarazii mei vestea

examenului, dar nu am dormit toată noaptea - mă pregăteam ca o judecată teribilă. La examen, „sire, întoarceți-vă la Zmaevich, mi-a ordonat să mă întreb și, pe măsură ce am dat răspunsuri, el încă s-a demnat să-i spună lui Zmaevich „întreabă despre cunoștințe superioare”, iar la sfârșitul tuturor întrebărilor, mi-a dat imediat răspunsul. un locotenent al gallernago-ului naval „Lot și un alt Kurakin, și altora li s-au acordat și grade inferioare *)”. Printre tovarășii lui Neplyuev din Italia și Spania a fost Vasily Tatishchev, o rudă a istoricului Vasily Tatishchev.
Toate călătoriile vechi ale Rusiei înainte de Petru pot fi împărțite în două secțiuni: unele au fost întreprinse de strămoșii noștri cu scopul evlavios de a vizita locurile care le sunt dragi conform amintirilor din istoria sacră, să se încline în fața sanctuarelor aflate acolo și, astfel, să împlinească nevoie care s-a dezvoltat numai datorită efectului stării religioase a spiritului. În descrierea unor astfel de călătorii, reverența față de altar, credulitatea naivă și înstrăinarea completă de tot ceea ce nu privește scopul principal al „mersului”, constituie un caracter distinctiv și aproape singurul al întregului. Există o altă secțiune de legende despre pământuri străine
') Internă. Zaompi 1823 XLI, 441; 1824. LIV, <07–109.
«) Ibid. 1824, LU, 234; LIV, 124.
») Ibid. 1834, LIX, 435, 438-440.

acele rapoarte oficiale care au fost prezentate de către trimișii noștri și sunt cunoscute ca liste de articole. Înainte de Peter nu întâlnim călători care ar vizita alte țări pentru a le satisface curiozitatea. „Cititor prudent, pentru a vorbi cu această ocazie, Koishikhin, luați în considerare acest lucru, nu vă mirați: pentru învățare și obicei, ei nu își trimit copiii în alte state, fiindu-i frică de asta - după ce au învățat credința și obiceiurile statelor de acolo , au început să-și anuleze credința și să-i necăjească pe alții, iar despre întoarcerea la casele și rudele lor, nu le-ar mai păsa și nu s-ar gândi.
Călătoriile în străinătate de la începutul secolului al XVIII-lea au rămas descrise în însemnările a cinci ruși: stolnikul Pyotr Andreevich Tolstov, care a vizitat Italia și Malta și a locuit la Veneția în 1697-99, necunoscutul, care a fost în Olanda, Germania și Italia. în 1697 - 9 8 ani *); Boris Petrovici Sheremetyev, care a vizitat Polonia, Dvstriya, Italia și Malta în aceiași ani, necunoscut, 1714-1717, călătorind cu fratele și profesorul său în Olanda, Spania, Italia și Franța 4); în sfârşit, contele Matveev, de la care a venit lista de articole a ambasadei sale în Franţa în 17055).
Ceea ce este remarcabil în călătoria lui Tolstov este, în primul rând, împrejurarea că s-a oferit voluntar să plece în străinătate, deși nu mai era la prima tinerețe, avea o soție și copii. Un astfel de act nu poate fi explicat decât prin dorința de a câștiga favoarea regelui *).
) În manuscrisul Universității din Kazan, descris de domnul Artemiev η Zhur. takaet. var. întrebând. 1854 G 7; conţinutul şi extrasele din articolul domnului Popov „Călătorie în Italia în insula dumneavoastră. Malta, stolvik P. A. Tolstov ”în Ateiy 1859, M 7, p. 300-339 și Zh 8 p. 421-457.
') Această carte în mână poate fi găsită în multe colecții ale secolului trecut: scribii analfabeti o numeau jurnal de călătorie al regelui însuși. În 1788, a fost publicat sub titlul: „Un caiet al unei persoane curioase, visătoare, care a rătăcit sub numele unui nobil al

ambasadei ruse în 1897 și 8 ani” (Sankt Petersburg, p 12 °). Există aici inversări împotriva copiilor scrise de mână. Apoi, aceleași note, deja cu permise - ceea ce se face întotdeauna cu tine la publicarea monumentelor antice, cu excepția rangurilor Palatului, care permit tipărirea completă - la Moscova. Buletin, Pogodina, 1830, partea a VI-a, și Patria. Zap. 1846. Zh 8, ştiinţe, p. 126-153.
*) Note de călătorie gr. B. P. Sheremetyeva cu gravuri curioase, Moscova 1T73 in fo I in Ancient. vivlioeik ed. 2, V, 252nd-432.
') În manuscrisele Muzeului Rumyatsov Zh DXVI (orașul Vostokov, nedescrierea a rămas) în trei intestine: 1) la 12 °, 50 de foi, anii 1714-1715; nya .: „Pe 8 noiembrie (noiembrie) luni”; 2) în 8 °, 56 foi., Part.: "1716, octombrie în orașul Torcio" .. p 3) în 8 °, 47 foi., mach. „1717, 24 septembrie la Amsterdam”...
4) Extrase și conținutul acestei liste de articole sunt plasate în Sovremennik 1856, M 8, știință, p. 39 - 66, în articolul „Țara Matveev la Paris și 1707.
·) Rusek. Vetpph 1860, juy, carte. eu, sur. 322.

Jurnalul lui Tolstov este deosebit de curios pentru că această persoană a fost printre acei tineri care au fost trimiși în străinătate de Petru pentru prima dată pentru educație. Care a fost scopul regelui în acest caz, se explică suficient de instrucțiunea dată lui Tolstoi în numele „articolelor care urmează învățăturilor”, și anume: „1) Să cunoască desenele sau hărțile, busolele și alte semne ale mării. 2) Dețineți o navă, atât pentru luptă , cât și într-o simplă procesiune, și cunoașteți toate uneltele și uneltele care îi aparțin: pânze, frânghii și vâsle la muncă grea și alte nave etc. 3) Cât de posibil este să arăți ca ceva să fie pe mare în timpul luptei, și cine nu se va întâmpla, și apoi cu sârguință să caute ce să facă în acel moment; totuși, cei care au văzut și n-au văzut bătăliile de la comandanții mării iau foile mărturisite pentru mâini și în spatele peceților că sunt vrednici de slujirea lor în această chestiune. 4) Dacă cineva dorește să primească în continuare mila mai mare, la întoarcerea lui, atunci la aceste porunci și învățături menționate mai sus, ar învăța să știe să facă acele judecăți la care își vor accepta ispita. 5) Când se vor întoarce la Moscova, fiecare doi oameni de pricepuți maeștri ai afacerilor maritime ar trebui să aducă cu ei la Moscova pe arcașii lor, iar acești arcași, pe măsură ce sosesc, le vor fi plătiți; da, ba mai mult, de la soldati, se vor da invataturi pentru acea persoana pe rand, si cine nu vrea sa ia de la ostasi, ori ii voi invata o cunostinta, ori invat pe propriul meu om; iar soldatul va fi hrănit din vistierie; dar va fi, în afară de soldați, cine va învăța pe cine și pentru fiecare persoană se vor da o sută de ruble pentru mâncare ... "...
Tolstoi a părăsit Moscova la 26 februarie 1697. În jurnalul său, ca și în toate notițele rusești ale acelei vremuri despre Europa, primul loc este dat fie descrierilor detaliate, fie succinte ale aspectului orașelor, satelor, mănăstirilor, bisericilor, diferitelor clădiri, decorațiuni etc. întâlnite pe drum. Se poate observa imediat că călătorul era ocupat mai ales cu obiecte legate de diverse rituri bisericești, minuni, haine etc.: el descria de bunăvoie și în detaliu tot ce se vedea în biserici, chiar și cum se îmbrăca clerul, ce material din care era cusută rochia lor, culoarea ei, de câte ori au tras cu tunuri de Paște, numărul cititorilor de Evanghelie la liturghii, orășenii care au participat la procesiune și, în final, lumânările care ardeau în fața icoanelor. De asemenea, Tolstoi nu a

lipsit să celebreze vizitele, întâlnirile cu diverse persoane, precum și ceremonia și sărbătoarea pe care le-a văzut. El a descris și monumentele care i-au întâlnit privirea, dar le-a privit din propriul punct de vedere: îl interesa mai mult aspectul monumentului, dar nu și cazul care a dat naștere construcției acestuia; de exemplu. la Varșovia, pe piața palatului „coloana de verde
 cioplită înalt dintr-o piatră, pe acel stâlp se află persoana lui Vladislav, fostul rege al Poloniei în vechime, turnat din aramă și aurit, având o cruce în mâna stângă, iar în mâna dreaptă ține un gol. sabie.
Călătorul a ajuns în capitala Poloniei în cel mai curios moment, când era ales un nou rege. Sensul interior al unui astfel de eveniment nu l-a interesat deloc pe Tolstov și el a remarcat „există (la Varșovia) un cort mare, pe care polonezii îl numesc coliba senatorială; la acel etaj, polonezii au un Sejm; în care ferestrele erau mari și ferestrele sticloase toată Mivylomany și ferestrele erau sparte de sfaturi discordante și de dezacord în tot felul de fapte ale polonezilor beți, iar tavanele regale de odihnă erau departe de etajele lor... "
De asemenea, Tolstoi nu a ratat să scrie: „senatorii călătoresc prin oraș și în zadar, soțiile și fiicele lor, fetele în ținute bogate și nu se pun în gol... în fugăria din spatele tot felului de bunuri, burghezia, oamenii bogați înșiși și soțiile lor I fiice ale fecioarei în ținută bogată și nu se pun în decalaj „...
Drumul către granița cu Italia de-a lungul Austriei prin munți l-a obosit pe Tolstov și acesta, sub influența amintirilor dificultăților pe care le-a experimentat, a făcut următoarea trecere în revistă despre locuitorii țării: multi sateni poarta kaetani din casa, precum si rochii germanice de dama, intr-o maniera deosebita poarta scurte verzi, doar pana la genunchi, iar pe cap femelele poarta palarii inalte, subtiri, uscate din lana de oaie; la gât poartă pantaloni largi de in, așa cum poartă evreii și evreii care locuiesc în Polonia. În Germania, apa nu este sănătoasă pentru consumul uman, care apă în toată Germania nu am băut-o și am călătorit în toată Germania fără litiul de care aveam nevoie la mare nevoie: din cauza acestei ape în Germania, mulți bărbați și femei au bărbie mare. în jurul gâtului, și cu atât mai mult, există noduli mari pe laringe și din asta mulți dintre ei vorbesc cu mare dificultate și nimeni nu o poate vindeca în niciun fel, iar cu acele boli oamenii trăiesc până la granița italiană, și există un număr mic de ei în străinătate, în Italia... „Întâlnind un pârâu cald pe drum, unde „mulți bolnavi se spală și sunt eliberați de boli”, Tolstoi le-a urmat exemplul: „și eu, spune el, m-am spălat. eu sunt sănătos și apoi am fost sănătos păstrând mâna dreaptă a Dumnezeului cel mai înalt.”
După ce a examinat Veneția și Padova, fostul stolnik a intrat pe navă „pentru predarea corectă a afacerii sale”. Cu toate acestea, a stat pe mare nu mai mult de o lună și a primit un certificat de la căpitanul Ivan Lazarevici că Tolstoi, împreună cu soldatul Ivan Staburin, se afla pe nava sa în pregătire, s-a familiarizat cu

adecvate pentru afaceri maritime, hărți ale rutelor maritime, nume de copaci, pânze, frânghii și tot felul de instrumente de navă; a vrut să vadă formarea navelor și a galerelor în timpul bătăliei, pe care „nu le-am putut găsi golf în toată marea venețiană în acea vară”; aflându-se pe corabie „în vremea vântului puternic și nu fără îngrozitoare

Avere aplicată oricărui ordin al corăbiei cu sârguință și neînfricare, arătându-se în timpul marii bulks ale mării și vânturilor în toate să fie capabil; iar pentru a vedea bătălia pe mare, căpitanul i-a ordonat lui Tolstoi să meargă la Marea Mediterană, între Sicilia şi Malta.
Ca exemplu al remarcilor făcute de Tolstoi despre ținuturile străine pe care le-a vizitat, iată recenziile sale despre viața venețiană: „Veneții sunt deștepți: sunt mulți oameni politici și învățați; totuși manierele lor par neplăcute, dar sunt foarte primitori la vizitarea străinilor, nu le place să se distreze unul cu celălalt și nu vin unul la casele celuilalt pentru cine și seară, iar oamenii sunt cei mai treji: n-ai să vezi niciodată un beat nicăieri... în Veneția am fost bine îngrijit și sunt construit politic, slab și bine îmbrăcat în toate; dar nu prea vor să facă muncă manuală, se vindecă mai mult în răcoare - le place mereu să meargă și să fie distrași și sunt slabi față de păcatul răului trupesc... În timpul carnavalului toată lumea merge în mashkarah, bărbați si sotii si fete, merg toate fara restrictie, cine este unde vrea, si nimeni nu cunoaste pe nimeni. Și așa se distrează mereu la Veneția și nu vor să rămână niciodată fără distracție, în care păcătuiesc mult în veselia lor. Și când converg în mashkarakh pe piață spre biserica catedrală Sf. Mark, atunci multe fete din mashkar iau străinii de mâini și merg cu ei și se distrează fără rușine. Tot pe vremea aceea, în multe locuri de pe piețe se face muzică și dans în italiană, iar dansurile italiene nu sunt foarte armonioase: stau unul împotriva celuilalt în jur, dar nu se iau de mână. De asemenea, mulți oameni se distrează, otrăvește tauri mari și alții cu câini Medelyan, fac tot felul de distracție și se plimbă pe mare în gondole și latră cu muzică și se distrează mereu și nu se disprețuiesc unii pe alții în nimic, și nimeni nu are orice frică de la oricine, fiecare face după voia lui, cine vrea ce: acea libertate la Veneția se întâmplă mereu. Și venețienii trăiesc mereu în toată pacea, fără frică și fără resentimente și fără taxe împovărătoare,
Jurnalul unei persoane necunoscute care a călătorit prin Europa în 1697 și 8 ani este curios în sensul că autorul său, după ce a părăsit Narva pe mare la Lubeck, a ajuns la Amsterdam și se afla acolo tocmai în vremea când în oraș exista o ambasadă a Rusiei. iar țarul însuși — aceasta a fost împrejurarea pentru care

jurnalul i-a fost atribuit lui Petru, fără a observa că acesta din urmă nu a călătorit niciodată la Amsterdam pe mare sau a fost în Italia.
În timpul șederii sale în Olanda, autorul jurnalului a vizitat multe locuri unde fusese regele și, poate, în același timp cu călătorul. Natsr., în jurnal se află o descriere a studiului anatomic al lui Ruysch: „Am văzut oase, evrei, un creier uman la doctorul în anatomie; corpul unui copil și modul în care este conceput în pântece și se naște; Am văzut inima omului, plămânul, rinichii și cum se naște piatra în rinichi, iar toată partea interioară este împărțită diferit, iar Zhidul, pe care trăiește plămânul, este ca o cârpă veche; vene care trăiesc în creier; Am văzut cincizeci de corpuri infantile în spartus de mulți ani nepieritoare; Am văzut cum trupul unui bărbat și al unei femei de patru ani era nepieritor și cunoșteau sângele, ochii erau albi și trupurile moi, dar zăceau fără alcool; la femela iol sunt ridicate interiorul, inima si ficatul; intestine, stomac - totul este nepieritor; Am văzut piele de om, îmbrăcată mai groasă decât cea de oaie, ca pielea care trăiește pe creier — toate în vene; oase mici ca ciocanele care trăiesc în urechi; animalele de mai mulți ani sunt

adunate în incoruptibile în spyartuses; maimuțe și animale indiene, șerpi uimitori, broaște, pești de mare, multe păsări diferite, foarte uimitoare: crocodil - șerpi cu picioare, capete lungi; șarpe cu două capete. Am văzut îndată fiara, care avea să se nască prin natură, ea însăși într-un șoarece mare, fără lână, și să se nască ca o vite, și am văzut chiar acolo mulți micuți, jumătate ieșiți peste douăzeci; aici sunt uimitorii gândaci și marii fluturi adunați, foarte corect *) "... Jurnalul este deosebit de izbitor acum prin faptul că în el tot ceea ce vede autorul este descris cu o nepasiune uimitoare, astfel încât este greu de deslușit ce i-a plăcut mai mult călătorului - fie că sunt piesele vreunui magician, fie o minunată operă de artă: pe rând și pe exact același ton, obiecte care merită cu adevărat atenție, iar după aceea, ceva ce nu merită deloc menționat. Deci nair. la Rotterdam: „Am fost acolo unde oamenii învățați se adună de două ori pe săptămână pentru a discuta între ei despre diverse lucruri teologice și filozofice; Am văzut un pește care bea pe nas – era de mărimea unei belugă mici; Am văzut imediat un pește care oprește nava - este mic, mulți se lipesc de fund și opresc nava; a văzut imediat un pește cu aripi; Am văzut un pește viu, foarte rar, numit vițel, mult grăsime și moș, cu dinți mari atârnând. În Amsterdam, a luat masa într-o astfel de casă, unde puneau vase pe masă, fetele goale aduceau mâncare - un roi

') Vyvvsv v dviavy vp dvvvvka manual.

vaga. Erau și aici cinci fete, doar capul era scos, iar pe corp erau fire, piciorul era legat cu panglici, iar brațul cu „lers. Am plecat de la Rotterdam”, etc.

O caracterizare destul de exactă a acestui jurnal a fost făcută de unul dintre editorii săi *): „Prima ieșire a autorului în orașul etern (Roma) este dedicată unei recenzii a Catedralei Sf. Petru. Ce gând i-a trezit în suflet vederea acestei clădiri, peste care mulți artiști de primă clasă și-au epuizat geniul? A aruncat o privire la această masă umflată de marmură și a notat calm în jurnalul său măsura lungimii și lățimii ei; apoi a intrat în interiorul sanctuarului și, poate, privind minunata „ Schimbarea la Față” a lui Rafael, a notat cu aceeași ușurință culoarea și calitatea tapetului cu care, cu ocazia sărbătorii, pereții templului. au fost spânzurați. Călătorul nu scoate o vorbă despre Colosseum, noul stâlp și alte monumente monumentale ale antichității, care constituie adevărata bogăție a Romei; la Vatican, sub denumirea de „camerele tatălui”, a observat doar numărul camerelor și decorul lor. Din Roma călătorul pleacă la Genova; acolo se uită prin grădină și găsește o Fântână, pe care o descrie cu următoarele cuvinte: „Fântâni mari: trei cai, un om stă pe ei, apa curge din calul mijlociu din limbă, și din cele din nări; în jurul acelor cai roboți mici sunt sculptați din marmură, stau și beau apă. Între timp, această Fântână este una dintre cele mai elegante lucrări ale marelui Buanorotti...

Descrierea călătoriei lui Sheremetyev începe cu o introducere plină de flori, din care se dezvăluie că în acele vremuri o călătorie, chiar și de la sine, în străinătate părea a fi un fel de ispravă. Boyarin să spună: „În calea aceea a mea, îmi pun nădejdea mea neschimbată și fermă în mila celor atotmilostivi în Treimea slăvitului Dumnezeu, ca să ne călăuzească calea în voia ta dumnezeiască; după Dumnezeu mă cufund pe mine și pe toți cei prezenți la mine în ajutorul și mijlocirea puternic de încredere a mijlocirii, nădejdii nerușinate a întregii familii creștine a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și în rugăciunile tuturor sfinților, dintre care am ales. eu și toți cei prezenți pe calea mea ь

pentru un patron deosebit, și păzitor, și conducătorul marelui profet al lui Dumnezeu, și înaintemergătorul și botezătorul Ioan, despre care Domnul însuși a mărturisit cu buzele sale cele mai curate, de parcă ar fi avut nu a înviat în cei născuți de soțiile bolnavului Ioan Botezătorul „... Atunci sunt comparații din istoria sfântă:” așa este ocrotitorul și conducătorul vostru, prima cinste în sfinți, în acest drum trudit și jalnic al nostru (pentru a Italia și Malta) te răcorește de căldura tuturor necazurilor și bolilor

') Oci. Zm. O. str. i&a.

mângâiere și tămăduire răcoroasă și va fi pentru noi un stâlp de forță din fața vrăjmașului: ■ cu sănătate bună ne va întoarce la lupul prosperității din casele noastre „...

Întreaga descriere constă din mai mult decât numele boierului proѢhannmkh și ale lui de locuri; în plus, în locuri decente sunt plasate în întregime, cu titluri acre, pașapoarte și scrisori de trecere ale lui Sheremetyev prin Polonia, Austria și Italia, precum și discursuri solemne, pe care le-a ținut în fața persoanelor regale. Toate discursurile sunt de același tip și cu anulări minore. Deci, de exemplu, Sheremetiev, descriind isprăvile sale în războiul împotriva turcilor, i-a spus regelui polonez că se duce la Roma pentru a se închina în fața moaștelor supremilor apostoli Petru și Pavel, pe care i-a avut drept patroni și asistenți în victoriile sale. peste dușmanii lui St. cruce. El a adăugat împăratului roman că după ce s-a închinat la moaștele Sf. Petru și Pavel, „dorește să vadă glorios împotriva dușmanului crucea sfinților cavaleri maltezi luptători de lângă mare, pentru a vedea zelul lor curajos și curajos, durerea * pentru mine însumi percep vânătoarea de abilități militare”.

În jurnalul lui Sheremetyev, se notează cu atenție câți bani au fost cheltuiți pentru călătorii, ce cadouri a dat diferitelor persoane și ce cadouri a primit; de asemenea onorurile care i se fac pe drum, precum și greutățile trăite pe drum. În Italia, jurnalul devine mai detaliat, deoarece descrie toate sanctuarele pe care Sheremetyev le-a văzut în bisericile și mănăstirile de acolo. De exemplu: „În 23 mai, aflându-se la Neapole, a trimis nunțiul artsybiskup al papezh la boier pentru a-i anunța că în acea zi boierul s-a demnit să meargă la mănăstirea fecioarelor, în keto-rum, spunea el, conține sângele Sf. marele sfânt, domnul Yayauaria; pe care sângele acelor avocați din vistierie se păstrează cu mare evlavie, iar cu timpul vasele de sânge îl uzează cu procesiunea la biserică și se pun pe tron și slujesc liturghia. De multe ori în timpul ei. Liturghia Sf. sângele poporului evreu se dovedește a fi în clocot, parcă viu. Și a trimis noul artsybnokun boierului trăsura lui pe la șase ridicându-se, cu mareșalul. casa lui, cu sifon, care a călătorit cu boierul. Cum a venit boierul la biserică, după ce a așteptat puțin, au adus ovarul la Sf. sânge cu mare evlavie și procesiune la biserică și așezat pe tron. Siya St. sângele este depozitat într-un mic vas de cristal; în jumătate din acel vas prin vedenie, parcă copt, și apoi vasul a fost răsturnat cu susul în jos; sângele nu se revarsă, dar se pare că s-ar usca în vârful acelui vas. Și cum au început să slujească liturghia și cum au citit Evanghelia, apoi acest Sf. încetul cu încetul, sângele a început să se scufunde și s-a scufundat până la fund, nu căzând în tot vasul, ci departe de toate părțile, numerar.

a început să fiarbă și să se miște în sus și în jos, a fost uimitor de surprinzător că, văzând toți oamenii care erau în acea biserică, erau în mare bucurie și, ca de obicei în Letonia, erau în perșii lor, mulți plângeau „Boyarin și primul cu el - martori ai acestor minunate minuni „... La descriind biserica unde se află moaștele făcătorului de minuni Nicolae: „acea biserică, slujitorii au povestit boierului cum a fost construită, biserica de jos și au pus în ea stâlpi de marmură, pe care este acum în picioare, și un singur stâlp nu era de ajuns, despre ceea ce constructorii acestui templu erau foarte triști că așa ceva nu va fi în curând de găsit nicăieri. După aceea, în acea biserică, au văzut un stâlp pus în locul ei, de care s-au mirat foarte mult și, datorită faptului, au atribuit acea minune acțiunii făcătorului de minuni Nicolae; atunci au știut cu adevărat că acest stâlp a fost adus de o forță invizibilă din orașul Mgra, în care se aflau moaștele sale, eu acest stâlp este în mare venerare cu ei „...
În 1699, Șeremetiev s-a întors la Moscova: „La 12 februarie, boierul a fost onorat să vadă cei mai strălucitori ochi ai marelui suveran, maiestatea sa regală, în casa amiralului general Franz Yakovlevich Leeort la un banchet, unde a sosit boierul, având s-a retras în îmbrăcăminte nemțească, conform decretului său, marele suveran, având asupra sa și dăruit lui, boierul, în Malta de la cel mai respectat mare maestru și întreaga societate cavalerească a crucii. În timpul acestei întâmplări, boierul a primit de la suveranul său cel mai eminent și milostiv, maiestatea sa regală cea mai strălucitoare, cea mai înaltă milă față de sine: a fost primit de maiestatea sa regală cu milă și boierului i s-a permis să-și sărute regele. LED. mâinile; prn decât a fost onorat să audă de la cei mai c. Rev. Buzele Majestății felicită pentru acceptarea cavaleriei malteze „...
Al treilea jurnal al necunoscutului nu conține nicio informație remarcabilă, dar este curios în sensul că rusul care l-a scris aparținea deja unor oameni laici, vizita teatrele din orașe, mergea la baluri, făcea vizite la nobili etc. Vorbea franceză. Ski, dar nu cunoștea regulile acestei limbi: pe jurnal apare inscripția „Cette livre appertien A. M... comencé â doogir 1714”. Toate notițele sunt astfel: „La Genova, 21 februarie, am fost la un bal la prințul Doris și am fost acolo până la ora unu după miezul nopții, unde a dansat fratele meu, iar eu nu am dansat după aceea, ceea ce nu a fost pe plac. fratelui meu. 22, marți seara, la ora 7, am mers cu Vaoil Mihailovici la bal, pe care l-au făcut niște tineri, și am fost acolo până la ora 12, iar noi și toți cei care am fost la bal am mers să luăm cina, iar după cină am mers la un alt bal, care a fost făcut de doamne și, fiind acolo de o oră, am mers din nou la același bal. La ora 5 după miezul nopții, toată lumea s-a împrăștiat, și am intrat și noi - aramă la carnaval. Pe prima până la ultima pagină a primei cărți pentru Biblioteca „Runivers”

etichetă: "Amants heureux, que je porte d'envie au boneur (eie) douc (9ic) l'amour couronne vos soupirs"! Din octombrie 1716 până în ianuarie 1717 se înregistrează sejururi la Torino, Lyon, Orleans și Nantes. În nervul acestor orașe, călătorul își notează vizitele la curte, vizite ale unor nobili, trimiși: de exemplu: „ 31 octombrie, miercuri dimineața, a venit Sr Conte Schilenga Ecuie (sic) de M (ajestó) royale la noi, apoi dl. l'abbe de Marcenas; După un timp a sosit domnul marchiz de Coral, iar puțin mai târziu au plecat contele ScbUenga și starețul Marcenas, iar noi am mers cu marchizul de Coral la prințesa de Victoire, care este rudă cu prințul Eugene și cu prințul

Carignane. Această prințesă locuiește în mănăstirea femeilor La. vizitare. După ce am vorbit cu ea, ne-am dus la tribunal și am vorbit azi dimineață la Majesté royale, apoi când les filles d'honeure (sic) s-au dus la ei, am plecat și noi acasă. Această oră dimineața este rea, înnorat. Notele din jurnal sunt întrerupte în octombrie 1717, când călătorul a ajuns la Paris. Apoi vin facturile pentru costurile casei, trăsurii etc. Din însemnări reiese că călătorul și fratele lui mai mare aveau adesea cărți. Kurakin, gr. Apraksin etc. Pe foile albe ale cărții sunt desenate două steme: una prezintă un vultur cu un singur cap și o zăbrele, pe cealaltă aceeași stemă sub coroana domnească: scutul este împărțit în patru părți: în cruce mare de sus și un vultur rusesc bicefal, în masa de jos cu coroană și sceptru și zăbrele; în mijlocul scutului se află un vultur cu un singur cap. Urmează nota „găsește o carte la Paris Preuve de la noblesse”.

Se știe că vulturul cu un singur cap care zboară din zăbrele este stema Naryshkinilor; a doua dintre cele descrise mai sus sub coroana Nvyazhv se explică prin faptul că Petru a vrut să dea rudei sale din acest nume de familie un titlu de conte, și anume, vărul Alexander Lvovich Naryshkin '). A călătorit mult timp

') Dicţionar memorabil. oameni, comp. Bantysh Kameyaskhvm Sankt Petersburg. 1647, 1!, 473 ■ Domnia lui Petru cel Mare, cetatea Arseniev, p. 108. 04a Naryshan si a dat salciei tarului hotarele vimmului, ^ alt tolma ceremonial, ŋ bucuros: cel mai ! Prin datoria sclavă în sârguința noastră zeloasă, cea mai înaltă voință a maiestății tale regale este incompletă și manifestând de bunăvoie decretul tău de stat, ne aplicăm mereu harnicia slujbei care este plăcută maiestății tale regale, în care vrem să stăm toate zilele pântecelui tău. , cădem la picioarele mării tale regale în bătaie sclavă. Maiestatea Voastră țaristă ultimii, cei mai mici sclavi Alexandru V. Ryșkin. Ivan Naryshkin. (Amsterdam, 18 ianuarie 1712).

Când au ajuns la Paris, mareșalul d'Etre, ca un francez, i-a scris lui Petru: Messieurs de Nariskin, par qni la lettre de VM m'a ¿té remise me paraissent dignes de l'bonneor qu'ils ont d'être du sang d'un aussi grand monarque et je troore qu'ils ont déjà porté leur soapaiyaaamv fort au dessus de leur âge "... (Kai. dela il M 32) Naryshkins, după cum se vede din jurnalul lor, erau barichi și le-au rămas, fără a-și păstra propria urmă în Hcroptg rusă.

Val prin Europa cu fratele său mai mic, căruia, după toate probabilitățile, îi aparțin notele din jurnalul luat în considerare. Descrierea călătoriei Contelui Matveev de la Gaga la Paris începe, ca toate listele vechi de articole, cu o explicație a motivului călătoriei și știri despre componența sutei ambasadei.gu în livre decentă. Urmează o descriere a locurilor prin care a trecut ambasadorul. După însemnări atente despre onorurile care i s-au acordat, există informații despre fortificații din orașe, despre clădiri, planuri stradale, poduri, piețe ale orașului, primării, magistrați. Oriunde s-a oprit Matveev, a vizitat mereu mănăstiri importante, biserici, a vorbit despre biblioteci, călugări și călugărițe. În ciuda caracterului oficial al articolului său, există un sentiment de respect deosebit pentru tot ceea ce a văzut ambasadorul la Paris. Oricât de naive ar părea unele dintre însemnările sale, totuși, în același timp, multe trăsături bune ale societății franceze de atunci nu i-au scăpat.

„În această stare, scrie Matveev, cel mai bun motiv este că invidia nu stăpânește acolo, în plus, regele însuși se bucură de starea supușilor

săi cinstiți și niciunul dintre nobili nu are nici cel mai mic motiv sau cale nici măcar pentru ultimul. regat , inflige ce fel de amărăciune și.ga provoacă o ofensă. Fiecare dintre nobili trebuie să se îngrijească de el însuși la slujba lui, fără a intra înaintea ceea ce se datorează puterii regale. Nici regele, cu excepția impozitelor generale, deși un suveran autocrat, nu poate „asile” pe nimeni, mai ales să nu ia nimic de la nimeni, cu excepția însăși vina celui care a mărturisit împotriva persoanei sale într-o înmormântare de moarte, într-adevăr, motivată din parlament. ; atunci, prin dreptul poporului, nu prin decret regal, bunurile sale vor fi supuse confiscării sau inventarierii. Prinții și nobilii, însă, nu au un motiv mic în fața poporului și nu se amestecă în treburile poporului și, prin urmare, nu pot provoca nimănui niciun fel de aglomerație. Ei au o lege mortală despre mită de la oameni și despre atacurile asupra lui „...
Gran Matveev a fost uimit că femeile din Franța erau de mare importanță, îi plăcea comportamentul lor cu bărbații, amabilitatea „cu fiecare primire dulce și umană”. Ambasadorul nostru a arătat același lucru când a descris educația copiilor: din tinerețe li se învață, toți fără excepție, diverse științe, sunt învățați să fie politicoși, politicoși. Caracter-
Soaremmpt 1856, M 6, sectiunea 0, p. 39 - 66.

În lumina acestui caz, se notează că în tratamentul copiilor nu există nici cea mai mică inerție, nici amărăciune din partea părinților lor, η din partea profesorilor și că din pedeapsa verbală mai mult decât din bătaie, ei sunt crescuți în voință directă. si curaj.
Matveev a călătorit la Paris pentru a încheia un tratat comercial cu Ludovic al XIV-lea, dar eforturile sale în acest caz nu au avut succes.
Pentru tine, nu mai puțin importantă decât descrierile călătoriilor sunt corespondența efectuată de rușii aflați în străinătate în timpul lui Petru cel Mare. În acest caz, ei prezintă o mulțime de materiale prețioase din Cabinet Affairs, care se păstrează în arhiva de stat a Ministerului nostru de Externe. Mulți dintre tinerii care au studiat în țări străine au corespuns cu țarul sau s-au înrudit cu secretarul său Alexei Vasilyevich Makarov și de aici se poate vedea cum tânăra generație s-a apropiat de iluminismul european și cum și-a adoptat-o.
De exemplu, iată fragmente din scrisori similare de la Koion Nikitich Zotov, un traducător al diferitelor cărți și un marinar (pentru cartea sa „ O conversație între amiral și căpitan” și alte scrieri, vezi partea a doua a acestei lucrări sub 1724) .
Konon Zotov a studiat în străinătate în tinerețe. La 11 septembrie 1707, tatăl său i-a scris: „Am primit scrisoarea ta de la poștă, scrisă de la Londra pe 15 august, din care, după ce am fost informat despre sănătatea și șederea ta prosperă în științe, mă bucur un lot, pe care continuu să-l doresc cu râvnă; și mai ales despre aceasta, care mi-a adus mare bucurie și mie și fratelui tău Ivan, că mă întrebi cu răspuns scris, ca să ai voie să slujești pe corăbii de la mine în Anglia. Care scrisoare marele suveran s-a demnit s-o scadă și cu multă milă să te laude pe tine și ca primul vânător pentru cei din treburile lui preferate de stat să impute și să binecuvânteze acea scrisoare cu mâna dreaptă și despre nevrednicul tău de o îndurare împărătească atât de înaltă să bei un paharul sănătăţii maghiare, şi apoi s-a demnit ţie cu multă milă scrie cu suveranul tău, cu mâna ta dreaptă') „...
La întoarcerea din străinătate, Zotov a servit pe nave. După cum vom vedea mai jos, nu a studiat degeaba pe tărâmuri străine, a fost un om

informator, cu o minte vioaie și entuziastă. Ne putem imagina acum poziția sa în instanță în care tatăl său, conform
') Tvtrya nlvyash lui Peter Velkago St. Petersburg, 1774, Ir. 229,-

- 4M - cu un dar de lăcomie, a jucat rolul de bufon al șefului unei companii de bețivi celebri, când a fost intitulat all-joking-stvom, l-au abordat pentru o binecuvântare, iar el însuși nu a semnat altfel decât Aikita wlasnoju hyod Și dintr-o dată, bătrânul Zotov s-a hotărât să se căsătorească și la curte au început multă vreme să facă pregătiri pentru nunta, care trebuia sărbătorită într-un mod clovnesc. Atunci fiul său Kooi i-a scris lui Petru cel Mare, la 14 ianuarie 1715, următoarea scrisoare: „Aveți milă, domnule! Anticipează ispita diavolului, care vrea să fim o nenorocire obscenată: aceasta este supusă înțelepciunii și mijlocului tău. Merită să-mi încununez sfârșitul vieții cu o asemenea coroană, așa cum acum tatăl meu a fost adus prin ispită? O numesc cu îndrăzneală o ispită, din moment ce înțelepciunea lui Solomon urăște astfel de oameni, după ce a scris, ca și cum conștiința lui ar fi fost moartă față de trei lucruri, dintre care cel mai josnic era înaintea lui adulterul vechi, în esență și-a diminuat sensul. În acest moment, îmi răsplătesc ultima datorie filială, cu plâns sincer rugându-mă maiestății tale, astfel încât voința ta să-i facă conștiința să fie inteligentă față de el însuși - ... În plus, Zotov vorbește despre viitoarea sa mamă: „Cred că ea se căsătorește pentru asta, ca să o poată lipsi de noi, copiii lui, de la Dumnezeu și de la tine, suveran, moștenire vrednică de noi, cu care ai cinstit pe tatăl nostru, ceai pentru el de la noi. În restul bătrâneții lui, va fi de ajuns dacă Maiestatea voastră îi va indica fratelui meu Ivan să fie alături de el, care de atâta vreme, pentru voia sa, a lânceit și a fost îndepărtat de mila voastră. Totuși, acum tatăl nostru se demnește să ne spună: aș fi bucuros să renunț la căsătoria mea, dar nu îndrăznesc să-i mâniesc maiestatea regală: s-au adunat atât de mulți bătrâni pentru mine și s-au îmbrăcat rochii. Gândește-te la toate acestea, miluiește-l pe bătrânețea lui și pe noi, orfanii, pe care te-ai demnit să-i ai sub acoperiș de atâta vreme... El (tatăl) se demnește să spună că nu te voi părăsi, dar nu credem că , căci a zis: Dacă ești făcut după voia ta prin voia mea, atunci îți voi pune un asemenea diavol pe gât, încât să nu te mulțumești cu stomacul. Sper că maiestatea voastră s-a abținut cu milă de la numele nostru de familie într-un mod greșit, astfel încât să fim dintr-o dată asupriți și ruinați de sosire ') "...
La zece zile după această scrisoare, adică la 24 ianuarie, țarul a scris cu mâna sa o instrucțiune adresată căpitanului locotenent Kanon Zotov, al cărei prim alineat scria: „Să meargă în Franța în porturile maritime și majoritatea dintre toate, unde este flota lor principală . Și acolo, va fi posibil, și trăiesc liber sj "... Printre alte sarcini, Zo-
*} Sh. dela II M 23
*) Instrucțiuni turnate η cab. dil. Eu, M ZYa l. 187 - 188; publicat de Berna în Biografia lui Yadmiralogue I, 240-241.

vón a întreprins „tot ce se datorează lotului, pe mare și în porturi pentru a găsi cărți; de asemenea, ceea ce nu este în cărți, ci este reparat din obicei, apoi amintiți-vă și traduceți totul în slavonă cu calmul nostru și nu urmăriți calmul lor ...

Deja în 1715, Zotov se afla în Franța și, la 7 octombrie a acelui an, îi scrie printre altele țarului: „Îndrăznesc să sugerez maiestății voastre: pentru că ofițerii din amiralitate sunt grefieri care răspund de jurisprudență și alte drepturi de știut sigur, pentru asta n-ar fi rău dacă Majestatea Voastră l-ar instrui pe episcopul de Ryazan să aleagă doi-trei oameni dintre cei mai buni latiniști din mijloc! articolele de oameni, adică nu din pedigree, sunt mai jos de cele ticăloase, pentru ca pretutindeni oamenii de pedigree să disprețuiască lucrările (deși, după proporția raselor și numelor lor, ele ar trebui anulate și în știință înainte). alții); dar cel ticălos nu se mai gândește cum să-și umple pântecele.; Și să-i trimit aici pe acei latiniști ca să treacă această știință, aș ști cum se gestionează curțile și tot felul de afaceri judiciare în amiralitate. Vă spun că acest lucru va fi necesar în viitor. Cer milă din vina insolenței mele: cu adevărat, suveran, această insolență nu este dintr-un singur lucru, ci doar din zel

În general, Zotov în Franța a îndeplinit cele mai diverse misiuni: a repartizat intermediari ruși în serviciul francez, a căutat copaci de dafin care nu depășesc două picioare *), etc. Ca persoană vie și, după cum se poate vedea din scrisorile sale, frivol, el însuși la toate, în cele din urmă se deranja deseori de faptul că nu i se încredința. Scrisorile sale de la Paris către țar și biroul către secretarul Makarov ne descriu foarte bine această persoană.

La 18 noiembrie 1715, Zotov i-a raportat lui Petru cel Mare:

„Îmi amintesc că englezii, când făceau o alianță cu regele Portugaliei, o puneau între alte articole, pentru ca acest rege să nu-și scadă banii de argint dacă voia să facă alții noi, și care s-au făcut, să nu strângă. preturi, vezi ca banii lor sunt mai grei decat cei englezi. Și asta a fost făcut pentru a aduce efimki portugheze (care se numesc cruciade) în Anglia, ceea ce a fost făcut. Pe vremea când eram în Portugalia, chiar și atunci, cu mare dificultate, se putea schimba aur cu argint, iar acum, ceai, îmi este și mai greu. Uită-te, domnule, ce adevăr și alianță prietenoasă, dacă nu cea mai mare insultă și interesul tău. De dragul acesta, Majestatea Voastră, nu numai cu Franța), este clar necesar să faceți comerț, dar și cu alții, ca cu Florența, unde este orașul Livorno, unde sunt atât de mulți.

'j Zhpaeopvsaaiya amirali Berkha I!, 243 - 244. ') Paul. suspin. cap Y, X 30e8.

Britanicii și olandezii transportau mărfuri rusești și anume: yuft, caviar presat, ceară și altele.

„Fostul rege al Franței, care, văzând o desfășurare fără profit în poporul cu pedigree al statului său (înainte, în vremuri trecute, era că, dacă unul dintre nobili începea să facă comerț, atunci pierdea onoarea nobilimii și simbolul din acea cinste a fost luată, pentru că erau nevinovați să poarte sabia), și în acest scop au dat un decret că nu este pierderea onoarei nobilimii, dacă cineva face comerț cu o turmă, de parcă ar fi fost eliberate corăbii din ei înșiși și așa mai departe. Și pentru ca oamenii săi să se obișnuiască, el însuși a trimis corăbii cu mărfuri și a poruncit vecinilor săi să facă la fel, pentru ca întreg statul său să imite acest exemplu. Și văzând că s-au înmulțit corăbiile comerciale, atunci s-a gândit că pentru apărarea lor este necesar să se facă corăbii militare, iar marinarii erau deja pregătiți: din aceleași corăbii comerciale le ducea la corăbii militare, ori de câte ori era nevoie, și toate marinari, oricare ar fi ei în stare,

clasă (a căruia va fi o descriere explicită înainte). Despre această politică a lui, pentru a îmbogăți statul și a înmulți marinari, am fost de mult în cărțile englezești, iar acum aud confirmarea acestui lucru chiar de la francezi. Îmi voi ierta cu cea mai umilă iertare pentru introducerea celor menționate mai sus în această scrisoare, ceaiul, că pentru aceasta nu voi avea mânie, decât distrugere, dacă nu s-ar fi cazul să transmit acest lucru Majestății Voastre acum ').
16 martie 1716, către țar: „Încă găsesc poziția majestății mele de a informa despre domnul Efim Raguainsky: de mulți ani nu a avut nimic de la unchiul său (Sava Vladislavovich Raguaiiskago - despre el, vezi mai jos în capitolul IX).) întreținerea lui aici, motiv pentru care a căzut în datorii, fapt pentru care a fost trimis la închisoare de mai multe ori, iar acum în închisoare se află într-o nevoie extremă. Eu chiar simpatizez cu asta: nu toată lumea știe că este din Ragusa, dar ei îl numesc nobil rus. Și într-un astfel de blestem de la unchiul său trădat că e înfricoșător să auzi - te târăsc de păr, dar te duc la închisori! Cu mila divină, îl voi favoriza pentru a-i porunci unchiului său să-și răscumpere datoriile și să-l returneze în Rusia. Am transmis asta maiestății voastre, protejând reputația poporului rus, pe care toată Europa îl recunoaște ca buni cavaleri prin meșteșugul dumneavoastră special regal „...
În aprilie 1716, către Makarov: „Mi-a ajuns scrisoarea ta din 14 martie din Gdansk, în care ai vrea să știi că ai întârziat să-mi trimiți în curând 100 de piese de aur. Și acest lucru este atât de dezgustător încât vă demniți să faceți o rezervă cu mine, care vă datorează viața - într-un cuvânt, părintele Nikita Moiseevici
*) Kib. AU C și 23 l. 430 - 431.

pentru naștere, pentru creștere și ție pentru binecuvântări și îndurare. Și de vreme ce te cinstesc, suveranul meu, din acest motiv, vă rog cu îndrăzneală să încercați, vă rog, să-l răscumpărați pe domnul Raguzin-sky din închisoare. De asemenea, să-l duc pe Suvorov la Petersburg; oameni cruzi! (subliniat în original).
Către țar, 29 octombrie 1716: „Am scris prin poștă secretarului Majestății Voastre, domnul Makarov, că în aceeași zi voi avea o comandă prin corespondență de la domnul Marechal și viceamiralul d’Eutre, ce se va întâmpla din aceea accident, despre a vrut să-l informez pe Majestatea Voastră în curând. Din acest motiv, vă informez acum prin această scrisoare că am fost alături de el la ultima dată a aceleiași date și m-am primit cu atâta bunăvoință, ca și cum fiul său, pentru cinstea Majestății Voastre, la care nu mă așteptam de la el pt. amarajul trecut din partea domnului Le- „Orta (pe atunci agent rus la Paris); dar domnul Bonmazarus, care vrea să se îndreptățească foarte mult în fața Majestății voastre împotriva tuturor scrisorilor și cuvintelor superficiale, a prevăzut cu adevărat acest lucru pentru mine cu mare dificultate, și cum a fost înaintea mea cu el (adică a dat o asemenea descriere a Majestății Voastre, încât , în prezența mea, domnul Marechal a numit-o pe Majestatea Voastră creatorul poporului rus. Ce se poate spune în lauda voastră, suverană, mai bine decât aceasta? - Atunci i-am sugerat că Majestatea Voastră vrea să aibă comerț cu toate statele din jur, și mai ales cu Franța, pe care i-a făcut plăcere să audă. Și pentru că ridică „multe și alte lucruri guvernează ca la sea-skagodel, mi-a spus că voi face astfel încât să fie plăcut atât coroanei rusești, cât și a noastră (va fi rezonabil ca contele de Toulouse să aibă onoarea a unui amiral, iar el totul este în

control). Și în curând voi avea un tratat de comerț și-l voi trimite
Majestății Voastre prin poștă cu domnul Bonmazar, ca să vă demni să-l
înrolați și aici se va face și el. Este adevărat că asta nu este treaba
mea, dar ce pot face? Când Dumnezeu a garantat puii să slujească
maiestatea voastră într-un astfel de caz, în care ambasadorul domnul
Matveev și alții nu au putut să comită nici o faptă...
În aceeași dată, lui Makarov: „Sunt foarte întristat că nu am scrisori
de la harul tău. Mi se pare că un pic subțire în scrisorile mele, dar
doar chiar gelozia mea, atât pentru maiestatea regală, cât și pentru
patrie. Poate scrie-l ca să pot, conform scrisorilor tale, fie să
adaug, fie să scad această gelozie. Și ce se face aici, și despre asta
printr-o scrisoare către maiestatea regală se știe. Așa că cunoașteți
sclavii regelui! De îndată ce slujitorii noștri vor afla acest lucru,
sper că vor căuta distrugerea mea, fiind invidie „cel mai mult și
păstrându-și interesul particular. Numai în aceasta mă încred în
Dumnezeu, în împărat și în mila ta părintească față de mine și

Nu vreau să am pe nimeni altcineva până la mormântul meu, pentru că ei
linguşesc cu gura, iar limba lor era o sabie
În căldura zelului său, Zotov a început să vorbească cu mareșalul
d'Etret despre căsătoria țareviciului Alexei Petrovici cu una dintre
fiicele ducelui de Orleans, despre care s-a grăbit să informeze țarul
în decembrie 1716. Pentru o astfel de amestecare în combinații
politice, i-au trimis o mustrare de la curtea noastră prin Makarov, iar
Zotov i-a scris ca răspuns, la 11 ianuarie 1717:
Scrisoarea ta, din 1 ianuarie, primită aici intactă, pentru care îți
sărut picioarele. Și dacă vă rog, învățați-mă patern, de dragul acesta,
vă datorez, suveranului meu, ca fiu, să aveți o revelație și acum vă
transmit că despre căsătoria prințului suveran am vorbit doar în acest
fel: Domnul Marechal d'Etret a primit o scrisoare de la Sankt
Petersburg, în care este scris că suveranul a ordonat prințului suveran
să vină la el pentru căsătorie. Acest lucru este obișnuit, a întrebat
el: știm ce prințesă poartă? Au spus că nu știm. Apoi, ispitindu-l, l-
au întrebat aceasta: ai multe prințese în Franța, dacă dorește
majestatea regală, cum ai vrea să gândești? La care a spus: nimic nu i
se va refuza majestății sale aici. Așa cum am avut cu el, într-o
discuție cu ducele, DH)rlthan l-a auzit răspunzând: M-aș bucura că asta
s-a făcut deja astăzi. Într-un cuvânt, totul se spune vântului. Cu
toate acestea, sunt încântat că le-am recunoscut marea reverență față
de măreția regală. Iar legaturile, sub numele suveranului erau
mentionate: cine a fost asa temeroasa sa spuna aceasta propunere fara
sa aiba decret? Și conversațiile de aici - se căsătoresc și divorțează,
îi pun pe regat și le iau pe reginele și vorbesc despre tot felul de
lucruri. Ceea ce am declarat cu arzătoare dorință a fost motivul pentru
timpul scurt de prindere a corespondenței, căci era necesar să dam
motivele acelei dorințe, chiar și esența: 1) că curtenii unei astfel de
prințese puteau introduce curtoazia în obiceiul nostru; 2) pentru ca
suveranul, prin ea, să poată aduce toate științele în Rusia; 3) că
toată Germania nu a îndrăznit să-l mânie pe suveran în nimic, căci acum
electorul de Hanovra și regele Angliei și turcul ar fi luat deja febră;
4) deși suedezul nu este foarte respectat aici, dar această căsătorie
ar fi complet. a tăia calea. Acum susțin că alianța cu Fraction ne este
foarte utilă, pentru că nu se pot face rău unul altuia, ci atât bine
cât vor. Cezarul nu va iubi niciodată curtea noastră, pentru motivul că
suveranii noștri sunt scrisi de împărați... Este de datoria noastră să-

i urăm suveranului orice bine, fiecare după propriul raționament, iar el, suveran, își cunoaște mai bine interesul. decât oricine. Cine îndrăznește să gândească altfel? Въ
>) cabină. cazul 11, M 27, l. 8-9, 13, 90-91, 89.

În aceeași scrisoare am scris cu îndrăzneală că nu aș avea asta pentru un servitor bun care altfel ar sfătui. Și vă mărturisesc vouă, suveranul meu, ca unui părinte spiritual, că am scris ceva pentru Kurakin. Știți cum este la noi: măcar o suprasolicitare, dacă Konon Zotov n-ar fi făcut-o și i-o oferă! De ce, prin actualizarea sa, m-a împiedicat să-l recomand pe domnul Bonmazariy Majestății Țarului, dacă nu pentru asta? Un astfel de om, dacă suveranul său s-ar demni să-l recunoască, ar da un milion pentru el: are mai multe degete într-unul și minte, și onoare și fermitate, decât în tot corpul lui Kurakin, pentru că tendința lui murdară. trucuri pentru a face oameni, da pădure - piti. Am uitat că profetul Daniel a scris: un neam nu se va reforma; pe pământul omului rău, răul va putrezi pentru totdeauna! Ce ți-am scris aici, pot să-i spun și eu, fără prejudecăți. Sunt enervat că m-a pus înaintea suveranului ca un copil atât de mic și un prost încât nu pot să văd un om bun și un necinstit. Un orfan și un sărac m-au atacat... un om deosebit de milos! Pătrunde minți princiare! Ce vină ai găsit pe Bonmazar? Că el, când avea 20 de ani, a furat o afine în Italia și a fost dat afară 20 de ani pentru asta. Simțiți-vă liber să-i speriați; dacă îi alungăm pe toți cei care cunosc afine în tinerețe, atunci nu va fi nimeni care să servească ceaiul. Un alt motiv este o tuse că a fost în închisoare timp de 4 ani în Olanda, și acesta nu este un motiv, pentru că dacă ar fi vinovat, nu ar mai fi în viață, dar statisticile în sine au fost eliberate cu rușine... Kurakin va auzi asta de la eu și el însuși că nu sunt mânia lui mă voi teme, pentru că nu am nici mobil, nici imobil: nu este nimic de luat și nu este nici un fel de apăsat în moșii, căci prin mila suveranului am fost folosit la mări!
23 ianuarie 1717, lui Petru cel Mare:
„Prea suveran țar, cel mai milostiv suveran! Odată i-am scris secretarului Majestății Voastre, domnul Makarov, că fac un lucru aici fără teamă și care, dacă o fac, îi va face pe plac Majestății Voastre. Astăzi s-a întâmplat: trimit doi domni la Majestatea Voastră, anume domnului Vigourou și domnul de Lavoie. Domnul Viguru este un baron și are propriul său pământ. Aici i s-a dat un colonel, dar nu a vrut să accepte acest lucru și a vrut să se prezinte Majestății Voastre; este și doctor martor în jurisprudență – știință pe care trebuie să o cunoască un auditor general și un judecător din amiralitate. Acest domn m-a recunoscut de la domnul de Lanois, care are secrete minunate și pe care, în afară de el, nimeni nu le cunoaște. M-am îndrăgostit atât de mult de ei, încât nu am vrut să mă despart de ei și l-am rugat pe domnul Vigoura să-l convingă să meargă în Majestatea Voastră, promițându-i acceptarea grațioasă. Dacă aici li s-ar fi informat de plecarea lor, atunci aș dori ceai, ca să fie băgați în premii, și mie, ca să nu fie la fel. Pentru asta, din
unsprezece

*
permiteți-le să le primească pe ascuns și ca și cum ar fi sosit ei înșiși, și nu eu i-am trimis afară...”

În aceeași dată și an, Zotov i-a scris lui Makarov:
„Această scrisoare a grației tale va fi înaintată de Asanasij Danilovici, pe care nu am vrut să vină la tine fără nicio curiozitate. Pentru aceasta, acum vă va aduce doi oameni, despre care v-am făcut aluzie doar o dată, suveranul meu, în scrisorile mele, dar acum am scris destul maiestății regale. Poate, fiți milostivi cu ei și împiedicați-i să îndure nenorocirea unor oameni ca Kurakin. Te rog să vezi singur că ești demn de mila suveranului și de alte favoruri...
Citind aceste laude entuziaste ale sale, așa cum a spus Zotov, curiozități, nu există nicio modalitate de a bănui sinceritatea lui - nu, era ferm și profund convins de superioritatea și calitățile minunate ale lui Vigourou și de Lanois. Zotov, ca un rus naiv, era fascinat de curtoaziile franceze, înfățișarea lui strălucitoare îl întuneca, iar acest lucru se remarcă mai ales din scrisoarea lui către Makarov, 11 februarie 1717, în care scria printre altele: „Spun despre mine că Sunt despre domnul Bonmasariem Sunt drag domnului Marechal d'Etre - ea, ea, ca un fiu! Doamne să-mi dea atâta fericire în Sfânta mea Rus'! Iar maiestii regale are mare evlavie *) "! „.
Vigourou și de Lanois, după cum s-a dovedit după sosirea lor în Rusia, după părerea francezului rezident la curtea noastră, istețul Campredon, erau oameni foarte goali și mai mult frazești și lăudăroși, ca toți căutătorii de avere din Limba franceza. Soția lui De Lanois a fost mentor în franceză pentru fiicele lui Petru cel Mare - Anna și Elisabeta, iar soțul ei a asigurat că este doamnă de stat la curtea rusă. Când prințesa Anna Petrova s-a căsătorit cu ducele de Holstein și, sub Petru al II-lea, a fost nevoită „împreună cu soțul ei să părăsească Rusia la Kiel, franțuzoaica de Lanois a însoțit-o acolo și, după moartea ducesei, s-a întors în Franța. În timpul domniei Elisabetei, ea, în speranța milei fostului ei elev, a apărut din nou la Petersburg la curte, dar a fost în curând escortată de acolo, ceea ce este menționat în notele Ecaterinei a II-a. Sam de Lapua, chiar și în timpul vieții lui Petru cel Mare, i-a scris un panegiric în versuri franceze proaste. Un glumeț dintre compatrioții săi, tânărul Schleinitz, i-a scris în batjocură o scrisoare poetului în numele lui Fontaineville despre alegerea sa pentru poezie ca membru al Academiei Franceze de Științe. De Lanois și prietenul său Viguru au fost încântați și au crezut multă vreme că toate acestea
*) Un fragment din pasem lui Zotov yazlpeyay m Kab. cazul P, L 32.

Adevărat. L-au descurajat pe de Lanois doar de teamă că gluma nu va ajunge la Petru cel Mare.
Vorbind despre rușii care au studiat în străinătate în timpul lui Petru cel Mare, este imposibil să trecem în tăcere despre o împrejurare care, fără îndoială, a fost un obstacol important în calea tinereții noastre de a dobândi cunoștințe solide acolo - aceasta este o lipsă de mijloace materiale și, în general, nepăsare extremă, prin grația căreia tinerii ruși au fost lăsați în locuri îndepărtate.marginile complet la mila sorții, fără aproape niciun ajutor. Desigur, nimeni nu ar îndrăzni să-l învinuiască pe Petru cel Mare pentru asta: pretutindeni și pretutindeni trebuia să lucreze pentru toată lumea, neobosit, de multe ori neavând odihnă nici de zi, nici de noapte. Executorii testamentului său, cu excepții foarte rare, făceau doar ceea ce le poruncea sau le confirma regele, iar el, cu o varietate de ocupații, cu o multitudine de planuri pe care voia să le ducă la îndeplinire, nu-și putea aminti cu ușurință confirmările lui. ordinele date lui. Nu este de mirare, așadar, că

tinerii săraci, abandonați „pentru știință” în diverse orașe ale Europei, au suferit adesea nevoi și tot felul de „privațiuni” din lipsa de grijă față de ei. În capitolul despre traducători, vom avea ocazia să subliniem acest lucru de mai multe ori, dar aici cităm drept confirmare câteva dintre scrisorile lui Yurov și Avram, strămoș al poetului Pușkin *). Amândoi au fost lăsați la Paris când Peter a fost acolo în 1717.
*) Când Petru cel Mare, la prima sa călătorie în Europa, se afla la Londra în 1898, favoritul său Leeort îi scria adesea scrisori în rusă ruptă și, în plus, cu litere latine (sunt păstrate în arhiva statului * m.i.d. într-un baston aparținând biroului 11. V., sub -Ch '2; Acolo, de altfel, aflăm că Le + ort i-a cerut țarului să obțină arapov la Londra și, la 8 februarie 1898, a scris: „poujalest nie za-bouvat coupit arabi”, iar la 25 martie: scholobiou (a se citi: chelom). beat) milosIwoia , schto ti is-woUs arapof doseiats". Poate că, pentru a-i face pe plac lui Lechort, Peter a primit cu adevărat un copil de arap la Londra, despre care în 1699 Peter Apraksin a raportat țarului: căpitan cu Ivan Chip Tariom; acum este mult mai familiarizat cu limba rusă; pe care a avut oarecare durere grea, din aceea, suveran, cu ajutorul lui Dumnezeu a vindecat. Și ți-am scris despre botezul lui, suveran, înainte de asta, dar nu a fost nici un decret de la suveranul tău, dar el nu a fost botezat cu mine până în ziua de azi * ... (Cab. Cazurile II, -Ch 1) înainte de a pleca el la Paris în 1717, a fost cu persoana regelui timp de 17 ani. În Biblioteca Publică se află un portret al lui Petru cel Mare, cu un negru stând în spatele lui. În articolul „Arap lui Petru I și Kalmyk al Ecaterinei □ (Sankt Petersburg. Ved. 1861, Λ 191) se spune că, deși numele arapului din portret nu este vatsano, totuși trebuie să existe o imagine.
II
Biblioteca „Runivers”

O jumătate de an mai târziu, la puțin timp după plecarea țarului, Abram și Yurov au început să se plângă de lipsa fondurilor pentru întreținere și solicitări de creștere a întreținerii:
„Premilostiv suveran! Ceea ce ne-am hotărât, după dorința noastră, și îl vom gestiona cu desăvârșită sârguință, după cum poruncește poziția noastră, promitem maiestatea voastră ca să fim vrednici de protecția voastră plină de har. De aceea, neavând nădejde, ce mijlocire, pe lângă singurul dispreț al Majestății Voastre, ne rugăm cu cea mai umilitate pentru disprețul mizeriei noastre și ne definim cu salariul de suveran al vostru, cu care am putea trăi aici fără datorii. Cu adevărat, în privința lui Dumnezeu Însuși, informăm cu adevărat că în aceste țări este imposibil să trăiești cu două sute patruzeci de efemere franceze, fără vreun capriciu. Miluiește-te, domnule, să nu ne înveți să fim disperați să ne împlinim și să ne împlinim dorința, după poziția noastră și după promisiunea noastră față de măria ta. Nu îndrăznim să stabilim suma, dar ne bazăm pe generozitatea dumneavoastră regală și paternă și pe raportul corect despre noi făcut de căpitanul locotenent Koion Zotov. Și așa, așteptând această bunătate, rămânem fiii și sclavii Majestății voastre, cei mai umili și credincioși - Alexei Yurov. Avram. Din Paris în ziua de 5 martie 1718.
Către biroul secretarului Makarov, de mâna lui Abram:
„Cunostul meu domnule Alexei Vasilievici, domnule! Vă rog, suveranul meu, să nu ne lăsați într-o asemenea sărăcie și să aplicați aici milostivirea voastră ca o cerere către Majestatea Sa pentru noi săracii, disprețuind toate faptele mele stupide și tinere arătate mie

însumi (sic) și arătați-ne mila ta părintească. , parca peste copiii nostri, ca sa nu ne pierdem in saracie aici (sic). În adevăr, suveranul meu, nu ne putem sătura cu anumite 240 de efimka franceze și despre care au scris maiestății sale, de altfel, vă cerem milă. În acest timp, rămân cu tine, suveranul meu, slujitorul Avram. Paris m/n martie 1718.
„Cel mai milostiv rege și suveran! Cel nesănătos caută un medic, dar cel bolnav: cum eu, bineînțeles, sunt deja întristată pe dinafară și pe dinăuntru, neavând alt medic, nici medicamente, poți să-mi vindeci sărăcia cu înalta mila a Majestății Tale. Da, suveran milostiv, sunt deja într-o sărăcie extremă și. împiedică
și anume arap Ibragim - un descendent al lui Pușkin. Bogat în inerție, sunt o perucă rafinată, reprezentată de gravor în portretul lui Petru, este Fantezia artistului, întrucât, de altfel, țarul nu suporta luxul în ținuta sa. Cum poți fi sigur că negrul înfățișat în spatele regelui nu este și fantezia artistului? Să remarcăm, pisoi, că în articolul menționat, pe baza unei indicații incorecte a lui Pușkin însuși, a fost arătat în mod eronat momentul de la care arap Hannibal a început să fie cu Petru.

mult sărăcia voastră vă este plăcută după dorința noastră de a împlini, căci urletul științei pentru nimic nu se dă aici, dar fiecare plată are nevoie de a ei. Nu voi uita niciodată decretul plin de har al Majestății Voastre, care, când ați părăsit Parisul, ne-a fost dat pe cale orală, nu ca sclav, ci ca copiii noștri, ca să nu cădem în închisoare. Dar mi-e frică cu adevărat de asta, nu de dragul extravaganței, nici de festivități, ci de dragul sărăciei noastre, s-ar putea să devină în curând, pentru că nu este posibil în niciun fel să te protejezi cu două sute de tancuri franceze cu un salariu fixat cu bunăvoință al Majestății Voastre. Tandru supărat, mare suveran, pentru sărăcia noastră, prin marea ta milă obișnuită, ai poruncit să adaugi salariul suveranului tău! Uite, suveran și părinte milostiv, strigând cu lacrimi către tine, care nu ai altă nădejde, nici adăpost, nici mijlocitor, în afară de măreția ta! Într-adevăr, nu într-o manieră ipocrită, întindem o cerere, ci în lacrimi, și ne vom aștepta la înalta milă a Majestății Voastre, cel mai milostiv Țar și Suveran al nostru, cel mai umil slujitor Alexei Yurov. Din Paris, 1 noiembrie 1718.
În decembrie același an, Abram și Yurov au trimis din nou o petiție plină de lacrimi pentru o creștere a banilor lor de întreținere. Un alt rus, care a fost și ei în același timp la Paris, Gavril Rezanov, a avut mai puțină răbdare și i-a scris, la 20 februarie 1719, lui Makarov următoarea scrisoare:
„Domnul meu Alexei Vasilevici! Maiestatea Sa dorește ca noi să învățăm științele în care suntem hotărâți și voia Majestății Sale s-ar împlini dacă ar fi caritatea voastră, ceea ce nu văd până astăzi. Au trecut șase luni de când lucrez neîncetat pentru tine și îți cer să-mi transferi salariul pentru jumătatea iunie 1718, dar nu văd nimic de la tine, nici salariul, nici transferul, nici răspunsul tău. Și dacă ar fi dorința ta ca voința suveranului să se împlinească, atunci ai raționa că nu am comerț, cu ce aș putea să mă hrănesc și să fac bani pentru întreținerea meșterilor. Și fiind atât de mult timp fără să primesc salariul Majestății Sale, nu pot fi altfel ca un cerșetor, pe care nu-l certați și ne lăsați aici săraci, ca vitele. Și în adevăr au venit deja ca să nu mai fie nimic de băut, dar stăpânii sunt gata să plătească și (?), Pentru care sunt nevoiți să ia, pentru că nu vor să creadă în datorii. De asemenea, vă rog să-mi transferați fără întârziere salariul

de mai sus, tot pentru jumătatea ianuarie a anului 1719, ca să pot îndeplini voința suveranului și să-mi termin știința și să nu-mi pierd timpul „...
') Cabana. Cazul II, M 38, l. 82, 86, 83-84, 93. ') Biroul. pl, II, Jt 42, fol. 71.

La începutul anului 1722, principe. Dolgoruki a anuntat lui Avram decretul regelui de a se intoarce la Petersburg pe mare, iar apoi i-a scris lui Makarov, in februarie 1722, de la Paris: „Te rog, suveranul meu, sa raportezi maiestiei sale ca nu sunt om de mare: tu. tu, suveran dragul meu, dacă te rog să știi cât de curajos am fost pe mare, dar niciodată nu mi-am pierdut obiceiul. Moartea mea va fi dacă nu-mi vor arăta mila lui Dumnezeu... Dacă maiestatea imperială nu dă nimic, ce aș ajunge la Petersburg pe uscat, atunci sunt bucuros și gata să merg pe jos... Vă rog să comunicați domniei regale că am fost în serviciul aici locotenent de inginerie, în care regimentul a slujit un an și jumătate ca student. Au făcut aici o nouă școală pentru tineri ingineri în 1720, în care școala nu accepta străini, cu excepția celor care urmau să ia serviciul francez; dar eu, sperând că n-ar fi contrar mării sale, că am acceptat slujba pentru cea mai bună învățătură, și dacă maiestatea sa s-a demnat să-mi poruncească să rămân anul acesta la învățătură, atunci noi înșine am făcut o cetate fără stăpâni pentru a preda, precum și diverse și pentru subminare „... Avram a cerut să mai rămână ceva timp în Franța și în încheiere a repetat din nou: „Nu cer decât, pentru Hristos și pentru Maica Domnului, să nu merg pe mare; despre școală, despre care (sic) v-am raportat, și nu este aici lângă Paris, la doar o sută de mile depărtare de Paris, dar mi-au scris să vin la Paris și am ajuns astăzi.
Într-o scrisoare din 5 martie, Abram s-a plâns lui Makarov că mor de foame în Franța, deoarece își primeau salariile în bani de hârtie, care apoi au scăzut în preț: tu, sper, ești cunoscut prin contele Musin Pușkin (Platon), ce trai aici cu bani locali. Și dacă Platon Ivanovici nu ar fi fost aici, atunci aș fi murit de foame: el, prin harul lui, nu m-a părăsit, că a luat masa și a luat masa cu el toată ziua... Sper că maiestatea sa imperială nu-mi va ordona să plece, după plecarea lui, s-a demnit să ne spună pe buzele lui Alexei Yurov și mie că dacă am fi risipiți sau am merge la închisoare, atunci nu ne-am fi milă de la Majestatea Sa pentru răscumpărarea noastră. Atunci, m-am demnizat să spun: dacă studiem cu sârguință, și pentru a avea o viață bună, atunci te voi părăsi.- Și te informez, suveranul meu, că toți rușii știu ce sârguință am avut pentru învățătura mea (sic) , și cât de mult mi-ar plăcea să văd unde aș putea învăța mai bine. Am acceptat și serviciul pentru a-mi cunoaște mai bine afacerea, unde nu erau acceptați străini, cu excepția celor care ar accepta serviciul în Franța. Fie că am slujit, trăind sub maiestatea sa 17 ani - sunt alungați de aici, ca câinii, fără bani! Măcar nu m-au lăsat să mă ridic, dar te rog

daca te prindeam iti dadeau salariul anual, mergeam cu el. Dacă nu este suficient, atunci aș cere milă pe drum, dar nu voi merge pe mare - voința maiestății sale!
22 aprilie 1722, Avram către Makarov: „Îți mulțumesc foarte mult, amabilul meu suveran, că mi-au poruncit să-mi transfer banii, pe care (sic) i-am primit aceasta Și în ziua acestei luni, tot ca să pot merge cu domnia sa (prințul Vasiliev Lukich Dolgoruky) la Sankt Petersburg

„... Urmează o cerere de plată a datoriilor sale, făcută cu ocazia declinului banilor de hârtie. „Poate, suveranul meu îndurător, poruncește-mi să arăt mila ta, ca să nu fiu părăsit. Și că mi s-a poruncit să merg cu domnia sa și vă rog, suveranul meu, să-i scrieți cât timp este caustic să locuiască aici la Paris, ca să mă poruncească să beau și să mă hrănesc la el, ca să pot. iarăși mă îndatoresc, nu am nici măcar un ban în suflet, dar el a spus: deși mori de foame, nu am pâine pentru tine și nu am un decret să te hrănesc! De asemenea, ca să nu ne lase pe drum, ca să poruncească să fim conduși singuri (caii) și hrăniți pe drum, ca să nu murim de foame „... ').
Lun.
Manuale antice pentru educația nervoasă a copiilor în alfabetizare. Concepte de gramatică în vremuri. Împrumuturile lui Smotrpts-kago (1619) la începutul secolului al XVII-lea.
În 1596, în biblioteca Frăției Ortodoxe din Vilna, a fost tipărit un grund sub titlul: „Știința de a citi și înțelege literele slovene, tutyzh și despre sfânta Treime și despre sărbătoarea Domnului 2). Aici, pe lângă alfabete, depozite, rugăciuni (în Simbolul Credinței din membrul despre Съ. Spirit nu există adaos al cuvântului adevărat) și vocabularul sau interpretarea unor zicători, s-au adăugat articole: ъ și răspunsurile expuse conceptele de sacramente și Sfânta Treime); b) despre întronarea Domnului și c) despre semnul crucii. Aceste articole au fost cauzate de evenimentele de atunci din sud-vestul Rusiei: la sfârșitul secolului al XVI-lea, acolo a început să funcționeze propaganda catolică, iar frații Stefan și Lavrenty Zizaniy, cunoscuți oponenți ai papalităţii, au încercat în manualul luat în considerare. , din lipsă de nume și atunci
ŋ cabină. d * la P, M 59, a. 82-99.
Recenzie de babdiogrmi ruso-rus, Sakharom T. i, apt. 2. M 101.

 khyazi, să interpreteze principalele dogme acceptate de Biserica Ortodoxă și să o deosebească de alte confesiuni creștine.
Un alt manual a fost publicat în Vilno, '), 1621: „Gramatică albo adăugare a scrisului pentru cei care doresc să înveţe limba slovenă când sunt copii mici”, cu o imagine pe pagina de titlu înfăţişând o clasă şi un profesor care pedepseşte un elev cu tije. În acest manual, se presupunea că, atunci când preda alfabetul, să familiarizeze elevul cu gramatica, motiv pentru care la început s-a spus: „și acest alfabet, din cartea osmochastniei, adică gramatica”. Alfabetul este așezat astfel: az, fagi, trezește-l, tu vei fi cel, ne trezim doi, trezește-te cu mine etc.; într-o copie a exemplelor pentru a explica vocea pasivă; conceptul de prozodie este dat în exemple: treziți-vă și treziți-vă, credeți și gătiți etc.; ortografia este afișată într-o colecție de cuvinte în ordine alfabetică, scrise sub titluri. După rugăciuni * *), la copii urmează mai întâi diverse instrucțiuni despre evlavie, blândețe și ascultare, iar apoi către părinți: „ vouă, părinților și profesorilor, spunem așa: nu îndepărtați pedeapsa copilului vostru: nebunia este legată de inima tinerilor. copil, chiar daca ii dau liber arbitru, in sfarsit sa-i faca de rusine mamei, daca-l pedepsesti cu toiaga, nu va muri de ea. Tu, Doamne, bate-l cu toiagul, izbăvește-i sufletul din iad; dacă îl pedepsești în tinerețe, te va odihni la bătrânețe. În același loc mai spune și apostolul: copii, ascultați părinții voștri despre Domnul, dacă este prima poruncă în făgăduință, să vă fie bine și să fiți lungi pe pământ. Aceste sfaturi despre tratamentul strict al copiilor au fost ulterior acceptate ca axiome de nerefuzat în multe publicații și la începutul secolului al XVIII-lea

(în primeri, Itik etc.). În spatele instrucțiunilor se află pildele lui Solomon, zicerile lui Iisus Sirah, învățăturile lui Tobie către fiul său, iar în încheiere „legenda a ceea ce Sf. Chiril este un filozof al alfabetului în limba slovenă și cărți care traduc greacă în slovenă”, ceea ce apare în manuscrisele secolului al XIV-lea.
Primul primer la Moscova a fost publicat în 1634 3). „prin trudă și sârguință, după cum se spune în postfață, de către Vaoilya Fyodorov Burtsev și alți muncitori”. Aici nu există prefață, versete și imagini, iar în Crez în al 6-lea membru există deja adăugarea de „adevărat”. Munca și sârguința lui Burtsov în această ediție au constat în faptul că, după ce a retipărit precedentul Vilensky în manualul său, a adăugat o postfață, ceea ce explică parțial de ce am avut atât de dispreț față de străini pe vremuri și, în același timp, mare.
η Ibid. M 194.
*) și eq. P. biblioteki listă, unde este tipărit simbolul, textul este scris în manuscris, cu adăugarea Sf. Духѣ слова «нстянный».
Recenzii. slav, rus. capitol T. 1. kn. 2 M 310.

părere de sine: „limbi necredincioase... Mă întorc de la calea cea bună, Sf. botezul și învățătura apostolică nu au venit, ci în urma zeilor altora, și pune-ți legi, obiceiuri și scrisori; alții de la un eretic au învățat și au corupt dumnezeiasca Scriptura, că radium până astăzi, parcă în întunericul neștiinței, umblă. Dar familia noastră creștină este milostivă față de Domnul cu mila Lui și ne cinstește cu slavă și cinste, mai mult decât toată limba, și chiar înaintea limbilor, dar El, Creatorul nostru și stăpânul tuturor, miluiește-L și fii mulțumit. de la el la adevăratul Dumnezeu-rațiune și sămânța evlavioasă ia"...
A doua ediție a acestui Manual, tipărită în 1637, cu adăugarea unei prefațe și versete, a fost revizuită de K. Kalaidovich și dl Zabelin
Primerul publicat în 1652 la Vilna este neremarcabil prin conținut, deoarece în afară de rugăciuni, porunci, psalmi și alfabet, nu există nimic *).
După manualul lui Burtsov, a fost publicat la Moscova un primer de altă ediție, care ne este cunoscut doar în ediția a II-a ·) 1664*; primul nu a fost mai devreme decât patriarhia lui Nikon, deoarece primerul reflectă schimbările care au fost inițiate de acest ierarh: aici Crezul fără adăugarea celui de-al șaselea membru al „adevăratului”, și există al treilea patriarh la Sf. Patriarhul Nikon, degetele chimp se potrivesc fiecărui creștin pe fața lui, înfățișând imaginea crucii și ceea ce un episcop sau un preot este vrednic să binecuvânteze creștinii, ”cu imagini, așa cum ar trebui să fie atunci când face semnul crucii.
În același an 1664, a fost publicat la Kiev un primer *): se știe că atunci
') Svera, arhiva, 1823, VI, 301 - 327; Otechestven, notează: 1854 M 12 „Viața de casă a țarilor ruși” și 1856 M 4 „Natura educației antice a η Rusia”.
*) „Primarul limbii slavone, scrieri, lectură este studiat de cei care vor să fie îndrumare utilă. Harnicia monahilor în kinovia Ortodoxiei Răsăritene, la templul pogorârii Duhului Sfânt. În vara de la întruparea lui Dumnezeu Cuvântul 1652. B 8°, 36 Ney. foaie., cu rez. pe sat imagini: Grigorie din două cuvinte, soție de purtători de muro, ap. Petru i Payala, Sf. Treime, imaginea Mântuitorului nefăcută de mână, n ev. Eu sunt Mark Matthew. Un exemplar. cunoscut în Pub. bibl. Eu cred

aici fără cuvântul „adevărat”, iar oyao este scris după vârful liniei cu un stilou.
') „Primul lui Lyka Slavensk, adică începutul predării pentru copiii care doresc să învețe să citească scripturile. Din porunca celui mai evlavios suveran, țarul și marele duce Alexis Mihailovici, autocratul întregii Rusii mari, mici și albe; binecuvântarea fericiților mitropoliți și arhiepiscopi și a întregii catedrale sfințite. În orașul domnitor mântuitor de Dumnezeu, Moscova, în tipografie a doua oară, la ani de la crearea lumii 7182, de la întruparea lui Dumnezeu Cuvântul 1664. Въ 8 °, 83 de foi, renumerotate din capitală.
") "Un primer al limbii slave, scris de o persoană care dorește să învețe un ghid util. În sfânta mare făcătoare de minuni Lavră Kiev-Pecersk. În vara anului 1664

- și despre -
Mica Rusia nu era încă complet subordonată patriarhului Moscovei în chestiuni spirituale și, prin urmare, acolo au fost tratate alte probleme decât la Moscova. Kievul, în imediata apropiere a Poloniei, a cunoscut adesea ciocniri cu catolicii, iar în manualul ortodox de la Kiev găsim un avertisment care este de prisos la Moscova: „nu citi cărțile lui Heretet și nu le auzi blues (discursuri blasfemii); și nefiind un vytsvichon (iluminat), în controverse lacome (nu) nu intrați în ea, așa că nu va exista așa ceva la predicile (predicile) și oboriscurile lor . Cu atât mai curioasă este pentru noi această instrucție, care a fost împrumutată aproape literal de profesorii de la Kiev de la dușmanii lor ai iezuiților polonezi, pentru ai căror elevi s-a decis: a libris perniciosis et inutilibus legendis prorsus abstineant. Ñeque ad publica spectacula, comrooedias, ludos, ncque ad supplicia geogish, nisi forte hæreticorum, eant etc....1)
În 1671, frăția din Lvov a publicat un grund *), unde, pe lângă alfabet și magazii, rugăciunile obișnuite, psalmul cincizeci, imnuri pe săptămână la utrenie, simbolul lui Anasius al Alexandriei, mărturisirea de credință a lui Ambrozie de Mediolan. și Augustin șold polonez, porunci. La final, „pentru înflorirea copiilor în greacă, cu letaruri rusești” a tipărit Tatăl nostru, Regele Cerurilor și Este vrednic de mâncat.
Grund de Moscova din 1679'), deși în conținutul său este mai plin decât toate precedentele, dar ca spirit și direcție este la fel cu ei. Aici se adaugă: 1) „Binecuvântarea tinerilor, în școală studiați sfintele scripturi mergând”; 2) „Convorbire despre credința ortodoxă în întrebări scurte” - o retipărire a articolului Plângerii Zizaniei din alfabetul Vilna din 1596. Spirit și vară nouă. G. Zabelin remarcă pe bună dreptate,
8°, din 5 caiete, câte 8 coli, lipsesc unele coli; cu mici imagini sculptate pe lemn.
') Historya szkól w Koronie iw WX litewskiem, przei J. Lukasze wicza, I, 266.
') „Primul limbaj al scrierilor și lecturii slavone este studiat de cei care vor să fie îndrumare utilă. La Lvov, în frăția Adormirii Preasfintei Maicii Domnului, soarta din Nașterea lui Hristos 167 1. B 8 °, 32 stilou. foaie., inclusiv cea de titlu, pe spatele căreia se află o imagine sculptată pe lemn cu semnătura „Stepan Polovets d.” Acest grund a fost retipărit mai târziu în 1692 și 1710.
*) „Primul limbaj Saoweyaska, adică începutul predării pentru copiii care doresc să învețe să citească scripturile. Din porunca celui mai evlavios mare suveran al nostru, țarul, îl poruncesc pe prințul Theodor

Aleksevich, autocratul întregii Rusii mari, mici și albe;
binecuvântarea în treapta spirituală a părintelui său și pelerinaj, marele Domn al sfintelor jocuri ale lui Ioachim, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, publicată în marele oraș domnitor Moscova; în japugraeiya de sus, în vara de la crearea lumii 7188, de la nașterea cărnii lui Dumnezeu Cuvântul 1679, yakdint 3, luna dekezhvriy. Въ 8®, 2 minciuni ievum., 16, 103 și 36 de coli, cu o secțiune separată. numerotari.

că ele „nu sunt atât de curioși pe cât s-ar putea aștepta și constau doar în „expansiuni” retorice].
În acest primer, nuiaua, biciul și toiagul recomandate în grundul bifurcat din imagine și în instrucțiunea părintească sunt cântate în versuri:
Toiagul ascuțită mintea, excită memoria și transformă voința rea în bunătate: Învață-L pe Domnul Dumnezeu să se roage și să meargă la biserică devreme la slujbă. Biciul interzice vorbirea de rău și faptele cuplurilor tinere viclene.
Bagheta îi îndeamnă pe leneși la bunicul lor, îi învață pe cei născuți să asculte în orice...
În adresa studenților există o mângâiere în amărăciunea așa! metode de educatie:
Sărută toiagul, sărută biciul și toiagul: acea esență este nevinovată; nu-i blestema Si mainile, chiar daca iti pun ulcere, ca nu-ti este rau, dar ei isi doresc binele.
În cele din urmă, în 1696, a fost publicată la Moscova, în 4 „Cartea ABC a limbii slavone de către copiii care vor să învețe să citească scripturile. Începutul oricărei scrieri este o inscripție demnă; la aceasta și la alte lucruri principale necesare pentru a preda poziția unui creștin cu foloase mântuitoare de suflete „3). Aici, după o învățătură poetică către studenți, alfabetul, magazii, rugăciuni, porunci, salutări în proză și versuri. C 66 l. versuri: „În ziua de Sf. Alexis, omul lui Dumnezeu, la nașterea celui mai nobil suveran, țarevich și mare kiyaz Alexis Petrovici, în ziua de 17 martie, unde pentru laudele Sf. Alex spune:
Lui (adică sfântului) i-a fost încredințat suveranul țarevic și marele duce Alexis Petrovici, gloriosul stăpân al regatului întreg-rusesc, când era un părinte explicit.
Despre el, tatăl nostru, țarul nostru, se bucură Piotr Aleksevici de strălucirea fiului său*. Este un mare prinț, proprietarul Rusiei, un îmbrățișător al fiului său îndrăgostit.
') Tată. Rezervă 1854 * 12, Narta p. primer Izmaragd uà stoglav despre credinta Sf. Ghenady I Testam ept Violență, împerechere greacă, deși sunt tipărite separat, iar cea din urmă are chiar o ieșire specială, totuși, judecând după text, hârtie cu alte cuvinte, ambele articole trebuie să aparțină primerului din 1679.
*) Unul viu. Sculptez acest grund în biblioteca lui I.P. Karataev.

Vesminte de răzbunare, Marea Ducesă își prețuiește fiul, cu mâinile privind peste, Evdokid este astăzi în conștiința Sfintei Teodorovna în bucuria plânsului.
Fecioarele prințeselor îl iubesc pe prinț, rugăciunile pentru el la vârsta bunăvoinței se înrăutățesc.
Vei rude, tot poporul strigă către Dumnezeu: sănătatea să-i dea mult.

Iar pastorul extrem, domnul sfânt Adrian, binecuvântat este bunul patriarh,
Cu toată catedrala creează rugăciuni, dorește împărăția domniei tuturor fericirii....
Acolo, pe l. 69 „Cel mai nobil mare suveran, țareviciul și marele duce Alexis Petrovici, în primul an al nașterii sale, 7198, i s-a creat un regat, în luna iunie a lunii, în ziua a 29-a”, unde se spune că Dumnezeu
Păstrează în Rusia țareviciul este roșu, prințul pruncului, Alexis este clar, Domnul tuturor Petrovici este bun, tată, mamă în dragostea fiului de drag.
În trecut, pentru că are un nume, amintirea chemării va face cu bucurie.
Crește-l, Dumnezeul nostru și creativ și înțelept recenzor al tuturor acestor creaturi:
Venim la tine, apelăm la tine, facem rugăciuni pentru țarul Petru, Aleksevici, domnitorul Rusiei, mântuiește și cu fiul tău în sângele tău divin!...
Din toate aceste poezii reiese clar că primerul era destinat țareviciului Alexei și, poate, a învățat să citească și să scrie din această carte. Pe l. 88, în articolul „Despre învățătura saluturilor”, majusculele la început și apoi la mijlocul versetelor dezvăluie numele compilatorului primerului - Karion, ieromonahul Istomin:
Lui Dumnezeu, tânăr în rugăciune, prostrat: Privește mai atent Azuul scrisului în dragoste; Învață cu mintea altora depozitul, grădina lui Israel va fi săturată. Minte bine în toate, salută-i pe toți, Învață peste tot mulți ani. Isus Domnul către El Slujitorii lui Onykh vor accepta aceste rugăciuni ale ȘTIINȚEI tuturor celor liberi, Și chiar și aceasta aici, ei învață Harul iubirii tuturor binecuvântărilor pe care le învață...
Karion Istomin a întocmit și alte manuale destinate țareviciului Alexei Petrovici: în martie 1692, i-a adus împărătesei Natalia Kmrilien scrise în culori și

m -
lotom „Cartea ABC a scrierilor ruse slave cu formarea lucrurilor și cu versuri moralizatoare”1). În dedicație, apropo, se spune: „Da, cum poți, doamnă, evlavioasă împărăteasă, să-ți iubești nepotul, cel mai nobil suveran, țareviciul Alexis Petrovici, deci fiind ajuns la o vârstă temporar plăcută, evlavie creștină și nobilă caracterul și știința scrisă, învață-ne: și dacă atunci este necesar să avem această cărțiță a vieții, mă rog și te rog, mare împărăteasă, favorizează această veste de la mine, bietul tău sclav, să-l primești, suveran țarevich Alexei Petrovici, până când învățăturile sunt luminate să crească” * *). Întregul primer este format din imagini, împrumutate, judecând după multe semne, din un fel de publicații occidentale: sub fiecare scrisoare, spune Istomin, de dragul unei contemplații amabile, studenților li se oferă vederi într-un rang convenabil în salariu: da, ceea ce văd ei, asta și numesc o scriere silabică a unei inscripții vrednice cei, ca A-Adam, alector, asp etc. Și pe acele lucruri în formă de specie, decente pentru tineri, metaforice, aceasta este o povară, dacă din un lucru pe care cuvântul trebuie să fie întemeiat, versurile sunt moralizatoare. .,. Dar dacă te duci în lucrurile și cuvintele acestui primer, vei vedea subnutriția, parcă în primul act, prudent, nejudecat, dacă vrei, fiecare o corectează; căci în știrile cu muncă și dependență am adunat și am publicat...

O altă lucrare a lui Carion, care a rămas în manuscris, se numește Gramatica Mică 3), care stabilește ortografia care învață „natura scrierii, accentuarea vocii și punctuația cuvintelor” și descrie foarte complicat în cinabru toate literele slavei. alfabet. Acest primer cu explicații gramaticale este dedicat lui Alexei Petrovici. „Domnul nyash Iisus Hristos în Sf. Evanghelia îi laudă pe elevii cărţilor cu laude rele: fiecare cărturar, după ce a învăţat împărăţia cerurilor, este ca un gospodar, care îşi uzează din comoara sa noua şi cea veche comoară (Mat. 13). Comorile sunt inimi noi: Sf. Evanghelie, apostol; cea veche – toate cărțile profetice, pe care sfânta Biserică le-a acceptat, iar indianul spune (Ioan 5): testați scripturile, în ele este viața veșnică. De dragul vinovăției, Sitsev-ii vor îndrăzni și vor interpreta cu încredere această mică gramatică, dacă există ortografie, ca și cum ar fi asemănătoare cu marele tău mare regal. onoare, în tinerețe acest lucru are succes, pentru că ea este pedepsitoarea tuturor înțelepciunii. Potrivit apostolului, un om desăvârșit în vârstă de trei ani
'i Graved us by Leontyem Bunvny in 1694, entry title* ; Tolst. JH 1Ы și descrierea conținutului din nord. Arhiva din 1322, partea IV M 19, p. 1-27.
Manuscris. Tsarsk. 24. În 1093, Istomin i-a prezentat țarinei Praskovya Feodorovna o altă listă a manualului său „la plăcerea și la porunca ei, probabil pentru că le-a învățat pe fiicele Țariței.
·) Manuscris I. Schitul F 88, zerourile 3, c D, vch.bO frunze.

buet căutări grele; pentru tineri, cel mai necesar este să mănânce lapte, în timp ce laptele mângâie organismul; scrierea face sufletul mai înțelept, deoarece filosofii spun zece sentimente de a fi într-o persoană - cinci trupești, cinci spirituale; În același lapte, trăirile trupești sunt stinse, cele spirituale sunt numite și spirituale, chiar și cu învățăturile scripturii luminează ochii inteligenți și dau cunoaștere în părți vizibile și invizibile, prezente și viitoare, după puterea naturii umane. a percepe, ca un dar de la Dumnezeu prin învățătura înțelepciunii. Mai presus de toate, copiii mici vor accepta în tinerețe ceea ce este tânăr, dacă există o predare a gramaticii; astfel încât monarhia noastră luminată să accepte un astfel de salut al meu: cu harnicie și autoritate, această mică gramatică adusă de mâna noastră bine dispusă și înaltă dreaptă, să fie încântată să o accepte cu toată bunătatea și să mă păstreze pe mine, cartea ta veșnică de rugăciuni, în mila ta . Ieromonahul Karion Zaumensky (?)
Iată amorsele cunoscute nouă până la începutul secolului al XVIII-lea: conținutul lor arată suficient scopul principal care era la îndemână. predarea alfabetizării în Rusia înainte de Petru cel Mare, aceasta este pregătirea studenților din cler pentru ocuparea posturilor de slujire a bisericii și familiarizarea laicilor cu rugăciunile și ritualurile slujbei bisericești.
În 1701, BTf Moscow a publicat „Un primer în greacă slavonă, litere romane pentru a fi învățate de cei care doresc, iar înțelepciunea, în beneficiul mântuirii sufletului, poate fi dobândită de cei care se străduiesc *.
Compilatorul său, Fedor Polikarpov, este o persoană destul de faimoasă în scrierea acelei epoci: Likhudov, un elev harnic al grecilor, după îndepărtarea lor, a fost profesor al școlii slavo-greco-latine, a tradus din greacă lucrările sale. mentori (Akos, Sabia spirituală), au scris știri despre Academia Teologică din Moscova și despre munca

profesorilor săi, au condus tipografia din Moscova (vezi partea a 2-a a acestei lucrări, cap. despre tipografii). Polikarpov, în plus, s-a angajat în traduceri și compilare de cărți cu conținut divers, astfel încât lucrările sale au fost publicate: câteva cuvinte ale lui Ephraim Sirin (în traducere), Geografie (în traducere), dicționar trilingv, prefețe și completări minore la gramatică. din Smotryts-kago. Pofarpov, la fel ca și Kopievsky, a fost obligat să preia tot ceea ce era atunci necesar în Rusia pentru munca de educație.
A fost, asemenea lui Simeon de Polotsk, un mare iubitor al compunerii de versuri silabice: în multe dintre edițiile tipografiei din Moscova, când era sub controlul său, aceste versuri se găsesc, fie ca semnături la imaginile atașate acolo, fie ca explicații pentru edificare și încântare pentru cititori Într-o singură carte de poezii. A. Kantemir, adresată lui Teofan Prokopovici

pentru a lauda lucrările sale, a mers la Simeon Polotsky, η Fiodor Polikarpov:
Senka, eu sunt Fedka, când bei pis
În fața ta, Ce neunse au scârțâit ușile
Șuncă ').
Acest om de știință a fost crescut într-o școală din Moscova, „unde, în propriile sale cuvinte, a dobândit un oarecare talent în științele slavo-grio-latine, cu ajutorul lui Dumnezeu”, și la început a privit cu un ochi suspicios la ceea ce semăna cu Occidentul: în prefața manualului său, el spune că dezaprobă lucrările antichității clasice și acest lucru este cu atât mai remarcabil că Petru nu era, în general, un fan al indicii împotriva a ceea ce a aprobat. La începutul prefaței, se povestește despre coborârea Sf. Duhul asupra apostolilor sub formă de limbi de foc, apoi urmează laudele regelui, care, prin publicarea de cărți în tipografia din Moscova, slăvește numele lui Dumnezeu și înmulțește sfânta credință grecească, iar în concluzie este a raportat că în manualul trilingv mintea va găsi nerecitarea sau vorbirea lui Solon, Lycurgus, Cicero, Vergiliu sau Ovidiu, dar poruncile lui Dumnezeu sau creațiile lui Grigore de Nazianz, „nu Esop din Frigia (publicat, după cum se știe). , de Kopievsky), aici vezi fabulele ridicole ale vizibile tipografic; dar vă veți găsi oferit un răsărit de o sută de grade spre cer (adică Stoolitul Patriarhului Ghenadie). Restul acum, ca și cum ecranul ar fi alb, este curat de toate vraska străine de pe pământ, uite „...
Slujind în timpul domniei lui Petru cel Mare, Polikarpov a avut suficient timp să se răzgândească, iar în prefața la gramatica din 1721 vorbește deja despre necesitatea traducerilor în limba rusă. eseuri străine. Cu toate acestea, tipografia din Moscova mult timp după Polikarpov s-a remarcat prin zel pentru antichitate, ceea ce este confirmat de observația din 1757 a tovarășului director al acelei tipografii, Pelsky, de asemenea elev al școlilor slavo-greco-latine, asupra compoziției în versuri a lui Trediakov Theoptius. Printre „îndoielile” acestei cărți, Pelsky a notat versurile, care s-au ocupat de imobilitatea soarelui, circulația pământului în jurul său etc. Trediakovsky, întors din străinătate, tânjea de antichitate și era un dușman al tipografiei din Moscova. , dar nu a îndrăznit să atace de viu și, de aceea, cu un entuziasm deosebit, a luptat împotriva autorului grundului trilingv, care murise de mult atunci. Acolo, pe baza ortografiei grecești, literele ï, qi, k, f erau considerate necesare, iar despre aceasta din urmă se spunea: „în loc de ө

') Bibliografie scrisă de 1858 JH 3, p. 67.

m
nu spune f, sub t, ca Teodor, și nu Teodor, nici Teodor, nici KhFyodor: este contrar rațiunii pentru producerea unui discurs, nu prin o - Theodor = Bogodar, prin f - Fedor = 3m_odar. Tredyakovsky, într-o conversație despre ortografie, s-a răzvrătit împotriva lui Polikarpov: „de când a venit pe lume amorsa trilingvă Feodorovsky, toată lumea doar zgâiește: nu au nici Teopomp, nici Fiolent, nici Theodoto: doar Teodor este la îndemână, Teodor. este peste tot ѣ și se protejează de toată lumea. Acest lucru este valabil pentru faptul că acest manual trilingv a fost publicat de Theodore.

În ceea ce privește conținutul manualului, ar trebui să considere fonturile grecești și latine ca fiind noi, care nu erau disponibile înainte în tipografia din Moscova, precum și depozitele și o colecție de cuvinte în aceste limbi, care, totuși, a fost împrumutată de la vocabile publicate la Amsterdam de același Kopievskiy, în care pentru publicarea fabulelor lui Esop, Polikarpov a lăsat să se înțeleagă drept eretic. Din cuprinsul altor articole ale grundului, este clar că multe dintre ele sunt retipărite din grunduri antice; a mai adăugat: Versuri moralizatoare ale lui Grigore de Nazianzunin, învățături ale lui Vasile cel Mare către tineri, despre viața lui Grigore Teologul etc.

Polikarpov nu se considera în drept să se descurce fără vechile învățături în fețe: în primer sunt două imagini - una arată o sală de clasă, lângă fereastră sunt patru elevi și doi profesori pe laterale; vis-a-vis de dreapta este un școlar în genunchi, iar în fața celui din stânga este un băiat înclinat la picioare; pe raftul cărții și lângă ele sunt două gene. Imaginea este prevăzută cu versete:

Lăudați-L pe Dumnezeu pentru fiecare om: este datoria voastră să învățați să scrieți cuvinte și semne. Căci învăţând el înţelege bine, va avea timp pentru Împărăţia cerurilor cu sfinţii. În același loc, tinerii, fiți în această muncă, nu pierdeți timp și ore într-o desfășurare.

În cealaltă imagine, aceiași elevi și mentori: unul dintre aceștia din urmă ascultă cu atenție un elev îngenuncheat în fața lui, iar al doilea didascal decupează un școlar așezat pe o bancă cu o grămadă imensă de tije. Poezie:

* Fiecare persoană din această lume învață: se preda slujirii lui Dumnezeu din copilărie. Cine învață silabe cu plăcere, vorbește alte limbi cu bunătate. Îi va plăcea oamenilor în înțelepciune, se va bucura pretutindeni: Leneșii luptă pentru lenevire, păstrează mereu păcatele!
Biblioteca „Runivers”

În 1704 până în 1708, publicat și la Moscova, „Un manual al limbii slavone, marchează începutul predării pentru copiii care doresc să învețe să citească scripturile”. În alcătuirea sa, este asemănător cu vechile ediții de acest fel; cuprindea poruncile bisericii, ed. separat în 1702. Prefața diferă net de cea anterioară: există multe șiruri puternice împotriva ignoranților și argumente în favoarea iluminismului și toate acestea au fost scrise fără greș sub influența regelui, care, după Weber, a exprimat similar gânduri către curtenii săi.

„Distea de astăzi este depravată, se spune anti-depozitelor, același lucru este venerat și de mărgelele multi-goale (adică, cunoașterea), picioarele sunt nebunești și, încrezătoare în bogăția lor pe moarte, în înțelepciunea non-ranger și înțelepciunea inepuizabilă a tenderului . Și dacă există mai mult de o mie de aur și argint, mai prețios decât

aurul și topazul: acesta printre buih, întunecat de întunericul neștiinței, există în dispreț-arăsarea râului, precum au unii în profanare și ură: ole nebunie. ! Ole de nebunie, lacrimi demne de goliciunea, Netsyi laudă înțelepciunea: cu mulțime îi auzim pe cei care spun „învățarea este lumină, iar ignoranța este întuneric”; amândoi împlinesc măsura părinților lor: îi laudă pe cei lăudați și, ca și cum ar fi adevărat, întunericul nopții al neștiinței este iubitor, luminile divinului sunt ferite, ca și când s-ar fi împlinit cuvintele Evangheliei. pe ei: iubiți oamenii mai mult decât întunericul decât Sf. Nu, byahu, pentru faptele lor rele. Și acest viciu al neștiinței este atât de puternic îndurat în laici, biserica sfinților care nu sunt numărați pentru slujire, dar cât de puternic este să îndurați răul în persoanele duhovnicești, care vor să se alăture slujirii tainelor sfinților. ? Cine nu se supără, degeaba întunericul neștiinței din preoți, propriul Hristos are lumina lumii, zicând: tu ești lumina lumii! Cine nu doare cu inimile creștine, degeaba orbul de la orbește condus și la groapa viitorului primejdios?... Lucrul este cu adevărat plin de frică și groază - ignoranță în șefi! Vai de corabia care plutește în mijlocul valurilor abisului mării, dar domnitorul este neștiutor, conducerea e nepricepută în proprietate! Vai de boala sunt obsedat si vreau sa tindesc, dar doctorul e simplu si dobandit in viclenia unei geamanduri medicale! Ai urechi să auzi, dar auzi!”
Concluzia se adresează clerului: „Și mai presus de toate, voi, preoții Domnului, voi, duhovnicii cumplitelor taine ale lui Hristos, asemenea celor născuți de voi și înrudiți, neînvățați din legea Domnului, convingeți de moștenirea serviciului dumneavoastră. Vezi periculos ce moștenitori vrei să ai și secretele slujitorilor divini. Dacă doar un simplu laic, căruia nu-i pasă de copii, este imputat unui ucigaș de copii conform învățăturilor lui Hrisostom: mai mult decât atât, chiar dacă tronul suveranului (puterile lui cerești sunt în frică) nu se bucură de filiație spirituală, îndrăznește să dai vina pe serviciu”...

În 1717, publicată la Sankt Petersburg „O oglindă cinstită a tinereții”; la începutul acestei cărți există un alfabet, silabe, numere și scurtă moralizare din Sf. Scripturi, apoi totul este tradus dintr-un manual german și conține reguli cu privire la modul de a te comporta în societate, de menținere a decorului social etc. Această oglindă ar trebui considerată primul manual care a fost destinat laicilor și, prin urmare, nu are nimic în comun cu anterioare. ediţii de acest fel.
Reglementările spirituale (1721) spuneau că pentru răspândirea învăţăturii creştine în popor, cărţile anterioare, atât datorită obscurităţii limbii, cât şi rarităţii lor, nu pot fi accesibile majorităţii; între timp, clerul nu este în măsură să propovăduiască în biserici despre dogmele credinței, motiv pentru care s-a hotărât alcătuirea a trei „cărți: prima despre principalele dogme mântuitoare ale credinței noastre, precum și despre poruncile lui Doamne, în cele zece cuvinte ale prizonierilor; al doilea - despre propriile posturi de orice rang; a treia, în care se vor aduna predici clare de la diverși sfinți dascăli, atât despre principalele dogme, cât mai ales despre păcate și virtuți, și de fapt despre pozițiile fiecăruia.... Se pot preda și prima și a doua cărțișoare. de către copii de la începutul învăţăturii lor literale. Și deși aceste cărți vor fi trei la număr, ambele le pot încăpea pe toate trei într-o carte mică, astfel încât să

poată fi cumpărate cu o mică dependență, și nu numai în biserici, ci și în casele oricărui vânător, pot fi ușor. folosit.
Această intenție a fost adusă în execuție ceva mai devreme decât publicarea regulamentului în sine, și anume prin tipărirea în 1720, la Sankt Petersburg: „Prima învățătură a tineretului, în ea sunt litere și silabe; de asemenea: o scurtă interpretare a celor zece cuvinte legitime, rugăciunea Domnului, crezul și cele nouă fericiri. În prefața „Părinților evlavioși, educatorilor, mentorilor, domnilor și orice altceva, purtăm numele tatălui peste micii tineri” citim că întreaga viață a unei persoane depinde de educația în tinerețe, ceea ce se confirmă nu numai în indivizi, dar și la popoare: „în care oamenii sunt multe certuri, ură, înșelăciune, ceartă și tâlhărie și alte temperamente rele - nu vă îndoiți că nu există o învățătură bună pentru copii în ea. Avem o înclinație spre rău de la cădere, dar aceasta se intensifică și mai mult prin tratarea cu oameni răi și devine un obicei. „Ce bine fac ei, acolo unde nu există o educație bună pentru copii? Și o astfel de creștere în Rusia - cine nu vede? cât de rar este: vești multe și bune între noi și oameni cu frică de Dumnezeu, necunoscând puterea legii lui Dumnezeu, nu cunosc multe din păcatele lor și rămân în neînfricare. Toată închinarea lui Dumnezeu este plasată în rituri exterioare și în învățături trupești, sub gândirea la sine

evlavie profundă.... Nu se dobândesc multe cărți care nu cunosc poruncile lui Dumnezeu și nu cunosc simbolul credinței și puterea rugăciunilor?... Hei, sunt multe lucruri din ce în ce mai rele! Neavând frica de Dumnezeu pentru privarea de o bună educație, când au învățat să citească și să scrie, acea artă surdă se transformă în ea însăși într-un instrument de răutate și scrie calomnie, calomnie, ispite, blasfemie, calomnie, strica documente, contracte, mărturisitori, pretinde decrete. Netsin, gândindu-se despre ei înșiși că pot citi mai bine, sunt foarte înțelepți, îndrăznesc să inventeze doctrine banale, teologice imaginare, și fac o despărțire între oameni.
Fostele compoziții pentru educația inițială au fost scrise într-un „dialect glorios înalt, și nu în limba vernaculară”, motiv pentru care au rămas de neînțeles pentru copii și, prin urmare, regele a ordonat să fie publicată o carte pentru uz public, în care legea lui Dumnezeu, Crezul, rugăciunea Domnului și cele zece fericiri ale Evangheliilor au fost tâlcuite, astfel încât „băieții, învățătorii au citit, cu litere și silabe, pentru a-și confirma citirea, nu psalmi și rugăciuni, ci această interpretare au studiat-o”...
Din aceasta se poate observa că metoda de predare oferită în Prima Învățătură de către tineri a fost o inovație pentru vremea ei. Knin a stârnit orice motiv și nemulțumire, ceea ce servește ca dovadă a revizuirii extinse moderne, titlul „Oficiul originalului, numele lui ѳeoofan Prokopovich, care a fost păstrat în manuscris. face atacuri, arată aspectul că scriitorul este necunoscut lui) în limba slavonă a fost publicată şi Prima Învăţătură a tineretului se numeşte ea * b *) .
Analiza a fost scrisă în spiritul unei vechi polemici cu intenția de a dovedi că Prima Învățătură a Tânărului Băiat ar fi incompatibilă cu învățătura Bisericii Ortodoxe și poate fi dăunătoare.
Fără să atingem aici această analiză, întrucât din punct de vedere al conținutului ei aparține de fapt istoriei literaturii noastre spirituale, remarcăm că ea conține și obiecții față de faptul că în primer copiii erau nevoiți să învețe nu psalmi și rugăciuni, ci interpretarea poruncilor etc.

„În adevăr, orice rit de a învăța a scrie, spune criticul, într-un arici de la ei să înțeleagă legea Domnului, este bun, dar să fie cu bune intenții și cu conștiința curată oferită tineretului creștin; atât mama prosperă a Bisericii Catolice (pe care ortodocșii, de dragul despărțirii de ceilalți sau neortodocși, o pli
') Manuscris P. b. I, Q., M 273 (Tols. II, 433); cf. expuse mai sus în capitolul III, pp. 42-43, despre conspirația lui Zhubet de a scrie împotriva primerului lui Prokopovici.
12·

Bisericile schismatice, naratorii răsăriteni și greci, pot fi chiar din primirea apostolilor (cum va arăta vechimea uzului), creștine, ci mai degrabă copiilor lor, învățăturile scrisului ar trebui aplicate celor care au, au arătat și puse. imaginea și regulile, adică care este primul lucru pentru ei, care ascultă mai târziu; la fel, ce este pentru ei, după concepția lor, să prezinte și din ce vorbire, arătând un semn de evlavie, se cuvine să înceapă; apoi, chiar și celor mai puternici în fapta cea mai îndepărtată și minții lor necoapte, cele mai convenabile și utile, esența atent dispusă și predată, care doctrină este regulă și până în ziua de azi pretutindeni este conținută, adică doctrina Răsăritului. Biserica înflorește. Apoi criticul scrie că învățătura unui copil de patru sau cinci ani ar trebui să înceapă cu rostirea și invocarea crucii sfinte și dătătoare de viață: isya can that in tot catehismul nu este menționat nicăieri. Cred că ar fi, parcă lăsat pentru o mai mare concizie, ceea ce înțeleg alții – știu. Urmează rugăciunile care ar trebui predate copilului; după ele, el trebuie să înceapă, oktoich, psalmi, apostol și, în cele din urmă, să treacă „la arta gramaticală”. În psalmi, continuă criticul, „nebunia rea, mândria și biata trufie, ca praful în fața vântului! Dar da, ei învață aceste interpretări”... dacă acum, altcineva, marginea asta, prin științificul, intensificat să aducă rangul, cel puțin evlaviosul și zelosul sie ar fi început să fie temeinic, abia sau deloc puteau să excrete viciul suspiciunilor, nouestor, sau vechi, sau străvechi, sau cel vechi. vechi obiceiul distrugătorului ar fi imaginar și disprețuit. În manuscrisul analizat, există și un răspuns la această critică, cu o inscripție la începutul ei „de la Prokopovici”. Obiecțiile la adresa recenzorului sunt expuse într-o scrisoare către un duhovnic:
„Preasfințite părinte! Nu este puțin minunat pentru mine că naziștii se îndoiesc (cum am auzit cândva de la reverendul tău) cu privire la cuvântul nostru în instruirea adolescenților „... După explicații și dovezi despre slujirea în spirit și adevăr etc., concluzia este:
„ Uite, reverend părinte, cât de rău este că cuvântul Sf. Apostol Iacov (nu fiți mulți învățători, frații mei, știind, parcă aș fi primit o osândă mai mare). Multă artă este potrivită în a avea, în care cineva vrea să fie profesor, dar cel priceput trebuie să mănânce mult timp și cu perseverență atât cuvintele, cât și lucrul, și lucrul în sine, natura și împrejurările și toate acestea, așa că vorbește, dezasambla, raționează și pătrunde în pântece, când vrea să-și pronunțe judecata asupra doctrinei și opiniilor străine. ȘI

pentru că nu pentru mine se dobândesc astfel de aptitudini și atâta sârguință, o, pentru puțină pricepere, ci pentru o slabă pregătire în teologie (uneori această sărăcie se întâmplă la o singură persoană), din acest motiv spune Duhul Sfânt, dar nu mulți se ating de munca unui

profesor, temându-se de condamnarea unui profesor mare. Ce mai urmează unui profesor atât de frivol? În primul rând, ceartă, chiar îndoieli între oameni, apoi schisme, erezii și „acțiuni. Și câte suflete vor pieri în asemenea dezastre! Ea va fi cerută pentru voi toți la judecata lui Dumnezeu de la astfel de tovarăși iscoditori. În familia noastră cu interlocutorii, nu rezultă că cei care au auzit aceste respingeri nu vor să le dea tinerilor doar instrucțiuni utile? Și atâția tineri vor rămâne în nepoliticos, nu voi fi instruit, iar dorința maiestății împărătești și dorința tuturor celor neprefăcuți evlavioși în zadar vor merge spre obstrucția acestei învățături cu obscenitate, numai nepricești și nedrept, căci toată obscenitatea acestei puteri atârnă de două stvah ignoranți - de una gramaticală și de alta teologică "-
Prima învățătură a tinerilor sub Petru a fost introdusă în uz general în predarea nu numai pe cei duhovnicești, ci și pe laici. În 1723, a existat o poruncă de a citi această carte în biserici □ despre posturile mari, în locul lucrărilor lui E „rhem Sirianul și Sobornik”).
Pe lângă acest ghid, Petru cel Mare se gândea să întocmească un alt catehism, despre care a scris o notă de mână și a predat-o sinodului, spre executare, prin Theo'an Prokopovici, 19 aprilie 1724'):
Sfântul Sinod! Mai târziu, m-am încurajat de multă vreme prin conversații, iar acum în scris, pentru a face învățături scurte oamenilor (pentru că avem puțini predicatori învățați), și pentru a face o carte, unde să explic: care este legea indispensabilă a lui Dumnezeu , și ce sfat, și ce tradiții părintești, și ce lucruri sunt medii i, și ce s-a făcut numai pentru rang și ceremonie, și ce este indispensabil, și ce a fost schimbat de timp și de ocazie, ca să știe ce a avea în ce putere.
„Despre primul, mi se pare că scriu pur și simplu în așa fel încât să știe până și sătenul, sau pentru doi: săteanul e simplu, dar în orașe este mai frumos pentru dulceața celor care aud, căci pare mai mult. convenabil pentru tine. În ce instrucțiuni - care este calea dreaptă? a fost interpretată, și mai ales Credința, Speranța și Iubirea: atât prima, cât și ultima sunt foarte puțin cunoscute și nu tocmai ceea ce știu; dar nu au auzit de cel din mijloc, pentru că și-au pus toată nădejdea în cântatul bisericesc, plecacile de post și altele asemenea, în ele structura bisericilor,
') Etajul. suspin. Zee. VII, J 4172.
') Szhiod. caz -724 M tj ■ Câmpuri. col. Zach. VC, Λ 44Ü3.

nunta si palma. Ei vorbesc despre suferința lui Hristos doar pentru un singur păcat și vor primi mântuirea prin faptele lor, așa cum este scris mai sus.
„În ceea ce privește a doua, pentru a compune o carte, mi se pare că nu ar fi mai bine să o scriem ca catehism, pe lângă alte lucruri care se dobândesc în Biserică, să adaug cu îndelung simț; de asemenea, să adaug: când, și de la cine și din ce motiv, ce a fost adus în Biserică?
Sub Ecaterina I, în 1727, sinodul a primit o cerere de la biroul Majestății Sale, ce s-a făcut la această comandă a țarului? S-a răspuns: „toate acestea nu s-au făcut încă pentru plecarea rapidă de la Moscova la Petersburg la acea vreme, iar călătoria a continuat destul de mult timp; de altfel, la sosirea la Petersburg, în scurt timp a murit maiestatea sa imperială, iar apoi nu puțin timp s-a întâmplat în tristețe (!). Aceasta nu este o chestiune mică și necesită, prin referințele multor cărți, o mare muncă. Nu există alte informații despre execuția gândului lui Petru cel Mare.

Când Maxim Grecul a început să corecteze erorile din cărțile noastre, care se strecuraseră în cea mai mare parte din necunoașterea gramaticii, nu numai de către cărturari, ci și de către traducători, cărturarul a fost judecat ca eretic, supus unor încercări severe și, în cele din urmă , exilat la închisoare1). În unele dintre articolele sale, Maxim grecul vorbește despre gramatică ca despre o știință nemaiauzită de cititorii săi și înțeleasă doar cu cea mai mare dificultate. După ce a suferit pentru ceea ce știa mai mult decât contemporanii săi, acest savant avea dreptul să reprezinte gramatica ca dușman al ignoranței: „aceasta, spune el, lovește sufletul cu nepătrunsita bunătate a înțelegerii; despre aceasta, orice nerațiune obscure este alungată de la cei care o iubesc; acesta este liderul viziunii asemănătoare lui Dumnezeu și o teologie previzibilă și inabordabilă; această Scară a durerii pentru prima și nedorită procesiune; această minte cea mai periculoasă și fermă, nevisată; aceasta este o suliță și o sabie împotriva curviei eretice a altcuiva. Împreună râul: această oglindă și cea mai strălucitoare dintre toate, ariciul în noi și în toate noastre; aceasta este o gramatică asemănătoare vinului și acea carte și rangul sunt atât aceasta, cât și aceea, care este în lume. Cu totul mare și glorios este lucrul și minunat este auzul nostru, cu atât mai mult decât acea înțelegere!...
La aproape o sută de ani de la moartea lui Maxim Grecul, adică în 1648, gramatica lui Meletius Smotrytsky a fost retipărită la Moscova, din

*) Monument curios despre acuzațiile aduse lui Maxim Grecul în Lecturile Societății de Istorie. 1847 Li 7,

dat mai întâi în Evyu, 1619. Probabil că, la publicarea acestei lucrări la Moscova, se așteptau la sensibilitate și la ispită și, prin urmare, au considerat necesar să ofere gramaticii o introducere specială și un cuvânt din Maxim grecul despre utilitatea ei. Toate acestea au dat un aspect original lucrării lui Smotritsky în ediția de la Moscova și descriu starea științei în Rusia în secolul al XVII-lea. „Aici, în prefață, se spune la început, cu trudă, cei care vor să înțeleagă învățăturile gramaticale și de altă natură, chiar și creștinismul, vor păzi legea, nu de la sine, ci vina este de la mulți sfinți părinți. a vieții, ca acești sfinți părinți purtători de duh, cu gramatica păcănoasă și alte cărți ale Doctrinei filozofice, sunt harnic în învățătură și din țară în țară și din oraș în oraș, drumul procesiunii, de dragul învățăturii, către creator. Sitsev este o imagine a înțelepciunii și ne lasă să căutăm, ca și cum ar fi în scriptura prescriptivă.
Acesta este urmat de extrase din St. părinte despre nevoia de învățare, au fost numiți și sfinții care se ocupau cu științe și s-au făcut extrase din scrierile lui Maxim Grecul, care vorbește despre gramatică și corectare de carte. În același timp, a fost tipărită recenzia lui Maxim asupra persecutorilor săi: „în bine, vorbire (Maxim), animale de companie – nu contează ce li s-a întâmplat – sunt eretic, o persoană nevinovată, nu se tem să numiți atât inamicul, cât și trădătorul puterii ruse ocrotite de Dumnezeu. Trebuie să arăți și neprihănit de mic despre tine și chiar și despre tine să-i înveți pe cei care mă defăimează cu calomnii nedrepte, defăimătoare, ca și cum prin harul adevăratului nostru Dumnezeu Iisus Hristos și a creștinilor dreptcredincioși, eu sunt în toate și în puterile ocrotite de Dumnezeu. a Rusiei sunt buni și sârguincioși ai lui Dumnezeu roagă-te „... În

încheiere sunt plasate gramatica de laudă, unde ea vorbește despre ea însăși la persoana întâi’).
După 1648, nicio gramatică rusă nu a fost publicată până în 1706, când a fost tipărit în Olanda Ghidul de gramatică al lui Kopievsky, remarcabil doar ca raritate bibliografică.
În 1721, gramatica din nou a aceluiași Smotrițki a fost în cele din urmă publicată la Moscova, cu o prefață și modificări minore de către Fiodor Polikarpov. Această retipărire dovedește cel mai bine că cunoștințele de gramatică în țara noastră și la începutul secolului al XVIII-lea au rămas la același nivel ca sub Meletius Smotrytsky - doar privirea asupra ei s-a schimbat, așa cum se poate vedea din prefața lui Polikarpov. Acolo se spune mai întâi că este de prisos să vorbim despre utilitatea, puterea și acțiunea acestei științe și ar trebui să se indice doar motivele publicării ei în lume. Primul motiv era că țarul încerca să-și îmbogățească și să-și decoreze statul cu cunoștințe, aprobând
') Este de prisos să vorbim despre conținutul gramaticii, deoarece a fost deja descris: în Cuvinte. spirit. ciot și. Eugene, în Proceedings of the Society. iubiri, ros, literatură, artă. Kachenov-szhago ■ n prefaţă la joc. Lomonosov, Ivvas. P dep. academician, știință, 1855,

șapte științe libere în școlile greco-latine din Moscova, „și gramatica slavă în școlile tehnice nu este predată din cauza deficitului acestor cărți și de aici nevoia depinde de elevi nu este mică, pentru că dacă această gramatică a fost publicată mai mult. decât o dată în tipar, dar omnivorul-itsa a timpului continuă de fiecare dată când de este dobândit, ca o scânteie, ascunsă în captivitate. Al doilea motiv a fost trimiterea multor ruși în străinătate pentru educație. Ar trebui să fie implicați în traduceri ale eseului, dar între timp nu au un ghid solid pentru cunoașterea limbii materne. Al treilea motiv: „parcă din cele mai vechi timpuri era obiceiul unui școlar și profesor rus să-i învețe pe copiii mici la începutul alfabetului, apoi cartea orelor și psaltirea, aceeași scriere: totuși ei predau citirea apostolul. Cei care cresc sunt însoțiți să citească atât sfintele Biblii, cât și discursurile Evangheliei și la raționamentul înaltei înțelegeri din aceste cărți, iar instrumentele pentru un astfel de raționament, dacă există gramatică, nu le vor fi arătate dinainte. și Ioan din Damasc, tot Meletiya Smotrits-kago, despre importanța gramaticii.
Această gramatică avea autoritate chiar și printre contemporanii lui Trediakovsky. Acesta din urmă nu a omis să o rănească în Convorbirea despre ortografie (Sankt Petersburg, 1748). Dar profesorul, în acest caz, a considerat necesar să facă următoarele rezerve: „o știre sau o schimbare a ortografiei nu este o tradiție bisericească: nu sunt condamnați la moarte pentru aceasta; de asemenea, vestea aceasta nu este erezie: nu pot fi blestemat pentru aceasta, că o voi folosi, stabilindu-mă pe dreptatea ei. Întreaga ceartă ortografică este doar o ceartă gramaticală, și nu teologică, care a produs atât de mulți eretici încăpățânați „... Atunci există o asemenea recunoaștere, încât întreprinderea de a infirma vechea ortografie nu este o sarcină ușoară:” , ar spune ei. că circumstanțele mele sunt mai blânde și mai periculoase. Primul dintre aceștia, fără nicio răutate și intenție, nu ca binevoitorii, va începe să bată joc de batjocură pentru faptul că ei consideră întotdeauna amuzantă lucrarea întreprinsă la scrisori, nefiind văzut despre asta cu noi, cu excepția faptului că alfabetul și primerul trilingv. Dar alții, mai părtinitori fiind, poate mă pot acuza

de crima alfabetului jignit și, cine știe, ce să mai acuze?... Critica noastră, în cea mai mare parte, sincer, sare fără frâu oriunde aspirația ei. o conduce. Această firmă luminează, dar nu așa la noi: lauda noastră de sine, întărită anterior de știință, este formidabilă, deși neîntemeiată, care este poziția ei directă, dar fiind ea însăși mai adesea neîntemeiată, nu permite îndrăznelii să pară uneori chiar bune. „...
Toate aceste rezerve indică dificultăți în acel moment.

pentru a introduce ceva nou scriitorului și a condamna pe cei dărăpănați și depășiți. Între timp, Trediakovsky nu trebuia decât să demonstreze inconsecvența unora dintre regulile gramaticale ale Smotrytskago, ed. Polikarpov, de exemplu, că unele accentuări nu sunt necesare, că cuvintele din ebraică, greacă și latină nu trebuie scrise în rusă așa cum este obișnuit în acele limbi, că titlurile, litera A etc. inutil.
Gramatică întocmită de subdiaconul Fiodor Maksimov și tipar. în 1723, în istoria acestei științe, merităm mai multă atenție decât ghidul anterior: aici puteți vedea cel puțin încercări de a explica regulile nu numai ale cărții, ci și ale limbii vorbite, deci ruse.
În prefață, Maksimov, subliniind pe scurt necesitatea gramaticii la traducerea din limbi străine, spune că în școala înființată de mitropolitul Iovom din Novgorod, unde predau frații Likhud, nu exista nici un manual de gramatică, deoarece îndelungul manual al acestei științe. (desigur, Meletiya Smotrntsky), situat în întrebări și răspunsuri, a împiedicat memoria și înțelegerea studenților. Din acest motiv, „este nevoie de a culege această gramatică din diverse pe scurt, cu aplicarea unor proverbe simple, pentru că în ea (adică în prima) vor fi cuprinse zicale slave, rusă cel mai puțin înțeleasă. ”
Maximov, pentru concizie, a dat deoparte întrebările, a afirmat doar ceea ce, după părerea lui, era necesar și, în final, a făcut completări, despre care se spune: în slavonă nu au gramatică; din ei, unul pe fund, se propune: David îl naște pe Solomon din urină. Acesta ar trebui să fie un singur adjectiv cu retragerea unui substantiv, dacă îl putem auzi: soție; dar este și simplu să folosești această regulă, așa: ține volumul, substantivul asta se înțelege - mâini. Bazându-se pe proprietățile unor evrei și greci, chiar și în St. scripturile în dialectul slav se văd mult și ce reguli se folosesc nu se explică, dar gramatica este foarte necesară pentru înțelegere, pentru că este greu și jenant pentru cineva care nu înțelege aceste scripturi să raționeze și să înțeleagă; că, ca demonstrație a unei singure proprietăți evreiești, se propune regula: vor fi doi în carne și oase unul, iar dacă trebuie să înțelegeți gramatica după slavi, va fi greșit, deoarece substantivul verbul π este în în faţa lui însuşi şi de la sine va căuta cazul impersonalului, iar aici, după verb, se află acuzativul cu prepoziţia - în, nu nominativ; Slavona e folosită de sice: vor fi două cărni una... Aceeași prozodie poetică de slavi, parcă nu e nevoie și abia folosită, stai, dar parcă se văd niște versuri, egale și asemănătoare.

Slavii consecvenți: folosiți, dar în prezent conțin o naștere, iar cora nu este foarte depozitată în ei ... În cele din urmă, ceilalți compuși sunt atașați celuilalt, și aceeași specie sau rangul de verb și arderea din Mladym este convenabil să mănânci.” Maksimov, urmându-l pe

Smotrntsky, a exclus însă termenul din gramatica sa și a adăugat o interjecție; a numit adverbul superverb.
Astfel, gramatica, întocmită de Meltii Smotrytsky pe modelul grecesc la începutul secolului al XV-lea, a servit la rândul său drept prototip pentru Kopievskii și Maksimov, ba chiar retipărită integral de Polikarpov la peste o sută de ani de la publicarea ei „pentru Prima dată. În anii patruzeci ai secolului al XVII-lea, Trediakovsky s-a răzvrătit pentru prima dată împotriva intemperiilor și a deteriorării regulilor conținute în opera lui Smotritsky. În 1755 a fost publicată gramatica lui Lomonosov, care însă a împrumutat mult de la acesta din urmă.
IX.
Starea lingvisticii în Rusia în secolul al XV-lea. Ghiduri şi manuale didactice la începutul secolului al XVIII-lea. Mărturia unui contemporan pe acest subiect: Ivan Maksimovici și prefața sa la Lexiconul latin. Traducători: Posolsky Prikaz; de pe chipurile clerului. Instrucțiuni personale ale lui Petru cel Mare pentru traducerea cărților. Traducători cu studii în străinătate. Prințul Dmitri Mihailovici Golitsyn, patronul traducătorilor și oamenilor de știință. Semnificația sa în evenimentele politice din 1730.
Neîncrederea și antipatia clerului față de străini a fost motivul pentru care în Rusia antică (aici încă nu includem Mica Rusia) nu exista o dorință deosebită de a studia limbi străine.Sunt între ruși asemănător cu adevărul, pentru că la sosirea în îndepărtata Moscova, fiecare străin, în folosul său, dorea să se înțeleagă cu acei ruși cu care se putea explica fără ajutorul unui interpret. Dacă existau astfel de cunoscători, atunci călătorii nu ratau niciodată să-i menționeze în însemnările lor. Dar astfel de semne nu sunt adesea îndeplinite și întotdeauna cu adăugarea că cunoașterea unei limbi străine de către ruși este foarte rară. De la Neuville, de exemplu, care a vizitat Rusia deja la sfârșitul secolului al XV-lea, a numărat doar patru dintre cunoscuții săi din Moscova care cunoșteau latină,

Koshikhin spune că pe vremea lui, sub ordinul ambasadei (deci, într-un loc în care era deja nevoie de limbi străine), existau aproximativ 50 de traducători și 70 de interpreți pentru traduceri. Privind prin Monumentele relațiilor diplomatice ale Rusiei Antice cu puterile străine, este imposibil de observat că în relațiile directe cu ambasadorii străini erau folosiți traducători din ordinul ambasadei, ale căror nume dovedesc clar că erau străini rusificați, de exemplu. Kasper Ivanov, Yushka Vichentov, Lukash fiul Magnusov, Antsa Andreev, Vesterman, străinul Roman Boldvin, Roman Beckman, Ivan Helms; în relațiile cu imperiul turc întâlnim astfel de nume de traducători: Kelmet Aleshov, Ipe-ban Shepchurin și mulți alții. etc. Același lucru se repetă și în știrile păstrate în listele cu articole când au fost trimise ambasadele Rusiei în străinătate.
Lipsa celor care cunoșteau limbi străine a continuat la începutul secolului al XVIII-lea. Neplyuev, de exemplu, a studiat navigația și a fost ambasador la Constantinopol pentru singurul motiv că era singurul din tot Petersburgul (în 1721) care știa italiană. Odată Golovin, raportând țarului despre dificultățile în alegerea unui ambasador la Roma, a scris, printre altele, că la Moscova în 1706, cu excepția unui traducător al limbii latine și a doi tineri funcționari care cunoșteau limbi străine, nu exista unul 1).

În literatura noastră veche, scrisă de mână, existau interpretări de cuvinte ale discursurilor slave străine și antice, selectate în ordine alfabetică, care se găseau în cărțile Sf. scrieri. Aceste ABC-uri sau alfabete au fost intitulate de către cărturari în cea mai mare parte după cum urmează: Povestea cuvintelor de nerecunoscut, care se găsesc în St. cărți din limba rusă, vechii lor ghiduri fiind nemulțumiți de traducerea în limba rusă, pentru că sunt dobândite în ebraică, în aceeași siriană, în același roman și în latină, în greacă, în egipteană, în sârbă, în greacă. , și în multe limbi, chiar și aici sunt scrise rapid de dragul de a câștiga, în plus, discursuri, ca și cum ar fi traduse cu adevărat în rusă. Domnul Saharov, care a publicat unul dintre aceste ABC-uri, se îndoiește pe bună dreptate că compilatorul său cunoștea toate limbile scrise în titlu: „Domnule Saharov, interpreților noștri, cărora le plăcea să-și marcheze observațiile pe marginea manuscriselor, sunt de vină. pentru toate acestea. Deci scrierile lui Efrem Sirul, scrise în limba siriană, au fost traduse mai întâi în greacă, din greacă în bulgară. Scribii ruși au actualizat traducerea bulgară în felul lor. Redactorul dicționarului, alegând cuvinte din lucrarea lui Efraim Sirul, le numește siriene. Iată o sursă Tetrad ishkzhm tot felul de afaceri „pdomevvym”> SPb. 1774, p. 953.

vik rangul său în limba siriană. De aici este posibil să faci un pachet în alte limbi’)”. Într-o altă carte de alfabet scrie: „Trezește-te, de dragul fiecărui discurs din această literă inițială, sughiță litera de margine de deasupra ta, fii atent: dacă peste un discurs, sunt roșu, adică în arabă, armeană, elenă. , egipteană, ebraică, egipteană, greacă, euhaitiană, evreiască, iberică, latină, lituaniană, macedoneană, mandoniană, permiană, romană, sârbă, siriană, tătară, cehă. Judecând după această enumerare (cuvinte ale domnului Saharov) a limbilor, ar trebui să presupunem că lexicograful nostru a vrut să alcătuiască un dicționar mondial, dar din cazul în sine reiese că era departe de asta. Acum nu putem înțelege diferențele dintre limbile ebraice și evreiești, latină și romană, elenă și greacă. Să nu vorbim despre limbile macedoneană, euhaitică, scitică și egipteană, care, probabil, ar trebui să se încadreze în aceeași categorie cu sirianul... Într-un cuvânt, această cunoaștere a limbilor la nivel mondial este prea suspectă și cu greu ar putea exista în realitate 2) "".
În Gramatica lui Lavrentiy Zizaniy, 1596, „Lexisul enunțului a fost adunat și interpretat pe scurt din limba slovenă într-un dialect rusesc simplu”, unde au fost explicate unele cuvinte (de exemplu, acatist, aleluia architriklin etc.), au fost introduse. shiya în cărțile noastre despre limbi străine.
În 1627 a fost publicat „Lexiconul slavo-rusului și interpretarea numelor”, întocmit de moldoveanca Pam-voi Berynda care locuia la Kiev. El spune în prefață că Fyodor Yuryevich Balaban a sfătuit „spuse și nume ale aleșilor slavi, ca și cum nu am un lexic atunci, cu excepția cazului în care Kira Lavrentiy Zizaniy este atotștiutoare... propria lui introducere și corectare se vor trezi în mod clar. De acolo, a început să se ridice az” ... și în dedicație: „numele discursurilor și numele oamenilor puternici, munți, nagorkov, păduri, râuri și trandafiri de dialecte roz: sirian, caldean, evreu, grec , latină și propria noastră slavă împreună, cel puțin nu este atât de largă pe cât ar fi fost, după ce s-a îngroșat, și că strămoșul meu, a măturat râul de treizeci de ani. Vreau un lexic, în limba slavonă un funcționar, iar

în latină am numit dicționarul, practica zeloasă și pisica mea, din tipul pe care îl eliberez în lume „...
Această lucrare a lui Berynda a fost retipărită mai târziu în 1655 în Mănăstirea Kuteinsky.
În inventarele cărților țareviciului Aleksey Alekseevici (în a doua jumătate a secolului al XVII-lea) există lexiconi: „slovenă scrisă cu greacă și latină cu slovenă 3)”. Eram unchiul prințului
*) Povești ale poporului rus, □, p. XI.
*) Ibid. pp. XIII.
') Viața de acasă * * regi, oraș 3 * 5 * dia. Patrie Nota 1854. L li, stiinta p. 126.

Fyodor Rtishchev, în legendele despre a cărui viață s-a păstrat știrea că „la cererea lui, Epifanie Slavinețki (chemat la Moscova din Mica Rusia) cu multă muncă și sârguință, alcătuiește o carte de lexiconuri de zicători din limbile slavă și greacă. și cu alte limbi, în învățare și în înțelegerea elevilor necesare ')".
Bobotează Slavipetski a ajuns la Moscova de la Kiev, împreună cu alți 30 de călugări învățați, pe la 164-9, tocmai pentru traducerea și corectarea diferitelor cărți bisericești. Liste din vocabularul său se află în colecțiile scrise de mână ale Bibliotecii Publice, gr. Uvarov (fostul Țarsky) și arhiva Moscovei a Ministerului Afacerilor Externe. În acesta din urmă, am văzut trei exemplare, în care există diferențe minore între ele: 1) Lexiconul latin al lui Kalepin, tradus în anii slavi de la crearea lumii 7150 (1642?); 2) Dictionarius latino-sclavonicum operi Ambrosi! Calepini (servata verbonim integra serie) conformatimi studio atque opere reverendo-rum in Christo palrum Epiphanii Slawienicky et Arseny Korecky Sata-noviensis ordinis S. Basiliy magni Moschovia, anno reparatae salulis 1650, and 3) Lexicon latin, anii lui Kalepin traduși sau convertiți în slavi de la crearea lumii 7193 (1685?) *). În manuscrisele bibliotecii pariziene există și acest lexic: titlul primei părți în latină, lang. la fel cu al doilea exemplar. arhiva Moscova, doar anul nu a fost finalizat; partea a doua este intitulată: „Lexiconul slavo-latin, întocmit de harnicia monahilor Arsenie și Epifanie în orașul mântuit de Dumnezeu Moscova”). Judecând după extrase din acestea din urmă, este asemănător celor anterioare, anulările sunt nesemnificative și s-au produs, probabil, la voința scribului.
În arhiva din Moscova a Ministerului Afacerilor Externe se păstrează: a) Lexicon ruso-latin, cu o inscripție pe prima pagină: „Fundator isti libri Michail Bykotzkiy in urbem Moscoviam in anno 1700 in mense ianuari 20”; pe placa de jos a legăturii: „această carte a lui Alexei Petrovici Sheremetev și Ivan Petrovici”. Aceasta este corespondența lucrării lui Slavinetsky și Satanovsky cu unele completări (conform cat. As *tf / Mj); 6) Lexicon rusesc cu traducere latină și suedeză (Jtë w/w) - și aparține și listelor din lexiconul călugărilor amintiți, doar în a treia secțiune a fiecărei pagini sunt introduse cuvinte suedeze și, judecând după scriere de mână, aceasta a fost făcută de un străin.
Biblioteca din Berlin are un lexicon slavo-latino-german compilat în jurul anului 1709 de către Maturin Weissiere de la Croze: extrase din acest dicționar arată
') Dr. Vplioe. XVII, 401.
') Potrivit catolicului. arc. min. străină, dell: MM g * 3 / 44i i

') Descrierea memoriei. cuvinte, rusă Literatură de Serghei Stroy (M. 1841), căpcăun. 112.

Se poate presupune că acest om de știință a luat, de asemenea, lexicul Moscova de mai sus ca bază a lucrării sale, excluzând doar cuvintele de puțin folos din el. La Croze a corespondat cu Leibniz, care i-a promis că va obține din Rusia mostre din limbile diferitelor triburi care au locuit Rusia.
La Academia slavo-greco-latină din Moscova, limbile greacă și latină au fost predate conform gramaticilor compilate de frații Likhud. Gramatica greacă a fost scrisă după manualul lui Constantin Laskar, publicat la Veneția în 1673, iar gramatica latină a fost scrisă din diverse manuale publicate în Grecia și Italia *).
În anii 90 ai secolului al XVII-lea, Joanikiy și Sophrony Likhud, pe lângă predarea la școala greco-latină din Moscova, erau predate în mod privat. dorind să învețe latină și italiană. La 15 mai 1797, așadar, când Petru era deja în străinătate, a fost emis un decret pentru ca copiii boierilor și ai altor funcționari să învețe limba italiană de la acești greci. Acesta este primul ordin al guvernului cunoscut de noi privind diseminarea în Rusia a cunoașterii limbilor europene. Potrivit decretului, 55 de persoane au fost numiți studenți. Din informațiile furnizate de Likhud, reiese că doar 10 oameni au luat lecții de la ei, inclusiv doi prinți ai lui Prozorovsky, iar copiii rămași ai funcționarilor și sute de oameni din sufragerie. Apoi au venit, dar nu au fost primiți: din copilărie, un fiu de boier, unul - funcționar, și unul - din salonul de o sută; din cauza bolii – singur. Din cauza copilăriei și a bolilor, doi fii ai prințului nu au venit la învățătură. Khovansky, unul al prințului Khilkov, unul - un funcționar și doi din camera de zi a o sută; în rânduri erau șapte copii ai prinților și ai boierilor și patru dintre funcționari și camera de zi a o sută. Fără motiv, la Likhudam nu s-au prezentat 11 oameni, dintre care 5 erau copiii boierilor și ispravnicilor 3).
Primele manuale tipărite pentru studiul limbilor străine în Rusia ar trebui considerate cărți tipărite de Kopievsky în Olanda (vezi mai sus, pp. 19 - 20 și 22). Vocabilele plasate în manualul lui Polikarpov din 1701, ediția de la Moscova, sunt împrumutate cu unele modificări și rearanjamente din colecția de cuvinte străine a lui Kopievsky.
I În 1704, publicat la Moscova „Lexiconul trilingv, cu alte cuvinte
') Ibid. p. 115–Nb.
') Să detaliem descrierea atât a acestor manuale, cât și a Pititică, Retorică și logică în greacă, Phivics în psihologie - în latină, în Istoria spiritualității Moscovei. academiei, Smirnov, bld. 44 si urm.
*) Moskvityanin 1852 L 5, mater, pp. 1-3. Istoria Academiei Teologice din Moscova 69, 70.

l Discursuri ale comorilor slave, grecești și latine”, care a fost compilat de Polikarpov și revizuit și completat de Stefan Yavorsky, Rafail Krasnopolsky și frații Likhud. Potrivit lui Buckmeister, acest Lexicon, în ciuda caracterului incomplet, a fost folosit în Rusia încă din anii 70 ai secolului trecut.
În prefață, Polikarpov a explicat că limbile greacă, latină și ebraică au fost alese pentru a povesti suferințele Mântuitorului: în ediția rusă, limba ebraică a fost înlocuită cu limba slavă, din care au provenit multe alte limbi. , cum ar fi: poloneză, cehă, sârbă și alte

limbi slave b, de Potrivit lui Polikarpov, este onorabil deoarece provine de la cuvântul „glorie! Anunțul de avertizare pentru cititorul prudent, tipărit într-o singură slavonă (în timp ce prefața în trei limbi), se pare că era destinat doar cititorilor ruși. Aici compilatorul lexicului presupune că pentru mulți munca lui va părea inutilă și inutilă, întrucât limba proprie este suficientă pentru a vorbi între ei; dar ar fi nelegiuit să inventezi o nouă credință și să te abate de la Ortodoxie - cunoașterea limbilor este aprobată de Mântuitorul însuși, în plus, există un exemplu de șaptezeci de interpreți. Cunoașterea limbilor este utilă prin faptul că eradică credințele rele și nu puțini străini, având un ghid pentru studiul limbii slave, au ajuns la evlavie^ Mai mult, străinii au adus în limba noastră o mulțime din discursurile lor, colocviale și livrestice. , motiv pentru care „puritatea slavă este umplută cu limbi străine până la cenușă. Limba greacă este necesară rușilor, deoarece cărțile Sf. scrierile și țarii ruși, ca succesori ai evlaviei și ai tronului împăraților greci, s-au ocupat de întreținerea școlilor elene, mai întâi la Kiev, apoi la Moscova. Limba latină este folosită în principal „în treburile civile și școlare” și, prin urmare, este indispensabilă atât pentru războinic, cât și pentru artist.
B Elementa oratoria, loh. Frid. Burgii1), există un indiciu că mitropolitul de Tobolsk, Ioan Maksimovici a întocmit și a tipărit în 1724 un dicționar latin la Moscova. În prima ediție a Dicționarului scriitorilor spirituali a lui M. Evgeny, acest mesaj este oarecum modificat și Maksimovici este deja creditat cu „Lexiconul latin cu traducere rusă, publicat în 4°, la Sankt Petersburg”. Golikov atribuie aceleiași persoane, pe lângă lexic, „Colecție de cuvinte străine folosite în limba rusă”. În cea de-a doua ediție a Dicționarului lui M. Evgeny, această știre a lui Golikov se repetă, dar despre lexic se remarcă doar că lista de la el este stocată în colecția de manuscrise a contelui
*) Ed. V. Bantysh Kamensky, Moscova 177ti, p. 231.

Tolstov. În Descrierea acestei culegeri (P, 405), un lexic este de fapt atribuit amintitului Mitropolit de Tobolsk, de parcă l-ar fi prezentat împărătesei Ecaterina I.
Acest lexic se află acum în Biblioteca Publică ') și la examinare rezultă că nu ar fi putut fi scris de fostul Mitropolit de Tobolsk: sub prefața a semnat Ivan Maksimovici, care vorbește despre înființarea unui sinod (1721), despre viitoarea încoronare a Ecaterinei I (1724), despre publicarea primului lexicon latin de către Polikarpov cu douăzeci de ani înainte de aceasta etc. Toate acestea nu au putut fi scrise de mitropolitul Ioan Maksimovici de Tobolsk, deoarece a murit la 3 iunie 1715. În dedicarea lexicului, Maksimovici a semnat nu ca pelerin, așa cum era atunci obiceiul dintre clerici, ci ca „un scăunel nedemn” (indignum scabellum). Eroarea indicațiilor de mai sus a apărut din faptul că în Lista Academiei de Științe (tipărită în jurul anilor 1742-47) ele apar între manuscrise civile în foaie sub nr. 1, 2 p 3 întocmite de Ioann Maksimovici (fără a indica, însă, , că era siberian) lexicon latin cu interpretare rusă, vocabulare și o colecție de cuvinte străine folosite în limba rusă.
Lexiconul luat în considerare a fost alcătuit de un alt Maksimovici, un mare, aparent, iubitor de prefețe lungi. Cu toate acestea, tot ceea ce a scris de el în dedicație și prefață este extrem de curios, deoarece descrie, de asemenea, poziția omului de știință rus în acele vremuri și

oferă o idee despre starea actuală a lingvisticii în Rusia. Să adăugăm că Maksimovici a scris foarte competent, ceea ce nu se găsește întotdeauna în scrierile academice de la începutul secolului al XVIII-lea și, în multe cuvinte, a urmat accentul lor Micul Rus.
Lexicul începe cu o dedicație în latină și rusă: „Cea mai strălucitoare și suverană împărătească rusă Ecaterina, cel mai strălucitor și suveran împărat și autocrat al All-rusului, Petru cel Mare, tatăl patriei, suveranul celor mai milostivi. —supruz ѣ. Cu binecuvântată, binecuvântată împărătească a ta, încoronare din harul lui Dumnezeu, prin voia preafericitului împărat, soțul tău, spre bunăvoința publică a statului tău autocrat, făcut solemn, toate limitele Rusiei și toate multele subiecte ale răzvrătirii tale sunt în chipuri și bucurie. Az, reproșul omului și umilirea oamenilor (I), iar cu acest șase
') Ru nov. Q., XVI. въ хонцѣ съ особ, număr, на 74 str.: Vocabular și fraze care nu sunt mai puțin sârguincioase, opera cnriozității autorului acestui onomastic latin ex s. Scripturile, care au fost extrase din diferite cărți și lexiconuri și au introdus a doua ordine de cuvinte în locurile lor, nu sunt aici doar lăudându-se cu lucrarea, ci dovezile sedulilatïs.

cu osteneala mea de vară, căde la faţa pământului vătămând tronul maiestăţii tale, mă arunc sub picioarele tale împărăteşti, sperând urlând picioarele tale călcate în picioare să devină strâmbe „...
Atunci se descrie că toate moşiile, feţele urlatoare ale statul își exprimă bucuria la un astfel de triumf precum încoronarea împărătesei. „Az, cel mai smerit sclav”, continuă compilatorul lexicului, nu ridic vocea, ci mai tăcut căzând în tălpile tale, indicele acestor cuvinte, precum și virtuțile tale meritorii, toate tale. -puternica încoronare prezentă „... Motivul dedicării lexicului Ecaterinei este explicat întunecat, că fiecare student al limbii latine își va aminti de împărătească și încoronarea ei conform lexicului : dar sa curga numele tau la august tau, sub el voi intoarce toate, chiar daca cer despre latipa. Majestatea Ta, ca o mamă iubitoare de copii, îi va ajuta pe fiii ruși să învețe cărți latine și să se obișnuiască cu limba latină, ca una firească, cu cartea ei, să învețe și să crească în dativul contemplației. Numele tău matern, văzut chiar la începutul cărții, grozav și brusc în ankh la învățare, va încânta sârguința și va construi noi școli.
Prefața pentru cititor este și în două limbi: „Se cuvine ca intenția mea să fie să descopăr care, de dragul vinovăției și prin ce măsuri și remedii, am lucrat la asta în ciuda noastră, să începem și să facem fapta. .” Pentru aceasta, se acumulează diverse indemnizații pentru studiul limbilor străine în Occident, apoi: „Acest stat mare, integral rusesc, până în prezent, fără aceasta, rămâne adormit, pentru care lucrul este demn de surprins și non-surpriză. Este minunat cât de veche este această stare, având doar mult timp, neglijând să aibă lexicone. Dar este minunat, dar învățăturile scrierilor nu sunt potrivite, pentru poporul rus, parcă născut în luptă și în luptă, între armele statelor sale cele mai îndepărtate răspândesc limitele, cu armele autocrației și-au întărit puterea și, mai mult. decât soarele strălucitor, armata a ajuns l nu există o glorie pâlpâitoare, mai mult despre bravos, decât despre cărți, mai mult despre pregătirea militară, decât școală, mai puțină grijă. Este minunat că, pe lângă cei de la putere, mereu tovarăși de arme, gata de acțiune militară, puterea spirituală, onoarea ei de a extinde învățăturile, datoria indestructibilă... nu s-au ocupat

de reproducerea științelor în limbajele politice. Există, în mod minunat, dincolo de clerul din vremurile trecute, obiceiul stagnant al nimănui, cu excepția bisericii, iar apoi rangul grecesc din greacă în traduceri slovene ale cărților și au, și citesc și onorează; la obișnuința și învățarea limbilor străine (cu excepția slovei și greacii) și 13

nu fii cel mai putin harnic. Dar mai important, limba latină a fost persecutată de indignarea ta. Este minunat că școli de latină din Mica Rusia de la Petru Mogila, Mitropolitul Kievului, în vârstă de peste optzeci de ani la Kiev, au înființat, chiar și până acum din plin de lexiconuri latină și latino-poloneză în învățăturile lor folosind și din acest motiv în slovena lor caracteristică despre limba oku-maiden '). De acolo, pentru cei care au studiat-o, este posibil să traducă și să scrie o carte latină pur slavă, chiar și cu un studiu îndelungat al cărților slave, și folosirea latină, să se ispitească mai întâi. Mărturisesc multor șerpi - fețe întortocheate ale cărții, publicate anterior în Rusia Mică, chiar dacă au fost scrise în slavonă, atât de multe caracteristici, cât și aranjate din limba poloneză și pline de zicale - ce cărți și creatori sunt aici, pentru de dragul conciziei, nu-mi amintesc. Nu este de mirare că „undatorul acelor școli, Petru Mogila de binecuvântată memorie, menționat anterior, punând temelia limbii latine, nu alți profesori, doar de către polonezi, caută cel mai bun posibil*. trecând nevoia inițială, s-a afirmat cu timpul, ca și cum pentru obiceiul și legea predării și învățării limbii latino-polone s-a adoptat.
„OoHoeà hrănit de învățăturile zelotului — Preasfânta Sa Majestate, Împăratul și Autocratul întregii Rusii, întotdeauna August Petru cel Mare, Părintele Patriei, Prea Milostiv Suveran, — în orașul de stat Moscova, Slavul -Academia Latină are mai bine de douăzeci de ani, dar și aici tinerii care învață sunt o adevărată cunoaștere a limbii lgniene despre inconvenientul pe care îl acceptă pentru deficitul de lexiconuri. Căci în școli, de dragul celei mai convenabile învățări, precum și al celei mai rapide învățări a limbii latine, cele două cele mai importante, cu acordul tuturor în această chestiune, cea mai pricepută nevoie de a fi imaginată: prima este aceea că fiecare lucru și acțiune este un student în latină directă în să zicem, sau orice ar fi același, tot ce aș putea compune o zicală slavonă sau rusă în latină. A doua este că enunțul latin este simplu flexat și, după regulile gramaticale, ar putea să compună și după proprietatea latinilor. În această a doua nevoie, există o poziție de profesor: cărți de gramatică latină (chiar dacă Rusia încă nu le are dobândite prin propria muncă, este dobândită destul de multe de autori străini) la discreția ta, alege regulile de interpretat , reguli pentru a arăta și cuvinte de neînțeles și a explica ceea ce se spune.
„Prima vinovăție, cuvenită, a elevilor înșiși, în ariciul lor
') Aceasta este o dovadă că la Kiev, unde titlul limbii Laiv era atât de răspândit, la studierea ei au fost folosite manuale poloneze, ceea ce explică de ce nu a existat, până în secolul al XV-lea, nici un ghid rusesc pentru dezvoltarea a fost publicată limba latină.

cea mai convenabilă limbă a cunoașterii latinei, este foarte ezitant să apreciez beneficiul, iar dacă cineva (adică Polikarpov în 1704) cu un lexic slavo-greco-latin, tipărit aici, la Moscova, de dragul de a

traduce exercițiile mele din slavonă Latină, am ajutat elevi noi, atât sim, trecători în școlile superioare, când se impune citirea cărților latine, cât de incomod și greu de posibil este în școlile care nu au fost studiate, dar mai mici când se aude vorbirea rațiunii, mintea creativă. înțelegând și că se topește direct la rațiune, eu nu exist în lexicul latino-slav.
„Ce altceva vă puteți imagina despre interpretările în traducerea scripturilor, astfel de biserică, ca și cum treburile civile ale celor care lucrează, întotdeauna nu cu greutate și nenorocire, își trimit poziția, niciunul dintre lexiconele nu ajută cu sprijin. Și aceasta din urmă, mai ales, vina s-a cufundat în zelul meu: deși în viața mult-răzvrătită a statului meu, voiam să-mi vindec gândul deprimant, am intenționat, de dragul de a-l desființa, să-l desființez, cartea lui Dorință, binecuvântată, înfățișată în versuri latine, glorioasă - în versuri rusești. Chiar dacă am încheiat lucrarea începută, ambele nu fără dificultate, o susținem cu ajutor sub lexicul slavo-latin. La fel, în beneficiul timpului meu trist, depind de citirea cărților sacre în latină, kuno și slovenă, de dragul celei mai convenabile arte în traducerile chineze „...
Dincolo de asta, Maksimovici spune că a notat în ordine alfabetică toate cuvintele latine pentru sine; dar, atunci, văzând grija regelui pentru luminarea supușilor săi, și înființarea unui sinod, unde erau adunați atât de mulți oameni luminați, și-a pus la cale să întocmească un lexic complet. Această lucrare nu l-a costat pe autor „fără probleme de sănătate”. Maksimovici nu avea mijloace pentru a obține lucrări lexicografice și, prin urmare, a luat ca model un dicționar din Latyanopol de Grigory Knapii—Gregori Sparu Thesaurus1). Muncitorul nostru a împrumutat ordinea și aranjamentul din această sursă și interpretarea lor din cărțile în latină și rusă ale Sf. scripturi și dicționare, care ar putea fi obținute în ambele limbi. O astfel de muncă l-a costat pe Maksimovici șase ani: „Toate zilele și nopțile, spune el, neîncetat și cu cea mai mică liniște sufletească în această privință, în funcție de bolile grave pentru fiecare an, sunt obsedat de ea și cu atât mai mult de aceste treimi din ultimii ani; iar primul este sufuzie sau apă întunecată în ochii unui accident, al doilea este sunetul minții, al treilea este doliu sau boala scorbut este bannere timpanice pentru tine.
') Knapiy kl Kvapsky a fost un iezuit, originar din voievodat (1583-|-1vZVg.) Prima ediție a Lexiconului menționat aici a fost publicată la Cracovia în 1621, sub titlul Thesaurus polono latino graecus, seu Promptuarium linguae latina *et graecae poiODonim usui accomadahun . În XVU okmetii on a fost publicat de multe ori.
13·

munci... Da, lasă-mă să mă adâncesc în toată această muncă străină urâtă și detractori ai laudei, care încă nu văd rodul minții mele, ci doar îl aud cu auzul în rodnicia acestei trudințe, nefiind rușine de mine. această întinare pentru a rosti cuvintele: ce este grozav sau Este greu să traduci indexul latin Kvapiev în rusă? Dacă nu este dificil, de ce nu ai făcut asta înaintea mea, apoi te gândești să o faci singur? Fie ca ei să vadă și să testeze cu sârguință această lucrare a mea. trăiește pentru el.
În general, lexicul lui Maksimovici a fost alcătuit cu conștiință, iar prefața sa, pe lângă faptul că este succint, este izbitoare în absența dezbaterilor neștiințifice ale vechilor noștri scribi, al căror

reprezentant la începutul secolului al XVIII-lea era Fiodor Polikarpov. Câteva indicii din dedicație și prefață fac deja pe cineva să ghicească că Maksimovici era nemulțumit și, dorind să-și risipească deznădejdea, a început să traducă și să citească cărțile Sf. scrieri. Umilirea cu care vorbește despre sine trezește mai degrabă milă decât dispreț.
În listele traducătorilor de tipărire din Moscova în anii douăzeci ai secolului trecut, acest Ivan Maksimovici este listat cu un salariu de 110 ruble. intr-un an Căutând prin vechile dosare sinodale, am reușit să culegem următoarele informații despre el.
În 1713, înainte de plecarea ambasadorilor noștri Tolstov și Șafirov din Constantinopol, au fost vizitați de doi Mici Ruși care se retrăseseră în Turcia, împreună cu Mazepa, după bătălia de la Poltava: erau colonelul Gorlenko și funcționarul Ivan Maksimovici. Ei au mijlocit pentru ei înșiși și pentru ceilalți frați ai lor pentru iertare milostivă și permisiunea de a se întoarce în patria lor, promițând că vor sluji cu credincioșie Rusia. Tolstoi și Șafirov, având deja permisiunea preliminară a țarului, au dat permisiunea emigranților să se întoarcă acasă. În ianuarie 1715, aceștia din urmă au apărut la Kiev, la care Gorlenko a prezentat buzduganul regimentului Prilutki și cazanele complicelui lui Mazepa, Orlik, și Maksimovici, sigiliul său.
În decretul despre ei se spunea că, deși toți au fost prinși în vădită trădare în comun cu Mazepa și Orlik și pentru asta meritau pedeapsa cu moartea, li s-a acordat iertarea pentru faptul că nu puteau trăi în Rusia Mică, dar în Moscova. Clerului i s-a ordonat să-i elibereze de jurământ și să-i ducă din nou la jurământul de credință față de slujbă.
Drept urmare, Maksimovici, împreună cu tovarășul său Antonovici, s-au găsit la Moscova și, ca om învățat și cunoscător de limbi străine, a fost desemnat ca traducător pentru tipografia din Moscova. În 1726, a urmat o denunțare a abuzurilor din această tipografie și, printre altele, autoritățile acesteia au fost acuzate că au angajat un „fost în trădare” pentru serviciul spionilor. Senat, fără alte informații,

l-a identificat pe Maksimovici ca fiind suspect, demis din postul său *). Soarta ulterioară a lui Maksimovici este necunoscută, dar probabil că a fost de neinvidiat: încă doi ani s-a plâns de tulburarea sănătății sale din munca științifică, iar în 1728 a rămas fără o bucată de pâine, printre străini... s-ar putea, să ne amintim de acest lucrător cu o vorbă bună și să dorim ca oamenii care au putere să urmeze învățăturile Mântuitorului în astfel de cazuri, să fie mai îngăduitori față de aproapele lor și să nu se lase prea duși de dorința de a câștiga favoare. cu cei puternici prin asuprirea celor slabi.
Publicarea în rusă și olandeză a conversațiilor amicale ale lui Erasmus din Rotterdam, precum și a gramaticii olandeze, a fost făcută ca urmare a ordinului personal al lui Peter: el însuși se putea explica în olandeză, dar nu corect, cel puțin, pe baronul Langen, care a văzut regele în 1700, remarcând et că Petru i-a vorbit „en son hollandais corrompu”2).
Suveranul era convins că rușii vor învăța mai devreme limbi străine și ar fi mai dispuși să se angajeze în ele dacă traducerile ar fi publicate împreună cu un original străin - această idee a fost exprimată în prefața la „Conversații prietenoase” din 1716.
La începutul secolului al XVIII-lea * s-au tipărit în Rusia alfabetul german, vocabile latină, slavă și germană, dar nu am reușit să le vedem 3). Nu existau alte manuale tipărite pentru studiul limbilor străine sub Petru.

Traducerile diverselor opere, ușor de asimilat de toate popoarele europene, și de aceea numite wandernde Dichtungen de către germani, se întâlnesc cu noi în cea mai mare parte în manuscrisele din secolele XVI și XIV. Pavel Ioviy 4), care a scris din cuvintele interpretului rus Dmitri Gerasimov în 1526, spune că aproape fiecare boier din Moscova putea fi găsit, pe lângă cronici, în listele scrise de mână ale istoriei lui Alexandru cel Mare, a cezarilor romani, a lui Antony. și Cleopatra și etc. G. Pypin, în Eseul său despre istoria literară a poveștilor vechi și a basmelor, primul din

*> Spd. dosare din 1723, Jfí 27 și 1728 X 14.

d) Istoria lui P. V. Ustryalova, Sh, 553.

Că aceste manuale au fost tipărite, a fost o mărturie la sinod, delo, 1722 L 18.

4 Biblioteca Iostrai*. scriitori despre Rusia, (Sankt Petersburg, 1838) înconjurat. 47.

dintre oamenii de știință noștri au examinat traducerile în rusă ale tuturor acestor lucrări și au arătat relația lor cu literaturile altor popoare. Din păcate, avem puține informații despre persoanele care s-au angajat să familiarizeze cititorii ruși cu operele literaturii laice. Din limbă, precum și din scris de mână, se poate ghici uneori că partea albă a unor astfel de traduceri a fost făcută pentru prima dată în Rusia Mică sau Belarus și în principal din poloneză. În foarte puține manuscrise găsim numele marilor traducători ruși, cu indicația că, în plus, aceștia au slujit în ordinul ambasadei. Dacă avem în vedere că pe vremuri aveam puțini oameni care cunoșteau limbi străine și cei care slujeau în ordinul ambasadei erau, prin însăși funcția lor, o excepție de la regula generală, atunci putem presupune că traducătorii noștri oficiali iar interpreții, după Micii Ruși și Polonezii Rusificați, au fost principalii distribuitori, prin modificări și traduceri din limbi cunoscute de ei, opere literare străine.

De la începutul secolului al XVI-lea, a făcut mai multe traduceri ale lui Dimitri Gerasimov, „interpretul și școlastic”, care a studiat în Livonia și a vizitat de mai multe ori ambasadele din străinătate. și trlp-nick Inocent,, Papa al operelor romane din „ traducător de cuvinte greceşti şi poloneze" Fiodor Kasianovici Gozvinski. Olearius, când se afla în Rusia în 1635, cunoştea un minunat traducător al ordinului ambasadei, pe care îl numeşte pe danezul Ivan Helmsom (hehnes slab), dar al cărui nume adevărat era Elmston1); b Pe hârtiile rusești, a fost scris de Elmson Telms, spune Olearius, primul traducător al Marelui Duce, cunoștea toate limbile europene, îndeplinea cele mai importante sarcini și, fiind la Viena cu ambasada lui Baklanovsky, îi plăcea romanul. împărat atât de mult, încât i-a acordat o diplomă de nobilime.Helms a tradus în rusă mai multe cărți latine și franceze, și au fost foarte pe gustul cititorilor din Rusia, așa că trebuie să sperăm că în timp curtenii ruși vor dori să se familiarizeze cu limbi și literaturi străine, prin care vor dobândi cunoștințe care le sunt acum complet necunoscute 2).

Kielburger') a lăsat mesajul că odată cu înființarea în 1663 a unui oficiu poştal pentru comunicarea cu țările străine, au fost primite la Moscova ziare olandeze, Hamburg și Koenigsberg, care, împreună cu scrisori private, au fost imediat trimise.

') Istoria medicinei, Ryakhter, II, 88.

') Voyage tria cnrieox par le Sr Adam Olearios, trad. par Wicqoefort, 1718 p. 374.

*) Harta Bfishing. Sh, 320.

la biroul ambasadei, au fost transferați acolo și raportați regelui. Într-un pamflet german, aparent tipărit în numele guvernului rus din vremea lui Petru cel Mare, printre altele, s-a păstrat știrea că ziarele au fost traduse și citite în fața țarului Alexei Mihailovici de către Kellerman, cunoscut pentru bursa sa.
Nikolay Saaddriy, „interpretul ordinului ambasadei a mâncat limba lino-greacă”, în primul an de la sosirea sa în Rusia (1673) a tradus Chrysmoloron, unde sunt plasate diverse profeții, și ir. a), despre aceasta, vezi mai jos în cap. XI.
În 1683, traducătorul ambasadei Avraam Firsov a tradus din germană Psaltirea III.
Stakhi Gadzalovsky, același traducător, a făcut o traducere a „Despre călărie” în 4 cărți, la Moscova 16854).
Andrei Andreevici Vinius, de asemenea traducător și unul dintre apropiații lui Petru cel Mare, a servit primul în ordinul ambasadei. Numele de familie Viniusov se găsește în istoria mineritului rusesc: fiul negustorului din Amsterdam Denis Terksen Vinius - Andrei, împreună cu fratele său Abram și englezul Wilkensop, s-a angajat în exploatarea fierului în vecinătatea Tula din 1632 și a construit prima apă. -stație de exploatare în Rusia, fabrică pentru producția de fontă din minereu de fier și fier și turnare miezuri, tunuri și alte articole.
■ Andrei Denisevici obișnuia să facă comerț cu pâine și să facă diverse tranzacții comerciale. Apoi, din anul amintit, s-a apucat de industria fierului, după propriile sale cuvinte, pentru a „sluji suveranului și a se face glorie veșnică”, mai mult, „a căutat cu capul în statul rus orice pământ și cel mai bun minereu de fier și a început fabrici cu propria sa minte.” Andrei Vinius se afla în Olanda în 1632, iar acolo a fost gravat portretul său, acum extrem de rar și cunoscut sub numele de homme an pistolet5) În 164* *6 a scris că vrea să „Crestenească în rusă”. ').
') Heinrich Kellerman a fost doctor în medicină și oooooo, a mers la graniță!, era renumit în special pentru cunoștințele sale atât de limbi străine, cât și de rusă. Yoghin. Miere. Richter, P, 280 și partea a doua a acestei lucrări, Vedom. 170* ani.
*) Obzor rus. spirit. literatură, presă. Filaret pod M 232.
'j Spălați indicatorul. Patr. bibliotecă (Moscova, 1858), p. 223. Acest Psaltir este descris în detaliu în „Descrierea cuvintelor. rkp. Moscova. aceste. biblioteci (M. 1855) p. 190-196. Este remarcabil că traducerea nu a fost ordonată să fie privită fără ordinul patriarhului, deoarece în prefața de acolo traducătorul vorbește deschis despre ignoranță. în Rusia veche: „poporul nostru rus este nepoliticos și evreu, nu numai simplu, ci și de rang spiritual...
♦) Rkp. Tolst. I, 209.
*) Moskvityanin 1844 IV, 389-391.
·) Descrierea fabricii de arme Tula, Gamndk, pp. 6-17 și cca. pp. 1-9.

Probabil son-vgө-, Andrei Ai-dreelgai în I664>. este deja traducător sub trimisul olandez Borel, apoi în acest grad a fost la Dediaov în timpul construcției navei Orel. O colecție scrisă de mână este cunoscută sub titlul: „Selecție din cărțile sfinte, divine și regale, de dragul memoriei ... publicată în vara de la întruparea anului 1667 la Moscova prin maiestatea sa regală afacerile țarului, traducătorul

Andrei Andreev. fiul Viniusov.Aici la început este plasată o masă a tatălui demon cu fiul , în care se dau diverse instrucțiuni morale și teologice în gen: „regele și orice autoritate merită să aibă trei lucruri într-o amintire de neuitat: pana, parcă deține oameni; a doua este ca această putere, este temporară, decade; stăpânirea nu este ferocitate, ci toată lumea este bucuroasă de ea, admirată de bunătate și milă... Astfel de instrucțiuni se termină cu zicala: „o albină zboară la un zgomot, dar un înțelept curge la un cuvânt folositor.... Urmează apoi extrase din Atanasie al Alexandriei, conversația lui Ghenadie Patriarhul Constantinopolului cu regele Turului, Marat Magmet (tradus din greacă); mai departe istoria bisericii și diverse articole fragmentare: descrieri ale Ierusalimului, mormântul lui Mahomet, povestea lui Ivan Peresvetov despre regele Turus Magmet, ce fel de cărți de cărți grecești dorește; evenimente din istoria Rusiei de la capturarea Kazanului *).
În colecția de manuscrise a orașului Zabelin există: „Spectacolul vieții unei persoane, în care esența conversațiilor minunate ale animalelor cu povești adevărate decente, instruind fiecare rang și demnitate de către o persoană, este nou convertită. din limba germană la toată lumea pentru folosul comun al oamenilor harnici mănâncă Andrei Andreev fiul Vinius, în marele oraș domnitor Moscova în vara întrupării lui Dumnezeu Cuvântul 1674. Prefața spune că înainte aceleași pilde nu erau publicate la fel de corect ca în această dată, pentru că acum este atașat, „de dragul înțelegerii, în fiecare pildă din cronicarii antici, o poveste în concordanță cu pilda viitoare”. Arătând beneficiul cărții, compilatorul spune că este necesar mai ales tinerilor, ca o instrucțiune excelentă: „în afară de aceasta”, continuă el, este minunat de reflexiv, cum atotputernicul Domnul Dumnezeu nu este doar o proprietate și o natură a darurilor. la fiecare animal, dar în unele dintre ele târg a sădit obiceiuri și obiceiuri care sunt fără cuvinte, nu numai pentru hrana omului, ci și pentru multe nevoi; totuși, poți învăța din asta, de parcă în zadar viața și moravurile noastre ar fi demne de moravurile noastre fără cuvinte și rele - chiar dacă nu mulți văd lei feroce și urși furioși, alții sunt mai necurați decât porcii, dar sunt mai nerecunoscători decât câinii. , iar nyh sunt mai mândri decât păunii ... . *) G.
') Tată. Zap. 1824. XVIII, A 30, 337-345.
') Eseu despre scrisori, istorie a poveștilor și otasen, Pyshna, pp. 175-177 ■ 358.

Pypin, din a cărui lucrare s-a făcut acest extras, spune că „Traducerea lui Vinius este bună pentru vremea aceea*, nu există germanism în ea și aproape întotdeauna îndeplinește cerințele limbajului literar din acea vreme”.
Pe lângă aceste traduceri, Vinius este cunoscut ca compilator al unei lucrări sub titlul „Despre capitalele orașelor deliberate și ale statelor glorioase și ale țărilor și insulelor și strâmtorilor și locurilor nobile de pe căi navigabile uscate, până la distanță. al statului rus de la primul tron al Majestății Sale Regale, orașul Moscova, în funcție de dimensiunea cărții, denumită lumea lui Dumnezeu și altele aparținând acesteia, a fost pictată alfabetic de traducătorul Andrei Andreev, fiul Vinius ”(Rumyants. Muz . JfeCCCLVI rkp.). În catalogul manuscriselor Academiei de Științe (1818), această carte este numită poveretnik și este marcată de două ori * 1667 (p. 46,47, nr. 64 și 4). Este format din două secțiuni și un adaos *, în prima distanță

și drumul de la Moscova la diverse orașe rusești, de exemplu. „Astrahan pe uscat 2500 verste și pe apă în secolul 2660 *, drumul către Kolomna, către Pereslavl Rezanskin, către Kasimov, către Murom, către Nizhniy, către Kozmodemyaisk, către Ceboksary, către Sviyazhsk, către Kazan, către Simbirsk, la Saratov, la Tsaritsyn, la Cherny Yar. Și pe cale uscată - la Volodimir, la Murom, la Arzamas, la Olatyr, la Simbirsk, de la Simbirsk pe traseul menționat mai sus. Și încă un drum uscat spre Kasimov, spre Temnikov, spre Penza, spre Saratov și de la Saratov pe poteca de mai sus. Kiev - 960 verste: drumul spre Kaluga, spre Bolhov, spre Sevsk, spre Putivl; alt drum spre Tula, spre Mtsensk, spre Orel, spre Novgorod Seversky; a treia cale este de la Sevsk la Glukhov. În a doua secțiune, orașele străine, de exemplu. „Amborok, un oraș liber, la o distanță de la Moscova la Riga, de acolo pe mare – 1800 de verste. Paris, capitala iepurelui francez, de la Moscova la Riga – 3100 verste. Stekolnoye, capitala Sfântului Rege, de la Moscova la Riga–2100 c. și așa mai departe..., înapoi de la Sevsk pentru 23 de ruble. etc.
În 1685, Vinius pentru îndrumarea oficiului poștal din Rusia; în anii 1990 a fost diacon duma, la sărbătorile majore „a văzut cei mai strălucitori ochi ai celor mai sfinți suverani ai regilor” (Descărcări ale palatului.) și a fost „în costum” la diferite ceremonii bisericești. Atunci Vinius a fost prins în dosarul de căutare despre Shaklovit: în 1687, dar din ordinul lui Shaklovntago și Medvedev, Micul gravor rus Tarasevici împreună cu camarazii săi au sculptat și tipărit un portret al Prințesei Sofia Aleksevna. Shaklovița, la ordinul acestuia din urmă, l-a instruit pe Vinius „o astfel de persoană peste mare în olandeză.

spune pământului să imprime”. Vinius a trimis o foaie exemplară la Amsterdam primăriei Witzen, căruia i-a trimis imagini ale prințesei tipărite acolo, în număr de aproximativ o sută; în ele „ea, marea împărăteasă, are o denumire deplină, iar mai jos sunt semnate versuri în latină spre lauda ei, marea împărăteasă.... acele foi sunt tipărite peste ocean, pentru ca ea, marea împărăteasă, să fie glorios pe acele foi si dincolo de mare in alte state, tot kik si in statul Moscova pe aceleasi foi> ._. ').
În 1697, Vinius conducea ordinul siberian. Korb, care era atunci secretar la ambasada țarului din Rusia, vorbește cu mare laudă a minții, educația lui Viyaius și buna sa conducere a acelui ordin *, sub el guvernatorii siberieni nu îndrăzneau să hărțuiască și să ruineze poporul negustor, deoarece în spatele lor s-a instituit o supraveghere strictă. G. Hamel relatează că a văzut instrucțiunile lui Vinius guvernatorului Verkhoturye din 1702, când acesta din urmă a mers să inspecteze fabricile de fier ale lui Nikita Demidov din Siberia. Această instrucțiune mărturisește că Vinius era o persoană luminată, avea cunoștințe vaste și acorda atenție corectării moralității oamenilor și educației copiilor *).
Din 1695, Vinius a purtat o corespondență destul de frecventă cu țarul: scrisorile lui Petru către acesta diferă prin aceea că conțin nu numai ordine, ci și diverse știri și judecăți despre evenimentele politice ale vremii. În unele cazuri, țarul îi scrie lui Vinius într-un mod înflorit, ceea ce nu se găsește în scrisorile către Romodanovsky și altele. De exemplu. de sub Azov, în 1695, Petru îl anunță pe Vinius: „și aici, slavă Domnului, totul este bine și în oraș totul se ară și se ară cu plugul de Marte, și nu numai în oraș, ci sunt în șanț. Și acum așteptăm o naștere bună, în care, Doamne, ajută-ne, spre slava numelui

sfântului Tău! Sau din Voronej (1698), Petru scrie despre „lotul: „Numai un nor de îndoială ne închide gândurile, ca să nu ne înțepe rodul, ca curmalele, pe care plantatorii nu le primesc Vedeți. Amândoi nădăjduim în Dumnezeu cu Fericitul Pavel: se cuvine ca lucrătorul să guste din rod...
În ciuda numeroaselor sarcini pe care Vinius le-a îndeplinit pentru conducere, el avea și datoria de a revizui traducerile cărților. Intrările triumfale erau aranjate după sfaturile și instrucțiunile sale. Înființarea primei școli maritime, școala de navigație, i-a fost încredințată și lui Vinius.
Așezăm aici fragmente din scrisorile lui Vinius către Petru cel Mare, unde vorbim despre activitatea sa de traducere și câteva detalii din viața sa.
*) Moscoviţi. 1843 M 10, mater. 385-392.
') Hopa. tulezh. arme apă, drept pp. 9-11.

2i februarie 1702: „Acum, vino la Moocve cetatea secretelor! consilier Tihon Nikitich (Streshnev), mie, slujitorul tău, marele tău suveran, prin decret mi-ai spus că tu, suveran, te-ai demnit să-mi ceri traducerea cartei drepturilor militare judiciare, iar eu, suveran, am fost anul trecut la tine. serviciu de mare suveran în regimentele cu hatman și, ajungând la Hlukhiv, de la începutul lunii iulie, am stat câteva săptămâni în destindere, și care zile mi-au fost mai îmbucurătoare, în cele în care am lucrat la vocabularul olandez, dar nu a lucrat în privința drepturilor militare, pentru că am sperat că alți oameni o vor conduce. Și astăzi, la Moscova, suedezii au fost refuzați în toate casele și nu i-au adus pe suedezi în totalitate, dar la început erau mai mult de 200 de oameni și nu m-au lăsat să intru în casă și au locuit în casa altcuiva. curte, dar nu puțini opresc ruina. Și acum, domnule, am început să lucrez în drepturi militare și, cât voi putea, voi lucra; totuși, cu mâna dreaptă, domnule, îmi este foarte greu într-o scrisoare, de îndată ce îmi semnez numele; dar sper să îndeplinesc articolele olandeze din Postul Mare, iar restul mai târziu. Nu te supăra, domnule cel mai milostiv al meu, pe mine, cel mai smerit slujitor al tău: cu adevărat, domnule, am început să fiu decrepit, cu greu pot rătăci, ajungând deja la al 70-lea an. Dorința - Dumnezeu știe - este, dar puterea se epuizează în toate zilele...
În I703, Vinius a căzut într-un fel de dizgrație față de rege, la care el însuși face aluzie în florile felicitări ale lui Petru pentru cucerirea Noteburgului, 12 mai: „Cel mai milostiv mare monarh al nostru! Cu toată mila ta de stat, eu, eu, nenorocitul de pânză, stau de departe și nu sunt vrednic de mine însumi, mă cunosc, zbătându-mă la starea ta, îmi strâng cuminte abundența cu bucuria mea, o inimă împlinită. și este gratuit să obțineți un astfel de faimos pentru o mână atât de faimoasă a orașului inamic Slyutelburh numit „...
În același an, Vinius se afla în Petersburg, tocmai întemeiat, pentru justificare și, în speranța puterii sub țarul Menșikov, i-a dat o sumă semnificativă de bani ca mită. Menșikov, acceptând ofranda, i-a dat lui Vinius o scrisoare de la sine către țar, unde l-a justificat și, în același timp, prin mesagerul său, l-a înștiințat pe țar despre mită și că Vinius nu a prezentat nimic în apărarea sa.
') Ultima scrisoare către Menșikov, 29 iulie 1703, este atât de caracteristică încât ne hotărâm să o cităm aici în întregime: „Doamne, căpitanii Domnului Cu bucurie și în siguranță către Dumnezeu. Și vreau mila noastră: Andrei Vinius, ajuns aici, nu a adus nicio scuză în

faptele sale (deși nu a avut nici o mică constrângere să iasă din adâncuri), în afară de faptul că a ieșit din ea la fel în toate. iar eu, cadru lui în cale, l-am lăsat să plece de la această ultimă întâlnire și despre fapta lui, în ce a fost defect și ce respingere

Rb 1706, Vyanius a plecat în străinătate și, după câte se poate judeca din cererile sale, care vor fi acum aduse aici, fără știrea regelui; pentru care i-au fost confiscate bunurile.
La 12 iulie 1706, fără a preciza locul din care a fost scrisă cererea: „Am ajuns, scria Vinius, într-o stare atât de amară de răceală, încât am câștigat totul într-o fracțiune de vară cu multe osteneli, mă văd foarte gol. . Care excomunicare a mea către Majestatea Voastră a fost adusă la cea mai mare povară și vinovăție a mea, totuși, a fost cauzată de un motiv: fiind, suveran, la Grodno, în invazia dușmanilor, mi-am pierdut aproape toți caii și oamenii. Până astăzi, în timpul campaniei, am primit, de dragul sărăciei de dragul cailor și al banilor, unii și slabi, cu care abia am călărit la Knyshin, în acel loc s-au epuizat și au devenit neputincioși. Iar eu, văzându-mă într-o asemenea frică de moartea iminentă a morții necesare, să pieri sau să cad în mâinile dușmanului ca prizonier, am fost silit să mă retrag la granița cu Prusia, chiar dacă caii mi-au început să cadă, iar alţii au fost nevoiţi să vândă, cu speranţa acelei graniţe cu Prusia către Polonia, şi astfel să intre în graniţa Moscovei; dar văzându-se de la locuitorii țării că era interzis, a închiriat căruțe la Krolevets (Koenigsberg) și de acolo pe mare cu multe munci a ajuns în aceste țări (?), chiar și din nevoile bătrâneții, mai mult decât sătul zilnic. dureri, sunt foarte bolnav și mă întind, și atunci, domnule, ne vom întoarce cu un obstacol acum lângă mare. Cu toate acestea, înalta umanitate a majestății voastre față de păcătoșii căzuți mă mângâie, deoarece aceasta este excomunicarea mea cu mila suverană umană și naturală, așa cum
săvârșit, a trimis spre mila ta un tablou pentru a ști când scrii, din care ai dori să fii anunțat (nu există un astfel de tablou când scrii). Și fiind aici, mi-a adus 3 cutii de aur, 150 de chervoneți de aur, 300 de bani de ruble și în 7 cutii de aur și 5000 de bani de ruble a dat o scrisoare cu mâna lui, în care scrie că va da totul când a fost rugat, sau cui i se va ordona de la mine în casă să-l primesc fără el. Iar tu, dacă te rog, o dai în concediu după propria ta considerație. „Mă întreb cum acei oameni nu se cunosc pe ei înșiși și vor să mă cumpere pentru mila ta cu bani, nu vor un milion, du-te că Dumnezeu îi plătește. Și Vyanius mi-a dat și dacha mare descrisă mai sus pentru faptul că, deși ar trebui să iau Pushkar și farmacia de la el, ar trebui păstrată doar ordinea siberiană pentru el, lăsând moștenire că nimeni nu știa despre acea dacha. Și din aceasta te vei demni să știi de ce ai dat o dacha atât de mare, dacă nu te-ai așteptat de la acea poruncă de acum încolo o mare bogăție, și de acum înainte fruntea milei tale a bătut de multe ori despre dacha satului, zicând. că nu era nimic de băut. Iar la acea mai sus-pomenita dacha, prin multele sale cereri, am agatat, spre mila ta, o scrisoare despre ea, dupa dorinta lui, si acea scrisoare de cel op sv, pe care am sigilat-o, semnand-o ruda mea, am dat-o. către el; iar din acea scrisoare, o listă pentru cunoașterea de la distanță, spre mila ta, sunt cu o scrisoare. De dragul sănătății, trădez mila ta pentru păstrarea lui Dumnezeu. Alexander Menshpyazh. iulie în ziua de 29 a iv No.-terburkha. (Kabin, dela, П, М 2, l: 543).

celui bătrân și care se apropie de moarte și, în amintire și în mintea smerită, acelui vierme bolnav, părăsește cu bunăvoință...

16 noiembrie 1706: „În plus, mă omoară, auzindu-mi dușmanii de falsă calomnie și, ca săgețile, m-au înțepat, sugerând că eu, care ți-am apăsat sclavul, am alergat la dușmanul suedezilor și, în cererile lor, nu se tem de judecata răzbunătoare a lui Dumnezeu, mă numesc ticălosul extrem al Majestății Voastre și să le dau restul firimiturii mele, curților și satelor... „Urmat de calculul serviciilor petiționarului din ambasadă, Ordinele siberiane și Pushkar, mențiunea că are 6 5 ani, de asemenea că el" școală de dragul studierii poporului rus în știința ingineriei, bombardament, Pushkar aranjat ... "De asemenea, amintește-mi de câteva dintre slujbe: cine s-a prezentat primul și, de dragul acestui motiv, a călătorit și a adus consimțământul hatmanului? Victoria Azov apoi o dispensă triumfală, ariciul întâi și cel mai glorios? Mai degrabă, suveran generos, în 1697, cu ce fel de strâmbă sufletele mele zdrobitoare, am scris spre binele vieții tale, ca să-mi fie frică de pământul meu prusac, nu m-am degnat să trec prin Riga și ce fel de primări. s-a destins să mă liniștească pe mine, cel mai de jos sclav al său... "...

La 10 septembrie 1708, Vinius, înștiințându-l pe țar că, prin harul lui Dumnezeu, s-a întors în măruntaiele Ortodoxiei Răsăritene și a ajuns prin Arhangelsk la Moscova, a cerut restituirea proprietății, casei și cărților. În octombrie, el i-a mulțumit lui Petru pentru faptul că „i-a fost deschisă casa, satele au fost înapoiate”.

27 decembrie 1708: „Domnia Voastră, către mine, slujitorul dumneavoastră, mi-a venit o scrisoare din luna noiembrie trecută, împreună cu porunca de a traduce un tratat de mecanică dintr-o broșură. Și deși înainte de asta se aștepta ca pentru a traduce întreaga carte, el deja tradusese o parte din ea în mod deliberat despre Fortificare și lăsând altceva, din 17 noiembrie a predat despre mecanica traducerii. Iar ce a zăbovit, ghemuit, cer domniei tale iertare plină de milă, de vreme ce bătrânețea mea a găsit, uneori afecțiuni, de altfel, dificultatea materiei (conținutul cărții), în ea era greu să traduc unele nume fără lexiconuri, totuși. , la maxim, am absolvit . Este posibil ca în traducere unele perioade să fie greu de înțeles, mă rog ca aceasta să nu fie neglijența mea, dar creatorului acelei cărți i se atribuie un stil prescurtat. Și acum îmi amintesc de acea traducere, în câteva zile pe un hal, pentru un mesaj către domnul comandant prinț. Dă-i pe Gagarin; și partea începută despre fortificare, dacă să finalizezi, despre asta, decretul Majestății tale și acea carte, mă aștept.

17 ianuarie 1709: „Maestatei voastre, suveranului prea milostiv, cel mai de jos al meu, slujitorul vostru, scrisul a fost în decembrie anul trecut.

rya în a 27-a zi, arici și comandant al pieței. Gagarin a trimis prin poștă, în care, Majestății voastre, a scris cu umilință despre primirea broșurii, în ea un tratat de mecanică, astfel încât tratatul din decembrie a fost tradus în limba slovenă până pe 25. Apoi le-am dat grefierilor pentru corespondență și cred că, cu grija comandantului, grefierul lui va fi radiat în curând. Acum, prin domnul Panin, mi s-a dat domniei voastre cea de-a doua scrisoare din Suma din 4 ianuarie>, în care domnia voastră s-a demnat să-mi scrie mie, slujitorul dumneavoastră, ca să fie tipărit mai sus amintitul tratat de mecanică.

cu sigiliul amotradamakoy. Cu toate acestea, mă rog cu umilință, Maiestate, ca mai întâi să vă demni să ascultați acel tratat și să judecați, dat de rațiune (sic), dacă va fi de vreun folos oamenilor? La urma urmei, autorul acestui tratat a scris rău prescurtat și acoperit, dar numai în zadar în folosul poporului, doar pentru zveltețea „scrisului său asemănător silozului. Totuși, peste toate, să se facă voia maiestății tale.

„Și ceea ce este scris în cea de-a doua amnistie a Majestății Voastre de astăzi, comandând o carte cu arme de foc, chiar și de la cei mai buni autori care a fost scrisă, este az, sclavul vostru, care are 12 ani sau mai bine din limba olandeză tradusă - și din acea traducere, dvs. nu te poţi găsi mai jos decât cel real Mot: îmi imaginez că este între 4*00 şi mai multe cărţi duse la farmacie, care sunt chiar încă numerotate prin decretul tău de stat şi o scrisoare de la Excelenţa Sa, Prinţ. Alexander Danilovici Menshikov este încă deținut de domnul comisar Veselovski. În ele, pentru mine, pentru această chestiune, lexiconele erau foarte necesare și cartea pe care am început-o (și chiar în tam-tam) cu Figures on the Fundamental Vision and the training of artilery in (f) airworks, a fost, de asemenea, destinată, în favoarea lor. a poporului rus în relief da, supuneţi-vă Majestăţii Voastre. Din acest motiv, fără lexicuri în aceste cazuri și în cazuri similare, nu îmi este posibil să o explic atât de pur și clar în traduceri. Pentru ca, dacă nu este contrar voii maiestăţii voastre, după fermul şi înălţatul vostru milostiv faţă de mine, nenorocitul vostru sclav, jurământul de a da înapoi acele cărţi (de 50 de ani le strâng şi multe mi-au trimis mie). , a trimis domnul Witzen) Mă rog în mod imperios decretul său monarhic (sic) să creeze. Într-adevăr, mărturisesc cu conștiința mea că mă bucur rău de ostenelile mele, cu ele aș putea să o fac pentru tine, prea milostiv mare suveran al meu, plăcut să faci „...

2 februarie 709: „rescrierea în pură a tratatului de mecanică, domnule, harul său, comandantul cărții. Gagarin, în vrac și cu o cărțiță germană, a dat; ea (adică tratatul) era pentru tipărire, iar figurile le-am dat pentru sculptură, dar acum, căci Majestatea Voastră a ajuns la decret, pentru a trimite o traducere Majestății Voastre, îmi amintesc să o fac. Focurile de artificii și artileria au luat. , iar restul orașului, comisarul Veselovsky să

Am păstrat decretul, dar i-am arătat scrisoarea Majestății Voastre și i-am dat lista. (Încă mă rog cu umilință pentru asta.) Cu toate acestea, pentru maiestatea voastră, plăcerea plină de grație cu un arc a celor mai smeriți plecați, și chiar în această zi am intrat în lucru la (f) artificii: să trimită maiestății voastre, sau iadul pentru a tipări - cam acolo cer un decret . Voi trăi în continuare Izhzhain: favorizați Majestatea Voastră în 1702 cu cartea tradusă despre artilerie, indicați că, conform lucrării, dacă să completați tiparul rusesc sau din Amsterdam și să o dați cu figurile dobândite? Se pare că maiestatea voastră va fi plăcută și oamenii de acest rang nu sunt infrucți >...

7 februarie 1709: „Acesta, suveran, în ziua a 3-a a lunii februarie către maiestatea voastră, cel mai milostiv suveran și monarh, cel mai umil sclav v-am scris cu umilință și, în același timp, caiete de mecanică domnului Comandant Prinț. a depus Gagarin. După aceea, suveranul, a lucrat la o carte despre valuri (sic), care, cred, a fost trimisă de domnul Witzen în anii trecuți cu niște valuri aranjate de la

domnul Witzen, cu speranța lui că ar fi una dintre cele cei mai buni autori și de artă cunoscută. Sper că ea va părea plăcută maiestății voastre. Și aștept cuvântul plin de grație al Majestății Voastre despre asta și, de asemenea, decretul Majestății Voastre cu privire la cartea de artilerie, conține și artificii, și dacă am început un tratat în 1702 pentru a completa și cu un fel de sigiliu cu Cifre, în folosul statului. bombardieri și tunieri, să emită dacă? Și a pus titlul acelei cărți cu el. Pe lângă aceste perfecțiuni, sunt necesare diferitele mele cărți, dar despre ele toate pachetele de la picioarele suveranului tău, mă rog cu umilință, și ele vor fi mereu în păstrarea mea pentru slujirea maiestății tale. Chiar și în acest moment, am îndrăznit să mă rog domniei voastre: dacă vă place, în favoarea maiestății voastre, supuși ai poporului rus, mie, sau al cărui nume îl numiți, să acordați privilegiul de a tipări noi în limba rusă și alte state, particulare și comune întregului univers desene cu semnături rusești, și despre asta să-ți dai privilegiul de stat timp de 10 ani, cu confirmarea unei amenzi deliberate, oricine îndrăznește să tipărească fără permisiune vara, așa cum fac eu în alte țări evreiești , totul va fi luat cu penalty "...
În această scrisoare, Vinius a anexat titlul unei cărți despre artilerie Op. Didrich Brink, tradus din ediția din 1689. A fost tipărită și descrisă în lucrarea de față în partea a II-a, printre cărțile presei civile sub 1710.
9 martie 1709: „Prin decret al Majestăţii Voastre, Prea graţiosul meu suveran, un tratat de mecanică, de asemenea un altul de oscilare, a putut să cuprindă, să îndeplinească, i-a dat domnului Comandant Principe. Gagarin, nu am nicio îndoială în privința veniturilor. Acum mi-a scris, astfel încât o carte mică despre artileria propriilor mele eforturi (despre ea

am scris domniei voastre) să trimită domniei voastre, care, văzând că au scris greșit în corespondență, l-au îndreptat cât mai curând posibil și neîndrăznind să-l păstreze pe acela autentic cu „iguri și cu traducere pentru a doua. timp, cu închinarea mea cea mai de jos, am trimis, sperând ceea ce este plăcut maiestății voastre și suveranului vostru, va fi nevoie de slujitori de artilerie când maiestatea voastră se va demni să-l dea unui prieten cu acele Figuri. Cărțile mele, din porunca dumneavoastră de stat, au fost acum recent acceptate, pentru care, cu cel mai jos și mai adânc la picioarele închinării voastre regale, mă înclin cu recunoștință „... ')
Fie că Vinius a scris mai târziu despre traducerile sale către Petru cel Mare, nu s-a păstrat nicio veste, ci au rămas doar câteva dintre saluturile sale, scrise țarului cu ocazia diferitelor victorii. Ultima astfel de scrisoare se referă la 1714.
Când Vinius a murit, biblioteca sa, din ordinul țarului, a fost transferată în 1718 la biblioteca publică înființată atunci din Sankt Petersburg (acum la Academia de Științe). Din catalogul modern se vede că Vinius avea o bibliotecă în principal de cărți olandeze (în total erau 363 de titluri): existau și lucrări în germană, latină, franceză, poloneză și estonă. Printre publicațiile pentru studiul limbilor străine întâlnim: Le grand dictionnaire François flamand, Amsterdam. 1699 (vb D); Dictionarium latino germanico polonicum, Dantisis, 1642 (4°); Dicționarul Calepini; Nethler deuch and englich Dictionaire, Rotterd., 1658 (4°); Comenii lanua linguarum (8n); Joh. Reni Grammatica latina, Regirmont, 1674 (8°); Ajutor. Manutii Phrases purae, Lips. 1582

(8°); Nicol. Clenardi Institutiones in linguam graecam, Anvers. 1581 (8°); H. Go-sekini Manuductio ad linguam oestonicam, Reval, 1660 (8°); Ph. Melanchtonis Grammatica latina (8°); Tyrocinium latinae linguae.
Pe lângă scrierile referitoare la Teologie, Matematică, Jurisprudență, Anatomie și științe militare, Vinius a avut Povești despre Rusia de Herberstein, Olearius, Petreus, Le Brun, precum și descrieri ale călătoriilor, în principal în Asia și Africa - între ele există cea mai rară ediţie.Itzen Nord en Oost Tartary. Din cărțile poloneze întâlnim: Statata wielkiego ksiçstwa litowskiago, Krak. 1588; Monarchia turecka przei Ricota, Romy 1678; Kronika Sarmacyey europ-skiey, Krak. 1612; Kronika polska, 1582; ¿ywoty swiçtych starego y nowego Zakony, 1644; g. Liberiuscha, Gzwiazda morska naiswiecza panna Marya, XXX kazan. Krak. 1619; la fel: Gospodari nieba y ziemie lesus Christus... Krak. 1669; Dworzanin polski, Lue. Granickiego, Krak.
') Am împrumutat aceste pasaje! din cabină. AlP, M2, k: 481, J*5, k: 96-99, Mp1: 121, 117, 118, 120, 11.

1639; Patericon albo Zywoly ss. oycow pieczarskich w Kiowie, 1635 și alții.
Vinius a avut și câteva lucrări, care în traducere au fost publicate la noi pe vremea lui Petru cel Mare: Transformările lui Ovidiu în ep. și limbile germane, Nürnberg 1689; Alcoranuin mahometanum, Nürnb. 1664 Arhitectura militară, Sturm Nürnberg. 1702; mai multe tratate despre maniera lui Rimpler; John Sigismund Buchner Theoria el praxis Artilleriae; Georgica Unterrioht... Nürnb. 1687 (această carte a fost tradusă numai la noi, dar nu tipărită, pentru care vezi p. 214 mai jos); Baronii Annales ecclesiastici, idiomate polonico, Cracowiae, 1607; Regel van de v|jf Ordens der Architecture door IB van Vignola... Amsterdam 1650.
La sfârșitul secolului al XVII-lea, în ordinul ambasadei, Petru și Mihail Shaenrov erau angajați în traduceri din limbi străine. Primul dintre ei a fost cu Petru în străinătate, mai târziu a devenit vice-cancelar, a căzut în disgrație și, spre sfârșitul vieții, a strâns materiale pentru istoria domniei lui Petru despre războiul suedez, descris în partea a 2-a sub 1717. Din traducerile fratelui său, Mihail, se păstrează în manuscrisele arhivei de la Moscova a Ministerului Afacerilor Externe: „Arhitectura civilă ... eliberată de Just Dankers ... la Amsterdam în olandeză. Tradus de Mihail Shaeirov pe Anul lui Hristos, 1708, 14 ianuarie” (în 2 exemplare, catalogat sub JWfe 259, 270) și „A Brief Teaching on 5 Columns through Simon Bogbom... from Vincent Chamosh... January 1708” (după cat. J6 268).
În 1722, Pyotr Shaeirov, deja baron și senator, a căutat să primească un salariu de la fratele său Mihail pentru cele șase luni pe care acesta din urmă le-a petrecut în vacanță. Procurorul-șef al Senatului de atunci, Skornyakov-Pisarev, un dușman al lui Shaeirov, a protestat împotriva unei astfel de hărțuiri, cu atât mai mult cu cât salariul trebuia plătit împotriva salariului străin: Mihail Shaairov, a spus Pisarev, „nu este un străin, dar o rasă evreiască, un iobag boier, poreclit Shayushka, fiu și, în plus, este o persoană proastă.” Baronul Șatrov a răspuns: „Însuși Majestatea Sa imperială l-a cunoscut cu bunăvoință și l-a favorizat pe părintele meu, și era un creștin fără pântece, și , prin grația maiestății sale, a murit la nobilii din Moscova, și nimeni în robie nu era servil, iar viziunea lui Dumnezeu despre amintirea încă binecuvântată sub țarul Terdor Alekseevici, pentru faptele sale cinstite, 14

a fost promovat la gradul de nobilime; și pentru a-l lua pe al meu deja în trei colegii impecabil și spre plăcerea autorităților, l-a corectat și a fost priceput în multe limbi ”... Pisarev a insistat ca răspuns că evreii lui Shafirov și ruda lor este evreu, locuiește încă în orașul Orsha. Apoi Shaeirov a început la rândul său să-i reproșeze lui Skornyakov-Pisarev că se trage dintr-un funcționar de piață și blană, iar tatăl său nu avea țărani și și-a învățat fiul să arate pământul, ceea ce confirmă acțiunile sale nepoliticoase; unchi, dar condamnat pentru furt... Așa erau disputele din senat dintre senator și procurorul-șef în acele vremuri. Să adăugăm că Pisarev, ca și Shafirov, a studiat în străinătate și a fost considerat om de știință * *).
În ordinul ambasadei au fost traduse și lucrări în secolul al XV-lea, așa că în manuscrisele Schitului I (nr. 92, regimentul 3) se regăsește:
- „Rugăciunea Domnului este o tălmăcire smerită, încredințată sau condamnată preasfintei. Biserica catolică a lui Hristos. La Veneţia, 1723, cu Anton Bartoli, cu permisiunea superiorilor. Andrei Vasiliev a tradus în Colegiul de Afaceri Străine, la 3 februarie 1724.
Traducerile lucrărilor străine în Academia slavo-greco-latină și la tipografia din Moscova se făceau de obicei, înainte de înființarea sinodului, din ordinul lui Ivan Alekseevici Musin Pușkin, care, după moartea patriarhului Adrian, era responsabil. a ordinului mănăstiresc. Ordinele țarului de a traduce și tipări cărți au devenit mai frecvente din 1708 *), și anume: în octombrie, Petru i-a ordonat, printre altele, lui Musin Pușkin, iar acesta i-a înmânat lui Polikarpov să găsească calendarul german, eu îl traduc cât mai bine. posibil
*) Dejan. Petru V., Goliakov IX, 390, 39i, 393, 395. B li. b. există o rună (li, F, 63) „Cartea este o listă a afacerilor reale ale subcancelarului de stat, baronul Pyotr Pavlovich Shaenrov, care i-au fost date de acum înainte pentru cunoștințe de la ordinul local în 1719”. Aici vorbim despre numele lui, tot despre mine și cumpărăm sate de la alți oameni. În Jurnalul Ministerului Justiției din 1859, Jt 3 (partea neo *, pp. 1 - 82: există un articol „Procesul lui Shatrov și Skornyakov-Pisarev; extras din cazul original al arhivei justiției de la Moscova, dar nu complet, așa că Golyakov chiar și există mai multe detalii.
·) Cu toate acestea, există traduceri spirituale în manuscrise pentru Petru mult mai devreme. Takh Karion Istomin i-a prezentat țarului în 1692: „Cărți ale lui Julius Frontai, senatorul roman, despre cazuri militare. Acestea sunt traduse în limba slavă și rusă sabiană prin munca celor care lucrează în țar. a condus orașul Moscova, universul de 7200 de ani. Pr la catalogul chiuvetelor, arhiva * Ministerului Afacerilor Externe. cazul Λ 257.

mai degrabă, și de asemenea pentru a corecta traducerea Istoriei lui Curtius despre Alexandru. Atunci arhimandritul Iosifa (pe aceeași vreme, Turoboi, care era pe vremea aceea rectorul la mănăstirea Simon) spune: cartea concepută de el (care este necunoscută, nu cunoaștem decât o singură compunere „Apoteoza politică”) să se termine imediat, și mai probabil împotriva social *).
20 mai 1710, Petru i-a ordonat lui M. Pușkin să traducă în rusă și să imprime chartul reginei Angliei și ziua ambasadorului ei, VitFort, cu audiția ceremonială.Această carte a fost menționată mai sus la pagina 101.

La 14 mai 1713, suveranul M. Pușkin a dat povestea lui Cromwell în latină, pentru a o trimite la Moscova prefectului Tomilovici pentru a o traduce în rusă.
Dintr-o scrisoare a lui M. Pușkin către Polikarpov, 9 iunie 1715, aflăm. că țarul a ordonat primul, „astfel încât rectorul Lopatinsky și directorul Polikarpov să nu lucreze leneș la traducerea cărților din latină”.
21 septembrie 1718, M. Pușkin i-a scris lui Polikarpov că a vorbit cu țarul la nunta prințului. P. Golitsyna: „Dar de ce, a adăugat suveranul, cartea lui Virgil Urbin despre începutul a tot felul de invenții nu a fost tradusă până astăzi - cartea nu este mare, dar amânați? Scrie-i lui Lopatinsky despre asta... Într-o altă scrisoare: „Spune-i părintelui Lopatinsky să traducă cărțile care i-au fost trimise. Iar marele suveran se demnează deseori să-ți amintească de ce nu sunt trimise multă vreme, și ca să nu inducă mânie... În a treia scrisoare: suveranul a ordonat, dacă nu traduc cărțile lexicului și altele. , până atunci nu dați salarii până nu sunt traduse „-
Dintre cărțile menționate în aceste scrisori, Polydora Urbinsky „Despre inventatorii lucrurilor” a fost tipărită în 1720. În plus, prefectul școlii, Gavriil Buzhnsky, a tradus Introducerea în istorie a lui PuffendorF, care a fost publicată în 1718 cu o prefață curioasă a traducătorului. Polikarpov a publicat în 1718 o traducere a lui și a altor persoane necunoscute, Geografia lui Vareniya, și a adăugat, de asemenea, preștiință, unde se spune despre traducerea în sine. Celelalte traduceri ale lui, cu excepția câtorva cuvinte ale lui Efrem Sirul, publicate în 1701, rămân în manuscrise:
') Atât aceste informații, cât și cele raportate mai jos sunt împrumutate din lucrarea lui Golikov, care se referă și la scrisorile lui Musin Pușkin către Polikarpov, stocate în biroul sinodal din Moscova. Faptele lui Petru V. IV, 298, 299, 483; V, 458; Vif, 382.

skov din care biblioteca patriarhală - a) un fragment din interpretarea lui Pa-Himerov la epistola a VII-a a lui Dionisie Areopagitul, după cat. J654; b) un index alfabetic al articolelor cuprinse în cartea lui Nectarie, Patriarhul Ierusalimului, împotriva latinilor cu o traducere a prefețelor la această lucrare a lui Nectarie, după cat. JK 528; c) Sevast al Ciminiților Trabzonieni, despre vremea transsubstanțiarii Sf. daruri și despre implicarea Rev. Maica Domnului păcatului originar, închinată țarului în 1703, după cat. 588 și 864; d) în biblioteca Academiei de Științe - Declarația Liturghiei Armenești, trad. 1708 (după cat. tipărit 1818, p. 34, JB 10) și e) în I. Schitul - Polikarpova, nemenționat în biografia lui Polikarpov: țarul ortodox Vasily Macdonin. Trecerea de la dialectul grec la angajarea slavă a școlii regale eleno-greacă din Moscova a profesorului, Theodor Polikarpov, fiul orlovilor, în vara creării lumii 7205, Fevruaria în ziua a 20-a (1698) '). La început există o prefață care introduce tehnicile literare ale lui Polikarpov: „Dragul cititor ar trebui să se bucure de interpretul cărții de față. Slăvit proorocit de înțeleapta Tulia, cuvintele trecătoare și odinioară vert, de o culoare fină, au fost trimise cititorului harnic: să nu trăim singur în bunătate, ci și către patrie, trebuie să lucrăm în faptă și în cuvânt pentru beneficiul tuturor oamenilor să creeze - pentru asta vom scăpa de el. Acum cuvintele care au pătruns în puterea mea, au pus gândul, dar de binefăcătorul meu, și mai mult de toată patria mea în mângâiere, și în

știință, pentru ajutorul lui Dumnezeu prin munca mea, această carte cu înțelepciune alcătuită din dialectul elen până în slovenă, creația regelui înțelept Leu, la sud pe carte, am scris de mulți ani în manuscrise antice, aduse în orașul domnitor Moscova în vara anului 7202 (1694) de la St. cetatea Ierusalimului, inteleptul Parinte KhrnsanF, arhimandrit al celor vii sv. mormântul Domnului. Restul, care acum s-a tradus, am acum tot felul de viclenie militară, puterea și faptele nobilimii, citiți-o cu atenție, multe și utile în toate treburile militare vor găsi. Iar bradul vorbirii, parcă nu ar fi obișnuit pentru veacul de acum și pentru limba noastră, se va întâmpla, așa că șefilor, parcă impusi de un rang, pune un motiv bun, cititor prevăzător, asemănând atunci cu prezentul, cunoașterea, ca în timp și în loc, și numele lucrurilor sunt suprapuse, dar pentru toată lumea întotdeauna și pretutindeni este imposibil pentru aceleași și uniforme enunțuri în toate limbile. Ini bo rang si

) Rukos. I. al Schitului M 47, regiment 2, vb 4°, 310 foi., cat. pe m
* dya neoobrazzh. Sf. Nicolae, văd semnătura gravorului: „Vasily.

Mortarele din treburile militare erau diferite la greci, diferit la germani, la turcii fără Dumnezeu, și la fel înainte și acum la evlavioșii ruși. Deja sunt achiziționate multe noi arme viclene de război, cum ar fi arme de foc, bombe, moddere, tunuri și alte invenții viclene, despre care acest venerabil Leu își amintește mai jos. De parcă atunci acesta nu era încă, ci altul asemănător cu acesta, după vremea atunci fostă, infanterie, cavalerie și armată navală, moralizatoare. În ele, studiați, cunoașteți Leul din ... conform pildei, rekshe din cartea semănării. Iar pentru cei care au lucrat în traducere, rugându-se Atot-Creatorului, amintiți-vă și cum a fost acolo unde ați găsit o greșeală, asezonați-o cu prudență în dragoste. Buna ziua·.

Odată cu înființarea sinodului, țarul a dat ordine prin el asupra traducerii anumitor lucrări străine. Așa, de exemplu: 19 noiembrie_1I2±_, țarul, când era la ședința sinodului, a poruncit să traducă „De officiis hominis et civis” în dialectul sloven, pentru care cartea a fost trimisă la tipografie și de către ianuarie 1724 acolo tradus prin referința Iosif Krechetovsky. Protectorul tipografiilor, Gavriil Buzhinsky, a prezentat-o la sinod, unde a rămas până la 11 septembrie a acelui an, când a fost primit decretul de mână al lui Petru cel Mare: -despre credința creștină; dar cer ca cel dintâi să fie tradus numai, întrucât nu există ceai în folosul nevoii de a fi în celălalt, și cer să nu fie tradus în întregime, ci să fie limpede și într-un bun calm. Petr.

Întrucât sinodul avea deja o traducere a acestei cărți de Krechetov-skago, numai că era „complet necorectată”, Buzhinsky a fost instruit să o revizuiască „cât mai curând posibil, în grabă, și pentru aceasta, în ședințele sinodale, să-l demită, consilierul, în fiecare săptămână: cu excepția celor concediați anterior pentru culegerea de învățături pentru tipar, încă o zi fiecare. În decembrie 1724, a urmat porunca lui Petru de a tipări această traducere, inclusiv 600 de exemplare, jumătate din fabrică, dar comanda a fost executată după moartea împăratului').

La întoarcerea regelui din campania persană, în sărbătoarea introductivă, a început să vorbească despre religia păgână și, după ce a aflat că există o lucrare a lui Apolodor pe acest subiect, a instruit sinodul să o traducă în rusă, ceea ce am făcut prin referința

tipografică Al. Barsov. Theophan Prokopovici a fost însărcinat de Petru să scrie o prefață; Cartea a fost publicată în 1725.
În 1723, țarul l-a instruit pe Teodosie, arhiepiscopul de Novgorod-
') Siiodalaoe delo 1721 M 16.

cu care, pentru a comanda traducerea din germanul Geórgica curiosa, oder das adeiiche Land und Feld Leben, scrisă de Wolfgang Helmhard Hohberg (von Hohberg). Aici este expusă întreaga economie agricolă și internă germană; originalul a fost publicat la Nürnberg în 1716 în trei volume. Comanda traducerii a fost încredințată lui Theophilus Krolik, un cunoscut expert în limba germană la acea vreme, iar acesta a predat cartea traducătorilor sinodului, Rozel Bluth și Vasily Kozlovsky. În 1724, Petru le-a cerut munca și i s-au prezentat articole din cartea a șaptea - despre agricultură, a zecea - despre albine și viermi de mătase, a unsprezecea - despre ape, a douăsprezecea - despre păduri. Petru cel Mare s-a apucat să corecteze și să prescurteze el însuși articolele, iar apoi, întorcându-le corectate, a dat traducătorilor o instrucțiune scrisă cu propria sa mână: un lucru de conversație, nu este necesar să se traducă; dar și conversația de mai sus, pentru a nu fi degeaba de dragul frumuseții și pentru iluminare și instruire despre ceea ce a fost cititorul, pe care de dragul agriculturii Tratatul a corectat (scoopând cele inutilizabile) și, de exemplu, trimit , astfel încât pe această carte cărțile au fost transcrise fără povești inutile, pe care timpul nu le petrece decât și îi ia pe cei care cinstesc vânătoarea.
În 1730, traducerea a fost complet terminată și păstrată parțial în sinod, parțial în biblioteca lui Theophilus Rabbit. În 1745, baronul Cerkasov și-a amintit de el, l-a cerut și, după ce a trecut în revistă mai multe capitole, l-a returnat traducătorului Vasily Kozlovsky *).
S-au păstrat informații că Petru cel Mare a ordonat traducerea unor lucrări de către Academia non-spirituală și de la Kiev. În 1709, i-a scris guvernatorului Kievului, Prinț. Dimitry Golitsyn, să-l pună să traducă două cărți în seminarul fratern; în însemnările lăsate în biroul suveranului, se menționează că cinci cărți au fost trimise aceluiași Golitsyn, pentru traducere d).
În Biblioteca Publică există o traducere de mână făcută, la ordinul lui Petru, de TheoFan Prokopovici, pe când era încă prefectul școlilor de la Kiev. Această lucrare, nemenționată până acum în niciuna dintre biografiile lui Prokopovici, se intitulează după cum urmează: „Imaginea conducătorului politic creștin, sim-
*) Caz sinodal din 1745, M 20.
"") Deya. P. V. Golikova, XI, 1"c și 453.

explicat prin apele din Didak Savedra Faxadr, acum tradus din latină în dialectul rus ')". Această lucrare a apărut prima dată tipărită în spaniolă, iar în latină a fost publicată la Amsterdam în 1659, sub titlul: Symbole christiana politica; autorul lor este destul de faimosul scriitor din secolul al XV-lea Don Diego Saavedra Faxardo. Această lucrare este numită în instrucțiunile întocmite de Huysen pentru educația țareviciului Alexei Petrovici, vezi p. 90 de mai sus.
În prefața adresată țarului, traducătorul explică motivele încetinirii în executarea lucrării: acum în dialect slavon și urlă cu ohom... Nu chiar, cel mai luminos monarh, parcă în aceasta afacerea mea cu ascultare și ceva. un fel de crime coli masquerading; pentru că nu cu

atâta viteză, cu care voia regelui este vrednică să facă, această faptă se face. Amândoi sunt demn de încredere, ca și cum, după bunătatea și raționamentul tău firesc, nu judeca această încetineală a mea ca fiind vrednică de mânie, când recunoști cu răbdare vina lui cu bunăvoință. Nu de dragul lenei, sau de vreun fel de neglijență, asta va continua (să nu fie), ci primul, parcă singur pe mine, neapărând de nicăieri unui asistent virtuos, de data asta, chiar dacă nu este. greu pentru mine de dragul celui care o așează, atât de la sine nu este ușor, am luat . Cel de-al doilea, de parcă, în plus, era ascultător de ascultare evidentă și era beat de învățăturile școlare constante și repetate ale bisericii și de altele vădite diferite, care, după numele meu, mă mint, dar întâmplător cauzate de nevoi, chinuite, imposibil să obții ceea ce vrei în fapte. Și dacă le-am atribuit și o anumită parte a lucrării unora dintre studenții mei, testându-le arta și gestionând astfel de lucruri în timp util, îmi caut mângâierea și beneficiile, ambele în cel mai periculos mod, mă îndoiesc trudă și neplăceri, când nevoia este mai nesatisfăcătoare.zâmbind din ele, în primul rând, să le interpreteze, apoi, parcă din lags, citiți, reduceți cu un dialect latin, multe corecții și înclinații; după ce au distrus complet multe părți, cu sârguința lor cheltuiesc din nou - și astfel de muncă și timp sunt distruse "... Aceasta este urmată de o explicație că originalul în sine este obscur în multe locuri și de neînțeles, de ce "nevoia este mai îndatorată

') Rkp. I. b. din colecția lui Frolov (P, II, 67) cu propria mână „semnătura și marca feohav: „Reogina- esența recunoașterii conceptului cel mai curând, în ce și ce fel de simbol este puterea).

a argumenta, oricât de zadarnic s-ar strădui să-l prezinte: dacă cineva s-ar strădui să-l aducă, ca să rămână nu puţine urme din adverbul lui, ar fi un lucru deloc nerezonabil, încăpăţânat şi crud. Dacă cineva ar vrea să o interpreteze în alt mod și departe de cuvânt, nu ar fi cheltuit, ci ceva nou de scris. Între afinitatea simubo și ov, încercăm să păstrăm un fel de afinitate; dar mai jos, așa cred, vom satisface dorința celei mai strălucitoare maiestate tale, nu este deloc imposibil să mănânci (totuși, după prostia mea mi se pare) să alungi tot întunericul și încăpățânarea în traducerea acestei cărți. în limba slavonă. Și acum vă anunțăm, parcă pe alocuri și scurtate câteva imagini de povești, unele dintre ele necunoscute, altele nu glorioase, tăcerea recentă a apusenei trecute, în care și cea mai strălucitoare maiestate a voinței voastre în primul rând, din povestea Preasfințitului Episcop de Pereyaslavl...

Din dicționarul lui M. Evgeniy, nu este clar că cărți multidimensionale pentru cititor au fost trimise și la Novgorod, când frații Likhud locuiau acolo, Într-o scrisoare către Fyodor Apraksin, la 10 octombrie 1707, țarul a scris: "Domnul. În același timp, ți-au fost trimise două cărți în latină, pe care ai amabilitatea să le trimiți la Novgorod bătrânilor Likhudyev, ca să traducă în limba slavonă ')··

Ce anume erau aceste cărți nu se știe. Știm doar că frații Likhud s-au ocupat, la ordinul țarului, să traducă nu numai traduceri religioase, ci și religioase. cărți. Deci, în actele cabinetului din 1700 și 1701 (II, nr. 1, l: 290-300) există o traducere a acestor greci din limba italiană de Sigismond Albegert obartialerin și modalități de a învinge turcii pe mare. În Novgorod, Likhuds, precum și eu, alți traducători, care am fost sub supravegherea mitropolitului Iov, am scris lucrări spirituale (o listă a acestora poate fi găsită în articolul domnului

Chistonich din jurnalul „Strannik”, 1861, cartea 2, „Mitropolitul Novgorod Iov”), a lucrat la traduceri de cărți religioase, în cele din urmă a scris salutări ornamentate regelui sau prințului în numele și. Iova.
Ultimul, la 20 noiembrie 1706, îi scria lui Petru cel Mare, „filozofii spun ceva de genul ad exemplum regis tpuis componitur orbis, adică toată lumea este alcătuită din fundul regelui, iar eu episcop smerit și păcătos. , în faptele tale de binefacere, evlavios față de Dumnezeu adică exprimându-te, imitându-te, dorind să-i placă lui Dumnezeu
') Dejn. P. V. Golyakova, XIV, 516.

Creatorului și creatorului meu și ție, mie, cel mai milostiv monarh al meu, să creez aici, în Novgorod, despre sănătatea și mântuirea și norocul tău, o singură lampă cu șapte propoziții, care arde neîncetat înaintea tronului divin al fericirii și a trei posturi pe care le-am a Treimii: sunt 4 spitale și unul ospitalier nenorocit și pretențios, numai localnici, și sclavi veniți, adunându-se de ici-colo de la slujbă, pe jumătate morți, culcați la răscruce de drumuri și în spatele orașului în depărtare. Între acestea și două școli în graiurile slavă și elenă, în ele sunt încă sute de elevi și încă puțini. Pe viitor, științele vor fi predate și în latină celor care vor. Toţi se hrănesc cu mila lui Dumnezeu ■ regalul tău, cu ea tu, mare suveran, miluieşte-mă.
„La aceasta, mare monarh, ne lipsește încă un lucru, după cuvintele Domnului către cel bogat, care l-a întrebat: Doamne, ce voi face ca să moștenesc viața veșnică ? Ce este? Testamentul antic în dialectul slavon a fost interpretat greșit, iar toată Rusia vrea să vadă acest autoproclamat similar cu vechiul testament grecesc în toate. Poruncește, mare suveran, care acum există alături de mine ca profesor Joaivkiya și Soeroniya Likhudiev, să fie dispus și pentru ei, după dorința noastră, să facă această faptă de binefacere. În consecință, unele cărți teologice trimise în sfânta voastră împărăție de la fericitul Patriarh Dosieea al Ierusalimului pentru a tâlcui, nu se găsesc în nicio țară din lume și sunt date preotului patriarhal, dar eu mă curățesc adesea de aplecare. Mă rog, de asemenea, pentru mila maiestății tale regale, așa că poruncește-mi să-mi trimit sigiliul (adică accesoriile de tipar) al lui Semeon din Polotsk, care se află în tipografia superioară ... ')
În decembrie 1707, m. Iov l-a trimis la Moscova pe unul dintre frații Lihudov-Sovronii și i-a cerut țarului să-i permită să ia pentru o vreme lexicul lui Epifanie Slavnetski, de asemenea, câteva cărți și, în final, morile și accesoriile tipografice ale fostei tipografii superioare, dar ale lui. mesager a fost ținut la Moscova și, în ciuda tuturor cererii lui Iov, nu i-a fost înapoiat și lăsat acolo să predea la școală.
La 14 aprilie 1715, ierarhul din Novgorod i-a scris țarului că Dosn Fey, Patriarhul Ierusalimului, a trimis în 1683 la Moscova cartea Arhiepiscopului Tesalonicului Simeon, împreună cu urmărirea Bisericii Marcu, ereșca tropolită, pentru a traduce. ei din greacă în slavonă: „și de la cel care a muncit și a trecut în odihna veșnică, această carte sfântă din dialectul grecesc, se bazează pur și simplu fără îndreptare, sub lectura și mărturisirea conciliară „în spatele diverselor obstacole, mai ales
') Cabana. dela, П, М 5 i: 575-576.

cuțitul din spatele morții Patriarhului Ioachim și a infirmităților succesorului său Adrian. „Dar favorizând providența lui Dumnezeu, în dobândirea lor cea mai de dorit, această carte tradusă a fost dobândită la Novy-grad, în casa înțelepciunii de sine a lui Dumnezeu până la prezentare, în care există și o anumită eroare în spusele foștilor scriitori din prezentul ѣ prin iscusința și conducerea ambelor limbi, spusele celor găsite în Novgorod profesori și ghiduri, dacă este posibil, Isirav-shasya ”... de ce Iov i-a cerut lui Petru cel Mare să ordone ca traducerea să fie revizuită din nou și publicată în St.Petersburg.
Această scrisoare este însoțită de următoarea tidulka curioasă: „Domnul ieromonah Likhudyev, care în casa noastră din Novgorod dobândește toate gradele de copil profesor, acum la o vârstă perfectă deja de peste 80 de ani, a început să fie laș: cărțile care el are din punct de vedere teologic eu și istorie filosofică și veche în diferite limbi, din care unii trimit la Moscova, iar ovele dau grecului sosit, alții vând aici la un preț mic: care cărți sunt foarte necesare pentru Biserica Ortodoxă și pentru înștiințarea perfectă. din cele mai vechi timpuri b, acțiuni și ocoliri de tot felul de maiestate autocratică regală și pentru a-l mustra pentru asta, disprețuiesc, mi-era frică de staniu. Invitați (adresa către biroul secretarului Makarov) să mă prezint la Majestatea Țarului pentru a-mi ordona să trimit pe cineva convenabil și să copiez aceste cărți precis, și până la sfârșit. Iegibli melodie foarte mult. Ar fi bine, dacă maiestatea împărătească prin decret nu mi-ar porunci să las înăuntru vreun rang de greci și alți străini, cu excepția celor mai înalte, nobile și cinstite persoane, sau cea mai strălucitoare maiestate regală mi-ar porunci să-i iau pe ceilalți. fratele din Moscova, ieromonahul Sofroniy, cărțile lui Ioanikiyu, pentru a ajuta la predarea în casa noastră ca înainte 1) "...
Ieromonahul Simon Kochanovsky, despre care nu există informații biografice, a tradus o lucrare a lui Justus Lipsius din latină. S-a păstrat și în manuscrisul cuvintelor lui Kokhanovsky, pronunțate de acesta în Reval în 1720 și care va fi discutat mai jos în capitolul XV. Justus Lipsy (15Ѱ7-1606) era cunoscut pentru faptul că îl cunoștea pe de rost pe Tacitus, astfel încât le oferea celor care doreau să-i asculte lectura fără carte și să-l pedepsească cu o lovitură de sabie pentru fiecare greșeală făcută în aceasta. A scris multe eseuri despre diferite științe, iar dintre ele a tradus unul dintre ele în rusă Kokhanovsky sub titlul: „Îndemnuri politice și bute, din diverse
') Cabana. cauzele A, M 24, l: 182, 183 și 185.

nyh istorici de Yustom Lipstij strâns în latină, iar acum scris în rusă prin sârguința și munca ieromonahului Kokhanovsky în anii 1721 *)”. La inceput exista:
„Prefață pentru cititor. Îndemnuri politice și buturi despre diverse lucruri, de la diverși istorici greci și latini, Justus Lipsius, adunați împreună în latină, a încercat să scrie în rusă, spre folosul comun al celor care nu cunoșteau limba latină. Oricine vrea să cinstească aceste mici lucrări ale mele, înainte de a citi, se cuvine să știe că eu, scriind aceste îndemnuri și exemple, nu m-am uitat peste tot la cuvintele latine ale lui Justus Lipsius, ci m-am uitat exact la puterea istoriei, astfel încât istoria în limba rusă să fie adevărată clară și inteligibilă pentru toată lumea. Și asta pentru că autorul menționat mai sus a scris câteva îndemnuri și concluzii în latină pe

scurt, dar întunecat și foarte secret, și de dragul de a explica motivul istoriei, a trebuit să scriu exact acel lucru în cuvintele cele mai extinse și să descriu unele dintre ele. împrejurimile cele mai necesare. Dimpotrivă, a scris niște povești într-un mod larg, dar întunecat, dar mi s-a părut că le scurtează și le explic. Iar niste haite, care parca nu prea erau necesare, s-au judecat spre binele meu, din numarul de mucuri de excomunicat, iar in locul lor alte lucruri necesare in materie decenta de la Titus Livius de atasat'). Se cuvine unui cititor dornic să știe că în această traducere nu am fost înrobit de autorul menționat mai sus calmului, ci doar slujisem adevărului, astfel încât puterea și adevărul istoriei s-au schimbat puțin mai jos, din acest motiv o prefigurez în premergătoare următoarelor povești, ca să nu fie surprinzător pentru nimeni, „ce nu s-a tradus cuvânt cu cuvânt; Aș vedea că cea mai adevărată forță a istoriei este neschimbată."

În 1740, în timpul anchetei ministrului de Cabinet Volynsky, unul dintre oamenii săi, Vasily Kubaets, a interogat *) „a mărturisit că are ceva de anunțat, dar nu putea să facă altfel decât personal împărătesei însăși. În aceeași zi, i s-a dat un decret personal, astfel încât să scrie și să sigileze această împrejurare pentru a fi predată Majestății Sale (Împărăteasa Anna). Cel mai important conținut al acestui pachet a constat în a arăta că Volynsky avea

') Rkp. P. b. Il, F, Λ" 48 la 172 coli; acțiune. lauda poveștii „Via substanțială... - textul: „Ca un constructor"... În cartea I - 8 capitole, în a II-a - 20.

') Lucrarea lui Tit Livius a fost tradusă și de noi sub Petru cel Mare; La 4 mai 1722, Gavriil Buzhiisky i-a scris secretarului de cabinet Makarov: „De ce s-a destins nobilimea dumneavoastră să scrie o carte despre Titus Livia pentru a o tipări și pentru aceasta au trimis un curier la Peterburgh, pe care, după ce l-am primit, l-am primit. se va apuca cu plăcere de treabă"... Dar, la 23 august 1722, sinodul i-a prezentat țarului: „Vă vestim cu smerenie maiestății voastre: care, după decretul personal al maiestății voastre din cartea lui Tit Livius, porunci, îndreptă. , a tipări, atunci, la discreția noastră, erau foarte convenabile pentru tipărire, mai degrabă decât traducerea lor alo este defectă și necesită multă muncă și timp pentru a fi corectate"... (Kab. dela, H, M 61 și 62 , l: 102, 107.

*) Aceste extrase sunt făcute din Lecturile de la Moscova. Societatea de istorie, carte. 2, 1838, amestec, p. 147 și urm.

cartea scrisă de mână a lui Justus Lipsius, pe care voia să o ardă, a avut un nou succes și că a aplicat descrierile Cleopatrei și Mesalischd ei întregului sex feminin și a spus râzând. „Această carte nu este momentul prezent de citit": Volynsky a răspuns la această acuzație: „că nu era singurul care avea această carte în posesia sa, ci și altele: cartea. Alexey Cherkassky în latină, iar sfârşitul c. Apraksin în traducere rusă, din care a dat să șteargă copii ale cărții târzii. Ivan Baryatinsky și el, Volynsky; că Kubanul putea să audă cu adevărat de la el că această carte nu este a timpului prezent, pentru că în ea întregul câmp feminin este reprezentat ca volubil și, deși pare un chip vesel, ascunde și mânia în inimă, din acest motiv și-a dorit să-l ardă, temându-se că Majestatea Sa nu s-a demnit să se considere, pentru că ea se demnește să arate o persoană milostivă și apoi să fie supărată pentru aceeași "... Apoi s-a dovedit că Volynsky a citit de la Lipsius un loc despre Ioan. , Regina Napoli, aplicând-o la evenimentele moderne

din Rusia. În rechizitoriul împotriva lui Volynsky, în al treilea paragraf, era scris „a simțit răutate față de Majestatea Sa și a asemănat-o cu regina descrisă în Yustya Dipsia”.
Traducerile la ordinul lui Petru ne sunt cunoscute din aproape anii copilăriei, de exemplu. în I. Schitul 1) există un manuscris excelent, cu desene clar desenate cu cerneală, sub titlul: „Arte ale focului și diverse arme militare pentru toate atacurile orașului și pentru apărare decentă, inventate de editorul Joseph Boylot Langrini. Tradus din franceză în germană de Jagan Branciem. Publicat la Strasbourg 1603 g7 conform numărului contului rusesc 7111. Și prin decret al marelui suveran, țarului și marelui prinț Petru Aleksevici, toți autocrații mari, atât mici, cât și albi ai Rusiei, au fost traduși din franceză și germană în rusă în 7193 (1685) *) ”.
Dintre rusii stolnikov trimiși pentru prima dată în străinătate (1697), doi care au studiat la Veneția și anume prinț. Dolgoruky (au fost doi dintre ei: Vladimir și Grigory, care dintre ei au tradus este necunoscut) și Pyotr Tolstoi erau angajați în traduceri. Deci, în arhiva de la Moscova a Ministerului Afacerilor Externe există un manuscris cu desene (conform cat. Jfc 258), sub titlul „Arhitectură civilă selectată din paladiul unui arhitect glorios și din mulți alți arhitecți glorioși, de la matematician. și arhitectul Kat-para Vrkl, scris la Veneția în vara anului 1699, luna septembrie, prin studiu și diligență, fiind acolo domnul principe Dolgorukov, iar după calendarul rusesc 7206.
') M 83, raft 3, nf °, tu „Dacă cipul unui ochi uman” ... Există și o traducere mai bună: „O descriere bună, aleasă dintre cele mai bune ferme sau creatori, atât pentru distracție, cât și pentru militar Artificii, compoziții egale, Să petrecem anul acesta 1709.” Въ 4 °, iach.: <Și în primul rând, compoziția hainelor... ”(L 69, raft 3).

Cunoscut! în istoria lui Petru, Petr Andreevici Tolsto! a lucrat și la traduceri, iar acest lucru se vede din două cazuri sinodale * *): în 1727, directorul tipografiei din Sankt Petersburg, Abramov, a venit la sinod cu anunțul că „adevăratul consilier privat, gr. P. A. Tolstoi i-a poruncit să ceară ca, duse la sfântul sinod spre îndreptare, să fie trimise trei cărți ale fecioarei, numite Metamorthoseos, adică o schimbare, scrisă de Ovidiu, descrisă de mine cu mâna harului său, scrisă. excelenţa sa „... În P.b. există o traducere de mână a Transformărilor lui Ovidiu, în patru cărți1), dar fără a indica numele traducătorului; ca scris de mână și stil, acest manuscris poate fi atribuit începutului secolului al XV-lea. Pentru a ne face o idee despre această traducere, plasăm aici un extras din prima poveste a Cărții a III-a. Dar când regele Agenor, neștiind că fiica lui fusese răpită de Zeus, a poruncit lui Cadmus, fiul său, să o caute și l-a pedepsit aspru, spunând: dacă nu-l găsește, va fi izgonit. Dar o singură faptă a lui Agenor bine și rău *) a creat: la urma urmei, fiul său, ocolind întreaga lume (cine poate fura nobilimea Zeves?), nu a găsit; pentru ca patria, temându-se de porunca tatălui său, nu s-a întors și a fugit de mânia tatălui său. Apoi a plănuit să meargă la templul Tebus1) cerând sfaturi în ce pământ va porunci pentru a-i aranja o viață. Tebus l-a sfătuit: vaca, care nu umblă în jug și nu cunoaște plugul strâmb, te va întâlni pe câmp - urmează-o pe aia, și unde stă, fă-ți acolo ziduri și un oraș și cheamă Beoția. Și de îndată ce Cadmus a părăsit deșertul Castalian *), a văzut o vacă care mergea în liniște, neavând nici un semn de jug pe gât, mergând curând după ea,

lăudându-l pe ascuns pe Apollinus, conducătorul evreilor. Și cum deja au trecut vadurile keensiyskiet) și câmpurile largi de panopiyskiya ·), vaca a devenit, dar și-a ridicat fruntea în sus spre cer în aer,
*) 1727 M 5, 1728 L 1.
XVШ, Q. M ♦, cu două sutane de carcasă> spunea legenda lui Oyaadiya despre creație. Înainte de fiecare capitol este conținutul său, numit listă. Nu. liste: în 1-a ■a. „Poetul care urmează”, 2-M „Thaeton Epaeom dezonorat”, 3-1 „Kadmus Ageior”, ♦-th „Un exemplu de ceaun. Nu. teveta 1 p. „Înainte de seară”, 2-1 „Camera Soarelui”, 3-1 „Dumnezeu Jupiter”, 4-1 „Fiica lui Alchpoe” ... , acc. biblioteca sub M 809.
*) Dvssteyskiya genul sunt esența cretanei: dieta este grindină pe picante" cretană.
♦) Bine — că i-a poruncit fiicei pierdute să caute, vly — că a urât exilul dacă nu și-a găsit sora.
*) La imaginea lui Apollin, căruia atunci i s-a așezat o casă în deșertul Castalian, - el a creat răspunsuri celor care întrebau.
·) Castalia este o sursă care emană din Muntele Parnas; există și o etichetă vertok numită.
*) Keens - un râu din Beoția. ·) Panope - traul în scaun.

se mârâi spre tovarăşii ei, care veneau după ea*, se uită înapoi şi se întinse între iarba moale. Cadmus, fiul lui Agenor, văzând atunci, îi mulțumește lui Dumnezeu și sărută cu buzele pământul necunoscut și felicită câmpurile și munții necunoscuti. Dorind să facă un sacrificiu lui Zeus, el și-a trimis slujitorii la izvoare speciale, pentru ca de acolo să fie luate spre jertfă ape vii. Acolo, la acele izvoare, era o pădure, pe care nimeni nu îndrăznea să o taie, iar acolo în pădure era o groapă, împletită în mijloc cu un tufiș, și ape vii și sănătoase curgeau adânc din pietre. Acolo șarpele fioros al lui Marte *) este necunoscut de nimeni: era acoperit peste tot cu pete de aur și ochii îi ardeau de foc mare, iar trupul i s-a umplut de otravă dăunătoare, iar din fălci i-au arătat trei limbi și dinți împuțiți stăteau în picioare. în trei rânduri în fălci "™
Tolstoi a mai tradus din italiană o carte intitulată în traducere rusă: „Istoria administrației reale a Imperiului Turc”. În 1724, a fost predat în manuscris sinodului pentru tipărire, după corectarea ortografiei. În 1725, după moartea lui Petru cel Mare, a început tipărirea acestei traduceri, inclusiv în 1200 de exemplare. În 1727, scrisorile civile de la tipografia din Sankt Petersburg au fost transferate Academiei de Științe, iar cartea a rămas netipărită. În 1736, sinodul a dispus ca foile neterminate să fie trimise la Academia de Științe.
S-a păstrat și lucrarea lui Tolstov, tot în manuscris: „O listă de răspunsuri și descrieri care au fost trimise marelui suveran de la Constantinopol de la ambasadorul, lângă stolnik și guvernatorul Ala-Torsk, Petru Andreevici Tolstov în 1707, la 24 februarie” *).
Iată o descriere geografică și statistică detaliată a tuturor orașelor și așezărilor posesiunilor turcești de-a lungul coastei Mării Negre. La început, o epistolă dedicată lui Petru cel Mare: „Prea milostiv și suveran mare suveran, prea milostiv suveran! Mă rog creatorului tuturor felurilor de Dumnezeu, să-ți păstrezi longevitatea suverană în toată prosperitatea și să înmulți prosperitatea, strălucind glorios spre gloria suveranului tău în toate părțile lumii; și încununează-ți faptele suverane cu tot felul de splendoare și frumusețe după dorința ta dumnezeiască!- Te informez, mare suveran, umilul tău slujitor, așa

cum am fost la curtea Maiestății Saltan din Tur, printre ceilalți, mare suveran al tău. , fapte, a primit o înștiințare a vizitei
') Șarpele, pe care Marte l-a avut în loc de al lui, pe care îl fac cele două carele cerești. Poetul echivalează dimensiunea acelui șarpe pământesc cu șarpele ceresc, care provine din stelele înfățișate între vazele cerești.
d) Rkp. P. b. IV, F, M 133, 138 litri. text: „La început se cuvine. Descrierea acesteia la Moscova. Gazeta din 1859. Zh 214.

rămase de-a lungul țărmurilor din jurul Mării Negre și despre vortag, care se găsesc pe același Pont Euxin, și apoi toate cu mărimea milelor italiene (din care am măsura Sf. Fdoia) au descris cât de mult a permis ocazia, sub aceasta răspunsul meu către preasfântul tău a îndrăznit să trimită maiestății împărătești pentru ca tu, marele suveran, și maiestatea ta regală să ai vești *. Pretutindeni locuri și porturi, de-a lungul țărmurilor Pontului Euxin, așa că în Asia, ca și în Europa, descrise pe hărțile geografice, au o diferență în numele lor acum la timpul prezent cu numele turcești, motiv pentru care cei care folosesc acele carduri, care cunosc actualele denumiri turcești denumiri de locuri de coastă și porturi, există o oarecare îndoială. De ce sunt eu, nenorocitul tău slujitor, la munca mică înălțată și ghemuit în fața statului tău, tronul cel mai înalt, ating mintal picioarele picioarelor tale împărătești, vărsând rugăciunea mea nenorocită și nevrednică, să fie favorabil acest pământ mic marelui meu lucrător pentru mila voastră suverană, filantropică. Cel mai de jos și nenorocit sclav Peter Toyota.
În manuscrisele Universității din Kazan există o descriere a călătoriilor lui Tolstov în Europa, când a fost trimis pentru prima dată în străinătate, în 1697, ceea ce a fost deja menționat mai sus. Viața lui Tolstov, ca și mulți dintre contemporanii lui Petru, un regiment de evenimente dramatice: implicat în revoltele Streltsy, a scăpat totuși de soarta camarazilor săi, datorită relației cu Martha Matveevna din familia Apraksin, a doua soție a țarului Fiodor. Aleksevich, mai târziu a devenit apropiat de rege, a fost principalul producător de căutare pentru țarevici Alexei Petrovici, a primit o statulitate și ranguri importante; sub Catherine, a căzut sub capotă și a murit în captivitate. Bergholz a remarcat în jurnalul său despre Tolstov că era o persoană prietenoasă și plăcută, vorbea italiană cu o voce profundă și era grec prin naștere, care s-a stabilit de mult în Rusia. N. I. Panin, tutorele marelui duce Pavel Petrovici, a spus: „S-a întâmplat când suveranul Petru cel Mare s-a distrat în companie, apoi i-a scos peruca lui Tolstov și l-a bătut pe chelie, obișnuia să spună: „cap, cap. , dacă n-ai fi atât de deștept, de mult aș fi ordonat să fii tăiat!
În 1708, 24 octombrie, țareviciul Alexei i-a scris lui Petru: „I-am dat cărți lui Boris Volkov, Ivan Zotov, Schilling pentru a le traduce,
') Notele lui Poroshin, p. 20. Despre Tolstoi sunt detalii in Buletinul rus din 1860, iunie, cartea G; p. 319-346.

Și i-a dat desenul lui Picard și le-a ordonat să-l facă imediat."
Aceasta a fost scrisă în același an când am început să tipărim cu caractere civile și au apărut mai multe lucrări tipărite pe diverse ramuri ale științei.
Schilling Venedikt a fost unul dintre prizonierii suedezi și a servit ca interpret în ordinul ambasadei. Cu numele său păstrat în biblioteca

P. *) manuscrisul: „Traducere din limba olandeză despre ruina Astrahanului prin Stenka Razin. 1701 a fost tradus de un străin Venedikt Schilling. Pentru a avea o idee despre măsura în care acest traducător deținea limba rusă scrisă, prezentăm aici un scurt extras din traducerea sa: „Stenka Razin, după ce a acceptat mila suveranului, s-a dus la Don și mulți ruși s-au dus. cu el: era diferit cu o mare promisiune, și cu bani și cu talent se mângâia. În Astrakhan, traversând strada, a aruncat cu aur oamenilor și i-a atras și pe mulți dintre slujitorii suveranului. Voievod, Principe Bolyarin. Ivan Semionovici Prozorovskaya, văzând acest lucru, l-a trimis pe căpitanul Vederas la Stenka și i-a spus să-i spună să predea imediat poporul suveranului, apoi să nege, să fie din nou în dizgrația și mânia suveranului. Căpitanul, călăuzindu-i comanda, nu l-a tăiat în bucăți cu săbiile. Stenka i-a dat un asemenea răspuns: cum îndrăznești să-mi oferi o cerere atât de nedemnă de a-mi schimba prietenii care merg de bunăvoie cu mine? Și, mai mult, mă amenințați cu mila suveranului! Spune-i stăpânului tău Prozorovski că voi veni în curând la el și apoi vom vedea cine mă va indica. El vrea ca eu, ca și iobagul său, să-mi porunc și umilându-mă fără cinste să iau pedeapsa lui Astrahan... În 1711, acest Schilling a fost încredințat să compună acel război până în prezent, ”pentru care, pe lângă faptul că I-au fost trimise lungi declaraţii din ordinul ambasadorului, declaraţii tipărite (1703-1711) şi 4 jurnale *).
În timpul domniei lui Petru, am avut doi Volkovi care au fost educați în străinătate. Un Boris, care este menționat în scrisoarea țareviciului Alexei. În ambele ediții ale Dicționarului lui M. Evgeny, el este amestecat cu Volkov, traducător al Academiei de Științe a Ucrainei și care și-a publicat lucrările în anii 60-70 ai secolului trecut. Activitatea de traducere a lui Boris Volkov în timpul lui Petru cel Mare poate fi văzută din următoarea sa cerere, depusă la 24 decembrie 1720:
') Pyaszha Tsarevna Aleyasya, cale ferată. Murtevnen, Odesa, 1849, p. 60.
') O, IV, M 71.
·) Istoria regatelor. Peter Velvkago, Ustryalova I, 315-316.

„Cel mai demn rege, cel mai milostiv suveran! Slujesc Majestăţii Voastre ţariste ca traducători din 1704 şi, pe lângă munca de clericală, am tradus din franceză în rusă, conform decretului personal al Majestăţii Voastre, opt cărţi: 1) despre geografie; 2) despre războaiele grecești și romane; 3) despre ordinele de cavalerie, 4) despre navigația navelor pe râuri, 5) despre o instituție navală, 6 și 7) despre artilerie, 8) despre grădinărit, partea 1. Din care s-au tipărit de mult cărțile 2, 3 și 4, iar cărțile 6 și 7 au fost comandate să fie tipărite. Am scris și cu domnul baron Huysen istoria Majestății Voastre timp de un an și jumătate și, pe lângă toate aceste lucrări, am fost trei ani la afacerea Majestății Voastre la Berlin sub consilierul secret Alexandru! Gavrilovici Golovkin. Și salariul anual al Majestății Voastre primesc doar 200 până la 30 de ruble pe an, și nu numai prin comandă, ci pentru apartament, locuind aici, nu mi s-a dat niciodată nimic, pentru care am dat apartamentul pentru acest număr în momente diferite contul este mai mare de 180 de ruble; iar unii dintre frații mei sunt plătiți pentru un apartament și se dă oricui un spor de salariu după meritul lor; iar unii dintre ei au fost schimbati în rang pentru munca lor și au primit multe alte favoruri împărătești de la

maiestatea voastră.— Prea milostiv suveran, rog domniei voastre la acest salariu anual al meu, uitându-mă la atâtea dintre lucrările mele sus-menționate, cu milă poruncește-mi să fac un spor, pentru krom ѣ onago al tău, mare suveran, noi, traducătorii colegiului de stat de afaceri externe, nu avem nici un salariu. Maiestatea Voastră țaristă, cel mai umil servitor Boris Volkov, Colegiul de Stat al Traducătorilor Străini. La Sankt Petersburg" *).

Cu semnătura acestui traducător, există o traducere de mână din eseul francez L'Etat présent de la Suède a tuturor recenziilor ostile despre Rusia - manuscrisul din arhiva Moscovei a Ministerului Afacerilor Externe sub nr. 193, scris pe 26 septembrie 1720.

Un alt Volkov se numea Grigori: tatăl său Ivan, diaconul ordinului ambasadei, a cerut regelui în 1698 să-și trimită fiul să studieze medicina la Universitatea din Padova. Peter a fost de acord cu o astfel de petiție, iar lui Volkov i sa ordonat să emită 1000 de efimkov din ordinul Smolensk pentru întreținere străină. Deși scrisoarea de pasaj spunea: „Notum facimus quod ex nostra tzareae majes-tatis volúntate dimissus est aulicus noster generosus Gregorius Ioannis filius Wolkov Venetias versus propter finiendas Liberales Artes in Academism Paitavianam", cu toate acestea, decretul dat la plecare precizează că Grigori th Volkov trimis în Italia pentru doctorat ®).

) Da, îmi pare rău. arhiva manastire mpaoterlaa. dvi. ») Rihivra, Lot. Medac. II, 328, 320 și pred. 154.

Weber, vorbind despre traducerile făcute la ordinul țarului, a păstrat o știre curioasă despre moartea unuia dintre acești Volkovi'): „în treacăt, amintiți-vă aici, spune Weber, despre un rus, poreclit Volkov (numele nu indicat), chiar cel care a fost trimis la Constantinopol, Paris și Veneția. La întoarcerea sa în Rusia, țarul i-a dat o treabă uriașă, și anume, să traducă Le jardinage de Quintiny (în cererea de mai sus, Boris Volkov arată că a tradus o parte a lucrării despre grădinărit). Deși Volkov era un om foarte capabil, totuși, această lucrare i-a depășit puterile: în lucrare, la fiecare pas, au apărut expresii tehnice franceze care erau complet necunoscute în limba rusă. Disperarea a pus stăpânire pe traducător și acesta, tăindu-și propria arteră, și-a încheiat viața în felul acesta.

Cu această ocazie, Weber susține gânditor că Volkov a încălcat viața pentru că nu poseda un grad suficient de calm stoic. Este de la sine înțeles că este ușor pentru un trimis care este ocupat cu sărbătorile și vizitele să vorbească așa, iar bietul traducător rus a decis să moară mai degrabă decât să nu îndeplinească ordinele 3).

Ivan Zotov, fiul primului profesor al lui Petru, iar apoi bufonul său, Nikita Zotov, cunoscut sub numele de atotputernicia sa, prințul papei, a studiat în Franța și, în 1705, la Paris a fost folosit în negocierile ambasadorului nostru. , conte . Matveev cu ministrul francez marchizul de Torcy. În septembrie 1707, tatăl său i-a scris celuilalt frate al lui Ivan, Konon. „Fratele tău Ivan, la ordinul marelui nostru suveran, a sosit de la Viena la Varșovia pe 4 septembrie și a fost onorat să vadă și să primească milă de la persoana lui suverană și rămâne alături de mine cu mila lui suverană." În 1723, Konon Zotov îl menționează deja pe fratele său ca decedat, într-o cerere adresată amiralului gr. Apraksina: „Fie că sunt sau nu lucrările mele în fața patriei, vă veți demni să fiți deja conștienți de asta, pentru că nu este plictisitor să stau noaptea cu pix și hârtie în anii mei trecuți, ceea ce este și

astăzi. nu mi-a luat (în 1723). Fiind în această lucrare menționată mai sus, mi-am pierdut prezența la moartea mamei, a tatălui și a fratelui meu

*) Dasvertnd. Rosei. П, 25, 26.

*) Pomenitul Boris Volkov, care a murit în 1716, la 10 octombrie a acestui an, ar trebui să-și ceară concediul la Moscova din cauza „cunoscutei nenorociri care ne bate și a unei tristețe insuportabile”. Bruce, într-o scrisoare către Makarov, pe 30 noiembrie, a întrebat: ar fi posibil să-l elibereze pe Volkov la Moscova cu ocazia morții fratelui său, astfel încât să termine o carte care i-a fost dată spre traducere și să mototolească al doilea cu el la Moscova? taxi. cazul II, M 26, l. 211, PO.

Ivan. Și pentru asta, nici imobil, nici mobil, pot spune că nu am primit nimic, iar după fratele meu Ivan, bineînțeles, măcar o jumătate de branț. Care mi-au pregătit zece mii de ruble, dar restul s-au împărțit atât de regulat între ei, ceea ce este greu de găsit sfârșit; da, sunt întristat și nu am timp să plec atunci ... ”În afacerile cabinetului (II, nr. 7, l. 935) s-a păstrat următoarea scrisoare către țar a lui Ivan Zotov, care indică faptul că a tradus în rusă opera lui Blondel, ed. sub Petru în 1711:

<Cel mai milostiv Suveran! Prin decretul dumneavoastră, am tradus o carte despre un nou mod de întărire din franceză în slavonă și, corectându-l pe a mea pe cât posibil, vă trimit și vă rog cu umilință să o acceptați cu bunăvoință. În sfârşit, oferind dorinţă şi respect, în care, de-a lungul vieţii mele, rămân domnia ta imperială consacrată ţarul şi suveranul, cel mai milos şi smeritul slujitor Ivan Zotov. De la Moscova în ziua de 12 septembrie 1708. O scrisoare curioasă pe care țarul i-a scris-o lui Zotov la 25 februarie 1709, despre traducerea sa: „G. Zotov! Cartea despre Fortificare de Manir Blondelev, pe care ați tradus-o, noi am citit-o și conversațiile (așa a tradus Zotov cuvântul francez discurs) sunt traduse bine și clar, dar cum să învețe această Fortificare să facă? de asemenea, nu este numit în buletinul de evaluare dacă este rue sau tause? care este foarte întunecat și tradus de neînțeles, care foaie a fost încrucișată, lipită în carte, iar cea veche a fost tăiată. Mai mult, trimitem, acolo unde tu însuți vezi o eroare și neclaritate, și din acest motiv este necesar pentru tine în cartea pe care o traduci acum să te ferești pentru a traduce inteligibil și nu este necesar să păstrezi vorbirea din vorbire în traducere, dar înțelegând aceste puncte, noua limbă este deja scrisă în așa fel încât să fie mai inteligibilă "')....

Fratele lui Ivan Zotov, Konon, care a fost implicat și în traduceri în numele lui Petru cel Mare, a fost deja menționat mai sus la paginile 155-162. - tatăl celebrului nostru mareșal: „Trimiteți pe Suvorov și Tuvarkov la Mordan, unde fac ei. un canal nou, care este condus de la Ocean la Marea Mediterană și în alte locuri unde se fac granițe, docuri, porturi, iar cele vechi sunt reparate și curățate; astfel încât să poată arunca o privire mai atentă asupra mașinilor și a altor lucruri și să poată învăța din acele fabrici... "...

Nu se știe când Suvorov s-a întors în Rusia, dar în 1724 traducerea sa „Adevărata cale de fortificare a orașelor”, ed. de la gloriosul inginer Wobap. Această carte pentru

*) Dejan. Petru V. Golhova, IX, 19.

remarcabil în sensul că Suvorov și-a învățat fiul din ea: „răposatul tată, spunea Feldmarch, a tradus metoda lui Vauban din franceză în rusă și, cu citirea și compararea zilnică cu originalul acestei traduceri, s-a destins să mă îndrume către cunoașterea acestei științe atât de necesară și utilă”’).
În 1712, țarul a ordonat senatului să dea ordin de traducere în limba rusă a legilor (drepturilor) statelor europene, sub supravegherea sus-numitului Andrei Vinius; Veselovski a fost numit să-l ajute (dar ceea ce, Golikov nu a explicat: în domnia lui Petru se găsesc numele celor trei frați Veselovski *).
Nu se știe ce au reușit să facă conform acestui ordin, doar în arhivele Ministerului Afacerilor Externe din Moscova se păstrează (sub nr. 164) manuscrisul lui Claude Ferrier despre drepturile franceze, Op. 1679, dar tradus de lista .... prin decret al Majestății Sale țariste la Moscova în 1717.
În 1714, Petru cel Mare i-a scris comandantului de la Moscova Izmailov: „Domnule comandant! Un tablou vi se trimite suedezilor, care stiu sa vorbeasca rusa si carora le-am putea aminti; dar sunt mai mulți decât atât, de dragul ei, verifică peste tot despre ei și, după ce a strâns cât mai mult posibil, au venit aici, iar treaba lor este să traducă cărți din suedeză în rusă. Numiți în pictură murală: Yakov Reingold, Thomas Vit, funcționar la Strogonov, Venedikt Schilling, traducător al biroului ambasadei, Yagan Wolf, profesor al copiilor viceguvernatorului Korsakov, Perthus, comerciant Narva ').
În 1715, Adam Weida a fost instruit să scoată în străinătate „oameni de știință și oameni pe drept pricepuți, pentru administrarea treburilor în colegii, pentru a obține”. Aceeași ofertă a fost făcută și suedezilor capturați care erau cu noi. În sfârşit, în februarie 1716, s-a ordonat „să se trimită la Korolevets 30 sau 40 de oameni, alegând dintre tinerii asistenţi, pentru ştiinţa limbii germane, ca să fie mai comod în colegiu.... se lucrează. buni și deștepți, care puteau percepe știința, dar astfel încât au fost ani de la 15 la 20 4) „...
În 1718, a fost dat un ordin de introducere
') Anecdote despre Suvorov, ed. Fuksom, Sankt Petersburg. 1827. Câteva detalii despre Vasshi Suvorov eon în părțile inedite ale Însemnărilor lui Bolotov, pe care le-am văzut la domnul Kraevsky, tot în Autobiografia lui Scheffer, Leipzig. id. p. 38, aici despre activitățile lui Suvorov în timpul domniei Elisabetei.
"") Dejan. P. B. V, 76, 82.
”) Ibid. V, 229.
*) Poli. suspin. zak. V, M 2928, 2997.

a fost statutul suedez'). Cu această ocazie, consiliul de justiție i-a raportat suveranului: „există o dificultate necesară în viitor în treburile că rușii nu au încă Carta suedeză tradusă în limba lor... și pentru această nevoie este foarte necesar să mănâncă pentru cea mai necesară hotărâre a tuturor afacerilor de justiție pentru a fi traduse .... statut suedeză în rusă”. Țarul a răspuns că statutul suedez a fost deja tradus în rusă, iar statutul rus este în latină, doar că era necesar să se traducă articolele nou înființate în germană ').
Din fragmente din scrisorile lui Musin Pușkin către Polikarpov (în opera lui Golikov aceste extrase au fost făcute extrem de prostesc) în continuarea anului 1714, este clar că acestuia din urmă i s-a confirmat

constant că traducerea unui lexic va fi finalizată cât mai curând posibil. Deci de exemplu Pe 7 decembrie, M. Pușkin scria: „Lexicon, pentru Domnul Dumnezeu, grăbește-te; iar maiestatea regală s-a demnit să mă întrebe despre tine, când va veni el la el? și acum maiestatea mea regală s-a demnit să ordone ca munca ta să-ți dea 200 de ruble de la tipografie... „Poate că acest lexic a fost un mare istoric istoric. dicționar de Moreri, care, după mărturia lui M. Eugene, a fost tradus în 1716 de la A la N, a fost vizualizat de Gavriil Buzhinsky și este păstrat în biblioteca sinodului *).

În descrierea călătoriei în străinătate (mai sus p. 150-15 2) a lui Boris Petrovici Sheremetyev, se remarcă, ca caz deosebit de curios, că, pe când se afla la Viena în 1697, la o seară de curte, „cezariana (împărăteasa romană).) s-a demnit să-și trimită pe cei doi care să vorbească cehă, ca să poată vorbi cu boierul. Iar ei, venind la boier, ocolindu-se, au zis ca ti s-a aratat acest rang al Maiestiei Cezarului? Şi boierul acelui rang de măreţie a Cezarului zelo lăudat.

Pelzel, precum și Jungman, au păstrat legenda că în 1698 Petru cel Mare, trecând de la Dresda la Viena prin Praga, a fost tratat acolo de nobilimea cehă, care era extrem de încântată că țarul le vorbea slavă: nobilimea cehă de atunci nu și-au uitat încă limba maternă, deși unii deja începeau să-i prefere germana. Din nefericire, legenda despre tratatul lui Petru la Praga, nobilimea locală nu este confirmată de o sursă neîndoielnică, și anume: modernă.

·) Ibid. V, M 3197.

*) Ibid. M 3202.

') Didi. P. V. V, 592, VI, 369; asemănătoare. spirit. trece. Eu, SO, 81.

lista de articole sau jurnalul de călătorie al ambasadei Rusiei la Viena în 1698. De aici aflăm că ambasadorii, cu care era și țarul, au ajuns la Praga pe 6 iunie înainte de seară, „au străbătut orașul - și marele oraș, capitala Cehiei. Și s-au oprit în afara orașului, au mâncat într-o tavernă și au plecat cu mașina 1 milă și, fiind aici de 4 ore, au intrat în noapte "...

Aproximativ în aceeași perioadă, Serbo-Luzhichan Frenzel și-a adus clădirile lui Petru când scria, unde a spus, printre altele: „mare fericire a venit pe întreg pământul Sassy (adică săsesc) - să vadă în sine acel mare rege care controlează milioane de oameni. de oameni care vorbesc vorbirea noastră sârbă.

La sosirea sa la Viena, Petru cel Mare, dorind, pe lângă tot felul de ceremonii austriece, să-l vadă pe țar cât mai curând posibil, a cerut să-i fie numit un domn de curte, care nu înțelegea decât slav, și Vicecancelar Boem, gr. Chernini. La mascarada curții dată la Viena în onoarea țarului, doi nobili cehi stăteau în spatele scaunului său la cină.

Este remarcabil că Petru cel Mare a avut de mai multe ori ideea de a folosi afinitatea rușilor cu slavii occidentali pentru a-și duce la îndeplinire planurile privind răspândirea educației și a artelor în Rusia. Vom avea în continuare ocazia să vorbim despre dorința țarului de a avea la Sankt Petersburg o trupă de actori care să cunoască ceha și să ofere spectacole pe înțelesul telespectatorilor ruși, iar aici vom raporta câteva știri despre căutarea de traducători a țarului. la Praga pentru a traduce în străinătate

*) G. Ustryalova, Istoria lui Petru V. PI, 611.

') G. Ustryalova, Istoria lui Petru V. PI, 125, 141 - 142. Aici, de altfel, cităm un act, al cărui raport se datorează cercetătorului V. I. Damansky. Cehul Ioan de Kupetsky era faimos la începutul secolului al XV-lea ca un pictor iscusit, iar Petru, văzând una dintre lucrările sale, l-a instruit pe trimisul său la Viena să-l invite pe Kupetsky la Karlsbad. Pictorul, după ce a auzit și citit diverse temeri și orori despre țarul Moscovei, nu a fost de acord cu o întâlnire cu Petru, iar apoi acesta din urmă i-a cerut lui Cezar însuși să-l trimită pe Kupetsky. Fuzsln, un prieten al lui Kupetsky, a spus mai târziu (Leben Georg Ph. Rugendas und Johannes Kupecai. Zurich, 1758,'s. 26): Man sagte ihm (Kupeoti), wie sehr der Czaar nach ihm verlange, und er solite nicht erschrecken, wenn diesar Prini beim Sitien sein Gesicht auf eine Art verzCge, die jedem, der ihm nicht kenne, Schrecken einjage. Er ward, ais er den Czaar mahlte, ùber-zeugi, das die Russen Menschen seyen, die Seelen h&tten. Sie sprachen BOhmlsch mil ein-ander, und seine Furcht verwandelte sich in Verwundenmg. — Kupecai sagte mir oft, er bade gegen heinen Fursten jamais eine so heflige Neigung gefùhlt, wie gegen den Czaar și wenn es ihm seine Umstünde erlaubt hàtten, wurde er mit Freuden in seine Dienste ge-treten sein. Auch der Czaar behielt Hochachtung fur ihn... În Biblioteca Publică se află un portret al lui Petru cel Mare, gravat la Nürnberg dintr-un portret presupus pictat de Kupeichgim. Müller în Essai d'nne bibliorgraphie néerlando russe (p. 169) remarcă: le grav'ur (?) Kupezky a fait le portrait du monarque en 1716 ou 17 pour une médaille en son honneur.

eseuri scânteietoare despre niște ruși care au studiat acolo la începutul secolului al XVIII-lea. ·

La 31 decembrie 1715, țarul i-a scris lui Iagujinski pentru a-l anunța cine este autorul lexicului universal, pe care l-a citit, pentru ca eu, a adăugat Petru, să-i pot scrie lui Veselovski (însarcinatul nostru cu afaceri la Viena) , ca să-l poată traduce la Praga , tot un extras (va fi mult de toate) din jurisprudență în același loc să traduc *).

Nu cu mult înainte de aceasta, Peter i-a scris lui Veselovski: „Domnule Veselovski! După primirea acesteia, încercați să vă găsiți în serviciul nostru de la Schreiber, sau de la alte ranguri inferioare de la grefierii care au fost în slujba Cezarului din Bemchans, din Schles sau de la Moravi care cunosc slovena, din toate colegii pe care le are Cezarul (cu excepția celor spirituale), câte o persoană; şi că erau oameni buni şi puteau stabili acele acte (în care colegiile erau) aici. Și de îndată ce le iei și începi să negociezi cu ei despre un salariu, atunci scrie-ne din timp ce vor cere. Căutați și cărți: Lexicon universalis, care este tipărit la Leipzig de Thomas Fritsch *), un alt Lexicon universalis, în care sunt toate artele, care este emis în Anglia în limba lor, și căutați-l în latină sau în germană. Așadar, căutați o carte de jurisprudență și, de îndată ce le găsiți, trebuie să mergeți la Praga și să vorbiți cu profesorul din școlile Jezuvitsky, astfel încât să traducă cărțile menționate în slovenă și să fie de acord cu ei despre cât de mult au va lua pentru muncă din carte și despre scrie-ne. Și pentru că unele dintre discursurile lor sunt diferite de limba noastră slovenă, și pentru aceasta le putem trimite câțiva ruși care cunosc latină și pot explica mai bine discursuri diferite în limba noastră. În acest moment , încercați din greu, deoarece avem nevoie. Petru (ultimul de mâna regelui). Din Sankt Petersburg la 16 decembrie 1715

„Domnule Veselovski! Scrisoarea ta, scrisă la 1 februarie de la Viena, a ajuns la noi, în care scrii că ai găsit un traducător care se angajează să traducă trei cărți, și anume două lexicone și jurisprudență pentru 300 de iodmkov, și să trimită doi ruși în ajutor. cel care știe latină; dar după cum vezi, deși i s-au trimis ajutoare, iar acele trei cărți sunt dificile și tânjesc după el singur cu ele

') Faptele lui Petru cel Mare, Golikov al VI-lea, 366.

*) Vb Paul. col. legi (V, M 2967), nu se știe de ce, acest editor se numește Simon. Aici scrisoarea citată a fost copiată din original.

va traduce temporar, și în plus, va trimite, pe lângă negrii de la Kiev, unul anume, și pentru asta, conform primului decret, să meargă pentru totdeauna la Praga, nu numai pentru acest lucru, ca să le dea cărțile amintite. traduce, dar și convine asupra unui preț, astfel încât de acum înainte orice cărți care trebuie trimise să fie traduse. Și cu această afacere, începeți și discutați cu ei dacă sunt dispuși să vină în acea afacere? Pentru ce îi vom plăti și, mai mult, pentru a-i ajuta, vom trimite de la Kiev Cherntsy câte vor dori din cei care știu latină în latină. Și dă-i translatorului menționat mai sus o mostră dintr-o cărțișoară pe care să o traducă și, de îndată ce o traduce, trimite-o nouă. Petru. Din Danzig 29 februarie 1716

„G. Veselovski! La primirea acesteia, salvează povestea lui Iulius Cezar, astfel încât să fie o astfel de eliberare, ca în atașat cu acest registru (nu este prezent cu scrisoarea) scris și în latină, și nu în germană, și trimite la noi. Petru. Din Danzig, 28 martie 1716

Veselovski: „Domnule! Scrisoarea ta a ajuns la noi, în care scrii că iezuitul care s-a angajat să traducă lexicul a murit, iar după el s-a găsit un alt istoriograf ceh care, sub supravegherea rectorului Libertin, vrea să traducă acele lexicuri într-un an timp de cinci ani. o sută de chervonny. Și deși acesta este mai scump decât primul, dar când nu va traduce acele lexicuri fără acel preț, atunci spune-i să traducă chiar și pentru acel preț, dacă nu poate fi mai puțin de acord. Și din acest motiv, acum ți-au ordonat să transferi jumătate din acel preț de 250 de chervonny din Hamburg. Petru. Din Pyrmont în ziua de 8 iunie 1716

PS De asemenea, încercați să obțineți o carte din lexiconul Telnikov (artium et scientiarum), care a fost emisă în Anglia, și să fie în latină sau germană, și dați-o pentru a fi tradusă în mănăstirea menționată mai sus (?) iezuiților, și convineți cu ei un preț pentru traducerea acestuia. Dacă (mai mult decât sperăm) nu puteți găsi o astfel de carte în latină sau germană, sau poate că acei iezuiți și un traducător în engleză pot găsi ceva, atunci cumpărați-o în engleză și trimiteți-o acolo pentru a fi tradusă din engleză în slovenă.

La câteva zile după ce această scrisoare a fost trimisă, tocmai pe 11 aprilie, însuși Petru cel Mare i-a scris lui Musin Pușkin:

"Frate! ce scrisoare am primit de la Veselovski, pe care l-am trimis la Praga pentru traducerea de carti, anexez cu aceasta un exemplar, pentru care alege dintre negri sau dintre cei doi buni laici

') Yav Libertna a fost maestru de filozofie și iezuit; scrierile lui pe chvpagom în latan, yaz. enumerat Youngshaoyog.

trimite-i acolo în arme, stabilește-le salariul și că ei locuiesc acolo și nu se mai întorc fără decret, deși aceste cărți vor fi traduse; Voi

continua să scriu despre traducerea cărților. Dați-le și doi cărturari buni sau trei. Petru"
Musin Pușkin, 3 octombrie 1716, a raportat cabinetul secretarului Makarov. „Prin decret al Majestății Țarului, am trimis la Praga să traduc cărți la Moscova și am ordonat să iau din școlile slavo-latine elevi care pot traduce destul de bine latina și pot traduce, și mai ales pe Ivan Voeikov și Ivan Ilyinsky, care trăiește sub Prințul Voloshsky (Dm. Kantemir), de-a lungul căruia au trimis Komarichi de la Moscova la prinț (înainte de a fi acolo la vremea aceea); cu toate acestea, prințul nu i-a dat drumul și a spus că maiestatea regală i-a poruncit să-l țină cu el. De ce am trimis alt curier la Moscova și am poruncit să trimită de la Mănăstirea Spassky un călugăr pe nume Theophilus Rabbit, pe care l-am trimis deja prin Riga la Praga și cu ei doi cărturari; încetineala acesteia s-a datorat motivului de mai sus „... La 18 decembrie 1716, Petru cel Mare i-a scris din Amsterdam lui Musin Pușkin. „Ieri a venit aici Abraham Veselovsky, căruia îi spune că cei doi interpreți pe care i-ați trimis la Praga nu au fost încă, despre care ne informează: de cât timp au fost trimiși? Și dacă doar două dintre ele au fost trimise, atunci încercați să găsiți încă unul sau doi și trimiteți-le mai întâi în plus, iar dacă nu se găsesc la Moscova, atunci este posibil să găsiți astfel de viermi la Kiev.
Informații despre șederea la Praga a lui Voeikov și Rabbit au fost păstrate într-o scrisoare de la primul dintre ei către Abram Petrovici Veselovsky, 24 august 1717:
„După expresia extremei noastre nevoi, care se arată limpede prin cele trei scripturi de la noi harul tău, îndrăznim să actualizăm cu o scurtă rugăminte despre noi sărăcia sărăcitoare, pentru ca într-o țară atât de îndepărtată să fim tenace, nu lăsați. în uitare și nu au fost lăsați în mizeria finală, căci de la noi pentru victorie și Domnul *) așteptând cu nerăbdare plata și neîncetat cu poruncă necuviincioasă ei spun că să-și plătească cuvenitul. Deci a sosit vremea, care necesită lemne de foc, lumânări; totuși, conform stării problemei care ni s-a comandat, pe lângă altele, am nevoie de lexicone și gramatici, în special limbile franceză, italiană, guishpan-skago și engleză, deoarece multe dintre aceste limbi în această afacere se găsesc discursuri. ; iar dacă sunt scrise simplu, fără a înfățișa limba noastră sau în stilul latin și german, atunci va fi o mare eclipsă în fapt, pentru că au o ființă în adăugarea de litere.
*) Wikt, gospoda—cuvinte poloneză și cehă: căutarea unui oaspete.

are o mare diferenta. Și nu suntem doar pentru astfel de lucruri, dar nu avem un singur kreuzer mai jos decât cerneala și pixurile. Nu auzim nimic despre dispozițiile și ajutorul nostru.
„Și banii dăruiți nouă au trecut de mult un an, care chiar înainte de sfârșitul fatidicului 1) s-a epuizat, adăugându-i o sumă justă de bani împrumutați, pentru care am intrat în mare frământare la care ne gândim mereu, așa că că prin starea noastră proastă din aceste locuri nu am dobândi (ceea ce este de nedorit) la starea noastră pentru ce viciul și ei înșiși, ca muștele, nici de unde bunuri de ajutor, nu au dispărut; deoarece în fiecare oră ne așteptăm la ultima zicală, astfel încât ei să plătească pentru locuință și să hrănească trecutul, și de acum înainte vor fi mai jos pe linie *) ține, dă mai jos Domnului, atunci cei din urmă ne vor fi amar decât cei dintâi . De aceea, cerem cu lacrimi, ca de acum incolo cei ce vor sa fie de ajutor prin ajutorul tau milostiv, nu in intarziere, sa fie predat si ajutorul cerut de la

noi, cu raspuns contemplativ, sa fie primit, pentru ca fara vreun viciu al starii noastre. mizerie, afacerea suveranului care ne-a fost atribuită ar putea duce la perfecțiune”...
În anul următor, 8 martie 1718, Veselovski a raportat țarului: „Traducătorii identificați la Praga, Joseph Krolik și Leonty (sic) Voeikov, mi-au scris să vin aici timp de trei zile pentru a le inspecta traducerile și că vor eu să anunt motivele pierderii trezoreriei s maiestatea voastră. Iar eu, după acea scrisoare a lor, am ajuns aici a treia zi și am examinat traducerea din lexiconele poruncite 8). Și mi se pare că traducerile menționate mai sus ale forței de muncă mici necesită o corecție, și anume, Krolikov se înclină spre semnul Kievan al limbii, iar Voeikov spre slavă. Și m-au anunțat, în ciuda faptului că traducerea cehă din germană se făcea în zadar, întrucât Rabbit se aplicase deja la limba germană în așa fel încât el însuși a tradus din Onago fără nicio dificultate, fără să ceară cehă, pentru că deja în Rusia avea o bază solidă a acelei limbi, iar Voeikov cu El nu poate traduce cehă și înțelege totul, motiv pentru care îl traduc din germană în latină. Și tacos pentru cehă
*) Rociny—anual.
'jStrawa — mâncare, masă.
') Ce fel de lexicone erau acestea, este necunoscut în mod pozitiv. În actul sinodal din 1723 X 18 citim: „maiestatea sa regală, la 25 octombrie 1723, aflându-se în casa generalului de eeldzeigmeister și cavaler, graea domnul Bruce, a indicat o carte nou tipărită în dialectul german, numit Lexicon universal și istoric, ceea ce unii negustori străini sosiți în Rusia sunt achiziționați, cumpără un sinod pentru a-l corecta pe primul, din același Lexicon în dialectul slavon al traducerii și de dragul perfecțiunii, care nu este adus la un sfarsit. Potrivit lui Weber, iezuiții din Praga au tradus Lexiconul Bodael pentru Peter—Bodael, lexiconul gross; vezi Das vei și Russland I, 223.

Limbă, banii se plătesc numai în zadar, pentru că se poate repara în statul rus fără prea multă dependență, iar eu sunt nevoit să transmit asta maiestății voastre, cerând cu cea mai umilitate decretul dumneavoastră pentru asta. Numai în același timp, rog cu smerenie Majestății Voastre să îndrăznesc să ordon traducătorilor mai sus amintiți să-și trimită salariul, pe care nu l-au primit de 8 luni după un an, și au căzut într-o mizerie nu mică. Și deși de la mine deja fuseseră date din 300 de guldeni, totuși, din lipsă de plată, acolo a fost arestat Voeikov, pe care l-am eliberat acum, plătind datoriile, pentru ca transferul să nu fie abandonat. Iar despre un salariu, a fost întrebat de la mine de două ori înainte de șapte luni domnului senator contele Mușin Pușkin, dar nu am primit un răspuns amplu de la el. Peste două-trei zile mă voi întoarce din nou la Viena și voi aștepta cel mai milostiv decret al maiestății tale cu privire la aceasta... ').
Când Voeikov și Rabbit s-au întors în Rusia este necunoscut2). Despre primul știm doar că a fost trimis ulterior ca profesor în Serbia, iar în listele Academiei Teologice din Moscova pentru 1727 a fost arătat deja mort. În ceea ce îl privește pe Teofil Iepurele, în 1722 a fost asesor al Sf. sinodul și arhimandritul Mănăstirii Novospassky. În același an, i s-a încredințat traducerea în germană a predicii lui Lopatinsky, rostită de acesta la Moscova pentru noul an (această predică, împreună cu traducerea, a fost publicată în același timp). Bergholz a lăsat o notă în jurnalul său despre Rabbit, că era o

persoană educată și vorbea fluent germană. Versurile sale latine, scrise de el în Elogiul satiristului nostru Antioh Cantemir, sunt publicate, împreună cu o traducere în limba rusă, la începutul Satirei sale (Sankt Petersburg, 1762), și se termină cu o asemenea scuză pentru bufnițele satirice:
Si te pungo—tace; quia te non non nomino. Clamas: Proditor es vitii (non ego culpa) tui.
Îți scriu în liniște, dar o sun. Țipi și dezvălui o conștiință rea
*) Taxi. dѣla I, M 53, x 28, 40, 41, 54. Addendum la Kab. scrisoare de la Petra V. gr. Musanu Pușkinu și Gosud. sau arhivă; Taxi. dѣla П, M 28, l: 360, M 31, l. 603-604; M 40, l: 384 385.
*) Golikov (D. P. V. VI, 490, 610) l-a confundat pe Voeikov cu studenții ruși care se aflau la Frankfurt în 1717 și mestecă pe care Voeikov a trimis apoi țarului traducerea sa a unui articol din Lexiconul Gnbner, pentru care și a primit 100 cherv.— o sumă semnificativă pentru acea perioadă. Dacă Voeikov l-ar fi primit cu adevărat, nu ar fi fost în mizerie, așa cum o descrie în petiția citată aici; mai mult, nici în 1718 nu părăsise încă Praga. G. Smirnov, în Istoria chiuvetelor, academia, la știrile despre Ilyinsky și Voeikov Golikov, și-a adăugat propriile considerații, motiv pentru care s-a dovedit că Ilyinsky a apărut cu Voeikov la Praga, pe care Kantemir nu l-a lăsat acolo, cf. . Est Academia Teologică din Moscova, p. 235.

Este remarcabil faptul că adepții vechilor ordine de administrare spirituală îl considerau pe Iepurele printre dușmanii lor jurați. Așa că Markell Rodyshevsky, care după moartea lui Petru cel Mare s-a opus Reglementărilor Spirituale și, cel mai important, împotriva autorului ei, Theophan Prokopovici, a scris în infirmările sale (din păcate foarte puțin cunoscute, din moment ce secțiunea polemică din istoria literaturii noastre spirituale a Tiya din secolul al XVIII-lea nu numai că nu a fost dezvoltată de nimeni, dar a trecut aproape întotdeauna în tăcere): „Theodos cel fără de lege, Teofan ereziarhul, Gavril Evreul, Iepurele Rău și altele asemenea — o adunare rea”...
Ilyinsky, pe care, după cum s-a văzut mai sus, au vrut să-l trimită și la Praga, locuia în casa prințului. Cantemir: aici s-a angajat în traduceri (dintre care una „Sistemul religiei mahomedane” a fost publicată sub Petru în 1722) și a fost, după mărturia lui M. Evgeny, un unchi cu copiii lui Cantemir. Primul lor profesor a fost grecul Anastasius Kondoidi (mai târziu arhiepiscop sub numele de Atanasie), un om talentat și învățat, care, însă, nu a interferat cu cartea. Dmitri însuși să fie prezent la lecțiile copiilor săi *).
În timpul șederii sale la casa lui Cantemir, Ilyinsky a notat pe scurt diverse incidente, iar o mică carte cu astfel de note este acum păstrată în arhiva de la Moscova a Ministerului Afacerilor Externe. Poartă titlul „Notationes quotidianae, note de zi cu zi”. Ilyinsky a făcut notițe aici, după cum se pare, de fapt ca un suvenir pentru el însuși, din 19 iunie 1721. De aici aflăm când s-a dus Cantemir la Senat, la cine a mers în vizită, pe cine a primit etc. La 28 iunie 1721 scria: a început să învețe să scrie... 10, 11, 12 septembrie: „prințul s-a căsătorit cu papa. 13 — odihnit.” 21 Responsum admete s. synodi data est archimandriti Ypalski Gabrieli. Pe 29 octombrie, după-amiaza, toată lumea din Senat s-a ospătat în rochia Mashkar. 1 noiembrie. Pavel Ivanovich Yaguzhinsky, cu dr. Lavrenty Lavrentievich și cu Tatișciov, au venit să examineze prințesa și prințesa: într-adevăr, nu puteau, până la urmă, să nu fie în Senat duminică? Pe 6 noiembrie, prințul și

familia sa au plecat la Moscova. Pe 10 noiembrie, în satul Berezka, care se află la 355 de verste de Moscova, prințesa l-a aruncat. 14 noiembrie. S-au adunat cu Majestatea Imperială în satul Chashnikov, la 40 de verste de Moscova; Majestatea sa s-a demnizat să o viziteze pe prințesa noastră " etc. S-au făcut note similare scurte despre pregătirile pentru campania din Persia și despre campania în sine: 1722. „La 4 iulie am ajuns devreme la Astrakhan, unde ni s-a dat peștele suveranului. curte in apartament. 5 iulie, imperială

*) Satyres de pr Kantemir, Londres 1750, p. XIV-XVI.

maiestate cu amiralul (Apraksin) și Piotr Andreevici Tolstoi și cu ceilalți pe care i-am avut seara... Pe 5 august, armata a plecat cu toții în campanie. Manifestul turcesc 1 50 (copie) i-a fost trimis lui Vasily Vasilyevich prin traducătorul Lev Zalev ... La 30 august, într-o campanie către râul Rubas, care se află la 10 verste de Derbent, regele s-a demnit să meargă cu armata, dar printul nostru a ramas in Derbent . Pe 31 august, am plecat la munte cu inginerii... La 26 octombrie, Majestatea Imperială s-a demnit să fie cu noi și să stea vreo trei ore; s-a demnat să-l ducă pe Polydor și traducerea mea din Agapit la traducere... Pe 6 noiembrie, în această dimineață, prințul nostru s-a simțit greu și, chemat pe episcop, s-a spovedit; s-a îmbolnăvit în campanie, când a părăsit Derbent. La 7 noiembrie, domnitorul nostru comunică „... În 1723, Kantemir pe numele său Dmitrevna: „La 22 februarie, la licitație a fost publicat un decret privind întreținerea curată a Dmitrevka și cu privire la plantarea pinilor și mesteacănilor în fața curților; da, au publicat cum să toc cu cherkas și volokham ... Pe 21 august, prințul nostru a murit la prânz, 7 ore și 20 de minute „... În 1724, Ilyinsky cu familia Kantemirov a ajuns la Sankt Petersburg și pe 9 iulie notele Stop. Mai departe există un mesaj: „Eu sunt Epictet și am înaintat o petiție Majestății Imperiale în casa Prințului Prea Seninătorie. Menshikov în așezământ, pentru că tot senatul a avut acolo un congres, 28 mai 1724 ... 1725, aprilie 7 zile, am primit un decret ca să fiu traducător la Academia de Științe, scris astfel: Academia de Științe lui Ivan Ilyinsky să fie traducător și să-și determine salariul de 180 de ruble. timp de un an, un apartament gratuit, lemne de foc și lumânări, față de servitorii care achiziționează la Academia de Științe și îi dau salarii pentru actualul 1725 timp de 3 luni, pentru aprilie, mai și iunie - 45 de ruble. cu chitanță și pus pe contul academic. Lavrentius Blumentrost. SPb. 1725, aprilie 1 zi. Mai mult, note nesemnificative și cheltuieli de bani cu cele mai mari detalii, de exemplu. „eliberat celei mai grațioase prințese pentru dacha săracilor 2 copeici ... Prințesa Maria - 7 copeici etc. ').

În Descrierea succintă a comentariilor Academiei de Științe pentru 1726, există o traducere a articolului lui Ilyinsky Bayer despre sciți, cu semnătura „Ioann Ilyinsky Yaroslavets". Despre el Trediakovsky a spus că el este „un soț corect, cinstit și bun, și nu ipocrit unul cu celălalt".

Pe 18 decembrie 1716, Petru cel Mare i-a scris din Amsterdam lui Musin Pușkin:

*) Manuscrisul Mosk. arc. m. iostr. del în 8 °; conform catalogului M

omul 10 și trimite pe mare pe shnav, care va fi eliberat de generalul mareșal și guvernatorul prinț. Menşikov*. La 22 martie 1717, Musin

Pușkin a raportat țarului că i-a trimis pe un shnav următorii 9 studenți: de la retori - Ivan Semenov Gorlețki, Joseph Matveev Krechatovsky, Taras Petrov Postnikov; din poetică - Ivan Ivanov Kargapolsky; din sintaxă - Vasily Timofev Kozlovsky, Philip Lvov Anokhin; din gramatică de Yermolai Konstantinov Kratsov, Ivan Prokofiev Alabin, Danil Korniliev Ovsyannikov *).
Dintre acești studenți, Anokhin și Kozlovsky, împreună cu un absolvent al aceleiași Academii din Moscova, Maxim Suvorov, au studiat la Praga și s-au întors în Rusia în 1720. Acesta din urmă a fost trimis la sinod de la Oficiul de Stat al Colegiului cu cărțile și traducerile pe care le adusese. Sinodul l-a numit la tipografia din Sankt Petersburg ca arbitru principal și traducător, cu un salariu de 300 de ruble. intr-un an Anokhin a fost numit subgrefier cu un salariu de 50 de ruble. și 15 iauri de pâine pe an. Kozlovsky a înaintat o petiție la sinod, unde a explicat că a fost „trimis, tovarăși, pentru științele liberale la Praga, unde a aderat la învățătura poruncită, pentru ca mărturia dată lui de iezuiți să fie clară, chiar înainte de decret al maiestăţii sale regale în trecutul 1720 ., despre iz. întoarcerea țărilor locale în patrie!... I s-a încredințat întreținerea unui funcționar, dar nici atunci nu l-au dat la început, iar Kozlovsky a scris: „prin sfințenia prudentă a dispoziției tale, a fost pregătit un tratat. pentru mine sub grefier; dar s-au demnit să-mi predea un traducător al istoriilor bisericești socratice din latină în dialectul rus, în care sunt inactiv din primele zile ale lunii septembrie... În decembrie 1721, sinodul i-a permis lui Kozlovsky să producă 80 de ruble. si 20 de yufteys de paine pe an *).
Dintre aceşti traducători, Maxim Suvorov, la cererea sârbilor, prin decret la 2 iunie 1724, a fost trimis de Petru cel Mare învăţător în Serbia 3).
Dintre ceilalți camarazi ai acestor studenți, s-au păstrat știri despre Gorlețki, Postnikov și Kargopolsky. Ei, din ordinul regelui, au fost trimiși pentru studii ulterioare la Paris. Rezidentul nostru de atunci la curtea de la Versailles, baronul Schleinitz, a fost însărcinat cu datoria de a-i trimite la școli și de a le respecta predarea și comportamentul4). În 1718, aceşti ruşi au trimis
>) cabină. cazul П, M 33, l. 199, 203.
*) Sinod, cauze din 1721, M 7 și IO.
') Dejan. P. V. Golikova, X, 70.
") Ibid. VI, 625.

a scris de la el însuși următoarea scrisoare către Zotov menționată mai sus:
„Cel mai excelent domn, Konon Nikitich, cel mai milostiv suveran al nostru! După plecarea ta din Paris, chiar și multe scrisori au fost scrise către bunăvoința ta despre sărăcia noastră, dar nu am primit niciun răspuns de la mila ta. Totuși, suntem și mai siliți de sărăcia noastră să-ți scriem despre nevoile noastre, de care erai conștient până acum, când bunăvoința ta a fost găsită la Paris, iar după plecarea ta, noi, săracii, trăim fără hotărâre în ultimul sărăcia și mizeria — aproape că deznădăjduim stomacul.a al nostru, pentru că toți domnii care se găsesc la Paris ne-au părăsit, și niciunul dintre ei (chiar dacă cineva, de dragul comunului Dumnezeu creator, are milă). si ar da bani pentru nevoile noastre) nu da nici un mincinos '). Domnul Baron Shley-Yats nu ne ajută cu nimic și nu ne dă bani pentru lumânări, lemne de foc, pantofi, ciorapi, cărți, cămăși și nevoi școlare și nu are

grijă de noi. Și pentru asta noi, săracii, îndurăm frigul, goliciunea, desculți, dar nu avem lumânări în odăi și suferim mereu, dar nu învățăm, pentru că fără lemne de foc e frig, fără lumânări poți studia. De dragul căror cazuri învățăm puțin și pierdem mult timp fără a câștiga știință. Și acum ne pierdem timpul în zadar, nu avem ce să dăm la școală de la un bilețel până la pictură și nu avem ce să mergem la școală; nu avem nimic de cumpărat instrumente adecvate fizicii și nu avem nicio mediere față de știință.
„Te rog, Doamne, Konon Nikitich, fii la curent cu petițiile noastre, care sunt trimise în numele Majestății Țarului, lui Gavril Ivanovici Golovkin, precum și despre scrisorile care i-au fost trimise lui, Gavril Ivanovici și Piotr Pavlovici Shafirov despre hotărârea noastră, pe care noi, din mila Ta, după cuvântul tău plin de har rostit nouă, o așteptăm în fiecare oră. Bunăvoința ta, cel mai de jos sclav, elevii școlilor de latină Ivan Gorlețki. Taras Postnikov. Ivan Kargopolsky *).
În 1722, au primit ordin de întoarcere în Rusia, motiv pentru care le-au cerut salariul pentru acest an, adăugând că sunt gata să părăsească Franța, „deși nu ne-au terminat științele”. La sosirea lor la Sankt Petersburg, ei au depus următoarea petiție: „Prea Fericitul, Prea Puternic Împărat al Întreaga Rusie, Petru cel Mare, Părinte al Patriei, Prea Milostiv Suveran! Въ
*) La momentul descris, Naryshkinii se aflau la Paris și nobili ruși, Prinț. Dolgoruksh, carte. Kurakin și alții.
*) Caboet/case, П М 35, fol. 722 - 723.

În luna septembrie 1717, potrivit majestății tale imperiale personale, prin decret, semnat mai jos, au fost trimiși de la Amsterdam la Paris pentru a ne desăvârși științele și, ajungând la Paris, au studiat filozofia și limba franceză și, după absolvirea acestei științe, a studiat teologia de ceva vreme. Și în anul curent 1722, ni s-a ordonat să mergem în patrie și salarii. Majestatea Voastră Imperială nu ne-a fost eliberată în acest an împotriva altora care au fost la Paris de dragul științei. Iar noi, prin decret al maiestăţii voastre imperiale, am ajuns la Petersburg în acest septembrie 1722, 14, iar pentru neprezenta maiestăţii voastre imperiale să ne cerem salariul pentru actualul 1722, la care nu avem recurs, suntem nevoiţi. a rătăci pentru nimic şi sărăcie. Prea milostiv suveran! Cerem cu multă milă domniei voastre imperiale, fie ca statul dumneavoastră să ne poruncească de la maiestatea voastră imperială să plătim salarii pentru acest an 1722 împotriva altor foști oameni de știință din Paris, să ne poruncească, de asemenea, să stabilim cu bunăvoință unde dorește maiestatea voastră imperială. Majestatea Voastră Imperială, cei mai umili și umili sclavi*. student la filozofie Ivan Gorleţki. Taras Postnikov. Ivan Kargopolsky ').
Petru cel Mare, într-o poruncă adresată sinodului din 20 ianuarie 1723, scria că „studenții care studiaseră filozofia la Paris, și anume Ivan Gorlețki, Tarasy Postnikov, Ivan Kargopolsky, au ajuns la Sankt Petersburg și nu au fost repartizați la niciunul. afaceri, şi pentru asta cer definiţii şi hrană”, de ce sinodul a fost însărcinat cu datoria acestor tineri „să depună mărturie în ştiinţele lor, să determine cauza şi să le plătească un salariu*).
În ziarele oficiale ale lui Gorlețki și ale camarazilor săi, a fost numit o vreme studenți parizieni. Postnikov și Kargopolsky au trăit la început la Moscova și, în numele sinodului, s-au angajat în traducerea cărții binecuvântaților. Theodorita *0 pescuit. La începutul anului

1725, Postnikov a plecat la Voronej ca profesor pentru copiii general-locotenentului Cernîșev, cu obligația de a continua traducerea menționată; apoi, în septembrie același an, atât Postnikov, cât și Kargopolsky au fost numiți profesori la Academia Teologică din Moscova, de unde primul în 1738 a intrat în conducerea Tipografiei Sinodale din Moscova, iar al doilea, din 1726, a fost traducător la Sinodul 3.).
Ca și înainte. Gorlețki, apoi el, după ce a alcătuit o gramatică franceză, i-a adus-o Ecaterinei I, într-o scrisoare, un comentariu curios

') Nab. cazul I, M 61, l: 715 - 716.
*) taxi. cazul I, M 31, l: 77.
*) Istoria șosetelor, spiritului. acad. Smirnova, p. 336.

în sensul că demonstrează sentimentele tale de afecțiune și evlavie, de care s-a umplut tinerețea de atunci pentru personalitatea lui Petru cel Mare.
„Cea mai miloasă și mai milostivă împărăteasă, împărăteasă! Prin mila nespusă a împăratului august Petru cel Mare, tatăl patriei, autocrat al întregii Rusii, din copilăria mea fiind nu numai la Moscova, ci și în școlile pariziene, un dar inestimabil și mare a fost dat minții mele mici, binecuvântată și autocratică împărăteasa ta!
„Înțeleg cu adevărat indecent că cineva ar trebui să accepte o astfel de comoară, așa cum simt pentru mine, și să nu mulțumească pentru aceasta, din a cărui mână bogatul a primit un dar. Sincer este acest dar și o comoară inestimabilă (eu numesc învățătură), este bine să-l ai, e mai bine să-i suporti greutatea: din acest motiv, încă la Paris, mi-am pus intenția, ca revenind din acele țări, deși mic în puterea mea, dar atot-inima rod să aduc patriei rusești. Am încetinit puțin în alcătuirea acestei cărți, gramatica povestită este franceză, dar nu am zăbovit în a-mi obține bunăstarea, pentru că cineva atât de (de cel mai milostiv și iubitor de muncă al nostru împărat) cel mai milostiv, cel mai milostiv. munca plăcută a copilului devine skih rusesc? Într-adevăr, ești cea mai milostivă suverană și regină!
„Este vrednic, deci, ca eu, cu primul și cel mai mic rod al muncii mele, să apelez la picioarele mării voastre. Mic acest fruct este într-adevăr, dar după ecuația maiestății tale și cu atât mai slăvit și mai mare, pentru că în ziua glorioasă și mare a numelui august este adus. Ei au condus piatra de hotar, atot-abundenta si cea mai urgenta-mare imparateasa, suveranul, o carte mica spre ocrotirea lui Augustus al tau, care .. cu toti lucratorii onoarei, capitolului si inimii, aducandu-ti Imperialul. Maiestate Rab. Gorletsky ').
Gorlețki a fost unul dintre primii adjuncți ruși din academia noastră de științe. Traducerile sale se găsesc în Kratkom oiysah nin kommentariev, ed. în 1726 (și anume, „Despre cauza gravitației din mișcarea vârtejilor” din latină.), și în „0yaiLavsh.L of Japan”, aapech. 1234 Unde este. tradus L. Franceză, două articole din scrierile lui Caron și Tavernier.
În același Comentariu și Descriere despre Japonia, se găsește numele traducătorului „Stefan Mnkhylpm Kprpikin” oinbereniya și articole traduse din franceză. A fost și la Paris din ordinul lui Petru, cu celebrul negru Abrtsmo Gannibal si Gavrila Rezanov. 16 octombrie 1722, a relatat Petru

<) Cabana. Cauza П, M 93, l: 345 - 347.

gr. Golovkzhnu: „Abram arap, Tavrilo Rezanov și Stepam Korovin au scris aici de la Paris că sunt gata să meargă în patria lor prin decret, numai că îi datorează fiecăruia dintre numele ei câte 200: da, în plus, toți au nevoie de 300 dintre ele pentru trecere. Pentru asta, pentru acei bani, atât pentru a plăti datorii, cât și pentru a le călători, conform bancnotei anexate la aceasta, luând din suma de sare, se transferă la Paris ambasadorului, Prinț. Dolgorukov, iar dacă plecase deja, atunci Prinț. Alexander Kurakin și scrieți să le trimiteți imediat la Petersburg *).
Korovin s-a întors în Rusia în 1722 și, într-un raport adresat sinodului său, a scris că a fost „trimis din biroul său în Franța pentru a studia statutul artei franceze și grele”. Prin urmare, a fost repartizat ca gravor la tipografia din Moscova, desene tăiate și cupru realizate de arhitectul Mihail Zemțov de la palatele imperiale din Peterhof. Eu sunt Revel și împreună cu A. Rostovtsev am gravat imaginea „kastrum dolori-stree”, unde se odihnea trupul lui Petru *).
Aici considerăm că este redundant să dăm câteva exemple despre remunerarea traducătorilor pentru munca științifică la începutul secolului al XVIII-lea. Am văzut mai sus că Musin Pușkin a procurat de la țarul Polikarpovuz istoria sa și traducerea lexicului 200 r. În 1722, călugărul teolog (până în 1720 director al tipografiei din Moscova, iar din august a acelui an în aceeași funcție în tipografia Alexandronev) a cerut o recompensă pentru munca sa de corectare a traducerii Bibliei pe baza că în decretul din 1712 cu privire la acest subiect se spunea „după acordul și corectarea acelei Biblii, acești lucrători (adică traducători și corectori) vor fi răsplătiți suficient cu harul său imperial”.
Ch Deyaniya P. V. Golykova IX, 195.
') Sinod. cazuri de 1722 M29 si 1725 .4 4. La prima sunt doua rѢa. ia medp dayadshaota, prezentat de Korovin ca dovadă a priceperii sale în gravură. În noiembrie 1725, Alexey Makarov i-a scris despre el lui Blumentrost: n poate traduce; iar dacă el este cu acea artă, și mai ales pentru limba armenilor, este necesar pentru ședința academiei, atunci porunciți-i să o determine pentru acea chestiune sau pentru alta, la care vă rog, numai dacă el nu uită de arta grădinăritului, iar salariul lui este dat de la birou Majestatea Sa Imperială 10 p. pentru o luna. Și dacă se stabilește și se menționează academia, atunci ordonați ca un mesaj să fie trimis la biroul Majestății Sale. Servitorul dvs. A. Makarov * Arhiva, cazul ac. nauk. 1719-1726 Vy Kab. cazul U, M 93 p., 553-538 Korovin a înaintat în octombrie 1725 Ecaterinei I un „proiect pentru tnpograei” privind înființarea unei pepiniere pentru tipărirea cărților și gravurilor laice care să înfățișeze treburile lui Petru cel Mare.

În 1725, Alexei Barsov a cerut un premiu pentru traducerea cărții lui Apolodor despre zei (vezi mai sus), precum și pentru munca sa de traducere din rusă în greacă a jurământului episcopului de Smolensk, arhimandritul venețianului. wok și din greacă în rusă, trimis din Grecia. Sinodul a recunoscut această petiție drept corectă și a crezut că îi dă lui Barșov, pe lângă salariul corespondentului, până la 100 de ruble. Deși a fost prezentat un raport al Ecaterinei I cu privire la aceasta, totuși, aprobarea sa a urmat abia în 1730.
În 1727, Ivan Kargopolsky (vezi mai sus) a cerut o recompensă pentru traducerea a jumătate din lucrarea lui Theodoret „Providia lui

Dumnezeu”. În același timp, interpretul a explicat că traducerea care i-a fost dată a fost „încătușată” pentru că nu i-a dat bani de furaje, salarii pentru predarea în școli și pentru lipsa cărturarilor la dispoziție. La o astfel de solicitare, Kargopolsky a fost determinat să primească 5 ruble drept recompensă *). ,
Încheiem știrile despre traducătorii care au studiat sau au lucrat în numele guvernului prin decretul lui Petru cel Mare, pe care l-a dat în ultimul an al domniei sale, și anume la 23 ianuarie 1724:
• Pentru traducerea cărților este mare nevoie de traducători, și mai ales pentru cărțile de ficțiune, pentru că niciun traducător nu poate traduce, chiar dacă cunoaște arta despre care traduce; din acest motiv, este necesar să se facă acest lucru în prealabil în felul acesta: cei care cunosc limbi străine, dar nu știu să facă arte, îi trimit să studieze artele; iar cei care cunosc artele, dar nu cunosc limba, îi trimit să studieze limbile, și ca să vină toți rușii sau străinii care fie s-au născut aici, fie foarte mici, iar limba noastră, ca firească, o știe, pentru că este întotdeauna mai ușor de tradus în propria limbă decât din limba proprie în a altcuiva. — Artele sunt următoarele: matematice, deși până la triunghiuri sferice, mecanice, chirurgicale, arhitecturale, anatomice, botanice, multilingve și altele asemenea.)".
În anii douăzeci ai secolului trecut, existau ki în străinătate. Ivan Andreevici Șcherbatov și acolo a tradus lucrarea celebrei Legi „Considérations sur le numéraire et le commerce par J. Law”, sub titlul: „Bani și negustori ^-s-au argumentat cu pretexte pentru a adăuga bani la popor, prin domnul Ivan. Lyaus, acum

') Sinod, bunicul: 1722 X 22, 1725 X 12 și 1727 X 6.
> Merg. col. aak. VII, X 4438.

director al băncii regale din Paris. Tradus în rusă prin K. I. Shch. 1720 ')·. Okie. Ivan Shcherbatov (născut în 1696-1761) este spus într-o notă scrisă de mână despre istoria cărții. Șcherbatov, că pe vremuri nobilii, stăpânindu-și propriile sate, nu considerau* o rușine să se deranjeze nu numai cu treburile lor, ci și cu alții: „Prinț. Ivan Andreevich Shcherbatov, care mai târziu a fost ministru în Gishpania, Tsargrad și Anglia și, în cele din urmă, un adevărat consilier privat și Ordinul Sf. Alexander Nevsky ca un cavaler, în afacerile sale în tinerețe a mers peste tot „...
La 34 martie 1719, prințul Ivan i-a scris lui Petru cel Mare de la Londra:
„Suveran iubitor! Îndeplinind porunca Majestății Voastre regale, nu am omis să studiez limbile și matematica, am ajuns, datorită multor muncii mele, la unele cunoștințe de franceză și engleză, pe care le pot... vorbi și traduce din ele în rusă. De asemenea, a învățat parțial aritmetica, geometria, trigonometria, astronomia și navigația. Am încercat din toate puterile să fiu vara mea în practică pe navele de război engleze și i-am anunțat dorința domnului rezident Veselovsky, cerându-i să-mi corecteze un decret privind acceptarea mea în flotă, care se află acum sub comanda lordului meu. Berkeley. La care nu am primit alt răspuns, că nu voi fi acceptat în flotă de dragul faptului că curtea engleză intenționa să ordone tuturor străinilor să accepte tot felul de științe. Sper că maiestatea voastră regală este de vină pentru mine că nu am intrat în practică, nu veți socoti, pentru că nu s-a făcut din voia mea. Între acest timp, o informez pe Majestatea Voastră regală că, deși nu am mers la mare, dar nu îmi ocup timpul, de

ce voi studia mai multe limbi și voi intra în cele mai profunde părți ale matematicii, la fel de mult din câte înțeleg, și dacă văd vreo cale să fiu pe mare, nu voi lipsi să mustrez cu dorința mea, pentru ca în tot ceea ce aș putea să mă prezint vrednic să slujesc pe tine, prea milostiv rege și suveran al meu, fiind din zelul majestății mele regale, slujitorul atotsupus al Prințului. Ivan Shcherbatovo *)".
Dedicație țarului, semnată la Londra la 27 februarie 1720 și care prinț. Șcherbatov s-a ascuțit la traducerea menționată mai sus, în mod remarcabil, atât pentru că traducătorul este un admirator al sistemului lui Law, cât și datorită tonului nobil în care este scris:
*) În Schitul I., manuscrisul este în două exemplare, în 4°, M 52, raft 2: unul în alb cu semnătura traducătorului, pe 1'20 coli, celălalt ciornă, pe 151 pagini, toate scrise de mâna lui Șcherbatov. Început text: „Se comit diferite pretexte”.
>) cabină. bunicul, I, X 42, l: 589.

„Cel mai binevoitor suveran! Eu, bizuindu-mă pe milostivirea obișnuită a majestății voastre regale, îndrăznesc să ofer cu toată smerenia cea mai profundă o traducere din cartea domnului Laus, slujitor slujitor în Franța, la care sunt îndemnat prin dorința mea, pentru a sluji. Majestatea Voastra. Dacă eforturile mele sunt acceptate cu bunăvoință, mă voi considera cel mai fericit dintre supușii tăi credincioși; dar dacă traducerea mea nu este vrednică de citit de un monarh atât de mare, totuși, sper că măria ta, pentru buna mea intenție, pe care trebuie să o slujesc domniei tale, va ierta greșeala. Maiestatea Voastră poate vedea în traducerea acestei cărți o mare parte din pretextele, prin executarea cărora veniturile statului și negustorii din Franța au ajuns la un grad mai bun, care mai înainte fuseseră într-o stare foarte proastă. Prin înființarea unei bănci și a unei companii de comercianți se înregistrează o creștere a circulației banilor în Franța și a costului mărfurilor. Pretextul în care constau astfel de mari producții nu poate fi la fel de plăcut maiestății voastre, căci înclinația firească a maiestății voastre a fost întotdeauna spre întemeierea artelor și a negustorilor, ca și mine științe, de la care poporul rus a primit o binecuvântare inexprimabilă; pentru care toți supușii buni ai Majestății voastre nu pot lăuda în mod adecvat acțiunile uimitoare ale domniei voastre și nu încetați să-i cereți lui Dumnezeu continuarea secolului atotputerniciei lor pas de către suveran și părinte. Dacă aș fi fost vrednic să trimit și alte lucruri asemănătoare Majestății Voastre, dacă aș putea găsi vreunul vrednic în atenția Majestății Voastre, aș accepta cu mare bucurie porunca și aș executa-o cu toată sârguința, din câte îmi este clar: nu încerc orice, cât să arăți semne neîndoielnice de credință (yuti și cea mai profundă smerenie, despre care rămân maiestatea ta regală, cel mai umil și mai supus sclav, prințul Ivan Shcherbatovo.
Pentru a avea o idee despre traducere, aici este plasată o prefață.
„Scribul pentru cititor. Se speră că vor fi bine primite de popor paginile următoare, care, cuprinzând câteva capitole despre ficțiune, pe care domnul Laus le-a propus în 1705 parlamentului de vite (scoțian). Deși același lucru a fost favorabil de la înaltul comisar (care acum slujește maiestatea sa într-un grad mare), și de la mulți membri ai parlamentului; au reușit totuși asemenea noțiuni preconcepute, pe care le-au depășit, încât pretextul a fost complet abandonat. Având atât de puțină fericire în acea parte a Marii Britanii care era patrie, s-a agățat de înaltul comisar al trezoreriei engleze

și a trimis excelenței sale un alt pretext pentru creșterea clasei și a creditului negustorilor, cu o descriere explicată în schimb.

în conformitate cu drepturile și obiceiurile locale, dar pentru că nu a găsit nici un folos, ca înainte, și neputând obține iertare (în uciderea de moarte a gloriosului domnul Wilson, pe care îl înjunghiase în duel de mulți ani). înainte), a fost forțat să trăiască în țări străine, unde după ce a suferit multe exilări diferite de la dușmanii lor; el apare acum ca un slujitor, depășind multe dintre toate cele pe care le-a produs secolul trecut, prezentul le poate înțelege sau viitorul le poate crede. El a stabilit un credit al poporului în țara care a ajuns la proverbul încălcării lui. El a provocat o creștere a veniturilor stăpânirii autocratice, care constă în supușii stăpânirii libere a bunurilor lor, astfel încât dacă s-ar face cea mai mică cerere de bani, pe care poporul a promis că le va plăti, s-ar putea aduce pierderi pentru coroana multe milioane cu toate tipurile reale de bogăție și putere. El a arătat poporului Franței că decedatul lor rege Ludovic al XIV-lea, cu toată puterea sa autocratică, nu era clar să ia de la el mai mult decât s-a întors domnul Laus din acea vreme. Nu are alți dușmani, cu excepția celor care sunt dușmanii întregului popor, și mulți care în câteva luni trecute erau lacomi de sângele lui, acum îi mănâncă pâinea, pentru că aceasta (adică întreaga Loja) părea de neînțeles altor răzbunări, dar pentru a le oferi dușmanilor mei de rușine mă amestec prin acceptarea bogăției din ea. Acesta este un om pe care Marea Britanie l-a pierdut prin menținerea sub mânie în timpul a trei administrații succesive, că nu a putut obține iertare, până acum acea iertare fără să ceară a venit din raționamentul veridic și grijuliu al marelui L. D., acum în funcție, dar pentru nenorocire prea târziu. pentru binele statului”.
Remarcile lui I Shcherbatov sunt curioase să explice cititorilor ruși măsurile, ponderile și valorile din Anglia și Franța, precum și instituții și locuri puțin cunoscute în Rusia. De exemplu: „uns sunt 6 aurii. Durerea este o măsură în Scoția pentru pâine, care va fi lângă osminul rusesc. Bani francezi, stivers scoțieni și cei olandezi sunt ca bănuții ruși, doar că nu sunt egali ca greutate unul cu celălalt; Coroana este similară cu rubla, numai în rublă există 4-0 copeici un surplus față de coroană, iar greutatea acesteia este diferită pentru cei mici. Asigurare maritimă - în Anglia navele sunt înregistrate pentru protecție; dacă este pierdută, atunci cei care acceptă câțiva bani pentru o notă sunt obligați să plătească întreaga pierdere. Livre este o monedă franceză mentală, care conține până la 20 de sous, sau copeici francezi. Agio este un cuvânt folosit în schimburi și servicii bancare: se referă la un transfer care este luat sau plătit dintr-un anumit număr pentru o recompensă în pierdere care ar putea fi făcută acolo. Casele de amanet se numesc case, din care se dau bani în împrumuturi cu ipotecă. Tavernă

- UT este un cuvânt aignian care înseamnă o casă publică pentru mâncare și băutură *. Ming este un loc din pământ de unde provine metalul, cum ar fi aurul, argintul, cuprul și altele. Strawberry Bank se numește, dintr-un motiv oarecare, scrisorile de promisiune ale celui care dă și terenul pentru ipotecă. Banii de pământ sunt sculptați în vază, întrucât în bancă vor fi gajați pământ în loc de bani, dar la prețul terenului gajat se vor da scrisori de la bancă, care vor merge în plăți pentru bani etc.

Petru cel Mare, purtat de spiritul de predilecție pentru întreprinderile lui Lo care predomina în acele vremuri în toată Europa și poate chiar după citirea traducerii cărții. Shcherbatov - a avut intenția de a atrage în Rusia activitatea unui scoțian întreprinzător.
La 13 martie 1721, așadar, la scurt timp după căderea faimei lui Law și îndepărtarea sa din Franța (în decembrie 17?0), Petru a dat un ordin, pe care el însuși l-a condus în vierme, lui Gabriel Bagaret de Pressy, un consilier al lui. berg manumctur al colegiului, să propună Legii, numită în ordinul lui Lyausoi, un titlu princiar, gradul de adevărat consilier privat, titlul de ober goemarzhal, Ordinul Sfântului Andrei, 2 mii de gospodării țărănești, dreptul de a construi orașe fortificate, de a le popula cu producători străini. În același timp, L-a fost permis de bunăvoie, „dacă este o afacere minieră, atunci el însuși va crea și va stabili intenția de a crea și înființa o companie comercială persană în statul rus .... Pentru toate cele menționate mai sus merite și beneficii reale, măria sa regală de la el, domnul cere doar un milion de ruble, sau la acel preț în argint în vistieria maiestății sale regale ”... O ofertă asemănătoare, în caz de refuz propriu al lui Lo, s-a dispus să se facă. fiilor sau ginerilor săi, numai dacă sunt capabili de treburile în care se angajează Lo. Dacă acest lucru eșuează, atunci țarul se va aștepta la propuneri de la el: „în ce fel și în ce condiții intenționează el însuși să intre în compania persană, sau în minerit, sau în treburile locale ale statului local și în ce fel maiestatea sa regală într-o altă afacere înclinația lui regală și poate fi onorat*)?”
În 1723, Yakov Evreinov a fost numit consul rus la Cadiz, iar din instrucțiunile care i-au fost date se vede că acolo a fost trimis și prinț. Ivan Shcherbatov, care trebuia „să se familiarizeze cu negustorii națiunii locale, și nu cu alții, și să se intereseze în secret despre acel comerț și să vorbească cu negustorii, așteptând pe Evreinov cu un decret, pentru a-și stabili o cunoștință. cu el și cu el *)”.
În biblioteca P. există un manuscris sub titlul „Informaţii despre meserie
>) cabină. d "la, I, M 53 d. 234-238.
') Om. Mlisja, wad. Cernì yim, vol. XV, M 41 p. 402 - 409.

gvvl rusă ”(H, Q, 7), care în Descrierea manuscriselor lui Tolstov este atribuită cărții. Serghei Dimitrievici Golitsyn, fost trimis la Madrit în 1723-26; manuscrisul a fost expus la 1 septembrie 1724, dar a fost scris nu de Golitsyn, ci de sq. IV. Shcherbatov, cel puțin scrisul ei este același cu o copie în schiță a traducerii acestui ultim, păstrată în I. Schitul.
În Ordonanța privind comerțul rusesc, diverse știri despre comerțul rusesc sunt prezentate în ordine alfabetică și în articole separate, cu colecția de decrete tipărită în 1719, Regulamentul de atunci privind Administrația Amiralității și carta comercială maritimă și tariful servind ca surse. .
La început este plasat articolul 4) al comerțului rusesc, ceea ce este curios în sensul că aici sunt citate din lucrări din care autorul său, în 1724, a extras informații pentru o prezentare istorică a comerțului nostru. Din păcate, manuscrisul din partea de jos a foilor este înmuiat, astfel încât este imposibil să deslușești mult scris în „șosete. Cititorul va găsi textul acestui articol în Anexa VP.

Soaikovii * au știri că prințul Dimitri Cantemir a tradus Alkoran din franceză, publicat la noi în 1716; dar această indicație este incorectă: Alkoran sub Petru cel Mare a fost tradus de Peter Postnikov. Potrivit lui Richter, '), în arhiva de la Moscova a Ministerului Afacerilor Externe s-au păstrat multe scrisori de la acest Postnikov, scrise de la Paris, din 1701 până în 1711, către boierul Golovin și secretarul secret Shafirov. S-au raportat acolo știri politice despre capturarea Lleidei de către ducele de Orleans, despre starea marinei franceze în Marea Mediterană și așa mai departe. Profesorul parizian Lionier i-a scris, la 12 octombrie 1711, cancelarului Golovkin despre Postnikov, când era tânăr, și a cerut o recompensă de 720 de livre pentru educația sa: „c'est de moi seul”, a spus Lionier, qu'il (adică Postnikov) a appris les tangues latines et française, le style epistolaire, ta sphère, la géographie etc. În 1706 și 8 ani, acest Postnikov a mijlocit pentru tatăl său, care l-a slujit pe suveran cu zel, dar era „bogat în servicii, nu în bani”.

H Istoria medicinei, II, 326-328. Acest Petru Poștașul nu ar trebui să fie spălat cu Dr. Peter Postayakov, care a primit acest titlu în upzh-mrsveget paduan în 1696, pe care l-am folosit și în 1698 - 1701 ca traducător din limbile daneză, eraacuviană și itadioszhago pentru shomleomm didam,

Deși mp. Dimitry nu a fost traducător, dar nu se poate trece în tăcere despre el în istoria iluminismului rus la începutul secolului al XVIII-lea: lucrarea sa „Cartea sistemului sau starea religiei mahomedane * tradusă din latină de Ivan Ilyinsky. , a fost publicată la noi în 1722. Această carte este plină de cele mai nefericite povestiri clare despre credințele religioase mahomedane în așa măsură încât sinodul, înainte de publicarea operei lui Cantemir, cu un cec necesar pentru a cere explicații de la acesta, și prințul a trebuit să scrie răspunsuri în apărarea anecdotelor sale (cititorul curios le va găsi pe cele mai uimitoare dintre ele în cartea numită, de exemplu, la p. 27 sau NU). Această controversă remarcabilă este plasată de noi în fraza a VIII-a. În dicționarele mitropolitului Evgeniy și Bantysh Kamensky, puteți găsi informații despre activitățile de serviciu ale lui Dimitri Kantemir, precum și o listă a tuturor lucrărilor sale academice. Dar credem că nu este de prisos să oferim aici câteva informații despre el ca persoană. Prima știre despre Kantemir din sursele rusești se găsește în jurnalul de călătorie al lui Petru cel Mare din 1711 '): „La 24 iunie, se spune acolo, Majestatea Sa s-a demnit să meargă cu vecinii săi în orașul Yassy... unde stăpânitorul părului a venit din armata sa, sir Cantemir, înainte de sosirea maiestăţii sale. Și a întâlnit maiestatea sa regală; deci împărăteasa suverană, soția sa cu copii în afara orașului. Acest conducător este un om foarte rezonabil și capabil de sfaturi. Când maiestatea regală a fost în Yassakh, acel conducător, cu soția și casa sa, maiestatea sa a interpretat corect * ...

Când Cantemir a trecut de la turci de partea rușilor, iar între timp afacerile noastre de sub Prut erau într-o poziție proastă, atunci, la încheierea condițiilor de pace, guvernul turc a insistat să-i elibereze Cantemir. Țarul a răspuns că fostul domnitor nu se afla în tabăra rusă și nu se știe unde se află. Kantemir se ascundea însă între ruși: Felten, bucătarul șef al țarului, l-a ascuns în trăsura din bucătărie, unde erau oale și alte ustensile. Cu toate acestea, acest refugiu nu era de încredere și, prin urmare, țarul l-a sfătuit să-și rade barba și

să-și îmbrace o rochie germană - acest lucru l-a ajutat să intre în siguranță în Rusia ").
Kantemir a fost pentru prima dată la Petersburg în martie 1714. Prima soție a prințului nu mai era atunci pe lume. Principesa Cassandra Cantemir, conform biografiei franceze, a compus
') Ed. în Sankt Petersburg. 4854 p. 49.
Das verand. Russland, П, 36, 37. În biografia prințului, pr Histoire de ['Empire ottomaC (Parie, 4743; T. IV, se spune că Cayatemnr se ascundea în paradele upțrb, ntga slujitorul său acolo, doar unul). care cunoştea secretul.

probabil cu participarea fiului său, Prince. Antiohia, era înzestrată cu toate calitățile frumoase ale sexului ei, astfel încât frumusețea ei remarcabilă părea a fi una dintre cele mai puține virtuți din ea. Iubitoare de lectură, prințesa și-a îndeplinit în același timp cu strictețe îndatoririle familiale și a supravegheat ea însăși creșterea copiilor ei.
La sosirea la Petersburg, Cantemir și-a forțat fiul cel mare să pronunțe în greacă un salut către țar, care a fost tipărit în latină și rusă în același timp. Altă dată, fostul conducător a mers la Petersburg pentru a-l aduce pe țar în 1718 și și-a lăsat familia la Moscova. La Sankt Petersburg, Kantemir a văzut prima frumusețe rusă din acea vreme, prințesa Trubetskaya și, îndrăgostindu-se de ea, s-a căsătorit (scrisoarea sa către țar în 1719, anexa IX). Înainte de nuntă, prințul s-a despărțit de barba și rochia semi-asiatică.
Într-o campanie în Persia, Kantemir l-a însoțit pe Petru împreună cu întreaga familie. Pe navele de-a lungul Volgăi, avea cu el o tipografie ambulantă, în care erau tipărite proclamații în turcă și persană. De la Astrakhan la Derbent a mers pe cale uscată; a trimis lucruri și hârtii pe mare la Fregat, care s-a scufundat, ucigând însemnările prințului și primul volum din istoria sa otomană. În ciuda activităților străine, Cantemir nu a uitat știința în această călătorie: vechimea construcției zidului caucazian și zvonurile despre acesta i-au atras atenția și a decis să o examineze în detaliu și să-i facă o descriere. Regele a fost foarte mulțumit de acest lucru și i-a dat prințului 20 de dragoni ca escortă. Temerile de atacuri ale daghestanilor nu i-au permis lui Kantemir să inspecteze zidul pe o suprafață considerabilă, dar călare a reușit să descrie și să măsoare pe scurt acea parte a zidului pe care a reușit să o vadă în decursul unei zile. Fiul său, Antiohia, a predat notele lăsate după tatăl său pe acest subiect profesorului Bayer de la Academia de Științe, al cărui articol despre zidul caucazian a fost plasat în „Descrierea succintă a comentariilor Academiei de Științe”, Partea I. , 1728, p. 167 și urm.
Bergholz a lăsat în jurnalul său câteva știri despre carte. Cantemir, ca despre un om de lume. Ducele de Holstein, sub care Bergholz era junker de cameră, la sosirea sa la Sankt Petersburg, i-a vizitat în 1721 pe toți nobilii și, de altfel, pe fostul suveran. La această întâlnire nu a fost nevoie de interpret, întrucât Cantemir știa destul de bine latina și era o persoană vioaie și politicoasă. Prințesa Cantemir era bolnavă la acea vreme și l-a primit pe duce în dormitor, unde stătea întinsă în haine.
') Ce m npouajasiўs ryasprostrshtsj yazh Kavkt, el. plimbare. Zhur. P. W, iltr. (Sankt Petersburg, 1855) p. 99,

topindu-se pe patul din față. La scurt timp după prima vizită, prințul l-a invitat pe ducele și suita lui la cină. „De îndată ce am intrat în cameră”, scrie junkerul de cameră, unde se afla prințesa, am început să o examinez pe gazdă, uimită de frumusețea ei: ea este, fără îndoială, prima frumusețe dintre doamnele din Sankt Petersburg. Deși și înainte, în Suedia, am avut norocul să o văd la căsătoria actualei regine și cu alte ocazii (prințesa locuia la Stockholm cu tatăl ei, prințul Trubetskoy, care a fost acolo în captivitate după bătălia de la Narva) , cu toate acestea, aici l-am găsit din nou mai fermecător și mai frumos." Urmează apoi o descriere a farmecelor prințesei. Fiica prințului Cantemir din prima căsătorie nu a fost onorată să fie descrisă în detaliu de Bergholz: nu era nimic deosebit în fizionomia ei; Numai din auzite, junkerul de cameră știa că a primit o educație temeinică, că știa greaca și vorbea bine italiană.

Despre fiii prințului Bergholz au observat că serveau vin oaspeților și erau îmbrăcați foarte simplu, întrucât erau deja înscriși în serviciul militar1). În anul 1722, junkerul de cameră a trecut în jurnalul său toate detaliile mascaradei care se afla la curte. Atunci Cantemir a fost îmbrăcat în stil turcesc și, ca cunoștință cu Turcia nu din auzite, și-a jucat rolul excelent. În special, camerele de cadeți au fost surprinse de agilitatea prințului când a călătorit după obiceiul asiatic pe un cal. Bassevich, deși era mai în vârstă în ani și rangul conaționalului său Bergholz, totuși, în însemnările sale despre Cantemir, nu găsea nimic de spus, cu excepția faptelor sale din aceeași mascarada ').

Cantemir era de înălțime medie, mai slab decât plinuț. Avea o înfățișare plăcută, o conversație fascinantă, amabilă. De obicei se trezea la ora 5 dimineata, fuma pipa si bea, dupa obiceiul turcesc, ko*e; apoi s-a retras în biroul său și a studiat acolo până la prânz. A luat masa moderat, a băut vin doar amestecat cu apă. Dar în acele vremuri era dificil să duci o viață moderată: Bergholz a consemnat că prințul a venit odată acasă din rândul oaspeților la caruselă și, prin urmare, și-a supărat compania care se adunase la soția sa. După o cină, în care a fost forțat să bea până la ebrietate, Cantemir s-a îmbolnăvit și de atunci a încercat să evite să bea. După cină s-a odihnit, apoi a învățat din nou până la ora 7; Mi-am petrecut seara cu familia si m-am culcat la 12. În ultimii ani ai vieții sale, căsătorit și fiind membru al unui consiliu secret, Cantemir s-a schimbat în multe privințe: treburile statului și o soție frumoasă sunt ireconciliabile cu afacerile cabinetului.

') Bosching's Magasin XIX, 71, 76-79. >) Ibid. IX, 346.

opiniile unui om de știință 1). Același Bergholz a relatat în treacăt că prințul era foarte gelos pe a doua sa soție.

În încheierea acestor știri, să spunem că, pe lângă traducerea operei lui Cantemir, există și o hartă în limba rusă gravată pe cupru de Alexei Zubov: cucerit de Muhammad al doilea din anul Domnului și 4-53, 29 mai; desenat de prințul Dmitri Kantemir ”(Sankt Petersburg) ').

Sub Petru cel Mare, un alt originar din Turcia, Savva Vladislavovich Raguzinsky, a fost angajat în traduceri în rusă. La început a fost agent secret al guvernului rus la Constantinopol, apoi s-a mutat în Rusia și, în cele din urmă, s-a stabilit aici, deși turcii, aflând despre diversele sale trucuri, au cerut extrădarea lui, ca și Cantemir. Tolstoi, când se afla la Constantinopol, nioal într-una din scrisorile sale din scrisorile sale către Kedor Golovin, la 7 octombrie 1702: „Am

luat un om cu multe litere, rasa Raguzenin, numele lui Savvoy este Vladislavl, despre care, tu au fost sofisticați, de la milostivii voștri ambasadori și trimiși locali. Iar el, Savva, va merge curând la Azov cu târguieală, dacă nu i se interzice de la Porta, având intenția de a merge de la Azov la Moscova. Și când el, Savva, se află la Moscova, dacă vă rog, vorbiți cu el despre starea actuală, deoarece este un om de mare pricepere și în multe feluri. se cunosc lucruri secrete. Mai departe, din aceleași scrisori ale lui Tolstov, se poate vedea că Raguzinsky l-a ajutat la îndemână să colecteze diverse informații despre Turcia, să facă planuri pentru localități, fortificații etc. În 1703, a apărut în Rusia, iar Apraksin l-a informat pe țar: „ Ți-am scris, suveran, despre Savva Raguzinsky, că vrea să-ți vadă ochii suveranului, dar fără decret nu îndrăznesc să-i dau drumul. Spune-mi să mă dezabonez, ce să fac cu el? Și omul este foarte necesar și a condus la afacerile de acolo și nu la o stare stupidă ... "
În iulie, țarul i-a scris lui Apraksin că l-a văzut deja pe Raguzinsky * *). Apoi i s-a dat „pentru serviciul credincios” privilegiul de a face comerț în Rusia, iar în 1705 i s-a permis să facă comerț prin Ucraina și orașele Mici Ruse. Într-o scrisoare de

') Histoire de i'Empire Ottoman IV, 467-488. Despre relația lui Cantemir cu Petru, precum și câteva informații despre familia sa și, printre altele, despre fiul său Antiohia, celebrul nostru satiric, cititorul va găsi în Anexa IX,

') Păstrată în colecția de gravuri a lui I. Schitul,

*) Dejan. P. V. XIV, 62, 74.

Cu această ocazie, ov este numit „gentry illyrian”’). În 1712, în decretul Senatului privind acordarea digului de arbori de catarg al navei de lângă Arhangelsk, el este numit domnul consilier al curții. În 1717, i s-a dat instrucțiuni să încadreze la serviciul naval din Veneția pe tinerii ruși care se aflau acolo *). În această perioadă, Raguzinsky a desfășurat comerț exterior, a avut birouri comerciale, a trimis nave peste ocean.
Toate aceste întreprinderi nu l-au împiedicat pe Raguzinsky să se angajeze în cărți: traducerea sa a operei lui Orbini II regno de gli Slavi a fost publicată la noi în 1722, sub titlul Cartea istoriografiei. Mai mult, în Biblioteca Publică există o altă traducere scrisă de mână a acesteia (I, Q, No. 409) : cu aplicarea raționamentului pe această definiție; această carte a fost tradusă din italiană în rusă. Traducătorul și-a dedicat lucrarea lui Petru cel Mare: „Încep să pomenesc cu groază faptele glorioase ale augustului tău, cunoscând moderația ta imperială; indiferent ce cu un condei, dedesubt cu un cuvânt, îți place să slăviști, dar prin esența muncii tale neobosite, cuvintele tale eroice își spun faptele, ca și cum, în adevăr, în secolele prezente și viitoare, ele nu pot fi niciodată tăcute. , mai degrabă depune mărturie despre gloria, expansiunea, gloria și bunătatea ta în imperiile All-Rus. Câmpurile lui Marte mărturisesc atâtea și atâtea triumfuri victorioase. Coroanele poloneză, daneză și persană mărturisesc puterea, curajul, curajul și constanța conținutului tău generos de apărare aliată. Toate Cetățile și orașele lui Anoitatsky, din jurul Mării Baltice, care devin, mărturisesc lui Augustul tău cu un scut puternic și sunt cuprinse în prerogativele lor libere... În sfârșit, multe dintre virtuțile tale de nedescris mărturisesc, milostiv sunt generozitate față de supuși loiali, ospitalitate față de străini, sub aripile vulturului întreg rusesc

curgând, între care și az, cel mai de jos, prin grația deosebită a maiestății tale imperiale, mărinimos,

') Psin. col. zak. IV, M 2044.

') Poly. col. lege. IV, M 2358 și V, M ZOYU. Se știe că printre acești tineri a fost Ivan Neplyuev, care a lăsat o notă despre viața lui. În Veyaetsia, în același timp, împreună cu Raguzinsky, Pyotr Ivanovich Beklemishev a fost angajat în afaceri comerciale din partea guvernului rus și i-a numit pe Nenașeva și pe tovarășii săi drept „lot de galere venețiane". Acest Beklemishev provenea dintr-un vechi ♦amplin rus și, se pare, a fost crescut în străinătate: cel puțin în 1710 el teatrul zherevel, care a fost tipărit în Olanda în anii 1900.

dispreţ. Dar această slavă a ta, chiar dacă au scris gloriosii Omir, Aristotel și Cicero, nu mi-aș putea explica în detaliu. Și totuși, pentru concizia talentului meu, nu îndrăznesc decât curiozitatea voastră din august să vă prezint cu umilință această cărțiță, tradusă prin eforturile mele sârguincioase în limba rusă, Sfatul înțelepciunii povestite și multe fapte ale prudentei voastre extrem de înțelepte asemănătoare acesteia. conținând, pe care vă rog cu umilință să acceptați milă. Majestatea Voastră Imperială, cel mai umil sclav, consilier de curte Savva Vladislavich.

Textul traducerii nu este remarcabil în niciun fel, dar pentru asta prefața și postfața la acesta sunt curioase în sensul că arată existența controverselor literare în acele vremuri. Raguzivsky a fost nemulțumit de lucrarea tradusă în limba rusă despre religia mahomedană a prințului Kantemir, și așa exprimă acest lucru în prefață: cu atenție sârguință, îndulciți-vă, distrați-vă și folosiți-l destul de - nu mai puțin util, totuși, cu rodul semănării broșurii, de parcă se intitulează Consiliile înțelepciunii, prin hărnicia mea tradusă din italiană în rusă, poți obține: nu e Fabula lui Esopov, sau povești mahomedane, sau alte romanțe din tirajul tău, ci cel mai fapte politice sacre pentru îndreptarea conștiinței, a spiritului sau a minții, a inimii și a patimilor, și chiar a limbajului .... În postfață: „Această cărțiță nu este inventată din mintea mea, mai jos din condeiul meu împăturit; ci de la oameni foarte învățați, nobili și conștiincioși. Rekoh - conștiincios - și în conștiința bună a ambelor epoci umane (?) este totul bine. Și ce am menționat în prefața mea despre poveștile mahometane și alte fabule publicate recent: dacă Dumnezeu nu-mi oprește viața curând, ca răspuns la ele, după o altă broșură, sper să fac pe plac celui mai drag și mai înțelept cititor și să-i explic pe cel mai mare puterea unei conștiințe bune și rele".

Din 1725 până în decembrie 1728, Raguzinsky a fost trimis în China '); în 1731, i-a oferit împărătesei Anna Informații secrete despre China, unde în dedicația de a cere iertare pentru greșelile împotriva limbii „de la nemulțumiți în dialectul rus al artei".

') 0 lui diplozappesko* givers zhozhzho tatat în detaliu η Dictionary* Bantysh Kanevsky.

Tipărit în Rusek. Buletinul informativ din 1842. V, 180-243, 281-337.

Ținând cont de faptul că Raguzinokiy a desfășurat comerț exterior, a fost angajat în întreprinderi industriale, a călătorit în China și a fost anterior nemulțumit de munca lui Prince. Dim. Cantemir, s-ar putea crede că fiul acestuia din urmă, Antiohia, în a treia satiră scrisă în 1730, l-a descris poate pe Raguzinsky sub numele de Chrysippus:

Toată dimineața grăbindu-se, nu numai din pat, Ci afară din curte, cocoșii n-au cântat, Când ce profit să obții ce speranță, Și nu cruță viața însăși. Ajuns din China nu demult, îndată se grăbește pe cealaltă parte a succesiunii, Adună, în ciuda litei sale, Nici răutatea văzduhului în sezonul de toamnă;
El disprețuiește apele mării, acum prăpastia, acum muntele, Stând, fără dinți și toate deja decrepite, stă pe corabie: Nu cum să se salveze, notovarul, se prăbușește;
Avariția, zgârcenia lui Chrysippus chinuri - nimic altceva: Și el ascunde și aduna nori de bani
Vorbind despre traducerile rusești ale lucrărilor străine la începutul secolului al XVIII-lea, trebuie menționat că multe dintre ele au rămas cunoscute doar în manuscrise. Numărul lor pare foarte semnificativ, mai ales că până în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, traducerile unor lucrări remarcabile sunt foarte rare și sunt cunoscute aproape după număr. Examinând literatura noastră manuscrisă din acea epocă, se observă nu fără surprindere apariția bruscă a traducerilor unor astfel de lucrări, care în Europa secolului al XV-lea au fost precursori ale transformărilor ulterioare de acolo atât în știință, cât și în viață *). Dacă luăm în considerare în ansamblu rusul
') Că raguzistul a fost zgârcit este confirmat de pasajele citate mai sus! și iată-l pe K. Zotov (p. 158 - 159), care s-a plâns țarului că nu a dat nimic pentru întreținerea tribului său din Paris.
Tamm drum între traducerile vremii luate în considerare ne întâlnim: în partea din „Josoeia și Legea, lucrarea lui Samuel Pueeemorea, care, după cum știu, a ridicat gradul Legii naturale Yaukv” pentru a pune Fvlosoev-ul nostru universal, „Samuel Pueekdoreia despre legile naturii și ale popoarelor cărțile 2, 3, 6 și 7 "(De jur "natane et gentiom libri VSh, 1672); Hugh Grecia, numit părintele științei dreptului, <0 legi ale lumii și trei cărți" (De jare bèlli ac pecie libri SH, 1625); Thomas Buriet (Thomas Bornei), care a trăit în Anglia și a primit o pensie de la rege pentru un eseu trecut sub titlul nostru; „Eorida fistuloasă a pământului, care conținea primele fructe și privilegiul social al lumii voastre, pe care el l-a luat deja și îl va lua în viitor.Primele două inscripții sunt despre potop și despre paradis celelalte două sunt despre războaiele lumii și despre viitorul lucrurilor din the East, care este publicat de T. Burnet* la Londra, 1702.” Thelluris theoria sacre;orbi* nostri originem et mutaliones generales quas olim subiit et enhilaras est compiertene.Ca parte a științelor politice: „Instrucțiunea regelui privind crearea sovieticilor”

traduceri ale unor lucrări similare, nu este greu să fii convins că au fost făcute cu scopul de a-i familiariza pe ceilalți cu rezultatele ^ care înainte—
privind alegerea consilierilor. Despre sfătuitori și consilieri cartea 1, cu tratat, o descriere a lui Frederic Furius Coriolanus despre instrucția prințului, tradusă din limba italiană prin visul lui Simon Shardius, științele profesorului și mireanului exilat (Consilierii ex Pr. Furii). institutione principii; Fredericus Furius avea porecla Cœri ol, Ceriolanus sau SerioJanus (-g-1592), iar traducătorul său a fost scris în latină - Simon Scbardius (1595-1072)."Despre discursul Argeii lui John Barclay" (Job. Barclay). , scris de Argonis, nzd. Elziv 1630, eseul preferat Cardinalul Richelieu). „Ernst Gockel, fkdosofi, despre regii europeni și maiestățile lor, frumoasele moravuri și până la

ultimele moravuri ale descrierii noastre asemănătoare, sudurăm de grija lui Gobel * (Ernst Gockel - Basilio-graphia seu de regibus europœis) sunteți în tezaurul civil, ecleziastic, militar și depozitar personal; sau orice comoară de respectare publică eternă, sau sfaturi și înființarea și reproducerea și respectarea oricărei comori, care este găsit peste tot, emis prin Maximilian Faust de Aschaffenburg la Frankfurt (Ma-ximilian Faust von Aschaffenburg, sindic și avocat, publicat în 1661 Consilio pro aerlo, la care a lucrat timp de douăzeci de ani). „Fericirea politică proaspăt ridicată formează, cu tot felul de viață domestică și seculară necesară și pentru vremurile prezente în mod special stabilite învățături utile și mai necesare, care sunt împodobite și pline cu vorbe corecte, vorbe duhovnicești și prin exemple și impulsuri obișnuite, și savant din St. ѣtu prezentat de Christijak George von Bessel , domnia sa electorală a consilierului Brandenburg și alții. (Dr. Christian Georg Bessel a publicat în germană şi latină: Schmiede des ro-Httschen Glicks darinnen viole Butiliche Lehren enthalten neben angefUgten schônen Trac-tatlein etc.). „John Paul Fedvyangor Nornmbergezhago, profesor al Altdoroin, discursuri politice despre toate imaginile profesorilor buni și răniți și despre alte chestiuni care fac obiectul predării politice” (John. Paul Felwinger, profesor în Altdorf a publicat ъ Dissertationes politice). „Nicholas Vernoulli, regulamentele cărților de zbor 4, care conțin silabe ale întregii doctrine civile” (Nicolaos Vernnl&us (de VernouHe) din Robeljoit în Luxemburg a publicat Institutiones politice 1. IV, Lav. 1624 și 1635). „Kanga Severin a Moizambaia of Verona, on the Opt of the German State” (acest eseu a fost scris de PuFFendoroom, care a adoptat pseudonimul Se-verinus de Monzamban într-o polemică împotriva baronului von Chemnitz, pe problema distrugerii influenței). de drept roman si stapanirea imparatului roman in Germania.Compus ie PuFFvndoroa se numea: De statu rei publicai germanic® liber unus, Genev. 1667). „Eu. K. Beckman despre onorurile proprietarilor a 20 de conversații ”(cunoscutul reformator al timpului său, Weskschapp, a publicat Notifia dignifatum în mi. etc.). În dreptul comercial: „Paul Marpurger, un tribunal comercial nou anunțat, sau o companie comercială bine stabilită” (Paul Jacob Marpurger, un avocat învățat care s-a ocupat în principal de dreptul comercial și de poliție; printre multe dintre lucrările sale se numără și: Naybe Gerickt , oder wohl beschtelltes Commercen Colegium). o parte din Istorie: „John Sley-daya, despre cele patru mari monarhii” (Johanni Sleidani, De quatuor summis impartis libri IЦ); această lucrare a fost în secolele al XVI-lea și al XVII-lea cel mai bun ghid al istoriei generale, atât în locurile înalte, cât și în instituțiile de mijloc din Germania, și a dat naștere la multe imitații. „Despre poveștile și regatele glorioase și statisticile care sunt dobândite în Europa, partea 3, emisă de domnul Samoilo von Puffendoro”. Celebrul fondator al Dreptului Natural și Popular, în Einleiteng an der Historie der vornehmsten Reiche und Staaten so jetziger Zeit in Europa slch Linden, a făcut mult pentru a îmbunătăți metoda istorică. „Viața lui Antoninus, pe nume Peyus, de la cronicarii din Latmsk, adunată” - Robert Kevkhiniya (Robert Ronchen ed. Antoninus

știința a ajuns în vest în ceea ce privește structura politică a statelor, legislația, istoria și starea lor actuală. Manuscrisele, unde s-au păstrat traducerile luate în considerare, se află acum în Biblioteca Publică, de unde provin din colecția scrisorilor lui Tolstov. În descrierea colecției sale, se păstrează înștiințarea că

marea majoritate a traducerilor scrise de mână din partea Filosofiei, Dreptului, Politicii, Istoriei, înainte de a fi primite de c. Tolstoi, aparținea bibliotecii Arhanghelsk a prințului Dmitri Mihailovici Golițin și „îi datorează existența: el, fiind guvernator la Kiev, a instruit oamenii de știință și studenții academiei locale să traducă diferite creații pentru ei înșiși”).
Carte. Golitsyn a fost printre primii stolniki trimiși de Petru să studieze în străinătate în 1697 și i-a revenit să petreacă ceva timp în Italia (în 1700, era deja în afaceri diplomatice la Constantinopol), unde rușii au studiat la Perasto (Boco Cataro). de la omul de știință local Mark Martinovich *).
În „Descrierea orașului Kiev, compusă în Lavra Pechersk *)” găsim următoarele informații despre guvernarea Golitsyn de acolo: Mihailovici Golitsyn (sărim detalii goale despre cum s-a mutat și a reformat rafturile): cu sârguința și koshtom-ul lui, biserica de piatră a Sfântului Nicolae a fost refăcută pe Stolb, iar peste moaștele Marii Mucenițe Varvara a așezat un baldachin cu toate decorațiunile, cu excepția mormântului, pe care hatmanul Ma-
Pius, sive in vitam Antonii Pii principis excursus politici. Accedit comparado cardinalinm Richelii et Mazarini. Amsl 1667). „Istoria este politică, împărțită în 6 cărți, mai întâi în limba spaniolă, apoi în italiană, din aceasta în traducere latină” (originalul mi-a rămas necunoscut). „Istoria puterii francezului John Debussières (Jean de Bussières, stilist latin, a publicat Historia francica etc. Lion 1661 ■ pro-dodge, în două volume 1670 - 1671). În ceea ce privește Geografia: „Introducerea lui Philipp Cluver în toată Geografia (Philipp. Cluver. Introd. in univers. Geogr., t. vet. q. novam, I. VI, 1024) este prima încercare de a introduce Geografia în domeniul politico-istoric. zonă. „India din estul celui de-al VII-lea” și urmând-o până în al treisprezecelea (Gothard Arthus - Indi" orientalii pars IV - X. Oppenheim, 1617 etc. Iată abia jumătate din traducerile lucrărilor oamenilor de știință europeni cunoscute în lor. timp: restul - nu concluzionează în sine de o importanță deosebită, sau rămân fără evaluare din cauza lipsei de informații exacte atât despre originalele din care au fost traduse, cât și despre numele autorilor lor. În general, trebuie remarcat faptul că traducerile lucrărilor academice din limba poloneză au precedat traducerile noastre din alte limbi. Deci, de exemplu, înaintea altora întâlnim Cosmografia lui Belsky în traducere din 1584; aceasta este urmată de traduceri de Shasetsky, Gwagnn, Strykovsky și alții (în cursul secolului al XVII-lea).
') Descrierea rkp. gr. Tolstova-K. Kalaidovich și P. Stroev, M. 1825, p. XXVIP. "") Odesa. Știri. 1841 MM 27 I 28, amestec, p. 125, articol de Tprol.
·) Manuscris P. bibl. F, XVII MI - întocmit în 1753.

zepa. El, Golitsyn, a început din nou via și via, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci.
În cartea „Alfabetul spiritual” (1713), stema prinților Golitsyns este plasată cu versuri decente și dedicarea „cea mai sacra maiestate regală celui mai ilustru prinț Dimitri Mihailovici Golițin, harul său către domnul provincia Kiev, guvernatorul, viceregele Smolenskului și alții.” Arhimandritul lavrei Kiev-Pechersk Athanasius Mislavsky a scris aici. „Privindu-ne înapoi la veacul vechi al acțiunii, prințul cel mai ilustru, și găsind-o în scripturile divinului, ne amintim aceasta * ca David, regele lui Israel, căutând un loc demn de așezarea Domnului

Dumnezeul Iacov pentru a poartă arcul Domnului... Solomon, dar regele, fiul său, găsind un loc, zidește casa Domnului, dacă există o biserică a sfintei sfinte, aduce arcul Domnului în nuzhe. .. În mod asemănător, noi, călugării sfintei mari lavre miraculoase a Pechersk-ului Kievului, vom tipări a doua, dacă nu chiar o carte mică, Alfabetul numit, oameni duhovnicești și lumești folositori, ambele cu puterea înțelepciunii spirituale. , rău umplut, cu căutarea unui loc în care, după completarea lui, locul unui mijlocitor și un refugiu în același timp pentru a inventa posibilul-hom: nu de obicei un corp, artă tipografică produsă, fără un mijlocitor în lumină. să vină, dar dinţii nu vor fi sfâşiaţi în bucăţi oilov roade şi sfâşiate de el. – Am găsit un loc, prin îndemnul lui Dumnezeu, în casa domniei voastre domneşti, ca un fel de adăpost bun, sub gardieni înarmați puternici și un războinic al semnului heraldic, urmărirea numitului, care este puternic să alunge și să suge pe cei care invidiază această cauză bună și mântuitoare de suflet... E păcat pentru noi, de parcă am aduce acest mic. carte domniei tale domnești și îndrăznește să scrii o cărțiță, dar ar fi vrednic de fapte mari, parcă ar fi mare între prinți, boieri și puternica oaste de netrecut a maiestății sale împărătești la ispravnic, un mare militar sau biserică. rugăciune pentru a aduce și a da ti În ziua în care, în decretul țarskoie-ului său, Preventivul Majestății a mers în țara autorizată în țara turcească și îndepărtată de către ambasador - generalul Regatului Marelui Russiansky să devină lume, eu merg și eu între conversatiile si prudentii demonilor lor, nu tokmo senatori ai oamenilor de acolo, pentru asta, dar si marele Saltan din foarte marele Saltan au adus surpriza; care, prin acea faptă a reginei militare a Poloniei, a mers în ajutorul Saxiei, spre gloria, amintirea și lauda lui veșnică și bună. Dar pentru această pricină, entuziasmează-ne pe noi Hrisip, propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu către cetatea cea mare a Ierusalimului, vorbind poporului*. faceți, spuneți și voi, și dacă darurile sunt vrednice de acest toiag de Da - seov, dacă este preacurată Fecioara Maria, mereu înflorită, nu veți putea aduce, ci amândoi aduceți și dați în puterea de bunătate. La-

opt pentru voi această cărțiță... aducem, ca stelele, clar strălucind între stelele limpezi., între prinți nobili și boieri, conducându-vă și văzând sfaturi destul de strălucitoare, putere, raționament, conducere și învățătură nepricepută. Dumnezeu să fie înțelept. și instruiți.”
Dragostea specială a prințului Dimitri Mihailovici Golițin pentru iluminare, exprimată prin încurajarea traducerilor unor lucrări străine serioase, este confirmată de cuvintele de dedicație ale unui mic traducător rus necunoscut din manuscrisul sub titlu: și până acum înfloresc diverse învățături utile; tradus din latină *)>. Bineînțeles, dedicațiilor nu i se poate da credință: nu spun adevărul, iar tot scopul este de a lăuda pe persoana căreia scriitorul, traducătorul sau editorul îi dedică o lucrare cât mai puternic și colorat. Totuși, dedicația din manuscrisul menționat atrage deja atenția asupra ei, deoarece la începutul secolului al XV-lea, muncitorii învățați nu și-au dedicat lucrările curtenilor lui Petru și nu i-au glorificat pentru dragostea lor de iluminare. Atunci s-au scris și chiar tipărite cuvinte de laudă, panegirice și versuri: în ele, mercenarii și săracii fumau tămâie nobililor; dar nu există cuvinte de recunoștință exprimate către kts^ Golitsyn pentru dragostea lui pentru oamenii de știință

Traducător al „Enumerării academiilor deliberate” în dedicație „cel mai ilustru și excelent prinț, stăpânul său de grație, domnul guvernatorilor Kievului, maiestatea sa regală, cel mai apropiat administrator și vicerege al Smolenskului, domn, stăpânul său milostiv, dorește. slavă, laudă, sănătate eu și longevitate pașnică” și spun că două motive l-au îndemnat să se apuce de treabă, primul: „Da, va fi tuturor celor puternici ai acestei cinste, ca și cum Dumnezeul cel atotmilostiv nu ar fi întunecat întreaga lume a nerațiunii tale finale”, iar a doua: „ca o traducere a lui seiderznuh
'j Manuscris P. bibl.. XVΠI, Q 5; început: „Obţinut în Ermania. Peter
Toată lumea știa că Prințul. Golitsyn s-a ocupat de traducerea cărților la Kiev, dar nu a lăsat acest lucru să treacă fără atenție. În afacerile cabinetului (I, M 57, l. 473) există un proiect de scrisoare către Golitsyn, asta-i tot! probabil din Makarov (fără an și număr) - „Suveranul meu binevoitor, prințul Dimitri Mihailovici! Majestatea Regală a indicat Excelenței Voastre să trimită prn anexat șapte 5 cărți, pe care aveți amabilitatea să le oferiți și să le traduceți de un profesor de școală în limba rusă; și de îndată ce le transferă, atunci dacă vă rugăm să le trimiteți aici la Pnterburch. De asemenea, Majestatea Sa știe că Excelența Voastră s-a demnat să ordone la Kiev să traducă câteva cărți noi de istorie, politică și altele, și pentru aceasta Majestatea Sa a indicat Excelenței Voastre să se dezaboneze, pentru ca dumneavoastră dintre cele care au fost deja traduse, v-ați demnit să trimite aici Majestății Sale „care dintre ei îi va plăcea Majestății Sale, ei se demnează să comande să tipărească aici...

preda domniei tale, nu e alta vina, doar ca si cum am mustra - nimeni, decat domnia ta, cea mai calda intelepciune a fiintei zeloase. Te străduiești cu sârguință ca toată nobilimea, toată înțelegerea, ca nenumărații înțelepți și autori din lumea vremurilor antice și moderne să scrie. Nu Az, ci doar multe cărți, chiar și prin dependența ta de limba maternă a acestei patrii, îți mărturisesc despre asta. De ce ai vrut să faci altceva de dragul de a face asta, doar gelozie pentru înțelepciunea ta? În doar multe lucruri istorice, economice, filozofice și altele, învățăturile existente sunt deja pricepute, chiar din ce în ce mai dornice să învețe ceva în fiecare zi, sau mai mult decât un râu - să-și amintească de vechi. În continuare, înțeleptul și uneori gloriosul pictor de icoane Appellius în tot universul, chiar dacă altfel, într-o zi a fost desființat, apoi a tras o singură linie cu un stilou de pictură a icoanelor, spunând: Nu sunt o singură zi fără linii. ! Ce este râul despre dragostea domniei tale pentru cei înțelepți? Îți mulțumești cu daruri, le înalți cu merite, le slăviști cu buzele - fă bine tuturor! Nu îndrăznesc să-i laud pe ceilalți binefăcători, dar nu vă voi întuneca mai mult decât voi publica în lumină, cu mintea tânără ca ființe „...
Citind o astfel de recenzie despre Golitsyn, nu rămânem fără surprindere în notele lui Ducade Liria vestea că acest patron al oamenilor de știință, care dorea să aibă traduceri în limba rusă a tot ceea ce era cel mai bun și mai remarcabil în diferite ramuri ale științei din Europa, a folosit să spun despre transformările lui Peter: de ce toate aceste farse? oare nu putem trăi așa cum au trăit tații și bunicii noștri, care nu au lăsat străinii să intre? Aceste cuvinte, atribuite lui Golitsyn de ambasadorul spaniol, sunt foarte celebre printre noi: fiecare cercetător, vorbind despre opoziția societății

moderne ruse față de reforma lui Petru, consideră că este de datoria lui să citeze cele scrise mai sus din notele ducelui de Liria *).
') Din aceleași note nu este greu de observat că ducele de Liria a prezentat chi. Golitsyn ca un vechi credincios politic prin faptul că, în general, el privea cu ostilitate planurile sale în 1730 (cf. în continuare; și el a prevăzut cu adevărat că, odată cu implementarea completă a px, ambasadorul spaniol va reuși deja în diverse trucuri diplomatice pe care le-a a întreprins la Sankt Petersburg, apoi cu ajutorul mituirii cu bani și a ordinului unui lucrător temporar atotputernic, apoi cu ajutorul unei iluminări strălucitoare în onoarea unei persoane, Prințul Golițin a vrut cu siguranță să distrugă influența străinilor asupra treburile Rusiei, dar nu pentru că acești străini ar fi fost reprezentanți ai civilizației la noi: pentru Rusia au fost dificili nou-veniți - necinstiți, care, renunțând la patria lor, nu au vrut să recunoască Rusia ca o nouă patrie, ci au văzut în ea doar o țară barbară. unde era posibil să faci bani și să ai un loc de muncă.cu râvnă, stăpânind totul, dacă ei înșiși ar fi mai cald de la asta, iar acest lucru s-a realizat când puterea a crescut, a crescut arbitrariul patronilor, cărora străinii le dedicau exclusiv zelul.

Să ne amintim aici că proprietarul bibliotecii Arhangelsk, după moartea lui Petru cel Mare, a fost de ceva vreme personajul principal și liderul partidului, care avea intenția de a acorda tronul Annei Ioannovna numai în astfel de condiții, ceea ce limitat semnificativ puterea noii imparatese. În acest caz, prinț. Goliţîn nu dorea ca străinii, atrași de Rusia sub Peter, să fie participanți la consiliu. În timpul domniei lui Petru cel Mare, erau într-adevăr mulți străini în serviciul rusesc: erau onorați și respectați, pentru că prin cunoștințele și activitățile lor au beneficiat Rusiei; dar în timpul vieții regelui, când întreg statul depindea numai de voința lui, acești oameni nu erau decât executori, un instrument necesar. Când tronul a trecut în mâinile unei femei; când Bassevich și Holsteinerii au devenit primii persoane la curte, străinii erau principalii administratori: totul depindea de ei, iar rușilor nu le putea plăcea această stare de lucruri. Când Sovietul Suprem, Senatul și generalii au fost informați despre moartea lui Petru I, atunci Prinț. Dimitri Mihailovici a ridicat apoi vocea că Rusia suferă de despotism, la care străinii au contribuit în mare măsură la creștere. Ducelui de Liria, care avea o susținere puternică în Osterman – șeful partidului străin – nu i-ar fi putut plăcea o asemenea părere despre Goliţin, din moment ce, ducând-o la îndeplinire, trimisul spaniol și-a pierdut fosta importanță și influență la curtea rusă.
Istoria cărții. Șcherbatov îl numește pe Golitsyn „cel mai înțelept om al epocii sale”, iar biblioteca pe care a strâns-o, preocupările sale cu privire la traducerea lucrărilor academice și cunoașterea cu acestea, desigur, nu ne permit să credem că cartea. Dimitri Mihailovici a fost unul dintre acei bătrâni care doreau să se întoarcă la vremurile de demult. Din însemnările lui Manstein, care rămân încă cea mai bună sursă pentru istoria evenimentelor rusești din 1730, este clar, de exemplu, că cartea. Goliţin nu a vrut să invite cel mai înalt cler la ședințele consiliului suprem, pentru că știa că acesta din urmă nu va rata ocazia de a-și spori puterea din nou limitată de Petru cel Mare. Dacă Golitsyn ar fi fost un adept al antichității, atunci ar fi trebuit nu numai să invite clasa menționată mai sus să participe la discuțiile despre guvernul Rusiei, ci și să-și dorească restaurarea patriarhiei

și, odată cu aceasta, toate prerogativele binecunoscute ale acestui titlu. . În plus, din rapoartele unor miniștri de externe către curțile lor, reiese clar că în 1730 Golițin a însărcinat însărcinatului nostru cu afaceri în Suedia, străinul Fik, să întocmească o notă privind instituțiile statului din această țară, cu scopul de aplicare a acestora în Rusia. Acest Fik a fost același care în 1718 ia prezentat lui Petru o notă despre educația tineretului rus, despre care

Roiul a fost urmat de decizia țarului: „de a face o academie, iar acum să caute ruși care sunt oameni de știință”. Potrivit lui Manstein, Fick a fost trimis de Petru în Suedia pentru a studia legislația locală: străinului îi plăcea modul de guvernare din Suedia la acea vreme și imediat după moartea lui Petru al II-lea, a intrat în corespondență pe acest subiect cu Prințul. Golitsyn. Sub împărăteasa Anna Ivanovna, Fick a fost exilat fără nici un proces sau represalii în Siberia, unde a rămas până la urcarea pe tronul Elisabetei, care l-a eliberat din exil. Este remarcabil că în evenimentele petrecute la Sankt Petersburg în 1730, prințul satiric rus. Antiohia Cantemir, pe atunci tânăr de douăzeci și unu de ani, aparținea cărții opuse. Golitsyn de partea care a reușit să-și distrugă toate planurile. Un prieten al lui Cantemir, care i-a scris biografia), nu explică ce l-a făcut pe tânăr mai ales pe Cantemir să acționeze în acest fel, iar cuvintele lui Cantemir, rostite de acesta biografului său, citate în acest caz, nu fac decât să-l încurce pe cercetător. Nu trebuie trecut cu vederea faptul că Antiohia a fost un dușman al lui Golitsyn din motive personale: fratele mai mare al lui Cantemir s-a căsătorit cu fiica lui Golițyn, iar acesta, fiind la putere, era numele potrivitorului prințului său. Dimitri Kantemir, a reusit sa se intareasca dupa ginerele sau. Ca urmare a acelei cărți. Antiohia a rămas săracă, dar la urcarea pe tron a împărătesei Anna, aparținând partidului triumfător, a ajuns în punctul în care Prințul. Dim. Mich. Golitsyn a fost exilat în 1737 la Schlusselburg, tocmai pentru cauza moștenirii lui Kantemirov, ceea ce, desigur, nu s-ar fi întâmplat dacă Golițin ar fi reușit în planurile sale ').
Prințul Dimitri Mihailovici Golițin, desigur, nu trebuie confundat cu cei care în 1730, conform calculelor personale, aveam nevoie (ca, de exemplu, prințul Dolgoruky), aparțineau unuia.
*) În ediția Satyres du prince Canlemir, Londres 1750, I, p.
*) Carte de istoric. Șcherbatov, în însemnările sale, care sunt disponibile în manuscrisele unor iubitori ai antichității, vorbește despre evenimentele din 1730 astfel: îndrăznit . Cu toate acestea, dacă nu au fost tocmai îndemnați de beneficiul patriei, atunci de propria specie au existat cei care s-au angajat să distrugă această așezare (conceput sub conducerea prințului Golițin): Theoai Prokopovch, Arhiepiscopul Novgorodului, un om plin de ambiție, cumpără. Vasily Nikitich Tatishchev, un om rezonabil și întreprinzător, își căuta fericirea. Carte. Antiokh Dmitrievich, un om învățat, antreprenor și sărac, din cauza nașterii fratelui său Dmitri Dmitrievich, și-a căutat onoruri și bogății, pe care spera să le primească prin intenția sa împotriva instituției și acolo să-și atingă chiar înainte de dorința de a căsătorește-te cu prințesa Varvara Alex Yevna Cherkasskaya, fiică, eu sunt moștenitoarea cărții. Alec. Mihailovici Cerkaski, cel mai bogat dintre nobilii ruși...

despre partea din ligă. Poate că prințul Ivan Dolgoruky, același călare, înconjurat de dragoni, de multe ori prin tot orașul cu o aspirație neobișnuită, parcă uimit, a galopat și noaptea a sărit în case cinstite - un oaspete enervant și teribil! iar acest om se considera a fi de aceeași minte cu Golitsyn.
Potrivit lui Manstein, partidul Consiliului Suprem, când toate eforturile sale de a limita puterea noii împărătese s-au prăbușit, a căzut în dezordine - în special Dolgoruky erau îngroziți de frică. O singură carte. Dimitri Golitsyn și-a păstrat prezența sufletească și chiar și-a arătat o oarecare mândrie. El le-a spus prietenilor săi: „Ei bine, sărbătoarea era gata, dar cei care au fost invitați la el au fost nevrednici. Știu că voi fi o victimă – așa să fie, voi suferi pentru țara mea! Cariera mea se apropie de sfârșit: cei care mă fac să plâng vor plânge și mai mult decât mine!”...,. Și această predicție s-a adeverit.
X.
Matematică. Manual de matematică al secolului al XVII-lea. Introducere în arabă cior. Cărți de matematică tipărite din vremea lui Petru cel Mare. Astrologie; succesul ei în Rusia pe vremuri. Astronomie. Dragostea suveranului pentru această știință. Primul anunț tipărit despre eclipse. Calendare. Cartea lunară a țarului Alexei Mihailovici cu note scrise de mână de Petru cel Mare. Calendare scrise de mână și tipărite de la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea. Bruce și lucrările sale în beneficiul educației ruse în general. Calendar, cunoscut sub numele greșit de Bryusov. Calendarul lui Vzvolov, întocmit în conformitate cu cerințele științei.
În cursul secolului al XV-lea, în Rusia a fost publicată o singură lucrare de matematică, și anume: „Numărare convenabilă, prin care fiecare persoană care cumpără sau vinde răul poate găsi în mod convenabil numărul fiecărui lucru’)”. În prefață, explică el
') Em vyanga retipărit sub Peter V., em. Partea a 2-a a lucrării de față M 267. Apropo, observăm că domnul Zabelin, care a scris despre gradul de diseminare a cunoștințelor în Rusia pre-petrină, nu a găsit dovezi care să confirme că atunci aveam potasiu sau concepte științifice. despre matematică în general. Această opinie și-a întâlnit oponentul în orașul Kupriyanov. Pe baza faptului că Novgorod și Pasov desfășoară un comerț extins și că toată lumea are nevoie de cunoștințe în ariemetică chiar și în viața domestică, domnul Kupriyov a concluzionat că „partea de numărare și comerț erau vechi și complet necunoscute la noi”. La o astfel de obiecție, domnul Zabelin a răspuns că există o îndoială puternică că educația școlară antică, împreună cu psaltirea și cartea de ore, includea ariemetsha, ca dovadă a acestui fapt a citat unele locuri și elogiul lui Petru Teoan Prokopovici. , vorbesc printre oameni despre turnul Sukhareva și styaHya η satirii Kantemir (Otech. Notes, 1856 L 4).

Utilizarea acestui ghid trebuia să fie: „Această carte, dragă cititor, este necesară pentru ca o persoană să obțină rapid tot felul de lucruri, prețul de achiziție, pe care oricine dorește să-l cumpere sau să-l vândă: și măsura și prețul pentru cum mult, câți bani să dai sau să ia, este anunțat în această carte pe o pagină militară în sus, dar în rânduri superioare străine în celule. Și numărați cu putere tot felul de lucruri, deși puneți măsura, cât vindeți sau cumpărați, în rândul de sus și prețul într-o linie străină, și din acel număr mergeți cot la cot cu celule și ajungeți la celula care stă împotriva numărul

de sus - atât de mult va fi pentru că mărfurile și prețurile în copeici, sau altyns, sau ruble ... Și despre asta, cititorul, fiți conștient de faptul că în această carte contul se presupune, de dragul conciziei, doar unul sută. Și dacă măsura sau prețul depășește numărul contului, care este stabilit în această carte, și asta este posibil pe același cont, înmulțind măsura și prețul, deși se numără multe mii . Bună ziua, și pentru cei care au lucrat în această lucrare, rugați-vă lui Dumnezeu.” Această masă de înmulțire a fost tipărită la Moscova în 1682.
În manuscrisele de la sfârșitul secolului al XVII-lea, există un curs de matematică, sub titlul: „Această carte, vorbită în aritmetică elenă și greacă, și în algorism german, și în înțelepciunea numărului de numere rusești; acea înțelepciune este una dintre cele mai mari dintre cele șapte înțelepciuni. Cine și când a tradus sau refăcut exact acest curs în limba rusă este acum necunoscut. Există dovezi că traducătorul ordinului ambasadei, Nikolai Spaoary, a tradus aritmetica în 1672, care este acum stocată în manuscrisele Mănăstirii Chudov sub nr. 159 '), dar ce fel de traducere este aceasta și dacă are ceva în comun cu cursul numit mai sus rămâne neexplorat.
G. Vostokov, în Descrierea Manuscriselor Muzeului Rumyantsev (nr. XII), vorbește despre cursul indicat, că a fost scris de un Mic Rus sau de un fel de slav sudic și că pascala, aflată acolo, începe în 1685. Există trei copii ale unei astfel de aritmetice în Biblioteca P. * *).
Conținutul acestui ghid este foarte divers: aici găsim nu numai aritmetică, ci și astrologie, astronomie, mărfuri.
') Revede spiritul. așternut, Rev. Filareta, Zyap. P dep. Oh. nauk. II, 944.
*) Două dintre ele, pline, sub MM 10 și 14, IX; aici peste tot ziera arabă; și o foaie specială care îi înfățișează cu cântece slave. Yod M 10 rkp. are două prefețe; primul începe: „Cât sunt eu”, al doilea, „Da, de la Dumnezeu”. A fugit. M14 prefață începutul: „Această înțelepciune este”; începutul textului în ambele: „Acea înțelepciune este una dintre cele mai mari dintre cele șapte înțelepciuni; din semănat s-au găsit cărțile grecilor; fara a semana intelepciunea, ha singur elosoye poate fi, nu dohtur; iar cine cunoaște această înțelepciune poate fi alături de suveran în mare cinste și salariu; după această înțelepciune, oaspeții fac comerț cu suverani și cu tot felul de mărfuri și meserii pe care le cunosc puterea, și în tot felul de greutăți și măsuri, și în aranjamentul pământesc și în curenții marini. Apoi urmați rrdoc aritmetic,

viziune. Deci, după primele patru reguli, numite adioiө sau numărare, substroke, în rusă, scoaterea, multiplexarea sau înmulțirea, împărțirea sau afacerea, sunt plasate: decret privind contul de dozare (adică conturi); despre greutățile și măsurile statului Moscova; despre numărarea pământului german despre greutăți; scăderea, scoaterea sau scăderea în scara germană a terenului tamburului; despre toate cotele din decret; triplu în totalitate și în toate părțile; oameni de comerț cu articole; linia tronului este falsă Mai mult, există multe exemple din regulile triplei, parteneriate etc.; printre astfel de exemple, într-unul se află că „tânărul a plecat de la Paris la Bruxelles”...
Apoi urmează: „Din astronomie din traduceri germane; despre solemn și aur și inelul despre scoaterea de la trei oameni; tsiFir număr german cu rusă; decret cum să puneți bagajele soshny; această carte este despre alcătuirea pământească, ce fel de pământ alcătuiește; șeful

mărfurilor rusești și mărfurilor germane; amintirea de tot felul de mărfuri germane, și evimka, și aur, și pânză și perle și tot felul de gunoaie, și de ce la Moscova și de ce la Murmansk și la germani cumpără și vând.
La începutul manuscrisului, utilitatea aritmeticii este descrisă în trei articole: în primul și ultimul în numele științei însăși, iar în al doilea într-o prefață pentru cititor. Astfel, aritmetica vorbește despre sine acolo: „Eu sunt de la Dumnezeu înțelepciunea liberă a unei minți înțelepte și pline de duh și un bun dar omenesc, mulți oameni depășesc nerațiunea fără cuvinte. Sunt azm -kima kriloma planând în sus pe nori, dacă există un om haty, și anunț oportunul, invizibil și preventiv și împiedicat de anticiparea surprizei de spirit și intenția regulilor ariversice, de exemplu, un arici este considerată a fi în trei liste și reflectă o a patra listă. Dar acest articol, numit triplu, este cu adevărat demn de laudă în această carte. Și ca și cum pe o țesătură prețioasă sunt striate culori minunate și diverse, sau pachete de imagini pestrițe minunate ale celor mai eleganți artiști, chiar dacă este împodobită cu o inscripție vicleană și se face o diferență - deci, în adevăr, acest lucru este similar în această carte. la rațiune și ficțiune sunt de departe comise de i. tradat...
În Biblioteca P. 1) există o copie frumos scrisă a aceluiași manual (numai incomplet: se termină cu articolul „din astronomie din traduceri germane"): „Cartea, aritmetica verbală, a cincea din cele șapte înțelepciuni ale științei. . Scrierea a început de la crearea lumii în vara anului 7199, rechizitoriu 14, cerc solar 3, lunar 17; ot Nașterea după trup consubstanțial cu Tatăl Cuvântului 1691; dreapta
') Yves * după un timp, ebr. M 1Ô64.

cuvântul lunar o și cheia Paștelui *ç a lunii iunie 28 zile. Lista diferă de cele anterioare prin aceea că la început îndemnul și prefața scribului erau scrise în versuri. De altfel, primul spune:
Să se știe despre asta, ca aritmetica a nouă numere, nouă și articole de știință.
El ocupă locul al zecelea, pur și simplu își păstrează locul.
Oricui din cauza neachizitiei
Acolo va deveni (0), nu numără, Înțelege, chiar dacă are loc mai târziu. Nu există așa ceva în cele zece articole de știință: în schimb, proviziile sunt diferite.
În rânduri, lectura slavilor este neobișnuită: Acele livrări sunt incomode și numărate în detaliu, Cine se obișnuiește cu ele poate număra totul sub sare!
„Prefață a cărții oeS pentru cititor, mai mult vin pentru copist":
Pentru cel mai evlavios cititor,
În scrierile vieții către căutător.
Rachu ti, edravi abide multi ani!
Este cunoscut cititorului, trezește-te,
Ca o carte defectuoasă az pisah,
Mulți greșesc în schimb: mulți Din cei care nu știu, a fost o greșeală, dar permisiunea a fost greșită.
Ca și cum, un lucrător de aritmetică, A devenit bunătatea ei un student.
De parcă nu sunt mândru de artă, mă laud cu înțelepciunea ei mai jos.
Dar îmi furnizez doar lucrările,
Presupun înaintea ta că, pentru ca nimeni să nu denatureze lucrările mele, În neștire, să nu încalce prescripția.

Ce cinste preface dulceața în amărăciune, Ce folos al luminii preface în întuneric? Scrierea corectă este greșită - Iată că este de la Dumnezeu și execuția este vinovată!
De dragul acesta vă implor, cititorilor, mai mult decât scriitori pricepuți,
Dacă cineva scrie asta, Încearcă să te uiți cu atenție la el.
Și cunoscându-te pe tine însuți, îndrăznește să faci asta:
Neștiind să scriem, nu va fi întreg; Dar în multe locuri pentru a greși, Numerele și discursurile nu sunt scrise așa.
Îmi poruncesc îndrăzneala pricepută, mă demn să scriu, să muncesc.
*) T. v. zero.

Trebuie să fim... să muncim din greu.
Cu atât mai mult, când scrii cărți, trebuie să te plictisești.
Ca și cum ar fi mai adânc în rudul minerilor de aur Tacos de înțelepciune livrescă în căutări.
Acordând atenție prescrie cu sârguință, Și copiand comparația, corect.
Și despre ce a lăsat moștenire onestității tale, Asta a fost în multele mele zile de dificultate.
Dacă găsiți eroarea mea în această carte, corectați-o:
Te implor - fie din neglijență, fie uituc din proces.
Voi, domnilor, să citiți, să fiți înțelepți Și despre Hristos mulți ani de sănătate I Un slujitor nevrednic de voi este zelos Și dorește să primească binecuvântări cerești.
Cunoscând acest ghid matematic scris de mână, nu este greu de ghicit la ce a sugerat Magnitsky când a spus în aritmetica publicată de el în 1703: ... Locația, multe explicații și terminologie sunt împrumutate în lucrarea lui Magnitsky din manualul scris de mână al lui. secolul al XVII-lea considerat acum.
Olearius, în descrierea Rusiei, a păstrat știrea unui rus care era dependent de observațiile matematice: era Aleksey Savich Romancikov, care, sub țarul Alexei Mihailovici, a însoțit ambasada Holstein de la Moscova în Persia sub masca unui trimis, în de fapt, să supravegheze acțiunile ambasadelor străine).
Romancikov avea aproximativ 30 de ani: în mod natural inteligent și dexter, el, contrar obiceiurilor compatrioților săi, simțea o înclinație deosebită pentru activități mentale, cunoștea câteva cuvinte latine, iubea matematica și, pentru a dobândi cunoștințe în ea, căuta o oportunitate de a vorbi cu Holsteinerii. În timpul călătoriei cu ei, a studiat cu atâta sârguință limba latină încât, la întoarcerea sa din Persia, cinci luni mai târziu, a vorbit această limbă, dacă nu chiar corect și grațios, atunci cel puțin pe înțeles. După ce a învățat cum se folosește astrolabul, a ordonat imediat ceasornicarului ambasadei să-i facă un instrument asemănător, iar când ordinul a fost finalizat, Romancikov în fiecare oraș sau sat care a întâlnit de-a lungul drumului a luat înălțimea Caselor și a facut calcule matematice. Este de la sine înțeles că locuitorii, neobișnuiți cu spectacolul unor astfel de observații și activități,
') Voyage très curieux et renommé... trud. par Wicqneforl, edit, de Leyde 17 I9, p. 469, *70 h 1092.

au mers foarte ciudat. Din păcate, sfârșitul acestui matematician de origine a fost deplorabil: la întoarcerea sa din Persia, nu departe de Moscova, a primit o scrisoare de la prietenul său prin care regele nu

era mulțumit de acțiunile sale în Persia. Această veste l-a supărat atât de tare pe Romanchkov, încât s-a otrăvit singur.
Păstrată cu propria sa mână Povestea scrisă a lui Petru (în prefața regulamentului maritim) despre cum a aflat pentru prima dată despre existența astrolabului de la Prince. Yakov Dolgorukov, cum acest instrument a fost ultimul adus din străinătate la cererea țarului și cum a fost găsit nu fără dificultate olandezul Franz Timmerman, care a știut să manevreze astrolabul. În lucrarea domnului Ustryalov ') se pot găsi informații detaliate despre modul în care Petru a trecut prin matematică sub îndrumarea lui Timmerman, precum și caietele sale de studiu.
Vorbind despre starea cunoștințelor matematice în Rusia la începutul secolului al XVIII-lea, este imposibil să ignorăm întrebarea: de când am introdus cifrele arabe?
Trediakovsky, iar după el M. Evgeny, Sopikov și Verkh au spus că prima carte tipărită rusă cu cifre arabe a fost aritmetica lui Magnitsky din 1703. Răposatul Sokolov, văzând că „Cartea navigației maritime” din 1701 a fost renumerotată cu aceste cifre, a considerat că această carte ar trebui considerată chiar prima dintre cele rusești, unde sunt folosite cifre arabe *). Această remarcă a lui Sokolov își pierde semnificația dacă ne amintim că cartea în cauză a fost publicată, deși în 1701, nu în Rusia, ci la Amsterdam: nu este nimic remarcabil că acolo cartea slavă este marcată cu cifre arabe. În același timp, în cărțile publicate de Tessing și Kopievsky, acest lucru se găsește chiar înainte de 1701: în Introducerea în toată istoria din 1699 și, cel mai important, în Ghidul de aritmetică din același an, unde sunt explicate toate cele patru reguli aritmetice. cu cifre arabe.
În cursul secolului al XV-lea, pe unele gravuri care au fost așezate cu publicațiile tipografiilor din Kiev și Lvov, anii în care au fost tăiate imaginile sunt indicați cu cifre arabe. În Învățăturile și trucurile structurii militare, tipărite la Moscova în 1647-49, multe desene conțin cifre arabe; este și în text când se fac referiri la acele desene. În Istoria sau Acțiunea Pildei Evanghelice a Fiului Risipitor, sculptată pe aramă la Moscova în 1685, așternutul de polistane și imagini sunt realizate și cu cifre arabe. În manualul lui Karion Istomin din 1692, apropo, este descrisă o carte cu inscripția Arithmetika și cu aceleași numere. Takim despre
P Istoria țarului. Peter V. P, 18, 19, în ap. M III.
*) Zappskaya Gvdrogr. departament V, 1847. p. 423.

în același timp, numerele arabe sunt printre noi introduse în primul rând pe gravuri, tăiate pe cupru sau pe lemn. În 1676, în timpul anchetei și procesului lui Artemov Matveev, a fost interogat despre cartea medicului, „în care cartea medicală erau scrise multe articole în cifre”. Boierul a răspuns că nu are o astfel de carte, dar era „un caiet de litere slavone, iar în acel caiet erau scrise remedii pentru tot felul de boli, iar acele articole erau marcate cu cuvinte numerice pentru căutarea medicamentelor” . .. Cu toate acestea, anchetatorii nu au fost mulțumiți de o astfel de recenzie: au examinat întreaga casă a lui Matveev, dar „nu au găsit cărți care să fie obscene și contrare legii lui Dumnezeu’).
Căpitanul Perry *) vorbește despre Farvarson ca introductorul nostru al cifrelor arabe, până la care toate calculele matematice din locuri publice și afaceri private se făceau pe conturi. Perry, cu această ocazie, a descris complex vechiul nostru instrument matematic, adăugând

că în timpul său în Rusia erau foarte puțini oameni care cunoșteau aritmetica: erau considerați capete spirituale, înzestrate cu abilități strălucitoare.
Pentru prima dată, cieras arabe au fost introduse tipărite în minunata Jurmala despre asediul Noteburgului, publicată la Moscova la 27 decembrie 1702 (cf. partea a 2-a a acestei lucrări Nr. 5 7), și în documentul oficial. pe acest subiect se menționează cât de remarcabil este că Yurnal a făcut 1000 de exemplare, dintre care „cinci sute cu numere digitale și cinci sute cu cele rusești”.
Prima aritmetică rusă din 1699, publicată de Kopievsky la Amsterdam, a fost deja discutată în capitolul II, pp. 20-21.
În ianuarie 1703, aritmetica lui Magnitsky, care era student al Academiei Teologice din Moscova, a fost publicată la Moscova, când Likhud-ii și studenții lor încă predau acolo: nu este, așadar, surprinzător că primul nostru aritmetic și geometru, așa cum este numit (nu în totalitate corect, deoarece opera sa este doar o compilație a manualului cunoscut în manuscrisele secolului al XV-lea), cunoștea retorică și scria versuri silabice. Prefața lui Magnitsky la aritmetică și dedicarea ei față de țar, în bombastul și verbozitatea sa retorică, poate servi drept exemplu de elocvență, care a fost dobândită în singurul focar de atunci al învățării Marii Ruse.
Conținutul aritmeticii este descris de compilatorul său însuși: este împărțit în două părți - „în prima, care se numește și politică, toate nevoile civile, comercianții și militarii și diferitele ranguri, de dragul oamenilor, multe capturi și imagini. se pun: proportii
*) Povestea închisorii nevinovate a fericitului boier .Mantesa, yam. Newpom, rătăcit. 2X
*) Etat présent de la Rassie, 1717, 258-259.

minereuri în diferite regate în timp, diferența de bani, și greutăți, și măsuri / și substanțe vărsate, povara și multe alte modele, ca și când războinic zelos, pot fi cunoscute în toate cazurile, nedumerire în numerele de rezoluție, și uitându-se la sarcini decente din colecția noastră. Într-un altul, numit logistică, esența este adunată și așezată, chiar și geometriei, topografiei și navigației, a sta la navigație, a aparține. Și, de dragul acestei navigații a științei, am anunțat parțial despre Figura lumii, să așeze pământul și cerul și despre separarea lui și despre mișcarea soarelui și despre nașterea lui. luna și despre alte lucruri decente „... Magnitsky a primit bani de furaje ca recompensă pentru alcătuirea cărții de la 2 februarie 1701 până la 1 ianuarie 1702, 5 Altiv pe zi, ceea ce a fost doar 49 de ruble. 31 altyn si 4 bani 1).
Moskovskie Vedomosti2) conține o descriere detaliată a aritmeticii lui Magnitsky. În acest caz, domnul V., vorbind despre starea cunoștințelor matematice în Rusia pre-petrină, raportează despre un eseu scris de mână, sub titlul: „O carte, o recomandare în aritmetica greacă și în algorismul german și în rusă. înțelepciunea de numărare a cifrelor.” Judecând după titlu, acest ghid ar trebui să fie același cu cel descris mai sus. Doar domnul V. își trimite manuscrisul la sfârșitul secolului al XVI-lea, fără a indica, totuși, unde se află acum. Cele trei copii ale Bibliotecii Publice pe care le-am văzut și unul din Muzeul Rumyantsev aparțin celei de-a doua jumătate a secolului al XV-lea.
G. V. mai indică manuscrisul „Cartea numită geometrie, sau topografie prin rază și busole”, întocmit, probabil, de vreun matematician străin cu ocazia măsurării regiunii Dvina; în ea, de altfel, este explicată

scrisoarea vomită și vytny. Iar domnul V. datează acest manuscris la sfârșitul secolului al XVI-lea, fără a indica unde s-a întâmplat să-l vadă. La sfârșitul articolului său, domnul V. face următoarea evaluare a manualului descris aici: „Principalul avantaj al lucrării lui Magnitsky este completitudinea: nu este doar aritmetică, așa cum este indicat în titlu, ci un întreg curs de matematică cu aplicarea acesteia la navigare. Cu toate acestea, aritmetica din cartea lui Magnitsky este procesată cu mai multă completitudine; este clar că autorul a avut o grijă deosebită de această parte a operei sale, ținând cont, desigur, de aplicarea ei mai necesară în viață decât în alte părți ale matematicii). El a încercat în principal să indice acele cazuri în care este posibil să se calculeze sau să se măsoare ceva cu ajutorul aritmeticii

') Istoria mării, cad. corp paginile 16, 17.

) Gazeta Moscovei din 1657 JBM 68, 69 și 74: „Prima aritmetică tipărită în Rusia.

·) Ariemoth-ul lui Magvitsmgo a ieșit mai complet decât celelalte părți, pentru că avea la îndemână un manual amplu al acestei științe, dar pentru algebră și geometrie nu existau Yakovs.

ticuri. În acest scop, el a plasat în cartea sa multe exemple sau exemple și nu le-a cruțat mai ales când a explicat triplele reguli. Metoda lui Magnitsky de a prezenta adevărurile științei este destul de clară, dar, conform concepțiilor noastre, nesatisfăcătoare: autorul învață doar să execute acțiuni, fără a prezenta motivele pentru care se face așa și nu altfel ; aproape că nu se raționează și nu oferă elevului posibilitatea de a învăța în mod conștient și de a fi pe deplin convins de imuabilitatea adevărului matematic. În ceea ce privește algebrei și algebrei, Magnitsky are mai puțină completitudine; sunt propuse reguli, dar aproape nu există exemple și probleme practice. În geometrie, doar informațiile cele mai necesare și superficiale sunt enunțate 1) „...

În mai 1703, în același an, au fost publicate la Moscova: „Tabelele de logaritmi și sinusuri, tangente, secante pentru studiul înțelepților sunt amănunțite”, unde titlul și marca de pe foi sunt cu litere slave, iar textul este cu cifre arabe. În cea de-a doua ediție a acestei cărți în tipografia civilă din Moscova, 1716, se explică că a fost tipărită „pentru folosirea și cunoașterea studenților la matematică și navigație care sunt ținute sub comanda amiralului general, cavaler, guvernator, consilier privat și Președintele Amiralității, contele Fiodor Matveevici Apra xina... sub supravegherea generalului Feldtsekhmeister și a Chevalierului Yakov Vilimovnch Bruce, diligență și pentru mărturia școlilor de matematică și navigație ale profesorilor Andrei Tarkhvarson, Stefan Gvin și Leonty Magnitsky, de la bibliotecar V. Kiprianov.

Despre Farvarson, ca profesor al școlilor de navigație, s-a spus deja mai sus în capitolul 5 de la pagina 76. Există o altă lucrare de matematică, pregătită tot de „grija” lui Farvarson și Magnitsky și publicată de Vasily Kipriapov, și anume: „Tabelele”. de latitudini nordice și sudice orizontale”, Moscova 1722 a anului. Această ediție a fost tradusă din olandeză pentru studenții la matematică și navigație. Dintre celelalte lucrări ale lui Farvarson, acestea sunt acum cunoscute după titlu: „Elemente euclidiene, selectate din douăsprezece cărți newtoniene și prescurtate în opt cărți prin profesorul de matematică

Andrei Farvarson”, care au fost traduse din latină de chirurgul Satarov în 1719 *).
') Ariemetica lui Magnitsky opvsam voi-ts parte a prezentei lucrări iod LbѢ; Igkotoryl ■ emachitelyayya detalii despre viața lui la Berch în Biografia rusului. Admyaralov partea I, 50-56. În bibliotecile P. există un dosar în manuscrise, la cererea lui Magnitsky să-i dea un loc liber la Moscova.
') Colecția marine 1856 X 14, parte germană. p. 173-174. Aici domnul Sokolov spune că această lucrare a fost publicată în 1719 (?). Cât despre Satarov, în manuscrisul de arhivă al Academiei de Științe pentru anii 1716-26 există o scrisoare despre el de la Lavrenty Blumentrost, din 9 septembrie 1724: „Nobile domnule Arhiat!

În martie 1730, în Colegiul Amiralității, s-a dat ordin de tipărire a lucrării lui Farvarson „Trigonometrie plată și sferică”, inclusiv 200 de exemplare. Am cunoștință de trei exemplare ale manualului fără titlu și denumire a anului și locului tipăririi, începând astfel: (V, L? 12019) este atribuit anului 1739, în timp ce în Biblioteca Generală Certkov este marcat ca aparținând. pe vremea lui Petru cel Mare. Nu există încă un y în font, în mijlocul cuvintelor nu este neobișnuit în loc de „–ï, prin urmare cartea nu ar fi putut fi publicată în 1739, dar mai devreme... poate vreo 30 de ani. Dacă această carte este opera lui Farvarson, despre care a fost făcut un ordin în Colegiul Amiralității, este greu de decis fără munca reală a acestui birou.
S-au păstrat informații că Farvarson a corectat traducerile în rusă ale menționatului Satarov; că unele dintre lucrările acestui englez despre matematică erau manuale pentru elevi, pentru care erau copiate de profesori și ucenici; că Farvarson a compus Trigonometrie, Algebră, un tratat despre o nouă invenție pentru a evita influența kachkp în timpul observațiilor și n. e. Din nefericire, toate acestea au rămas doar indicii în documentele oficiale, dar lucrările în sine nu au fost găsite ') ■
Bibliotecarul Vasily Kiprianov este cunoscut ca editorul tuturor materialelor didactice în general, matematice, precum și geografice, pentru navigatorii lui Petru cel Mare. Hărțile geografice publicate de acesta în tipografia civilă sunt menționate la începutul părții a II-a a acestei lucrări. După ce a tipărit Tabelele logaritmilor menționate mai sus din 1703, el a publicat foarte complicat: „Un nou mod de aritmetică a teoriei sau a vizualului, compus din întrebări de dragul unei concepții convenabile”. Aceasta este o gravură pe cupru pe trei foi lipite între ele (singurul exemplar pe care l-am văzut în Schitul I.). În partea de sus a foii este Duhul Sf. sub formă de porumbel, cu o semnătură în jur: „Duhul înțelepciunii, Duhul rațiunii”. Sub nyam în raze în ebraică este numele lui Dumnezeu, iar dedesubt vulturul rusesc cu două capete; pe pieptul lui George cel biruitor, iar în gheare, împreună cu globul și sceptrul, două orașe, de jur împrejur
În Regulamentul Academiei Academiei Academiei Academiei Academiei Academice, astfel încât la orice grad de academic să existe un traducător, și voi găsi un medic, fiul lui Maxim Petrov, Satarov, în Latia și limba rusă a lui Yaskkusev și eșantionul din traducere a aratat ca de dragul Velpfoului imperial, ca satarul a fost traducator.si de acum incolo i se va da un salariu de la academie. Despre asta, pentru ca cabinetul medical să fie la curent. Onorată Tată, servitorul de bunăvoie L. Blumentrost.
Colecția Sea, 1. p.

litere . B. M. P. D. V. G. C. I. V. K. tt A. V. V. M. B. P. S.1).
Vulturul este înconjurat de mări, ceea ce se explică prin inscripția din partea de jos a gravurii: „la început, două mări înfățișate pe aripi de vulturi, apoi semnifică puterile străvechi ale maiestui sale strălucitoare; chiar și în ghearele vulturului, chiar o putere, această muncă primită prin harul lui Dumnezeu strălucind peste el, într-un arici a fost câștigată Marea Azov; şi chiar un sceptru şi o sabie, care este semnul maiestăţii sale celei mai strălucitoare, Marea Baltică sau Varangia atrasă de muncă. Toate cele patru mări descrise mai sus, conținând un vultur, puterea maiestății sale dobândită de pe întregul glob pământesc, care este înfățișat sub stemă. Pe părțile laterale, în dreapta, sunt imagini ale lui Pitagora, Hiparh, Ptolemeu și Copernic: „coroanele sunt țesute de acest filosof”. În stânga - Arhimede, țarul Alfonskago (?), Tycho de Brahe și Foci-med: „pentru hărnicia lor în științe sunt onorați”. În dreapta este această semnătură:
Aritmetica aceasta torika, ca si politica si logistica, au inceput de la unii edituri, dupa ei, si prin alti scriitori, au plecat:
Dar mai degrabă decât Arhimede și Pitagora, ea este goală, ca râurile din munți: pentru un asemenea folos și har, ar trebui să i se acorde mare cinste lui Dumnezeu.
În spatele acestuia se află frontonul, susținut de douăsprezece coloane, pe cele patru din dreapta sunt semnături: geometrie, stereometrie, astronomie, optică; stânga: mercatoria, geografie, fortificație, arhitectură. La poalele fiecăreia dintre aceste coloane se află imagini emblematice ale științei. Pe coloanele cele mai apropiate de centru: un glob cu numere aritmetice: „se întind”; busole: „să ajungă la stele.” Între aceste coloane se află o aritmetică în formă de femeie așezată pe un tron cu cinci trepte, și inscripții pe ele: „calcul, adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea”. Deasupra și dedesubtul frontonului sunt versurile:
Acum acest monarh suveran, prin sârguință, învățătură, a adus cunoștințe: Aritmetica deschide acțiunea științelor; ascultă, atunci totul se manifestă pe stâlpi.
În mijlocul foii se află un tabel, unde definiția științei și împărțirea ei: „Aritmetica este, cu alte cuvinte, un număr, compus într-un mod atât de convenabil, ca și cum oricine poate calcula orice calcul de măreție în vânzări și cumpărături. , masuri si greutati, in orice pret nu in
') T.-e.: prin harul lui Dumnezeu, cel mai sfânt, cel mai puternic, marele suveran, regele și marele prinț, Petru Alekseevici, toată Rusia cea mare, mică și albă care se autoguverne.

tot felul de bani, întregului regat al lumii întregi; și, de asemenea, servește într-un arici pentru a împărți fiecare lucru în mai multe părți și acțiuni în parteneriate și spune pe scurt: servește într-un arici pentru a calcula fiecare număr mare la care se poate gândi o persoană „... În plus, există cinci diviziuni verticale: în primul rând - concepte generale de numere, în rest - reguli aritmetice pentru numere întregi și fracții, explicate cu exemple scurte. Toate acestea cu inevitabile versuri silabice.

Sub tabel sunt prezentate: Moscova și cetatea, înconjurate de apă, cu semnătura „S. Petropolis 1703"; ultima imagine cu greu ar trebui considerată primul desen gravat al Sankt Petersburgului.
Gravura este dedicată lui Petru cel Mare în astfel de versuri din Kipriyanov:
Mă rog la fel, autocrate, cinstei lui Dumnezeu, slujitor zelos, pentru ca această lucrare în cinstea lui Dumnezeu să fie primită și să fie revărsată binele oamenilor din lume.
Nenorocitul, nenorocitul muncitor, îmi voi petice capul sub picioare, Și îmi doresc ca această lucrare să fie bună pentru toți rușii.
Acum, fiecare războinic cel mai bun este vrednic să cunoască știința, Chiar dacă el cântă slavă lui Dumnezeu și mărește puterea ta Pentru un asemenea folos și dar, de vreme ce întreaga lume a fost acum publicată. Fie ca mila ta să vină la mine și să accepte cu milă această lucrare.
Mai jos, după unsprezece secțiuni, unde este explicată întreaga gravură, se află o inscripție: „alcătuiește în marele oraș domnitor Moscova, anul Domnului 1705, prin lucrările lui Vasily Kiprianov. Fedor Nikitin s-a amestecat cu un student cu Mark Petrov.
În manuscrisele transferate la biblioteca P. de la contele Tolstov (II, 390), există o traducere: „O sută de arici astronomic este cules pe scurt în latină la Vilnius; acum nou transcendent în orașul domnitor Moscova, vara anului 707; și copiat în ambele dialecte în tipografia civilă cu grija lui Vasily Kiprianov.
Același Kiprianov a publicat în 1723, „Tabelele forțelor sipeniei soarelui, compuse de-a lungul meridianului Amsterdam”, pentru 1720-41 de ani.
În jurul anului 1720, este tipărită „Tabelul diferenței de lățime și abaterii față de miridian pe fiecare punct - jumătate de punct și un sfert din punctul busolei”.

În martie 1708, tipărit la Moscova: „Geometrie, topografie slavonă”, care a fost trimis în manuscris „din campanie militară”, cu amendamente de mâna lui Petru cel Mare „în multe locuri”. Potrivit „compozitorului atașat exemplarului său tipărit, se poate presupune că a fost tradus dintr-o lucrare încredințată conducerii moștenitorului Imperiului Roman. Inscripțiile și conținutul desenelor și desenelor mărturisesc că acestea au fost realizate în Ungaria.
În atacul „despre geometrie în general”, se explică în primul rând că „geometria este un cuvânt grecesc, dar în rusă există această topografie și artă a domeniului măsurării și are întâietate între artele matematice și fără această metodă ei pot (deși esența este totuși adevărată) greu de mărturisit.” Geometria este împărțită în continuare în teorie și practică. În confirmarea faptului că nu este suficient să cunoaștem o latură practică a științei, este dat un exemplu care poate justifica presupunerea că originalul acestei cărți a fost publicat în posesia Cezarului: aș fi săpat fluviul sub Dunăre și Aș fi călătorit în rest cu o plută bavareză până în India. În concluzie, se spune că această carte se va ocupa de geometria practică „și chiar și atunci doar despre aceleași tehnici esențiale, pentru care sunt necesare doar o simplă busolă și o riglă dreaptă. Cu ajutorul Celui Prea Înalt, voi fi aceeași asemănare cu celelalte părți ale artelor matematice, unite după o altă tinerețe înțeleaptă, nobilă, în favoarea dăruirii.
În al doilea articol, „Despre utilitatea măsurilor artei”, printre altele, citim: „Arta divină (sic) arată clar că măsurile artei nu sunt

numai profitabile pentru o stăpânire puternică, dar este necesară. să mănânce răul, și este un mare profit în asta, astfel încât în mare în posesia măsurării, arta a fost clar învățată și instruită. Observatorii stelelor și înțelepții cerurilor recunosc cursul planetelor în calea măsurilor artistice; ei cunosc răsăritul soarelui și vestul, daunele lunare și rămân; ei văd eclipse în avans; ei compun calendare, ceasuri solare și stabilesc începutul celor patru timpi anuali în adevăratele lor locuri... Nevoia și beneficiul acestei arte se extinde atât de departe încât este cu adevărat posibil să nu existe nimic pe lume care să nu poată fi depășit și Terminat.
Al treilea articol vorbește despre „începutul măsurării artei”, unde introducerea și îmbunătățirea geometriei este atribuită egiptenilor, care, după curgerea completă a Nilului, au avut nevoie să-și recunoască parcelele și câmpurile, iar la la sfârșit se citează inscripția de pe ușile școlii lui Platon: „nu înțelege pământul, da nu vei intra în școală.
Urmează: „Interpretarea cuvintelor folosite pentru aceasta-19

toate. Cunoașterea publică (adică axiome). Promisiuni sau Ipoteze. Prima carte despre prepozițiile lui meiny (yaimenshih). A doua carte despre figuri plate. A patra carte despre figuri circulare. A cincea carte despre linii proporționale. A șasea carte despre carene sau corpuri. Toată geometria constă în sarcini practice.
În 1722, a fost publicat un scurt manual de mecanică sub titlul „Știință statică sau mecanică”. Acolo se spune că în cartea tipărită acum există doar „o scurtă interpretare a unora din arta ei”, dar s-a promis că una mai lungă va fi publicată ulterior. Redactorul acestui scurt manual a fost Grigory Skornyakov-Pisarev, a cărui biografie prezintă, de asemenea, multă curiozitate. În 1696, a fost un bombardier obișnuit și, după capturarea Azovului, a fost trimis în Italia sub conducerea prințului. Ivan Urusov. Când Peter a fost în străinătate, l-a mutat pe Pisarev la Berlin. În 1699, Pisarev s-a întors în Rusia și a fost găsit atât de informat încât timp de douăzeci de ani mai târziu i s-a încredințat supravegherea pregătirii teoretice în compania de bombardament, academia navală și chiar școlile digitale din provincii. Pisarev a fost, de altfel, folosit într-o căutare cumplită în cazul țariței Evdokia Lopukhina, ajunsă în ranguri semnificative; l-a învins pe Shafirov într-o ceartă cu el în Senat (vezi mai sus, pp. 209-210), iar în cele din urmă, sub Ecaterina 1, a fost exilat în Siberia ').
Pisarev a fost deosebit de strict și certăreț: în 1706, un tânăr soldat a fugit de el numai pentru că a avut ghinionul să-și piardă bastonul de locotenent. În 1723, când era la conducerea academiei întunecate, din 4-00 elevi, 116 erau în fugă. La fel ca majoritatea contemporanilor săi, care erau în serviciu în poziții semnificative, Pisarev a permis abuzuri din opinii egoiste, mai ales în timp ce monitoriza lucrările de pe Canalul Ladoga. Bergholz, care îl cunoștea personal pe Pisarev, spune că a învățat puțin germană în Germania. În 1722, când Pisarev era procuror-șef, contele suedez Fersen a sosit la Sankt Petersburg și, având afaceri în Senat, l-a curtat în special pe Pisarev. Bergholz a râs de conte, pentru că a încercat să-l imite pe procurorul șef, s-a așezat lângă el într-o vizită și a chemat pe toți procurorii și secretarii frații săi - contele era ocupat cu moșiile sale livoniene. Mai mult, Bergholz descrie cum ducele vizita Pisarev, cum se tratează...
') Detalii despre el găsiți la Vârful, în Viața amiralilor, 1.57

■ sdbd., precum şi în revista Artilerie din 1857, Sh, otd. Il, p. 128,129,132-136

le-a servit cu aperitive foarte proaste, iar vinul a fost servit de fiica gospodărească a proprietarului. Soția lui a fost bolnavă de câțiva ani și nu s-a ridicat din pat, dar oaspeții au mers la ea să bea pentru sănătatea ei').
Prostii astrologice găsite printre noi adepți și admiratori din cele mai vechi timpuri. Așa că până și Maxim Grecul (ch-1556) s-a răzvrătit împotriva astrologilor și a scris mai multe articole pe acest subiect. Într-una dintre ele, acest om de știință spune: „noi înșine suntem în putere de la început, am fost creați din Creator, am fost în putere asupra faptelor noastre bune și rele și nimeni nu este stăpânitor peste noi, decât dacă El ne-a creat. : nici înger, nici demon, nici stea, nici constructor, nici planuri, nici roata Norocului, nu au inventat demoni! Să nu fim înșelați nebunește de cei care predau și propovăduiesc nemții răi și mândrii nemți.scrieri inspirate divin ale celor mai pricepuți, mai mult decât ceilalți semeni ai tăi, în curând vei fi încântat de atâta învățătură neevlavioasă a fermectorului Nikolai German (nemchin).) ... „Maxim a scris un articol special pentru ultimul, sub titlu. „La Nikolai Nemchin, fermecătorul și astrologul”, unde îl batjocorește: „Pentru lume, prevestind sfârșitul prevestirii, te-ai grăbit, despre Nikolai, ascultând de stele: nu puteai prevesti devastarea bruscă a vieții tale, sub preștiința! Care este nebunia voastră sunt eu cel mai nebun? profesori de înțelepciune, nu vreți să tratați pe toți cu stele, dar nu vă puteți prevedea dezonoarea * *)”. Cu un alt cuvânt, atribuit tot lui Maxim Grecul, există un mesaj că la Moscova, în 1523, i-au dat un manuscris pe care să-l citească „scriind unora dintre prietenii săi.... un neamț de vreun fel, prin învățătură și credinţa unei latine şi a astrologiei”, unde s-a prezis căderea Imperiului Turc şi apariţia unei noi ordini de lucruri *).
Germanul menționat aici a fost nimeni altul decât Nikolai Schomberg, un nobil german care s-a alăturat dominicanilor și a ajuns ulterior la rangul de cardinal și episcop de Capua (-+-1537), Schomberg a fost trimis în Rusia de la papă de două ori în 1516 și 1519. si agitat de unirea bisericilor *).
') Bfisching's Magasin Th. XX, 578, 579.
Manuscris Pub. bavetă. I, 0. M219.
*) Manuscris P. bibl. I, O, N 225, l. 462.
h) În descrierea RKP. Tolstov, se face presupunerea nedreaptă că Maximus, sub numele de Nicholas și Michsha, însemna Copernic.

Toate obiecțiile grecului învățat și ortodox împotriva fermecătorului și germanului nu au avut succes: lucrările astrologice din literatura noastră veche, scrisă de mână, constituie o secțiune destul de semnificativă, ceea ce demonstrează că au ajuns pe gustul cititorilor și au fost distribuite printre oamenii alfabetizați.
În secolele al XV-lea și al XVI-lea, astrologia în toată Europa a jucat un rol important, iar toate concluziile oamenilor de știință implicați în ea se bucurau de o încredere necondiționată, atât în rândul oamenilor, cât și în rândul nobililor. Primele calendare germane tipărite reflectau această influență a superstiției: predicțiile bazate pe observațiile stelelor, profețiile pe aspecte, ocupau un loc onorabil

acolo. Același lucru, dacă nu într-o măsură mai mare, observăm și la Polip, unde se cunosc calendare scrise de mână din secolul al XVI-lea, în timp ce cele tipărite, ca în Germania, sunt suprimate la sfârșitul secolului al XV-lea *). Toate calendarele poloneze, laice și ecleziastice, de perete și cărți, erau pline în principal cu previziuni nu numai despre vreme, ci și despre evenimente politice, despre momentul în care să începi să lucrezi, să faci cumpărături, chiar să te căsătorești, să te distrezi etc. Într-un pasaj al polonez calendarul din 1516 indică zile ploioase, vânt, deteriorarea terenurilor arabile, nisipoase, uscate etc. ®)
Astfel de previziuni au trecut Rusiei destul de devreme: într-un manuscris, scris în jumătatea de carte a secolului al XV-lea, citim instrucțiunea „despre zile, în ele este demn de tot să fie păstrat: să nu vindeci o persoană, nici vite, să lase sângele să curgă, nici să creeze căsătorii, nici să-i învețe pe copii și să-i respecte Întotdeauna. Lunile Genvaria de la 1 la 15; 9 februarie, da 22, etc
Despre arici sa lase sangele sa curga cand se cuvine si cand sa nu-l lase in prima zi a lunii cand steaua va fi de folos chiar si ziua.Prin ortografie exista fără îndoială că colecția în care a fost scris acest articol în sudul Rusiei.
La sfârșitul secolului al XVI-lea, ortodocșii care locuiau în Polonia au fost adesea forțați să adopte calendarul gregorian, care a fost introdus în Polonia din 1582. Aceasta a dat naștere la. dispute și lupte de ambele părți. Noul calendar a fost găsit nemulțumit de catolici. Despre unul dintre aceștia, și anume profesorul Academiei din Cracovia, Jan Latosh, sunt detalii în lucrarea domnului Wisniewski *):
Latoș a fost persecutat cu ridicol de colegii credincioși pentru că nu a acceptat socoteala gregoriană, confesiunile grecești rusești, pentru acelasi motiv, l-a respectat extrem de pe fostul profesor si i-a dat refugiu.
Mesajul lui Meletie, patriarhul Alexandriei, este interesant pentru noi.
') M. Wiszniewskiego, Hislorya litcratury polskiéj IV, 172 și slƀd.
2) Pismiennictwo polskie, Macejowskiego D, 63ti, Dodatki, 317—318.
'> Manuscris P. bibl. KhVP, Q, M 58, voi. l. 68.
4) Historya lileratury polskiéj, VI, 369 în cele ce urmează.

okago „Pe calendarul necredincios”, tipărit într-o tiparnă ascuțită în Colecția (fără titlu special) de zece articole, 1598. Aici, la început, se laudă că Biserica greacă nu a acceptat socoteala gregoriană. Meletie s-a răzvrătit împotriva lui în principal pentru că nu a fost de acord cu decretele învățătorilor Bisericii și că, după el, Paștele creștin va coincide cu cel evreiesc. „Dacă regula care se spune, nu orice loc va converge cu turma multor astrologi care sunt amuzați de acest lucru, nu astrologii, ci părinții sunt profesori de biserică. și aceasta este corectarea lor și, din nou, va fi nevoie de un astronom astronom. , un alt descântec dobândind corecturi pentru ei înșiși, potrivite acelorași nevoi, adică al doilea necesită întotdeauna nenumărate corecții, iar vârsta reală deja inițială se va întinde pe capital... „...
Există mai multe lucrări în colecțiile și cărțile individuale ale colecției scrise de mână a bibliotecii publice, unde este prezis de stele. În cea mai mare parte, poartă numele de planid-kovs. Deci, de exemplu, o lucrare astrologică este intitulată: „Despre calitatea diferitelor acțiuni ale celor șapte planete din cele douăsprezece semne cerești, dacă există vreo planetă în orice semn, ori de câte ori are

curent”. Aici este descris tot ce s-a întâmplat când o astfel de planetă a intrat în constelația berbecului, taurului etc.; de exemplu: „dacă Saturnuo este în vițel, există tristețe, multe mări, boli ale picioarelor la oameni; sunt multe legume de gradina, e mult fier, dar painea este putina si neteda peste tot(e), oamenii mor mult din stindardul acela, din minte') mari batalii sunt acceptate.... Cand Jupiter este in vițel: „totul în oameni este plăcut, totul curvie, și căsătoriile și sărbătorile; plâng mulți din picioare, chiar și temple.... Mai departe: „Un alt indiciu al aspectelor celor șapte planete, ca un accident, o a șasea și o a treia, deci pătrate și opuse, când jură că vor fi între ei, prin ele. diferite calități sunt mai ales, nu ca înaintea aspectelor prescrise. Aici predicțiile care descriu semnele planetelor și zilelor conțin mai multe complexități astrologice; de exemplu:
o \ „Timpul este jalnic și înverșunat: există întristare în oameni și niciodată nu se poate vindeca medicamente, este lin și mare, și din multe lucruri, din tristețe, bucurie-Skoda și aer, ca într-un caz. ... Apoi: „acum va fi un anunț despre aspectele celor șapte planete din douăsprezece

') Uraz, polonez - alo, rău, pierdere. *) Szkoda, poloneză - pierdere, risipă.

Biblioteca „Runivers”

Într-o colecție scrisă de mână de la sfârșitul secolului al XV-lea; între articole de conținut cel mai divers, găsim: „Despre un planid uman, sau un calendar uman lunar de 12 luni, care se va naște o persoană în ce lună și sub care planid și cine, ce obicei va fi și vârstă și fericire, și care va fi cine are simptome de boală, sau care va fi steagul nativ, și de ce va exista ce dezonoare și fericire și cine va folosi ce culoare, cu excepția indecentului. Deci, nu este așa pentru timpul lui tentant, titlul faptului că ziua de naștere „păstrați de la câine”, în „rochia în orice coc, marginea Chernagoului”, „în negru, nu va fi găsit , nu va fi captivat” și t. P. *).

Pe baza unor astfel de lucrări a fost alcătuit horoscopul lui Petru cel Mare. Ceea ce credea Krekshin în el nu este încă surprinzător, dar demn de menționat este că în urmă cu aproximativ 18 ani, un istoric rus a cerut destul de serios în jurnalul său părerea unui astronom despre semnificația acestui horoscop.

În Bibliographie astronomique De la Lande, sub anul 1700, se observă că în Rusia Bruce a început să facă unele observații astronomice, pe care le-a prezentat lui Petru cel Mare.

Farvarson, pe lângă predarea matematicii în școlile de navigatori și întocmirea manualelor, era obligat să se ocupe de astronomie și mai ales de calcule despre timpul și durata tuturor eclipselor vizibile în Rusia, pe care savantul englez le executa, spre plăcerea țarului, cu extremă. precizie. La insistențele lui Farvarson, Peter a comandat telescoape foarte bune, instrumente și cărți necesare pentru observațiile astronomice. Perry, care l-a văzut pe țar, povestește că suveranului îi plăcea să observe el însuși eclipsele, să ia notițe despre ele și apoi să discute, în prezența boierilor și a curtenilor, despre cauzele unor astfel de fenomene și despre mișcarea corpurilor cerești în funcție de sistem . al celebrului Isaac Newton. Oriunde s-ar fi aflat țarul, oriunde ar fi intenționat să meargă, dar dacă ar fi existat vreun fel de eclipsă, mai ales solară, Farvarson va primi cu siguranță un ordin, uneori din apropierea Azov, alteori din Polonia sau

Sankt Petersburg, să descrie toate împrejurările și detalii ale eclipsei tocmai pentru acele locuri unde statul

') Manuscris P. bvbl. XVП, O, L 27.

darul intenționa să-l observe și astfel de descrieri ar trebui să-i fie trimise în prealabil *).

Pentru prima dată, a fost tipărit despre eclipsele care trebuiau să fie în 1706 în Gazeta din 1706, 10 aprilie:

„Anunț despre eclipse. În acest an 1706, vor apărea patru eclipse: două pe soare și două pe lună; care vor fi vizibile două eclipse de lună și una de soare sub orizontul nostru (chiar dacă aerul este limpede). Prima eclipsă vizibilă de lună va fi după vechiul calendar, adică după al nostru, pe 17 aprilie dimineața. Începutul va fi la ora 2, la 48 de minute. Mijloc la 16:16; se încheie la ora 5:44 Iar conform noului calendar, 27 aprilie la ora 1:42 noaptea: începând cu ora 12:00 pe 24; mijloc în 1 oră în m. 42; se încheie la ora 2 la m. 59. A doua eclipsă vizibilă de lună va fi pe vechiul calendar al lunii octombrie în a 10-a zi seara: începând cu ora 8 la 38 de minute; Miercuri, în IO h. 1 m.; se încheie la ora 23:24. la ora 7 la m. 23; medie la ora 8 la m. 5; se termina la ora 9 la m. Începând cu ora 11.00 la ora 17.00; miercuri, ora 12:34; se încheie la 1 a.m. la 52 p.m. la 8 a.m. la m. 33; miercuri, la ora 9 la ora 34; se încheie la ora 10 la ora 40. Această eclipsă, când soarele se va întuneca în cea mai mare parte la noi (dacă cerul este luminat), cu mare surpriză și teamă, va fi vizibilă mai mult de două ore. A patra eclipsă invizibilă va fi pe soare în vechea octombrie în ziua de 25, în noul noiembrie în a 5-a zi, la ora 3 la 19 minute după prânz. Și pe lângă lună, paralaxa în latitudine față de țara de sud are o distanță de noi, de dragul acestei eclipse pe care nu o putem vedea.

În calendarul anului 1724, pentru a explica cititorilor ruși motivul real al eclipselor, există un articol „Viziunea de unde vin eclipsele”, scris pe baza acceptată de știință.

Dragostea suveranului pentru astronomie și dorința de a răspândi în Rusia cunoștințele predate de această știință explică apariția în traducerea rusă și chiar de două ori, în I717 și 1724, a lucrării astronomului Huygens, cunoscut în vremea sa (Hy- ghens platinum Hugenius) Kosmoteros ive de terris coelislibus earum-que ornatu conjecturae. Potrivit lui Delambre, aceasta este una dintre cele mai slabe lucrări ale lui Huygens, scrisă de el deja la bătrânețe. Iată conținutul primei părți, care a fost singura pe care am tradus-o: probabil toate stelele sunt locuite, deoarece sunt multe dintre ele invizibile pentru ochiul uman simplu,

') Etat présent de la grande Russie, Paris 1717, p. 255-257.

creat adecvat nu pentru noi. Jupiter și Saturn au o oarecare asemănare cu pământul și, prin urmare, pot avea apă, animale și, în sfârșit, dacă nu oameni, atunci măcar creaturi înzestrate cu rațiune. Huygens a vrut să transfere stelelor ceea ce știa pe pământ, deoarece este imposibil pentru o persoană să-și imagineze altceva. Autorul concluzionează că, dacă cineva ar putea fi transportat în acele lumi și aclimatizarea, atunci, desigur, multe ar duce o persoană acolo la uimire. Cât de plăcute erau astfel de vise în acele vremuri, este dovedit de faptul că tratatul lui Huygens a fost tradus imediat în multe limbi. Dar lăsând deoparte demnitatea acestei lucrări, să spunem că traducerea ei în

limba rusă este remarcabilă în sensul că adoptă sistemul copernican, care, la fel de recent ca în geografia tipărită la noi în 1710, a fost preferat de opinia lui Tycho de Brahe. Este de la sine înțeles că nu numai ipotezele lui Huygens, ci și axiomele acceptate de știință, trebuie să fi părut ciudate și chiar eretice cititorilor ruși în cartea sa. Prin urmare, traducerea este prevăzută cu o prefață, care spune: „și nu fiți străin pentru cititorul rus că globul nostru pământesc, pe lângă celelalte trei planete minore Marte, Venus și Mercur, este atât de rău de boabe mici, luând în considerare soarele, esența este reprezentată; luna este atât de mică și ignorantă, încât cu greu se poate vedea... este necesar ca un artist instruit în meșteșugul sau arta sa să creadă și să fie păzit aceasta, pentru ca astfel, după înțelegerea sau înțelegerea lor. a lucrurilor dificile, nu ar fi onorat pentru râs sau fabule „... În ciuda acestei prefațe, cartea a fost considerată la un moment dat cea mai nelegiuită, iar trucurile crude ale ipocriților noștri sunt cunoscute în manuscrise împotriva ei.
Cel mai vechi calendar scris de mână îmi este cunoscut cu următoarea semnătură: „Către cel mai clar și marele țar Alexei Mihailovici, autocrat al întregii Rusii mari, mici și albe și restul - diferența anuală sau răutatea, de la Nașterea Domnului și a noastră. Mântuitorul Iisus Hristos pentru un an, această șase sută și șaizeci (?), 1670’)”.
*) Calendarul se păstrează în Schitul Nr. 85, raftul 3, Г>; din timp „Prima expunere a bannerelor”... Am alcătuit manuscrisul și l-am rescris, evident, de un mic rus; conform previziunilor, se poate spune fără îndoială că calendarul a fost tradus din poloneză.

Mai întâi sunt explicate semnele care arată oazele lunii. Apoi calendarul monahal: în pagina din dreapta sunt numele sfinților greci, în stânga - catolici; prima este împărțită în șase secțiuni: 1) în qyaors arabi ai numărului lunii: 2) sunt tot cu litere slave; 3) numele dpeD, indicate prin litere inițiale, duminicile sunt marcate cu o literă; *) oazele lunii; 5) numele sfinților prăznuiți de Biserica Ortodoxă; 6) predicții despre vreme. A doua pagină din stânga conține cinci secțiuni: 1) numerele lunii după stilul vechi cu litere slave; 2) numerele corespunzătoare noului stil; 3) literele inițiale ale numelor zilelor în latină; 4>) sfinți catolici; 5) previziuni despre evenimente politice. Calculul a fost acceptat din ianuarie.
Sj l. 15 până la 20 sunt predicții astrologice; pentru 21 l. o explicație a semnelor, când ce să facă, totuși, acestea nu se găsesc în chiar textul calendarului. Acest articol se intitulează: „Prezentarea Bannerelor; pentru semnul următor nu se poate scrie aici, dar se găsesc în cărțile germane după numere germane și, din acest motiv, pune numerele germane pe cob *.
Toate previziunile calendarului par foarte obscure, nu numai pentru că, în general, astrologii, pentru a-și păstra încrederea în cititorii lor, au încercat să se exprime nu clar, ci și dintr-o traducere proastă. În marginile manuscrisului, împotriva unora dintre predicții, s-au făcut explicații cu aceeași mână care a scris calendarul. Mai mult, întunericul prevestirii a atras atenția lui Petru cel Mare, când a căzut în mâinile unui calendar și și-a făcut propriile explicații pentru tot ceea ce părea locuri întunecate, și anume:
Textul calendarului
l. 3, la sfârşitul lui ianuarie: mare rai-sobă înaintea picioarelor.

l. *, la începutul lunii februarie: Dumnezeu îndepărtează marea opoziție, care se va arăta aici între oamenii duhovnicești și cei lumești.
Îngrijorarea este demnă de fericirea bietului apărător și a copiilor săi.
l. 5, începutul lunii martie: distracția capului va fi de rușine.
l. 7, în mai: taurul va lovi un singur firmament. Poți să te gândești cu amabilitate la ceea ce iei înaintea ta: cu greu vei vedea bătută din greșeală de curvă ta.
Verdeața plantează sămânța multor slăbiciuni personale.
l. 8 iunie: Fecioara este rea.
Observații ale lui Petru cel Mare. Fericirea nu este sigură pentru toată lumea.
La bisericile germane.
Sunt unii sub steagul acela al statului și fără să știe care. Război tuturor celor curajoși.
Multe state sunt sub taur.
Tuturor celor care sunt în război.
Pare a fi o mare boală în lume.
Care (adică statul) se află sub fată, (adică sub semnul fecioarei).

l. 9 iulie: Martie (zeul războiului) vrea să viziteze mănăstirea, mă uit la înlăturarea poverii.
Vulturul scutură sus aripile cuvintelor sale.
l. 10 august: Departe de a muri, s-a transformat și s-a auzit o mare schimbare în curțile domnului.
Pe mora (a) un vârtej de korvav impur.
Vulpile luptă și posedă.
Dacă Dumnezeu o permite, diavolul va suna alarma departe.
Mer-kuriush (zeul ambasadei) câștigă multă milă în inimile oamenilor care sunt curajoși și voluntari.
l. 11 septembrie: ce judeci, și pot aduce diferențe, coboară și cad de acord în aceste chestiuni?
Pace sau necazuri inexprimabile.
Pe unii prinți vor exista ședințe și înaintare secrete.
Luați afaceri cu rușii și conduceți realitatea înainte. Orice nu vrei să câștigi înaintea ta, vei vedea un motiv bun de aici.
l. 12 octombrie: Mă tem că călărețul koya stacojiu la călărețul calului negru va renunța sau va permite posesia lui.
Șarpele poate termina aici o rană de moarte.
Ce părere ai despre haina de mazăre?
Curajul lui Lev crește.
λ 13, noiembrie - mult succes, ce fel de sfârșit de vești bune vor aduce din Răsărit.
l. 14 decembrie – Bnvolzlb are dreptate
Despre. l. 17, vultur stacojiu - Țara Olandei.
Pentru 18 l. Leul Negru este un prinț de brandebourg.
Catolicii vor primi beneficii mai mari.
Cezar.
Tot suveran comun.
Va fi o bătălie pe mare.
olandeză.
Dacă Dumnezeu o permite, atunci îl voi încuraja pe diavol să meargă la război.
O oră bună pentru înșelăciune.

Consiliile ambasadorilor vor fi similare (sic).
Cele de mai sus sunt fie bune, fie rele.
Inamicul va ataca prinții specifici.
A fost o muncă grea înainte de asta, ar fi mai bine ca statul să o facă cu ușurință.
Adică războiul se va opri, iar să cedeze loc foametei și ciumei este comun întregii lumi, indiferent unde va ateriza pe lună.
Suedez.
Brandenburg și Saskin (sic). Suedez.
Despre victoria turcilor.
Despre eia turceasca si parul.
Brandenburgska (vm. tăiat (olandeză).
Olandezii (împreună cu prințul marca-cerului tăiat).
La sfârșitul secolului al XVII-lea, apar fragmente traduse din calendare publicate în Suedia de John Heinrich Focht. Deci, de exemplu, articolul „Povestea lui Makhmet și începutul învățăturii și patriei de la cronicarii creștini” a fost împrumutat de aici într-o carte de putere scrisă de mână a Muzeului Rumyantsov. Articolul a fost tradus din calendarul lui Focht pentru 1684.

De asemenea, a fost rescris într-un cronograf al aceluiași timp și, de asemenea, păstrat în muzeul numit
Este remarcabil că, potrivit lui Korb, care a scris despre Rusia în 1699, calendarele lui Focht au fost apoi interzise la Moscova. Korb, într-una dintre predicțiile lui Focht, „Moscova nu va scăpa de nenorocirea ei sigură”, vede un indiciu al frământării împușcăturilor ulterioare.
Traducerile de mână ale calendarelor germane au început la noi mai devreme decât au apărut în tipărire. Deci, de exemplu, în Schitul I. există mai multe traduceri de mână ale calendarelor care au fost făcute în ordinul ambasadei, deci nu pentru public, la sfârșitul secolului al XVII-lea și anume:
„John Hendrik Focht, regatul matematicianului suedez, diverse istorii ale calendarului pentru anul 1691 al lui Hristos 2)·. Iată, mai întâi, prefața scriitorului calendarului, care spune despre sine: „Nu mă plâng aici că am îndurat multă căldură fierbinte și nu mă laud că am muncit mult; dar că deja din jocul lumii și călătoriei sunt obosit și obosit. Aud că bătrânețea de 77 de ani în oglinda lumii slăbește și în curând părăsește jocul. Și cu scrierea mea actuală a calendarului pentru 1691, Dumnezeu să aibă un an fericit și binecuvântat, salut pe tot iubitul Dumnezeu milă și bunăvoință la sănătate, la liniște sigură, binecuvântare, la o creștere bogată și la toate binele dorite. -fiind .. Apoi previziuni despre vreme si evenimente politice pe luni si anotimpuri. Pentru subiectul articolului: a) preanunțul privind stelele, indicativ pentru calendarul istoric pentru 1691; b) despre eclipse; c) despre incendii; d) despre fructele și infertilitatea pământului; e) despre sănătate și boală; f) război și afaceri lumești, g) istoria sau descrierile știrilor; i) despre exploatarea minereului și j) cum să plantezi legume.
„Calendarul despre lucruri rare ale lui Yagan Hendrik Fecht, matematicianul regal al Suediei pentru 1695 din PX. Tradus din limba germană în limba slovenă, în ordinul ambasadei de stat de către traducătorul Petr Sha“irov în actualul ianuarie 203 (1695) în ziua a 20-a 3)". Conținut: o scurtă cronologie, previziuni pentru anotimpuri și pentru fiecare lună de vreme și diverse circumstanțe; modificări pe

pământ de la apariția cometelor; eclipse; despre incendii; despre sănătate și boală; despre fertilitate și nonfertilitate; despre război și treburile lumești; despre apariția de noi stele și, în sfârșit, din nou predicții pentru întregul an. Într-un articol despre sănătate și boală

') Descris. Vospzhova M SSSShSH I CCCCLVU.

*) M 67, raft 2; b 4o, 42 L; început: „O, învârtire a lumii” ..

·) Lor. pustnic. M 73, raft 2; în 4-o, 39 l :; din timp „Lasă-l pe Dumnezeu să conducă”.

nyah, Fochg este un dușman al influenței franceze: „dispoziția actuală, viața obositoare, subjugarea și îngrijirea majorității oamenilor: tinerii trăiesc în beția și lăcomia de zi cu zi, în delicatese și ospețe, în înflăcărare și poftă, în festivități și în mersul leneș. Cei bătrâni repară și mătură, și ling și mușcă cu ei; cu ei, și asta, și nimic din ce-ți place să mănânci care să nu fie franțuzesc și copt, amestecat și construit. Și din acest motiv, el merge așa: ființe străine, alte naturi; supărări străine, altele și leacuri (mai târziu credința franceză, cerul francez). Aranjați starea acestui timp: nu avem boli franceze în depozitele noastre de stat, în cufere și saci, în cetăți, orașe și sate, pe trupuri și în inimi, în limbi și cuvinte și în credință? Doamne, izbăvește-ne de pe cerul francez!” „Calendarul istoric al lui Yagan Henryk Focht, matematicianul regal pentru anul 1696 din PX, și tradus din limba germană în limba slovenă în ordinul ambasadei de stat de către traducătorul Petr Shafirov în anul curent 204 (1696), ziua 1 septembrie’) ". Articolele și aranjamentul acestui calendar sunt aceleași cu cel anterior: capitolul „despre război și afaceri lumești” este completat cu „un anunț istoric sau de zi cu zi despre un potop, așa cum este descris de Matvey Dresser, profesor la Leipzik”.

„Noul calendar al lui Stanislav Slovavici a fost publicat pentru vara din PX 1696; tipărit la Cracovia; tradus prin ordinul ambasadei din 1696, 2 octombrie*). Această traducere a calendarului polonez este împărțită în două părți: „predicții publice prima parte”, unde vremea și diferitele evenimente sunt prezise în termeni generali. În a doua parte, profețiile pentru fiecare lună se referă la evenimente politice din state: de exemplu. in aprilie:

Gândește-te la vulturi puternici, ca să nu pierzi
Cel pe care l-au luat cu mult curaj.

„Vulturii sunt pur și simplu Caesar, țarul Moscovei”. Sub 7 iulie: „un leu galben cu aripi ține slab o sabie în mâna dreaptă - statul venețian”, etc. Calendarul se termină cu „predicții despre comportamentul anumitor state de frontieră”, unde este vorba despre Moscova, Suedia, Danemarca , tătari etc.

„Complicații matematice ale subtilităților calendarului pentru vara anului 1697 de la PX, descrie, de asemenea, împreună cu profeția despre alergarea solară și despre înălțimea în măreția ovagoului, precum și despre principalele

') Manuscris. eu. eh. M 74, raft 2; la 4°, 40 ani: începutul este același ca în articolul precedent despre începutul anotimpurilor: <0 iarnă. Ascensiunea Solară"...

') Rkp. I. ermnt. M 75, raft 2; vb 4°, 16 foi; începutul: „Începutul turei...

calculul eclipselor solare și lunare; compusă pentru prima dată de Pavel Galken, artist matematician, maestru consacrat, scris și compozitiv al orașului Buxshegud. Și tradus din germană în slavonă în ordinul ambasadei de stat de către traducătorul Peter Shatrov în anul curent 205 (1697) în luna noiembrie ')".

Acest calendar este aproape la fel, în conținut, cu cele traduse de la noi din Vogt; doar autorul ei vorbește mai puțin despre corupția moravurilor și, deși prezice despre război și pace, se prevede însă că numai Dumnezeu poate ști despre asta. Remarcabilă este și prefața articolului despre eclipse: „Acest capitol este unul dintre cele mai timpurii din calendar, pe care eseul calendaristic îl câștigă cel mai mult în respect și onoare, pentru că dacă cineva ar fi vrut să-i reproșeze scriitorului calendarului, că calendarul său profețiile nu sunt suficiente, esența este adevărată și este imposibil să te bazezi pe ele și atunci este posibil ca el să sublinieze eclipsele lunare descrise în ele și, prin urmare, să convingă clar că nu totul este nesigur, ceea ce este profețit în calendare. Dar există o plângere demnă că majoritatea descriptorilor calendarului trec cu ușurință acest articol principal cel mai trist, care poate primi cel mai bun respect și fiabilitate pentru toate lucrările lor. Nu știu dacă se datorează neglijenței sau neînțelegerii *)·.

În Biblioteca Publică în manuscris (nr. 1760), primit din colecția Pogodin, sunt plasate traduceri ale calendarelor:

„Wolfgank Hendrik Adelungk, matematician și astronom din Hamburg, a corectat calendarul curios pentru 1706 PX” Începe în cronologie: din PX - 1707; de la crearea lumii, după Calvisius 5651; de la începutul lumii, așa cum conține biserica răsăriteană – 7215; de la potopul greutății cărnii - 3999, de la începutul a patru monarhii, ca babilonian - 3879, persan - 2243; greacă–2033; Roman - 1785; din exodul israeliților-3202; din suferință, învierea și înălțarea lui Hristos - 1673; de la începutul calendarului iulian–1751; de la încoronarea lui Leopold 1 până la țarul roman–48; de la încoronarea lui Iosif I până în regatul Ungariei–19; anunțul ultimei mari comete–26; din timpul domniei marelui suveran, țar și mare duce Petru Alekseevici I, toți autocrați mari, mici și albi ai Rusiei - 24. După aceea, prognozele meteo pentru fiecare lună, mai departe: „despre sângerosul

') Rkp. I. Pustnicul. M 65, raft 2; b 4°, 40 x; din timp la fel ca în cele precedente; al doilea articol despre iarnă: „Începe iarna”...

') Pe lângă aceste calendare, în Schitul I. există un rkp .: „Un extras din calendarul german al actualului 1704 despre prosvest” stări egale, sub care stema conţinea speranţă. M 71 regimentul 2; vb 4°, 29 frunze; început: „Țara germană”.

scanări ale venelor și cornului și despre administrarea de medicamente; descrierea a patru ori sau trimestre anuale; despre eclipse; un semn sau interpretare a acestor eclipse (astrologic); despre război și treburile lumești; despre rodnicie și nefertilitate; despre sănătate și boală”. „Calendarul matematic și fizic gestionat pentru 1707 conform PX Conține, ca de obicei, sărbători și cursul lunii, dar nașterea și daunele, precum și eclipsele care vor avea loc pe soare și pe lună în acest an. O scurtă descriere a rodniciei, a războiului și a păcii, pentru slava lui Dumnezeu și a poporului în favoarea lui Pavel Galkom, în orașul Devenirea matematicianului.

„Yagan Gendrik Focht a corectat calendarul pentru 1708 PX, în care nașterea și declinul lunii sunt scrise în conformitate cu adevăratul

curent ceresc, precum și vremea fiecărui trimestru lunar conform vechiului calendar iulian. În ea, sunt atribuite profeții, eclipse și sângerări. În acest calendar, sub fiecare lună, sunt deja stabilite numerele și zilele, cu prognoze ale vremii și desemnarea fazelor lunii. Toate aceste calendare scrise de mână le-au precedat pe cele tipărite, aparent împrumutate din aceleași calendare germane, și sunt curioase în sensul că conțin indicații ale scriitorilor sau compilatorilor originalelor; în tipărire, cu excepția unora de la Moscova, astfel de informații nu au fost plasate.
Primul calendar rusesc tipărit ar trebui considerat Sfinții sau Calendarul, publicat de Kopievsky la Amsterdam și atribuit de Sopikov în 1702. Din păcate, nu cunosc nicio copie completă a acestei cărți; un fragment, în care există doar sfinți, este stocat în biblioteca IP Karataev.
Primul calendar pentru 1709 a fost tipărit în Rusia – 28 decembrie 1708, în 4°, cu caractere civile. În 1709, a fost publicat un calendar de perete, gravat pe cupru, cunoscut sub numele de Bryusov. Un astfel de nume nu este pe deplin corect: calendarul în sine spune în mod pozitiv că a fost adunat și publicat prin diligența bibliotecarului Vasily Kiprianov; Bruce a supravegheat doar publicația, care era indicată nu numai pe calendar, ci și pe toate publicațiile care au ieșit din tipografia civilă din Moscova.
Reputația lui Bruce în Rusia secolului al XVIII-lea este binecunoscută ca vrăjitor și astrolog: autorul acestei lucrări, care trăiește de copil într-o provincie îndepărtată, a auzit acolo destul de multe povești despre asta. Acolo, legenda păstrează că „Bruce, pe moarte, i-a înmânat lui Petru o sticlă cu apă vie și moartă (rețineți că, în realitate, Bruce a murit la zece ani după moartea regelui), cu faptul că dacă ar fi vrut să-l vadă venind. la viață, el ar ordona să-și stropească cadavrul cu această apă. Apoi au trecut câțiva ani, iar Peter, 19

Gândindu-se la balonul lăsat moștenire de Bruce, a ordonat să-și deschidă mormântul; Spre groaza celor prezenți, s-a dovedit că defunctul zăcea în mormânt ca în viață, ba chiar și-a crescut părul lung pe cap, barbă și unghii. Regele a fost atât de uimit de aceasta, încât a ordonat ca mormântul să fie îngropat cât mai curând posibil, iar balonul a fost spart. O legendă similară este oarecum mai scurtă despre Bruce în Eseul despre Corpul Cadeților Navali. Unde să-i cauți sursa? Se pare că în împrejurarea că Petru, cunoscându-l pe celebrul Ruysch, a cumpărat de la acesta, sub cel mai mare secret, o metodă de îmbălsămare a trupurilor, care s-au păstrat, parcă, vii. Bruce a fost angajat în observații astronomice, a vorbit adesea despre asta cu regele, iar acum superstiția a compus o poveste minunată care a supraviețuit până în zilele noastre.
Între timp, nu a existat nimic în viața lui Bruce care să-l poată suspecta măcar puțin de vrăjitorie: era doar mai iluminat decât mulți dintre nobilii săi contemporani. Din păcate, nu era superior lor moral: Bruce, ca și ceilalți, țipa sub un nume fals contracte în departamentul de artilerie, unde era șef; a fost, de asemenea, judecat pentru ascundere chervoneți guvernamentali - într-un cuvânt, a făcut ceea ce se poate face fără astrologie, magie și vrăjitorie.
Bruce provine dintr-un vechi nume de familie scoțian care și-a părăsit patria în timpul lui Cromwell. Tatăl lui Bruce era colonel în serviciul rus la sfârșitul secolului al XV-lea și fusese staționat timp de

doisprezece ani în regimentul din Pskov. Yakov Daniel (sau Yakov Vilimovich) s-a născut la Moscova în 1670. Nu se știe unde a studiat, de doar 17 ani era în serviciu activ. Profesorul Bayer spune că în timpul asediului Azov, generalul-maior Fon Mengden a măsurat și a descris întinderea de pământ de la Moscova la sud până la țărmurile Asiei Mici; conform acestui inventar, o hartă a fost întocmită de căpitanul de artilerie de atunci, Jacob Bruce, care a fost tipărită la Amsterdam, la tipografia Tessing (vezi mai sus, pp. 23 - 24).
În decembrie 1697, Bruce a ajuns în Olanda, unde se afla atunci regele. Acesta din urmă a scris cu această ocazie cărții. Romodanovsky: „Fiară, cât timp îți va lua să arzi oamenii? Și iată că răniții au venit de la tine: nu-l mai cunoaște pe Ivashka (Khmelnitsky, adică vin), să fie zdrențuit de pe fața lui ')!
') Istoria lui Petru cel Mare domnul Ustryalov, III, 95. Aici răspunsul următor nu este îndreptat. Romodanovsky la mustrarea lui Petru: în scrisoarea mea către mine, de parcă aș fi căscat cu Ivashka Khmelnitsky, și asta, domnule, este adevărat: cineva a venit la tine direct din Moscova beat, dar a spus în inconștiența lui . Dacă o cunosc pe Ivashka, ne scăldăm mereu în sânge (Romodanovski a fost mai târziu prezent la toate torturile de la Preobrazhensky la acea vreme)! A fost treaba ta, pe îndelete, să păstrezi cunoștințele cu Ivashka, dar nu avem timp! Că Jacob Bruce a raportat ca și cum mâna mea ar fi fost arsă și asta a devenit beția epocii. și nu dintr-o meme „... (În plus. Cabinet de afaceri, dosar” 3, l: 1201).

În 1698, Bruce se afla în Anglia și, pe 15 septembrie, i-a scris regelui de la Londra:
"Majestatea Voastra! Înainte de suveranul tău, ordinul tău de stat era să rămână la Londra doar până la primele numere ale lunii septembrie și am vrut să-mi pun capăt științific, dar nu puteam cu adevărat, deși fiecare zi era țintită. Și, dacă vrea Dumnezeu, voi termina ceaiul în această lună de septembrie în ultimele zile și voi pleca. Iar uneltele de argint, pe care m-am destins să le fac pentru folosul meu, le voi aduce cu mine.
Pe 22 martie 1699, Bruce i-a scris lui Peter deja de la Moscova:
„Dragul meu domnule! Îți doresc, stimate suverană, mulți ani de sănătate și o corectare fericită a intențiilor tale. Totodată, informez, atunci când te demnești să observi întunecarea soarelui, atunci te demnează să alegi o colibă în care să închizi toate ferestrele, astfel încât să nu fie nimic pentru lumină în ea. Deci, aveți nevoie de un tub optic, pe care trebuie să îl fixați într-un măr de lemn și trebuie să introduceți mărul cu tubul în obturatorul terminal în așa fel încât să puteți întoarce tubul pe toate părțile în această poziție, ca un mărul de cupru se transformă într-un astrolabiu. Făcând acest lucru, este necesar prin acel tub să desenați districtul vizual al soarelui pe diferite bucăți de hârtie, astfel încât în momente diferite să fie cunoscută măreția întunecării. De asemenea, trebuie să desenați diametrul solar și să desenați diametrul, atunci când doriți să începeți să observați, apoi agățați un fir atârnat în fața hârtiei și trebuie să îl reglați astfel încât să existe întotdeauna un perete din acel fir pandantiv pe diametrul solar; În primul rând, cum să asezonați țeava cu un fir de agățat, dacă vă rog, luați în considerare în eșantion. Pentru aceasta, îți încredințez, cel mai milostiv suveran al meu, pentru păstrarea lui Dumnezeu și rămân umilul tău iobag Yakushko Bruce din toată inima mea

29 iunie 1699, îl anunță pe Petru de sosirea inginerului francez de Piampne, care „din conversațiile sale pare a fi un om învățat și priceput. Așa că am trimis, sperând că ți-ar fi plăcut, prea milostiv suveran, așa ceva, de care are mare nevoie o persoană care stă aici, cum să găsească jumătate de an (sau o înălțime de câmp) fără nicio deducere. și fără să cunoască pronunțarea soarelui și să nu aibă unelte, în afară de busolă și linie; dar cum să găsesc asta, și așa am făcut un desen și o descriere, după cum vă rog să vedeți pe hârtiile care sunt în această scrisoare, și va fi trist pentru mine, dacă am scris-o nemulțumit de clar pentru înțelegerea dvs., suverană . Poate că simulacru nu este doar amiază

') Adăuga. iab. dala, nuia M 1, l. 26, 28.

a găsi linia și înălțimea poliei, sau diclinația soarelui acelei zile, în același timp în care se afla acea observație, a găsi; Da, nu am scris pentru asta, că se vor întâmpla multe rânduri și va fi greu de dezasamblat. Mai presus de toate, vă rog cu umilință să-mi iertați vinovăția înaintea dumneavoastră, domnule amabil, că nu v-am înmânat, domnule, scrisoarea pe care am luat-o de la Colson despre știința dumneavoastră suverană: cu adevărat, domnule, am uitat...

La 6 iulie 1699, Adam Veide l-a informat pe țar că „Jacob Bruce nu a avut timp să pregătească articolele pe care le-a promis, el spune că nu se aștepta să se facă atât de multe pentru îndreptarea limbii ruse. Numai că el se va grăbi cât mai mult „... Șapte zile mai târziu, Bruce însuși către Peter:

„Cel mai binevoitor suveran! Conform scrisului dumneavoastră suveran către Adam Veida, v-am trimis, suveran, o scurtă descriere a legilor (sau regulilor) lui Schotz, engleză și franceză despre moștenitori (sau primii fii) * *). Așadar, amintindu-ți de ordinul tău suveran din țara engleză, ți-am trimis, suveran, o descriere a gradelor pe care le avea regele englez în artilerie în război și în pace, precum și despre salariile lor zilnice în război și despre salariile anuale în timpul păcii. *)".

În 1706, Peter i-a cerut lui Bruce să-i trimită „tekel-ul acelui instrument, prin care ceasul este luat de-a lungul lărgii nordice’)”. Pe 28 noiembrie a aceluiași an, Bruce către țar din stația de metrou Zhovkva: „Suveran atotmilostiv! Domnia Voastră, degrabă să-mi scrieți, pentru ca făcând un desen din acest instrument, despre care am raportat, să fie și ei cu putință să găsească înălțimea stâlpului și să găsească timpul în noapte și să-l trimită la Dvs. Maiestate. Și nu am doar o schiță, dar nu am nici o descriere lungă a acestuia (până acum nu am nicio carte de citit cu mine). Din acest motiv, în cazul de față, nu pot sluji Majestatea Voastră nici printr-o schiță clară, nici printr-o descriere clară. Numai că, în măsura în care pot, îmi amintesc: acest instrument constă dintr-un tub optic, lung de 16 picioare sau mai mult, având două pahare - unul obișnuit, celălalt - de aproape patru ori mai mare decât de obicei și nu-mi amintesc. că oricine din Moscova are o astfel de sticlă, așa cum ar trebui, aș putea face. Mai mult, ai nevoie de două inele, ca un ceas englezesc, ca să poată fi pus unul în celălalt și întors, Majestate.

') Traducere despre moștenire și maiorat m mgMiaтп «mi se păstrează η Kab. bunicul, P, M 21, l. 894-899.

"") Am înțeles. I. P. V. Sh, 495-497.

*) Goliakov D 11. V. XIV, p. 415.

cu cea mai mare umflatură. Este necesar să împărțiți aceste două inele - unul în luni și numere, iar celălalt timp de 24 de ore și să confirmați în tubul menționat mai sus în punctul în care converg razele ambilor ochelari. Și cum să găsești un alt punct, nu se poate descrie pe scurt, deoarece multe alte cartiere din știința vizuală trebuie descrise. Deci este necesar să atașați un cadran împărțit în grade acestui tub. Cu toate acestea, gândindu-mă mult la asta, m-am hotărât să fac un instrument pentru o astfel de treabă fără tub optic, ceea ce este același pentru cazurile de mai sus (deși nu la fel ca cu un tub, dar cu minuțiozitate mulțumită), sper că se gasesc. Și deja am început să-l fac din lemn, dar nu pot să-l aduc la perfecțiune, pentru că nu am avut o noapte strălucitoare de multă vreme pentru a putea încerca acel instrument, dar de îndată ce vine vorba de perfecțiune, o voi trimite imediat Majestății Voastre. Pentru aceasta raman maiestatea ta, suveranul meu cel mai milostiv, cel mai umil si umil sclav Jacob Bruce').

Din Dubrovna, în mai 1708

„Cel mai milostiv suveran țar! Domnia Voastră, cu grija broșurii proaspăt tipărite trimise mie despre complimente (despre aceasta, vezi partea a 2-a a acestei lucrări la capitolul tipografii, tot sub 1708 între cărți civile) am primit cu bucurie considerabilă, nu numai pt. faptul că s-a tipărit atât de frumos încât cu greu se poate în latină ... (în font?) Este mai bine să-l tipăriți, dar de dragul ei, va fi în beneficiul multora - pentru care mulțumesc cu umilință tu. Asta aparține primei părți a artileriei Brown și mai trebuie să îndrept totul pentru blestemata de gută, de care am fost obsedat de mai bine de patru săptămâni (nu am avut timp). Și apoi a căzut o febră, din care ochii mi-au fost atât de afectați, încât mult timp nu i-am putut folosi pentru mult citit și scris. Mai mult decât atât, această (carte) este atât de defectuoasă încât este forțată să rescrie aproape fiecare rând nu numai... traducătorul, care era așa ceva nu era obișnuit, dar creatorul acelei cărți însuși a pus un astfel de stylus în această carte, încât este foarte greu de înțeles părerea lui și pentru cineva care este priceput în această chestiune și mai ales în măsurarea geometrică și scăderea. Și cred că această chestiune nu va fi încă destul de inteligibilă pentru cei care sunt neobișnuiți într-o astfel de deducere. I-a mai rămas o umbră până la îndreptarea perfectă a zilelor și a 5 cazuri, iar la sfârșitul acelei părți, voi începe o alta, trimisă din nou de la Majestatea Voastră, pentru a corecta.

„Îi informez cu umilință pe Majestatea Voastră că are deja doi ani

*) până la * b. doamnelor ¡1, m 5, l. în.

a trecut o lună de când la mine a apărut Koshevzhch, care locuiește cu mine fără nicio treabă, pentru că nu am nici un ajutor la el, pentru faptul că limba germană este neexperimentată și ar fi bine ca el să traducă cărți de analistică poloneză. , tot geometric, pe care Din ordinul Majestăţii Voastre, eu, pe când eram în Varşovia, am dat sacul biroului ambasadei. Din acest motiv, nu ar fi mai bine să-l trimit la Gavril Ivanovici, pentru că nu am nevoie, despre care voi aștepta porunca Majestății Voastre (pentru Kopievsky, vezi mai sus, p. 13 și următoarea).

„Fiind la Moscova, Majestatea Voastră s-a demnat să-mi ordone să trimit stema Astrahanului în stema amiralului Opraksin, vorbind despre el.” Și din conversația lui mi-am dat seama că nu voia să scrie decât o coroană

după vechiul obicei și că sabia sub ea stătea ca înainte și nu avea să fie nicio schimbare în această onoare. Și acum nu am schimbat doar coroana, ci și la fosta sabie alta la cruce, pusă în coroană, a adăugat, astfel încât acele lucruri din ea (stama) erau doar o asemănare diferită și însemnau altceva. Și am trimis acea stemă Majestății Voastre la această scrisoare.
£ „În aceeași scrisoare, a trimis, Kopievici, Majestății Voastre o carte de artilerie brună, cu adăugarea de tot felul de mori plătite (?) și imobile, de asemenea, parțial despre diverse camere de mortar și petarde ') ...
7 martie 1709, din Bogodukhov: „Din ordinul Majestăţii Voastre, am trimis cu această scrisoare jumătate din cartea lui Braunova corectată, şi pentru a nu opri Kugornova la îndreptare, de dragul ei, nu-l vom ridica decât pe cel care rescris-o, crede-mă. Numai că vă rog să nu vă supărați că o trimit nu într-o legătură, pentru că aici nu există legători. De asemenea, a trimis imediat două cărți, numite Oglinda Comandanților * *). Ceea ce aparține cărții politice despre care Majestatea Voastră s-a demnat să scrie și acum este de la domnul Shasirov, de la care am împrumutat-o dinainte. Am informații de la Moscova că anul trecut mai mulți oameni au vrut să meargă pe alte meleaguri de dragul științei.
') Fyodor Matveevich Apragang a fost stema coroanei kvyazheskhup, iar sub est era o sabie, care se afla în stema Astrakhiană. La cererea gramului lui, generic! stema lui a fost deja corectată așa cum a vrut Bruce aici. În lia_ya Airaxiaiykh, yae loluchnvalh graesaato demnitatea, a rămas bătrân! stema, numai în loc de kayazhesko! este înfățișată o vacă nobilă obișnuită.
H cabină. del. II, M 7.
·) A doua oglindă nast komendaitsaago a fost păstrată în manuscrisul din biroul lui Petru cel Mare; există o traducere din germană: Wertmullers, Komaadanten Spiegel Cf. Las-aoykago, Materiale pentru ist. iazhea. art, P, 273.-

să emită și, după o sosire târzie în orașul Arhangelsk (deoarece navele plecaseră deja), aceste pachete au fost îndreptate către Moscova; din care fiul traduce în mod deliberat unul din ordinele ambasadei ale grefierului Gramotin din germană în rusă, i-am văzut chiar eu traducerea, parțial, și dacă Majestatea Voastră s-ar demni să poruncească să mi se dea și cred că aș avea niște ajutor din partea lui...*
De lângă Poltava la 22 iunie 1709, așadar, cu 5 zile înainte de celebra bătălie: „Am completat și cartea lui Kugornov în Săptămâna Patimilor și am citit-o de la grefierul care a scris-o, doar pentru campania care ni s-a întâmplat în prima zi a lui. sărbătoarea, iar până acum, nu am putut să o citesc eu însumi, iar dacă voi primi o oră liberă, o voi trimite imediat, îndreptându-l, Majestății Voastre *...
5 septembrie din Slutsk: „Am trimis Majestății Voastre cu această scrisoare cartea Fortificației Kugornov, pe care am citit-o din nou și am corectat unde erau descrierile și cred că va fi inteligibilă, dacă în multe locuri nu este foarte explicată și se poate exprima, dacă două sau trei se citesc cu sârguinţă. De dragul cărții de artilerie a lui Buhnerov, am trimis-o intenționat la Moscova, dar de îndată ce o vor aduce și vor găsi o parcare, voi începe să o îndrept1) "...
Din satul Sobotina, la două mile de granița cu Curland, 11 octombrie 1709. „Am primit o scrisoare de la Majestatea Voastră de la Pustaya

Soltsy la 16 septembrie a acestei luni 4 * zile, în care vă rog să comandați pentru a corecta tratatul. despre mecanică în prealabil, iar eu Majestății Voastre informez cu umilință că intenționez să traduc din nou acest tratat (pentru că este mult prost tradus), la ce oră ajungem la loc, chiar dacă va fi o oprire. Iar pe drum, în spatele marșului neîncetat, nu se putea concepe. Și deși a treia zi este parcare, atunci din necontenite plângeri și bătăi de cap ale polonezilor locali nu se poate lua pentru asta*)*...
16 martie 1716, din Sankt Petersburg: „Nu am nimic important pentru Majestatea Voastră în cazul de față, decât că a fost un fenomen în cer în acest martie împotriva zilei a 7-a, la care trimit descrierea Majestății Voastre. la șapte... Din ordinul Majestății Voastre, am scris în Nirenberg despre a face împotriva atleei mijlocii 24 de cărți și ce vor deveni și cât de curând vor fi făcute? Și acum, ca răspuns la acele scrisori, a primit o respingere pe care cu adevărat nu știa cât de curând era posibil să o facă; dar despre preț el crede că fără semnătura lui Efimkov vor deveni prea mult într-o mie și cu o semnătură mai mică de două
'} Cartea menționată în pasmap a lui Bruce este descrisă în al 2-lea d.Hr. munca adevarata. ") Cabana. doamnelor II, M”, d. 98, 94, 95 a 99.

o mie imposibil de făcut. În același timp, el sfătuiește ca, de dragul grăbirii în această chestiune, să-i trimită un cioplitor rus care ar putea scrie scrisori acolo. Dar el cere doar mâncarea lui și, dacă Majestatea Voastră se devine să-i trimită o astfel de persoană, atunci vă rog să-mi porunci să notez de unde să-l iau și despre bani pentru mâncare și pentru călătoria lui și pentru ce ar trebui plătit. acele cărți „...
„Descrierea fenomenului care s-a petrecut în cer în noaptea dintre 6 și 7 martie.
„În ziua de 6 seara, pe la ora nouă, fără lumina lunii, a apărut lumină în spatele norilor, existând în apropierea orizontului, dinspre nord-vest chiar aproape până la nord-est propriu-zis. Și așa era acum mai strălucitor, apoi mai întunecat, schimbându-se până în ultimul sfert de ceas al doisprezecelea, timp în care au început din acele locuri strălucitoare, flăcări de foc, mult lichid, în sus de la orizont, întinzându-se și apărând peste tot pe cer în jur . peste tot în țări, numai în zuiden nu s-a ridicat, căci nu erau nori, dar din alte părți se aplicau acele flăcări. Și asta se făcea cu intermitențe, acum mult, apoi puțin, uneori de parcă s-ar opri, iar apoi pachete de primele mult mai des în așa fel, fulgi de in presupus subțiri și disprețuitori s-au mișcat pe cer și apoi, da , India, s-a transformat în flăcări. Iar din cauza arderii nelegiuite de repede, la locul lor, s-au găsit haite de alții, parțial ca un fulger, dar nu cu atâta duritate, mai jos cu atâta ascuțire sau furie de culoare, cu tremurul neîncetat al acestor flăcări (chiar dacă s-a întâmplat de la scuturarea obișnuită a aerului, așa cum se vedea prin el, ca și când aerul se sparge în tubul optic și fără el în căldura verii lângă pământ); la fel ca și culoarea și schimbarea locului vodcii aprinse sau stinse într-un vas lat. Și cu această ocazie ningea cel mai mic și mai fin, presupus nisip, și era o liniște mare pe vreme fără îngheț. După o jumătate de oră de acest fenomen, pământul s-a înălțat în multe dungi ascuțite ca un presupus inul pieptănat lichid în jurul întregului orizont, cu excepția zuidenului, chiar și nu erau nori, arătau ca o mulțime de rachete de călărie, dar fără zgomot eram. nu un foc atât de evident, ci chiar și o culoare liniștită și palidă în

sus până la zenit (adică mijlocul cerului, pe care fiecare om îl are peste el însuși) s-au înălțat și, ca o flacără, au copulat, și așa acum în acea țară, atunci în altul, ca fulgerul, ascetic, și timp de câteva minute nu este prea mult timp cu o scădere pachete de astfel de raze s-au ridicat de la orizont și era vizibil, de parcă tot aerul de deasupra s-ar fi transformat în flăcări și apoi se împachetează brusc în cei mai subțiri nori, de parcă ar fi ploaie mare în căldură, aerul curând

motoarele au fost transformate. Din care au început să apară strălucirea și flăcările haitelor. La a șaptea vedenie s-a auzit un necontenit scuturare a aerului. Și deși vântul, și de asemenea gerul, au început să fie puțin mai târziu, dar aceste flăcări nu au urmat, căci erau mult mai înalte, dar în vechiul mod se muncea ici și colo. A fost de remarcat faptul că stelele de măreție obișnuită erau mai mari și părea să le înmulțească în număr pentru a vedea decât de obicei. Între acest fenomen, în jurul orei al doisprezecelea, s-a produs brusc o fâșie, de exemplu, cu un picior în lățime, de la sud-vest de la orizontul prin tot cerul chiar până la orizontul în nord-est, formată din 5 sau 6 înguste. dungi și apoi a dispărut în curând. Și această viziune temporală a continuat până în al doilea sfert al celui de-al doilea ceas după miezul nopții. Apoi, încetul cu încetul, a început să se oprească și nu a apărut în vârf, decât că era încă lumină în spatele norilor din apropierea orizontului în țara de nord.
„Cel mai minunat lucru mi s-a părut continuitatea acestei arderi intermitente, căci atunci când apar meteorii, ei, când apar, în curând se ard și trec.
„Dacă oamenii obișnuiți sunt executori judecătorești, atunci ar fi posibil să faci multe imagini, așa cum reprezintă ei, de făcut. Să spun adevărul, mi s-a părut mie și altora, când am fost că avem o singură aripă mare de pasăre deasupra capetelor noastre în cerurile de sus; după rezultatul onagoului, aproape și în mijlocul cerului, ca și cum ar fi apărut capul unei păsări. Iar după dispariția ei, aproape de ea a apărut o altă aripă spre nord, cea dintâi este mult mai clară. Și alte Cifre, ca literele, cum spun alții de aici de parcă ar vedea, nu le-am putut vedea.
„Și cum a fost această viziune, este imposibil de desenat, pentru că în orice moment a avut loc o schimbare.”
15 aprilie 1716: „Și în acest 2 aprilie, fenomenul a fost o priveliște minunată, doar cu mult mai puțin decât înainte. Ce fenomen a fost pe 9, trimit Majestății Voastre în același timp desene „...
În spatele întunericului, pe o mică bucată de hârtie, este trasată o linie în zig-zag de sus în jos și semnătura:
<1716 9 aprilie, la ora osm după-amiaza, a apărut la Sankt Petersburg pe cerul dintre nord și nord-vest, o astfel de Figura în culoarea fulgerului și a fost vizibilă mai bine de jumătate de oră. Această figură a apărut din spatele unui nor de jos în sus, considerați-o același obicei ca meteorul din 1704, care a fost în timpul asediului Narvei.
Mai departe, din aceeași scrisoare din 15 aprilie: „Maestatea Voastră Regală s-a demnat să ordone domnului Makarov ca maiorul Ushakov

Mi-a trimis, de dragul corespondenței în cărți albe traduse, sub capotă și i-am cerut de multe ori, dar până astăzi nu a trimis nici una. Și care cărți vor fi traduse în alb când va sosi maiestatea voastră și nu

este nimeni pentru mine, și despre asta, maiestate, ce vă demniți? Și în cele două cărți de artilerie franceză trimise împotriva celor anterioare sunt multe completări, și deja din primele două cărți s-a tradus dintr-un sfert, iar apoi lăsând ordinul de a traduce după ultimele, pentru ca să existe o mare diferenta. Și în niciun caz nu se poate grăbi, din moment ce există astfel de termeni francezi în ei în rânduri care nu sunt inventate în lexiconuri, sub francezii, care există aici, știu; de asemenea colonelul Colon nu poate interpreta.
De mâna aceluiași scrib care a copiat rapoartele lui Bruce către țar, există următoarea notă în Afacerile Cabinetului lui Peter: despre stat, informații nu mici despre afacerile militare și de stat de scris, cu excepția licitațiilor lor și a afacerilor care le aparțin. , nu scrie niciodată despre cele mai mici treburi, chiar și cui aparține sub pierderea numelui și a bunurilor, și prin invenția vinovăției - pedeapsa corpului și a stomacului, întotdeauna scrisori în Rigѣ, Curland sau în prusaci vor fi tipărite şi că ceea ce este ordonat se va găsi în ele.   *
La 13 mai 1716, Bruce i-a scris lui Makarov: „Cartea de grădină (trebuie să fie Le jardinag'e de Quintiny), care i-a fost dată lui Volkov de maiestatea sa regală pentru a o traduce, l-a citit urlând de gata. Și am vestea că există o nouă publicație a unei astfel de cărți mai târziu decât aceasta, de dragul de a te demni să raportezi Majestății Sale, dacă te demnești să obții o carte nouă în acele părți... „...
18 iulie 1716, către țar: „Cea mai milostivă scriere a Majestății Voastre, trimisă de curierul Iuskov, am primit și gramatica olandeză și voi fi onorat prin toate mijloacele să o traduc cât mai clar. Mă tem doar că, din cauza nemulțumirii acestei limbi (cum știe Majestatea Voastră), nu voi putea scrie corect și inteligibil dacă vreau, întrucât gramatica în fața altor cărți necesită mai ales un traducător destul de priceput al ambelor limbi. , care nu este inventat aici. Totuși, cu ajutorul olandezilor, îmi voi pune toată capacitatea, atât cât am în această chestiune... A fost dorința mea să-i transmit Majestății Voastre în câteva timpuri că am văzut pete în soare, totuși, Mi-era frică în vremuri atât de aglomerate să-l deranjez pe Majestatea Voastră cu o chestiune atât de mică. Tokmo bine, amintindu-și curiozitatea și marea grijă a Majestății Tale în lucruri, nu este adesea cazul -

acum, am îndrăznit să aduc că sunt multe la soare și poate că sunt mult mai distinct un tub vizual „de văzut în 12, când cea mai apropiată umflătură a ochiului este moderat afumată, este posibil să fie în 4 * „a vedea cu un tub lung, dar mult mai fin . Sper ca Majestatea Voastră, desigur, să le vedeți, dacă vă rog, să porunciți cuiva, dar toate zilele, două săptămâni, uitați-vă de două sau de trei ori pe zi, pentru că uneori nu se vede nimic în ea, când soarele , întoarce pe axa ei, departe de vederea noastră întoarce aceste pete. Și se întoarce pe axa în 26’/4 zile. Si de vreme ce aceasta, din cate stiu eu, nu s-a mai vazut de la varsta de 30 de ani, si am vazut-o pentru prima data in viata mea, pentru asta nu am putut rezista, fara sa raportez acest lucru Majestatii Voastre*.
2 octombrie 1716: „Întun cu toată umilința Majestatea Voastră țaristă: am tradus deja cartea de gramatică olandeză trimisă mie de la Majestatea Voastră din jumătate și s-au scris numele rusești din acea jumătate. Nu s-au făcut încă doar în ordine alfabetică și, pe cât posibil, m-am străduit să fie scris clar. Și în ce fel traduc, îi

trimit primul caiet și doresc să fie pe plac Maiestății Voastre. Dacă Majestății voastre nu îi place, atunci nu vă demniți să-i ordonați secretarului Larionov să o corecteze în biroul ambasadei, deoarece este priceput în limba olandeză și învață gramatica. Nu am nicio idee despre el că acum se află la biroul ambasadei, care este găsit cu Majestatea Voastră ”...
Această scrisoare este însoțită de un caiet, în care este începutul cărții „Arta lui Svevel a limbii olandeze”, care a fost tipărită la noi fără a indica anul apariției (vol. 2 ch. Nr. 358). Mai mult, în aceleași scrisori există un „Memento despre traducerea gramaticii olandeze, cum va fi tradusă:
„Traduceți totul în rusă. Când traduceți unde, ce nume va fi scris într-un caiet special. După ce ați scris totul, traduceți-l în rusă mai târziu. Din traducerea rusă, alegeți nume și scrieți în ordine alfabetică. Acestui alfabet, atribuiți toate numele în limba olandeză. Și să facă numele olandeze în ordine alfabetică, atribuindu-le în rusă. Majestatea Sa regală nu s-a demnizat să scrie despre asta, însă, cred că acest lucru este necesar, ca primul; și poate asta, dacă maiestatea sa regală dorește, să facă la sfârșitul primei.
2 noiembrie 1716: „Pe aici, majestatea voastră regală intenționează să plece în Olanda și vă spun că numirea cuvintelor rusești cu olandeză alfabetică din gramatică va fi nevoie de maiestatea voastră, de dragul acesta, opriți restul în gramatica

Metica olandeză, am început să mă grăbesc cu aceste nume și, de îndată ce voi fi gata, voi trimite Majestății Voastre cu prima ocazie. *
„În același timp, informez Majestatea Voastră că au mai fost traduse două cărți, și anume geografia, al cărei autor se numește Gibner și cum este purtată, ca și cum, din motive de comoditate, ar fi fost deja tradusă. în engleză și franceză; care va fi mare nevoie de fiecare persoană pentru cunoașterea tuturor statelor, de asemenea a legilor, obiceiurilor și a vecinilor lor; concomitent sunt declarate numele de familie ale proprietarilor acestora (această carte a fost tipărită la noi în 1719). O altă lucrare PhyalosoFO-matematică este în pregătire, despre care Majestatea Voastră, plecând de aici, s-a demnit să-mi trimită o scrisoare ca să mi-o traduc eu însumi și înainte de această prefață din ea din casa mea s-a demnit să citească. Și în același mod din părțile subtile ale minții omului, se pare că, în cea mai mare parte, a fost același lucru pentru același nametskago Stil bronzat, care a fost scris cu limba, era imposibil de spus, se întâmpla uneori. că cele zece rânduri nu puteau fi în mod inteligent de transferat, astfel încât autorii să fie mulți aș putea explica destul, și dacă Majestatea Voastră se demnește să poruncească să fie tipărite, astfel încât Domnia Sa Prințul. S-au demnit să-i ordone lui Menshikov, deoarece figurile trimise de mine, aparținând artileriei franceze, nu au fost încă sculptate...
La 13 noiembrie 1716, secretarul de cabinet Makarov i-a scris lui Bruce din Havelberg: „Graciosul meu lord Iakov Vilimovich! S-a ajuns la o scrisoare de la Excelența Voastră prin curierul Iuşkov către Majestatea Sa Imperială, în vrac și cu o traducere a gramaticii olandeze a primului caiet, pe care Majestatea Sa s-a demnat s-o privească și s-a demnat să spună că este bine tradusă și indicată către Excelența Voastră să vă dezabonați, astfel încât s-au demnat să lucreze pentru a traduce totul. Și ceea ce Excelența Voastră s-a demnat să menționeze în scrisoarea sa către Majestatea Sa, dacă ceva nu este egal, atunci l-aș

corecta pe Larionov, iar el nu are timp aici, iar pentru aceasta, Majestatea Sa Regală a instruit Excelența Voastră să ia o astfel de persoană de la ruși care predau gramatica rusă. Și vreo șapte persoane, Majestatea Sa s-a demnat să-i scrie domnului senator, dl. Ivan Aleksevici Musin Pușkin, pentru a găsi o astfel de persoană și a-l da Excelenței Voastre.
Bruce a răspuns acestei scrisori pe 7 decembrie a aceluiași an: „Scrisul domniei sale de la Havelberg, scris pe 13 noiembrie, despre primul caiet trimis al traducerii gramaticii mele olandeze, că a ajuns la Majestatea Sa Regală și că de dragul corectare, traducerea sa Majestatea Regală a indicat să ia de la domnul Conte Musin Pușkin unul dintre savanții ruși de gramatică, am primit și

Îți răspund la asta că nu am nevoie de o astfel de persoană și dacă ceva trebuie corectat în discursuri, atunci grefierii o pot corecta la presă, dar am nevoie de cineva care a studiat olandeză și latină. gramatică. Și l-am tradus din mai mult de jumătate, iar acum am ajuns la declinația, care este scrisă în olandeză cu latină, pe care nu o pot înțelege. Și pentru asta, din ordinul domniei sale Principe. Menshikov, un fost traducător de la Amiraalitate, poreclit Hamilton, mi-a fost dat pentru acea afacere, care s-a angajat să o facă, pentru că a studiat gramatica latină (era oarecum priceput în limba olandeză), iar o parte fusese deja tradusă, dar a fost excomunicat de la mine prin niște intrigi și dacă Alteța Sa regală se demnește ca ea să fie gata curând, atunci. mila voastră, pentru ca un decret de la Majestatea Sa sau o scrisoare din mila voastră să fie trimisă domnului general-maior Chernyshev, pentru ca acest Hamilton să-mi fie dat pentru acea afacere și, în afară de el, altul, mai convenabil, nu este. gasit aici. Care nume erau în cartea de mai sus și sunt deja gata în alfabetul rus cu limba olandeză, așteptând doar curierul, care va pleca de aici, apoi le voi trimite Majestății Sale *) „...
14 ianuarie 1717, către țar: „În scrisoarea mea anterioară, am raportat domniei voastre regale că voi trimite nume din gramatica olandeză în alfabetul rus cu limba olandeză și în alfabetul olandez cu limba rusă cu primul caz; și nu era nici un curier de aici, dar între timp am primit un decret de la Majestatea Voastră să le tipărim și am dat acele nume să fie tipărite în această zi de 8 ianuarie și, până vor fi tipărite, voi trimite la Majestatea Voastră, de dragul de folos, a pregătit nume scrise cu un curier, pe care domnia sa Prinț. Menshikov intenționa să trimită.
2, 5 ianuarie 1717: „Vă informez cu umilință pe Majestatea Voastră țaristă, întrucât am tradus numele din gramatica olandeză în limba rusă, atunci nimeni nu poate interpreta multe cuvinte din ele, nu le-am putut găsi în lexiconele de mai jos (care au rămas cu 300 de cuvinte), pentru asta am scris intenționat la Amsterdam pentru ca autorul care a compus această gramatică să-mi fie trimis un lexicon ca să pot corecta acele cuvinte pe el și apoi să le tipărim celor pregătite , pe care, de dragul de a folosi Majestatea Voastră, am intenționat, înainte de a fi tipărit, să-l trimit prin curier din cartea domniei sale. Menșikov. Și acel lexic pe care l-am primit în aceste zile și cum acele cuvinte neinterpretate au început să se scrie și să se atașeze
') înjură. carcasa U, M 26, x 138-16" i IX 53, x 63.

pregătit să suport cu ei, atunci am văzut o mare diferență în acele cuvinte pregătite și sunt nevoit să le retrimit din nou (din care au apărut mai mult de 1500 de cuvinte), dar presa nu va încetini. Și acel curier de aici a mers după domnia sa Prinț. Menshikov în Revel. Și de îndată ce sunt tipărite, le voi trimite imediat prin poștă.
8 februarie 1717: „Maestatea Voastră regală s-a demnat să-mi ordone să caut un lucru decent după alfabet, conform căruia copiii mici să învețe, și am găsit două cărți din acelea, din care am tradus una de la mine și am adăugat la alfabet, care sunt vândute aici. Și după ce l-am tipărit, îl trimit maiestății voastre cu trei dintre ei, iar dacă ceva din el nu este pe placul măreției voastre, atunci vă rog să-l notați și este posibil să îl schimbați. Iar celălalt este decent pentru vârstă, care, la cererea mea, domnia sa Prinț. Menshikov a fost tradus, dar nu a fost încă publicat.
6 mai 1717: „Nu cu puțină tristețe abia așteptam să iasă din tipar numele gramaticii olandeze, cu care vreau să fiu pe plac Majestății voastre. Și deși în ele există destul de multe cuvinte diferite cu un adverb simplu și cu alte lexicone, totuși, am fost nevoit să urmez lexicul autorului acelei gramatici, care mi-a fost trimis de la Amsterdam, pentru a fi asemănător cu el. opinie. Sper că Majestatea Voastră, mai mult decât aceste nume, va îmbunătăți gramatica însăși, care a fost dată presei, pentru că este o lucrare atât de corectă încât poate fi folosită nu numai de dragul corectării olandezei, ci și pentru alte limbi, deoarece originea și compoziția multor cuvinte sunt descrise pe larg în acesta, care este aproape de originea cuvintelor și într-o altă limbă este posibil să se ajungă. Prost aici (adică la Sankt Petersburg) cărțile sunt tipărite încet, așa că, de dragul maiestății voastre, vă rog domnului Conte Pușkin să dea geografie pentru a fi tipărită la Moscova, cu excepția descrierii statului rus, care este scris greșit în ea, sau amânați-o până la sosirea maiestății voastre? Și s-ar da Majestatea Voastră să ordone, după asemănarea acelei geografii, să scrie despre statul rus al provinciei Kazan lui landrat Kambar Akinfiev, care acum este achiziționat aici, la clădirea portului, dar am văzut că este mai convenabil decât altele din istorie.
31 iulie 1717: „Mi-aș dori foarte mult ca toate cele trei cărți să fie tipărite până la sosirea Majestății Voastre, despre care am informat-o dinainte pe Majestatea Voastră, iar domnul Avramov a vorbit și a confirmat în mod constant în scris, dar până astăzi un singur Gramatica olandeză nu a fost tipărită; iar el răspunde că mai aproape de septembrie din

nu a eliberat încă un sigiliu, care în ţinutul german * ar putea fi tipărit în două săptămâni. Și îmi amintesc că se continuă din nimic altceva, ci din faptul că lăsând-o deoparte, se imprimă altceva *)·.
Bruce a participat la conferințe de pace cu Suedia: faimosul tratat al lui Nystadt a fost semnat de el și Osterman din partea rusă. Tatishchev spune că atunci când l-a trimis pe Bruce la congresul Allan, Peter a vrut să-i dea cipul unui adevărat consilier privat, dar el a fost respins de Bruce însuși, care i-a prezentat țarului că îi este incomod pentru el, un luteran, să se tundă . un rang atât de înalt în Rusia; prin urmare, sub Petru, străinilor nu li se acordau ranguri de primă clasă.
Bruce era foarte interesat de geografie și călătorii: conform lui Weber, care îl cunoștea personal, Bruce a vrut să-l sfătuiască pe țar să trimită din nou (prima expediție pe țărmurile Oceanului de Est a

eșuat) în țările adiacente Siberiei mai mulți oameni inteligenți. care ar cunoaște astronomia și utilizarea busolei. Astfel de cercetători, după ce au construit un vas puternic pentru călătorie, ar putea face multe descoperiri remarcabile și ar putea deschide calea unor relații cu Japonia care ar fi utile Rusiei). Bruce avea o colecție de rarități chinezești și regreta adesea sărăcia știrilor moderne despre China, care se datora faptului că trimișii și comercianții ruși nu puteau rămâne acolo decât pentru o perioadă scurtă de timp *).
Înclinația lui Bruce pentru cercetarea geografică a fost motivul pentru care Vasily Nikitich Tatishchev a început să colecteze materiale legate de această știință, iar după aceea s-a dedicat complet istoriei. Bruce a vrut să se ocupe el însuși de sursele pentru prelucrarea geografiei, dar a fost forțat în curând să abandoneze o astfel de intenție, din cauza unei multitudini de ocupații străine, și i-a predat totul lui Tatishchev. Acesta din urmă îl numea pe Bruce comandantul și binefăcătorul său, care era „de o minte înaltă, raționament ascuțit și o memorie fermă; fiind de mic sub Petru cel Mare, a tradus multe cărți necesare cunoașterii și beneficiului suveranului și statului din engleză și germană în rusă și, de fapt, pentru uzul Majestății Sale, a compus geometrie cu decorațiuni frumoase... Din cuvintele lui Tatishchev se vede de asemenea ca Bruce a gasit si i-a dat cronica lui Nestor s).
ŋ cabină. dCha II, L 31, l. 384-28? p L 33 l. 387. *) Duverted. Russi. I, 220; Sh, 141 - 142.
·) Cuvânt înainte n Istoria limbii ruse. Tatishcheva, TI

Revenind la calendarul, cunoscut sub numele de Bryusov, trebuie remarcat că s-a bucurat de respect și a diverjat în multe ediții, nu numai pentru că acolo erau plasate predicții astrologice, ci și pentru că conținea destul de multe alte informații utile, Fak ъ pentru exemplu . acolo se putea găsi un pascal neoriginal, lunar, ora răsăritului și apusului etc. Toate calculele au fost făcute de mulți ani, astfel încât, odată ce o persoană care a cumpărat un astfel de calendar a fost eliberată pentru o lungă perioadă de timp de a cumpăra unul nou. În mod similar, în Europa de Vest, primele calendare tipărite, ca și ale lui Bryusov, au fost calendare de perete cu calcule de mulți ani; calendare în cărți și pentru doar un an au început să fie publicate după.
Calendarul în cauză este gravat pe cupru pe șase coli separate.
Pe prima foaie, în partea de sus și de jos a gravurii, titlul și ieșirea „A fost publicat acest nou tabel, sugerează și intrarea soarelui în 12 zodii, precum și răsăritul și apusul soarelui, ca pe acest orizont, așa și din orizont; cu toate acestea, măreția zilelor și a nopților din marele oraș care domnește Moscova, are chiar și o latitudine de 55 de grade și 45 de minute; scăzut și în relief în general, parcă pentru o singură vară, și pentru alți ani fără greșeală, prin porunca maiestății sale regale, într-o tipografie civilă, sub supravegherea excelenței sale, domnul general locotenent Yakov Vilimovich Bruce, cu îngrijirea bibliotecilor. Vasia. Cipru: 2 mai 1709." În vârful gravurii se află un vultur bicefal, cu crucea Sfântului Andrei pe piept, depășit, pe lângă trei coroane obișnuite, de o a patra mare peste un scut ținut de două genii. Pe părțile laterale sunt reprezentate cercuri ale soarelui și lunii lângă pământ, iar versete în dreapta:
Soarele răsare pe acest orizont, cu lumina lui strălucind asupra noastră.

Stânga:
Și când vine „orizontul”,
Ubo este foarte întunecat sau noaptea este în fața noastră.
Kremlinul din Moscova este înfățișat sub stemă.
Tabelul, care este plasat mai târziu, este împărțit în două părți egale: în fiecare din șase luni, începând din ianuarie. În partea de sus sunt imagini cu semnele zodiacului și acțiuni care pot fi întreprinse în fiecare lună; în coloanele verticale extreme există o inscripție: „zodiy de fiecare dată să aibă 30 de grade.”; apoi într-o coloană orizontală de explicație: „Vărsătorul este în mod natural cald și umed; peștii sunt reci și umed; vițel - studen n dry; gemenii sunt caldi si umezi;

cancer - studen și umed; lev - cald în uscat; fecioara - solzi reci si uscati - cald pana la umed; scorpion - rece pe umed; arcaș - cald și uscat; Capricornul este rece și uscat. Mai departe, numele lunilor și numărul de zile; intrarea soarelui în fiecare semn al zodiacului, răsăritul și apusul, mărimea zilei și a nopții. Gravura de jos: Tibí, o Domine Jesu, gloria. „Tie, Doamne Iisuse, slavă”. Zane se îmbunătățește prin tine omega. Vasiliy Kiprianov împreună cu elevul său Aleksey Rostovtsov s-au întristat.
Pe a doua foaie există un titlu: „Calendarul universal (?), sau Cartea lunară pentru întregul an al Domnului”. Sub titlu se află ochiul atotvăzător de deasupra vulturului cu două capete, cu George cel Învingător la piept; în jurul inscripţiei: „Minunat este Dumnezeu în sfinţii Lui, Dumnezeu este rănit. Psalm. 67. Precum dă-i o binecuvântare în vecii vecilor, bucură-l cu bucurie cu chipul tău. Psalm. 20". Pe laterale este o eclipsă de soare și lună și fazele acesteia din urmă, cu versuri:
Fuziunea creează deja o țesere, iar luna este mai mult când este eclipsată,
Uneori, în cazul buclelor, nodhazhdash.
Atunci nunta solară nu este disponibilă.
Acest „joc exprimă mereu: Iată, chiar și timpul a fost exprimat”,
Kako moon rimache Ofertă de ore și minute.
Sub vultur este o imagine a Cetății Petru și Pavel.
În mijlocul foii sunt patru coloane: în partea de sus, anotimpurile sunt indicate în ele în patru pătrate, fiecare împărțit în două secțiuni: într-una sunt trei semne ale zodiacului, iar în cealaltă ce să faci în trei luni, de exemplu, în martie pentru a tăia lemne, în august pentru a secera etc. e. În partea dreaptă este o explicație: „patru părți din toată vara din acțiune”. Între piețe, începutul iernii, nesny, vara și toamna. În spatele lui se află trei coloane verticale: „personajele celor șapte planete; literele celor șapte și numerele mâinii”. Apoi sunt marcate zilele, numele sfinților prăznuiți de Biserica Ortodoxă; calculul lunilor începe din martie. Pe ambele părți ale acestor coloane sunt plasate: „Anii de la întruparea lui Hristos (din 1709 până în 1734), cercul lunii și vrucelyto”. Mai jos în tabele: „Cheia literelor non-originale de Paște într-un cerc al solar și lunar. Paște inepuizabil conform literelor cheie de Paște. Despre sărbători, chiar și din fiecare vară în care trec. Cu aceleași tabele, se explică: „Natura sau natura planetelor, chiar și în fiecare an domină timp de 28 de ani: Venus este o răceală mediocră și spută; Saturn - studen și uscat; Soarele este cald și uscat; Luna este rece și umedă; Jupiter este cald...

În cele din urmă, în cele mai mici tabele sunt: 1) De bază

ultima prescurtare a lunii, arici la 19 ani. 2) Căutarea fundației lunii. 3) Așezarea lunii noi, a lunii pline și a redesenării. 4) Se aplică luni în orice lună, chiar și de la 19 ani. 5) Indicarea gata a lunii noi la 19 ani din fiecare lună și zi. 6) La fel este și anunțul lunii pline la vârsta de 19 ani, precum și luna nouă. În partea de jos a foii de ieșire: „Spre slava Zeității triple, Tatăl și Fiul și Sf. Duh, și în cinstea Maicii Domnului-Mai pururea Fecioarei Maria și a tuturor sfinților, ei sunt slăviți în fiecare zi de Biserica Catolică, aici această lună cea mai scurtă a lunii cu un Paști și debit lunar pentru toată vara, ca o întâlnire. , astfel și embosarea, este nou la Moscova într-o tipografie civilă; prin porunca Majestăţii Sale Regale; de la întruparea lui Hristos 1709, 1 noiembrie; sub supravegherea Excelenței Sale, domnul general locotenent Yakov Vilimovich Bruce, cu grija Bibliei. Vaoil. Cipru”.
Pe a treia foaie se află un cuprins: „Un semn de timp pentru fiecare an după planete; dar nu tocmai un semn al timpului, ci și al multor lucruri alese alese care vin de pe fiecare planetă cea mai puternică și dominantă, în fiecare an pentru toate cele patru anotimpuri ale întregii veri. Tradus din dialectul latin din cartea lui John Zagan; rang stabilit și în relief trădat de comanda maiestății sale regale în tipografia civilă, la Moscova 1710, sub supravegherea excelenței sale domnului general-locotenent și a cavalerului Yakov Vilimovich Bruce.
Pe părțile laterale ale foii sunt versuri:
Încă șapte planete ne vor arăta acțiunea, În fiecare an vor spune calitatea. Lucruri diferite, desigur, se schimbă în patru timpi de schimbare.
Parcă primăvara, așa este vara, Totuși primăvara și iarna însăși, Napoled, doliu, ei vestesc, Se închină ca un om.
În spatele întunericului într-un semicerc se află 12 semne ale zodiacului și reprezentări alegorice ale celor patru anotimpuri. Mai jos este un tabel în opt diviziuni verticale: dintre acestea, în prima explicație a articolelor, iar în partea de sus sunt șapte planete sub formă de figuri umane. Alte predicții pentru întregul an, pentru anotimpuri și pentru diverse acțiuni: a; primăvara nord, b) toamna nord, c) legume lemnoase, d) viță de vie și vin, e) vânturi, vreme rea și inundații, D) reptile, g) pești, i) boală și suferință. Mai jos este plasat: „Folosirea întregii mese cu cercul soarelui și binecuvântarea timp de 112 ani (din 1710 până în 1821), conform cărora, examinați vara dorită și cercul soarelui, conform acesteia.

rѣtatv kmashk planeta dominantă mdѣyotvy prin” chiar și sub fiecare planetă·. Postfața acestei foi:
Cititorului meu, vehement amabil,
Război: căci această muncă nu este foarte liberă,
Și gândește-te mereu la asta, Chiar dacă dă când!
Orice dorește Dumnezeu, este învins printr-un rang. Munca, si zadarnica, biblio. Busuioc. Kiprianov.
În a patra foaie „Un semn de acțiuni pentru fiecare zi de-a lungul cursului lunii în zodiu”.
Pe marginile versurilor:

Luna, după ce și-a exprimat natura prin natura sa, În lumea inferioară, acțiunile sunt egale cu ziamenova, Adică când se întâmplă într-un loc, Atunci chiar și acțiunea arată multă diferență.
Uneori este bine, dar când este rău, esența acestui lucru nu este prin simpla schimbare. Vei primi mai mult din asta, Când luna era înainte de amiază.
d Într-un semicerc sunt înfățișate 12 semne ale zodiacului, iar în mijloc, luna și inscripția: „corpul lunar natural al feței, care, în vedere, era vara de la Hristos la 11 martie 1604, in jur de 22 de grade de longitudine .... la 4 grade la 40 de minute de latitudine la cea mai plina luna din Norimberg. În apropiere se află luna în patru forme în timpul eclipselor cu versete explicative:
1) Ori de câte ori te apropii de soare, atunci toată lumina ta devine mai întunecată, dar soarele creează o eclipsă.
2) Când luna soarelui s-a dus, Atunci, pentru tine, ia lumina, Care ne este dată mereu noaptea.
3) Soarele și luna ți s-au opus, Apoi pământul a blocat lumina soarelui
Și luna avea să fie apoi eclipsată.
4) Luna la soare se teme mereu să se apropie, Apoi în același timp lumina ta se micșorează din ceas, Zane mai întunecă pământul.
Urmează apoi trei tabele, din care strămoșii noștri au învățat când era necesar să „sângereze, să înceapă să gândească, să aibă o căsătorie sau să aibă o soție...” de asemenea, la ce oră „sânge și venă minereu ao

a da drumul, a restabili demnitatea și demnitatea, a plăti o datorie ca să nu existe discuție, începe o discuție și caută motive în ea (?) ”și mulți alții. etc. Mai jos este rezultatul care indică sursa acestei înțelepciuni:
„Această masă sau regulă a fost găsită de către medicul teofrastic Martin Albert și prospector de minereu din Chemnitz, chiar tradusă din dialectul cezarian din cărțile de astrologie sau planetar Wolfgang Hildebrand; într-un număr diferit, prezentat cu imaginea acțiunilor și cu curgerea lunii în zodii pe scurt în acest tabel - într-o tipografie civilă, sub supravegherea excelenței sale, dl. Busuioc. Cipru.” La final, aceleași versuri ca în foaia anterioară (mai jos), dar cu unele modificări.
În partea de sus a celei de-a cincea foi sunt gravate: soarele, 12 semne ale zodiacului, un portret al lui Petru cel Mare, înconjurat de armătură, și imagini alegorice ale celor șapte planete cu semne astronomice pentru a le desemna. Pe laterale, cele patru anotimpuri sunt reprezentate și în figuri alegorice: în apropierea lor sunt două coloane, cu inscripția: „dacă este o indicție sau o nouă vară, se întâmplă la începutul lunii septembrie, este mai convenabil pentru cercurile soarele și luna, de la 1 martie, începe, pentru că pentru aceasta, mai mult decât din acest număr care începe înaintea lui Dumnezeu, în acea vreme a fost creată toată creația. Între coloane există un titlu: „O scurtă pre-anunțare a celor patru tabele propuse și chiar fiecare dintre ele are un conținut în sine, pe care tabelele pot fi în general numite, ca un calendar ireductibil.” Mijlocul foii este ocupat de trei coloane de explicații a tot ceea ce a fost așezat pe primele patru foi. Mai jos este ieșirea: „Spre slava Zeității triple, pentru cititorii vederii și previziunii: Dumnezeu aranjat, înțelept și înălțat de el, maiestatea sa regală, cea mai strălucitoare, suveran, țar și mare prinț Petru Alekseevici, toți mari, mici și Rusia albă

însăși deținătoare, iar înălțimea sa regală, prințul suveran și marele duce Alexei Petrovici - bucurați-vă mereu de Domnul; iar în arici ar fi în fiecare cea mai largă longevitate și ședere, sănătatea maiestății tale regale Dumnezeu este observată, păstrată și neclintit da. - Mă rog cu smerenie și cu cea mai caldă inimă cer ca maiestatea voastră cea mai strălucitoare regală să aibă aceasta oferită de mine, cea mai bună lucrare din puterea mea adunată, mi-ar plăcea să accept toată maiestatea voastră regală cu dragoste și milă; dar dacă este ceva în el, și greșelile vor apărea în el, pentru ca un om

') Bruce a primit acest titlu la 3 august 1711, după bătălia de la Campania de la Prut, jurnal. 1711, ed. în Sankt Petersburg. 1854, p. 84.

M-am predat ignoranței și uitării timp de un secol, pentru prima dată, mă rog de o sută de ori umilit, pentru ca de la domnia voastră împărătească în toată această iertare să fie primită.— Acest calendar este în relief, la porunca domniei sale împărătești, la Moscova, în grafica de tip civil, spre slava Dumnezeirii Treimii și în cinstea Maicii Domnului și a tuturor sfinților, ei sunt întotdeauna slăviți de Biserica Catolică de aici, sub supravegherea Excelenței Sale, domnul general Feldzeugmeister. și Cavalierul Jacob Vnlnmovnch Bruce, o invenție a bibliotecarului V. K., la 1715 de ani de la întruparea lui Hristos din cătușele chaoya."

Pe a șasea foaie se află un fronton susținut de două coloane; în vârful acesteia, între armătură și cele trei globuri, imaginile Minervei și Mercurului; globul din mijloc este surmontat de un vultur bicefal. Există șapte imagini pe frontonul în sine; între ele se află o epigramă pentru astrologi *.Sunt arătați Soarele și Icarul căzând în mare, iar în partea de jos este o semnătură: „pentru astrologi”. Pe laturile din apropierea coloanelor se afla focul, apa, aerul si pamantul sub forma unor figuri umane. Pe coloane sunt inscripții: „când este începutul verii, că prin aflux, ca planetele, astfel și alte luminari, se împlinesc diverse acțiuni; mai presus de toate, dacă Dumnezeu vrea, atunci în zadar tot ce gândesc, în spatele creatorului întregii creații, toată inflația este învinsă. Cuprinsul își arată conținutul: „Utilizarea celor patru tabele propuse, pe care este adunat pe scurt calendarul inexistent”; Mai jos, pe laterale sunt astronomi cu instrumente, în mijloc este un glob ceresc cu Figurile lui Phoebus și Timpul; în jur - monștri marini, marea și fulgerul, inscripția: „preot”; de asemenea doi unicorni, soare, lună și cometă, inscripție: „natura”. Mai jos: „Îți mulțumesc, Creatorul meu atotputernic și atotmilostiv, de parcă te-ai demnita să începi acest calendar comun, cu ajutorul tău atotdarnic în cinstea Maicii tale și a tuturor sfinților și a bisericii, termină, amin: pentru că ești întotdeauna alfa și omega *)!”

') Singurul exemplar complet al acestui calendar este păstrat în Schitul I. în colecția de gravuri și hărți de sub M 33, raft 5. În P. Biblia, copia nu este completă. Din prezenta descriere, se pot observa inexactitățile mărturiei lui Sonic (III, M W84), jugul calendarului a fost tăiat pentru prima dată în 1708, iar arborele; în plus, a treia foaie a aceluiași calendar este pvkaeav separat (IV, M 8888), sub numele de abreviere a așa-numitului calendar Bryusov. În Dicționarul Sf., st., ed. Snegirev, se spune că acest calendar este de 200 de ani. În decursul timpului, același calendar a fost publicat în 4” și pictat pe un copac; vezi Oline, carte gr. Tolstov Ai 10, p. 509-610.

Calendarele tipărite din timpul lui Petru cel Mare au apărut în fiecare an începând cu 1708 la Moscova și după aceea la Sankt Petersburg. La început, locația lor a fost următoarea *, o scurtă cronologie a evenimentelor, printre care istoria rusă a arătat încoronarea lui Petru, nașterea țareviciului Alexei, iar din 1717 al doilea fiu al țarului, Petru Petrovici și nepotul, Petru Alexevici. În continuare: semnele lunii, numele celor șapte planete și semnele zodiacului. În fiecare lună, erau semnificate voci, evanghelii și apostoli, sfinți, ușuri ale lunii și predicții despre vreme. După o lună, un articol despre eclipse, diverse profeții ornate, uneori în versuri, despre război, pace, boală, sănătate; în sfârșit, timpul să sângereze.
În calendarul anului 1713 s-a adăugat un articol „La începutul anului, motiv pentru care a fost înființat în prima zi”, ceea ce dovedește că și la 12 ani de la înființare, sărbătorind noul an la 1 ianuarie, a fost necesare pentru a proteja un astfel de ordin.
Calendarul, publicat pentru prima dată de la tipografia din Sankt Petersburg pentru anul 1713, a fost retipărit din aceeași Moscova. Publicat la Sankt Petersburg în 1714, este remarcabil faptul că sfinții au fost excluși din el, restul textului este în rusă și germană. Înainte de acest calendar, nu era indicat (cu excepția ciprianului-vym publicat, vezi mai sus), în funcție de care meridian era calculat timpul; dar aici se indică faptul că de-a lungul meridianului și lățimii orașului domnitor Sankt Petersburg. De asemenea, a plasat pentru prima dată răsăritul și apusul soarelui, lungimea zilei și a nopții. În acest calendar nu au existat previziuni, dar în următoarele apar din nou: țarul i-a scris, la 23 noiembrie 1714, lui Musin-Pușkin pentru a „tipări prognoze în calendare’)”.
Calendarul Moscovei pentru 1715 a fost tradus din limba germană, întocmit de matematicianul John Heinrich Focht, deja cunoscut nouă din manuscrisele revizuite mai sus. Aici, din nou, profețiile ocupă un loc proeminent.
Calendarul Sankt Petersburg pentru 1715 are proveniențe și a fost exclus. oaie.
Titlul calendarului de la Moscova pentru 1717 indică faptul că a fost întocmit „în funcție de înălțimea stâlpului 55 gr. 45 m lungime de la insula Teneriea 60 gr. 4 m. În același timp, este atașat un „tabel de răsărit și apus, chiar și lungimea zilelor și nopților de-a lungul cotei Moscovei” și există o „problemă a astronomiei vânătorilor”. În calendarul Moscovei publicat în 1718, se pare că a fost tradus din calendarul Hamburg de către Pavel Galsken. În publicațiile de acolo pentru 1722 și 1723, titlurile indică faptul că au fost traduse din calendarele lui I. G. Foch. În calendarul Moscovei pentru 1725 plasat pentru prima dată
*) Dezhzh. Petru V. Tolkov V, 591.

articol: „Zile solemne, festive și vectoriale care se sărbătoresc peste tot”.
La începutul secolului al XVIII-lea, succesele astronomiei erau deja atât de extinse, încât predicțiile astrologice nu puteau avea greutate la oamenii de știință, iar în calendare există profeții, parcă în concesiune superstiției publice. În calendarele noastre de traducere ale epocii luate în considerare, se reflecta deja o neîncredere în calculele astrologice. Deci, în calendarul pentru 1711, în prognoza

războiului, compilatorul acestuia este supărat că așteaptă de la el informații exacte despre acest subiect: noroc poate. Vor să știe întotdeauna de la astronom sau de la scriitorul calendarului, când, cum și unde va avea loc? De câțiva ani, unor astfel de oameni li s-a dat deja răspunsul că este imposibil să profetizezi război și pace din izbucnirea în sine. Între aceștia și acum astfel de oameni vicleni răspund că, de dragul unei asemenea viclenii, ei ar trebui să intre în sânul lor, să-și chinuiască inimile, deoarece au o situație cu Dumnezeul cerului, așa că mi-aș fi putut întâmpla cu viața mea rea păcătoasă. , că nu numai acest război de lungă durată continuă, ci Dumnezeul atotputernic și alte locuri care nu se așteaptă la el pot vizita, pentru ca toată lumea să știe că oamenii înșiși sunt stele rătăcitoare atât de rele, care de multă vreme în lor viața păcătoasă, parcă în mândrie, iubirea de bani, beția și altele, răutatea fără pocăință rămâne, ei nu prevestesc nimic bun "...
Se pare că nu există nimic de răspândit în legătură cu minciunile calendaristice, bazate pe astrologie, predicții. Nu există, însă, nicio îndoială că acestea au fost la un moment dat respectate universal și probabil că au fost aplicate în multe cazuri. Ca exemplu al faptului că predicțiile calendaristice s-au adeverit, se poate indica prognoza din calendarul pentru 1716. Cu toate acestea, chiar și aici trebuie menționat că astrologii, dacă și-au scris predicțiile în acest spirit mai des, nu s-ar putea înșela. Pentru decembrie 1716 în 1715 s-a prezis: „Când oamenii răi fac o comună, atunci fiți atenți la faptele lor și luați în considerare sfaturile lor rele, căci ei caută doar săturare dintr-o pungă străină și pentru aceasta este posibil să auzi de furt, de maternitate și de alte fapte viclene, căci viclenii mercuriali inventează multe lucruri rare.- Pentru marii domni și senatori, nu totul este posibil după dorința lor, dar pot apărea multe contradicții -
Putem spune că această predicție cu o prefață vicleană a fost aplicată pe atunci atotputernicul Menșikov și altor nobili: în decembrie 1716, zvonurile au ajuns la țar despre delapidarea tuturor

Doamne, de aceea a fost pusă o anchetă strictă asupra lor, din care eu Menșikov, eu, calomnitorii lui, am tremurat de ceva vreme.
Pe vremea lui Petru, calendarele erau tipărite și cu fontul bisericii. Calendarul astfel publicat la Kiev pentru 1714, deși în termeni generali similar cu cei descriși mai sus, există ceva în adăugările la acesta care seamănă cu învățarea rusă din secolul al XVII-lea, cu versurile sale inevitabile și citatele obișnuite. Aici, de exemplu. ca și în această carte monahală se discută despre eclipse: „Când în cer sunt neobișnuite mari lumini cerești, sunt sori și luni de eclipsă, nu fără frică să ia, nu un mare semn bun sperăm de acolo. Uneori, nu numai în învățătura astronomiei, ci și în credința lui Hristos după aceea, un astronom expert
Nu cel, cred, un astronom, care vede planetele, dar cine este această lume și în ea toată yama pentru abilități. Acel astronom este bine pregătit, care dorește cerul, Și necesar este viața de desfătări secrete. Nu az, ci oameni modry (sic) afirm elefanții iadului: acesta este un astronom, care este raiul, care trăiește pe Hristos.
„Uite, zic, el, fericite Dionisie, în timpul sfintei patimi a lui Hristos, la schimbarea neobișnuită a soarelui, numai îmbrățișat de mare groază, strigă tare: ori va pieri lumea și pământul va fi nimicit din temelii ^ sau îndurați și suferiți acel Dumnezeu despre oamenii

păcătoși ъchesky - de parcă ar rătăci chiar prin lucrul adevărului!
”...
După aceea, după niște raționamente mai evlavioase, sunt enumerate eclipsele din 1714, iar articolul se încheie cu o originală consolare pentru a nu fi îngroziți de ele, întrucât nu vor fi vizibile la noi: „amândouă aceste eclipse la orizont. nu vor fi vizibile și pentru asta nu le porunci să fie îngroziți, ci mai degrabă decât să spere într-un comportament rusesc prosper și corect în al șaptelea an al țării.
În general, calendarele Lavrei Kiev-Pechersk s-au distins printr-o predicție deosebit de pozitivă, care nu a fost permisă în calendarele Moscova și Sankt Petersburg. Deci, de exemplu, în calendarul pentru 1717 scrie că „prima eclipsă de lună va ateriza pe 16 martie; va începe la ora 2 la ora 4-4 dimineața. Această eclipsă dezvăluie vrăjmășia dintre persoane deosebite și între slujitorii marilor conducători, dezacordul și prejudiciul favorii lor față de conducătorii lor, ceva incomod în rangul bisericii și moartea celebru protopop. A doua eclipsă de lună va avea loc pe 9 septembrie, începând cu ora 18:10; luna va continua în eclipsă

2:00 am și 55:00 pm Această eclipsă dezvăluie război și dezacord între conducător și dușmănia dintre Est și Vest; în numele spiritualului - povara; pe pește - infecție; înmulțirea reptilelor de apă și a viermilor, crimă, jaf, spargerea corăbiilor din războaie și amenințarea cu moartea unui mare conducător.
Dacă ne amintim că mitropolitul Iosif Krokovski se afla atunci la Kiev, implicat în cazul țareviciului Alexei Petrovici, iar acesta din urmă a mărturisit în timpul interogatoriului că a ascultat și a crezut de bunăvoie în predicțiile despre moartea tatălui său, atunci putem presupune că neprevestind nimic despre moartea marelui Proprietarul a fost plasat în calendar nu fără intenție, cu atât mai mult cu cât a fost tipărit tocmai în anul când prințul a dispărut din Rusia pentru a se elibera de puterea lui Petru.
Într-un alt calendar de la Kiev pentru 1721, este direct indicat că a fost „întors” din poloneză.
Sub Peter, calendarele au fost tipărite și pe o foaie cu spații pentru note scrise de mână. Aici au fost introduse informații succinte și seci despre ce a făcut regele sau ce i s-a întâmplat. Aceste calendare nu au avut însă alte anulări de la cele obișnuite. Unele dintre jurnalele păstrate pe foi cu cuvinte similare de lună sunt retipărite în Peter V.'s Day Notes, ed. carte. Jurnalele Șcherbatov și Camping din 1714, 1715, 1716, 1718, 1719, 1721, 1722, 1723 și 1724, ed. la Petersburg în 1854-55.
În încheierea acestei recenzii, trebuie amintit calendarul scris de mână alcătuit pentru 1720 de Alexei Izvolov, care, după cum se vede din cuvintele sale, a studiat matematica și astronomia în străinătate').
Această lucrare este remarcabilă pentru istoria răspândirii cunoștințelor adevărate în astronomie în Rusia.
Titlu: „Calendarul Sankt Petersburg, realizat după stilurile vechi și noi pentru vara de la nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos 17 anul 20. De-a lungul meridianului și lățimii Sankt Petersburgului domnitor, indicând eclipsele solare și lunare, nașterea și o lună și un sfert complet; la fel este și timpul ascensiunii solare și al apusului, viață lungă și viață lungă pentru fiecare zi, conform vechiului calm rusesc și al noului roman. În același timp, este atașat un tabel care

arată adevărata ascensiune solară în grade de la est, în funcție de diferite lățimi, precum și

') Rkp. I. Schitul, ib R, Λ "79, raft 3; ca etichetă specială, lipită pe prima foaie, inscripția: „Calendar scris, vis. pentru 1720 de către Aleksey Izvolsky (sic) cu numere duble și abolirea zodiacului, ca aprobare. Inclusiv începutul după numerele de la Crăciun, și după nașterea lunii în ziua de Bobotează, ms z 21 a dat, din zilele lunii iulie a lunii decembrie.

intrarea dinspre vest, pentru cea mai bună cale către toți cei pasionați de știință, și mai ales navigatorul și navigatorul; prin care în viitorul apropiat se poate recupera o eroare sau necorectarea busolei.

Locația calendarului este aceeași cu cele discutate mai sus. Anulările constau în faptul că numerele sunt indicate nu numai după stilul vechi, ci și după stilul nou; nu exista deloc prognoza meteo. Tabelele răsăritului și apusului soarelui sunt explicate de însuși compilator astfel: „în aceste tabele, pe fiecare foaie se găsesc 9 coloane, dintre care prima arată înălțimea stâlpului sau latitudinea locului, începând de la ecuator și urcând până la 60 de grade; ceilalți opt stâlpi arată de sus declinarea soarelui față de ecuator, începând cu 30 de minute; mai jos, împotriva oricărei latitudini, ele indică adevăratul loc al răsăritului soarelui de la est, când soarele are o declinare nordică, atunci doar câteva grade se ridică de la est la nord. Când are o înclinare spre sud, atunci se ridică doar cu câteva grade de la est la sud, iar decorul este înțeles în acest fel... „...

Dar mai curios decât calendarul în sine este „oportunitatea sau ofertă” de la Izvolov, Prinț. Menșikov. După titlul lung al ultimului, citim: „Sănătate mântuitoare de suflet, har în binele tot mai bun al domniei tale, îmi doresc din toată inima de sus! Înaltul Voastră Înalt, Suveranul nostru cel mai milostiv, știe foarte bine că eu, cel mai umil slujitor al vostru, am fost în țările europene pentru a preda diverse științe locale și, mai ales, navigație sau navigație și claritate, sau curentul ceresc, ceea ce cu viziunea. iar în scrisori am . Prin care, acceptandu-mi acum stiintele cu zel, cu cea mai smerita smerenie a mea, am indraznit sa scriu aceasta mica ofranda a mea domniei voastre, adica un calendar pentru anul urmator 1720, facut de-a lungul meridianului si largimii acestei domnitoare. St.Petersburg. Cu care, cu ofranda celor mai smeriți, mă supun atotputernicei înalte domnițe a harului tău patronaj, cerând pentru aceasta mica mea muncă să privesc cu bunăvoință și să mărturisesc cu calendarele care sunt tipărite aici din traducere. ale calendarelor Hamburg și Love. La urma urmei, după cum am putut recunoaște din ele, ele sunt compuse nu după meridianul și lățimea Sankt-Petersburgului, ci în funcție de gradele de acolo, de dragul gândirii, ating că nu sunt foarte adevărate aici și vă ofer acest lucru. în raționamentul oamenilor de știință deștepți și fără invidie, după conștiința celor care raționează despre oameni”.

„Cu privire la ceea ce este în aceasta rețeta mea pentru ostrologie, adică numirea unei schimbări de aer și timpuri de prognoză, sau profeții ale viitorului, orgie de discursuri folosite despre boli și fertilitate

alte lucruri de genul acesta au mai rămas ')? Acest lucru s-a făcut nu de dragul ignoranței, ci de dragul veridicității în dovada obișnuită de

necorecție, deoarece prin claritate, adică prin corecta socotire cerească regulată, aceasta nu se poate face conform regulilor. Și numai după unele opinii este ghicirea, pentru cel mai bun profesor din Amsterdam în această matematică, Simon Fan Demolen, a scris în cartea sa, intitulată Knowledge of the Celestial Current in Tables, and Sheets 69 and 73: what are these gentlemen of vederi ascuțiți și scriitori simpli de calendar care iau nevoia cea mai sinceră Fundația de la alți profesori, doar că ei caută să umple mai multă hârtie și să obțină mai mulți bani de la oamenii de rând; nu numai altceva, ci cântece obscene ale femeilor și alte lucruri se adaugă la asta! Dar cel mai umil dintre toate acestea, am lăsat deoparte totul pentru a scrie în acest moment: cred că nu voi fi confundat cu indecent, iar ceea ce se găsește în această prescripție ulterioară este indicarea timpului ascensiunii solare și a apusului, longevitatea. , longevitate pentru fiecare zi, pentru asta cer cu umilință un concediu binevoitor eu, pentru asta pentru deșertăciunea serviciului și a bolii mele, n-am avut timp să fac, și deși va fi o diferență, nu e grozav , iar dacă mai este ceva în calendarul meu care are nevoie de corectare, îmi cer iertare și corectare, cu bunăvoință, pentru mine el poate vedea și corecta atât de ferm, ca din partea altul examinează și judecă. Înaltul tău domnitor, cel mai umil sclav al ultimului Alexei Izvolov. 25 decembrie 1719.

II.

Istorie. Ghid tipărit pentru studiul istoriei Rusiei. Preocupările țarului cu privire la compilarea istoriei Rusiei și viziunea sa asupra perioadei sale antice. Ordinele lui Petru cel Mare privind păstrarea în memoria urmașilor domniei sale. · traduceri și publicații în lumina lucrărilor istorice străine. Influența catolicismului și protestantismului și a lucrărilor istoricilor occidentali și semnificația acestei influențe în traducerile ruse ale lui Petru cel Mare.

În secolul al XVII-lea, în Rusia au fost remarcate încercări de a compila un ghid al istoriei Rusiei. Este de la sine înțeles că aceste încercări erau necesare urgent în Kiev și Rusia Mică în general, deoarece oamenii de aici erau mai luminați decât în nord.

') W. calendarul koits este însă predictiv, persan, hollyadsago; mo ara, acesta este un pvmisgsh convingător cât de multe bătăi de cap împotriva astrologilor sunt infidelitatea ordinelor lor.

Noe și Rusia centrală și, prin urmare, era nevoie de cunoștințe cu trecutul patriei lor. Trebuie să fi părut deja obositor pentru cititor să facă față analelor, să urmărească acolo 8α toate detaliile, adesea uscate și lipsite de viață, și apoi să facă o evaluare a tuturor acestor lucruri, pentru că din anale rareori se poate ghici care este persoana care le-a notat gândul la evenimente? Desigur, trecerea în revistă a istoriei Rusiei a fost inițial o abreviere a cronicii cu exagerări retorice. Așa a fost cronica lui Theodosius Sofonovitch, care a revizuit și a scurtat Cronica Ipatiev, completând unele dintre izvoarele poloneze cunoscute de el.

În 1674*, la Kiev, a fost publicată o colecție de diverse legende din istoria Rusiei sub titlul de Sinopsis (abreviere). Pe pagina de titlu este tipărit că cartea a fost publicată „cu binecuvântarea” arhimandritului din Kiev-Pechersk Lavra Innokentiy Gizel, iar pe această bază lucrarea, sau mai bine spus compilația Sinoisvoa, este atribuită acestei persoane.). Deja M. Yevgeniy a observat că acest oborayak este o copie destul de apropiată din cronica lui Sofoiovici,

decorată cu câteva completări. Deci, de exemplu, în cronica lui Soeonovich nu exista „O, dacă rușii au fost botezați înaintea lui Vladimir chiar înainte de regatul său”, dar în Sinopsis a fost împrumutat fie din Paterik tipărit, fie din cronica Gustinsky. Povestea invaziei lui Mamai a fost deosebit de populară la noi și, prin urmare, și-a găsit un loc în Sinopsis. La a doua ediție din 1678, s-au adăugat câteva evenimente din timpul domniei lui Fiodor Aleksevici. În cea de-a treia ediție din 1680, al treilea capitol a fost legenda „despre libertatea sau libertatea slavilor”, unde se interpretează destul de pozitiv modul în care slavii au primit o scrisoare pe pergament de la Alexandru cel Mare, cum nu a vrut Caesar Augustus lupta cu ei și, în cele din urmă, cum prințul rus slav Odonatser „Războiul a luat Roma”. Evenimentele din timpul domniei lui Fiodor Aleksevici sunt completate de „a doua parohie basurmană de lângă Chigorin”.
Sinopsisul include toate dezvăluirile despre originea slavilor din Iaeet, Mosokh, etc. De unde provin aceste legende și unde au fost folosite înainte, cititorul poate găsi o anunț detaliat în articolul dlui Lavrovsky „Studiu asupra cronica lui Yakimov ')".
Se știe că imparțialitatea față de propria persoană și de ceilalți, respectul pentru un singur adevăr, chiar dacă în detrimentul mândriei populare, pot fi apreciate în lucrările istorice doar atunci când societatea a atins un anumit grad de maturitate. Într-un asemenea moment, un istoric poate spune povestea strămoșilor săi direct și fără înfrumusețare, fără
*) Cu binecuvântarea rectorului Lavrei, toate * cărțile au fost tipărite în Lavra Pechersk de la Kiev *. ') Uchen, note II otd. ak. nauk, Prinț. II, numărul 1, p. 77-160.

temându-se de reproș că lipsesc în narațiunea sa imaginile atractive create adesea de imaginația capricioasă și sentimentală a posterității. Nu este greu de ghicit că în secolul al XVIII-lea, în ghidul istoriei Rusiei, se interpretează și se dovedește cât de glorioși erau slavii, ce fapte mari au făcut, ce conducători buni au avut, cum s-au înșelat reciproc, s-au tăiat. între ei, etc.
M. Evgenii spune că Sinopsisul, înainte de publicarea scurtului cronicar Lomonosov, era singurul manual pentru studiul istoriei Rusiei. S-ar putea presupune atunci că Sinopsisul, de la apariția operei lui Lomonosov, și-a pierdut sensul anterior, dar o astfel de presupunere ar fi nedreaptă: deja Sopikov a numărat opt ediții ale Sinopsisului în Sfântul doi sub Petru. În plus, chiar și după publicarea lucrării lui Sopikov, ei au continuat să publice Sinopsis: S-a întâmplat să-l văd pe acesta mai târziu cu desemnarea 1836. Rezumatul în scrisori civile a fost tipărit constant la Sankt Petersburg la Academia noastră de Științe.
Două ediții ale Sinopsisului sunt cunoscute sub Petru, dar din aceasta încă nu rezultă că suveranul a văzut în acest manual un câine plus ultra de perfecțiune. Din ordinul țarului, Musin-Pușkin i-a scris, la 1 și 26 octombrie 1708, lui Polikarpov, pentru ca acesta să înceapă să scrie istoria Rusiei de la începutul domniei Marelui Duce Nasil Ivanovici până în prezent: pentru eșantion, este i sa ordonat în primul rând să descrie cinci ani în două ediții — scurte și lungi. În 1712, reamintirile lui Musin Pușkin lui Polikarpov au continuat. Așa că primul a confirmat, „cu mare dorință, maiestatea regală a ordonat să vă scrie despre asta”, sau: „pentru că maiestatea sa regală vrea să cunoască istoria statului rus și trebuie să lucrați mai întâi la

aceasta, și nu despre începutul lumii și despre alte state, pentru că sunt multe scrise (de aici se vede că Petru cel Mare nu avea nevoie de genealogia slavilor din latera și de scrisoarea pergamentată a lui Alexandru cel Mare). Și din acest motiv, trebuie să alegi cu sârguință dintre cronicarii ruși și să-i aduci de acord. Despre aceasta, ai sârguință, ța imashn să primești îndurare considerabilă; de mânie (desigur, cea regală) Dumnezeu să te salveze! Probabil că în 1715, Polikarpov i-a prezentat țarului o istorie rusă întocmită de el; cel puțin la 2 ianuarie 1716, Musin Pușkin i-a scris scriitorului: „istoria ta rusă., nu a fost foarte plăcută *)”..
Sub Petru cel Mare, au fost adoptate mai multe rezoluții privind colecția de materiale pentru istoria Rusiei. Trebuie să distingă între
') Faptele lui Petru V. Golik, lY, 298, 299; Y, 323; VI, 369.

căsătorii despre selecția sau trimiterea manuscriselor în acest scop din legalizări, în urma cărora așa... „s-au selectat manuscrise și cărți vechi și au fost trimise la sinod, dar în cele pe care le vezi, woÓH să distrugă în general toate lucrările. scrise nu în conformitate cu tipurile de guvernare. Categoria acestora din urmă include decretul din 17 mai 1721, „cărți tipărite cu caracter și timpuriu, de la care au apărut și vor apărea de acum înainte la vânzare, atât în rândul cărților, cât și în case (!), - ar trebui să ducă totul la treburile bisericii și trimiteți-o la ograda tipărită și, în locul lor, dați acelor oameni din tipografie cele nou corectate.” Persoanele care căutau astfel de cărți erau obligate să dea abonamente - „nu vinde atât cărți tipărite, cât și cărți vechi tipărite. și nu-i ține în casele lor. Și de la cine și ce fel de cărți caritabile și tipărite timpurii vor fi luate, trimiteți imediat un raport la Senatul guvernului.
La 13 octombrie 1724 s-a dat un decret asupra manuscriselor în sine: „Cărțile scrise de mână schismatice, contrar evlaviei, dacă cineva are esența, acelor oameni le declară., Strict, fără nicio teamă, și nimeni nu ar avea atât de îndoielnic. și cărți suspecte și un caiet nici pe ascuns, nici pe față, sub nicio formă, au îndrăznit să-l țină sub teama unei execuții crude.
Următoarele două decrete se referă deja la colecția de materiale istorice: la 20 decembrie 1720, s-a prescris guvernatorilor și viceguvernatorilor „în toate mănăstirile, și eparhiile și catedralele, fostele scrisori de laudă și alte scrisori curioase, originale, precum și cărțile istorice scrise de mână și tipărite revizuiesc și rescriu... și trimit acele cărți de recensământ la Senat. 16 februarie 1722: „din toate eparhiile și mănăstirile, unde, după descrieri, curioși, adică ani vechi scrise de mână pe hărți și pe hârtie, cronicari bisericești și civile, seculari, croiografi și alții asemenea lor, că acolo unde așa se dovedește - să-i ducă la Moscova la sinod și să- i noteze pentru știri și să lase acele liste în bibliotecă „... Pentru a îndeplini acest decret, au fost trimiși mesageri speciali de la sinod *).
Din dosarul sinodal pe această temă, ') reiese că foarte puţine eparhii au fost trimise manuscrise: autorităţile au răspuns în cea mai mare parte că nu există nici una în bisericile şi mănăstirile pe care le supravegheau. În 1727, senatul a cerut informații de la sinod, unde sunt manuscrisele adunate? Dicasterul Spiritual a răspuns în aprilie 1730 că conține aproximativ patruzeci
') Câmpuri, după ce au adunat. Wack. VI, M 3784. >) Jbid., vu MM 3693 a 3908. ') 1722 F., M 15.

ka. Din inventar, rezultă că au fost trimise manuscrise pentru cea mai mare parte a conținutului spiritual; au fost mai multe vieți de sfinți, patru cronografi, patru cronicari. Pe care dintre toate aceste materiale au vrut să folosească în 1730 și de ce Senatul a întrebat despre ele, nu se vede din dosar.
În 1722, Petru l-a instruit pe Grigory Skornyakov-Pisarev (despre el mai sus, p. 210, 276) să alcătuiască un fel de cronicar, despre care s-au păstrat doar știrile în raportul lui Pisarev la sinod, din 3 mai a aceluiași an: „ măreția imperială mi-a indicat cu -Căruiește cartea cronicarului și pentru asta, de dragul Sfinției Voastre, vă rog să porunciți să-mi trimiteți un scrib pentru această lucrare, care să scrie ortografia Do-
vorbind despre încercările de a scrie istoria Rusiei la începutul secolului XYIП, este imposibil să tăcem despre baronul Huyssen. A fost lăudat în special de Adam Sellius în „Catalogul scriitorilor”, unde baronului i se atribuie: istoria rusă din 1600 până în 1672, un tratat despre oamenii celebri și învățați ai Rusiei și, în sfârșit, o biografie a lui Petru cel Mare. Nu este suficient: Sellius a vorbit chiar despre hoții lucrărilor științifice ale baronului Huissen: „Regret că mulți oameni îndrăzneți și nerecunoscători au folosit și vor continua să folosească lucrările lui ca și cum ar fi ale lor.”
Lauda lui Sellius la adresa lui Huissen se bazează pe două lucrări: una publicată de Malatesta și în care, din recunoașterea însuși a baronului (sus p. Strălucitele știri despre starea actuală a învățământului în Rusia la începutul secolului al XV-lea sunt scrise cu atât de exagerat încât încă de la primele pagini îți pierzi toată încrederea în autorul scrisorii. În ciuda acestui fapt, au existat oameni care au crezut în cuvântul lui Sully și chiar i-au căutat printre contemporanii lui Huyssen pe hoții lucrărilor sale științifice. Stimate M. Yevgeny a fost dus și de mărturia autorului Catalogului și a făcut presupunerea că în lucrarea conștiincioasă a lui Miller Sammlnng Russischer Geschichte există lucrări de Huissen și că „Experiența lui Miller în cea mai nouă istorie a Rusiei de la 1600”, de același Miller, poate să fi fost scris și de baron. Cunoscând tot ce a scris acesta din urmă, este ușor de observat că singura lui preocupare era să prezinte într-o lumină favorabilă ceea ce a scris; toată erudiția sa istorică s-a limitat la a smulge, pentru noroc și fără nicio verificare, știri de la scriitori străini despre Rusia; în cele din urmă, Huyssen nu s-a trezit nicăieri familiarizat cu sursele rusești și, într-adevăr, habar n-avea despre ele.
') Duo redus 17ѣ2, L 32.

Miller a scris așa? Ov a început să prelucreze istoria rusă tocmai odată cu traducerea Cronicii Nestor și, în același timp, deși a dat dovadă de o cunoaștere imperfectă a limbii slave, cu toate acestea, prin metodele sale de prelucrare a subiectului, a descoperit atât o înțelegere a istoriei, cât și o știință și un tact istoric, care cu siguranță nu se observă la niciunul dintre contemporanii lui Miller, care s-a angajat să scrie istoria Rusiei.
Sellius l-a creditat pe Huyssen cu mai mult decât a făcut în realitate, iar acest lucru este confirmat de propria notă a baronului cu privire la meritele sale: nu există nici măcar un mic articol din el omis și, între timp, nu există niciun cuvânt despre lucrările care i-au fost atribuite de Sellius. . Nota spune doar că țarul l-a instruit pe

Huissen să scrie istoria Rusiei; Din informații suplimentare, reiese că 4Ț0 cuvântul istorie rusă însemna biografia propriu-zisă a lui Petru. Deci, în notă citim: „Când ordinul suveranului i s-a dat lui Huissen pentru descrierea istoriei Rusiei, el a cerut în diferite memoriale să furnizeze mijloacele potrivite pentru acea muncă, plăcere și tot felul de nevoi, și anume: vechi și noi informații din ordine și mănăstiri, anale, de asemenea reviste și picturi cotidiene despre campaniile generalilor și slujitorilor, genealogiile familiilor nobiliare, - De asemenea, i s-a înmânat o descriere geografică a pământurilor și orașelor și altele. - Și pentru asta avea doar picturi murale scurte de zi cu zi despre campaniile majestății sale imperiale... dar nu au urmat mai mult decât atât, ci și din diverse cărți rusești, genealogii, manuscrise istorice, pe care le-a vânat singur, scriind. ceea ce este probabil și lăudabil.cine erau sau știau cu adevărat despre ei, a studiat cu atenție diligență ... Compunând tot ce era necesar, a tradus în diferite limbi, iar traducerea rusă despre viața glorioasă a Majestății Sale Imperiale a fost deja depusă, atât însuși Majestății Sale și Cancelariei de Stat a Afacerilor Externe”. Mai departe, nota spune că în 1723, țarul, la întoarcerea sa din Persia, i-a ordonat lui Huissen de mai multe ori să lucreze la istoria Rusiei, „despre care a venit doar cuprinsul, paragrafele de mâna maiestății sale, pentru a putea fii mai devreme și chiar în timpul vieții suveranului a ajuns la desăvârșire, la care marele împărat s-a demnat să spună cu un cuvânt din inimă: fii om și ca viața ta în fiecare zi este în mâinile lui Dumnezeu”... (Ultimele cuvinte nu au nici o semnificație în manuscris; în autobiografia germană acest loc este scris în așa sens încât regele

Am vrut să văd repede istoria desăvârșită a strămoșilor mei și faptele mele, întrucât, bărbat fiind, puteam muri subit, ca oricare altul). Lucrarea lui Huissen este încă păstrată scrisă de mână în arhiva statului, iar tipărită poate fi citită în „Colecția de note despre istoria lui Petru cel Mare” de Tumansky, partea a III-a și YIП. Weber a făcut o evaluare justă a acestei lucrări: „deși a fost scrisă cu trei ani înainte de aceasta (spus în aprilie 1718) și a pregătit pentru publicare lucrarea baronului Huissen despre faptele lui Petru, demnă de citit, totuși, acest scriitor nu a avut la îndemână materiale suficiente de la oricare dintre rușii prezenti ъ loc , nici de la alte instituții, dar au folosit doar declarații moderne, Mercur istoric și alte știri similare, tipărite. Este de dorit, așadar, ca autorul, înainte de a publica în lumina lucrării sale, să culeagă mai multe informații și să compună astfel ceva complet despre isprăvile regelui *) ”. Un monument al lucrării lui Huyssen asupra jurnalelor, sau, așa cum erau numite atunci, jurnalele lui Petru, erau semnele de pe unele dintre caietele jurnalului, care sunt acum stocate în arhiva principală a Ministerului Afacerilor Externe. Deci, de exemplu, pe jurnalul din 1695 este scris de mâna lui Huyssen: „il faut le commencement de cette année”, sau „il faut la fin de cette enfin”. Aceleaşi note la revista de anul următor c).
S-au păstrat dovezi că Petru cel Mare a avut mare grijă să lase o descriere a faptelor sale ca amintire pentru posteritate. În 1718, țarul a făcut o notă: „să scrie despre război (cu Suedia), cum a fost conceput și despre obiceiuri și cazuri, cum și de către cine a fost făcut”. Shafirov și Prokopovici au scris despre acest subiect: lucrarea primei a fost publicată de două ori în 1717 și 1722 și trebuie să presupunem că cartea a fost considerată deosebit de importantă,

deoarece a treia ediție a fost tipărită în valoare de 20.000 de ekkh, pe care o doreau. pentru a trimite în toate provinciile și orașele. Remarcabilă aici este postfața, scrisă, potrivit domnului Ustryalov, de însuși Petru: scopul concluziei este acela de a dovedi nevoia de a continua războiul cu suedezii, care, după cum se vede din cuvintele țarului însuși, rușilor li s-a părut dureros și în așa măsură, încât au vrut să-l pună capăt chiar și cu prețul unei donații cucerite.
La încheierea Păcii de la Nystadt, Petru și-a alocat zile de muncă — fiecare sâmbătă dimineața era dedicată istoriei războiului. În 1722, nota: „să intre în istorie ce s-a făcut în acest război, ce fel de zemstvo și rutine militare, atât modalități de reglementare, cât și cele spirituale; de asemenea - structura Fortets,
*) Das verind. Russi. 1, 254.
Walking Bjpun 1695 η, id. въ Cod. 18jJ str. U.

porturi, flote de nave și galere și tot felul de fabrici și clădiri din Sankt Petersburg și Kotlin și în alte locuri”™ Cu o lună și jumătate înainte de moartea sa, Petru a notat: ce motiv sau constrângere a fost conceput, pentru exemplu: o armă pentru ceea ce nu au lăsat să treacă, deci despre alte lucruri *) "...
Rodul acestor griji a fost o colecție de știri referitoare la mai multe campanii, bătălii și, în general, ordinele regelui pentru administrare. Toate acestea au fost aranjate în ordine cronologică, scrise sub forma unui raport de listă, fără nicio legătură cu viața poporului și, prin urmare, cu cerințele actuale ale istoriei ca știință, poate servi doar ca material secundar în reprezentare a acelei epoci. Informații despre bătăliile, victoriile și pierderile rușilor în războiul suedez aproape întotdeauna și fără modificări au fost împrumutate în colecție din relații și declarații publicate în momente diferite în anunțul general (ceea ce poate fi văzut din descrierea declarațiilor lui Petru plasate sub fiecare an în a 2-a parte a acestui travaliu). Materialele adunate departe de a îmbrățișa toate evenimentele care au avut loc în timpul domniei lui Petru: multe și, în plus, cele mai nerezolvate pentru contemporani, au fost trecute în tăcere (de exemplu, despre țareviciul Alexei Petrovici, despre opoziția nobililor față de Petru). iar clerul, despre schismatici și reproducerea lor, despre a doua soție rege și mulți alții). În 1774, această colecție a fost publicată la Stockholm în limba franceză, sub titlul „Journal de Pierre le Grand, nouvelle édition avec des notes par un officier suédois”, unde editorul în prefață spune, printre altele, că el, după ce a găsit la Berlin o altă ediție franceză a revistei, a luat-o cu el în Suedia: „Je le communiquai à mes compatriotes et ils trouveront ainsique moi, que le plus souvent l'auteur respectabe decetonvrage n' avoit parlé des faits qu'il rapporte que d „après les détails que les généraux lui envoyoienl, et dans lesquels ils ont presque toujours exagéré leurs succès et diminué leurs pertes: celte différence dans la manière de voir me détermina à faire des notes sur ce journal....”
Oricum ar fi, jurnalul analizat a fost corectat de mai multe ori de către țar, apoi a fost copiat în alb, iar în cele din urmă publicat, la ordinul Ecaterinei a II-a, carte. Shcherbatov sub titlul: „Jurnal sau notă zilnică a lui Petru cel Mare din 1698 chiar înainte de încheierea Tratatului de la Nstadt a)”.

O completare la această lucrare pot fi considerate jurnalele de călătorie ale țarului publicate la Sankt Petersburg în anii 1853-1855, extrase din manuscrisele arhivei Ministerului Afacerilor Externe și
') Istoria domniei lui Petru cel Mare, Ustryalova, I, pp. XXX-XXXII.
') Despre edițiile străine ale revistei II. V. în art. „Pasaje bibliografice” Părinte. Note 1858, M 6.

academia de păianjeni. Fiecare an este tipărit separat cu cuprinsul „Un jurnal de camping” al unui an; în 1853 au fost publicate reviste din 1695 până în 1703; în 1854 - din 1704 până în 1714. în 1855 - din 1715 până în 1735.
Sub Petru cel Mare, în Rusia au fost publicate mai multe traduceri de lucrări istorice, nu numai de scriitori antici, ci și de noi scriitori, care au avut o mare importanță în secolele al XVI-lea și al XV-lea. În ce relație ar putea fi astfel de lucrări în traducere rusă pentru cititorii ruși și cât de mult au adus beneficii pentru succesul în continuare al istoriei în țara noastră, este ușor de înțeles, amintindu-ne în ce condiții și sub influența în ce circumstanțe știința a istoriei dezvoltate în Europa.
În secolele al XVI-lea și al XV-lea Occidentul tocmai începuse să se elibereze de ignoranța și barbaria Evului Mediu. Prejudecata, în consecință intoleranța, prejudecata față de ceilalți, predilecția pentru propria persoană - toate acestea nu puteau decât să aibă o influență asupra istoriei. Reforma era încă viu amintită, vrăjmășia dintre catolici și protestanți nu se potolise, iar fanatismul religios (cel mai dăunător dintre toate fanatismele după cel politic) s-a reflectat în scrierile celor care erau în dușmănie în așa măsură încât, știind la care credința căreia îi aparținea autorul, se poate ghici dinainte cum va descrie el evenimente celebre. De la sfârșitul secolului al XV-lea, se pare că iluminismul începe să prevaleze asupra întunericului în ignoranță, iar acest fenomen s-a reflectat mai ales în lucrările istorice europene ale vremurilor noastre. Celebrele opere ale lui Schlosser, Gervinus, Buckle sunt scrise cu atâta imparțialitate, atât de străine de afecțiunea sentimentală față de propria persoană și de ură față de ceilalți, ridicole în vremea noastră, încât probabil că acești scriitori, dacă ar fi îndrăznit să scrie așa în secolul al XVI-lea și al XVII-lea, ar fi fost persecutați de Inchiziția Catolică și au fost condamnați ca ereticii de la protestanți.
Pe vremuri, protestanții și catolicii, luptându-se neobosit unul împotriva celuilalt pentru dreptul canonic și tradițiile bisericești, au introdus o viziune unilaterală în domeniul cercetării istorice, din care s-a întâmplat ceva ce era necunoscut antic: din sursele citate în scrierile istorice antice. , se pot deduce, indiferent de ideea autorului, rezultate destul de diferite. Protestanții germani, văzând că toate sursele și materialele ecleziastice din primele secole ale creștinismului fuseseră revizuite de catolici, au început să scrie despre acest subiect după propria lor direcție. Ca urmare a acestui fapt, a fost o lucrare uriașă * Centuriae
21

magdeímrgenses (Ecclesiastica historia.... in urbe Magdeburgica 1559-1574), care a servit multă vreme ca arsenal protestant din care se luau arme împotriva catolicilor. Este de la sine înțeles că aceștia, la rândul lor, nu au vrut să rămână în urma protestanților și au vrut să

aibă o istorie proprie care să justifice și să înalțe adepții papalitatei. Primele încercări, însă, nu au avut succes. În cele din urmă, cardinalul Baronin, în cronicile sale bisericești, a apărut cu scopul aparent de a învinge și distruge protestantismul.
Sarcina istoriei înainte de secolul al XVIII-lea a fost să colecteze în mod arbitrar „acte grupate și prezentate în așa fel încât să fie avantajoase pentru o anumită parte. La acea vreme, nu se dezvoltase încă convingerea că istoria ar trebui să fie mentorul omenirii; că este destinat să-i apere pe cei nefericiți și asupriți împotriva violenței și a despotismului; că ar fi un roman sau o colecție de tot felul de gunoaie și zdrențe, dacă nu există respect pentru adevăr și credință sfântă în noblețea și sublimitatea sufletului omenesc în mijlocul stricăciunii și stricăciunii lumii care îl înconjoară. . A fost nevoie de mult timp, de multe eforturi de critică solidă și simț uman, pentru a risipi întunericul aruncat în câmpul istoriei de pedanți și muncitori mediocri, cărora nu li se părea deloc ridicol să studieze viața și aspirațiile umane, corelarea și conectarea evenimentelor din diplome și documente oficiale, medalii și pedigree (Schlosser).
În secolul al XV-lea, în Germania începe să apară gândirea filosofică și, odată cu ea, dorința de adevăr în știință. Un nou „asis al vieții mentale a germanilor” se deschide cu scrierile lui Hugo Gretius și Hobbes. PuffendorF, studiind aceşti scriitori, le-a călcat pe urme. A fost primul care a citit la Heidelberg legile poporului și legea naturală, a fost și primul care a îndrăznit să sublinieze neajunsurile și inconsecvențele sistemului statal al Germaniei contemporan cu el. Sub pseudonimul Siverin de Mozamban, Puff-FendorF a scris faimosul său De statu reipublicae germanicae liber (a fost tradus la noi la începutul secolului al XVIII-lea și păstrat în biblioteca prințului Dimitry Golitsyn, cf. pp. 2 5 6), în care Germania este reprezentată de Statul Federal, ale cărui părți slab coezive constituie doar un întreg accidental. Cartea, așa cum era de așteptat, a făcut mult gălăgie și, nu fără motiv, PuFFendor „până când moartea nu și-a dezvăluit relațiile apropiate cu Mozamban. Adevărul este aproape întotdeauna persecutat la început și astfel, învățăturile lui Poo-Jendorf i-au adus mulți dușmani și necazuri - în ultimii ani ai vieții a trebuit să renunțe la funcția de profesor și a slujit la electorul de Brandenburg. Istoria Puf „en-dorf prezentată din punct de vedere politic și noua „Introducere

la istoria celor mai remarcabile state ”a fost concepută ca un ghid pentru oamenii de stat și ca un manual pentru familiarizarea tinerilor studenți cu istoria Europei. Aici vechea discuție filologică inutilă de rutină este aruncată deoparte și toată atenția este acordată stării interne a statelor, împrejurărilor care au servit drept motive pentru ascensiunea și căderea lor și așa mai departe. Desigur, sunt multe neajunsuri în scrierile istorice ale lui Puffendorff, dar marele său merit constă în viziunea sa și în aplicarea lui la lucrările istorice.
„Introducerea” lui PuffendorF în traducere rusă este primul (cu excepția compilației goale a lui Kopievsky—Introduction to Every History, 1699) în Rusia publicat un ghid de istorie generală. Se numește „Introducere în istoria europeană prin Samuil PuFFeyadorFiy” (Sankt. Petersburg, 1718 și 1724). Petru cel Mare ar fi trebuit să cunoască această lucrare mult mai devreme din ordinul creșterii țareviciului Alexei Petrovici: acesta din urmă a fost obligat să urmeze un curs de istorie europeană asupra acestei lucrări a lui PuffendorF. Țarul, scriind o concluzie la Discursul despre războiul suedez (vezi

mai sus), a considerat că era de datoria lui să-și confirme dovada citând un istoric german: , după cum scrie gloriosul istoric PuFendorF în cartea Introducere în istoria Rusiei. oameni ”(urmează un extras). „Introducere în istorie” a fost tradusă în rusă de Gavriil Buzhnsky din traducerea latină a lui Cramer, deoarece nu cunoștea limba germană. Traducătorul rus a recunoscut în prefață că multe părți din Cramer i se păreau obscure și, prin urmare, nu a tradus întotdeauna în rusă cuvânt cu cuvânt.
„În descrierea monarhiei Papei Romei, pentru a vorbi în prefața lui Bujnski, autorul și-a pus propriul rang și calm, diferit de istorie, dar ca o căutare teologică - este dominația corectă sau greșită? Oare de la Hristos și de la Apostolul Petru măreția, la o asemenea vârstă, măreție, sau s-a răspândit atât de mult prin viclenia și înșelăciunea papilor? și sim similar. În această deloc istorică, ca o căutare teologică, există o succesiune și liniște de cea mai înaltă și, pentru asta, puțin ascunsă „... În continuare, s-a făcut o rezervă că toate părerile religioase ale autorului au fost lăsate. inviolabil în traducere: „de dragul ei, dar nu anulând autorii! cuvinte, gândiți-vă la cartea mi (adică, Buzhinsky) inniya pentru dvs. și atribuiți-o constituției dumneavoastră. Oricum, chiar dacă există o oarecare dezacord, acolo se declară pe briza „...
Se pare că un asemenea respect pentru inviolabilitatea ideilor celebrului scriitor a fost arătat în traducerea rusă sub pensie Biblioteca „Runivers”

prin influenţa regelui însuşi. Cel puțin, o astfel de anecdotă despre traducerea acestei cărți a fost păstrată: în 1714, Gavriil Buzhinsky i-a prezentat lui Petru traducerea sa și țarul a început imediat să o răsfoiască cu intenția evidentă de a găsi un loc acolo. Negăsind-o, suveranul s-a întors supărat către traducător: „Prostule, ce ți-am ordonat să faci cu această carte?” — Traduceți, a răspuns el. Puffendorf despre ruși, nu în întregime măgulitor pentru mândria națională. „Du-te imediat.” a adăugat Peter, și fă-o, ți-am comandat, și traduce cartea peste tot, așa cum este în original.
Într-adevăr, traducerea „Introducerii în istorie” a fost tipărită sub Petru de două ori fără omisiuni și iată locul pe care lui Bujinski i-a fost incomod să îl traducă: mai jos, rușii sunt atât de organizați și politici, ca și alte popoare europene. În scris, ei sunt doar nepricepuți, de parcă în scris și citind cărți cred în perfecțiunea predării. Mai mult decât atât, preoții înșiși sunt atât de nepoliticoși și nu participă la nicio învățătură, de parcă ar citi doar unul și al doilea capitol al dumnezeieștii Scripturi, sau ar ști să interpreteze Evanghelia, dar nu știu nimic mai mult. Esența este rușinoase și necumpătate, oameni feroce și însetați de sânge, în lucruri prospere, fără ordine și mândrie de nesuportat urcă; în lucrurile opuse ale minţii depuse şi smerite. Amândoi se gândesc foarte bine la ei înșiși, aroganța lor este mai mică cu toată lumea, deși poate fi satisfăcută cu mare evlavie. Pentru tribil și cămătărie, adunate cu viclenie, niciun alt popor nu este mai convenabil să mănânce. Oamenii sclavi se smeresc în mod sclav și le place să se abțină de la a se supune cruzimii puterii și ca și cum toate jocurile din lupte și răni vor avea loc cu ei, așa că bice și bici pe care le folosesc adesea 1) "...
În publicația „Introducere în istorie”, trad. Boris Volkov, 1767-1777, acest loc nu este eliberat, dar se adaugă o notă că acum rușii nu sunt la fel cum i-a descris Puffindorf. O asemenea concesie orgoliului

nostru național a fost făcută însă nu de traducător, ci de editorii germani de mai târziu ai operei lui Puff-Fendorf * *).
Nu se știe din ce motive, doar sub împărăteasa Anna, la 25 iulie 1738, s-a ordonat să se ia de la persoane private Petrovsky
') Introducere în istorie, Sankt Petersburg. 1718, p. 407, 408.
) 0 proprietate literară, P. Kalmykova în Akt* SPb. Universitatea din 1851, p. 110-112.

publicații ale traducerii Vmdeaiya în istorie; sub Elisabeta, la 17 noiembrie 1743, cartea a fost din nou permisă să fie vândută și păstrată în case.
În 1719, abrevierea Annales ecclesiastici Barony, tradusă încă din secolul al XVII-lea, a fost tipărită la Moscova sub titlul „Acte bisericești și civile”. Am spus deja mai sus despre semnificația acestei lucrări, al cărei autor s-a bucurat de o mare faimă. În dicționarele lui Bayle și Morerne se găsesc detalii despre disputele dintre apărătorii și adversarii savantului cardinal. Este curios că al unsprezecelea volum al acestor cronici a fost interzis într-un stat preponderent catolic, și anume în Spania: acolo era vorba despre însuşirea nedreaptă a Siciliei de către guvernul spaniol. Baronul este cunoscut și ca autor al știrilor despre evenimentele din istoria Rusiei: a scris despre originea rușilor (de Rulhenorum origine) și despre ambasada unor clerici ruși la Roma după Catedrala din Brest, în 1594, care a fost tradus cam în aceeași perioadă despre latină în franceză și publicat la Paris în 1599 2).
Atât listele scrise de mână, cât și ediția tipărită a Analelor au fost traduse în Rusia dintr-o abreviere făcută de iezuitul polonez Skargo, care ocupă un loc onorabil în istoria shteraturei poloneze din secolele XVI-XV (născut în 1536 f 1612), și, de asemenea, ar trebui să se epuizeze în istoria bisericii noastre, ca autor al diferitelor lucrări polemice îndreptate împotriva confesiunii spirituale grecești din sudul Rusiei. Din cele șapte volume din Analele Baroniei, Skarga a făcut mai întâi un extras pentru el, care apoi a căzut în mâinile primatului Stanislav Kornkovsky, iar acesta, convins de utilitatea operei lui Skarga, a început să-i ceară cu seriozitate acestuia din urmă să traducă extrage în poloneză, împreună cu restul lucrării lui Bar. oniya, și să publice o astfel de lucrare în lumină. Skarga a tradus încă trei volume și, după ce le-a adunat pe toate în zece cărți, a tipărit Cronicile Bisericii într-un singur volum. Contemporanii au considerat că lucrarea lui Skarga era frumoasă; Baronia însuși, într-un mesaj special, a aprobat-o, iar un prelat polonez a asigurat chiar că cine vrea să fie istoric trebuie să citească lucrările lui Skarga.
În prefața traducerii în limba rusă, se vorbește mai întâi despre utilitatea istoriei în general, deoarece contribuie în principal la extinderea cercului cunoașterii, iar apoi mărturiile Sf. o scripturie care comandă studiul destinelor vremurilor trecute. Mai departe, se fac câteva observații asupra traducerii și asupra predilecției lui Baronius în istoria sa față de papalitate. „Drazi într-adevăr, se spune în
') cuvinte. spirit. scris 1, 80.
') Retipărit în 1856: Discours de l'origine des ru->iens et de leur miraculeuse conversion, par le cardinal Baronius-, traduit en irançais par Marc Lescarbot.

prefațele, vechi de treizeci de ani, și lucrările Baroniei I sunt de mare folos bisericii, dar mai bine ar fi, dacă el însuși n-ar diminua prețurile prin marea lui râvnă pentru tigaie, sist, dacă ar fi un singur lucru. , ceea ce este caracteristic unui bun cronicar, a privit adevărul, exprimat conform cronicilor, și nu mai mult pentru cinstea bisericii romane și pentru părinte, ci de dragul cărții a întocmit aceasta sub numele de cronica, iar în lucrul în sine, protecția papei a fost aranjată de el, uitând parcă de titlul istoric, în multe locuri și-a arătat intenția „...
În traducerea rusă s-au exclus multe lucruri care nu erau în concordanță cu învățăturile Bisericii Ortodoxe; mai mult, pe alocuri sunt puse obiecții, iar uneori se observă doar că așa și o părere aparține Baroniei.
În încheierea prefeței - un îndemn către cititorul rus, pentru ca acesta să nu fie tentat de filozofiile neortodoxe cuprinse în Fapte, ci să adere mai ales la adevăr. În traducere tipărită, sunt publicate numerele sărbătorii sfinților, deoarece minologii ruși nu sunt de acord cu martirologiile romane. Sunt excluse și poveștile despre câțiva ani, deoarece nu reprezintă nimic curios. În cele din urmă, „multe zicale despre locuri, și cărți, și lucruri, și altele, de exemplu. cârtițe, adriani, peri arhon, codex, pallii, investitură, „evdas și altele, astfel de lucruri nu sunt amintite aici, de parcă în alte limbi, esența este mai cunoscută din uzul chinezesc decât din traducere. Și dacă cineva i-ar fi condus, atunci cititorul ar fi fost mai ignorant, de parcă ar fi creat-o, chiar dacă Mesopotamia s-ar fi schimbat în mezhdorichie, Dekapolis, un oraș, numit zece orașe.
În 1724, în presa noastră a apărut un nou ghid de istorie generală - aceasta este lucrarea episcopului protestant Strateman de Osnabrück, Theatrum historicum, sub titlul „Tronul de teatru sau rușinea istoriei”.
Dacă lucrarea anterioară a suferit de o predilecție pentru papalitate, atunci teatrul, ca și cum ar fi fost tradus intenționat în țara noastră pentru a contrasta cu opera lui Baronius, se distinge printr-o ură specială față de catolicism și reprezentanții săi. Strateman, vorbind despre papi, nu numai că nu a găsit nimic demn de laudă în niciunul dintre ei, ci, dimpotrivă, a încercat să plaseze numai astfel de știri care erau nefavorabile pontifilor romani. Pentru aceasta, autorul a admirat cu siguranță Reforma.
În general, traducerea unui astfel de eseu tipărită în limba rusă
') Acesta din urmă este confirmat de cărțile noastre vechi de alfabet, unde exact ești: „Hazor este un inter-domeniu, chiar și Mesopotamia se va numi. Dar această interdorehie în țări este esența caldeenilor, deși Domnul i s-a arătat lui Avraam, zicând: vedem pe un milion că... Decapolis este un oraș zece. În unele cărți bisericești, publicate. în MoaM până în secolul XY1I, de fapt, există traduceri similare proprii la.

curios de momentul și împrejurările în care a apărut. După Petru, această carte a suferit aceeași soartă pe care a avut-o opera lui Huffendorea: prin decretul Elisabetei, la 27 martie 1749, teatrul a fost interzis, deoarece au fost traduși în ea fără omisiuni (Buzhinsky, probabil speriat de incidentul relatat mai sus). , nu a îndrăznit altă dată să schimbe în traducerea originalului) Opinii luterane, bufnii împotriva catolicilor și chiar a unor părinți ai bisericii '). Cartea s-a poruncit să fie luată și trimisă la mănăstirea Alexandronevsky;

totuși, Theatron poate fi acum obținut de la librarii noștri second-hand mult mai ușor decât alte publicații petrine, deși nu fac obiectul interdicției.
Prefața teatrului și dedicația lui lui Petru și Ecaterina au fost semnate de traducătorul Gavriil Buzhnsky „cu cei care au lucrat cu el" și atrag atenția asupra lor cu toleranță față de adepții altor confesiuni creștine, care sunt deja numiți creștini, în timp ce în vechiul Inu, toți erau numiți indiferent eretici, apoi apostați.
Dedicația explică motivele care i-au determinat pe traducători să-și prezinte lucrarea lui Petru și Ecaterinei și vede și viziunea istoriei în acea vreme: „toate învățăturile sunt spirituale și civile, în ele, cu grija meticuloasă a Majestății Voastre Imperiale, copilăria este antrenată, esența se bazează pe cunoașterea istorică, de dragul acesta fondatorul și se potrivește unui arhitect, dar această istorie omniprezentă va fi rescrisă. Mai jos degeaba râurile, parcă pe această bază se întemeiază toate învățăturile, chiar dacă nu se știe că înainte de aceasta, făcând aceasta, această tinerețe este, spune Cicero, elocvența părintelui roman în coriandru despre istoria civilă. Dacă cineva cere cunoștințe teologice, toată teologia creștină va fi găsită în istorie. Ce altceva sunt tăblițele Vechiului și Noului Testament, dacă nu în cea mai mare parte a istoriei? Fie că cineva ascultă învățături filozofice sau fizice și ce va fi în timp, chiar dacă nu cunoaște povestea despre animale și poțiuni, despre natura și utilizarea lor " etc.
În prefața pentru cititorul dornic, în primul rând, ca de obicei, se afirmă utilitatea istoriei, iar în confirmare, sunt date dovezi din scrierile lui Grigorie teologul, Ioan cel de Aur „ustago, Vasile cel Mare și apoi Cicero. .
„Istoria civilă, potrivit lui Buzhinokago, studii despre popoare și începuturile lor, despre populații și strămutări, despre fapte din timpul războiului și păcii, despre chipurile și virtuțile și viciile lor, despre monarhii și starea și căderea lor, despre regatele iyah și începuturile lor și
*) Cuvinte, gândire, cânta. 1, 80.

sfârșituri, despre societăți și creștere și suprimare, precum și cu credința și zeii păgânilor, despre vremurile în care eu sunt conducător în vremea aceasta și despre altele asemenea.
Mai departe, se spune de ce a fost aleasă pentru traducere opera lui Strateman: „Plutește incomod este oceanul istoriei, sub toate cărțile, abundența poate avea: asta, dacă vrei să ajuți sărăcia, centuratorii Magdeburgului, dar o sută de ani. din PX, o istorie de șaisprezece capitole, deci secole a fost , dar aceasta este în marea epocă a cărții. Și la urma urmei, ea a făcut acest lucru deja după ce s-a despărțit de biserica romană, din acest motiv, de dragul multora, chiar și până atunci greșelile, planurile și aroganța papei erau ascunse de sânge, pentru ca toată lumea să-l vadă pe nroizdadosha. Baroniusul, cel puțin pentru a acoperi, a scris cele mai mari cărți ale sale timp de douăsprezece secole împotriva lor, chiar dacă au fost prescurtate prin Skarga iezuitului, dar peste tot papa este în război, rușinea și dezonoarea îl acoperă, dar eu mă străduiesc să extind stăpânirea. Același lucru a înțeles lucrarea acestei cărți mici, ca și cum ar fi avut creatorul credinței protestante, atât în cuvinte moderate, cât și ca și cum blândele povești omniprezente nevăzute până acum. Dar pentru noi, dacă ar fi posibil să culegem o astfel de istorie, ea nu ar

conține altceva decât contrariul, dar obstacolul este privarea de vi-
liotică, lipsa de latină, cărți grecești și sărăcia și ignoranța.
În spatele ei, există indicii ale acelor pnsaii-lei ruși moderni, care,
reluând lucrările altora, le-au dat drept ale lor. Cel mai adesea,
aceste împrumuturi au fost făcute de la autori latini, ceea ce, după
cum se știe, este vizibil în lucrările unor celebrități precum Stean
Yavorsky. „Să anticipăm această carte”, continuă Bujnski, de parcă ar
fi fost compusă din autorul însuși, dar nu există nimic altceva care să
nu adauge sau să scadă nimic, dar nu este așa, vom găsi lucrări
extraterestre (ca și cum ar face mulți oameni) să ne însușim și slava
străină (ce este păcat împotriva osmiei și a poruncii a zecea a lui
Dumnezeu) pentru a slăvi și a fi bine purtati; dar mai jos de la
preconducătorii romani, pentru că în ei pretutindeni se luptă împotriva
bisericii grecești și a patriarhilor, se înălță proprii lor papi, din
care cărți reproduc, că mulți dintre ei sunt mai cinstiți, adunarea
Romei. iar capul lor necinstit cu mari laude. În această Rușine ,
cititorul vede cu adevărat cum este viața papei și, după ce a înțeles
dacă ei sunt ceea ce sunt binevoitorii și războinicii lor înaintea
lumii neînvățate cu cuvinte, înaintea scrierilor învățate pe care le
slăvește.
Pe ultima pagină a prefeței, traducătorul a considerat că este necesar
să facă câteva note despre citirea cărților străine de către creștinii
ortodocși:

citit. Acest obicei este de lăudat, dar cu raționament, imamii sunt
plini de mărturii ale sfinților părinți și nu numai în cărțile
creștine, ci și păgâne, poruncesc să învețe să citească, dar parcă sunt
atrași de un temperament rău și ei își învață elevii, întorcându-ți
ochii porunc.” După citate din Vasile Uriașul, Ioan Damaschinul, Ap.
Pavel, se spune: „și chiar ei vorbesc despre asta, nu-i așa că toți
părinții, marii luminari, Vasile cel Mare, Hrisostom, Nazianzen,
Atanasia, Chiril și alte nenumărate verbe, se cuvine să a intelege.
Dacă numai de ani de zile există cărți de cinste păgână, și din ele ce
este de folos să alegem, care nu este cinstea autorilor creștini, și
chiar a celor care sunt înțelepți cu noi, ci cu același raționament și
chiar dacă este contrar. la esența doctrinei sănătoase, vom lăsa asta
sau, mai mult, de dragul ei, dar mai departe vom învăța să le
răspundem....
Sub Petru cel Mare a fost publicată și o traducere a operei lui Maurus
Orbinn, publicată în italiană în 1601: „II regno de gli Slavi”.
Traducătorul acestei cărți este discutat mai sus la paginile 252-255.
În ceea ce privește opera lui Orbinn, meritul ei poate fi judecat după
faptul că el, purtat de cercetările sale asupra slavilor, i-a văzut în
aproape toate statele Europei, Asiei și Africii, astfel încât, potrivit
lui Orbinn, se dovedește că și-au întemeiat stăpânirea în Spania, au
cucerit Italia, Franța și Anglia. Orbinn începe istoria slavilor nu mai
târziu de vremea strămoșului Noe; Iamt, care a fost destinat de tatăl
său să devină războinic și rege, este progenitorul slavilor, care s-au
stabilit pentru prima dată în Scandinavia, iar cu 1460 (!) Cu ani
înainte de PX au plecat de acolo sub numele de goți etc., toate in
acelasi fel. Apoi, și sciții din Curtius sunt transformați pozitiv în
slavi, discutând cu Alexandru cel Mare; Terenul Boemia sau Ceh este
produs în linie dreaptă din Cehia. Există și un capitol special: slavii
ruși, sau moscoviții. Aici se povestește strămoșii noștri chiar din
vremea lui Mithridate; cine vrea să cunoască detaliile istoriei Rusiei,

el, la sfatul lui Orbinn, ar trebui să citească „în cărțile lui Ieremia Rusul, Sigismund Herberstein, Francysh Bnzii din Bergama și Krakovyta, care le-a descris cu expertiză pe cele două Sarmația" „La fel există un capitol: „Despre amazoanele sexului feminin, glorioși războinici slavi. Cel mai mult se spune despre slavii din Dalmația și Iliria, ca fiind mai celebri sau mai interesanți pentru autor. Orbinn, ca catolic, a afirmat că Chiril, Iluminatorul slavilor, a fost sfințit ca episcop de către Papa Adrian al III-lea, iar Metodie, fratele lui Chiril, a stat la Roma. Ediția rusă conține o obiecție la această opinie, scrisă de Theophanes Prokopovich cu citări la scrierile lui Kedri-

on, Curopalate, Zonara, Barony, Nestor, Dlugoshd, Wenceslas, cronicarul ceh, Blioduoa, Sabellenkuoa si Kromer.
Din scrierile anticilor, scriitorul a publicat sub Petru în traducere rusă lucrarea lui Quintus Curtius și modificarea franceză din Iulius Caesar. Lucrarea primului „De Rebus gestis Alexandri Magni Libri", în transformarea rusă „Cartea lui Quantum Kurtziya despre sifon, Alexander Velikago, țarul macedonean" a rezistat multor publicații și, în toată folosirea ei, a fost obligată să apară în țara noastră. , la început koy care a fost folosit de toate popoarele din Europa. Pe vremuri, când era vorba de Quintus Curtius, le plăcea să-și amintească anecdota despre cum regele napolitan Alphonse I s-a alinat de o boală gravă numai pentru că a ascultat povestea lui Curtius despre Alexandru citită lui timp de trei zile într-un rând.
Se știe că această poveste trebuia să fie compusă din zece cărți, dar dintre acestea primele două s-au pierdut. În locul nostru, în locul acestor cărți, la început a fost plasat „O scurtă poveste despre Alexandru cel Mare de la istoricul bisericesc Kedrin". Lucrările acestuia din urmă apar în manuscrisele dumneavoastră mult mai devreme de secolul al XV-lea.
În ceea ce privește traducerea notelor lui Iulius Caesar: „O scurtă descriere a războaielor din cărțile Cezarilor", atunci este vorba mai mult de tactică și artă militară, și nu de istorie. Cu toate acestea, în 1723, a existat un ordin de la Petru cel Mare de a traduce din latină și olandeză „Iulius Caesar descriptiv", dar acest lucru nu a fost îndeplinit, probabil din cauza morții regelui.
Printre publicațiile istorice traduse ar trebui să se includă și „Istoria ordinalelor sau gradelor militare", 1710, unde, însă, textul este o chestiune secundară, în prim plan aflându-se gravuri înfățișând haine și arme ale diferitelor frății cavalerești. Cartea a fost publicată pentru prima dată în Olanda în franceză și olandeză de către Schonebeck, care apoi, la invitația lui Peter, a trăit și a gravat în Rusia. Dorința lui Schkhonebek însuși de a-și face cunoscută cartea în Rusia, sau dorința țarului de a răspândi conceptul de cavalerism în rândul cititorilor ruși, a fost motivul apariției acestei cărți tipărite la noi, acum e greu de decis: asupra titlului pagina traducerii există fraza obișnuită că cartea a fost tipărită de „comandă majestate regală"; dedicația lui Petru, care este plasată în ediția de la Amsterdam, a rămas netradusă în limba rusă.

II.
Traducători ruși de lucrări geografice în secolul al XVII-lea. Descrierea în limba rusă a Chinei — SnaFaria. Geografie tipărită sub Petru cel Mare. Grijile lui legate de compilarea și de a nu citi hărți.

Influența Academiei Frayacua Fly asupra unei părți a cercetării din diferite regiuni ale Rusiei. Primul studiu științific al Siberiei de către dr. Moeoeryashndt.
Dintre lucrările geografice antice în limba rusă, trebuie amintită în primul rând traducerea operei scriitorului grec din secolul al VI-lea Kozma Iidnkoplov (Soashaa ladlcopleuata): și evlavios și pretutindeni glorios kgr Kozma ')·. Această lucrare ne apare în greșeli de ortografie din secolul al XV-lea, scrisă în spirit volemic și constă în extrase lungi și citate continue din Vechiul și Noul Testament pentru a confirma părerea autorului despre înfățișarea pământului, a corpurilor cerești etc. Ultimul capitolul este dedicat descrierilor fabuloase ale animalelor rare.
„Nu este bine, spune evlaviosul grec Cosma, să devii creștini și scrieri divine în nici un fel gândind, neglijând și preobyadyashche, după filozoful exterior convertindu-se rotund la imaginea imaginarului ceresc, din curenții solari și lunari pe care îl înșelăm. ..^ Înainte de toate, rekshyam și pentru cei care sunt lingușiți, există prima tinichea, de parcă nu este puternic să devină un creștin care vrea să fie în ascultare de înșelăciunile exterioare, altele decât scriptura divină, crezând, căci dacă cineva se bucură de expunerea expoziției lui Elin cu clădirea, toată înțelepciunea adevărată nu este măgulitoare. .-
În plus, Cosma a susținut în mod naiv că pământul este patruunghiular, că cerul, sub formă de semicerc, este atașat de marginile sale și că, în cele din urmă, există un ocean în jurul pământului.
În secolul al XVII-lea, însă, în Rusia, ei nu se mai puteau mulțumi cu dezvăluirile mistice ale unui grec înapoiat, așa cum demonstrează o serie de traduceri ale diferitelor cosmografii, ale căror originale au apărut în statele vest-europene.
*) Vurukhopvsakh Tsarsky va produce Kovma în rusă. traducere (M 210) mrv-shkamo η 1495; la 11. bvbl. i, 220) aceeasi lista cu prima contributie in InlOl an. În noul rutaovekkh embrazhenie al autorului în rvsukhzh (vopsea * mn) dragoste pierderea vieții în Rusia. Aici zhvvoivsets apoi imitat vlv copiat din vimatshsky iodlmivkh. (Începutul prefeței: <NЊцЖ ubo .... text: „Început mintea...) ....

Se știe că odată cu apariția hărților geografice ale lui Gerard Mercator, la sfârșitul secolului al XVI-lea, începe de fapt o nouă eră pentru Geografia ca știință. Oamenii de știință ruși din secolul al XV-lea cunoșteau lucrările lui Mercator, dar din moment ce arta gravurii nu era larg răspândită în țara noastră și, prin urmare, principalele merite ale părintelui geografiei moderne au rămas neapreciate pentru cititorii ruși care nu cunoșteau limbi străine. La sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XV-lea, Gertrdi Mereatoris Atlas, sive somdofivae meditationis de fabrica mundi et fabricați figura a fost tipărit în mod repetat pe al IX-lea. Aici, hărțile, din nou îmbunătățite conform sistemului Mercator, au avut o importanță primordială, în timp ce textul a fost o chestiune de importanță secundară.
Acesta din urmă a fost tradus la noi, doar în formă prescurtată, sau fragmentar, și se găsește în diverse colecții ale secolului al XV-lea).
În traducerea rusă din original nu au fost incluse următoarele: dedicarea atlasului, învierea lui Mercator și introducerea în nouăsprezece capitole, care vorbește despre crearea lumii și despre cele șapte zile ale creației. Articolul Orbia terree üpus a fost tradus în formă prescurtată. Textul tradus este format din 230 de capitole.

Într-un pasaj nF'Merkaggor *), 16ED, în capitolul despre Porci „pe alocuri híT marginile făceau note moderne de la scrib; așa, de exemplu, în textul citim despre ruși: nu; ei nu au o învățătură livrescă grozavă - ei învață după cel mai simplu obicei .... pe partea i se atribuie: „Iată, și ciudata noastră ignoranță nu este lăudată!” Sau: „Viața femeilor acolo este săracă și nevoiașă: toată lumea trăiește închisă în case și cine trăiește deschis, nu are o soție bună și cinstită”. În margini: „Uite, și acest lucru nu este lăudat de temperament”. Sau: „Oamenii sunt înșelători și vicleni: iubesc mai mult captivitatea și țin oamenii în robie; nu au încredere unul în altul și toți sunt numiți iobagii Marelui Duce”. Pe teren: "O, neam rusesc, vezi din asta si tu din tarile laudelor!"
Există copii ale aceleiași traduceri a Cosmographia, dar cu excepția descrierii unor mici posesiuni din Europa și adăugarea unei introduceri și postfață, care sunt în mod evident compuse din rusă. Aceste două articole au fost foarte populare printre vechii noștri cărturari și le întâlnim separat în multe
') În Pub. bavetă. două exemplare ale traducerii complete: unul - F, IV, 137 - a fost vândut la 20 septembrie 1691 de Grigori Talițki, cunoscut pentru războiul său tragic, ca copist de cărți ispravnicului Vlasov; altul sub M 1693, în R, la capăt, lipsesc mai multe foi; traducere greșită atribuită lui Slava-vetsky. În ambele iach. prefață: „Pentru orice rău, text: Multe corecte, multe-rezonabile”. În aceleaşi manuscrise incomplete: F, IV, 118; aici numai unele dintre statele ebraice sunt descrise după furie; Q, IV, 53 - închei cu o descriere a regatului oracolului; manuscrisul a fost scris la 7 noiembrie 1084; titlul este în Tolstoi. Il, 479; O, XVП- 38-cl. 393 este același cu cel precedent. În ambele liste, numele lui Mercator este menționat de mai multe ori în text.
În manuscrisul lui P. bibl.—Q, IV, 53.

colecții gsh r). Prefața începe, așa cum este obiceiul cărturarilor noștri, cu un discurs împodobit despre diverse științe. Mai departe: „aceeași carte de cosmografie (geografie) a fost compilată din ani minunați, dacă există o descriere a acestei lumi a țărilor celor trei părți ale fiilor lui Noev: Sem, Ham și Jaeeth, ca și văzătorul lui Dumnezeu Moise. scrie în cartea lui de pace, ariciul este în Geneza.... După aceasta sunt o mulțime de oameni care au fost în mult timp, nu în vremuri de lungă durată, filozofii latini au frecat în apus, mare-oceanul hemosturilor lungi sunt diferite: sunt aglomerate și bogate, dar insulele insulelor cu numele de America... În statele occidentale, se observă uneori că au uitat credința evlavioasă primită de la Sf. un apostol și un părinte și a trecut „în credința rea a Papezhului și Lu-Torsk”. Despre Rusia cu laude: „mănăstirile și bisericile din orașul splendorii verzi sunt pictate cu o clădire minunată și cu kambani buni, dacă sunt clopote - și în toată Europa sunt ca acel pământ de acolo. Bărbații sunt drăguți în haine și îmbrăcăminte, dar morala lor este destul de demnă... (vezi p. 344 de mai jos).
Din traduceri ale unor cosmografii ale unor autori necunoscuți în manuscrisele rusești din secolul al XV-lea, am citit: „Cartea numită Cosmografie, dimensiunea și pictura întregului pământ împotriva slopnevului și bannere în cercurile cerești *)”. Traducerea pare să fi fost făcută din poloneză. La începutul descrierii, există o indicație a timpului în care a fost compilată această cosmografie: „părți din ruși dețin Ucraina: prima parte este deținută de țarul nostru, suveran al

Moscovei; a doua parte este lituaniană; a treia parte - țara natală poloneză și Podlaskie - iar în vara anului 7088 (1380) Lituania și Polonia sunt deținute de un singur rege Stofyan din Botur, principe de Sevengrad e). În capitolul 26 al descrierii Asiei întâlnim: „Nu am găsit-o nicăieri: în capul cărții este scris, în cuvintele Sf. Tâlcuirea lui Teodor a unui arici din Palea, parcă în propovăduirea ascultării apostolice de cuvântul lui Dumnezeu, și ea a crezut și a botezat limbile, dar nu toate, ci doar 51 la număr, iar restul celor nebotezați 21; dintre toate limbile de pe pământ 72 „...
Descrierea Europei începe astfel: „A treia parte a lumii Europa zace în noaptea nopții, se spune de la fecioara Europei, fiica regelui Agiron.
*) În mâini. P. bibl. F, IV, 132 ŋ 137, în 72 de capitole; jap. prefață: „Pskov este ziditorul lui Dumnezeu"; text: „Prima parte a lumii"; postfață: „Cine este viclean". Ibid: incomplet, cu o inscripție incorectă cea mai nouă, care a fost tradusă în 1709 de Sylvester, Mitropolitul de Smolensk, începe cu o descriere a Noii Spanie (Shpapya nou, american) IV, F, 112; în mână sub MM 1694, 1695 și 1696 în 4 *; Q, GV, 27 cu o notă că a fost scrisă în 1711. În cele din urmă, prefața și postfața au fost publicate în Cartea provizorie a 1S53, km. 16, art. 1-14.
') Rko. P. biblil.-F, IV, 138; Start; „Pământul este printre cercuri". Descrierea merge spre Asia (Asia prima): 26 cap.; Africa – cap. 4 N Europa—45.
Că am avut un fel de „Cosmografie a secolului al XVI-lea tradusă" este dovedit de un inventar al arhivei țarului din 1575-1565, unde se pare că în caseta 217, de altfel, erau stocate „o traducere din cronicarul polonez și o traducere din Cosmografie" cu nota: „dată suveranului". Acte de arh. ek în continuare. I, 353.

nuc. Și acolo era acea fecioară Evrovya de o frumusețe de nedescris și, mergând pe malul mării, se juca cu fetele, iar regele Iovnsh, văzându-i frumusețea, nu putea veni la ea. Iar Iovish s-a transformat într-un bou minunat și a început să meargă între fiare; acea fecioară Europa s-a apropiat de vite, și acel bou a învățat să meargă în jurul ei și, purtând un bou roșu, a călcat pe un bou și a mers liber cu ea la vysp (wyspa - poloneză: insula) melyany, unde acum ei sunați-o pe Candia „...
Statele sunt descrise pe scurt în această cosmografie (cele europene încep cu Grecia): se vorbește despre originea fiecărui popor, apoi granițele, o listă de râuri și orașe cu note în gen: „Paris este un loc mare și bogat, iar in fata acelui oras se afla un rau celebru, poreclit Sekuana; moot-urile de pe el sunt de piatră; cetatea regală de deasupra râului este roșie și puternică; ziduri de piatră în apropierea așezării"... Mai multe capitole sunt consacrate Rusiei, unde se explică de ce locuitorii ei sunt numiți ruși și moscoviți; mai departe, istoria Rusiei, pe scurt odata cu aparitia celor trei frati varangi la Novgorod, se incheie cu vestea ca Marele Duce Vasily Ivanovici a murit in 7015 (1507). Descrierea geografică a Rusiei constă într-o scurtă descriere și o listă a orașelor rusești, printre care sunt denumite minorul d).
„Cosmografia, cu alte cuvinte, descrierea la nivel mondial a pământurilor într-o singură ședere și semnificație în cercurile raiului *)". Prima pagină a acestei traduceri este aceeași cu cea anterioară, în care există doar mai multe Polonisme; după aceea, orice altceva,

atât în introducere, cât și în text, nu are nimic în comun unul cu celălalt.
La început sunt conturate pe scurt conceptele de geografie, iar apoi după cuvintele: „această descriere a pământului și a mării, și a molidului în care țările au obiceiuri și câte lacuri și râuri în care pământuri, și că în care afirmă tot felul de pământuri, din cărțile memoriale antice au fost scrise de scriitori înțelepți din vechime” - urmează o descriere generală a Europei, Asiei, Africii și Americii. Despre acesta din urmă se notează: „despre ce pământuri și pământuri se poate citi, cine vrea să știe desființarea pământească, de la Levius, Apoliius, Petruoa Mertyrus, Makoimite, Enus TransiFalus, care scriu despre ea în latină. Și despre asta este posibil să inspectăm descrieri din alte cărți despre America și mai multe sunt scrise despre asta în spaniolă, chiar și o mare parte au fost traduse în italiană.
Aceeași Cosmographia este situată în Royal Munich
') Înainte de ultima dietă, există o schiță gramaticală despre literele ъ în ь și gen, începând astfel: „Litera ·” pe (?), chiar și o ortografie a gramaticii din limba romană în poloneză. a, în 7094 (1586), Ira și Olmriep această scrisoare și z gramograochieyu (?) din scrisoarea poloneză nremd către siameză conform conversației scrise (?), parcă despre numele difuzării kapyas-ului în papa Vytsaina . -
*) Manuscris. P. bibl. O, IV, 45. Început. „Pământul este în mijlocul districtelor”; 104 capitole în total. Textul începe cu o descriere a „Insulelor Fraților” Bretagne...

biblioteca eva și descrisă de Ser. Stroev '): pa l. ? (Cosmografie) se spune, <atunci Asia este împărțită în cinci părți și prima este puterea lui Vasily Ivanovich a întregii Rusii, dar conform referințelor la Gvrberiggein, găsite în această cosmografie, nu se poate permite că a fost compilată. sub fiul lui Ioan al III-lea: prima ediție a Herberpitein, a apărut la Viena 1549, a doua la Basel 1551, prin urmare Vasily Ivanovich trebuie să fie Shuisky.
Biblioteca Patriarhală a Moscovei (acum Sinodală) stochează proiecte și liste albe ale traducerii cosmografiei călugărilor învățați Epimios Slavinețki, Isaia și Arseni Satanovski, chemați la Moscova de la Kiev sub țarul Alexei Mihailovici. În contribuția olografă a Patriarhului Nikon la Mănăstirea Novozero, pe listele albe ale acestei traduceri, anii 1661 și I 665 sunt marcați 2). Nu am văzut această traducere, nu am putut găsi originalul ei.
În manuscrisele lui Tsarsky există o cosmografie, despre care știm, conform descrierilor domnului P. Stroev, numai cuprinsul articolelor, și anume, conține: o introducere pentru cititor; cuprinsul lucrurilor chiar și într-o carte
*) Descrierea literaturii slavo-ruse (M. 1841), pp. 100, 101. ') Listele acestor traduceri sunt indicate în Indexul pentru Actualizarea Bibliotecii Patriarhale din Moscova (M. 1858) la pp. 194-195. . Venerabilul autor al acestui Index, pr. protoiereul Savva, și-a dat osteneala să-mi facă următoarea descriere detaliată a cosmografiei luate în considerare: este alcătuită din trei părți; pe primul (după cat. M 779) este scris „traducerea lui Epifaniev”; pe al doilea (Jtt 780 : „traducerea lui Isaia, tovarășul YepIFayiev”; pe al treilea - „traducerea lui Arsenia Satanovsky . Lista Λ 779 în 4 °, proiect de traducător scris de mână. Nu există titlu, nicio introducere, începe” cu geografic zona Europei: „Demnitatea Europei În lumea veche, cu atât mai mult în Asia... Dincolo de întuneric -” Islanda, Norvegia,

episcopia de Berg, Stavangria, Danemarca, Phioia, Svekia, Gofil, Uplandia, Livonia și Moscova sau Rusia Albă.(Începutul ultimei: „Russiya sau extensiv walking closely - este scris cu o altă scriere de mână.”)
Prima parte se termină cu descrierea: „Vechea dominație comltogvo ■ Westervold. În lista albă a această parte (conform cat. JH 19) articolul despre Moscova nu este nappsan, iar opt sunt lăsate pentru cearșafurile ei albe, în proiectul de listă a acestui articol există recenzii nefavorabile despre ruși și Rusia, așa că puteți crede că a fost presupus a fi „presupus a fi refăcut și apoi rescris în alb; în proiect sunt referințe și extrase din opera lui Fletcher. În lista albă de la început se află o introducere, care este plasată în colecția scrisă de mână Pub. biblioteca Q, XVII, b sub titlul: „Oglinda întregului univers sau un nou atlas, în care li se oferă esența conturului întregului univers și descrierea tuturor părților sale”, și începe: „Despre cosmografie și părțile sale. Despre diferența dintre cosmografie, geografie și corografie (Light is all that). Aici se suprapun conceptele de geografie matematică, se explică (cu desene) sistemele lui Ptolemeu și Copernic, iar despre acesta din urmă se notează „azi cele mai elegante filoane ale matematicii pe care Copernic le imită... nu vrem să ne deranjam, dar în lucrurile raiului îi lăsăm pe cei pricepuți curiozității. După explicații din geografia matematică, urmează rezolvarea unor întrebări de acest gen: „A existat o insulă înainte de potop sau s-au făcut haite în urmărire? În ce fel, după potop, s-a dus fiara în insule, de altfel, nelocuite, iepdosha? Când este zona o zonă de opțiuni și un locuitor murdar? La sfârșitul articolului: Despre călătoria celor mai vechi și mai noi (Din anumite motive) și Câmpul Arcticului sau axa spre nord (Ce este).
A doua parte a cosmografiei (M nr. 780 și ¿04) conține o descriere a Italiei; Grecia, Scoția și Iverizh (Eliko Europe Asia). Cea de-a treia parte (AMS 781 și Ili), pe lângă unele state europene, conține o descriere a Asiei, Africii ■ Ame-YvkI („Comitetul poporului henoman din Lehmann. Prinț al credinței apegaveiane”).
Începutul descrierii Asiei: „Acia, de unde provine numele”. În proiectul de listă există o anagramă a traducătorului, călugărul Arsenii.
in spate

semănat; o conversație a lui Jan BoterBeneciuoa; partea: prima carte despre Europa; a doua carte este o descriere a Asiei; cartea a treia - Lerin; cartea a patra* – nici măcar cei vechi nu știau despre lumea nouă, adică despre a patra parte a lumii, care este cuvântul America. Cartea a cincea - secțiunea lumii G. Stroev adaugă la faptul că cosmografia originală scrisă de mână a fost tipărită la Roma în 1591 - 92 sub titlul Delle relation! universali di Giovani Botero Benese „Translatorul pare să fi avut o altă ediție; sunt multe polonisme în silaba traducerii. Jean Botero sau Boteros, originar din Bene (Bene), a fost numit Benesius in Benensis, a murit în 1608. Unele informații despre el se află în dicționarele lui Bayle și Moreri.
La începutul secolului al XVIII-lea, am primit o traducere a ovației lui Philip Klüver: „Introducere în toată geografia, nouă și veche *)”, care era considerată primordială nu numai prin completitudine și acuratețe, ci și pentru că a fost prima încercare. pentru a prezenta geografia istorică şi politică. Phil. Cluver sau Siivngipya s-a născut la Danzig în 1580; cunoștea perfect zece limbi; în tinerețe a trăit în Polonia, iar apoi a studiat la Leiden. În Polonia, a publicat o hartă a

Italiei, pe care, văzând, faimosul Scaligeri l-a convins pe Klüver să se dedice studiilor geografice. Introducilo in aniversam giographiamtam veterano, quam novam în șase volume a fost publicat inițial în 1629 și apoi retipărit de mai multe ori.
Din vechile descrieri scrise de mână ale stărilor individuale, știu *.
1) „Regatul Algeriei (Algeria) o scurtă descriere, culesă de la diverși autori *)”. Aici, după o descriere generală a stării țării, scurte informații istorice și note despre maniere, îmbrăcăminte, obiceiuri și credință, urmează următoarele secțiuni: a) pe tablourile și gradele ienicerilor; b) privind administrația civilă; c) alte provincii și orașe ale acestui regat, de la capitală până la Est; d) provinciile și orașele regatului Algeriei de la capitală până la vest; f) o scurtă descriere a regatului Tunestan și f) câteva lucruri referitoare la acesta din istoria lui James Augustus Fuan în cartea a cincea.
2) „Despre începuturile statului suedez și gotic *)”. Iată o descriere statistică a Suediei, care se termină cu harta rutieră a acestui stat. În același timp, trebuie menționat eseul rusesc, tot de mână: „Descrierea a trei căi de la stat
*) Oppe. rm. Ţarec. M I2.
') Rkp. 11. bzhbl F, IV, bθ, n patru „zhigah”. Început „Geografia tuturor zenlzhului”...
*) Rkp. IL Biblia F, IV, 93. Început: „Regatul Algeriei la Răsărit *. Omenie a regatului Tuzhestazhszhago (Tuzhyasa): „A fost o așezare *.
Rkp. Iiubh bibl, colecție de imagine a lui iv Frolov, F, XVII, 3. Început: „Cuțitul și administrația satului * (p. 77).

maiestatea regală din țările Pomeranian până la pământul suedez până la capitala lor. Compune aceasta de însuși Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Atanasie de Kholmogory, cu mărturia oamenilor de frunte și a celor care au parcurs calea negustorului de multe ori, anul Domnului 170, luna martie ')". Pe lângă indicarea drumurilor, această lucrare conține scurte descrieri ale orașelor suedeze, precum „orașul de piatră al suedezului Vyborg, mare și puternic; stați vizavi de Rugodev, chiar peste strâmtoarea mării, pe partea dreaptă a gurii râului. Nu tu. La acel oraș există un adăpost destul de mare și licitațiile nu sunt mici; locuitorii din ea sunt suedezi, guvernatorul și oamenii inițiali de militari, soldați; negustori și orășeni, oameni bogați și obișnuiți, nu puțini au vreo armă. Clădirile din oraș, târnăcopurile, tavanele și o structură din lemn, plantațiile din afara orașului nu sunt mici. Ei fac comerț în oraș și în afara orașului. Negustorii ruși din acel oraș în mici vin temporar. Locuitorii satelor și satelor din jurul orașului sunt suedezi...
3) În manuscrisele Bibliotecii Publice există un volum de lucrări, care descrie călătoria în Persia. În mod evident lipsește prima parte, deoarece în volumul existent numerotarea începe de la folio 456, de unde începe cartea a cincea; în catalogul bibliotecii, acest volum este prezentat ca traducere a unei lucrări necunoscute.
Acest manuscris este foarte remarcabil, deoarece dovedește existența în țara noastră în secolul al XV-lea sau începutul secolului al XV-lea a unei traduceri fără omisiuni a celebrei lucrări a lui Olearius despre Rusia și Persia, operă publicată de multe ori în Europa și tipărită încă la noi. doar pe fragmente, în ciuda faptului că nici un singur cercetător nu se poate face fără să se refere la Olearius când vorbește despre Rusia secolului al XV-lea.

Volumul 2) menționat mai sus se intitulează: „Cartea a 5-a - despre noul loc persan, descrierea conține despre statul persan și despre acei locuitori. Pe l. 653: „Cartea a 6-a a noii călărie persană conține întoarcerea călătoriei din Persia înapoi în ținutul Holstein. Nal: 757: „Descrierea actualei curți persane divorțul și posesia, așa cum este în rangul spiritual și laic de la cel mai înalt la cel mai jos rang, de la gloriosul misionar francez domnul Sanson, (care) a locuit acolo timp de zece ani examinat. și descris; obiceiul de a scrie cetatea căsătoriei, descrierea nunților și înmormântărilor din descrieri spirituale atrage și obiceiul de a scrie. Traducerea în limba rusă este, evident, făcută din originalul german Moscowitiscbe und Peraianische Reise

') Rice P. baba,, svoriv F, XVП, 10, n la 46 la 63. N "h: >Primul prj din orasul Cyw-smgo".

') F, IV, 11&. Nm. 5*4 qygyai „Suveranul transferului, care . in-l kipgi: „Cum arătau sălcii... Lucrările lui Sanson”. „... Cea mai bună viziune a mea este aceea”...

descriere, что видно даже изъ заглавіи. Такъ по русски переведены: A cincea carte a noii călătorii persane Descriere, povestește despre călătoriile persane și despre locuitorii lor. A șasea carte a noii călătorii persane Descriere din nou în Holslein. Anexa* referitoare la descrierea ilzig persană a instanței-stat și a guvernului, ca aceeași în spiritul său, precum și în statul lumesc de la cel mai înalt până la cel mai mic grad, de la faimosul misionar francez H. Sansón, la prezența sa de 10 ani acolo, a fost observat și descris. La care curtea persană a atașat contractele lui Stilus și Heyrath, inclusiv o descriere a căsătoriilor lor, ordinea ciudată a scrisorilor, precum și cumpărarea lor de sărbători, zile de mântuire, înmormântări, întocmirea testamentelor și altele asemenea».

4) „A șaptea parte de est a Indiei, care conține două călătorii” de către compilatorul M. Gotthard Arthus Gdachaninul, a explicat totul cu cele mai frumoase icoane pe aramă înfățișate și dedicate lumii.... soarta 1606 ')". Originalul acestei traduceri a fost publicat la Frankfurt în 1606: „Indiæ orientalis pars séptima navigationes duas.... anctore M. Gottardo Arthus dantiscano, omnia elegantissimis in aes incisis iconibus illustrata et in lucem emissa.... Francofurli typis Wolffgangi Ricteri anno 1606". Traducerea naip a fost făcută probabil de un polonez, sau de un bielorus, nu mai târziu de începutul secolului XYПI. Pentru istoria și geografia Rusiei, articolul de aici este curios (ob. l: 279): „O descriere narativă a regatelor Sberiei, Samoiediei și Tingoesiei, cuplată cu călătoriile de la Moscova până la răsăritul soarelui și țara de la miezul nopții de acolo, efectuând suprimarea. al poporului moscovit, trece mereu”. (Început: „Există o familie la Moscova”), dar în original: Histórica discriptio regionum Siberiæ, Samoediæ atque Tingoesiæ una cum itineribus é Moscovia ortum et aquilonem vertus eô ducentibus, pro ut à Moscis quotidie frequen-tantur. Se spune aici despre descoperirea Siberiei de către persoane din genul Api-kopey (gens Aniconia nomine), descendenți din Anika „un fel de persoană simplă (progenie rusticana), îmbogățită cu câmpuri de barzo (hic ad modum dives)”. Desigur, această Anika este nimeni alta decât strămoșul Strogonovilor.

5) În Biblioteca Publică există mai multe liste de eseuri despre China, scrise evident de o persoană care a locuit în Rusia și a cules

câteva informații despre Siberia din surse rusești *). În cea mai mare parte, această lucrare în manuscrise are astfel
*) Rkp. P. bibl. D, IV, 118 Începutul dedicației: „Nu Elmma la sat” text: L „începutul lunii mai”...
') A fugit. G, M 1716 - începutul prefeței: „Pământul este întregul univers”; text: „Nu există nicio stare”. După 59 de capitole, al căror limbaj este ultimul op. Amur (Marele ■ cel mai faimos ', urmează: „Cartea, și în ea povestea, cum în prezent tătarii Bogdai au învins și au luat în stăpânire puțin din întregul regat chinez; aici și obiceiul lor, tătarii. Opps. (Tatar's ubo)." Acest articol este traducerea operei lui Marple: "Historie delle guerre seguite in questi ultimi anni fra tartari e cinesi. Milano, 1654, a wa Latin of the same year: De bello tartarico in tinis. Pan. F, IV, 17V incomplet, pre-

un titlu: „Istoria regelui și în ea este scrisă despre începutul statului chinez și o descriere a câte state, țări și țări, orașe, orașe mari și mai mici și cetăți, sate și râuri mari și lacuri și munți. , și ce în ce țară, sau în oraș, și în sate se va naște, și ce fel de pământ și lucruri sunt prețioase și ornamentale. De asemenea, scrie despre regii chinezi și despre părțile cu cinci speranțe ale statului chinez și despre poporul inițial și despre întregul popor chinez și despre credința lor și despre mulțime și despre bogăție, unde CE ESTE ASTA. În al cincilea capitol al acestei lucrări, când descriem drumurile terestre către China, se spune că a cincea cale „trece prin închisoarea Nerchinsk până la râul Daura și de acolo până la regat, prin care am călătorit acum cu *. În capitolul opt despre credință, printre altele, citim: „Recent, au început să fie iezuiți în China. Aceștia interpretează că în America în Lumea Nouă, înainte de apariția catolicilor, au fost anunțate aceleași semne, tot în insula japoneză; și vom explica că, cu ajutorul lui Dumnezeu și al maiestății regale, Ortodoxia greacă va fi acea vreme fericirea în China și despre asta vom scrie în alt loc *) ”. Înainte de a descrie râul Amur, o astfel de postfață la capitolele precedente: „Vom scrie pe larg despre acel râu, după ce am făcut o faptă care, Doamne ferește, ar fi spre slava Sf. numele tău și extinderea credinței ortodoxe cu toată bunăstarea marelui suveran, maiestatea sa regală, înmulțirea și slava întregului stat rusesc de la sfârșitul și până la capătul întregului pământ. Lui Dumnezeu care a început și a sfârșit, slavă în vecii vecilor, amin. Realizat în vara lui 7186 (1678) noiembrie la 13.
Iezuitul Avril, care a vizitat Rusia în 1685, a publicat în 1693, la Paris, o carte intitulată: Voyage en divers étals d'Europe et d'Asie, entrepris pour découvrir un nouveau chemin ó la Chine, unde, de altfel, acolo sunt câteva știri extrase, potrivit călătoarei, din hârtiile Cancelariei Moscovei (la chancelerie de Moscou). Aceste știri, în comparație cu lucrarea scrisă de mână descrisă, se dovedesc a fi împrumutate de la aceasta din urmă. Drumurile din China sunt descrise de Avril exact în același mod ca în manuscris, cu adăugarea că a cincea cale a fost din Mo
sparge capitolul 58 *. Rkp. F. IV, 141 — la fel ca primul. Numai fără o opinie despre posesia Katei de către tătari. Rkp. 4°, F 1715 este același cu primul. RAM. F, IV 87 - Sunt de acord cu primul, doar titlul este schimbat despre capturarea Chinei: „Cartea este o poveste deosebită, cum tătarii Bogdai au cucerit tot regatul Chinei sub stăpânirea sa, deci despre obiceiurile de tătarii, Bogdaiskiah olases

sitsa." Cea mai bună listă a acestor liste, și aproape cea mai recentă, este sub Zh Ί41.
*) Numai într-una din denumirile de mai sus sunt lipite sub Zh1715, evident mai târziu cu citare arabe, vm. maiestatea regală, nanks „totuși grija pentru dispersarea în toate țările evlaviei lui Hristos, înțeleptul mvmarkhip pe * gât, maiestatea ei imperială, se va extinde în Kitki *.

skovii în China SpaFariy. Astfel, se dezvăluie că eseul rusesc scris de mână despre China a fost scris de traducătorul ordinului ambasadei, Nikolai Gavrilovici Snafariy, care se afla de fapt la ambasada din China în 1675 și s-a întors de acolo în 1677. Aceasta a fost prima persoană care călătorit de la Moscova în China 1).
Sawa din Raguzna, în informațiile sale secrete despre China din 17E1, a menționat cu laudă lucrarea scrisă de mână a Spaiaria despre acest stat, menționând „cu excepția unor eabols, pe care el însuși poate nu le-a văzut și cum a auzit de la alții, a scris *) *.
Sshеariy era un valah de origine și o rudă cu unul dintre conducătorii muntenilor. Acesta din urmă a încheiat un tratat secret cu regele polonez, despre care Spafarius a raportat Constantinopolului. Domnitorul a fost destituit și s-a retras în Polonia, unde a primit o pensie de la rege. ' Cu toate acestea, denunțul nu l-a costat pe SpaFaria în zadar: i-au tăiat nasul și l-au alungat din patria sa. La început, Snaearius s-a dus la Electorul de Brandenburg, care l-a primit perfect, întrucât Valahul era un om deștept în învățare și vorbea perfect latină, greacă și italiană. Când regele polonez l-a informat pe alegător despre isprăvile anterioare ale exilului, acesta a trebuit să părăsească țara și să plece să caute fericirea la Moscova.
În 1673, s-a hotărât aici ca traducător al limbii grecești elene și, pentru plecarea în Rusia, i s-a acordat un pahar aurit cu acoperiș. Spaear_y sa bucurat de favoarea specială a lui Prince. Vasily Golitsyn, un favorit al Prințesei Sofia, și înainte, sub Alexei Mihailovici, a fost în relații strânse cu Matveev, a citit diverse cărți cu el și a vorbit adesea cu el, așa cum se poate vedea din petițiile acestui boier. Trebuie să presupunem că Spafarius cunoștea rusă sau slavă chiar înainte de sosirea sa în Rusia, cel puțin în primul an de la sosirea sa la Moscova, el și-a prezentat traducerea Chrysmologion cu o dedicație lungă și ornamentată țarului Alexei Mihailovici în proză și versuri. , care este tipărit în Buletinul rusesc, publicat de Polevoy ').
Francezul De la Nbville, când se afla la Moscova în 1689, îl cunoștea bine pe Spayariy, care era executorul său judecătoresc4) și i-a povestit despre viața și călătoria lui în China. Conform
9 februarie. coral . august 1757, p. 200, 201.
') Rousse. Viota. 1844 T. V, II, 181. În principala bibliotecă imperială din Paris se află o copie a acestei cărți, scrisă în 1585 la Moscova de Iv. Havre. Syaaraeaoeldom, eu sunt adChea autorul Yazvaya Spaoari #. mier Lea manuscrise slaves de la bibliothèque imp. à Paria.- par Martinet 1858, 105-106.
*) 1841. T. 2.11, cf. 383-400. mier de asemenea, On. tigaie. Rumavts. M. M CCCCLXV. Relation cariente et aopte de Moacovle. A la Haye, IbW, erp. 219 dulce

De la Nbvilla, Spavriy, în călătoria sa, s-a angajat să găsească mijloace pentru a începe comerțul cu chinezii prin Rusia. În același

timp, a întâmpinat multe greutăți, însă, având o minte grozavă, a observat multe pe drum și apoi a oferit cartea. Este ușor și convenabil să deschideți relațiile lui Golitsyn cu China. De la Nevnl adaugă, în ciuda faptului că Spaearius nu a dezvăluit prea multe despre China de teama de a face publice secrete de stat, pentru care, conform asigurării aceluiași francez, un traducător învățat nu ar fi evitat batog-urile, care la Moscova au fost premiate cu generozitate. , fără a lua în considerare nici rang sau ani .
În concluzie, descrierea lucrărilor antice în limba rusă în termeni de Geografie, ar trebui să menționez o hartă, unde, deși Petersburg este deja marcat, iar Curland este scris dincolo de Rusia, totuși, ea își datorează existența scrierii noastre din secolul al XV-lea. Copiile acestei hărți pe care le-am văzut la Academia de Științe și la Biblioteca Publică sunt gravate pe cupru, dar apoi a apărut în tipărituri populare și a devenit rară în piața aglomerată și în toamne abia de curând; se intitulează astfel: „Cartea, numită cosmograeia, a fost tradusă din limba romană. Descrie state și ținuturi și insule nobiliare; și în ce parte ce fel de oameni trăiesc, obiceiurile lor și ce se va naște în ce pământ, și asta înseamnă într-un mediu compus; Este imposibil de descris insule mici și nenumărate, deoarece multe insule de pe pământ sunt pline de animale și reptile otrăvitoare și sunt inexpugnabile de oameni; dar copacii au fost dobândiți de la acest om și s-au scris, și mulți sunt invizibili pentru om, dar numai singurului bun Dumnezeu toată lucrarea lui este cunoscută: el este singura creație a tuturor lucrurilor din neexistență și încă creează și face, rezolvă și simplifică, de dragul bunătății, mânia de dragul jefuirii, și dă jos și nu se aplică la nimic; și nu este posibil ca natura umană să se opună destinelor sale drepte și fiecare suflare a animalului este în voință.
În cele patru colțuri, în cercuri, sunt numite patru părți ale lumii: Asia - de la Shem, Africa - de la Ham, Europa - de la Japhet, America - găsită în ultimii ani. Întregul glob este reprezentat într-un cerc mare, dar, apropo, autorul, în conturul ținuturilor, mărilor, insulelor etc., s-a ghidat de Fantezie și nu a făcut față materialelor învățate. În aparență și orașe desenate cu turnuri și biserici, harta noastră seamănă cu niște desene geografice medievale ale globului, plasate de Lelewel în Histoire de la géographie au moyen âge.
În jurul întregului pământ (în harta descrisă), sea-okiya curg în jur; est, amiază, vest și miezul nopții. În vârful primelor două, deci pe locul cel mai proeminent, sunt plasate

insulele sunt minunate, de exemplu: „Estul este insula Makariysky, prima sub estul soarelui, lângă paradisul fericit, și de aceea o numesc atât de aproape încât păsările paradisului zboară în insula fânului; oamenii au limba greacă și un rege; iar țarul Alexandru cel Mare a venit pe această insulă și s-a întors în univers; Nu există iarnă acolo, oamenii au limba greacă până în ziua de azi.” Nu departe de această insulă există altele în care trăiesc fie giganți asemănătoare câinilor, fie oameni cu păr de leu, fie șerpi cu chip de fată etc. În fiecare țară, imaginea principalelor orașe; în locul marcat „orașul domnitor al Moscovei”, sunt reprezentați Kremlinul și capii multor biserici. Petersburg este reprezentat numai sub forma unei biserici Petru și Pavel de pe insula Petersburg). În general, toate inscripțiile și caracteristicile țărilor sunt împrumutate în acest desen, cu doar mici modificări, chiar din prefața pe care scribii ruși au atașat-o

traducerii lucrării învățate a lui Mercator - a fost tipărită, așa cum am văzut mai sus (p. 334). -335), în Vremennik.
Apariția acestei prefețe cu povești fabuloase despre insule minunate și răzvrătiri despre ereticii latinilor și luthorilor care s-au rătăcit și au părăsit Ortodoxia este destul de de înțeles, dacă ne amintim că pentru cititorii ruși ai secolului al XVII-lea, știrile culese de un astfel de om de știință precum el. nu putea încă să fie pe gustul lui.Mercator . Remarcăm că poveștile despre pământuri fabuloase și despre oamenii care le locuiesc sunt deja în cele mai vechi cărți ale tale alfabete, de exemplu: până la înălțimea de 24 de coți și gâtul datoriei", sau: „Mișto, sunt oameni sălbatici, dacă sunt oameni zguduiți, pentru că sunt rotunde, și zbucioase și negre, aspectul proprietății Lvov", etc.
Introducerea menționată mai sus în cosmografie („Dumnezeu constructor inițial") a fost probabil compilată în secolul al XVII-lea, chiar dacă mai nervos, după cum citim acolo: „nu în vremuri străvechi, Kievul și țara lituaniană s-au separat (de Rusia), în aceleași locuri. regiunea rusă a fost înființată regatul Kazanului și Astrahanului, care se numește hoarda de aur; în afară de aceasta, alte limbi tătare, cheremis și mordovieni, samoiezii și lopori și țara siberiană "... În harta secolului al XVII-lea, descrisă aici, sunt foarte puține modificări împotriva introducerii; pe Marea Mediterană (alb mijloc) s-au adăugat insule: „Malteză - în ea trăiesc profesorii de filozofie (cavaleri?), sunt multe legume pe această insulă. Insula Minorca - trăiesc filozofi etc.
η În cabină. documentele lui Petru V. I, ΛI.ββ este o hartă scrisă de mână ■ revkrshvepaja; prdpvsv țările de aici sunt mai scurte și Petersburg p > eM nu este încă perfect.

Prima Geografie tipărită sub Petru a fost publicată în 1710 „Geografia sau o scurtă descriere a pământului". Acest ghid se află în colecția olografă a lui P. a bibliotecii (F. XYП, 21), care a fost scrisă, se pare, la sfârșitul secolului al XV-lea: în cronograful așezat acolo, incidentele au fost aduse până la 1674; iar un alt articol este indicat prin 1669 și 1671. În manuscris, această Geografie are multe omisiuni din cea tipărită în ceea ce privește stilul și chiar prezentarea unor state. Se intitulează (l. 795): „Traducerea unei cărți numită Lumea apei, adică o scurtă descriere a dobândirii cursului primului vas maritim și a noilor pământuri necunoscute, deci onn-sleigh despre toate statele *. Urmează „Scurtul rezumat al începutului și funcționării navigației navelor până în ziua de azi" publicat în ediția tipărită * (începând cu: „Din cauza Celui Atotputernic *). Iată scurte informații despre construcția corăbiilor și despre călătoriile popoarelor vechi și noi.Apropo, există o mențiune despre englezi, care au ajuns pentru prima dată în Rusia în 1553 prin Marea Albă. Articolul se termină cu rezolvarea problemei: „Cât timp este nevoie pentru cineva care ar dori să îmbrățișeze întregul cercul pământului, adică dacă nu a lovit apa, munții și deșerturile pe jos? * Asta ia 3 ani 200 de zile, presupunând 4 mile pe zi. A doua secţiune conţine Geografia anului 1710 tipărită într-o ediţie diferită1).
În secolul al XV-lea, Geographia generalis a lui Bernhard Varenii și la începutul secolului al XVIII-lea — Knrtzen Fragen ans der neuen Géographie a lui John Gnbier s-a bucurat de o mare faimă: nu este de mirare că Petru cel Mare a ordonat să fie traduse și tipărite, despre ele. cf. cap. 2 J6M 390 și 410.

În ciuda unui număr semnificativ de lucrări traduse din partea Geografiei, hărțile nu au fost încă tipărite în Rusia în secolul al XVII-lea, iar acest lucru nu a putut decât să atragă atenția lui Petru cel Mare. Cunoașterea sa apropiată cu Witzen, un cunoscut amator și cunoscător de geografie la vremea lui, a contribuit, fără îndoială, foarte mult la faptul că, la întoarcerea din prima sa călătorie, țarul s-a ocupat constant de publicarea hărților în Rusia și de a compila descrieri ale diverselor sale călătorii. localitati. Gravorul Adrian Schhonebek, chemat din Olanda, la scurt timp după sosirea sa în Rusia (în 1699), a gravat deja hărți la Moscova, iar pe una dintre ele găsim un indiciu că a fost publicată în 1701. Apoi sunt hărți realizate de Vasily Kiprianov, Picard și studenții ruși Alexei Zubov și Rostovtsov. În 1703,
')Спсоіп> cu posledieV cuvânt cu cuvânt în rkp. Biblia IL, pod M 1697.

Ietr a trimis capitala lui Meyer să întocmească o descriere și o hartă a Mării Caspice. La 27 ianuarie 1716, țarul a scris cu propria sa mână următorul decret în numele lui Kozhin:
1, „ca să merg la Astrakhan, voi lua acolo doi scamuri și alte corăbii, după cum va fi nevoie pentru el, să descriu pe aceste țărmuri ale acelei mări, și râuri, porturi și insule care se întind lângă coastă, și să fac un Hartă. 2. Unde va începe să necăjească și va fi întrebat de la oamenii de acolo și îi va arăta decretul dat, și la aceea și va spune în cuvinte că ov a fost trimis să descrie acea mare, pentru ca mutarea să fie mai cunoscută de către comercianti; dar de ce iago, ca să nu existe îndoială în inh. 3. Uitați-vă la documentele și hărțile lui Bekovyacheva 8) și dacă este făcut corect, atunci nu mergeți acolo; dacă este yaryamo, atunci fă-o singur. 4. Când descrie țărmurile, atunci ia o navă mai asemănătoare cu una de mare și străbate toată marea și întinde o hartă. 5. Deși ceea ce nu trebuie să fie aici, dar el vede ce este în folosul statului, atunci reparați-l așa cum ar trebui un om bun și cinstit *.
Kozhin nu a finalizat însărcinarea care i-a fost încredințată, iar în 1719 „pe Verden și Soimonov” au fost trimiși să descrie Marea Caspică, care s-au întors la Sankt Petersburg în 1720 și i-au prezentat suveranului o hartă pe care au întocmit-o. Petru a ordonat să mă aducă pe țărmurile de nord și de est ale Mării Caspice din inventarul pieței. Bekovich Cherkassky și Kozhin, și astfel, într-un fel, a fost alcătuită acea hartă a acestei mări, pe care suveranul a trimis-o în 1721 Academiei de Științe din Paris a), după cum am menționat mai sus, pp. 50-51.
În general, de pe vremea când Petru cel Mare a vizitat Parisul, s-a familiarizat cu celebrii oameni de știință de acolo și, în cele din urmă, când a fost ales membru al Academiei Franceze de Științe, am încercat să studiem în mod independent regiunile îndepărtate ale Rusiei. , pentru a descrie cu exactitate regiunile și provinciile întregului stat, trandafiri scanări ale obiectivelor turistice, rarități etc. Areskiv și Blumentrost au scris Academiei Franceze nu degeaba că suveranul prețuiește cu drag titlul de membru al acesteia și va încerca pentru a-l câștiga: într-adevăr, după 1717, întâlnim o serie de ordine de la Petru cel Mare, care tind să explice atunci întrebări întunecate și nerezolvate din domeniul geografiei și al științelor naturii și din istoria iluminismului rus.
') Cabana. cazul 1, M 55, l. 20, 21.

') Căpitanul Alexander Bekovin Cherkassky a fost trimis în 1714-16 la Marea Caspică cu diverse misiuni politice cu privire la Khava, Bukhara și posesiunile din jur, așa cum se detaliază în Jurnalul lui P. V. Il, 341 în următorul.
') Biografia a crescut. Admiralov, Verkha II, 117-118. Această hartă a fost gravată la Sankt Petersburg și are următorul titlu: „Khartva este un geieral plat al Mării Caspice de la gura Yarkovsky până la Golful Astrobatsky, de-a lungul meridianului se ridică în grade în minute, adâncimea este în sazhens. și „utah; tipărit la consiliul amiralității din tipografia academică (adică, academia maritimă), compusă din hărțile Astrahanului.

SH
în acest sens, Academia Franceză de Științe și tributul respectului pentru cunoașterea suveranului, deja un glorios câștigător și un monarh puternic, nu pot fi trecute în tăcere.
Вскорѣ послѣ отъѣзда Петра изъ Парижа, Делиль старшій (Do l'Isle ainé) напечаталъ овое determinări geografice și determinări geografice întinderea diferitelor părți ale pământului '), ж здѣсь мы находимъ упоминаніе о царѣ, не Пакъ повел ителѣ Россіи , но какъ ученомъ, а именно: „Palușii meotid care au comunicare cu Marea Neagră, sunt preluați de pe harta pe care sm czarienee Ait a publicat-o la momentul prinderii lui Asof. Acest loc este marcat acolo la 4*7 grade de latitudine, cu 4- grade și jumătate mai sudic decât în hărțile obișnuite... Marea Caspică care, după cum se știe, nu are nicio oomara-nicație cu celelalte mări, are doar din acest motiv a fost mai prost cunoscut. Hărțile nu au variat niciodată mai mult decât în întinderea și în figură. Ceea ce a contribuit cel mai mult să ne arunce în această incertitudine este ideea că oamenii s-au format dintr-un abis prin care ea urma să-și reverse apele într-o altă mare; dar suntem fixaţi astăzi în această privinţă de atenţia că maiestatea sa ţară trebuia să aibă o hartă exactă a acestei mări realizată de piloţi la fel de pricepuţi şi îndrăzneţi. Acest prinț, la fel de lăudabil pentru gustul său pentru științe, cât și pentru marea sa abilitate în arta tunderii, mi-a făcut onoarea de a-mi spune, în timpul șederii sale la Paris, că nu este potrivit că ne-am asumat o dolină în Marea Caspică. ; că, dacă era unul undeva, nu putea fi decât într-o altă mare mică de 15 leghe în întindere, în care Marea Caspică se deversa în partea de est și despre care nu știam până aici. Că apa acestei mări era atât de sărată încât peștii Mării Caspice care au intrat în ea și-au pierdut din vedere vederea și au murit curând. Că, în cele din urmă, râul care curge mai spre sud nu s-a mai vărsat în Marea Caspică, locuitorii fiindu-l obligați să-și schimbe cursul printr-un drum, atât pentru a se adăposti de pirați, cât și pentru a-l forța să-și răspândească apele în locurile care aveau nevoie de el. canale pe care le vedem într-o diagramă, pe care mi-a făcut onoarea să mă fac să le văd”.
Harta pe care Delisle o menționează aici a fost trimisă ulterior academiei, în februarie 1721, în numele țarului, cu o scrisoare de la Blumentrost, unde erau explicate în detaliu meritele noii hărți.
În ianuarie 1719, Petru a trimis doi inspectori de la navigatori, Ivan Evreinov și Fyodor Luzhin, la Tobolsk și de acolo la Kamchatka pentru a descrie locurile de acolo. Miller se îndoia că această instrucțiune se referă la soluția întrebării: unirea
') Histoire de G Académie des Sciences 1720. p. 181-182. ”) Ibid., erp. 130.

FACE Asia cu America ')? Acest om de știință a mărturisit, în ciuda faptului că nu avea să vadă instrucțiunile lui Evreinov și Luzhin, dar între timp în el * *) aceștia au primit ordin să facă o percheziție: „A venit America cu Asia, așa că că este necesar să facem răul cu grijă, nu numai Zuid și Nord, ci și Ost și West, iar totul pe hartă este ■corect pus*. Pentru noi, cuvintele scrise sunt cu atât mai remarcabile cu cât în proiectul de instrucțiuni au fost scrise chiar de Peter: în schimb, a fost scris mai întâi: „S-a reunit America cu Europa')?”
Evviyov și Luzhin, ajungând în Iakutsk în mai 1720, au mers în aceeași vară în Kamchatka, iar în septembrie 1721 s-au întors la Iakutsk, unde nu au anunțat nimic despre afacerile care le-au fost încredințate. Heinrich Bush, luat de la prizonierii suedezi, un olandez, Miller a auzit mai târziu că acest Bush a luat pe mare Evreinov și Luzhin de la Ohotsk la Bolșeretsky Ostrog, iar anul următor au călătorit de-a lungul Insulelor Kurile. La sosirea la al cincilea dintre ei (sau poate al șaselea, atât de gol, potrivit lui Miller, Bush s-ar putea înșela cu numărul lor), inspectorii au ordonat să ancora. Deși Bush nu i-a sfătuit să facă acest lucru, deoarece fundul mării de acolo era stâncos, dar comanda lor a fost completă, dar au pierdut patru ancore. După ce au pus ancore de lemn și au legat pietre de ele, Luzhin și Evreivov s-au întors în aceeași vară la Ohotsk. Primul dintre ei a fost lăsat în Siberia, iar al doilea a mers cu un raport și o hartă a Insulelor Kuril către țar, pe care l-a găsit în mai 1722 la Kazan. Petru a fost mulțumit de munca lui Evreinov, dar obiectivul principal de a trimite geodezi nu a fost atins și, nu cu mult timp înainte de moartea sa, suveranul a scris o instrucțiune, în care ordinul a fost repetat din nou pentru a inspecta coasta de nord, are legătură cu America? Deja după moartea lui Petru cel Mare, conform acestei instrucțiuni, o nouă expediție a fost trimisă în Kamchatka, sub comanda căpitanului Bering, căruia îi datorează descoperirea strâmtorii, numită după el. Într-un decret din enat, 13 septembrie 1732, se spunea că Bering a fost trimis în Kamchatka de către țar la cererea și dorința atât a Sankt-Petersburgului (?), cât și a Parisului și a altor academii *).
În decembrie 1720, s-a dat ordin de a trimite în provincie studenți ai Academiei Maritime din Sankt Petersburg, care studiau geodezia și geografia, „să compună o hartă terestră”. În același timp, instrucțiunile

”) Călătoriile maritime ale rușilor în mările arctice și orientale - Eseu lunar, aprilie 1756, p. 323 - 325.
') Poly, adunat, aak. V, M 3266.
·) Cabana. cazul I, M 56, l. 40.
♦) Gianeope. a crescut Admiralov, Verkha II, 213-216.

era necesar ca „guvernatorii și guvernanții să vadă că ei (studenții) nu stăteau degeaba și nu iau salarii gratis (supraveghetorii trebuiau să fie de 6 ruble pe lună); și atunci când provincie și provincie sau județ fac un landcard, trimiteți-l imediat senatului și consiliului camerei ')".
Hărțile muncii acestor topografi au fost publicate în 1726-34 de Ivan Kirilov în primul atlas rus, publicat sub titlul latin Atlas imperii russici etc. În prefața atlasului rus, publicată de Academia de Științe în 1744, se menționează lucrările geodezilor amintiți mai sus: au fost lăsați la lumină, de dragul Majestății Sale, încă în 1715, generalul

amiral Apraksin, căruia i s-a încredințat apoi supravegherea principală a Academiei Navale, a ordonat ca un anumit număr de oameni să fie predat în acest fel în acțiuni geografice pentru a antrena ordinul, pentru ca în fiecare provincie câte doi oameni, pentru a-l împușca, să fie trimiși în pentru a realiza o hartă generală din hărțile particulare pe care le-au compus. Această intenție este confirmată de capitolul 48 al regulamentului cu următoarele cuvinte: „și pentru ca fiecare colegiu să poată primi un veritabil înștiințare și înștiințare despre starea statului și a provinciilor care îi aparțin, din acest motiv este necesar în fiecare colegiu să aibă hărți sau desene de teren generale și particulare, care se fac din când în când să fie și anume: să descrie toate hotarele, râurile, orașele, orașele, bisericile, satele, pădurile etc. Pentru a pune în practică această intenție, chiar și în timpul vieții fericitului și veșnic vrednic de amintirea împăratului Petru cel Mare, s-a făcut un mic început și s-au înlăturat diverse provincii prin geodezi, deși nu toate cu egală sârguință și artă cuvenită, căci fără să menționăm că nu s-au gândit prea mult la observațiile astronomice (în care constă, totuși, principala forță a Geografiei), majoritatea instrumentelor care au fost folosite despre ele nu erau într-o astfel de stare încât să se poată baza pe ele pentru o utilizare extremă, și poate că topografii înșiși în acțiuni geometrice nu erau toți atât de pregătiți, încât să nu mai fie nicio deficiență în ei *)·.
În scrisoarea menționată anterior adresată Academiei de Științe, Blumentrost (1721), printre altele, a înștiințat oamenii de știință francezi că, din ordinul țarului, a fost trimis în Siberia un doctor care cunoștea științele naturii, iar alți doi cercetători au fost trimiși. la
*) Etajul. adunat, secole. VI, MM 3682 și 3695.
') Transcris din manuscrisul Academiei de Științe în 1°, M iib.

Astrahan și Kazan. „Deci,” a adăugat Blumentrost, „în curând vă vom putea oferi știri exacte despre tot ceea ce natura produce în vastele stăpâniri ale Majestății Sale”. Cei trimiși pentru cercetare la Kazan și Astrakhan au fost: Karl Friedrich Patron Bodan (Ch. Pr. de Patron Baudân) și doctorul Gottlob Schober (Gottlob Schober). Primul l-a însoțit pe Petru cel Mare în campania persană și, după cum se poate vedea din lucrările sale, el s-a ocupat în principal de lingvistică comparată, heraldică și antichități’). Dr. Schober, acceptat în serviciul rus în 1712, a fost trimis în 1717 să investigheze și să descrie apele calde ale râului Terek, ceea ce a făcut, cu adăugarea de note despre solul de acolo, pe care se pot semăna grâu și struguri. La întoarcere, lângă orașul Sergievsk (acum în provincia Samara), a deschis gropi de sulf. Schober a descris cercetările sale curioase în Memorabilia rassico-asiatica mi observáronos physlcæ, medie", géographie", politice, oeoonomio® in itinere in Russia ad mare Caspicum, jussu Monarche sui facto, coHeote inquisitiones item in quarnndam aquarum mineraliutn, naturam, nec non variorum populorum lingue nondum cognite, nec des-scriptr. Din păcate, această lucrare nu a fost niciodată publicată în lume, iar manuscrisul, împreună cu numele lui Shobervy, după moartea acestuia, a mers către moștenitorii care locuiau în Olanda. Încă din 1760, manuscrisul Schober era în mâinile unei persoane private din Gague.
Medicul trimis sub conducerea lui Peter în Siberia a fost Daniil Gottlieb Messerschmidt (DG Messerschmidt) - primul călător învățat care

a introdus lumea în geografia, istoria naturală și etnografia) din Siberia.
Messerschmidt s-a născut la Danzig în 1685, a studiat la Halle, a scris acolo o disertație De ratione preside univers® medicine și a primit titlul de doctor pentru aceasta în 1707. și s-a dedicat în întregime științei. Adesea, după ce a petrecut toată ziua rătăcind și observând, a trecut apoi în jurnalul său tot ce era remarcabil și stătea în această lucrare până noaptea târziu, iar uneori până a doua zi dimineața, încât abia mai avea câteva ore să se liniștească. Dacă ceva l-a împiedicat să facă lucrări științifice, atunci Messerschmidt a scris versuri latine, dintre care unele au fost semnate de Vuloanius Apolinaris ').
') Alcătuirea acestuia, rămânând până la yag și ruaopveyah, având detaliat pasajele lui Ade-dug în Caiherinen der Grossen Verdienste um die vergleichende Sprachen Kunde (Ptrsb. 1815), pp. 10-20.
') Istoria medicinei, Richter P1, p. 138 - 140 și Mullera Sann>. Rom. bomi-chte IV, 179.
) Neue nordische Beytrige von Pallas III, 97 - 104,

În 4716, s-a angajat în medicină la Danzig, iar Petru cel Mare**, aflându-se atunci în acest oraș, în timp ce inspecta Muzeul Creierului II (VgeupiiB), i-a cerut să-i arate un om de știință care să se angajeze să călătorească în jurul Rusiei. pentru a compila o descriere a tuturor obiectivelor turistice . Brainy i-a recomandat lui Messerschmandt În contractul încheiat cu această ocazie, acesta s-a angajat să plece în Siberia pentru a studia: a) geografia ţării; b) istorie naturală; c) medicamente, plante medicinale și boli epidemice; d) descrierea popoarelor siberiene și „ilologie; e) monumente și antichități și f) în general, tot ce este de remarcat. Messer-Schmidt și-a luat toate acestea, fără niciun asistent, pentru un salariu modest de 500 de ruble pe an și în speranța că va primi un cadou de la țar la întoarcerea sa. Ar trebui să fie surprins că singur noaptea lui Msserschmidt (un timp a fost ajutat, după cum vom vedea mai jos, de prizonieri suedezi) a îndeplinit tot ceea ce i se încredința prin contract și, mai mult, cu cea mai meschină acuratețe: și în cea mai mare parte a a umplut păsări împăiate din păsările care i-au dat peste cap și apoi el însuși a făcut desene din ele. El a cules plantele parțial el însuși sau cu ajutorul unor băieți ruși, care se ocupau cu curățarea semințelor de plantele pe care le-a uscat. În fiecare loc puțin semnificativ, dacă a apărut soarele, Mes-Oerschmidt lua înălțimea stâlpului, folosind în astfel de cazuri tabelele lui Lohman publicate în Stetin. Peste tot a observat vremea, a desenat hărți horograice, iar în acest scop a traversat râuri, având mereu o busolă în față. Cât de grozave au fost lucrările lui Messerschmandt poate fi deja judecat după o singură mostră, Mantissa ornitologica a sa din biblioteca academică este formată din optsprezece volume. Și nu numai științele naturii și geografia i-au atras atenția: Adelung, în lucrările lui Buckmeister, l-a văzut pe Zroelien der Zahlen emtger orienta Uschen und sibirischen Võlker, worans unter andem Merk-malen auch zu ers scris de însuși Messerschmidt ehen seyn môchte wie elwa solche vor Zeiten so wohl unter sich, als mit andem wesUichen Võlkem cómbinirtgewesen 3)ç iată numele a 20 de adverbe.
În manuscrisele Academiei de Științe (în f°, nr. 116, partea 1), s-a păstrat un text din documentele oficiale pe care Messerschmidt le-a scris din Siberia până la Sankt Petersburg și autorităților locale: în

ciuda uscăciunii de acest fel de materiale, există destul de multe trăsături curioase în această colecție, care caracterizează atât timpul cât și poziția unui om de știință care, într-o regiune îndepărtată, era angajat în observații și cercetări pur științifice.

') Isteria mejp. în Rusia, Richter III, 152.

') Pallas I. s.

•j Vathennen der Gr. Verdienste um die vergi. Sprachen Monde, pagina 9.

Au început să înceapă lucrările, siberianul savantului savantului a fost ridicat: „După marele său suveran prin decret, să-l trimită pe dr. Messerschmidt în Siberia pentru rafinamentul a tot felul de rarități și lucruri farmaceutice, iarbă, rădăcini. , rădăcini și ssenies, și alte medicamente. Eu , trimite la Sankt Petersburg la farmacia principală.

În decembrie 1720, Messerschmidt a sosit la Tobolsk și, pentru primul debut, a examinat recruții care i-au fost prezentați pentru dovezi, sub numele cărora a făcut semne untáuglich, muas attesürt und obserwirt werden și τ. π.

În martie 1720, a cerut de la comandantul Tobolsk: 1) să-mi dea doi asistenți care să „înțeleagă arta păsărilor de curte și în tot felul de ocazii aș fi; celălalt, care ar fi priceput în semnarea (desenul) și desenul și în tot felul de lucruri pripite și convenabile, care lucruri ar putea fi înlăturate și scrise, decât măria sa regală în acest pachet încredințat mie, ar putea avea nevoie să slujească, ca care se află între prizonierii de artă suedezi pentru doi locotenenți, pe numele lui Mathrn ts Shen ying, care, prin voința majestății sale regale, vor să slujească și să urmeze în această premisă. 2) La Petersburg, am luat doi dragoni din zona de gardă locală (adică, Tobolsk), m-au urmat alții noi până acum; de altfel, mai cer doi oameni ai acelorași cu arme, dar îi doresc draguiei Andrei Nevchin, cazacului ecvestru Andrei Kuryatnikov. 3) La urma urmei, voi fi pe drum toată vara, de dragul unui plug pe care-l cer, pe care l-aș aranja singur pentru plecarea muncii mele, pentru a ajunge la apă scobită. 4) Cu un plug, cer o barcă acoperită, în care să poată călători de-a lungul râurilor mici și să vadă pământul. 5) În același loc, va ateriza mai des pe poteca uscată, unde este imposibil să te deplasezi din loc în loc cu apă, de dragul unui asemenea decret cer ca, dacă se dorește, peste tot, fără întârziere, să se dea mie o provizie, atât cât se potrivește. Mai departe, Messerschmidt a cerut escorte înarmate, pentru bani 50 de ruble. la cheltuieli si la eliberarea diverselor articole, yueti, panza, hartie de scris, ceara, sarma, vin dublu si diverse unelte.

În aprilie 1720, călătorul a rămas încă la Tobolsk și de acolo i-a scris țarului: „Prea suveran țar, prea milostiv suveran! Dacă vă rog, Majestatea Voastră regală, ascultați cu milă ceea ce voi urma umilul meu refugiu: pe 22 martie, prezentarea mea în acest birou provincial a fost dată comandantului Semyon Prokopyevich Karpov în paragrafele semnificative pentru asistență pentru înaintarea imediată, voi decreta o măsură măsurată. plecare, de îndată ce apa s-a vărsat, căutarea s-a reparat, „dar viziunea acestui medic a rămas neîmplinită: i s-a ordonat să aștepte sosirea viceguvernatorului la Tobolsk, iar pe 6 mai, Messerschmidt a adus

Devi Peter, că un anume maior Likharev i-a luat doi bărbați și un plug, pregătiți pentru călătorie, împreună cu dulgheri: refugiul nu este pe

măsura capacității mele, dar mai mult, mi-au fost luate toate conforturile... ".
Pe 7 iunie, Messerschmidt a cerut extrădarea prizonierilor suedezi pentru a-l ajuta: „nici o persoană nu a luat oameni atât de comozi, de parcă domnul trimis Izmailov (care era atunci la ambasada în China) a luat cu el patru prizonieri la Khina; așa că domnul maior Likharev a dus la artilerie o baionetă-junker; așa că m-am gândit că ar fi mai ușor pentru Majestatea Sa regală cu sârguință să-mi trimită afacerea în aceeași... Eu nu cer despre propria mea nevoie, ci Majestatea Sa regală pentru o dispensare mai bună, iar astfel de oameni nu sunt dobândiți de la ruși. .
Cu puțin timp înainte de întuneric (27 mai), a fost primită o cerere fără valoare de la Prince. Cerkassky, guvernatorul siberian: „prin decret și prin voința atotmilostivă a maiestății sale țariste, mi-a fost indicat și hotărât să merg aici la Tobolsk, împreună cu celelalte pachete ale mele, precum și cu acestea și alte curiozități care vor apărea. în provincia siberiană, aruncați o privire în jur, de dragul meu cel mai jos refugiu posibil nu este în zadar în acest oficiu provincial este imaginabil, dar alte lucruri care aparțin antichității, parcă șeitani (idoli) păgâni, marele os de mamut, străvechi. Scrisorile kalmuk și tătare și scrierile strămoșilor lor; de asemenea imagini morminte din piatră și cană. Deci, dacă sunt, la achiziție, pot șterge și trimite un desen.
În decembrie 1720, Messerschmidt a cumpărat un băiat țăran de cincisprezece ani în robie de la un tată pentru 12 ruble pentru toată veșnicia, fapt pentru care doctorul s-a angajat: „să țină acasă, să udă și să hrănească, să se îmbrace și să liniștească și să pedepsească”. de orice rău depinzând, după propria-i socoteală, și în mare vinovăție și pedeapsă de oraș, precum vrea el, doctorul.
În ianuarie 172, Messerschmidt a depus o carte. Cherkassky mai are două petiții. Într-una a mijlocit: 1) „Dacă în ce oraș mă voi întoarce și voi primi informații despre niște lucruri curioase, ca să-mi dea aceste locuri de conducători și conducători, și să privească în jurul meu pentru o căutare mai bună. 2) De asemenea, cererea mea cea mai umilă și umilă: dacă vreo persoană potrivită din acest oraș sau din acel oraș, prizonier german, intră în contact cu lucrurile farmacistului, el cunoaște un tratament confortabil, astfel încât să poată lua o cauțiune scrisă pentru mine. plecați și luați slujba cu el, dar din neamul local nu vor veni astfel de ajutoare”.
Într-o alta, a întrebat el, în loc de un ofițer prizonier bolnav

Schennig, dă-i pe suedez, subofițer Capeli: <pentru că la plecarea mea lucrurile cele mai importante și necesare sunt: în Schimbările fizice și matematice ale climei și vremii se face oarecare discreție, apoi îmi voi face treaba ca un prizonier suedez despre ia un ofițer pe nume Ivan Filipovich Tabort l-am întrebat, ceea ce îmi va fi de mare ajutor. La aceasta o informez pe Excelența Voastră: „Eliberez de la mine singurul flăcău captiv, pe care l-am avut cu mine înainte și în acel loc îi doresc să deseneze un alt tânăr, care are șaisprezece ani, pe nume Shulman, iar faimosul este în mod deliberat. capabil, iar în pictură fără scris”.
Acest Ivan Filipovich Tabort este nimeni altul decât Philip John Tabbert (Tabbert), care, la întoarcerea din captivitate în Suedia, a primit nobilimea și numele de familie de Stralenberg și a scris

binecunoscutul eseu despre Rusia Das Nord und Oslliche Theil von Europa und Asia (Stockhol m, 1730) .
În lucrarea lui Ennes - Biographiska Minnen af Konung Cari KhP '}
există câteva informații despre această persoană: Tabbert, după bătălia de la Poltava, a traversat în siguranță Niprul și negăsindu-și fratele printre supraviețuitori, s-a întors în spatele lui. pe malul stâng, unde am ajuns, suntem în captivitate. Ov a stat în Siberia timp de 13 ani și, profitând de călătoriile dese prin această regiune, și-a întocmit harta, pe care a trimis-o unui negustor din Moscova. După moartea acestuia din urmă, harta a căzut în mâinile regelui, care a ordonat ca, dacă autorul necunoscut al acesteia apare pentru ea, atunci să-l prezinte. Tabbert, după ce a aflat despre o astfel de comandă, a încercat să îmbunătățească și mai mult lucrarea anterioară și, după ce a ajuns la Moscova după încheierea păcii de la Pishtadt, a prezentat o hartă nouă, corectată a Siberiei, pe care lui Peter i-a plăcut atât de mult încât autorului acesteia i s-a oferit comanda asupra unității de topografie, pe care el, însă, nu a acceptat-o. La întoarcerea sa în Suedia, Tabbert a fost ridicat la nobilime cu numele de familie Stralenberg (dar la locul patriei sale, orașul Stralsund) și a murit în 1747, în grad de maior, comandant al unei cetăți suedeze. În 1726, Strahlenberg a publicat un Vorbericht eines zum Druck verfertigten Werckes von der Grossen Tartarey und dem Konigreiche Sibirien, mit einem Anhang von gross Russland. Worinnen von dem Autore die Einrichtung und vornehmsten Contenta desselben vorgetragen werden. Aici autorul vorbește despre publicația pe care a propus-o în lumina lui Das Nord und Ostliche Theil von Europa und Asia: sunt cunoscute incompletețea și inexactitatea scrierilor despre marele Tataria - mulți oameni de știință, inclusiv Leibniz și Witzen, au încercat să obțină informații fiabile despre aceasta. țară
') Extrase din această carte și, printre altele, informații despre Strahlenberg au fost publicate în revista Min. nar. pr. 1853 M 2, într-un articol al academicianului Grot: >0 șederea suedezilor captivi în Rusia sub Petru al V-lea.>

informații, dar toate aceste eforturi au fost în zadar. Shtralenberg, după bătălia de la Poltava, a fost 13 ani în captivitate în Siberia și, în plus, împreună cu Dr. Messerschmidtoi, a făcut o călătorie de la Tobolsk spre sud-est până la granițele Kalmyk și Mungal. Informațiile proprii ale lui Stralenberg despre hartă diferă de cele raportate de biografii săi: la început, timp de doi ani, a strâns materiale pentru alcătuirea hărții, dar acestea au fost furate într-un incendiu în 1715 la Tobolsk, împreună cu cuferele unde au fost puse. Încurajat gr. Renshi, bătrân și câțiva prieteni din Moscova, a desenat din nou o hartă pe două foi mari, dar a fost selectată de Prince. Gagarin, care l-a anunțat pe Stralenberg că nu ar trebui să îndrăznească să facă asta de teama de exil în Marea Arctică. Pentru a treia oară, Stralenberg și-a luat cardul după arestarea lui Prince. Gagarin.
Lucrarea menționată mai sus a lui Stralenberg a fost renumită la vremea ei și într-adevăr a meritat-o, având în vedere multitudinea de informații care au fost plasate acolo pentru prima dată despre țări care atunci erau aproape necunoscute în Europa. Desigur, Stralenberg are greșeli și inexactități, mai ales când s-a lansat în Trandafirii Filologici din Scania, dar totuși nu poate fi numit un calomnior rău, așa cum făcea Golikov, la care s-a limitat critica istorică, că a

plosat cu epitete de jurământ asupra tuturor. care nu-i împărtăşea părerea despre propria lui şi roiul.
Штраленбергь имѣлъ полное право сказать, какъ сказалъ въ предисловiи:
În afară de acestea, cititorul va descoperi că nu am scris ceva mai puțin greșit în această problemă. , dar vă asigur că totul a fost raportat de mine după adevăr; cu excepția cazului în care unul sau celălalt lucru raportat, despre care eu însumi nu aș fi putut fi prezent, dar care mi-a fost raportat de oameni credibili după o deliberare reală, nu ar trebui să se aplice atât de precis și conform tuturor circumstanțelor mici.
Messerschmidt, aflându-se într-o țară îndepărtată și neîntâlnind oameni cu care să-și poată împărtăși observațiile și să relateze * despre descoperirile sale, s-a împrietenit în scurt timp cu Tabbert, care iubea investigațiile istorice și geografice.
În mai 1722, când aveau să se despartă, Messerschmidt scria în jurnalul său: „Vârsând multe lacrimi, mi-am luat rămas bun de la elocventul, sârguinciosul, credinciosul Tabbert, singurul meu prieten și sprijin. Acum am rămas fără cunoștințe și ajutoare: nu voi uita niciodată iubitul meu Tabbert!
') Neue Nordische Beiträge von Pailas, III, 97-104.

Cercetările lui Meoserschmidt au început din districtul Tomsk. În închisoarea Chaussky, proprietarul apartamentului care i-a fost alocat nu a vrut să-l lase pe om de știință și pe tovarășii săi să intre în casa lui, dar a trimis avangarda avansată cu ajutorul copiilor boieri. Ca de obicei, a început ancheta și cazul.
Se vede că pentru a găsi antichități și pentru a le cumpăra, Messerschmidt a trimis suedezi captivi prin cartier. La 21 iunie 1721, medicul, de exemplu, i-a scris guvernatorului Tomsk Vasily Elizaryevich Kozlov: pentru a vedea curiozități, iar în decretul dat mie de marele suveran, mai scrie că dacă mă opresc în ce oraș și vizitez locuri decente pentru afacerea mea și doresc să merg eu însumi să privesc în jur, sau voi trimite de la servitorii mei, atunci mi se ordonă să dau locuri acelor conducători și lideri, iar acum îl trimit de la mine, pe omul meu, Ivan Kapelya, la Kuznetsk, pe uscat. , dar aici plec pentru conducerea marelui suveran, căpitanul Tabbert, pentru faptul că sunt aici (la Tomsk) într-un timp atât de scurt pentru o călătorie lungă nu mă pot descurca în viteză, dar cum poate el, căpitanul, vrea să se ducă la mine, și apoi îl va lăsa pe căpitan, și pe pitic, să meargă la mine, unde mă voi găsi.
De la Tobolsk, autoritățile locale nu au vrut să-și trimită coletele la Sankt Petersburg pentru sigilii, fără a le inspecta, drept urmare secretarul de cabinet al țarului, Alexei Makarov, i-a scris lui Cerkasski să-i acorde lui Messerschmidt asistență în toate și să-i trimită coletele. imediat, iar dacă a existat vreo îndoială cu privire la ele, atunci aplicați la ei, împreună cu sigiliile de doctorat și de stat, și trimiteți în această formă la cele mai înalte autorități.
La 31 octombrie 1721, călătorul a scris în închisoarea Abakan următoarea promemoria: „Te rog, ordonatorul Alexei Prokhorovich de la închisoarea Abakan, să te supui decretului marelui suveran cu cazacii și tătarii care ți se porunc: (alege) trei sau patru oameni de îndrăzneți ca să meargă la pescuit, oriunde îi trimit, ca să vâneze orice fel de animal pentru orice fel de animal, ca să fie aici orice fel de animal: somn-rouă, vidre, tabargas, vulpi, rasi, capre, castori, hermine, lastite, jder, sabeli, veverite, cerbi, elani. Și toate acele

animale care se găsesc aici, ca să prindă și să-mi vestească tot felul de cuiburi și cu piei și carne... ca să nu fie leneși și nici viclenii cazacii - mă vor lua și nu vor spune. eu ca să nu trăiesc iarna aici degeaba”.
Din 1722, eforturile medicului de a-l obţine pe ale lui

salariile în acele orașe în care s-a oprit: un obstacol în care au întâmpinat autoritățile, care au târât corespondența pentru informații, interogatorii și așteptarea comenzilor, în ciuda faptului că omul de știință avea un decret autentic pentru a primi un salariu în Siberia în acele cetăţile prin care a trecut.
2 aprilie 1722, Messerschmidt a scris cărții. Cherkassky: • A primit o misiune la Tobolsk, prin decret al marelui suveran, căpitanul suedez, Ivan Filipov, fiul Tabbert și servitorul său, Carl Gustav Shulman; iar căpitanul în curs de desfășurare Ivan Filipov și Karl, prin decret al marelui suveran, trebuie să eliberez la Tobolsk în mai 1722. Da, am fost dat de la Tobolsk din domnia voastră a pământului prusac prin nașterea lui Peter Matveev, fiul lui Kratz, și l-am ținut cu mine pe Peter Matveev, pentru că nu cunosc limba rusă și nu există încă unul cu mine, cu excepția lui oiago Kratz *.
La 16 iunie 1722, biroul din Krasnoyarsk, în urma unui decret din Sankt Petersburg, a cerut informații de la medic: unde este, unde intenționează să meargă și se adună lucruri medicale și alte lucruri curioase? Mes-Oerschmidt, aparent supărat de acest interogatoriu și, cel mai important, de faptul că nu i-a acordat nici lui, nici slujitorilor salariul său timp de aproape doi ani, a răspuns: „Am acceptat două decrete de la oamenii de serviciu din Krasnoyarsk și ceea ce este scris în decretul, am înțeles mica chestiune care -dɵ din provincia Yenisei a biroului să se întrebe despre mine: mai întâi, unde mă aflu acum? în al doilea rând, unde e drumul meu? și al treilea, că am lucruri medicale și curioase? Potrivit primei, stau pe lacul lui Dumnezeu, unde oamenii de serviciu au înmânat decretul. În al doilea rând, conform măreției imperiale, calea mea este să merg în întreaga provincie siberiană până la stepă. Și anul acesta 1722, din ianuarie până în acest iulie, 13 zile, Majestatea Sa Imperială, prin decret de salariu, nu mi-a fost dat mie și dragonilor mei, dar nu este nimic cu care să ne hrănim, și murim de foame, și va să fie o oprire grozavă în afacerile suveranului; iar acum mă plimb puțin în raionul Krasnoyarsk, granița în stepă în sus pe râul Yenisei, Abakan; iar pe lângă alte râuri, pe cât posibil, ocolim. Și voi ierna în districtul Krasnoyarsk într-o închisoare sau în sate. Și dacă nu îmi trimit salariul, iar drumul meu ar trebui să fie direct spre Sankt Petersburg și este imposibil să trăiesc fără salariu. Și dacă salariul îmi va veni curând la mine și, dacă se poate, voi merge la Selingnisk și Nerchinsk. Și în al treilea rând, nu am lucruri medicale și alte lucruri curioase, și am avut lucruri și am trimis totul, pe 20 mai a acestui an, domnului președinte Blumentrost din Sankt Petersburg.
La 16 noiembrie 1722, Messerschmidt s-a adresat cancelariei din Krasnoyarsk: „Îmi revine, prin decret al Majestății Sale Imperiale, să caut tot felul de rarități în aceste părți și acum, trăind

in orasul Krasnoyarsk nimeni nu-mi spune nimic, dar daca am ceva de folosit si de intrebat, toata lumea se scuza de ignoranta, si ca ar fi bine sa-mi trimita un om bun din locuitorii Krasnoyarskului, ca sa

stie. în cartierele Krasnoyarsk din fiecare loc pentru utilizarea afacerii mele. Deci, ce va fi și din nou știut despre căutarea unor lucruri, animale, ierburi și minereuri, și așa mai departe, și astfel încât să pot fi conștient de acest lucru.
În același an, s-a răspândit un zvon, potrivit tinichei medicului, prin „înșelăciune diabolică”, că acesta ar fi murit. Vestea despre aceasta a ajuns chiar la Petersburg, de unde s-a ordonat ca lucrurile rămase după regretatul Messerschmidt să fie sigilate și trimise la Petersburg.
În 4723, călătorul se afla în Yenisisk și Mangazeya. În acesta din urmă, el a atacat urmele extragerii de către localnici de minereu verde, sulf fierbinte, tămâie de mare, amoniac; orăşenii la toate acestea au răspuns cu ignoranţă. Iată o instrucțiune de la biroul zemstvo din Irkutsk pentru unul dintre cercetașii medicului, nobilul Ivan Tolstoukhov: ƀ .... i-a ordonat din toate categoriile de oameni ruși și străini să viziteze și să cumpere diferite tipuri de animale și păsări vii, care sunt surprinzătoare pentru om; la fel și cristalul nativ, care este spart în blocuri de kilograme, două sau mai multe. Și acele animale și păsări au ordin să fie trimise la Petersburg la curtea Majestății Sale Imperiale; si ce fel de animale si pasari, despre asta se vede clar in registrul de sub acesta. Și conform acelui decret, nobilul Irkutsk Ivan Tolstoukhov a fost trimis de la Irkutsk, pentru cumpărături, în districtele de mai sus; și i-a poruncit, Ivan, în acele raioane din rușii de toate treptele și de la străini, prin toate mijloacele, să vadă și să cumpere asemenea animale și păsări și alte lucruri care, spre surprinderea omului, și care sunt declarate în registru. mai jos de aceasta. Așa că poporul și străinii ruși ar trebui să fie porunciți ferm, astfel încât să caute și să solicite animalele și păsările de mai jos și alte lucruri cu bucurie, și pentru asta va fi milă pentru dobândirea Majestății Sale Imperiale; iar pentru acele animale și păsări și pentru alte lucruri se vor da bani după preț. De asemenea, și dincolo de registru, care modele animale și păsări și alte lucruri vor apărea, conform aceluiași să anunțe; și cine ar fi poporul rus al unor astfel de animale și păsări și alte lucruri pe care le cunoaște în raioanele de mai sus, și astfel de oameni ar veni și vor anunța mesagerului; sau cine știe despre astfel de animale și păsări și alte lucruri, dar este imposibil să-l prinzi sau să-l găsești în viteză și de aceea, când au venit, au anunțat. În registru scrie: „Animalele sunt sable, burta și coloana vertebrală sunt albe; ma-

rop, bestie inbnl; berbeci sălbatici cu coarne mari; veverițele, burta și creasta sunt gri; și, acolo unde se găsesc coarnele de mamut, faceți o căutare extremă, astfel încât osul, până la ultimul membru al acelei fiare, să poată strânge totul dintr-o singură bucată. Păsări: lebede negre; lebede cu piepteni; gâște - gușă albă și aripi pestrițe; macarale negre; păsări spărgătoare de nuci; păsări verzi, mici colorate; capre, aripi negre, gușă maro; gâște cenușii, punte albe ale nasului, rațe cu gușă neagră, cap și gât roșu. De asemenea, cristal nativ, care este spart de blocuri de kilograme de două sau mai multe; mica unu și jumătate arshins și mai mult, și care sunt animale și păsări cu model.
În ianuarie 1724, în biroul din Irkutsk, Messerschmidt a fost anunțat „o fiară uimitoare - capul de mamut și două coarne, și parțial dintele și osul piciorului, precum și gâștele”. În același loc, medicul a aflat „ce se găsește la Marea Baikal în Padul Kotelnikov (?), la 20 de brazi de pe malul lacului Baikal, un fel de izvor fierbinte” și a primit de

la Mihail Volovici un certificat în latină despre localizarea oaselor de mamut. În Irkutsk, Messerschmidt și-a vândut bărbatul legat unui oraș.
În mai 1724, în lucrările lui Messerschmidt, a dat peste un ordin scris de el în mongolă lama tunguz Karabandi pentru a obține manuscrise mongole, tunguz și chineze. Este inclus și un raport în mongolă al acestui Karabandi despre executarea ordinelor și mai ales despre istoria lui Genghis Khan, scris în mongolă.
La 2 martie 1725, Messerschmidt a primit de la cabinetul medical un decret, din 31 august 1724, conform căruia a fost chemat înapoi din Siberia. Pe 19 martie, medicul l-a instruit pe Karabandi să caute istoria lui Genghis Khan în țara Mungal Urga, a cărei traducere a fost înregistrată de călător: istoria lui Ur, din limba autentică mungaliană, a fost tradusă în limba Bukhara. prin titlurile lui Hassa in Kntap Shasarth Turioi. La 15 mai 1725, guvernatorul din Irkutsk a vrut să-i jure credință lui Messerschmidt noii împărătese, dar a refuzat, deoarece nu era supus rus.
În februarie 1726, Messerschmidt a sosit la Moscova, iar în martie, la Sankt Petersburg.
În aprilie, i s-a comunicat că, cu ocazia întoarcerii sale din Siberia, mai mulți academicieni au fost desemnați să revizuiască obiectele pe care le adusese din călătorie, motiv pentru care Messerschmidt s-a angajat să intre în relații cu acei oameni de știință pentru a publica ulterior. rezultatele cercetărilor sale în Siberia.

Marți „octombrie 1727, omul de știință a primit următoarea lucrare:” Onorabil domnule doctor! La urma urmei, de îndată ce ai ajuns în Sankt Petersburg din Siberia, tu, fără să declari în cabinetul medical, ai pus lucrurile pe care le-ai adus într-un apartament închiriat, apoi ai făcut vești despre sosirea ta. Și prin promemoria de la Tobolsk s-a anunțat că în spatele focilor sunt lucruri curioase în cinci cutii și într-un balot și asta în șase locuri; și de mai multe ori ți s-a ordonat, atât în scris, cât și verbal, ca acele lucruri să fie examinate * de membrii Academiei de Științe și să fie pregătit un catalog pentru ei; și când s-a hotărât să se ducă aceste lucruri pentru examinare din apartament la cabinetul medical, atunci când au fost luate, au apărut multe dintre ele, bunuri proprii, despre care s-a trimis un anunț de la Tobolsk și aceste bunuri ți-au fost date. . Iar când s-au predat bunurile noi, au apărut cuferele, cutii, cufere de douăzeci de mari, în care, după inspecție, au apărut cărți și câteva din bagajele tale casnice, dar mai mult decât astfel de lucruri care pot fi socotite drept lucruri curioase și anume : păsări, dinți etc. Iar pentru aceasta, aceste lucruri s-au ordonat să depună un catalog și să le transfere spre control la cabinetul medical, dar tu, anunțându-le, de parcă ar fi ale tale, nu aveai voie să fii transportat. Din acest motiv, dacă vă rog acum, cu cea trimisă de la cabinetul medical, să traduceți fără întârziere casetele menționate mai sus, este necesar să le treceți în revistă, dacă există într-adevăr lucruri curioase, iar pe măsură ce sunt revizuite, atunci un decretul va fi emis la returnarea acestora către dvs. L. Blumentrost.
Într-o cerere adresată împăratului Petru al II-lea, Messerschmidt a scris că nu-și poate imagina obiectele pe care le adusese cu el, deoarece catalogul și lista de articole a călătoriei pe care o întocmește nu era încă gata. „Pentru mine, a adăugat omul de știință, fără niciun motiv, mi s-a reținut salariul, motiv pentru care am căzut

în ruină și lipsă totală. În plus, fiind în slujba Majestății Voastre Imperiale și suferind o mare muncă și călătorie, și-a pierdut sănătatea din cauza intoleranților mlaștini repetate și a altor ape, adunând în Siberia oase străvechi de mamut, tot felul de pietre etc., așa cum va fi lista de articole. dovedesc clar despre asta, cu care nu puteam încă să fiu pregătit pentru pierderea și lipsa vederii ochilor.
În cele din urmă, obiectele aduse de Messerschmidt au fost trimise Academiei de Științe, care a înștiințat consiliul medical: „Nu pot fi examinate în scurt timp cărțile și descrierile pe care le-a compus dr. Messerschmidt, ci doar profesorul domnul și profesorul de antichități, Domnul Boer, a văzut antichități uimitoare, cere doar să fie de acord cu el

amintitul dr. Messerschmidt pentru interpretarea anumitor lucruri. Profesorul de botanică, domnul Buxbaum, nu a putut examina descrierea botanicii, decât dacă lucrurile botanice autentice vor fi trimise.
În certificatul dat lui Messerschmidt de la Academia de Științe, 8 aprilie 1728, se spune că dintre lucrurile care îi aparțin de fapt, s-au reținut acele puține care ar putea fi utile cabinetului de curiozități. Certificatul se termină astfel: Und daneben billig erkundt, das der Herr Doctor Messerschmidt wegen seines vielenausgewandten Fleisses und der extraordinariren Unkossten, welche manchmahl zu machen nõthig gewe-sen, mit einen anstàndigen Recompense befriediget.
Mai mult, din actele lui Messerschmidt reiese clar că mult timp după eliberarea certificatului său, el a fost ocupat cu remunerarea expediției și să ofere un salariu și un pașaport. Petiții cu această ocazie au fost scrise de Messer-Schmidt adresate țarului, Academiei și Colegiului de Medicină; a relatat același lucru în mai multe scrisori către cunoștințe germane.
În iulie 1728, a înaintat chiar o petiție Marii Ducese (mai târziu împărăteasă) Elizaveta Petrovna: „Prea Fericita Țesarevna Elisaveta Petrovna, cea mai milostivă împărăteasă! Înălțimea Voastră, tuturor săracilor, milostivirea arătată îmi dă prilejul de a înainta această cererea mea cea mai umilă Alteței Voastre cu toată smerenia mea, cerând totuși, da Înălțimea Voastră, ca și cea mai milostivă prințesă, o favorizează în înalt patronaj. milostiv și aplicat în același timp toate supune cele mai multe cereri maiestății sale imperiale, celui mai milostiv monarh al nostru, să predea. Asuprirea mea extremă mă obligă, cel mai umil sclav al tău, să mă adăpostesc la înălțimea ta și să cer cu umilință pentru mine, bietul străin, de la maiestatea sa imperială, să mijlocesc atotputernic, astfel încât să mi se dea binemeritatul meu salariu și un pașaport către patria mea. la mine ca sa pot acum in vara navele sa ma intorc acolo, pentru ca in cabinetul medical, dupa solicitari repetate, nu primesc nicio decizie de salariu si pasaport, iar pentru asta, cu numele de familie, nu pot sa ma hranesc eu aici; pentru care înaltă milă eu, cel mai de jos, mă voi ruga neîncetat pentru prospera înaltă sănătate a înălțimii voastre și a întregii înalte curți imperiale a Prea Înaltului Dumnezeu.
După ce a depus această cerere, Messerschmidt a locuit în Sankt Petersburg încă doi ani. În 1729, s-a căsătorit cu o fată aici, ferm convins că ea i-a apărut în vis când se afla în Solikamsk. Această femeie, caracter vioi și neînfrânat, a fost un contrast perfect cu soțul ei melancolic și devotat științei; după moartea lui Messerschmidt, s-a căsătorit cu un adjunct al Academiei Stoller.

Abia în 1731 acest om de știință a putut să iasă din Pooûhç și nenorocirea l-a urmărit: a suferit un naufragiu pe drumul de întoarcere la Danzig și și-a pierdut toată noua proprietate. La Danzig, starea de spirit sumbră s-a intensificat în Messerschmidt și s-a întors din nou la Yiperburg, unde a murit în 1735. Sincer și necomunicativ, doctorul a considerat că este umilitor pentru el însuși să-și iriga ajutorul datorită meritului său, iar în ultimul timp a trăit cu ajutorul unora dintre prietenii săi, precum și al lui Theoyan Prokopovich *).

XIII

Poezii scrise de mână și cuvinte laudative stocate în biroul lui Petru cel Mare. Panegiric al fraților Lihudov. Lucrări prozaice și poetice cu ocazia victoriei de la Poltava. O poezie de Mihail, păstorul Valdai, 1718. Demolarea Sooroniy Lahoud. Cantata de Mihail Shiryaev.

În Rusia, la începutul secolului al XVIII-lea, operele pur literare constau în panegirice și versuri glorioase scrise cu diverse ocazii, acestea sunt precursorii acelor cuvinte laudative și ode zgomotoase cu care literatura noastră a abundat de-a lungul întregului secol al XVIII-lea. Exagerarea și servilismul unor astfel de scrieri este foarte de înțeles, dacă ne amintim că oratorii și poeții ardeau tămâia din datorie, nu de puține ori la poruncă, mai des din dorința de a primi o răsplată sau vreun avantaj. Prin urmare, panegiricii și odele pot fi cu greu supuse luării în considerare a unei istorii serioase a literaturii și mai degrabă servesc ca material pentru explicarea laturii morale a unei anumite epoci, deoarece reiese din ele în ce măsură și în ce măsură autorul nu a luat în considerare este indecent să-și exprime în fața întregii lumi plăcerea sa obligatorie de a glorifica acea sau alta persoană, acest sau acel eveniment. De exemplu, nu poate decât să fie caracteristic faptul că un orator de la începutul secolului al XVIII-lea, lăudându-l pe Menșikov în biserică, l-a proslăvit și pentru ruina Baturinului, unde, după cum se știe, chiar și soțiile și copiii colegilor de trib ai vorbitorului. nu au fost cruţaţi. Umilirea și servilitatea autorilor, când ei înșiși s-au numit de bunăvoie așternutul nevrednic al domnitorului sau cel mai umilit, ultimul lui sclav, disponibilitatea lor de a fi praf înaintea celor puternici —

') Backmeisler, Essai sur la bibliothèque el le cabinet de l'Académie des sciences de Péteresb. (1776), p. 16Q-161, Pallas, Neue pordische Beytrage 111,97-104; Istoria medicinei lui Richter, 1. p.

Puteți explica: care a fost semnificația literaturii în societatea noastră și ce s-a aflat în spatele influenței acesteia și a contemporanilor? Luarea în considerare a cuvintelor lăudabile și din acest punct de vedere ar putea fi chiar instructivă, dar cu greu există un cercetător care să fi avut puterea pentru trista muncă de a scrie istoria umilinței morale a demnității umane la oameni care adesea s-au prosternat inconștient înainte putere și forță, apoi cum, dar educație și talente, ei puteau merge în fruntea poporului și să-i fie conducătorii îndrăzneți, și nu agățați, așteptând mâna celor puternici. În cuvintele și odele laudative apar uneori și aluzii la evenimente și opinii contemporane, aluzii care trebuie crezute cu prudență, dar nu fără interes, dacă nu pentru istoria literaturii, atunci pentru cercetătorii acestei epoci. În studiul lui Petru cel Mare se păstrează mai multe lucrări olografe de acest fel, remarcabile, în primul rând,

prin raritatea lor, iar apoi introducând metodele și maniera scriitorilor panegiriști din vremea lui Petru cel Mare.
Dintre acestea, primul loc, în ordine cronologică, aparține cuvântului lăudabil al grecilor Lnkhudov, scris cu ocazia prinderii Azovului de către Petru și a întoarcerii țarului la Moscova în 1697 *).
Începe cu o analogie clasică: așa cum natura se bucură de apariția soarelui, tot așa și poporul rus se bucură de întoarcerea țarului din campanie. „De dragul tuturor darurilor tale regale, fie ca întregul univers să înceteze să se înalțe în privința harurilor sale. Să se oprească, zic eu, Ispaniya lăudându-se cu boabele; să nu mai fie mândră de aur Dalmația; lasă cele mai prospere insule să înceteze să se laude cu păsările lor aeriene; Babilonul să înceteze să se ridice în jurul covoarelor ei frumoase; lasă-l pe Phoenicia să nu mai acuze de gărzile lor; Macedonia să nu se mai gândească sincer la alaunul ei; să înceteze și Spartia să fie nobilă în privința alaistrăi sale; lăsați Asiria să înceteze să se laude cu vamvakiya ei; fie ca Iudea să înceteze să fie fertilă cu mama sa; lasă-l pe Kikilia să înceteze să se înalțe în jurul cro-kos-ului ei; lasă Frigia să nu mai fie mândră de kinarele ei mereu înflorite; Atena să înceteze să-și slăvească ascensiunea și mierea; lasă-l pe Judumea să se oprească în privința problemelor sale înalte.
') Rkp. I. argitaj în Regimentul 3, M 94; originalul, în legatură de catifea, numele regelui și ale strămoșilor săi sunt scrise cu aur.
Nan.: „Chiar și după iluminarea zilei”. Acest cuvânt a fost cunoscut până acum doar după titlul său: cf. Istoria Moscovei. academician, Smirnov, p. 64, unde este atribuit lui Joanikiy Lpkhud, dar textul spune la plural în numele autorilor: noi, străini, pelerini etc.

nikah strălucire; să se oprească Heriopia despre tămâia ei parfumată, Marea Genov - despre piatra și lemnul ei, numite kinglets, Pa "os - despre florile ei, Arabia - despre tămâia predominantă, Numidia - despre pietrele de marmură, Oceanul - despre mărgele cele mai scumpe, Peroia – despre table, Gallia – despre merele lor, Portogalon – despre papagalii lor, Vrundision – despre lekhurile lor de oglindă, Savva – despre livanele parfumate – să se oprească orașele, să-și oprească deșertăciunea, Tu, Doamne -a observat Rusia, nu numai prin har esti prezent, infrumusetat, dar nenumarat.” curajul preacuviosului tău țar Petru Alekseevici*...
Cuvântul se referă de mai multe ori la restaurarea Greciei și alungarea turcilor din Europa. Se știe că grecii, umiliți și înfrânți, nu puteau decât să spere în ajutorul rușilor, coreligionarilor lor. Această speranță a fost exprimată de grecii din Rusia chiar de la cucerirea Constantinopolului și acest lucru a fost foarte măgulitor pentru vanitatea noastră națională, chiar și în timpurile recente. Likhud-ii vorbeau despre vulturul rus: „acest vultur și lui Sedmikholm (adică țar-gradul) trebuind să zboare și să ridice o cruce cinstită pe biserici bine împodobite, așezându-i pe toți evlavioșii și mai liniștiți țari din Moscova, toți la fel mari, mici și Rusia albă și multe altele din ținuturile și stăpânirile nordului, estului soțiilor autocratului apusean, cel mai puternic Petru Alekseevici și augustul și binecuvântatul autocrat al Constantinopolului se vor închina.. O, cea mai prosperă și mai prosperă Moscova! amintește-ți de profeții, chiar și la venirea semo-ului nostru în domnia înaintea măreției regale și invincibile și a toată lumina cea mai înaltă a înălțării: nu este evident că ești în greșeală, ca regele Moscovei, după dumnezeiești și legile orașului, iar autocratul Constantino va reuși polonezul?... Acum

ție, cel mai evlavios, cel mai ortodox și invincibil țar Petru Alekseevici și tuturor prințului cel mai nobil al maiestății tale regale, boier, voievod și războinic , întorc fiecare treaptă de om la S, mă înclin la cotitură, verb: de dragul timpului lăsăm să treacă - nici unul în noi să fie frică, toată frica pe Moameth papad! Lăsați moștenirea marelui și nemuritor oficial nouă, Iisus Hristos... semnul nostru este crucea... Pentru ea, ei, preasfântă, lingușitoare și neprihănită, nu contrar verbal pentru fiecare moștenire a lui pentru a pretinde! Și dacă acesta este adevărul, moștenirea ta nu este Konstantingrad? Oare sceptrele, coroanele și tronurile lui Honorius și Arcadius, autocrații veșnic memorați ai Constantinopolului, nu murmură maiestății tale regale? Oare moștenirea țarilor ortodocși nu este un loc sfânt, unde s-a întrupat Mântuitorul nostru, groapă sfântă, unde s-a născut izbăvitorul tău? etc.

<"* O poveste despre un triumf vesel și solemn, care a fost creată prin intrarea maiestății sale celei mai strălucitoare, marele suveran al țarului și marele prinț Peter Aleksevici, al întregii Rusii mari, mici și albe, autocratul, ființă glorioasă a cuceritorului suedezilor și a dușmanilor săi interni (hidra cu mai multe capete) Ce mare a monarhului, în această 21 decembrie 1709, marile roade ale victoriei sale incomparabile cu generalii suedezi capturați, ofițerii superiori și inferiori și alți servitori al regelui suedez, cu stindarde, artilerie, municipalitate, birou și alte pradă distinctive în victoriile lor supra-primite lângă Poltava, Pădurea și Perevolochnaya, cu glorie și măreție fast, au favorizat Moscova să mănânce șuruburi ')".
Înaintea titlului, pe o foaie specială, desenată cu cerneală cu stiloul: un vultur cu două capete, pe pieptul căruia se află un portret al lui Petru; într-o labă a vulturului este o sabie, în cealaltă este un leu ucis. Mai jos - Hercules ucide hidra cu șapte capete cu o bâtă; câțiva călăreți, întoarse spre zbor, galopează în direcția în care luna este înfățișată în nori (înlăturarea lui Charles HP în Turcia). Mai mult, versurile:
Așa cum Hercule îl induce pe cel cu șapte capete, așa țarul nostru Petru îi zdrobește pe cei șapte inamici: suedezii din calomnie și câștigă, învinge inamicii interni care se ridică! Mare ești regele, Domnul tău triumfător a triumfat asupra capului tău. Răsplătește regelui ceresc pentru asta, dar acel haită îți va trăda inamicul cu toată puterea!
În primul rând, legenda spune ce popor glorios sunt suedezii și ce faimă puternică au avut armele lor până la ultimul război cu Rusia. Ca dovadă a primei, cronicarul Beern mărturisește despre originea suedezilor: strămoșul lor a fost nimeni altul decât Magog însuși, fiul lui Iafet, și a avut cinci fii - unul Svenn a dat naștere sveins-us; fratele său, GEFOR sau Gog este strămoșul celor gata. La momentul nașterii Mântuitorului, Eric se afla în Suedia, iar în total, înainte de Carol al XII-lea, erau 106 regi din potop. Poveștile despre isprăvile suedezilor se termină cu cuceririle lui Gustavus Adolphus. Autorul panegiricului credea că principalul motiv al războiului dintre Rusia și Suedia a fost proasta primire a ambasadei ruse de urgență la Riga de către autoritățile suedeze (deși se știe că alianța ofensivă a Rusiei și Danemarcei împotriva Suediei a fost încheiată de primele puteri înainte de plecarea ambasadei mai sus menţionate). Toți merg pe jos

*) Rkp. I. „rmzhpzha, n R, shmp 3, M 93. Nag: „ce rău este să iei.

Războiul de la Narva la Poltava este descris retoric, cu referiri continue la exemple din istoria antică. După povestea despre cum Amilcar a încercat zadarnic să ia în stăpânire Siracuza, urmează: „cu toate acestea, îmi fur gândurile suedeze și inima cu speranța fermă a unei victorii neîndoielnice din plin, toate sfaturile iscusiților tăi generali, disprețul. , ca de obicei, ocoleste regimentele tale si totul jurand curaj, le-a spus ca la fel numai cu sabiile poti alunga soldatii rusi, iar rusii, vazandu-ti curajul, aruncand orice arma, vor fugi ei insisi. Îi voi spune asta, cu armata mea devreme, chiar înainte de răsăritul soarelui, s-a dus cu îndrăzneală la redutele statului și a luat două redute neterminate. Apoi s-a repezit cu îndrăzneală spre redutele îndepărtate, din care s-a tras foc asupra lui cu un asemenea foc, încât a lăsat pe mulți dintre morții săi aici pe loc, acele redute au fost proptite, lovite asupra regimentelor statului, strigând toți abie curând alunga. . Amândoi, de la gloria vechiului război slav, la această lucrare de ac, odată cu recunoașterea marelui nostru monarh, au studiat, bazându-se pe ei pentru ei înșiși, au dat dușmanului din tunuri și muschete o împușcătură atât de groaznică, încât mulți dintre ei au căzut. . Iar soldații noștri i-au înjunghiat pe alții cu baghete, săbii și sulițe, i-au condus pe cei din spate pe mai multe mile, zhuzhushed, a devenit un tren de vagon sub orașul Perevolochka. Și astfel, la mai puțin de două ore de la cer, dăruită de Majestatea Regală cu arme, victoria a fost finalizată.
În spatele acestuia, sunt descrise faptele curajului personal în bătălia suveranului și a prințului. Menșikov. Când a fost vorba despre zborul lui Carol al XII-lea la Bendery, autorul a adăugat: „Sustin că era mai demn ca el să se predea suveranului nostru creștin, că ar fi mai bine sprijinit și dăruit cu pace, după ce a stabilit prietenie. , și în curând lasă-l să plece în patria sa”...
Următoarele sunt exemple de copie mizerabilă a tuturor rebeliunilor împotriva suveranilor legitimi, iar Godunov, Otrepiev și Razin sunt menționați din istoria Rusiei. Apoi s-a făcut o trecere la o descriere a intrării triumfale la Moscova, cu ocazia victoriei de la Poltava. Iată din nou înregistrările istorice ale triumfurilor învingătorilor, de la Moise până la Ludovic al XII-lea inclusiv. Revenind la bătălia de la Poltava, autorul face și următoarea remarcă: „O mare faptă a lui Dumnezeu, chiar și gloriosului nostru monarh un dar atât de mare pentru dușmanii săi, victoria lui, cred, nu doar pentru mândria suedeză și înălțimea lui. intențiile lor rele, dar și pentru faptele nerecunoscătoare ale sclavilor săi suverani, trădătorii lui Mazepa, și Donul și alți dușmani, chiar în acel moment, în loc de ajutor, ridicând armele, repezindu-se către Domnul și către Hristos, repezindu-se. , oricât de nevinovați îi calcă și distrug sclavii suverani! Cunoașteți, o, ruși, neînțelesul, cel mai milostiv ne-

marele nostru țar demonic al sorții, ce răuvoitori acei dușmani ai gândirii, ca apa, se împrăștie și, ca praful în fața vântului, fug!
„Către iluminatul, prosperul și cel mai puternic monarh, marele suveran, țarul și marele prinț Petru Aleksevici, conducătorul întregii Rusii, tatăl patriei ^ rime și cântece victorioase „este plasat în jurnalul lui Guyon în Colecția de note despre Petru. ѣ V., Tumansky, vol. , p. 127 și urm.

Dr. Bidloo, fiul autorului unui celebru curs de anatomie * *), este și un scriitor de embleme și inscripții pentru ocazii solemne. Așa s-a păstrat ’) descrierea sa despre triumfător se află în 1709, cu următoarea inscripție: „Către cel mai mare și mai evlavios dintre Cezari, Peter Alekseevich, cel mereu multiplicator (traducerea cuvântului augnstus), triumfă asupra Sveanului. forțele militare, ariciul este foarte lovit sau capturat, iar regele lor este alungat b, trădarea sau rebeliunile sunt stinse, șefii încoronați de țări și orașe sunt plasați în primul stat și înrobit în vara lui 1709.
Pe spatele paginii de titlu este o explicație a inscripțiilor de pe porți; în spatele ei se află desenul lor în acuarelă: în vârf, Slava ține imaginea regelui cu inscripția: „numai mântuirea de aici este Hinc sol soins”; pe fronton se află o inscripție: „De bellatis, superbis M. Petro Alexiewite, caesari triumpbanti”... Pe versoul aceleiași foi sunt prezentate imagini laterale ale porții, unde, de altfel, se află Hercule cu Globul pe umeri, pe care inscripția Moscoa; Explicație: „Ca lumea pe ramenah purtată: horneria qui sustulit orbem!
„Cezarul cel mai suveran, țarul cel mai milostiv, scrie în dedicația lui Bidloo, într-un timp în care aduci în stăpânirea ta o legumă din sudoarea curajului, a muncii și a grijii paterne pentru patria ta (prin înmulțirea stării tale, ispititoare (?) poporul tău, îmblânzindu-i pe cei mândri oh, stinge revoltele, câștigând mari bătălii de câmp, biruind și salvând orașe și state întregi, introducând trucuri ale artei, apărând pe cei biruiți și asupriți și pedepsind răul), îți merită fiecare triumf, fiecare onoare și o inimă perfectă înclinată din toate datele tale. Hei, acesta este doar un semn de mulțumire, dar toate...
') Rkp. I. al Schitului din J6 96, raft 3. Început: „Lumina Ţării Rusiei”.
*) Bldloo Gerard—Ontledning des menschlyken Lichnaams entgebeeld naar het leeven in 105 After keningen door de Heer Gerard de Lairesse, Amsterdam 1690. Traducere de mână a acestei lucrări în rusă. lang., cu titlu tipărit olandez, desene și portretul autorului, în manuscrisele regimentului I. Ermitage 5, M 31, în i °.
*) Rkp. I. Schitul, vb 4°, raft 3, nr 32; pe legatură imprimată în aur „Caesari triomphant: anno 1709”.

nu există nici o răsplată pentru fapte sau munci atât de mari, de la maiestatea voastră pentru ele săvârșite... Între acestea, eu, cel mai loial și credincios slujitor al maiestății voastre, voi lua libertatea, înfățișând ceva mic pentru cinstea voastră, tălmăduindu-l vouă, atotsupusă și ascultătoare dragă, adu-o în discuție, sperând că inima mea cea mai înclinată are mai mult loc în mila maiestății tale, decât ca faptă pe care a alcătuit-o, a inventa, dedesubt simboluri, dedesubt niște litere poate plăcea, pentru pentru a-ți reprezenta capul cu demnitate. Am vrut să vă înfățișez demnitatea, valorile, îndrăzneala și imprudența inamicului mai mult prin simboluri și inscripții decât prin anumite bătălii de câmp sau acțiuni generoase, pentru că acest lucru este destul de cunoscut întregului univers și nu se aștepta altceva de la un asemenea suveran. - Întregul lucru (adică poarta) stă, sau este omologat, pe opt stâlpi plati, între care vor fi patru rame; în fiecare dintre ele câte trei, și este un semn de biruință cu armele spânzurate, prizonieri înlănțuiți de la suedezi, de la cazaci și de la alte popoare. Urmează apoi explicațiile picturilor și semnăturilor, iar la final autograful autorului: Nicolaus Bidloo M.D.

Cu altă ocazie, Bendloo a venit cu două imagini emblematice cu întoarcerea regelui din a doua călătorie în străinătate. Există aici și o imagine a lui Petru, cu legenda: verum de Incipe lumen, iar carul pe care stă regele, purtat de Dragoste și Înțelepciune, Moscova este departe, și așa mai departe.
„Monarhul întreg rus, țarul și suveranul celor mai milostivi, se spune în explicația din imagini, pentru că după numai mulți ani nu ne bucurăm de prezentarea monarhului tău, sub soarele strălucirii tale ne-a luminat cu ea raze, si chiar sub acoperisul milostiv puterile tale regale au fost ocrotite de om, atat in tristete inainte -Dahom zilele noastre, pana acum am auzit nu de mult ca ne vom lumina de razele domniei tale. De aceea s-au bucurat atât de mult, asemenea dreptului Noe, în vremea nefericită a potopului, întunecată mereu de ceață și întuneric, binecuvântat har al lui Dumnezeu, soarele, luminând pe toți, era onorat să-l vadă. Exprimă-mi această bucurie și bucurie cu embleme la sosirea maiestății tale regale și sub tălpile tale înclină-te cu îndrăzneală umilită. La final este semnătura lui Bidloo cu denumirea de 1717 ')".
Următoarea poezie, intitulată „Prefață în întâmpinarea maiestății regale, predată la 19 martie 1718”, a fost semnată de Mihail, care s-a numit în mod complicat un băiat cioban Valdai’:
*) Rkp. I. al Schitului M 53, etaj 3, în al 4-lea, începând cu: „Ponezhe prin acoperiș”. *) Rkp. I. Schitul, vb 4°, raft 2, M 5V.

Ce se preamărește unde, ca înțelepciunea, și ce este atât de mult lăudat, ca curajul? Nimic nu poate fi egal cu ea, doar iubirea o realizează;
căci toate virtuţile sunt cuprinse în ea, iar înţelepciunea şi curajul sunt în comun cu ea; dar câte șapte verbe să răspândești și să definești asta cu diferite vinuri? Unul este demn de un discurs despre ea, căci acea cale a lor le obligă pe toate soacrele; de aceeași înțelepciune și curaj, o alianță fermă este mai puternică decât toate legăturile neîntrerupte. Înțelepciunea învață toate lucrurile bune să conducă, dar curajul acestei țări protejează de dușmani; și chiar dacă acestea două sunt unite, acolo unde sunt esența și rugăciunea, fiecare mesaj este suficient. Ea învață virtuți, dar aceasta cucerește cu curaj dușmanii.
Cine este, deci, bogat cu duo-ul Sitsa? monarhul Rusiei, parcă are două coroane, dar noi, ca un cuib de vultur, îl acoperim, regatul Rusiei este intact de dușman; cu privire la aceasta chinuiește cu înverșunare, nu doar o pasăre, ci zdrobește și un leu!
O, curajos monarh, există atât de mult curaj și așa este creșterea înțelepciunii înțelepte, de parcă nimeni nu este fericit să vorbească, numai surpriza este umplută;
din surprindere, frica se înmulțește și umilește serviciile către vrednici.
Cine nu se minune de o fracțiune din înțelepciunea regelui văzând, ca și când cu zel rămâne vigilent față de ea. Dojeniți-l mult pe Rusia, de parcă inamicul nostru ar trebui să aibă discursuri: cât de mult Rusia nu are nevoie de o astfel de viață pentru tine! Unde ai îndrăznit să mergi împotriva căii? Nu am auzit la tine un asemenea antrenament, pentru că acum văd comportamentul ca fiind minunat, nu am văzut științe civile la tine înainte, 1 sub curtarea militară obișnuită. Acum, după ce ai ispitit, nu ai fost înșelat mincinos, de parcă poți fi deja

lăudat, căci rodul științelor libere înflorește minunat și crește grăbit în mare surprindere.
Abia există un cuvânt despre regularitatea trupelor, este foarte greu să vorbim pe larg despre asta: este cunoscut de toate țările și este clar cum inamicii ruși sunt învinși glorios. Cine altcineva este câștigătorul,

cum este Petru primul conducător rus? O, rege, înțelept de Dumnezeu, cine nu se mira? Nu numai că toată lumea se întreabă, ci și se teme. Cine nu se teme de curajosul rege al unei fracțiuni, în înțelepciune este minunat și în curaj este mare? Pentru el, aceasta este esența cavalerilor dubi, care au mai multă mărinimitate decât veselie. Apărând curajos patria, ei transformă dușmanii atacatori în divinitate; cei care îndrăznesc să lupte sunt îndemnați cu slăvi și cu sabia sunt măcelăriți cu cruzime. Mulți oameni, de parcă ar fi de obicei curajoși, scuipă și gloria lor este aruncată în rușine. Cine este posibil să înrădăcineze acest curaj? Împăratul Petru, Dumnezeu însuși îl va ajuta și numai altcineva dă dovadă de curaj, de parcă ar acționa în prezența suveranului și nu numai că luptă în cavalerie, ci și mărșăluiește curajos în armată. 4τό văzând cine, o myarshe, nu va fi lăudat, şi, în zadar, vigoare în antere, cine nu va slăvi?
Maiestatea Voastră țaristă, cel mai umil slujitor, cel mai nevrednic păstor Mihail al pământului Valdai.”
Același cioban Valdai a scris două poezii: este foarte strălucitor), „împreună cu o altă piesă: „Declarația victoriei monarhului rus și a armatei sale asupra regelui Svean (Odată a bătrânului Curtius)” și b) „Triumful nostru bucuros al Rusia, obținută prin munca vigilentă a marelui-puternic monarh Petru cel Mare, suveranul cel mai milostiv rusesc, țar și cel mai harnic împărat și tată al patriei (Bucură-te rusă)”. Ambele poezii din Cabinet Affairs *); primul dintre ele este marcat 15 decembrie 1717, iar pe lateral se află o postscripție: „Valdai preot Mihai”. Nu a fost unul dintre cei spirituali care s-a numit păstor: în scrisorile lui Stefan Yavorsky către Petru cel Mare, el a semnat adesea: „Ștefan este un păstor din Ryazan”.
„Un triumf pentru cea mai prosperă și glorioasă lume veșnică... Petru cel Mare, tatăl patriei, cel mai milostiv suveran, cu coroana Sveiană. Compus de Majestatea Sa Imperială din ultimul pelerinaj sclav și noapte, Sofronia, ieromonahul I
I, L „31 de ani. 589-592, M 56 ani. 734.

profesori Likhudiya, keFalinitin, în vara lui Hristos 1721, Decembri, la Moscova * *). La început, un desen cu cerneală, realizat cu foarte multă pricepere: în vârf, două Figuri alegorice ale Gloriei încununează imaginea lui Petru, care este reprezentat în armură; pe laturile lui Mercur și Marte; În partea de jos sunt atributele comerțului și războiului.
Întregul cuvânt este alcătuit din laude retorice către rege: oratorul își admiră fața, înălțimea, isprăvile etc. și altele, chiar dacă trebuie să fie în așteptarea atotputernicului Dumnezeu și a răspândirii acestei stări voastre și a instaurării creștinismului. ; dacă nu te-ai născut al doilea născut, pentru că, prin preștiința lui Dumnezeu, nu a fost timp în care să trebuiască să aibă loc, chiar și în acest moment se face cu slavă de nedescris și în viitor așa cum se va face; dar tu te-ai născut după născut, cel mai evlavios rege, tatăl tău a imitat

natura pomilor, care mai întâi rostesc flori, de asemenea frunze și apoi fructe. Cea mai prosperă naștere a ta a fost săvârșită în imitarea mișcării nobile a cercului osmos ceresc, pe care cercul dinaintea zilei ne trimite mai întâi steaua Afrodita, aceeași culoare de șofran răsărit și apoi sarea... „...
• Petru cel Mare, Suveranul nostru, primul Autocrat Suprem al Întregii Rusii, Prea Senina Maiestate, în ziua binecuvântată a sărbătorii voastre, în ziua reînnoirii gloriei biruitoare a Poltavei și în alte victorii acum anunțate celor triumfători. biruitor, capul înțelept al Bisericii cu toată ascultarea îl aduc pe M. Shiryaev în cea mai servilă poziție4)”. La sfârşitul anului 1721.
Ar trebui să fie o cantată, cântată cu prilejul sărbătorilor din 1721: slăvește victoriile lui Petru asupra suedezilor. De exemplu, iată câteva strofe, aparent compuse pentru cântatul bisericesc:
„Sveya, nu te ridica în sud, nu câștiga pe nimeni când. Lățimea europeană nu-i calcă armata: Petru a fost primul care a câștigat. Doamne, l-ai adus în slavă, după bunătatea Ta, lăudând și cântând un cântec biruitor.
„După ce a învins armata Svean din porunca ta și a distrus-o, ea este stăpânită în rapacitatea unui leu, afirma din nou pe Hristosul neclintit în victoriile Rusiei, Doamne singur și filantrop.”
„Înțelegerea ta divină ajută, rege cuceritor
') Rkp. I. Schitul, în G3, M 84. Regimentul 3. Început: „De mult te-ai gândit la ovb”.
*J Rkp. Academia de Științe, v 4 °, M H9¡ începutul: „Victorul tău”. 24 Biblioteca „Runivers”
372
Petru în slujbă, Hristoase, bucurându-te de Tine: pentru mântuirea poporului Tău, ai venit să mântuiești pe cel uns”1
„După ce a îmblânzit leul lui Svens, după ce a îmblânzit leul lui Svens, afirmați Rusia, ca și cum ar fi o dimineață binecuvântată.”
„Depunerea vrăjmașilor este o rugăciune a Maicii Domnului, lovind lumânările, predicând în minuni fără a dăuna, dar respectând cântăritorii lui Dumnezeu, părinții noștri’)”...
IG.
Misterele medievale și relația lor cu spectacolele de teatru antice din Rusia. Mistere în Rusia Mică. Ritul acțiunii rupestre de la Moscova, Novgorod, Vologda. Trecerea misterelor poloneze și rusești la Moscova sub țarul Alexei Mihailovici. Știri ale contemporanilor despre teatrul și actorii vremurilor Petrovsky. Thensh * și rusește joacă cu aluzii la evenimente și chipuri contemporane. Traduceri de opere dramatice europene.
Nicio ramură a poeziei nu oferă cercetătorului un domeniu atât de vast pentru comparații istorice ca dramatic. Ocupându-se de viață, și decurgând direct din cântec, drama, mai lirică și epică, păstrează în sine urme de vederi și credințe populare. Și acest lucru este foarte firesc, pentru că drama, în miezul ei, include în mod necesar prezentul; deși conținutul său este adesea împrumutat din trecut, el prinde cumva viață din nou pe scenă și devine contemporan pentru privitor.
Drama este legată de plasticitate; atât unul cât și celălalt, acționând asupra simțurilor, se alătură reciproc. Așadar, în Germania secolului al XIV-lea, când dezvoltarea ideilor dramatice a fost remarcată, au început să apară cărțile ilustrate; în secolul al XV-lea, acolo nu se mai obișnuia, având scris o carte, să nu-i atașeze imagini, sub formă de explicație; pentru analfabeti, acestea din urmă au înlocuit însuși

textul cărții și, cu cât se întocmeau mai multe compoziții pentru lectură populară, cu atât imaginile din ele sunt mai vizibile. Lucrările cu imagini cioplite pe lemn, precursorii cărților tipărite, au însemnat, ca acestea ulterioare, scrieri mistice și evlavioase, care au găsit o primire atât de excelentă în sec.

') Salutările tipărite ale panegiricului sunt descrise în ordine cronologică în partea a 2-a a acestei lucrări.

) Despre misterele din Germania și Polonia, privind: „Geschichte der Deutscben Dicbbmg, tovarășul Gerviaos, „Pumieaniclwo polskie Matsevsago, „Historia literatnry polskié^ Wisniewski.

secolului, și anume: legende, calendare, apocalipsă etc. Aici imaginile au jucat rolul principal, iar textul a constat în scurte explicații. Tot ceea ce era deasupra simțurilor, ei încercau să prezinte ca fiind tangibil, totul spiritual ca material. Această direcție a evocat alegorie; sub chipurile umane au apărut concepte abstracte despre virtuți, precum și păcate și vicii. Dar acest lucru nu era suficient: imaginea încă nu părea suficient de vie și, prin urmare, i se adăuga adesea o inscripție, care ieșea din gura figurii desenate și înlocuia lipsa unui cuvânt.

Nu este nimic surprinzător că într-un asemenea moment, chiar în Biserica Europei Occidentale, a existat dorința, prin diferite rituri și ceremonii simbolice, de a explica sacramentele credinței. Fără îndoială că arta dramatică își datorează pentru prima dată existența și dezvoltarea ulterioară clerului și mănăstirilor. Drama a fost acceptată și asimilată de ei, dar o dramă religioasă și pur creștină, a cărei sarcină era să întărească mintea publicului în adevărurile de credință, să facă accesibilă majorității credințele Bisericii. Odată cu trecerea timpului, spectacolele religioase au fost oferite cu tot mai mult fast și solemnitate, a fost nevoie de ajutorul laicilor și au început să ia parte la astfel de drame. Curând, acest obicei s-a răspândit într-o asemenea măsură încât papii și episcopii au considerat necesar să-l restrângă și, în acest scop, au fost emise în mod repetat decrete stricte, interzicând spectacolele în temple, precum și participarea clerului la ele. Dar, în ciuda unor asemenea măsuri, autoritățile bisericești au fost nevoite ulterior să facă concesii gustului predominant. În secolul al XIV-lea, în Franța și Țările de Jos, misterele erau deja prezentate public, în același timp ceva asemănător se găsește în unele locuri din Germania. În secolul al XV-lea, acest obicei s-a răspândit peste tot; nu am întâlnit condamnări nicăieri.

În Germania, reprezentarea pieselor religioase era lăsată în seama oamenilor, artizanilor și studenților; în Anglia și Franța, cele mai înalte clase ale societății au luat parte și la spectacole dramatice; acolo s-au executat cu mai mult fast și, bineînțeles, cu costuri mai mari. În ultima țară, piesa de mister a devenit decisiv un spectacol public, în care, cu mare mobilierul din stuc și complexitatea mașinilor au participat atât curtea, cât și nobilimea. Intriga preferată a reprezentărilor de acolo au fost minunile Fecioarei; în curând aceste spectacole au fost complet separate de sărbătorile bisericești și au servit ca trecere la piese de teatru seculare, scrise după modelele vechilor și în respectarea celebrelor trei unități.

Caracterul distinctiv al străvechilor mistere occidentale ale goțului este că, cu cât este mai vechi, cu atât se păstrează mai mult în ele.

caracterul liturgic a fost redus; de altfel, cele vechi sunt scrise în latină, în care avea loc slujba divină (Ludus paschalis de passione Christi, luduș de nocte paschali etc.). Uneori, misterele au fost date pe parcursul a două, trei și chiar șapte zile. În cele de mai târziu, este vizibil mai multă artă în prezentare și sunt excluse episoadele inutile și irelevante, iar cele care sunt strâns legate de viață sunt introduse. Apoi vin scene preluate din Vechiul Testament; Din când în când, prezentările istoriei Noului Testament sunt întrerupte de inter-acte în care sunt scoase la iveală chipuri și aventuri din Vechiul Testament. Astfel, povestea Susannei precede evenimentul din Noul Testament, când Hristos o iartă pe desfrânata pocăită, David și Goliat sunt scoși înaintea intrării Mântuitorului la Ierusalim; vânzarea lui Iosif de către frați este urmată de trădarea lui Iuda etc. În acestea între acțiuni și episoadele introductive, în cea mai mare parte, s-au ales astfel de cazuri din Vechiul Testament, care în sine conțineau deja o unitate de dramatică. acțiune și caracter, care i-au apropiat de tragedia clasică. Din acest motiv, subiectele pentru misterele tuturor popoarelor europene au fost în principal aventurile lui Nebucadnețar, Estera și Haman etc.
La început, elementul comic nu a fost permis în mistere, dar prezența lui este cumva prevăzută în cele mai vechi lucrări de acest gen. Comicul, în esența sa, are caracter de plasticitate. Defectele corpului, urâțenia și urâțenia, acestea sunt subiectele pe care natura însăși le-a pus în râs. Mimarea acestor neajunsuri, făcându-le maimuțe, este deja o încercare de a introduce un element comic în artă. Prin urmare, demonul misterelor antice poate fi considerat prototipul tuturor caricaturilor și imaginilor amuzante ale vremurilor ulterioare. Comicul, prin însăși natura sa, are nevoie de o formă colocvială: majoritatea glumelor, glumelor și ridicolului potrivit ale scriitorilor antici și moderni apar în conversații.
Misterele germane, unde se remarcă un element comic, aparțin secolului al XIV-lea. În Occident, clerul, pentru a atrage mulțimea, permitea amuzanții și ridicolii chiar și în procesiunile lor, iar acesta a fost motivul pentru care s-au format spectacole, unde seriosul a fost înlocuit cu amuzant și invers, întrucât de fapt în fiecare festival există întotdeauna ceva important și comic: un târg și, în plus, un fel de ceremonie solemnă, luate împreună, reprezintă o combinație a unui festival serios cu pauze comice. Spectacolul dramatic german din Săptămâna Patimilor poate servi drept exemplu în acest sens: cântece solemne sunt amestecate în Pem cu scene de stradă între un comerciant, soția sa,

un servitor și negustori – și toate acestea într-un mod bufon; fețe urâte, o soție certată se ceartă cu soțul ei etc.
În Polonia noastră vecină, spectacolele dramatice religioase existau deja în secolul al XII-lea. Și acolo clerul superior, observând excese și extreme, a încercat să oprească asemenea spectacole, care, în loc să răspândească evlavia și respectul față de religie, nu au servit decât la declinul acesteia. Interdicțiile, însă, nu au avut efectul scontat, ci au dat naștere căutării altor locuri, în afara bisericii, pentru spectacole de teatru. Drame, în natura patimilor lui Hristos, uciderea Sf. Ioan Botezătorul etc., au continuat să fie dăruite înaintea oamenilor, cu deosebirea că acest lucru se întâmpla nu în biserici, ci în școli și cimitire. La începutul secolului al XV-lea au fost

interzise misterele în care predomina elementul comic, iar apoi ei, în Polonia purtând nume de dialoguri, și-au găsit refugiu în zidurile școlilor. Deja în secolul al XVI-lea erau semi-religioase, „seculari”, și așa au fost găsiți de iezuiți, în ale căror școli dialogurile au persistat până la distrugerea definitivă a ordinului.
Vechile dialoguri poloneze erau scrise fie după modele grecești, cu coruri, fie, după obiceiurile Europei medievale, cu interludii, fie, în cele din urmă, pur și simplu, fără adăugiri, constau în raționamente expuse în formă colocvială. Unele dintre dialoguri au fost originale, altele au fost traduse, dar majoritatea au fost convertite în obiceiuri poloneze. Poeziile satirice ale lui Stanislav Grohovsky (la sfârșitul secolului al XVI-lea), un scriitor al poporului prin excelență, au dat naștere la mulți imitatori și, de altfel, au dat un exemplu pentru introducerea satirei în spectacolele dramatice. De atunci, în așa-numitele interludii (preludii, interludii), au început să apară chipuri și evenimente din viața modernă. În Polonia, ca și în Germania, spectacolele serioase au fost înlocuite cu cele jucăușe: într-o dramă, în Săptămâna Patimilor, după cele mai uimitoare scene, diavolul apare și îi vinde o frânghie lui Iuda, îl sfătuiește să se sugrume și așa mai departe. .
Fiecare națiune avea chipuri preferate, prezentate constant în toate piesele comice; odată cu trecerea timpului, au devenit populare și numele lor au devenit nume comune pentru vicii, lipsuri sau slăbiciuni, care erau înzestrate cu chipuri în comedii. Așa că în vechea comedie italiană se întâlnesc adesea trei persoane: un tată bun, un fiu libertin și un servitor necinstiți. Primul a fost întotdeauna un negustor venețian sau un avocat din Bologna și se numea Pantalon. Din Bergama luau de obicei bufoni în comedie, deoarece băștinașii de acolo erau faimoși, precum Vyatichi și Poshekhontsy, pentru stângăcia lor deosebită și, în plus, nu erau dezvăluiți să înșele. Brigel-·

Ia era ticălos, iar Arlequin era un servitor rustic. Este remarcabil faptul că urmele acestor patru persoane se păstrează în comediile lui Molière.
Francezii cunosc un chip asemănător sub numele de Jean Farine, γ Nemtsev-Hanswursl. În interludiile poloneze sunt afișați Albert, cantorul (cântăreț și krylos) și Kleha (paznicul bisericii). Acesta din urmă a luat locul arlechinului italian, rolul de cantor îi corespundea lui Brighella. Uneori apăreau pe scenă atât tigaia, cât și judecătorul satului, a căror minte, dintr-un motiv necunoscut, era servilă, și cornută, necurată, mereu mânjită cu noroi și cu o măsură de smoală clocotită. Moartea a biruit un om și i-a sedus sufletul, doar în zadar, iarăși necurat. Acesta din urmă este urmat de o vrăjitoare, iar din mitologia Bacchus cu Satiri. Dintre alte persoane, atrag atenția laudărul-rătăcitor și bătăușul-soldat, precum și Gloria, Virtutea, Voluptatea. Pe scenă s-au întâmplat și nobilii proști, căruia îi plăcea să se distreze, mituitorul - ispravnicul, evreul, roșcovul din diferite locuri. Dar cel mai adesea în piesele poloneze există pelerini lăudăroși și diverși bețivi.
Toate aceste informații despre misterele europene, și mai ales despre piesele poloneze, au, după cum va vedea cititorul, semnificație și pentru teatrul rus.
Spectacolele dramatice vechi rusești, dacă sunt considerate numai în sine, fără a acorda atenție realității înconjurătoare, au multe

asemănări cu misterele și dramele Europei medievale și ale Poloniei antice. Dar această asemănare nu poate conduce cercetătorul la convingerea că apariția, succesul și transformarea teatrului au fost aceleași, atât în tine, cât și în Occident. Diferența, din punct de vedere istoric, este imediat vizibilă atât la început, cât și în soarta ulterioară a dramei rusești și europene. Cruciadele și entuziasmul religios care au luat apoi stăpânirea Europei de Vest nu au favorizat prea puțin introducerea misterelor. Poveștile cruciaților care se întorceau din locurile sfinte, poveștile pelerinilor, cu exaltare generală, au avut în ele multă dramă și, foarte probabil, au dat naștere la introducerea misterelor religioase. Clerul catolic nu a ratat nicio ocazie de a folosi toate mijloacele pentru a crește, sub pretextul creșterii

*) Investigatorul din vechea comedie poloneză este o idee necurată.Și felul în care l-au imaginat oamenii din Poltp și Mica Rusia: unul dintre personajele din „Bursak” Narezyago, pentru a juca rolul diavolului în fața lui. sacristan, s-a stins în prima băltoacă care i-a dat peste cap: noroc că costumul era lung, dar diaconul nu se îndoi nici o clipă de prezența numeroaselor grădini.

răspândesc și glorifica religia, propria lor influență asupra oamenilor și extrag din ea toate beneficiile posibile. Fermentarea minții, entuziasmul deosebit și credința naivă au fost semnul distinctiv al popoarelor vest-europene în Evul Mediu; nu este de mirare că clerul a încercat mai ales să acţioneze asupra simţurilor şi să reprezinte în mod palpabil ceea ce pentru majoritatea în religie ar rămâne altfel obscur sau discret. Dacă Polonia nu a experimentat influența cruciadelor în aceeași măsură ca și restul Europei, atunci, în schimb, a fost influențată din cele mai vechi timpuri de clerul catolic. Să ne amintim doar de ce influență importantă a avut ordinul iezuit în această stare în materie de educație, în toate ramurile cunoașterii, chiar și până la sfârșitul secolului al XVIII-lea, și ne devine clar de ce, slavii sunt de origine și Prin urmare, neînclinați spre orice fel de mnatism indiferent de natura sa, polonezii au luat totuși un rol puternic în luptele și tulburările religioase, care au fost cauza multor nenorociri pentru întreaga țară.

Influența clerului s-a reflectat și în reprezentările dramatice ale Poloniei antice. Clerul superior a dat interdicții împotriva lor, dar nu au fost eradicați, dimpotrivă, au fost susținuți atât în biserici, cât și în școli, pentru că clerul local și ordinele monahale au beneficiat de aceasta, atrăgând oameni, recrutând adepți înfocați, chiar crescând numărul. a elevilor din propriile școli. Toate acestea nu puteau avea loc în Rusia. Avem puțin sau, mai bine spus, material pentru istoria teatrului de la Kiev; dar din istoria academiei locale se știe că Peter Mogila, la înființarea școlilor rusești, a împrumutat rutinele instituțiilor de învățământ poloneze. Din acest motiv, un profesor de poezie a fost obligat la Kiev să pregătească o dramă, o comedie sau o tragedie în fiecare an pentru recreerea de vară.

La Moscova, spectacolele de teatru sub conducerea lui Aleksey Mihailovici nu au fost cauzate nici de spiritul vremurilor, nici de nevoile oamenilor: de aceea au rămas amuzamentul unei curți și a câtorva oameni apropiați (Miloslavsky, Matveev), familiar cu obiceiurile poloneze şi chiar literatura. Aceste împrejurări nu au putut decât să influențeze soarta artei dramatice în. Rusia și credeți diferența dintre teatrul nostru și cel european. S-a remarcat mai sus

că drama este în strânsă legătură cu viața și, mai mult decât alte ramuri ale poeziei, păstrează amprenta epocii moderne. Acest caracter al spectacolelor de teatru nu putea să nu se arate, desigur, în misterul transplantat nouă. Prima încercare de acest fel amintește de imitația sclavă: ocazional, un fel de indiciu sau anacronism amintește tsam-ului că scriitorul a fost un mic rus sau a trăit la Moscova - toate

restul este străin de modul nostru de viață și de obiceiurile noastre. Dar perioada imitativă a dramei rusești – presupunând că tulburările politice din ultimele decenii ale secolului al XV-lea în Rusia au împiedicat orice progres în știință și în artă în general – nu a durat foarte mult. În misterul lui Dmitri Rostov, cunoscut de noi, deși se observă încă forma imitativă, în unele locuri există deja chipuri vii din realitatea rusă, ele vorbesc nu traduse din limba poloneză, ci limba unei persoane ruse; mai mult decât atât, există anacronisme, din care reiese clar că elementul popular începe să prevaleze asupra regulilor memorate din vocea altcuiva. La începutul celor șapte sute ani, apare brusc o tragedie din istoria Rusiei, descrie evenimentele istoriei Rusiei, există persoane care, pentru a se rusifica, se numesc Zherivols, Yaropolks... Un cercetător discriminator, desigur, va găsi în ea urme de imitație, dar aici însăși ideea este de a împrumuta intriga evenimentelor apropiate publicului, cu tradițiile școlare și rutina de atunci, merită o atenție deosebită.
Pentru istoria Rusiei de la începutul secolului al XVIII-lea, ceea ce este cel mai frapant este puterea și voința unei singure persoane: indiferent unde ne uităm, indiferent de ramura de cunoaștere căreia ne dedicăm atenția, mâna de fier a acestei persoane este vizibil peste tot, caracterul lui puternic, energia lui fatală sunt peste tot. Desigur, isprăvile, unde se exprimă forța cea mai materială, nu pot stârni o simpatie deosebită în timpul nostru, dar în acțiunile lui Petru este tocmai curios că nu i-a fost suficient să umilească inamicul, să împrăștie mulțimile recalcitrant, întemnița și distruge în exil pe cei care nu-i împărtășeau opiniile - el a încercat să supună influenței sale chiar și gândirea, mintea, forțele spirituale ale neamului, motiv pentru care manifestarea lor depindea din nou de propria sa voință. Un astfel de fenomen nu poate decât să lovească chiar și pe un cercetător îndepărtat de acea epocă: uneori, împotriva voinței sale, el se oprește tocmai la aceea, unde prezența se remarcă, urmele acestei voințe, unde și-a găsit expresie. Desigur, nu trebuie ignorate acele cazuri când, în ciuda întregii energii a voinței, voința a rămas neîmplinită, și asta s-a întâmplat și, pentru că puterea umană, oricât de mare ar fi, are propriile limite, dincolo de care ea. nu poate fi depășit.are posibilități.
În general, toate lucrările de știință și literatură din Rusia sub Petru cel Mare, în special cele care au fost permise fără restricții în circulație în public, adică cele tipărite, depindeau într-o măsură mai mare sau mai mică de voința guvernului, care era concentrate în persoana suveranului și, prin urmare, au fost scrise și tipărite cu o uimitoare unitate de gândire pentru vremea noastră, dintr-o carte de rugăciuni scrisă de

pentru un soldat, la cele mai complexe instituții ale statului, de la regulile privind primirea puștilor la regulamentele militare, de la

sărbători clovnești în vechile rochii rusești și stabilirea unui rang special pentru boierul Streșnev până la cele mai solemne ceremonii - cu o tinichea, armonie , consistența se păstrează peste tot și peste tot, posibilă doar acolo unde capul unei persoane lucrează pentru toți, unde eul subiectiv supune totul, indiferent de ce atinge.
Drama și comedia vremurilor lui Petru cel Mare, rămânând, prin natura lor, aceleași ca înainte, în conținutul lor au o strânsă legătură cu realitatea vremii: spectacolele de teatru nu se mai limitează la evenimentele din sacru. istorie; dacă aceștia din urmă își mai găsesc un loc în drame, este mai degrabă întâmplător, sau sub forma unei concesii necesare la comenzile acceptate anterior. Principalul lucru în spectacolele de teatru din primii ani ai secolului al XVIII-lea a fost glorificarea isprăvilor Suveranului, victoriile sale fericite, umilirea dușmanilor, triumful asupra recalcitranților etc. – părea că nu este suficient pentru edificarea audienței de o glorificare a victoriei sau de expunere a soartei nefericite a adversarilor – un element comic, o batjocură a întunericului, care au îndrăznit să înoate împotriva curentului pârâului – sunt, de asemenea, chemați să ajute, iar acum în fața audienței apar Bătrânii Credincioși cu convingerile lor, un nefericit protejat care este înșelat, un funcționar care ia mită, un diacon care nu vrea să-și trimită copiii „în știință”, etc. scoase la iveală în operele literare, apoi acestea din urmă sunt întâmpinate cu o dragoste deosebită din partea publicului și aduc faimă autorului. Am văzut mai sus că Italia avea propria ei arlechin și brighella, în Polonia a înflorit soldatul dezvăluit, pelerinul lăudăros, am avut și noi tipuri populare sub Petru, dar, din păcate, nu li s-a dat, din diverse motive, să se dezvolte și în final. prinde rădăcini în literatura noastră. Nu este locul să explicăm aici aceste considerații, pentru că ar trebui să vorbim despre o altă epocă, de mai târziu; Să observăm doar că în istoria artei dramatice din Rusia, două puncte merită o atenție specială. Primul, când misterele și dialogurile au fost introduse în obiceiul dintre noi ; în Occident s-au transformat de-a lungul secolelor și apoi au trecut treptat într-o dramă seculară, dar la noi aceste idei, de îndată ce au început să capete un element popular și să se apropie de viața noastră, cum au trebuit să cedeze. la astfel de lucrări care existau deja în Europa după lungi tranziții.de la drama religioasă la semi-laică și, în sfârșit, complet laică. Al doilea moment tocmai începe o

din vremea când traducerile au început să apară în Rusia, ca o iotă de imitație, apoi modificări din mostre străine și în cele din urmă încercări de teatru popular. Este remarcabil că al doilea moment a avut loc exact în același mod ca primul. La fel, în primul rând, tocmai în timpul domniei lui Petru, întâlnim traduceri interliniare ale diferitelor piese dramatice; printre ele se numără, de exemplu, lucrările lui Moliere, există un fragment din Don Juan. Dar aceste traduceri au fost de așa natură încât este aproape imposibil să le înțelegi fără a avea originalul în mână. Dacă într-unul dintre primele mistere rusești, numit Sfântul Alexis, două treimi din text sunt pline de expresii poloneze, atunci în traducerile lui Petru de comedii și drame în multe locuri nu are absolut niciun sens și este evident că traducătorul a făcut-o. nu inteleg originalul. Acest lucru este vizibil mai ales atunci când transmiteți scene patetice, declarații de dragoste sau descrieri de sentimente sublime. Astfel de neajunsuri, desigur, nu au provenit din faptul că rușii nu puteau simți la fel ca europenii, ci

doar pentru că expresiile acestor sentimente în literaturile mai dezvoltate au propriile lor forme convenționale, dezvoltate nu în zeci, ci în multe sute de ani. Introducerea acestor „Orms” condiționate care au rezultat din acea defalcare a limbii a fost cauza unor astfel de traduceri urâte în literatura rusă la începutul secolului al XVII-lea. La scurt timp după epoca petrină, adevărata direcție pe care Petru cel Mare a încercat să o dea activității mentale rusești, în moduri pur politice, a fost sacrificată unei imitări necondiționate a modelelor franceze. Succesul unei astfel de direcții nu ar putea avea o mare influență asupra vieții societății și, prin urmare, manifestarea ei se remarcă mai ales în Formă, în situația externă.
Deși lucrarea de față ar fi trebuit să includă o trecere în revistă a operelor dramatice din epoca petrină, totuși, credem că nu este de prisos să furnizăm câteva detalii despre spectacolele și spectacolele teatrale din secolul al XV-lea; ele sunt într-o strânsă legătură cu teatrul rus de la începutul secolului al XVIII-lea.ѣka care trebuie completată și explicată.
Informații despre ocupațiile și mijloacele de subzistență ale elevilor școlilor din Kiev din secolul al XV-lea sunt lăsate în lucrarea mitropolitului Evgeniy, „Descrierea Catedralei Kiev-Sophia”. De altfel, bursacii la prânz mergeau în casele cetățenilor și cântau diverse cântări la ferestre, la porți, în piețe, pentru care erau răsplătiți uneori cu bani, alteori cu mâncare. În romanul lui Narzhnago*. „Bursak”, a rămas o schiță comică a unor astfel de cântece și lumea este făurită. „De îndată ce a sunat clopotul în clopotnița seminarului, eroul romanului povestește, cum în bursă s-a auzit vocea de bas a consulului: „Băieți, treceți la treabă!” Ora aceea

ïwpe Filosoful, luând pe umeri o geantă uriașă, stătea la distanță unul de celălalt. - Consulul, stând vizavi de ei, începu să arate cu degetul către unul sau altul din gașcă și într-o clipă s-au alăturat fiecărui purtător de pungi mai mulți retori, poeți și infimi... „Aceste echipe au trecut prin străzi:” noi a mers liniștit, iar filozoful, conducătorul nostru, cu pași măsurați și cu mare importanță, întorcând capul la dreapta și la stânga... ' Apropiindu-se de casa unui negustor înstărit, au trimis un trimis: „Acesta s-a repezit ca o săgeată, s-a întors într-o clipă și a strigat cu voce tare: „este permis” Aruncând povara, am intrat în curte și am stat într-un semicerc în jurul mesei, la două brazi distanță. Atunci s-a auzit vuietul teribil al lui Sarvil (filozof, șef al corilor), încât toți s-au înfiorat, ceilalți l-au tras în sus și a început concertul spiritual. M-am uitat la liderul meu, am fost cuprins de groază. Imaginați-vă, cine vrea, un bărbat înalt, negru, cu gura deschisă, cu ochii groaznici bulbucați și trăgându-l de gât, mișcându-și mustața lungă..."
În perioada Crăciunului, ucenicii mergeau din casă în casă cu un naștere sau un comitet raional, reprezentând Nașterea sau Învierea lui Hristos*). Ulterior, aceste spectacole au fost oferite artizanilor, iar elevii deja jucau acasă drame și dialoguri. Sub numele yaselek sau „Szopka” acest teatru de păpuși a existat și în Polonia, iar descrierea sa este păstrată de Konopka '). Au fost astfel de spectacole în orașe și sate de la sfârșitul lunii decembrie până pe 2 februarie. De obicei, la creșă, discursurile personajelor erau rostite de un elev ascuns în spatele scenei, iar tovarășii săi cântau cântece de Crăciun. Părea: Hristos, culcat într-o iesle în fân, un măgar și voință să stea la

iesle; Iosif și Sfânta Fecioară primesc persoane care vin să se închine.
Pe aceeași scenă are, deci, o reprezentație seculară: din turnul lateral iese, în primul rând, un Pol greu, cu o sabie de lemn, i se alătură jumătatea cea mai dragă în șapcă; după ce se înclină unul față de celălalt, dansează poloneză și lasă loc unui ucrainean negru, care, înclinându-se în fața publicului, dansează celebru cu doamna sa. Un neamț apare în spatele lui, în chiloți strânși, iar o nemțoaică grasă îl urmează cu greu. Mai departe, un bătăuș furtunos, cu bâta groasă, face gălăgie și scoate nasul spectatorilor curioși cu arma sa. Un Krakowiak mic, dar puternic, în hainele pitorești ale patriei sale, cu o pană de păun pe pălărie, îmbrăcat în lateral, trimițându-și Katyusha acasă, intră în luptă cu bătăușul.
După Irod, cu un sceptru în mâini și însoțit de ale lui
') M. Evgeniy în „Op. Kiev. Sob., p. 216. ') KoDopka, Rievpi ludu krakowskiego.

confidentul lui este lichid, rostește amenințări la adresa întregii lumi, dar pârâul moare într-o agonie teribilă. Zhidok suferă aceeași soartă, iar soția lui Irod, Rebecca, plângându-și soarta, este dusă de necurat în iad, împreună cu trupul soțului ei. După aceea, vrăjitoarea bate untul, iar diavolul bea smântână din ea. Într-un final, un bătrân decrepit, cu o pungă de bani, își cere să moară, iar cu asta se încheie spectacolul.
Datorită lui Kraszewski, se știe despre existența unui interludiu semi-mic rusesc, semi-polonez, poate la începutul secolului al XVIII-lea. Aparține genului de piese cunoscute sub numele de „folie” și se numește „Povestea unui cazac cu un jucător (Kostyr) și un soldat”. Actori: un evreu, un jucător de zaruri și un nebun (dudko). Interludiul constă în conversațiile acestor persoane, fără nici un început, astfel încât, totuși, să nu împiedice prezentarea lui, fapt dovedit de instrucțiunile despre modul în care actorii ar trebui să-și joace rolul. Așa că se spune despre rolul unui evreu, în primul rând, că poartă în spatele umerilor o cutie cu gunoaie corupte, formată din onuchki, unul negru și celălalt verde, din bucăți de piele, blănuri și trei bucăți de pânză roșie și alții; în al doilea rând, că un evreu are un leagăn (pipă mică), un chubuk, o pungă de tutun, un mănunchi de tyutyun, rădăcini numite petice de văduvă (wdowhimi szmatkami?), etc. Toate bunurile sunt ambalate într-o cutie și legate de o frânghie. , evreul însuși este într-o haină evreiască și cu toiagul în mână. Cazacul are un buzdugan de paie tuns cu petice de in si vopsit in negru; la cornul centurii; îmbrăcămintea ar trebui să fie compusă dintr-o jachetă sau ceva similar. Un nebun cu o barbă tăiată și o mustață lungă și o pipă, iar jucătorul are oase uriașe, deși sunt din lemn.
Din salutul pus la sfârşitul interludiului se vede că acesta a fost prezentat la Învierea lui Hristos, în prezenţa vreunui duhovnic, pentru că în adresa lui se spune: „când săvârşiţi cu evlavie sacramentele lui Hristos şi urmaţi lui Hristos. cu picioare evlavioase”. Se menționează și o reprezentare împrumutată de la St. scrieri * *).
Recent, a devenit celebră o întreagă piesă de teatru în dialectul Mic Rus, care a fost susținută la spectacolele Nașterii Domnului. Păstrarea lui o datorăm regretatului Markevici*). Potrivit acestuia, nașterea era formată dintr-o cutie pe două etaje, din carton și scânduri subțiri: la ultimul etaj, înconjurat de o balustradă, era prezentat misterul Nașterii Domnului, iar în partea de jos.

Wędrowki Uterackie, ftatastycznie, historycxne Kraszewskiego, vol. 2, kart. 83-85.
·) Obiceiuri, povkhry, bucătăria și băuturile micilor ruși, comp. I. Markevici. Kiev, 1860, p. 27-65.

pe el a fost pus tronul lui Irod. Podeaua era acoperită cu blană pentru ca ei să nu vadă găurile prin care se mișcau păpușile. Fiecare dintre ele a fost atașat de un fir, ale cărui capete erau controlate de proprietarul bârlogului de sub cutie. Discuția în numele păpușilor a fost purtată de diaconi, cântăreți și studenți, când cu voce scârțâitoare, când cu voce de bas. Piesa în sine a fost împărțită în două părți. În primul, următoarele personaje sunt: sacristan, într-un halat de nanke gri obișnuit; păr cu despărțire în mijlocul capului și cu o împletitură; doi îngeri cu aripi și unul dintre ei cu crin; doi ciobani în co-benyak-uri obișnuite cu vidlog-uri; Irod într-un kuntush de brocart, cu o coroană pe cap și cu un sceptru; bodyguardul lui Irod în armură solzoasă, în coif și cu o sabie uriașă; trei regi ai Orientului în kuntushah de brocart cu coroane pe cap, împreună toți trei sunt legați strâns unul de celălalt și se mișcă în această poziție; Satana este negru, cu o coadă, aripi de liliac, coarne uriașe și cărbune în gură; pe mâini sunt degete cu gheare, picioare de cal; Moartea este un schelet cu coasă; Rahela într-un costum evreiesc cu un copil în brațe; războinici cu sulițe, în căști și armuri.
Pe lângă conversațiile acestor persoane între ei, în piesă uneori un cor cântă în culise, explicând și completând interpretarea lor. Piesa se deschide în refren:
Cântați vremea și rugăciunile ceasului, Hristoase născut, mântuiește-ne pe toți și pe sacristanul (recitativ) Restabiliți din balnear și faceți bine, Hristosul născut pretutindeni înălță-ți aceasta, oameni buni, de bunăvoie spun, Și binecuvântează: Mă voi duce si suna.
După aceea, se duce la clopotul, care atârnă la etajul inferior, și sună; în același timp, la etajul superior sunt puse lumânări aprinse și luminează fundalul, unde se presupune că leagănul Mântuitorului este „...
Apoi, apar îngerii care vestesc păstorii despre nașterea lui Hristos: monologurii lor seamănă puternic cu un mister, compus, așa cum vom vedea mai jos, de Dmitri Rostovsky și, probabil, nu fără influența dramei pătuțului, dar cu o carte diferită. podoabe. Venirea a trei regi, conduși de o stea, pentru a se închina Mântuitorului; Irod comandând masacrul pruncilor; Rahela, al cărei copil este străpuns de un războinic, la porunca lui Irod; În cele din urmă, Moartea și demonii vin pentru Irod, care este dus în iad - acesta este conținutul primei părți a gropii. În al doilea, diferite chipuri din viața obișnuită sunt aduse în scenă exact în același mod ca și în

tepe din Polonia antică, despre care a scris domnul Konopka. Aici întreaga reprezentație constă în vrăjituri, cântări și dansuri, adesea asezonate cu lovituri și lupte; totuși, este curios în sensul că indică clar unde au împrumutat scribii noștri de la începutul secolului al XVIII-lea comploturi pentru interludiile și interludiile lor, care au pătruns chiar și în scenele teatrale de la Moscova și Sankt Petersburg. Fețele desenate în a doua parte a bârlogului vorbesc și acționează așa cum ar fi trebuit să vorbească și să acționeze oamenii adevărați. Nu există nicio îndoială că această secțiune a bârlogului a apărut în

Rusia Mică, în imitația polonezei, în secolul al XVII-lea nu erau prezentate doar piese de teatru, ci și tipărite în Polonia, unde tipurile populare au fost aduse pe scenă cu acele trăsături în limbaj. , chiar pronunția, cu care s-au întâlnit în viață. În acest caz, descrierea făcută de Yushinsky în Dykcyonarz poetów polskich (Tom drugi, k. 392-394) poate servi drept confirmare sub titlul: Bachanalia, czyli dyalogi z in-termedyami, representowane na teatrach szkolnych, w jedno opus ze - brane r . 1640.
În Nașterea Micii Ruse întâlnim un biet țigan și un vânător de cai, un evreu, cu siguranță un laș și cu vodcă. Polonul din bârlog apare cu pretenții de noblețe și cu o notă de lăudărie națională; cu el un flăcău, pe care l-a amenințat că îl bate cu batoguri. Polonezul spune publicului asta:
Ce zici, domnule?
Dacă ai ști ce sunt eu pentru un dzyad
Am fost la Lviv, Bylom și Cracovia. Am fost la Kiev, am fost la Varșovia, am fost la Poltava, am fost la Bohuslaev Am să-mi pun mâinile la picioarele puternicului domn: Vă doresc pace și multe veri!
Dar, pe de altă parte, în nașterea Domnului, cazacul este înzestrat cu toate calitățile eroice, în opinia ucraineanului: bate un țigan, ucide un evreu, chiar și uciderea diavolului însuși nu înseamnă nimic pentru el. Urâta unire capră-piatră nu a fost trecută prin bârlog fără ridicol. Spiritiștii uniați au fost vânători de propagandă, iar acum pe scenă pop-uniatul îl va mărturisi pe cazac fără niciun motiv:
Recunoaște grhas dinaintea mea, pocăiește-te; Înaintea schismaticilor preoții nu se spovedesc.

Zaporojhets. De ce să te deranjezi, lipire, o să-ți spun ce știu. Uniat pop. Fă bine, dacă nu ascunde ceva.
Zaporojhets.
Îmi zbârnesc suita, bat
Nu i-am bătut pe uniați, am băut, Cu cei vii, le decojesc pielea.
Vaughns peste cazaci așteaptă moartea, Shchob în casă este repede blocat;
Ei târăsc, dorm, râd,
Iar la spălătorie, cum să te îmbăți, Rață, cozile nu uganzgo Nov, caii cazaci călărind.
Uniatskypop. (cu voce tremurândă) Trebuie să mergi pe jos până la cosciola.Se cere să fie înclinate frecvente.
Constipație
E! bach? Nu m-am dus la vika în cosciol, înclinându-mă fără să fiu, o să te bat.
(Uniat aleargă cu toată puterea).
După aceea, cazacul batjocorește de doi draci și unul dintre ei, prinzându-l de coadă, îl târăște la lumină:
Ce beau? nu o pasăre?
Chi prepeliță?
Chi, acest fiu mic, de ce nu respiri, Tylki cu o kvostyk kolysha?
etc.
De asemenea, curioase sunt și batjocura oamenilor față de profesorii copiilor lor:
Diacon.
Dumnezeu să te binecuvânteze, Klime!
Klim.

Iar Doamne ferește, domnule burlac 1 Încă ești al nostru, kondyache, Ia-ți ai tai din porcul ăsta, Pentru toți cocoașul în galop.

Dyak.
Qi, irts, qi irts, Ferchik b!
Izhe, tipuri, az, ale noastre, există,
Scrie-mi prost. Klnmiy ne-a făcut onoare, dând un corp de porc.
Fenomenele XXVI
Ivanets.
Călătoresc, ce treaba ta?
Diacon.
Luați această povară, duceți-o în cuștile noastre.
Ivanets.
Ajută-mă să mă trezesc devreme...
Apoi funcționarul îi mulțumește lui Klim pentru porc:
Eval, Amon și Amalyk Și toți cei ce locuiesc în Tyri, Bunătatea se va bucura Și va cânta în E'iri.
Suntem sacrificiul tău condamnat, Deși trăiesc, deși sunt mort Cu recunoștință, te acceptăm și te îmbrățișăm.
K lym.
Și toby tee-zh od us, domnule kondache.
(Diacon pleacă).
Respiră, ca un funcţionar înşelător, după ce a cântat garnoul, Şi astfel lacrimile s-au vărsat în vich, Da, este adevăr să vorbească pentru tine: Vrei să mergi unde vrei, - Ribra_ aşa şi leşina.
Pentru cei care sunt familiarizați cu panegiricele somptuoase pe care Micii cărturari ruși le plăcea atât de mult să le ofere, recunoștința pentru darul unui porc într-o bârlog vă poate aminti de o mare parte din literatura noastră antică.
Piesa, păstrată de Markevici, aparține, fără îndoială, vechilor lucrări dramatice, deși în ea se remarcă urme ale unor inserții ulterioare. Deci, de exemplu, un soldat moscovit a fost scos în naștere, judecând după pronunție, care spune didei și femeii dansatoare:

Cine naiba ești aici? La urma urmei, te voi trage imediat la akhvitser, sediul pe care l-ai numit krsstyaiska vvru!
(publicului)
Sunt un simplu soldat, dar teolog, nu cunosc cuvinte roșii; Deși sunt ocrotirea patriei, Da, svnva este bătută în mine!
etc.
Acest lucru rezonează deja cu secolul al XVIII-lea, disciplina, trupele regulate și altele.
În ceea ce privește Moscova, spectacolele de teatru au început să fie oferite abia în a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Dar că erau cunoscute înainte, cel puțin celor dintre rușii care au reușit să viziteze în străinătate, s-au păstrat două mărturii. Prima se află în lista de articole a lui Lihaciov despre ambasada sa la Florența în 1659. Trimisul a dedicat chiar teatrului un capitol special, sub titlul: „despre comedii”; este atât de curios încât, în ciuda faimei sale, am decis să o includem în întregime în articolul de față.
„Prințul (așa-zisul Duce de Florența) a poruncit să se joace: au apărut odăile și fosta odăiță, și vor coborî și au fost șase schimbări; da, în aceleași odăi, a apărut marea, legănându-se de valuri, și sunt pești în mare, și oamenii călăresc pe pești; iar cerul este în vârful camerei,

iar oamenii stau pe nori: și norii au început să coboare și să coboare cu oamenii, apucă persoana de la pământ sub brațe, iarăși s-au sus și acei oameni care stăteau pe peștii au urcat și în vârf în spatele temi spre cer. Da, un bărbat într-o trăsură a coborât din cer spre nori, iar vizavi de ea într-o altă trăsură o fată frumoasă, și argamachki sub trăsuri, cum să fie în viață, își scutură picioarele, iar prințul a spus că există un singur soare, și încă o lună. Într-o altă schimbare, în secție a apărut un câmp plin de oase umane, iar corbii au zburat și au început să ciugulească oasele, dar a apărut marea în secție, iar pe mare erau corăbii mici și oamenii înoată în ele. Și într-o altă schimbare, a apărut un om cu 50 în armură și au început să taie cu sabii și săbii și să tragă din scârțâitori, și parcă ar fi ucis un om cu trei. Și mulți bătrâni și fecioare ies din perdea în aur și dansează; și fac multe minuni: să iasă micuțul și să înceapă să cerșească de mâncare și i-au dat multe pâini de grâu, dar nu l-au putut hrăni...”*

În 1668, trimisul rus Potemkin se afla la Paris. Saintot, care a fost alături de el în calitate de maestru de ceremonii, a scris că, pe 16 septembrie, lui Potemkin, fiului său și întregului succes al ambasadei au avut plăcerea de a vedea comedia - mi-a plăcut foarte mult. Pe 17 septembrie, Molière și actorii săi l-au jucat pe Amphitryon, trimisul și fiul său au fost de asemenea foarte încântați. După spectacol, li s-a oferit dulceață uscată și fructe, dar rușii le-au refuzat, bând doar vin și mulțumind actorilor. Probabil, după obiceiul de atunci, ambasadorii s-au așezat pe scena de lângă rampă, ceea ce, cu costumele originale ale compatrioților noștri, era o priveliște curioasă'). Dar este remarcabil că în lista de articole a lui Potemkin, care descrie chiar modul în care Voltigeurul arab a călărit un cal în grădina regală, nu există niciun cuvânt despre Molière și Amphitryonul său.

Așa-numitul ritual al „acțiunii de cânt”, care a avut loc înainte de Crăciun în unele orașe ale Rusiei în secolul al XV-lea, este remarcabil în sensul că în el se poate observa trecerea de la procesiunile bisericești la reprezentările de la Sf. istorie. În acest rit la serviciul ierarhic obișnuit

*) În „Gazette rimée” modernă se scrie despre ambasadorii noștri și despre prestația menționată:

Acești doi miniștri remarcabili După aerul lor, după jachetele lor Și podoabele lor bizare Care nu au nicio legătură cu modele noastre Dar care le sunt mult mai convenabile, Au fost conduși, cu siguranță, În aceeași ordine & .Saint Germain.

„Dar nu trebuie să uit, (Pentru că, desigur, trebuie lăudați) Că domnii comicul nostru François. Și chiar și italicele, Pune-le, fie efectiv, fie intenționat, Distrați și chiar răsfățați cu o jubilație extremă. Căci știam că de fapt, Și chiar am fost martor la ea, „Trupa, pe care Molière îl prezidează, De o întreagă dragă] Le-a dat Amphytrionul său, Cu ample colare, Pas de balet și Symphonie, -Fără nici o cacofonie.. .

Bd m СПЛЙ можно найти n „Rusia secolului XVП, de pr. E. Galitxin'.'

s-au adăugat mai multe acțiuni, care au avut scopul de a rememora evenimentul din istoria Vechiului Testament despre aruncarea în cuptor a trei tripleți: Anania, Azaria și Misail.

Cu această ocazie, miercuri, în biserică, a fost demontat un candelabru mare, iar sâmbătă, în timpul slujbei, s-a mutat amvonul și s-a montat

soba. În timpul Vecerniei, întregul rit s-a limitat la faptul că copiii care reprezentau tinerii, și așa-zișii doi caldeeni, l-au precedat pe sfânt la intrarea sa în catedrală, în timp ce copiii erau îmbrăcați în surplis și coroane, iar caldeenii. <în portul caldean. Slujba urma să aibă loc fără nicio anulare, doar cu o anumită solemnitate. La ieșire, „un caldean precede tinerii cu o lumânare caldeeană, iar după el tinerii cu lumânări, iar un alt caldean după tineri”.
Lucrările în peșteră au fost efectuate în timpul utreniei. Apoi, ca în slujba de toată noaptea, tinerii și caldeenii, de altfel, primii cu lumânări aprinse, preced sfântul. La finalul prologului, protopopul și preoții cântă cântece sacre potrivite împrejurărilor. În acest timp, mâinile tinerilor au fost legate cu un prosop și au fost conduși de caldeeni la locul sfânt, „Când primul caldeu ajunge la biserica de lângă peșteră, și tinerii și caldeenii stau în picioare și ambii caldeeni. arată tinerii de pe soba cu palmieri, iar primul caldean le vorbește tinerilor: „Copiii regilor!”. Un alt caldean face ecou același discurs: „regi!” Iar primul caldean zice: „Vezi cuptorul acesta ardend cu foc, îl aprind foarte tare?” Iar al doilea caldean spune: „Și cuptorul acesta vă este pregătit pentru chin”. Și atunci Ana-Viya răspunde: „Vedem acest cuptor, dar nu suntem îngroziți de el; Căci acolo este Dumnezeul nostru în cer și noi Îi slujim: El este puternic să ne scoată din peștera aceasta.” Și după șapte, Azaria spune: „Și din mâinile tale ne va izbăvi”. Misail răspunde și el: „și cuptorul acesta nu va fi pentru noi chinul, ci pentru voi să mustrăți”... După binecuvântarea sfântului și înmânând fiecăruia câte o lumânare, tinerii stau din nou lângă cuptor. Și în acel moment un singur caldean strigă: „tovarăș!” celălalt caldean răspunde: „Ce?” Iar primul caldean zice: „Aceștia sunt copiii împăraților?” iar un alt caldean se dublează: „regi”. Primul spune: „Nu ascultă ei poruncile regelui nostru?” iar celălalt răspunde: „Ei nu ascultă”. Primul caldean spune: „Dar nu se închină ei vițelului de aur?” iar un alt caldean: „nu se închină”. Primul caldean spune: „și îi vom arunca în cuptor”; iar celălalt răspuns: „și vom începe să le ardem!” După aceea, copiii sunt duși în cuptor, iar caldeenii se prefac că fac un foc sub el. În acest moment, corul cântăreților, protodiaconul, tinerii din cuptor cântă cântări sacre, iar la sfârșitul versului: „precum duhul este rece și zgomotos”, „îngerul Domnului coboară în cuptor să tinerii în trâmbița marelui rău cu tunet”... Caldeii, care s-au ținut până atunci, palmierii lor erau înalți, au căzut și diaconii i-au pârjolit la

cu ajutorul lumânărilor și al ierbii de mușchi de club. Cu această ocazie, se începe din nou o conversație între caldeeni; 1 spune: tovarăș? 2 răspunde: ce? - 1: vezi? - 2: văd. - 1: „Erau trei, dar acum sunt patru; iar cel de-al patrulea este un rău formidabil și îngrozitor, într-un fel asemănător cu Fiul lui Dumnezeu.- 2: Cum a zburat și ne-a învins.- După aceea, continuă cântările sacre, caldeenii eliberează tinerii din peșteră, slujba. continuă conform hărții, cu diferența că în unele rituri sunt prezenți tineri și caldeeni cu lumânări aprinse. După Utrenie, cuptorul a fost scos, imaginea îngerului și imaginea îngerului, totul în biserică a fost pus în aceeași ordine, dar în timpul Liturghiei și Vecerniei din acea zi, tinerii și caldeenii încă mai participau la slujba divină.
Din aceasta se vede că aici, dacă excludem serviciul divin și cântările obișnuite, conversația caldeenilor și introducerea copiilor pe rug rămâne dramatică. Simplitatea ritului, discursurile necomplicate ale

personajelor, arată suficient în ce copilărie a fost arta dramatică și cât de puțin se cerea pentru a impresiona spectatorii; dar oricum ar fi, în istorie este imposibil să trecem în tăcere despre „acțiunea cuptorului”: ea poate fi considerată pe bună dreptate germenul mai întâi al misterelor și dialogurilor religioase, iar apoi al dramei în sensul în care acest cuvânt este înțeles astăzi.
Cea mai timpurie indicație a acestei idei originale se găsește în fragmente din registrele de conturi ale casei arhiepiscopale Sofia din Novgorod pentru anul 1548 *), unde la 24 decembrie se remarcă faptul că printre clerici și cleri care au venit să-l laude pe arhiepiscop, erau doi caldeenilor, și ei pentru atunci "Moscova grivna" este dat. În opera lui Fletcher, care a fost în Rusia în 1588-89, se spune că în timpul său la Moscova, cu o săptămână înainte de Crăciun, s-a săvârșit o astfel de ceremonie: fiecare episcop din biserica sa catedrală arată trei tineri ardând într-o peșteră, unde un înger zboară de pe acoperișurile bisericii, spre marea uimire a spectatorilor, cu o mulțime de focuri aprinse, produse prin intermediul prafului de pușcă, de așa-zișii caldeeni, care, pe durata tuturor celor douăsprezece zile, trebuie să alerge în jur. orașul, îmbrăcat în haine clovnești și făcând lucruri amuzante pentru a însufleți ceremonia. La Moscova, țarul și țarina sunt mereu prezenți la această sărbătoare, deși același lucru se repetă în fiecare an, fără a adăuga nimic nou.
Una dintre peșterile folosite în această ceremonie a supraviețuit până la
') Ritul acțiunii de a tipări în Ross. Vnvlioө. Ed. 2, partea VI, p. 363
') Lucrările arheologului, obestva pentru 1861, vol. III p. 36.

a timpului nostru: la început a fost în Catedrala Novgorod Sofia, iar acum poate fi văzută la Sankt Petersburg, în înălțimea cuptorului Academiei de Arte. Între coloanele de dedesubt, a fost pusă o persoană cioplită, în haine, cu mâinile ridicate în vârf; pe mâini și capete este un cerc de bare, lat de mai mult de un sfert de arshin; pe bare erau așezate scânduri longitudinale numerotate 10, terminate în semicerc; pe fiecare tabla sunt trei sfinti sculptati, in rame rotunde si alungite. Nu există imagini ale sfinților în prezent; si doar locurile unde se aflau sunt vizibile. Coloanele și scândurile sunt suprapuse cu sculptură fină, aurite; pe coloane, pe alocuri, sunt cioplite heruvimi. În Cronica Novgorod Sophia sub anul 7041 (1533) există o descriere a „ambonului”, care este extrem de asemănătoare cu cuptorul care a supraviețuit până în prezent și, prin urmare, poate nu se referă la timpul ierarhie în Novgorod Macarius *).
Ritul activității rupestre s-a săvârșit și la Vologda, iar în cărțile de venituri și cheltuieli ale casei episcopale Vologdei din anii 1623-43 s-au păstrat câteva detalii despre latura economică și tehnică a acestei acțiuni. Pentru acoperirea cheltuielilor necesare, s-a strâns un tribut special de la bisericile eparhiale, mai suficiente, la câte o grivnă, sub denumirea: pentru o liră de iarbă de clovn, o grivnă. Această iarbă, și nu praful de pușcă, așa cum a scris Fletcher, în inflamabilitatea ei, a înlocuit în acțiune focul ceresc care i-a pârjolit pe caldeeni. Costumul tinerilor și caldeenilor era alcătuit din pălării împodobite cu blană de iepure, icoanele lor erau „gesoate și aurite”; caldeenii aveau „yups” din pânză „flanel roșu” pentru umeri din sac, iar tinerii aveau surplis. În loc de înger, o imagine a fost coborâtă în peșteră, căptușită cu piele de vițel și numită imaginea

arhanghelului. Au fost cazuri când arhiepiscopul, la sfârșitul acțiunii, le-a dat grefierilor care au luat parte la ea, bani „pentru mutilare”, ceea ce într-adevăr ar putea fi atunci când tinerii au apărut pentru a-l elibera pe înger și i-au ridicat cu el în aer, sau când caldeenii au fost pârjoliţi de arsuri angelice s) .
Știrile despre vechile spectacole de teatru din Moscova nu apar înainte de 1673, când antreprenorul german Gottfried Yagan a ajuns acolo cu mai mulți actori *). Malinovsky de
*) Imagini de la ea în Antichitățile Rusiei, state, departament. Vf, MM 27-29.
') Aceste știri sunt preluate din Descrierea Vovg. co”, Catedrala Petru Solovyov Sab. 185Ü, p. 143-144.
') Proceedings of the Archaeological Society, T. J, 373-37., T. I, 239-244.
♦) Aceste cuvinte sunt împrumutate! eu din articolul domnului Λ-S : „Teatru sub rusă

Credeam că în casa socrului țarului, Miloslavsky, mai existase un teatru, motiv pentru care casa a primit numele de palat amuzant; dar tăcerea despre faptul cărțile Palatului și cărțile de ieșire dovedește infidelitatea lui Malinovsky. Prezentările lui Yagan Goterides au început cu muzică: pe 21 octombrie, în premieră, la palat a cântat o orchestră germană, formată dintr-o orgă, țevi și timpane. Apoi, germanii au cerut să li se permită „acțiune de comedie și distracție”. Mai întâi, i s-a ordonat să afle interpretului ambasadei în ce va consta această acțiune comică, apoi țarul a apelat la mărturisitorul său pentru sfat: el a răspuns că germanii pot juca în palat, întrucât împărații bizantini permiteau astfel de distracții la ei. tribunal. Pe 2 noiembrie, la Preobrazhensky, a avut loc prima reprezentație, „cum și-a tăiat capul Judith Oloeernu”; orchestra era formată deja din servitorii lui Matveev, instruiți în muzică de către germani. La spectacol au fost invitați nu numai cei dintre curtenii care se aflau în Preobrazhensky, ci și cei care locuiau la Moscova. Câteva zile mai târziu, era programată un alt spectacol, unde regina era deja alături de familia regală; pentru ei a fost amenajată intenționat o galerie închisă în spatele lăcașului regal. Au dat o comedie, ca „Artaxerxe a poruncit să-l spânzureze pe Haman, conform cererii reginei și a învățăturii lui Mardochain”. Curând după aceea, a fost prezentată povestea călătoriei și a căsătoriei tânărului Tobia, fiul lui Tobit. În 1675, la curte a fost dat un balet: Orey a urcat pe scenă într-un costum magnific; pe ambele părți ale acestuia se mișcau două piramide, cu bannere și inscripții hieroglifice, puternic luminate. Orphei s-a urcat în proscenium și, după ce a făcut trei plecăciuni în fața regelui, a cântat în cinstea lui cuplete germane, traduse în același timp și în rusă de către interpret. În cuplete s-au făcut laude către rege și se urează pentru el o viață prosperă, mulți ani și glorioasă: după aceea au fost dansuri de Ora cu piramidele și toată trupa. De atunci, spectacolele de teatru la curte au fost oferite în fiecare sărbătoare; una dintre ele - 21 februarie 1675 - a continuat de la ora 17 și s-a încheiat cu doar 3 ore înainte de zori. S-a ordonat să se înființeze camere speciale pentru o acțiune de comedie peste o farmacie și să se cumpere tot ce este necesar pentru detașare pe cheltuiala banilor din ordinul cartierului galic. Clădirile au fost făcute sub supravegherea boierului Matveev, iar în curând teatrul a fost gata: a

fost construit sub formă de semicerc, scena consta dintr-o platformă înaltă, decorată cu crengă roșie.
curte în secolul al XV-lea” (Moscova Ved. 1857, L 133, p. 591-592, lit. separat), care, pe lângă Palatul se încadrează (T. III, 1081, 1152, 1136, 1226), al Arhiva Nordului (1822 IV. 179 urm.) și zicările lui Reiteneels și Lnaek (Jurnalul Ministerului Educației Naționale din 1839 , I. 23 și 1837, I. 16) - este menționat manuscrisul Societății de Istorie din Moscova: „Caietul de cheltuieli al epocii galice”.

nom i blocuri; în fața scenei se ridica locul regal, tapițat cu pânză roșie, iar în spate o galerie cu gratii pentru familia regală; lângă galerie stăteau în semicerc bănci pentru înalți demnitari; in rest, locurile erau amenajate pe laterale. În acele cazuri în care spectacolele, la ordinul țarului, erau programate la Preobrazhensky, toate ramele, covoarele, pânzele, tot felul de ținute de comedie și organe au fost transportate de la teatrul din Moscova la Preobrazhenskoye, la conacele locale de comedie, pe cheltuiala. a trezoreriei. Yagan Goterides a fost obligat să pregătească actori ruși timp de trei luni, pentru care i-au fost dăruite douăzeci și șapte de oameni din copiii filistinilor. Costumele au fost construite pe cheltuiala regală: pentru comedia despre Tobias costau 30 de ruble de atunci. Actorii ruși primeau un salariu de 2 copeici pe zi, iar toți cei douăzeci și șapte de oameni împreună erau aproximativ 140 de ruble pe an. Cât au fost plătiți nemții, nu sunt vești. Malinovsky a raportat că țarul Alexei Mihailovici a trimis actori din Germania în Rusia și că actrița de la Copenhaga Anna Paulson s-a remarcat în special printre cei chemați. Liezek, secretarul ambasadei țarului, care se afla la Moscova în 1675, spune că în alaiul lor se afla un Magician, foarte priceput în munca sa: a încrucișat mai multe cuțite între ei, care, fără nicio acțiune străină, a strâns bani și alte lucruri. Aceste trucuri au stârnit surprinderea rușilor și au decis că Magicianul și vrăjitorul îi păcălesc pe alții cu putere demonică. Actorii moscoviți, după ce au aflat despre arta sa, i-au cerut să-i permită să participe la spectacol, pe care doreau să o dea în curând, spunând că participarea unui astfel de artist va aduce o mare plăcere regelui și reginei și că vor fii recunoscător ambasadorilor pentru asta. Aceștia din urmă, însă, nu au putut să stea mai mult și să aștepte spectacolul și, de asemenea, nu au vrut să părăsească unul dintre oamenii lor și au plecat la drum. Între timp, zvonul despre Magician, care era alături de ambasadorii Cezarului, a ajuns la rege, iar acesta, vrând să-l vadă, l-a trimis pe generalul Meneziu să ceară ambasadori - să le trimită un om, făgăduindu-i că va fi eliberat în patrie. fără nicio dificultate și răsplătit. Ambasadorii au îndeplinit dorința regelui și l-au eliberat pe Magician, care și-a dat de două ori spectacolele, l-au surprins pe rege și pe toți spectatorii și a fost trimis în patrie cu o recompensă. Orchestra de atunci era alcătuită dintr-o orgă, trâmbițe, flaut, vioară, tobă și timpane: a fost condusă de Timothy Gasenkruk cu Simon organistul.
Unul dintre primele mistere rusești cunoscute acum, se pare, poate fi considerat cel care are ca subiect viața Sf. Alexei, omul lui Dumnezeu și scris în onoarea țarului Alexei Mihailovici Ch
') Acest Mrtnpii a fost o formă în Kiev mzhkyasmai shrmtop, sub a*gdav| vzhv

Mai sus s-a notat despre afinitatea strânsă a vechii tale drame cu cea poloneză: primele încercări de acest gen, desigur, ar fi trebuit să fie imitate de noi nu numai în conținut, ci și în limbaj. Misterul Sfântului Alexis, om al lui Dumnezeu, îmi este cunoscut doar în manuscris1), iar din câte se poate judeca din știrile lui Wojcickago despre dialogul polonez sub același nume *) este o reelaborare a originalului polonez. Pe ultima foaie goală a manuscrisului rus există o inscripție: „a lucrat vara”’).
Iată prologul piesei*.
„Diogene este un filozof printre doi oameni cu un zgomot de om, din anumite motive el a amestecat între...
Shukal, dar nu a găsit lăcomia, nu a lăsat-o să fie, Luați în considerare pe cineva cu o ambiție umană. Dacă un înțelept nu a găsit un om simplu, Shukayuchi în mijlocul unei epoci viclene, atunci nu va găsi un om divin prin barzi. Dintr-un astfel de dumneavoastră-Mostsov, înlăturând părinții, îi vom arăta pe Alexei de aici până la șapte dansuri. Aici același obachit, pentru yakiya drept
El a devenit un om al lui Dumnezeu în slava cerească. Va fi pentru posesiunile podului vostru duhovnicesc Actul vostru este practic, numai de zi cu zi, Va fi cel spre slava celui mai strălucitor și cuvios Țar Alex, Care, atât în Dumnezeu, cât și în sfântul far vade, Din vrăjmaș. a crucii lui Hristos, începe fapta, Alyako Kostyantin, nu va pierde nicăieri *)".
În epilog „pentru a face un discurs, actorii se îndreaptă către public. Aici se explică scopul spectacolelor de teatru în general și
„Aleksey, omul lui Dumnezeu. Dialog în onoarea marelui meu țar Alexei Mihailovici. Prezentat ca un semn de fidelitate prin intermediul tinerilor studenți nobili la colegiul din Kiev-Mogyalai într-un dialog public. Pe I2 vene. pb*”; prima pagină este albă, pe spate este reprezentată sa. Alexei purtând crucea. Dialog în două acte, în care sunt șapte scene numite descoperiri; într-o copie a epilogului sau a unui skoyachevatel, iar în postfață scrie: „acest lucru, la cererea maiestății sale regale, regale, bolyarpa și viceregele voievodului Nijni Novgorod al Kievului, nobilul Kiev Georgy Petrovici Trubetskoy, este eternizată în St. marea lavră miraculoasă a Kiev-pechervs, stâncă din PX 1674, 22 februarie." mier Ruso. Convorbire 1857 hee. I, p. 74.
') Manuscris P. bibl. O, XIV, 7.
') Biblioteka staroZytna, Wojcickiego, VI, 331, 332.
*) Mier. „Cronicile lui Ruesk. literatură · Tikhonravova, V, p. 33-37. Aici, apropo, se indică faptul că lamentările de piatră funerară ale părinților soției lui Alex sunt luate din viața lui în ed. Aveology. în 1600.
') Aceste cuvinte despre începutul războiului cu Turcia confirmă nota de pe ultima pagină a manuscrisului: „s-a făcut în 1673; - 5 noiembrie 1672, s-a trimis o scrisoare armatei Don pentru ca aceasta să ducă la îndeplinire. un comerț militar împotriva Azov și marș pe ulus Crimeea până la Marea Neagră. (Complet Sobr. Legea. I, L 533).

aici se poate observa că misterul rus a avut același scop ca în Germania și Franța, adică întărirea și afirmarea în credință, prin înfățișarea pe fețele sale a sacramentelor, minunilor și slavei. Conținutul misterului polonez sub acest titlu este preluat, potrivit lui Wojcicki, din viața Sf. Alexis, compilat de Scargoy. Alexei era singurul fiu al nobilului imparatului roman Honorius, Evfnmian; acesta din urmă, dorind să-și continue genul, urmează să se căsătorească cu

fiul său. La începutul misterului, îngerii Rafael și Gabriel vorbesc despre avantajele unei vieți caste - apare Alex, în Gabriel îi spune: „Dacă vrei să fii un om al lui Dumnezeu, să fii și să trăiești în cel mai înalt cor angelic din ceruri: Păstrează puritatea până la moarte - este cel mai scump drum către cer până la Dumnezeu însuși...”.
Între timp, Evfimian dorește cu siguranță să se căsătorească cu fiul său: totul este pregătit pentru ceremonia de căsătorie, dar, în mijlocul sărbătorii în sine, Alexis se ascunde de casă: a făcut schimb de haine cu primul cerșetor care a dat peste cap, iar de atunci înainte devenit pelerin. Honorius și Evfimian trimit slujitori să-l caute pe Alexis, pe drum se apropie de El, care stă lângă chipul Maicii Domnului și, nerecunoscând în el pe cel pe care îl căutau, cer binecuvântări și întreabă dacă pelerinul știe despre soarta fiului favoritului Cezarului? Alexei răspunde negativ, iar servitorii merg mai departe. La întoarcerea acasă, ei vorbesc despre eșecul faptelor lor; tatăl este în disperare, la fel ca mireasa, lăsată de logodnicul ei.
„Acel Vepsta Alekseev a ieșit plângând:
Aleksiev este același, nu mă ascund, iubitul meu, dar mărturisesc de la Alexy, dar sunt făcut de rușine și am plecat.
Nanslavneiganmi printre toți domnii, iar cel mai norocos a fost .... la Roma;
mai zd-in nasterea regala, acum sgozhona.
Cei senatoriali nu sunt numai fii, ci ksevzhenta și glorioși pentru domnul, dacă aș fi mic, din suflet, dar pentru voi toți, gândul meu a fost venerabil: inima mea s-a închinat lui Alexy .... "
Asigurați-vă că nu-l recunosc, Alexei, sub masca unui rătăcitor, întorcându-se la tatăl său, cere să-i dea adăpost și trăiește nerecunoscut

vyv la moarte în singurătate. Înainte de moarte, el și-a descris viața, iar când a murit, tatăl și țarul au aflat din manuscrisul din stânga că este Alex.
Taina se încheie cu luarea sufletului Sf. de către doi îngeri în ceruri. Alexia; ea, în bucurie printre îngeri, slăvește castitatea, iar în încheiere promite țarului ortodox că va cere lui Dumnezeu biruință asupra vrăjmașilor săi ai semnului crucii. Sfântul Alexis, de altfel, i-a pus în gură:
„Voi uita de tine, singurul client, Alex - regele egal nu este diferit, în țara monarhului există doar unul dreptaci și pentru asta toți potrivitorii sunt binecunoscuti. Mă uit din cer la evlavia ta față de Dumnezeu, arăt ca și cum ar fi un țar, și pun în relief drumul lui spvgaachi chiar din cer în cer, Barz a devenit monarhul zootaleoului rus .... " etc.
După acest mister se cunosc mai multe altele, atribuite de mitropolitul Eugene Simeon de Polotsk.
Dintre acestea, „Comedia despre regele Nebucadnețar, despre trupul de aur și despre cei trei tineri arși în peșteră” este curioasă în sensul că conținutul ei indică insuficiența pentru public a ritului „acțiunii rupestre” - motiv pentru care se face o prezentare dramatică. Baza ei este aceeași, adică aceiași trei tineri sunt aruncați în foc, pentru că nu vor să se închine chipului de aur a regelui Nebucadnețar de pe rug, ei cântă aceleași cântări sacre, dar, pentru o reproducere completă a evenimentul Sf. al istoriei, la început apare Nebucadnețar, care poruncește ca icoana lui să fie turnată din aur și schimbată cu el.

Tinerii refuză să îndeplinească porunca regelui; acesta îi amenință cu moartea pe rug și primește ca răspuns:
SERDAKH.
„Îți este cu neputință, rege, să te respingi, Dumnezeu este atotputernic, puternic să ne scoată din foc cu puterea Lui înverșunată, Și eliberează-mă din mâna ta.
MISACH.
„La aceasta, o, rege, deoarece înăbușirea Focului nu ne va duce în înșelăciune;
Dar dacă Dumnezeu vrea să ne dea foc, suntem gata să suferim pentru cinstea lui.
') În Europa, Nebucadnețar a fost reprezentat și în mistere; tag Mone (Schauspiele des MlUelalters. T. 2, 423), în ruinele mănăstirii Ittgeaskago, indică trei drame manuscrise sub ulm mvvayaivm. Textul este atașat secolului al XI-lea.

AVDKNOGO.
„Cunoaștem pe Dumnezeul cel viu al cerului; Imaginea fără suflet este blestemată cu îndrăzneală.
Nu se cuvine să onoreze creatura,
Creatorul este Dumnezeul tău și noi vrem să știm asta.”
„Prefața” și „enilogul” acestui mister sunt adresate și țarului Alexei Mihailovici. În primul, mai întâi există laude la adresa Marelui Duce și un indiciu că Nabucodonosor nu a fost așa.
„Vrem s-o arătăm comic, Și parcă noi înșine înfățișăm problema Preasfințitului Voastră și întregului viitor Prinț, boier, care vă slujește cu credincioșie, În mângâierea inimilor noastre, vedeți sănătoși, Și ne mântuiește în mila Ta! ”
În epilog, se mulțumesc pentru ascultarea spectacolului:
„Onorat împăratului și evlavios, încununat de Dumnezeu și iubitor de Hristos. Îți mulțumim pentru acest har, De parcă te-ai demnat să asculți acțiunile, Ochiul tău strălucitor cooperează cu Comedia acestei lucrări a noastră, Nu le-au fost plăcute, Ca și când arta nu ar trebui să se manifeste: Sărăcia a rațiunii greșește Și mintea bogată iartă cu bucurie...
La începutul și la sfârșitul piesei era muzică, care este semnificată prin cuvântul „playing”.
Există și un mister, unde este afișat și Nabucodonosor, chiar poartă numele lui „Comedia lui Nebucadnețar, Memucan, Moab, Amon, Naaman, Core, Lapidov, patru pumnale, patru saci de dormit”; dar aici nu el joacă rolul principal, ci comandantul său Olofern, care este ucis la sfârșitul piesei de Judith. Nu se știe dacă această piesă a fost prezentată vreodată: în prefață, plină de laude lui Alexei Mihailovici, nu se spune nimic despre asta și nu există nici un epilog la sfârșit, unde se făcea de obicei o adresă către public. Este alcătuit din 7 acte, iar fiecare este împărțit în 3 secțiuni: în prima apare și interpretează Nabucodonosor cu curtenii, Olodern cu conducătorii militari; în al doilea, evreii și conducătorii lor se plâng de atacul babilonienilor și caută mijloace pentru a evita distrugerea; soldații au fost retrași în a treia secțiune,
*) Întreaga comedie a aapechmsh „Rossiieoi Vyailimakъ”, partea VPI, ed. 2, ogr. 158—169.

oameni și așa mai departe. În general, întreaga dramă este extrem de întinsă - discuțiile conducătorilor militari, evreii sunt plini de înfrumusețare și trezire retorice, nu există acțiune pe scenă, tot timpul este ocupat de lungi discursuri de fețe desenate. Dar a treia secțiune este remarcabilă în sensul că a fost introdusă aparent de autor cu intenția de a profita de elementul comic. Este ușor de ghicit că pentru vremea noastră toate aceste mostre de inteligență ale secolului al XV-lea pot părea atât indecente, cât și deloc amuzante, dar nu mai puțin, prezența comediei conferă secțiunii a treia un personaj care nu seamănă cu ceea ce se găsește de obicei. în mistere. Întrucât sarcina lor principală era să explice credința și să o afirme, toate au fost scrise în Forma doctrinei; toate fețele lor, toate conversațiile lor, nu sunt altceva decât lungi discursuri împrumutate, într-o măsură mai mare sau mai mică, dintr-o sursă cunoscută. Nu asta găsim în unele scene ale comediei analizate: în zadar autorul le-a dat soldaților numele complicate de Somnas, Susakim, Odida - din primele lor cuvinte, recunoști în ele reprezentanți ai meschinei nobili poloneze, care în pe vremuri le plăcea să bea și să lupte, și priveau războiul ca pe un mijloc de a jefui și de a se distra: pentru o asemănare clară, babilonienii vorbesc despre căpitani și locotenenți, se numesc unii pe alții nobili și își bat joc de evrei că nu mănâncă carne de porc. , etc. Iată una dintre astfel de scene între soldații babilonieni:

SUSAKIM.

„Hei, frate, cred că Zeus, Aris, Afrodita și toți șefii din ceruri nu au o viață mai bună, așa cum suntem noi pe pământ.

SOMNAS.

„Mi-am dorit ca o astfel de viață să rămână pentru totdeauna; atunci Dumnezeu se bucură, raiul ar fi cedat; dar mă tem că această viață va accepta în curând sfârșitul; căci de îndată ce ne ocupă doar urechile, de parcă auzul și văzul vor obosi, în acel moment toată bucuria va trece. Sau când, așa cum se intenționează deja, se va face pace cu toate neamurile: atunci va fi necesar să ne întoarcem acasă și să treieram pâinea din belșug, unde nimeni din acest motiv nu ne va mai numi stăpân milostiv.

SUSAKIM.

„Nu te teme frate! vom fura atâta tâlhărie și vom fi jefuiți atât de mult încât să putem fi stăpâni pe pământurile noastre; dacă murim, atunci psi și corbii vor face din noi o instituție!

SOMNAS.

„Dar ce pot face nenorocitele noastre soții și copii?

stslknm.

<0, celălalt atunci da lor iropitaet! Du-te, frate, să îngropam aceste gânduri triste într-un butoi de vin; vino cu mine la micul dejun, o să-ți ordon să prăjești câtiva cârnați.

îndoială (râde).

<Ha, ha, ha! Râd de asta: ți-a fost mereu teamă că nu te vei mulțumi cu fripturi de porc și cârnați; acum, dacă mai stai aici încă un an, atunci toate intestinele tale se vor transforma în cârnați, tu însuți te vei transforma în carne de porc.

SUSA KIM.

„Nu, frate, nu vreau să fiu porc, altfel ar fi posibil ca guvernatorul nostru să ia o singură șuncă de la mine pe masă. Du-te frate! să ne

bucurăm în această zi; Dumnezeu știe cât vom trăi, dacă nu ajungem la cer, atunci, totuși, vom trece pe lângă .... ')".
Misterul francez de același conținut datează din 1406, Olofern este numit în el Grand Maître d'Artillerie, iar Nabucodonosor, auzind că evreii nu-l cinstesc, exclamă:
„Quel ultragel Oultrageusement ultrageuse, Oultrage main si somptueuse! r' * Somptueux bras victorieux! Victorieux Roy glorieux, Glorieusement triumfător! *)"
Manuscrisul F, XIV, 6, în Biblioteca P. (din colecția contelui Sukhtelen) conține următoarele reprezentări dramatice:
„1) Komidiya, sau acțiunile pildei Evangheliei despre fiul risipitor”. Prolog (separat și de Pogod, sob. Nr. 1378 și tipărit în rusă. Vivliofiki).
„Binecuvântat, evlavios, Suveran al milei! Nu se păstrează un asemenea cuvânt în memorie, De parcă ceva s-ar dovedi a fi o faptă. Manifestați pilda lui Hristos prin acțiune Aici, cu intenție și ordine. Despre fiul risipitor, tot cancerul nostru va fi, trăiesc ca un lucru, voi vedea mila ta. Întreaga pildă este împărțită în șase părți; Pentru tot felul de lucruri, ele sunt ceva care trebuie să fie primasihom. Utahi de dragul asta, totul este rece,
*) D. Ross. Vivlioeika, Ch. VSh, 220, 222. ”) Histoire de tfaéAtre français par Parfait II, 343.

Chiar și unul fără schimbare se întâmplă. Te rog, așadar, arătați milă lui Ochesa și înclinați urechea către Acțiune, Așa că dulceața va fi experimentată Nu numai de inimă, ci de sufletele mântuirii. Pilda unei întâlniri poate fi de mare folos – Răsfățați-vă doar cu sârguință.”
În partea a i-a sau acțiune, tatăl urcă pe scenă cu doi fii și mulți slujitori și începe prin a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru toate favorurile față de el, apoi dă sfaturi fiilor săi și își împarte tot numele între ei. Senior, monolog lung, mulțumesc tatălui; cel mai mic cere permisiunea de a vizita tari straine si intre motivele pe care le considera:
<Preotul sub un bushel nu e absurd să stea, Cu soarele, vreau soacra și strălucește. Concluzia ne vede fiind, În patrie, distrugem tinerețea; Dumnezeu a dat voia să mănânce: aceste păsări zboară, Zvvre în păduri de bună voie să rămână! Iar tu, Părinte, dă-mi voința să dau Motivul întregii lumi să o viziteze; Slava și slava Ta vor fi, Până la sfârșitul lumii, nu ne vor uita toți; Și când Dumnezeu va acorda să viziteze peste tot, în curând imamul se va întoarce în casă....
Tatăl este de acord cu cererea „fiului cel mic”, iar acesta este înlăturat.
În partea a 2-a, el este deja numit „fiul risipitor” și ospătează cu sclavii săi; el îi ordonă unuia dintre ei să recruteze cât mai mulți slujitori și promite să plătească fiecăruia câte 100 de ruble și joacă „granul” cu celălalt. In concluzie, domnul beat este condus de servitorii sub brate la somn. - În partea a treia, slujitorii îl sfătuiesc pe stăpânul lor, încă bolnav după ospăţul de ieri, să se îmbată. Băutura începe din nou, în acest moment cântă și cântă dulci jucători (muzicieni) și cântăreți. În cele din urmă, slujitorii refuză să-l slujească pe fiul risipitor și să-i împrumute bani pentru că și-a risipit toate averile.
În partea a 4-a, fiul risipitor este porci, de foame este cu porcii; pentru faptul că turma a fugit, l-au biciuit cu bice. În partea a 5-a, întoarce-te la tată; în al șaselea, el, iertat, citește o morală despre

ascultare. Epilogul spune că scopul prezentării este de a le arăta celor mai tineri beneficiile ascultării față de Bătrâni, iar celor din urmă nevoia de condescendență și milă față de cei pocăiți—

„Amândoi ne rugăm, dacă vă rog să mă iertați, Și să vă păstrăm în mila statelor, pentru care veți fi feriți de Dumnezeu în mila Lui ani de zile!”

În așa-numita „Moralité de l’enfant prodigue” din 1535, tradusă în franceză din latină, fiul cel mic, încă de la începutul comediei, își întristează tatăl cu o purtare proastă, chiar fură și, în cele din urmă, cere următoarea parte din moștenire. Bătrânul își îndeplinește această dorință cu lacrimi. Într-o singură zi, tot ce a primit a fost cheltuit. Gazda, unde este găzduit fiul risipitor, și două femei în cele din urmă îl jefuiesc complet, apoi îl alungă de ei înșiși în cel mai rușinos mod. Dincolo de asta, totul în Misterul francez este similar cu o piesă rusă. În încheierea primei, se explică sensul ideii, și anume că sub tată trebuie să se înțeleagă pe Dumnezeu, și sub doi fii în general, oameni care sunt și buni și răi; cei dintâi trăiesc mereu cu Domnul, în timp ce cei din urmă risipesc nebunește darurile lui Dumnezeu în desfrânare și plăceri lumești *).

Misterul rus „Despre fiul risipitor” este remarcabil prin faptul că textul său, împreună cu imaginile explicative, a fost tăiat la Moscova pe cupru în secolul al XVII-lea, iar cartea compilată din aceasta a devenit proprietatea tipăritelor populare, pe care a fost expusă. multă vreme.685 de ani. Titlul primei ediții: „Istoria sau acțiunile pildei evanghelice a fiului risipitor. Vara de la Nașterea lui Hristos 1685”; Ediția este formată din 57 de coli renumerotate, cu excepția celei de titlu. Pe prima pagină începe o „adăugare”, adică un apel către public, iar în imagine, de altfel, este înfățișată o scenă, iluminată în locul unde se află rampa, cu strachini; mai mulți spectatori, unii în limba europeană. pălării, altele în pălării de blană; în fața lor pe scenă se află un actor care face un discurs în fața publicului; este îmbrăcat într-o haină scurtă, într-o mantie aruncată pe spate și cu mâna stângă ridicată în sus; pe a doua foaie, tatăl să-și împartă numele între fiii săi, toți trei în haine lungi; desenele ulterioare descriu ce se întâmplă într-o comedie, așa că în al 8-lea desen (l. 15) fiul își ia rămas bun de la tatăl său și îi sărută piciorul. În figura 13 (l. 22), slujitorul îi aduce fiului risipitor noi servitori și, după ce a primit o răsplată pentru aceasta, sărută, stând în genunchi, mâna stăpânului, a cărui față (ar trebui să râdă în piesă) este scris; "ha, ha, ha!" La scena în care fiul risipitor joacă „grâu”, este înfățișată o masă cu cărți și bani, slujitorul și stăpânul în mâinile piciorului cu vin, lângă femeia care bea și ea, în jurul slujitorului (l. 25) . Se interpretează fenomenul când „iese fiul risipitor”.

') „Hist. du ihçatre frauç. parte Partati", Sh, 139.

într-o groapă, pe care sunt înfățișate: domnul ia în mână o ceașcă de vin, în depărtare un pat cu baldachin, alături este o femeie cu gâtul gol (l. 27). Pe l. 30 sunt reprezentați de „jucători de joc; toți țin viorile în mâini. Când slujitorii vor să împrăștie rămășițele numelui stăpânului și toată lumea exclamă: „mâncăm”, atunci slujitorii sunt înfățișați în desen și fiecare are inscripția: „mâncăm”. Foaia a 29-a arată cum fiul risipitor este biciuit de doi servitori pentru pierderea porcilor; în timp ce există un funcţionar cu baston. Pe penultima

pagină (56), începe epilogul și este plasată aceeași imagine ca la începutul cărții, doar actorul, ținând un discurs în fața publicului, și-a lipit mâna dreaptă la piept și a făcut un gest către de partea stângă.
„O comedie jalnică despre căderea lui Adam. Povestea biblică despre alungarea primilor oameni din paradis a fost adesea aleasă pentru a fi prezentată în misterele franceze, germane și spaniole. În Polonia se cunosc trei dialoguri pe același subiect. Unul a fost prezentat în școlile iezuite din Pultusk, în Săptămâna Mare a anului 1578. În ea sunt persoane care au trăit 4000 de ani sau mai mult, dar vorbesc în așa fel încât este greu de ghicit scopul și ideea principală a piesa. Aceste fețe, printre altele: arhanghelul Mihail, heruvimul, Adam și Eva, demonii - unul, sub numele de Asmodeus, celălalt în formă de șarpe, - apoi Enoh, Elisei, Sf. Ioan Botezatorul. - Al doilea dialog al unui an necunoscut, din care cunoaștem deschideri din conversația lui Evva cu Șarpele:
Evva. Putem aduna toate fructele posibile; doar din acel copac care creste in mijlocul paradisului nu avem voie. Dumnezeu le-a interzis, după ce a poruncit: va fi moarte veșnică pentru voi dacă veți gusta din acel fruct.” — Șarpele. Nu te teme, dragă Panna; nu va fi nimic asemănător: din cauza unui măr, nimeni nu și-a pierdut încă capul. De ce și un copac? pentru ce este facut? este pentru tine, a fost creat pentru tine.—Evva. Nu degeaba Dumnezeu a rostit o poruncă strictă: este clar că există un fel de rău în acel copac, Șarpele. Nu există nici un rău, iubiților lui Dumnezeu, și ei înșiși au fost altoiți. Ca un tată, te tratează, nu te va lovi, deși te sperie cu mari amenințări. Altfel, cum ar fi putut el să te țină în ascultare? - deci este necesar să feriți copiii de fapte rele. Nu amânați și mâncați, nu vă deranjați capul. Doare inima să vezi și să nu gusti *) __ "
Cel de-al treilea dialog se numește „Nowi raj drzewem iyta zasadzony” și a fost prezentat pe scenă din Torun de către iezuiți la săptămâna palmierului din 1688. Aici sunt afișate: Șarpele care seduce pe Adam, natura umană, Grația Divină, părțile volubile ale Zeiței C. În concluzie, refren: Natură calmă, cerută de haruri
ŋ „Biblioteka sUroiitna, Wojcfckiego”, VI, 303-309, I, 332-335.

Eliberator, aduce mulțumiri. — În Taina Franceză din 14*06, la final, Mila imploră învierea nefericitului Adam, dar Dumnezeu, ascultând numai Adevărul Divin, coboară pe pământ și, blestemându-l, poruncește heruvimilor să-l alunge pe Adam și Eva din cer. Iarba se usucă sub picioarele vinovaților, iar copacii își pierd verdeața*).
În prefața misterului rus găsim o dedicație către suveran: „Cel mai Magnific Monarh! viaţa omenească, după Dumnezeu, sub ocrotirea plină de har a măreţiei tale împărăteşti, avem şi suntem cuprinsi în ea, în ea căutăm toată răcirea şi bucuria; dar găsim tristețe și necaz. Hei, căutăm în el o măsură, dar ce câștigăm?- insubordonare și certare; căutăm ridicol, dar găsim plâns și plâns; căutăm sănătate în ea, dar dobândim boală și boală. Pentru ea, cu adevărat, când noi, oamenii obișnuiți, suntem împovărați cu astfel de poveri în oglindă, atunci noi repede (?) Evo în gândire peste plimbări, așa cum multe dintre aceste lucruri (dar există și cele păgâne) au vrut să le atribuie începutului nostru. creație, dar purtăm în măruntaiele noastre un trădător necunoscut, și anume vechiul Adam, adică adevărata noastră carne și sânge. Hei, cenușa acelei nenorociri în curând, când creez un baldachin al ăla între noi, tinerii umani (?) și o plantăm, nu e simplu până la

sfârșitul lumii, o răspândesc mereu, ca acum să putem amesteca. cu comedii vesele amuzante și o singură mică comedie plângătoare. De ce ne rugăm cu umilință Majestății Voastre împărătești pentru iertare milostivă, ca noi, ca oameni și despre începutul omenesc, și despre căderea și moartea lui finală, ceva într-o mică comedie plângoasă, adică să ne imaginăm despre Adam și Eva; dacă păcătuiește, atunci cu umilință cerem iertare plină de har”.
Personajele din această prezentare au fost: „Adam, Eva, îngeri buni: Uriel, Gavril, Rafael, Mihail, apoi Adevărul, Adevărul, Mila, Pacea; Şarpe. Încă niște îngeri cântători; Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul”. Fenomenul se numește „sen” (scenă). Iată locul unde Șarpele o seduce pe Eva să mănânce fructul interzis:
şarpe.
„O, cât de binecuvântat este soțul Adam, Dumnezeu l-a cinstit pe tatăl său, unde, după ce a înmulțit un astfel de paradis, pentru a-l găsi, acum trăiesc Adam și Eva în el? apoi există locuința ta și cea mai bună răcire. Exact, vezi și auzi jeturile murmurătoare de zgomot, vezi și auzi păsările roșii cântând. Ai si racirea ta
') "Teatr^tareiytny w Police, Wojcicklego", If, 245 i "Histoire du théâtre français, par Parfait", II. 308.

și bucurie în fiare în peștii din ape. Poate că vei fi cufundat în ierburi și copaci frumoase și în diferite culori; astăzi dimineața este foarte devreme, stând înainte de răsăritul soarelui, nu se poate să te consolezi suficient de cântatul înduioșător al păsărilor din grădină. Câlturile mele sunt mulțumite de byahu în legume frumoase de pe copac. Pe la șapte, când soarele strălucitor are puțină rouă pentru a usca iarba, am mers la o plimbare și am găsit diverse, frumoase legume. Dar între alții, o legumă, niciodată nu e mai bine să-i dobândești egalul, de îndată ce am gustat-o, am luat în inimă o asemenea dorință și bucurie, văzând în mine și nu pot să știu cât de curând va fi vorbirea limbii. preschimbă-te într-o dulceață plăcută, dar toate acestea vii, pentru folosul Domnului Dumnezeu creat pentru noi, și de dragul darurilor tale ne împărtășim cu astfel de daruri...".
După izgonirea strămoșului din paradis, începe procesul lui, la care participă, printre altele, Adevărul, Adevărul, Mila și Pacea. În acest caz, Dumnezeu Tatăl pronunță: „Pentru mine este adevărat și ne dorim cu râvnă căderea sărăcăcioasă a omului Adam și a Evei, în care farmec demonic au căzut, precum știți bine și despre aceasta, care de dragul este demn de o hotărâre a consiliului să ia și după șapte despre ei să emită o judecată dreaptă. Adevărul insistă ca cei care încalcă porunca lui Dumnezeu să fie pedepsiți în cea mai mare măsură, și anume să fie trădați la chinurile veșnice. Mila și Pacea sunt protectorii primilor oameni. În ultima, a patra acțiune sunt Fiul lui Dumnezeu, Pacea, Adevărul, Adevărul și Îndurarea.
LUME.
„O, Fiul etern al lui Dumnezeu, cu Tatăl în egalitate! punem acest statut în dragoste și smerenie, dacă s-ar putea, de parcă nimeni nu ne-ar lua pagubă: Mila lui Dumnezeu cu Adevărul și Adevărul cu Lumea, ca să fie smuls o persoană din laringele diavolului. , dar nu avem niciun sfat în acest sens, mai jos de execuția mijloacelor. La fel venim la tine, la înțelepciunea veșnică a părintelui, rugându-ne să nu te îndepărtezi de la noi, altfel o persoană este în osânda veșnică.
MILĂ.

„O, înțelepciune, mângâierea lui Dumnezeu! da-ne sfatul si ajutorul tau, dar fara a prejudicia bietul nostru om ar putea dobandi libertatea.
ESTE ADEVARAT.
„O, Dumnezeule bogat! dacă se poate, adevărul să stea tare și apoi cu mila ta, de parcă înțelepciunea ta ne va călăuzi și ne va elibera pe bietul om!

ADEVĂRAT.
„O, înțelept Fiu al lui Dumnezeu! pentru ca în acest caz să aibă loc adevărul lui Dumnezeu, că unirea noastră s-a învrednicit să fie împlinită prin sfatul lui veșnic, pentru ca săracul să fie izbăvit din legăturile diavolului.
FIUL LUI DUMNEZEU.
„După consimțământul tău, vreau să-ți dau un sfat, dar nu se poate inventa alte mijloace, oare singurul care rezistă: la fel, caută un astfel de soț, chiar și prin moarte pentru ei vei plăti acea datorie, în această fel vei rămâne inofensiv și bietul om va fi eliberat. De dragul dragostei față de om, mă întristesc din cauza asta și aș vrea să fiu cu sârguință pentru ca ei să fie păstrați în viață.
Al treilea mister, „Iosif, fiul lui Israel”, începe, de asemenea, cu o prefață: „Cel mai puternic suveran, țarul și marele prinț Alexei Mihailovici, din toată Rusia mare, mică și albă, autocratul ъ este ascuns și rămâne în tăcere, dar când cineva îl atinge și îl călcă în picioare, oricare dintre ele emite otrava lui mortală. În același mod, o persoană, dacă este bună și milostivă, sau este vicleană și răutăcioasă, este cunoscută; căci de îndată ce o persoană rea de la care atinge punctul va fi și un mic ceva deranjant, se va ridica în curând și, ca un scorpion, se va indigna de mânia lui cu mânia lui. Contrar obiceiului obișnuit, milostivul și bunul suflet își iubește și pe dușmanii săi și face bine celor care îl prigonesc. Dar jurăm otrava mortală și bila tuturor scorpionilor și oamenilor răuvoitori, dar cădem în virtutea însăși - aceasta este la tronul maiestății tale regale, dar totuși o mică comedie cool în acțiune despre Iosif ѣ în cei mai onorabili ochi. imaginează-ți că ai conceput; dar noi nu gătim, de parcă l-am înălțat pe regele tău. LED. mila obișnuită în supravegherea atotmilostivă a acțiunii copiilor noștri de a duce la îndeplinire și această bunăvoință.
Conținutul piesei rusești este preluat din Biblie. La început, Iosif le spune tatălui și fraților săi visele, apoi frații îl vând negustorilor ismailani; aceştia din urmă l-au predat în Egipt nobilului Pentephry. Prezentarea este întreruptă în momentul în care soția lui Pentefriya, văzând inutilitatea propunerilor ei către Iosif, se preface că el însuși a vrut să încalce onoarea ei .... De exemplu, iată un fragment din conversația lui Wilga, soția lui Pentefriy, cu Iosif.
FURCULIŢĂ.

lasă-l să iasă din ochi: tu însuți, ca și soțul meu, un yin egiptean, despre puritatea ta ai speranță că atunci când cineva (deși nu poate fi niciodată) despre tine ceea ce descoperă și își dorește, nu va fi crezut de orice imagini
IOSIF.
<0 Doamne, eliberează-mă de această soție egipteană!
VILGA.

<0 Iosif, îți este frică de Dumnezeul tău? — Iată, voi lepăda pe toți zeii noștri. La aceasta îl voi aduce pe soțul meu la asta și el slujește și lui Dumnezeul tău, doar întoarce-ți voința către iubirea reciprocă.
Iosif.
<0, nerușinat dar Dumnezeu nemulțumește în aceștia, chiar și într-o viață rea, el este mărit, și toți adulterii de pe fața lui sunt pentru totdeauna duși la o parte.
Wilga.
• Bine, Iosif, dacă nu vrei să-ți distrugi căsnicia, atunci îmi voi ucide soțul și, conform legii tale, te voi accepta ca soț.
Iosif.
• Oh wow! Te rog, să te rușine de asta înaintea Domnului și să te temi de Dumnezeu, să nu faci o astfel de faptă blestemată, jertfindu-te diavolului, dacă vei învăța să acționezi în celălalt (?), atunci îți voi declara gândurile de necinste. soțului tău.
VILGA.
• Cred că e bine, ieri o cantitate bună de mâncare, chiar dacă ai trimis-o, nu ai vrut să mănânci, dar ai vrut să fii condamnat să fii; dar încă mai este timp, Iosif, aceasta este jumătate din averea mea, mai mult de jumătate din ea, dacă o ai în casa Pentefriei, a ta va fi, iar în steagul iubirii mele adevărate, acceptă asta ca pe un gaj. ..
În Polonia, viața lui Iosif a făcut obiectul a două drame: una a fost scrisă de cunoscutul scriitor din literatura poloneză, Nikolai Rei, în 154 * 5 (Zywot Josepha z pokolenia iydowskiego, syna Jako-bowego). În primul act, Iacov și Rahela îi mulțumesc lui Dumnezeu că a revărsat atâta milă asupra casei lor. Rahela îl laudă pe Iosif, iar el îi povestește visele sale despre snopi. Iacov își trimite fiul la frații care păzesc turmele. Multă vreme frații au fost nemulțumiți de preferința tatălui și a mamei lor pentru Iosif și, prin urmare, la început se gândesc să-l omoare, apoi îl aruncă în șanț și în cele din urmă îl vând.

la negustorii care trec pe lângă e-mailuri (sllny glupci), și îi spun lui Iacov și Rachel că fratele lor a fost sfâșiat de fiare. C) în actul al doilea, Iosif a fost cumpărat de Pentefriem, care, întâlnind negustori pe drum, a întrebat dacă e ceva de cumpărat de la ei? În actul al treilea, Zesira, soția lui Pentephry, este îndrăgostită de Iosif; Anchises, servitorul și confidentul ei, aranjează o întâlnire pentru amanta ei, iar între timp Pentephry, într-un lung monolog, vorbește despre fericirea de a avea o soție drăguță și, în plus, virtuoasă și, în același timp, de a avea un slujitor atât de credincios precum Iosif. . Când se întâlnește, Iosif rămâne surd la propunerile Zefirei; aceasta, înfuriată de refuz, își rupe hainele și acuză slujitorul de violență. El este aruncat în închisoare, acolo interpretează vise și așa mai departe — într-un cuvânt, până la sfârșitul piesei, întregul conținut este împrumutat din Biblie. Sunt curioase anacronismele acestui mister: de exemplu, unul dintre personaje strigă pe Maica Domnului, menționează Liturghia și Flautele în orgă.
Există, de asemenea, un mister în poloneză numit Czysty Josef, 1597; aceasta este o traducere dintr-o piesă latină a lui Simon Simonowicz'), este plasată în Opera omnia a acestui scriitor. Misterul francez din 1406 este „De Joseph qui exposa les songes et de sa vendition”, același conținut ca și piesele poloneze și rusești. Pasajul cunoscut nouă din

conversația lui Iosif cu soția sa Pentefriy se remarcă prin concizie considerabilă împotriva rusului *. „Doamna. Iosif? – Iosif. Que vous plaist-il, madame?—La dame:
„Mon amy, te rog să te apropii,
De moy,.... ... .tout secretement.
Iosif.
Qnesse-cy, doamnă, comentariu? Le falctes vous par farcene, On autrement ·)?
În treburile arhivei principale a Ministerului Afacerilor Externe (la Moscova), a supraviețuit o piesă, păstrată în fosta ordine a ambasadei, sub titlul „Bayaeet": a fost dată, după cum se vede din epilog, chiar și sub Țarul Alexei Mihailovici, și apoi a fost jucat la Moscova chiar și la vremea Stellna.
„Bayazet" este scris în patru acte, în care există toate efectele teatrale și ororile - o bătălie, crime etc. Bayazet intenționează să atace Constantinopolul, dar le întâlnește pe ambele
') Despre Austeria Rhea, vezi „Teatr staroiytny w Polsoe" I, 131-157; a · Syamoyaomch în „DfkdoMTZ poetow polskicb, Jnwiñskiego, I, 107.
') Histoire dn Theatre françeia, par Parfait. p. 823. #

inamicul într-un aliat al lui Paleologos, Tamerlan. Subiecții acestuia din urmă l-au împroșcat pe Bayaeet cu reproșuri pentru urărea creștinilor și s-au rugat lui Dumnezeu pentru ajutor pentru „creștinismul nenorocit". Bayaeet înainte este sigur de succesul atacului său și își bate joc de pregătirile inamicului. În cele din urmă, pe scenă are loc o bătălie, Tamerlane rămâne învingător și apare în luptă călare - Bayaeet învins este adus la el într-o cușcă, unde își rupe capul. Conform unui vechi obicei, în piesă există scene de bufon, bufonul se numește în olandeză Pikel Giringom; există și cântece în gen:
Fraților, să ne bucurăm, să ne întărim de acest vin! Dumnezeu știe cât ar trebui să trăim: Acum mergem împreună pe câmp, Să fim uciși, sau sănătoși Cu egoism de a fi, și să nu ucidem (e). Aceia, să fie bucurie veselă acum la început, Dumnezeu știe cine va trăi În anul să bea acel vin!
Ca, ca, ca, ca, cal
În epilog, un apel către rege:
„Cel mai Ilustru, Mare Suveran, Țar și Mare Duce Alexei Mihailovici! parcă au căzut de demult - toți snopii înaintea unui singur snop de Iosi*a arc, așa că noi, plecând de la tronul lui Tamerlan, să ne închinăm și, căzând cu fața la pământ, ne smerim înaintea domniei voastre împărătești. Dar ce serviciu, mare suveran, poate fi această plecăciune în fața maiestății noastre și îndurarea Ta? Nici unul mai mic cu un grad solar mai mic (grad?). Totuși, de parcă nu există marele Alexandru, regele macedoneanului, vasul cu jeleu de apă de la același sclav la celelalte victime ale sale de aur la dăruirea unui dar, așa că noi, nădăjduind în excesul de milă a regalului tău Maiestate, vom adormi la poalele tronului, umilindu-ti maiestatea Da, domnia ta regala favorizeaza aceasta mica si curand creata de la noi, parca copii inca nepriceputi si neinteligenti, cu milostivire percep, pana la exilul pântecelui nostru. slujitorii noștri umili și credincioși rămân.
În biblioteca lui A. S. Uvarov există o piesă scrisă de mână, care aparține și categoriei operelor dramatice ale epocii luate în considerare.

Nu are un titlu special: în prolog, numit „pretext”, se vorbește despre el ca „povestea regelui David și a fiului său Solomon cel Înțelept”. Am notat mai sus că în vest

din Vechiul Testament au început să împrumute comploturi pentru compoziții teatrale după introducerea obiceiului - să înfățișeze pe scenă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului și așa mai departe. La început, împrumuturile din Vechiul Testament s-au limitat doar la transcrierea în forma colocvială și poetică a narațiunilor biblice - acest lucru este confirmat de o serie de mistere franceze din Vechiul Testament, sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea *). Aici, încă nu există nicio preocupare pentru unitatea fie a conținutului, fie a timpului, nici a locului. Întregul scop al prezentării este imaginea din chipurile poveștii biblice: de exemplu, în același mister „despre moartea lui Saul și despre domnia lui David”, Saul îl urmărește pe David, apare umbra profetului Samuel, care prezice moartea iminentă a regelui, după care Saul moare cu adevărat în căsătoria cu filistenii, iar David devine rege și prin Ioab declară război amoniților, apoi o vede pe Bat-Șeba la Fântână... Apoi urmează evenimentul cu Absalom, în sfârșit Adania , văzând decrepitudinea lui David, vrea să ia în stăpânire tronul, dar acesta poruncește să se ungă în împărăția lui Solomon. Urmează o nouă piesă, Domnia lui Solomon, și din nou o serie de scene, în ordinea în care sunt prezentate în St. scrieri. „Povestea Regelui David și a lui Solomon Înțeleptul” este remarcabilă tocmai în sensul că este un exemplu de aranjare rusească într-un mister al capitolului 1 și jumătate din capitolul 2 al Cărții a III-a a Regilor. Și aici, traducătorul a urmărit constant narațiunea biblică care apare pe scenă în discursurile persoanelor introduse, fără nicio legătură sau legătură. Piesa din mai târziu am văzut-o și, în plus, o listă proastă, a fost scrisă în proză, dar este clar că a fost compusă inițial în versuri. Iată cum este spus conținutul misterului în prolog:

Țarul bo Davyd, foarte bolnav. iar prisma dragilor tăi, zicându-le: prietenii mei sunt credincioși, vezi, boala care mă ustură, îmi aude mintea din capul semnului; poate ln bo cine este un astfel de doctor ookati, cine ar putea-o scoate din capul meu prost? Un tânăr, însă, a căutat o fată cu o mare frumusețe și o frumusețe foarte transparentă, care să-l vindece pe țarul David și să alunge toată boala de la el.

De ceva vreme, fiul său Adaiy a dorit în secret să accepte tronul tatălui său în sufletul poporului său lipsit de iubire din Israel; care (adică Adaniy) în consiliul său nu a ordonat să-l cheme pe fratele său Solomon, ___________________________

η Histoire do théâtre ipua, Ras Bufaiçil; EM l "gheata.   „J

dar pe preotul Sedoku l-am înălțat și pe profetul Naean, η la el l-a invitat.

Dar atacul împăratului Solomon și al profetului Nathai a continuat și l-au întrebat cu lacrimi pe împăratul David.

Regele Davyd s-a demnat să-l aprobe pe Solomon pe tron cu coroana sa.

Pe când Solomon domnea, atunci Ierusalimul s-a închinat sub nasul lui.

Solomon a început să domnească pe tronul regatului douăsprezece armuri ale suveranului tatălui său și ale adversarilor săi din Ierusalim, pe care a poruncit să fie executați, patriarhul *), dar Aviaeara a păstrat în satul Anaoea, căruia i-a fost interzis să nu coboare niciodată.

Vă vom arăta acum acțiuni pentru a vă arăta, dacă vă rog, ne-ați răsplătit cu aur.
În ceea ce privește conversația personajelor, toate, fără excepție, vorbesc extrem de pompos: autorul a încercat în mod deliberat să imite culoarea originalului. Iată, de exemplu, cum se poartă conversația pe scenă despre boala lui David ca șef și metoda de vindecare a acesteia:
„Pentru a sta pe regele pe tron și cu el să stau pe scaune ca senator, eu stau pentru doi tineri și rostesc acest discurs regelui:
„Veniți la mine”, dragi, veniți, prietenii mei și inimile credincioase ale serviciului meu. nu poți găsi un doctor care să recunoască boala din mine și să mă alunge repede?
Nu-mi amintesc, am afirmat-o în mine însumi, de parcă mi-aș vedea totul în tristețe progvpti, ca ceea ce văd în boala crudului, acum nu văd totul în lacrimi adânci. Vai, de unde vine această durere din mine, mai mult decât cea mai crudă mizerie a inimii fiorii Du-te, căutând în toate țările, să fii tu doctorul meu rafinat.
OTROK.
„O, mare rege David, venim să-ți supunem boul. Înfățișarea ta groaznică te îngrozește, acum avem o aventură, imaginară, să fie un leac în curând
1) Acest titlu Aaiaearu a rotit cinci piese de teatru. După ce Aaiavar este expulzat, comandând m taie proasai, „da m.

mtt a lucrat, regele va fi binecuvântat cu sănătate, doctorul va fi curvă, Fie ca să-ți găsească o fată frumoasă și bunătatea feței ei, strălucitoare, limpede, care să te poată vindeca.
REGELE davyd tkchk
„Vstivnu corect,
iar cuvintele tale îmi vor fi foarte plăcute; fă tacos acum, promițându-mi ca pr.
Caută-o pe tânără, adu-mă imediat.
scurgere.
• Gata să faci ceea ce ai poruncit să faci în curând și să prezinți tributul pe care l-am oferit înaintea ta.
„După rostirea discursului regal, înclinându-te în fața tinerilor regelui, mergi în dressing și, luând fata, adu-l pe Avi Sanu înaintea regelui.
OTROK.
„Am făcut ceea ce ai comandat, am făcut-o: în curând ți-am prezentat această îndrăgire.
REGELE LUI DAVYD.
„De unde se dezvăluie, frumos, invers, astăzi în fața ochilor Moviei? Acum inima mea, în zadar pentru tine, ne bucurăm mult, iar acum este deschisă în ochii mei.
Vă rog, doamnă, să vă apropiați de mine în siguranță aici: lăsați-mă să văd chipul strălucitor al noului voyeur și să vă cunosc numele iubit.
„După rostirea discursului regal, atunci regele tronului ar trebui să stea și să stea în fața tronului pe un scaun; așa că Avioan așează-te împotriva discursului său Avioan oh discurs:
„Mare rege și suveranul meu cel mai milostiv, eu sunt familia Sumay, poporul Izmanltey;
foarte nobil în ea însăși, parcă unul dintre păcătoși, chemat de tine; numele meu este Avnsana, am fost mereu sub puterea ta.”
Cititorul va observa probabil în acest extras particularitatea că înainte de monologul aproape fiecărui om există o remarcă despre ceea

ce actorul ar trebui să facă pe scenă; aceste note se întâlnesc de-a lungul vieții, în plus,

marcat cu numere, iar în acele locuri în care ar trebui făcută în scenă, există un semn la vedere (se știe că acest cuvânt în vremuri a înlocuit semnul NBA cu noi. Astfel de explicații arată că lista misterului aparținând contelui Uvarov a fost făcut de fapt pentru uzul actorilor și, prin urmare, merită o atenție specială, având în vedere lipsa de informații despre interpretarea pieselor noastre vechi.
Mai sus, am văzut că David în adunare ar trebui să fie pe tron, doi tineri stăteau pe laterale, iar senatorii „s-au așezat pe scaune”. În consecință, sala de trope sau sala de întâlnire a regelui părea înainte aproape la fel ca în timpurile ulterioare. Când unul dintre cei prezenți a adresat discursul regelui, atunci toți ceilalți s-au ridicat. Când Adanii apare pe scenă cu scopul de a deveni rege în locul lui David, atunci pe masă se află un sceptru, o coroană și purpuriu, iar doi soldați stau lângă ei și țin în mână „pumnale dezvelite”; sunt si doi razboinici langa Adani.
Când ar trebui să înceapă ungerea în împărăție, atunci, pe lângă marele preot, soldați, senatori și, de asemenea, „să recruteze micuți și să vină înaintea lui Adania”. După ungere, patru senatori iau purpura și o pun pe umerii lui Adanius, doi războinici și doi senatori îi pun coroana pe cap, iar sceptrul primului dintre senatori este adus pe platouri, ceilalți rostesc o felicitare decentă. . La a treia apariție, aflăm că cortina sau, așa cum se numește în piesă, spalierul a fost închis după fiecare apariție (de care Bergholz se plângea, după cum vom vedea mai jos, în jurnalul său); deci în fenomenul menționat mai sus, în urma triumfului lui Adanius, există o instrucțiune: „si-copil în fața tronului pe scaunul mamei lui Solomon Barsavia, și deschide spalierul” ..: La sfârșitul întâlnirii cu Naoan , regina merge sa faca curatenie in camera, face curat in rochia de camera femeilor (?), apoi se duce la regele David, care se distra cu senatorii in fata tronului.
Când David spune o rugăciune, el se ridică de pe scaun, se uită la cer, iar senatorii și soldații cad în genunchi. Ungerea în împărăția lui Solomon are loc odată cu desființarea celor descrise mai sus, că însuși David îl îmbracă în purpură, dă sceptrul și cununa, care apoi îl ridică pe tron; iar toate cele viitoare „sing vivat”. Urmează o sărbătoare, iar pe el stau senatori și războinici. Când pronunță sentințe, Solomon stă pe tron, iar în jurul lui sunt patru soldați și patru senatori.
Adanius, marturisindu-si intentia, vorbeste inaintea lui in genunchi la picioarele noului rege. David moare pe scenă. Se întinde pe un pat în fața tronului și, după ce l-a moralizat pe Solomon, își lasă respirația; Solomon, Viremiya și Adanius trebuie să plângă: iar senatorii și soldații cântă cântecul: „Veful este fără voce”. Când mama lui Solomon îi cere Adaniya, regele vorbește despre furie. Execută Ldaniya, de asemenea, ia stsaya;

„La sfârșitul discursului, cădeți în genunchi și tăiați capul Adaniei, voi închide tronul.” Înainte de execuția lui Ioab, se citește un epitol despre greșeala lui.
Mitropolitul Evgheni să spună că Dmitri Rostov și-a renunțat la ideile dramatice când era încă în Rusia Mică; după Ștelin, s-au jucat la Rostov în crucea Mitropolitului. Dintre aceste piese, una „Nașterea lui Hristos”, poate, este aceeași care a fost rescrisă în colecția P.

biblio-teka (XIV, Q, 2 8) sub titlul „Comedia pentru Nașterea lui Hristos”. Este remarcabil în sensul că, deși în conținut aparține ideilor religioase, totuși, în ceea ce privește decorul, scenele introductive și, în general, în ceea ce privește prezentarea și limbajul, are mai mult de-a face cu viața decât cele pe care le avem acum. descris /
Subiectul comediei este Nașterea Mântuitorului, cinstirea păstorilor și a magilor, măcelărirea pruncilor la Betleem la porunca lui Irod și, în cele din urmă, chinul acestuia din urmă. În anti-prolog, Natura Umană se plânge de imperfecțiunile umane și de căderea primilor oameni; ea este mângâiată de Speranță, Epoca de Aur, Blândețe, Blândețe, Bucurie – dar după ele vin Invidia, Epoca Fierului, Înjurături – și „Firea umană” este din nou întristat, Moartea își proclamă dominația, dar Viața o oprește și spune:
„Ca puterea imamului, trăiește ca și ucide, dă moarte sau viață celui veșnic.”
În ultimele versuri ale prologului există un indiciu că drama a fost jucată sub episcop:
„Da, cetatea este acum“ Să-L slăvim pe Dumnezeu. La aceasta, oricine cu o dorință, ne rugăm, dar ascultă, dar tu, episcopul, binecuvântează *) ”.
După conversațiile despre Cer, Pământ, Harul lui Dumnezeu, Dușmănia și Invidia, în scenă apar păstorii Vithlehem. Dintre aceștia doi, Avram și Athonia, s-au dus în oraș, iar al treilea, Boris, a rămas cu oile; când se lasă noaptea, este nedumerit că camarazii săi nu se întorc prea mult timp; vin, unul dintre ei explică motivul încetinirii sale prin faptul că a intrat în cerc; toată lumea se așează la cină; în acest timp - „Îngerii vor cânta, și se vor uita de ei înșiși, mușcăturile în gură, se gândesc mult, se privesc unii la alții, - nu curând spre cer”.
ABRAM.
Ce, frate, unde cântă getakii atât de bine? Sunt încă atât de neauzit, auzi, Aeovko?
') Monet (Schauspiele des Mitlalalters, Ch. 2, p. 424) menţionează „Kouicedi von der Gebnrt des Herró Christi, von 1589”.

-AU-
DESPRE.
„O aud și o văd, păsările sunt înalte, uite, dacă ochiul tău trece cu vederea: ești o turmă, ești șchiopătată la ochi, uită-te la munte.
BORIS ȘI AVRAM.
• E, e, e, vezi, vezi! (Eon) Dar ce, de fapt, păsările?
ABRAM. „Frate, se pare că cei mici nu sunt mari.
ATONIA.
„Domnule, și cine l-a văzut! – îmbrăcat cu aripi, păsările au zburat apoi printre nori, Deci, dacă haina nu a băut bine, uite, uite, nu vezi, așa că am zburat.
BORIS.
• Zboară bine sănătos, și ne așezăm, după ce am mâncat puțin, la o mdma de oaie
ABRAM.
„Dacă au băut așa peste turma noastră toată noaptea, atunci noi, ascultându-i, nu am vrea să dormim.
Aeovya, tu înveți să cânți la țevi, orice vrem noi, iar tu, adormiți.
fenomen >-e.
ÎGER CĂTRE PĂSTORUL.

„Bucurie, păstor, primește de la mine și nu te îngrozi, ci ține seama de cuvinte:
Vom dezvălui acum bucuria măreției lumii. Mântuiește neamul omenesc, naște-te - Din Maria imaculată a fecioarei, locuitori cerești și pământești ai reginei! Lângă cetatea Vieleem, într-o vizuină adâncă, între un bou și un măgar, pe o rogojină înaltă, Într-o iesle, pe un ascuțit voal albastru răsucite, sărmanul zace regele lumii întregi; Așa că mergi mai departe cu picioare vesele, Îi vei da cinstea și o plecăciune demnă de el.
') În vechiul mister Oravtsuz XV ma despre Nașterea lui Chrnstog, astukhas din vecinătatea Vmleem se adună pentru a păzi puterea. A, apropo, ei vorbesc despre ordinele statului și decretul lui Cezar Augustus ca toată lumea să fie înregistrată în orașul în care s-a născut. Sunt interesați de întrebarea în ce scop se face și așa mai departe. În cele din urmă, apar îngerii și, prin urmare, se răspândește o lumină puternică. Păstorii nu înțeleg motivul pentru aceasta - începe ziua sau răsare luna? Așa îi informează Gabriel despre nașterea Mântuitorului

BORIS.
<0 domnule, cine sunteți, sunteți o familie princiară, ceai, că tatăl dumneavoastră este un prinț, sau un guvernator?
înger.
„Eu sunt arhanghelul, nu din țara familiei, ci din fețele cerești ale guvernatorului.
Sunt inexpugnabil la tronul lui Dumnezeu, slujesc și tainele acelei lumi pe care le vestesc, ți-o dau, trimis de la el, acel arc va fi dat de la tine acum.
ABRAM.
Te-au trimis ceai, suveran, la prinți, ca să se închine marelui rege, Nu nouă, săracii păstori - te-ai rătăcit, n-ai fost un voluhav - nu s-a dus mesagerul la noi.
ÎNGER.
„Dacă regele este și rege și acum, smerit prin voință, s-a ridicat printre vite:
Iubind sărăcia, voi, săracii, strigați, păstorul este păstorul vostru, păstorii, ceaiurile.
VORN.
O, domnule, este necesar să faceți o plecăciune, dacă nu ați ordonat, ca prințul nostru, să scoateți din gât?
ÎNGER.
• Domnul și Dumnezeu vă va cere lucrurile bune, nu vrea daruri pentru sine, ci lăsați-l să dea.
Bergiers, not vueillei enlate avoir, En nuyt est accomply l'esprit. Car nostre Saulvenr Jesucrist Sans doute noos est ni sur terrei Et si dn lien voulez en querce, Cest en Bethléem la cité, Et en figure de vérité Sitost que au lien arriverez, Ce petit enfant trouver Couché dedeos la croche aulx beulz!
URIEL.
Chantons ung chant melodieux. (Aici cântă aagels: Gloria in exceleis Deo et in terra pax etc.)
Într-un alt mister de asemenea neconținut, în 1545, păstorii, auzind vestea nașterii Mântuitorului, cântă:
Dansons, chantons, faisons rage, Puisqu'avons grâce pour pardon, Chantons Noel de bon courage, Car nous Christ en pnr don i etc.

(Hiat, du Théâtre fr. par Parfait, 1.132-154; 1P, 60).

Adu o inimă curată pentru cadouri la asta,
oferă-i credință, speranță, iubire.
Fă ce am spus în curând:
Voi fi invizibil, te duci la bârlog.
VORIS.
„Ce, e atât de rău să plecăm, să ne decorăm
în ciorapi, pantofi noi. Hai să o luăm. Afonya, ia rulourile și vinul,
iar tu faci curat, hai să mergem cu toții pentru un singur lucru.
Penie: „Îngerul păstorilor hstil,
Hristos te-a născut astăzi, În Betleem, cetatea lui David, Din Fecioara Maria, în coloana lui Iuda. Cine vrea să știe se știe, Chiar dacă sunt binecuvântați, În Betleem, Otrohul s-a dus curând într-o iesle a cunoașterii „și așa mai departe”.
Din acest pasaj se vede că Comedia la Nașterea lui Hristos este semnificativă ca operă în care, mai mult decât în cele precedente, se reflectă viața contemporană a autorului. De fapt, acești păstori buni, cumpărând vin și chifle, seamănă foarte mult cu compatrioții lui Dmitri Rostovsky, rezidenți ai Ucrainei. De asemenea, este imposibil să nu observăm că cea mai mare parte a piesei este condusă, dacă excludem monologurile lui Malice, Enmity și alte persoane alegorice, foarte firesc și fără exagerare. Un exemplu în acest sens este conversația unui păstor cu un înger. Ce poate fi mai veridic decât modul în care săracii se pot îndoi dacă lor, săracii, și nu vreunui prinț, a apărut mesagerul cerului cu vestea fericită a nașterii împăratului acestei lumi? atunci această întrebare: sunt darurile necesare când te închini... Răspunsul îngerului despre Tom „cine iubește sărăcia te cheamă, săracii”, este plin de adevăr emoționant și conține istoria întregii vieți a Mântuitorului.
Existența în manuscris a unei piese de teatru scrisă de Prokopovici este cunoscută din Dicționarul scriitorilor lui Novikov. Se află în manuscrisele Muzeului Rumyantsov (nr. 318) și este atașată o scrisoare de la Gnedich, cu dovezi că lucrarea ar trebui să aparțină cu adevărat arhiepiscopului Theophan.
Când l-am descris pe „Vladimir” de către mine, am folosit manuscrisul Bibliotecii Publice (O, XIV, 2, p. 64 și urm.)
„Vladimir al țărilor slavo-ruse, domne, sunt domnul din necredința întunericului în lumina Evangheliei, adus de Duhul Sfânt din PX 988, acum în Academia Ortodoxă din Mogylyansk Kiev, spre rușinea lui familia rusă din nobilii fii ruși, bun aici crescut, prin acțiune, un arici din băutură se numește o comedie tragică, Anul Domnului MDCCV, iulie 3 zile, mărturie.

Prolog pentru ascultători: „Slujind hrisovul obișnuit în academia voastră, păstrat de mulți ani, noi toți, chiar și ultimii, nu am copt încă roadele muncii noastre, vă aducem rușine vouă, mare bogăție și nobili ascultători! Și parcă nimic altceva, doar povestea convertirii la Hristos a Egalului nostru Apostolilor Prințul Vladimir poate fi imaginată cu intelect; vina a fost mai mare, căci pare a fi specific acestui loc și a fi un ascultător. Pentru casă este potrivită imaginea stăpânului, amintirea caracteristică a fiului tatălui său plecat departe: aici este casa lui Vladimir, iată copilul lui Vladimir născut din el cu sfânt botez, care este mai grațios decât toate pe tine, un

domn nobil clar și bunătatea noastră, el este și structura acestei Voi da patriei lui Vladimir de la Dumnezeu cu mâna, iar ideile lui Vladimir sunt egale cu victoriile lui în Rusia, voi egala economia feței sale, ca fiul unui tată, te arăți! Așadar, acceptă această imagine de la noi, ca același mare moștenitor, în loc de salutare; vezi-te în Vladimir, vezi în această rușine, ca într-o oglindă, curajul tău, slava ta, unirea ta de dragoste cu inima împărătească, adevărata ta caritate, zelul tău sincer și râvna pentru apostolul ortodox, o singură credință catolică a noastră. ."
Conținutul piesei este remarcabil, în acest sens, că este împrumutat din istoria Rusiei. Parțial din prefață reiese clar că o astfel de alegere a subiectului a necesitat o explicație a motivelor a ceea ce nu s-ar fi întâmplat atunci când obiceiul de a prelua drame din istoria Rusiei a fost introdus înainte. Comedia tragică începe cu apariția pe scena a umbrei lui Yaropolk, care a fost ucis de fratele său Vladimir. Se plânge de crimă, invidiază gloria lui Vladimir și spune, printre altele:
„Și totuși peste tot e scos la lumină, nefiind venit de nicăieri, De parcă legea lui Hristos ar trebui să fie în tine și cu zeii Vladimir îndrăznește să creeze bătălii.
Hristoase, dacă ești Regele și Domnul întregii creații, unde este judecata biletului? unde este adevărul tău
Unfals murilo? ucigaș de glorie
de la tine va fi vanchan? și puterile taco*
Al tau te rog? distrugătorul de sânge rude te iubește? despre judecata nenorocirii!..."
Apare vrăjitorul Zherivol și intră în frică la vederea lui Yaropolk; dar acesta îl liniștește, spunând că nu este prima dată când el, vrăjitor, vede spirite și morți. Zherivol mărturisește că simte frică, pentru că nu a băut din vasul trimis de regele întunericului. Mai mult, Yaropolk povestește toate împrejurările morții sale și Zherivol jură să-l răzbune:
la

<0 bosi, ajuta-ma! dacă solzii mei sunt puternici și pot, să treacă în locuri necunoscute, în sălbăticii, în peșteri, în râuri, în abis, în morminte, în adâncurile mamei mari a pântecelui!
Voi muta pe cei morți, iadul, aerisit și apos, voi aduna duhuri, la acele animale multe purtători;
Chem împreună: vor veni animale înfricoșate, reptile, rășini, șerpi, scorpioni, vipere.
Voi trage soarele din cer, voi întuneca luminile, voi transforma ziua și noaptea: puterea mea se va împlini!
Cel de-al doilea act începe cu o conversație jalnică între preotul Kuroyad și Piar despre sărăcia de sacrificiu față de zei și voracitatea lui Zherivol. Vine ultimul și cheamă ajutor spiritelor:
<La naiba! in ajutorul votanilor, miscandu-ti in graba luptele, Miscare de putere, miscare de putere, a ta sa ai cinstea sa cazi!
Vânt de pene! în curând, duce nava peste mare, Ajută-ne să ne ajutăm cu forțe iadului, dă-ne un krill rapid!
Zboară, suflet, zboară, nu ezita să ne ajuți.
Ascuți-ți mânia, a venit vremea pentru noi!*
După o astfel de invocare, demonii lumii, blasfemia și umbrele îi promit lui Zherivol ajutorul.

În actul 3, Vladimir și copiii săi, Boris și Gleb, se sfătuiesc despre un filozof trimis la el de împăratul bizantin. Zherivol vine la Vladimir și cere sacrificii pentru zei, care, de la încetarea sacrificiilor, s-au îmbolnăvit. Vladimir răspunde cu un râs de râs și cere un concurs între Zherivol și filozoful grec. Acesta din urmă învață că Dumnezeu este invizibil și un duh zdrobit este cel mai bun sacrificiu pentru el; în scena următoare, filozoful îi explică în detaliu lui Vladimir împreună cu Boris și Gleb despre existența lui Dumnezeu, viața veșnică, judecata viitoare și chinul în iad.
Filosoful pleacă, iar Boris și Gleb îl sfătuiesc pe tată să accepte credința creștină. Vladimir trimite copiii departe:
„Du-te puțin – te sfătuiesc aici Împreună cu mine: copiii au inimă de ceară – în curând îi vei apleca la tot sfatul”.
Rămas singur, Marele Duce vorbește cu gânduri mândre

Mi -
noi, Trupe, gânduri hulitoare - toate sunt împotriva învățăturilor lui Hristos. La sfârșit există „Frenul farmecelor”:
• Întoarce-te, Vladimir, întoarce-l pe cel pufos, Negli stai și auzi strigătul meu indestructibil!
Vă rog să știți Cine îl cheamă pe caeșHel Pe cine să iubești?
Camo buzhnshi?
În ce țări merg? Unde este furia pe noi? Plânsul nu te va stinge, glasul Meu nu te va implora! Taco ești ferm, Taco cu inima împietrită;
Iubirea mea este una, Kaya schimbi asta?
Amintește-ți, Vladimir, acele vremuri, când aveai această îmbrățișare.
Ce este atunci spațiul, ce bucurie este mai mare! trei sute de soții sărutând inima vashchashe, Skokie și dansând bătea neîncetat; Fiecare dulceață se revarsă în suflet nestingherită, Care a fost atunci cel mai dulce lucru pe care și-l amintește cu dulceață orașul, ce poți face?
Îți amintești, când inima mea era rece, grădina roșie era cu tine?
Natura florilor se distinge, de parcă și-ar fi imaginat o femeie cu fața roșie.
Locul este roșu după culorile celor byashe, dar roșește-ne rușinea:
Așteptând peste tot culorile stacojii, flori vii ale feței motivelor.
Unde sunt acele zile? când intri în casa subterană, întunecă-le seara întunecată! ..”
În actul al V-lea și ultimul, sunt curioase conversațiile lui Kuroyad cu Piar, în raport cu informațiile care erau la începutul secolului al XVII-lea despre mitologia slavă. Piar, vorbind despre schimbarea credinței lui Vladimir, spune:
„Încă nu ai
Răutatea amărăciunii sale, felul în care blasfemia lui împotriva zeilor s-a înfuriat, i-au determinat pe zei să distrugă pretutindeni. Vidah, cum udul din udu este rupt întins în jur; multe nasuri, nasuri Vederi tăiate. O, zei buni, vă înrădăcinesc răul! Chi nu te întristezi, prietene?
Lado nu mai poate dansa, dar această lucrare de la zei este o sarcină pentru el, Dar numai coatele i se mișcă în zadar, ineficient!

Moshko 1, în nici un caz, o cădelniță nu poate fi un pic Și Întârziere (o, întristarea mea, o, înverșunată mila mea!) Mi-am bătut piciorul să coase și gemu șchiop;

Dar aud cel mai mult și cel mai rău, că văd pe blestemat! Degeaba treaba nu se aseamănă, studiourile Dati, o să-i spun idolului în detaliu, la cap, ca într-un vas, sărbătoresc stomacul! .. "
În spatele acesteia, apar Mecislav și Viteazul Conducător, care anunță preoților voința prințului de a introduce credința creștină în Rusia și de a distruge zeii păgâni. Piar cu Kuroyad de teama răzbunării lui Perun, dar idolul este rupt - și nu există semne teribile, nicio răzbunare cerească. Piar este foarte mulțumit de acest lucru și cere să-i spună despre botezul lui Vladimir. Viteazul lider, descriind triumful și măreția ceremoniilor, adaugă: „. . Eu, cuprins de o frică veselă (crede-ți noblețea), am uitat, unde sunt eomele? Inima îmi tremură ... ”În ultima apariție, mesagerul aduce o scrisoare de la Marele Voievod Vladimir, care se numește deja Vasily, iar în concluzie, corul Sfântului Apostol Andrei apare cu îngeri, unde, printre altele lucruri, scrie:
„Văd oameni înțelepți, învățători, puternici și, în plus, curajoși în luptă și, de asemenea, ocupați.
În mijlocul tuturor acestor lucruri mărețe, două au strălucit: cu un păr a fost albit până la verde, în timp ce Mithra își împodobește Sedina de aur cu cinste; într-un alt stindard al cerului văd ustensile: stelele, împreună cu luna, și în cerul celui care se vede, sunt o săgeată * *).
Despre Biserica Rusă! Câte dintre aceste lumini vor ajunge în acești ani!
Pe de altă parte, văd armura purtătorului, toată înflăcărată, toată aprinsă de Mânie, și văd cum regimentele sperie mulți dușmani și le rup coarnele.
Văd cetatea dușmanilor lui Mahomet, tremură înaintea lui, cad, nu au mângâiere!
Dar un oarecare Leu *) se mânie, și-și ascuți unghiile la soțul ei: dar mânia ta e leneva, mândră Fiară! Grăbește-te, mare conducător, mergi în grabă;
vei fi chemat din toate Sampson al doilea.
') Msjopg.
') În stema lui Steyan Yavorsky sunt stele, luna într-o săgeată, iar în loc de stema cavalerului, metrul episcopului. Trist decorat, probabil, este fals să fie Varlaam Yasinsky, care era atunci într-un sondaj profund.
*) Există un leu în stema Suediei; la rușii sochzhtiyah din acea vreme, tasto, bine aluzii la regele suedez, foloseau această comparație.

Dar îmi cere arme; ce? mai noblețea ta poartă un scut.
Crucea Domnului însuși, împotriva întregului potrivnic al bătrânului, amândoi mi se pare a fi glegblati:
Țarul Petru îi ordonă lui Andrei să fie războinicul tău, pentru ajutorul tău, luptând pentru ajutorul tău, Ratui mv „Armar, luptă, conducător puternic! az, dacă pot face ceva, te voi ajuta...
•
În plus, corul menționează restaurarea tronului lui Pereyaslavl, care fusese de mult în pustiire, a caselor sfinților și a școlii.
"Rusia! cati barbati perfecti vor face casa asta! deasupra tuturor acestor Temple, ziditorul lui Ioan ·) gloriosul Inscris se vede „...
În jos este semnătura: „sfârșitul comediei tragice compusă din opera lui Theophan Prokopovici”.

Articolul lui Stehlin: „Zur Geschichte des Theatres in Russland”,’), oricât de superficial a fost, a servit multă vreme drept cel mai important material pentru istoria artei dramatice de la începutul secolului al XVIII-lea. De aici s-a luat vestea că „Médecin malgré lui” al lui Molière a fost jucat în copilăria lui Peter la Moscova și că prințesa Sofia și curtenii ei au luat parte la spectacole de teatru. În traducerile ruse ale lui Shtelin, nu se știe de unde a fost luată informația, că prințesa părea să fi scris ea însăși un fel de dramă. De la Stehlin, în schimb, se culege anecdota des repetată despre 1 aprilie, care a fost atribuită trupei Mann. Bergholz, un martor contemporan al erei Petrine, povestește acest incident în mod diferit (vezi mai jos). Cea mai curioasă din însemnările lui Ștelin poate fi considerată știrea sa curioasă despre o piesă spirituală jucată de studenți la chirurgie într-un spital din Moscova *), precum și povestea că pe vremuri, la magazinul de ulei, slujitorii grajdurilor regale, în bast suits, și-au dat spectacole în diferite locuri în genus sottises théâtrales (sic). Pentru a înștiința publicul despre acest lucru, pe fereastră a fost pusă o lanternă de hârtie și s-au cântat claxone - spectacolul se numea jocuri, publicul plătea de la 1 la 4 copeici pentru locuri. Este de la sine înțeles că știrile lui Shtelin despre mai târziu

*) Stema lui Mazepa înfățișa o cruce.

*) Mazepa.

8. Haigotd' , Beilagen wœvertnderten Russland, 1 Th., 397-431.

") Ibid., 3?8-399.

teatrele sub Anna Ivanovna, de exemplu, conțin, ca dovadă a unui contemporan, mai interesant.

Un cunoscut cunoscător al antichității ruse, prințul Mihail Andreevici Obolensky, după ce a aflat că scriitorul acestor rânduri este angajat în istoria teatrului antic din Rusia, a pus la dispoziție următoarele informații despre trupele de teatru din Moscova în timpul lui. Peter Mare.

În 1698, comediantul Ivan Splavsky a mers în Rusia „pentru a-l sluji pe țar”. Nu există informații despre ceea ce a făcut în această funcție până în 1701, în care a fost dat responsabil de ordinul ambasadorului și trimis în străinătate pentru a recruta o trupă de teatru la Moscova. Pentru cheltuieli, i s-au dat 200 de ruble, iar soția și fiica sa trebuiau, în absența lui Splav-skago, 5 ruble pe lună.

La Danzig, sau Gdansk, cum numiam atunci acest oraș, Splavsky a fost de acord cu un anume Yagan Kunsht că acesta va recruta actori și va veni cu ei în Rusia. În contractul încheiat în acest caz și în care Splavsky, după ce și-a părăsit titlul de comedian, este deja numit căpitan, Kunsht a fost obligat, la sosirea cu trupa la Moscova, „să mulțumească majestății regale cu toate invențiile, distracția și să care întotdeauna amabil, gata și trebuie să fie ”și pentru toate acestea a primit anual 5.000 de efimkov. În plus, ar fi trebuit să asigure o indemnizație în contul trezoreriei la construirea unei clădiri pentru teatru, la cusut costume și la pregătirea decorului. De asemenea, se păstrează, în traducerea modernă rusă, contractele lui Kunsht cu actori recrutați pentru Rusia. Din aceasta se vede că acestea din urmă au intrat în slujba vreunei trupe germane rătăcitoare: pe lângă „acțiunea de comedie”, trebuiau să îndeplinească și alte atribuții; așa că unul dintre actori, Anton Rotax, era coafor și

pregătea peruci și peruci pentru trupă, altui Yagan Erdman i s-a dat postul de croitor la cusut costume și așa mai departe.
În 1702, Kunsht și trupa sa au ajuns la Moscova. Antreprenorul s-a adresat imediat la ordinul ambasadei cu o cerere de a-i emite, pentru amenajare si cheltuielile necesare, in avans a tuturor platilor anuale ce i se cuveneau conform contractului. În același timp, Kunsht intenționa să înceapă construirea „curtei de lucru”, care trebuia să aibă 20 de sazhens lungime, 15 lățime și 7 înălțime. dulgheri, croitori, pictori, precum și materiale de construcție (scânduri și cuie).
Toate cerințele Kunsht-ului au fost îndeplinite și „templul comedial din lemn” a fost reconstruit la Moscova în Piața Roșie, „și în

■ teatrul ei și corurile, băncile I, și ușile și ferestrele; iar în interiorul tavanului său să se dea și acoperișul este acoperit, iar în exterior este tapițat cu o bandă. Da, în germană despre l rim, în casa generalului Franz Yakovlevich Leeort în camera mare, de dragul grăbirii, în timp ce acel templu se construia, s-au făcut un teatru de comedie și coruri.
Kunsht nu a trăit mult în pace cu actorii săi, care, potrivit lui, duceau o viață sălbatică, se delectau și nu ascultau deloc de antreprenorul lor; în special actorul Yagan Plantin a stârnit indignarea directorului maiestății sale regale comedianții de curte (Directeur von ih go zarischen Majestãten Hof-Ko-moedìenten - așa semnat sub petițiile Kunsht). Ca urmare a unor astfel de plângeri, artiștii germani au fost solicitați la ordinul ambasadei și au început să ia mărturie acolo. Actorii au anunțat că „în treburile de comedie trebuie să-i supună lui Kunsht și să nu renunțe la fapte, doar că el, Yagan, are multe luxuri și de multe ori îi dezonorează cu tot felul de înjurături în zadar, nu se știe pentru ce. , și nu face nimic pentru ei.” nu dă, dar scrisorilor contractuale, pe care le-au comis cu el, Kunshtom, nu vor putea face nicio dezonoare „...
În octombrie 1702, guvernul rus și-a propus să aibă actori dintre ai săi, iar în acest scop au fost aleși mai mulți funcționari din diverse ordine. Toți au fost trimiși la știință la Kunsht, iar acesta trebuia să „i învețe tot felul de comedii cu bucurie bună și cu toată revelația”).
Deoarece nu era menționat nimic în contract despre predarea artei teatrale studenților ruși, Kunsht a cerut o creștere a salariului pentru asta și, la această ocazie convenabilă, s-a plâns că, atunci când i-a dat bani, banii ei trebuiau să fie o jumătate de rublă, ceea ce a fost nedreaptă, pentru că în Rusia numele ei mergea atunci pentru 23 de altyns și 2 bani (în altyn 3 copeici și în copeici 2 bani). Probabil că această petiție a fost corectă: lui Kunsht i s-au dat încă 500 de ruble în plus față de salariul său anterior.
Kunsht nu a fost pe deplin mulțumit de sârguința și cumpătarea noilor săi studenți: a cerut în ordinul ambasadei ca aceștia să fie obligați să se prezinte la spectacole în același timp, ceea ce mulți ruși nu fac și din aceasta se produce o pierdere de timp. în timp ce aştepta. Mai mult, Kuisht a refuzat hotărât să le dea rușilor costume, pe motiv că
*) Iată, au acești actori ruși: de la primărie - Fedor Buslaep, Semyon Smirnov, Hum Kondratov, Iov Novezhn; din ordinul siberian - Dmitri Yakov-^ leu, Mikhvila Sovetov, Timothy Stepanov; din ordinul monahal: Petru Gkѣ-vyshev, Ivan Potapov; de la primărie – Piotr Bokov, Piotr Dolgov, Ivan Vasilyev cel Mic, Yakov Komarskoy, Mphaila Yegorov,

Gavrila Evseyev; din morți - Vasily Korolev; și „al orășenilor, dar era în stokers, - ^ Vasily Telenkov.

poti imbraca comediantii rusi in toate comediile cu rochiile lor de teatru, pene, par fals, pantofi, ciorapi, manusi, panglici si alte chestii, pentru ca nu vor avea asa ceva jumatate de an, dar pentru mine, Kunshtu, mai mult de 1.500 de ruble au devenit, pe lângă turcă și persană, care mai trebuie gătite „...
În 1703, actorii ruși „pentru sărăcia lor” și pentru că „mergând în așezarea germană în fiecare zi, îmbrăcămintea și pantofii erau uzate și uzate”, țarul a ordonat să dea din octombrie 1702 până în ianuarie 1703 - 100 de ruble.
Mai jos vom vorbi despre repertoriul scenei ruse de atunci; acum să spunem că dintr-o cerere a lui Kunsht reiese clar că la acea vreme trupa lui prezenta așa-numitele piese de circonstances, cărora li s-a încredințat să compună același Kunsht. Astfel, în 1703, s-a angajat să pregătească un spectacol dramatic pentru sărbătoarea cu ocazia prinderii Noteburgului sau Oreșca de către ruși. În același timp, Kunsht nu a omis să depună o nouă prăbușire, curios tocmai în sensul că îl familiarizează cu poziția sa la Moscova și cu cerințele care i-au plouat din toate părțile. „Fac îmbrăcăminte și teatru la un preț atât de bun”, scrie el, printre altele, de parcă uneori mai sunt și alți potenți la curte; despre care (adică rochii și teatre) și cuvintele de reproș și de reproș sunt mereu nevoite să audă, de parcă aș face doar rochii de in și le-am învelit cu beteală: nu cred că, dacă era aur direct, atunci nu era. clar la lumânările de la teatru, nu a fost așa , dar direct (aur) pentru 100.000 de ruble și ce să facă ... niciun comediant (nu) ar trebui să aibă o astfel de schimbare în opere cu zbor și giganți de estimări, dar el este gata să creeze... niciun comediant din lume nu este complet nou, fără precedent și să facă o comedie nemaiauzită într-o săptămână pentru o scrisoare și în 3 săptămâni poate spune și acționa; dar de dragul dragostei și al poziției umilite împotriva maiestății regale, îmi accept tonul și o fac.
La sfârșitul anului 1703, Kunsht a murit, iar văduvei sale Anna și actorului Beidrel li s-a ordonat să rămână în Rusia pentru ca aceștia să continue să învețe actorii ruși, dar primul le-a cerut să plece în străinătate. Probabil că această cerere a fost respectată, iar din martie 1704 a apărut un nou antreprenor și profesor de artă teatrală, Artemy Furst. Unul dintre actori, Pyotr Bokov, a depus un denunț împotriva lui, spunând că Furst nu pregătește actori și, prin urmare, „ce comedii au învățat ei, comedianții, și acele comedii, din cauza neglijenței sale în completare și a neînțelegerii în discursuri, nu acționează cu fermitate, pentru faptul că el, un străin, nu cunoaște comportamentul lor rusesc „... Bokov a sugerat că era mai bine

dintre toate, pentru supravegherea actorilor, alegeți unul sau doi elevi dintre ei și puneți deoparte străinul menționat mai sus.
Din ziarele din jurul anului 1705, se poate observa că muzicieni au fost trimiși și din străinătate pentru spectacole de teatru. Pentru prima dată au fost chemați din Hamburg printr-un străin Matvey Popp, inclusiv 7 persoane; Doi dintre ei au primit salarii de 14 0̆, iar restul 114 ruble. Altă dată au mai fost angajați încă 4 muzicieni, cu un salariu de 150 de ruble fiecare, ceea ce i-a determinat pe primul să ceară o comparație de salariu cu cel din urmă.

S-a păstrat un raport despre actorii ruși, care este extrem de interesant, atât pentru caracterizarea acelei epoci, cât și pentru evaluarea stării de atunci a artei dramatice din țara noastră. Acest raport se referă la anul 1705 și se încadrează aici în întregime *.
„Elevii comedianților ruși umblă întotdeauna fără decret cu săbii, iar mulți nu poartă curele de sabie, ci le poartă în mâini și, plimbându-se constant în jurul oaspeților noaptea, beau. Iar în rândurile comercianților, mărfurile sunt împrumutate, dar banii nu se plătesc. Și fac tot felul de râvnă cu acei negustori și cu alți funcționari, strigând de necinste, ca să poată lua ceva cu obrăznicie de la ei. Iar pentru acele mita isi cauta dezonoarea si acei oameni sunt traiti si pierduti in diverse ordine, pe langa ordinul ambasadei de stat, unde sunt condusi. Și, după ce au luat mită de la acești oameni, ei au înălțat fără să aștepte un decret cu privire la acele chestiuni și au tăiat barba altor negustori pentru aceeași mită. Și acestea sunt o mulțime de petiții verbale asupra acelor comedianți de diferite ranguri de oameni. Și comedii, pe care, din ordinul boierului Theodor Aleksevici (Golovin), li s-a poruncit să le șteargă, nu vor să le scrie, iar acele comedii pentru o mai bună învățare li se vor impune să le șteargă.
„Și în ordinul ambasadei ordonă comedianților să repare faptele obscene mai sus menționate, totuși disprețuiesc ordinul și nu sunt ascultători în toate, și anume, comedianți au apărut din motivele mai sus menționate:
„Vasili Telenkov (aka Shmaga beat) și Roman Ammosov, după ce au luat pânză de la un negustor, de la fiul lui Ivanov, Polunin, și nevrând să plătească bani, l-au bătut cu frunte în primărie, trecând de ordinul ambasadei, în dezonoare. , și l-au târât îndelung și apoi, luând ceva de la el, s-au împăcat.
„Și acum același comedian, Vasily Telenkov, a bătut cu fruntea peste ordinul ambasadei din hotărârea judecătorească împotriva grefierului primăriei Yakov Novikov în dezonoare și, conform mărturiei unor străini, se părea că entuziasmul și abuzul erau de la el. comediantul, și nu de la acel funcționar.
„Și pentru aceasta au fost trimiși de la ambasadă să comandă pentru el, vino...

diyanta, executorii judecatoresti, pentru a-l potoli. Iar el, comedian, nu a mai mers la ordinul ambasadei de mult.
• Și apoi, pe 30 octombrie, din ordinul ambasadei de la grefieri, a fost trimis la el comicul Fiodor Bușlaev să-i spună că va înceta să mai facă lucruri atât de urâte. Iar el, comediantul Vasily Telenkov, i-a spus, Fiodor, cu un strigăt mare că nu a ascultat de nimeni și nu s-a speriat, și nu era nimeni să-l judece și, în același timp, a rostit multe cuvinte urâte. Și la acea dată, acel comedian a fost găsit în ordinul ambasadei, iar până la decret s-a ordonat să-l țină în ordin.
„Dar într-o comedie, o acțiune comică nu-l va urma, pentru că nu în multe comedii există o acțiune, și e puțină muncă în spatele lui, doar multă dezonoare și în acest caz nu este nevoie de el. Și există studenți amabili ruși de comedie cărora li se ordonă să obțină profit înainte de scăderea salariilor (adică, peste cele complete).
„Și cum rămâne cu acei neascultători și neoficiali?*
Acest raport a fost transmis boierului Golovin, care a transmis din campanie următoarea hotărâre: si de acum inainte si el, ca si altii, daca vreunul dintre ei, comedianti, apar in vreo escrocherie, de aceea,

luand ordin, le pedepseste, in functie de vina celui care este vrednic de ceva, fara sa se dezaboneze altora. Ordonați comedianților să predea comedie solemnă în rusă și germană și, astfel încât să o studieze înainte de venirea marelui suveran la Moscova, bineînțeles, cu confirmare, ordonați-le să facă acea comedie "- Prin acest ordin, o astfel de marcă a fost făcute asupra spectacolului:" comedianului despre predarea comediei și a spus solemn aceeași dată (10 decembrie), iar comediantul a spus că o nouă comedie triumfătoare în germană și rusă va fi gata pentru el, prin venirea marelui. suveran și ar avea lucruri descendente.

Din salariul actorilor și miniștrilor pentru 1707, aflăm că în 1704, soția generalului Dr. Paggenkampf (în documentele rusești, a fost convertită prin ungerea ceasului în clinchete) și dvyvitsa vonvilikh, pentru ei, pentru ei, pentru cititori, primul la 300, iar al doilea la 150 de ruble pe an. Cu toate acestea, Fürst nu a plătit integral, ceea ce a dat naștere următoarei plângeri din partea actrițelor numite: „Prea suveran țar, cel mai milostiv suveran! În trecut, suveran, în 1704, după decretul tău, mare suveran, ni s-a ordonat să fim la comedie, iar la acea comedie suverană ne-am stăpânit rangul, așa cum trebuia, și pentru asta ne-am cerut mila voastră suverană: prin decret personal a ordonat să ne dați un salariu întreg pentru un an, iar acel salariu al comedianului Fürst mie, Hermann, mi-a dat doar 170 de ruble, iar mie, Yagann, 80 de ruble. Și al tău este de ajuns

el, Furst, nu dă salarii până la sth, fără motiv.nm și plătit - PaggenkampF 200 și Vnlyakh 95 de ruble și nu ar trebui să se dea mai mult nm, pentru că în 1705 nu s-au dat comedii germane la Moscova la toate.

In 1707, au fost trimisi, din Fuost, in diferite vremuri, la teatrul de teatru Schimbarea la Fata kpe.ttpm ^ la cererea grandiosului-Chy fiare "» »" si ■ - <nig la 19 ianuarie, a fost trimis acolo, cu excepția câtorva camisole și dantelă kaatan și franjuri, rochie arabă: „un camisol și pantaloni vopsiți în negru, un șorț bun, asemănător cu argintul, o pălărie cu pene.” Livrarea acestor articole la Preobrazhenskoye a fost comandată de administrator. Ivan Nikitici Khitrov.

Pe 9 februarie, de altfel, au trimis acolo: „un zhaatan brodat cu sticlă, cel mai scump, un șorț brodat pe el... două japoneze regale, căptușite cu dantelă beteală, ambele vopsite, o pereche de rochie pestriță de bufon. : o coroană de fier alb cu un ceas ^ care se aplică comedian; 2 barbi paroase etc.

Se știe că înmormântarea boierului Theodor Aleksevici Golovin a avut loc cu mare splendoare pentru acea vreme și că s-a păstrat o gravură modernă, care înfățișează cortegiul funerar și imaginea boierului decedat. Fürst a luat parte la ceremonie, iar la acest sfârșit i s-au dăruit din ținuta de teatru „farfuri cu toate hainele militare bune și cu manșete și cu mâinile”.

În 4 noiembrie 709, la Moscova, cu ocazia sărbătoririi victoriei Poltavei, au fost construite mai multe porți triumfale, iar pe una, a fost în orașul Kita, pe piața din apropierea Bisericii Maicii Domnului Kazan. s-a ordonat să se pună la timp, până la final intenționat pe aceea o cutie de decor amenajat, tablouri dintr-o casă de comedie. În același timp, la cererea Marii Ducese Natalya, decorurile de teatru au fost trimise la Preobrazhenskoe și la casa mitropolitului Stefan Yavorsky.

În același an, 1709, s-a făcut o inspecție a teatrului și a proprietății; s-a dovedit: „imagini cu comedianți mari și mijlocii pe pânză 80 în rame simple albe și 1 poză fără rame este ruptă, iar ramele sunt albe simple și, în plus, nu există alte... rechizite și mese, cu exceptia bancilor, nu... Da, cu in acelasi templu de comedie in doi functionari in 7 geamuri, geamurile sunt mica, degradate si sparte, desi acolo sunt sobe, dar nu se poate incalzi.
In YatT^ an, si prin decret al Tarinei Praskovya Theodorovna, luat

„să vedem comedia care se găsește lângă Poarta Nikolsky, care se află sub controlul ordinului ambasadei de stat. 20 de poze originale (sio) „: au fost cerute pentru teatrul de acasă al Majestăţii Sale, pentru că era imposibil să se facă altele noi, din lipsă de timp.
Ce piese s-au oferit la toate aceste teatre? Această întrebare este rezolvată în detaliu printr-o listă de lucrări dramatice, păstrate și în treburile ordinului ambasadei. Din aceasta se poate observa că piesele jucate de studenții ruși de la Kunsht și Furst au fost apoi prezentate la teatrele de acasă ale Marii Ducese Natalya și la Țaritsa Praskovya. Unele dintre ele (marcate aici cu asterisc) se păstrează în manuscrisele Bibliotecii Publice, altele sunt încă cunoscute doar prin titluri; unul a supraviețuit în lucrările din care sunt împrumutate informațiile de mai sus despre actori.
„Descrierea comediilor care se află în ordinul ambasadei statului, 30 mai 1709.
Titlu. Numărul de copii și unde
sunt.
I. Despre Trantalpe din Apir și despre fiul lui Mirandov.
*2. O, trădător cinstit, prima persoană din ea este Artsukh Friedrich von Popley.
3. Dov Pedro, venerat shlyakh * tych, n Ammarilis fiica sa.
4. Iubitor sedus.
*5. Prizonier de închisoare sau prințul Pikel Gyarivg.
6. Despre cetatea Grubston, în dreptate prima persoană este Alexandru cel Mare.
*7. Scipy african, moartea reginei SoPhovisba.
8. Despre contesa Genova de Trier.
9. Două orașe cucerite, în el prima persoană este Iulius Caesar.
10. Paninyanus permanent.
II. Rasa lui Hercule, în ea prima persoană a lui Jupiter.
*12, 0 Bayazetv la Tamerlan.
Două. Unul a fost trimis la curtea lui Pyotr Pavlovich (vicecancelarul Shafirov) pentru a fi trimis la Preobrazhenskoe, 20 februarie 1711.
Trei. Unul a fost trimis la Preobrazhenskoye, la 31 mai 1709.
Unu.
Unu.
Dv. Unul a fost trimis la curtea lui Peter Pavlovich, la Preobrazhenskoye, 20 februarie 1711.
Dv. Unul a fost trimis în curtea lui Peter Pavlovich, pentru a fi trimis la Preobrazhenskoye, 20 februarie 1711.
Două. Unul a fost trimis la Preobrazhenskoye, mac 31, 1709.
Unu.
Două. Unul a fost trimis la curtea lui Peter Pavlovich, pentru a fi trimis la Preobrazhenskoye, 20 februarie 1711.
Trei. Unul în Preobrazhenskoe, 31 mai 1709
Trei. Unul în Preobrazhenskoe, 31 mai 1709

Două. Unul a fost trimis la Preobrazhenskoe, 20 februarie 1711.

13. Doctor forțat.   Dv”. Unul trimis cu cele de mai sus
trimis în curtea lui Petru Pavlovici pentru a fi trimis la Preobrazhenskoye, 20 februarie 1711.
În plus, există și un inventar al câte comedii au fost traduse și în ce număr de exemplare și anume: 1) Despre Alexandru cel Mare - 2; 2) Despre Genoveva-1; 3) despre Dr. Bitom (shutovskaya) - 2; 4) Despre cinstitul trădător - 3; 5) Despre regele Enir - 1; 6) Despre prințul Nikel Gyaring - 1; 7) Despre Don Pedra și Don Java (adică celebrul Don Juan) - 1; 8) Despre Stsnpin African - 1; 9) Despre Tener Lizet, sau tatăl vvnoseller-ului, listare, bufonerie - 3; 10) Despre Vurtin, un nobil bătrân cu fiica sa, listare, bufonerie—3.
Mențiunea piesei a 13-a în prima listă a „Doctor forțat” confirmă deplina prostie despre existența unei traduceri a celebrei opere a lui Molière Le Médecin malgré Jai în țara noastră.
În această comedie ignoranța și șarlatanii medicilor sunt ridiculizate; caruselul Sgaparelle, fostul servitor al doctorului, isi bate necontenit sotia; acesta, ca razbunare pe el, il trece drept doctor. Sgana-rell la început nu este de acord, dar apoi, supunându-se convingerilor irezistibile ale bețelor, joacă cu succes rolul celebrului căldar. Există multe monologuri excelente în piesă (de exemplu, sfaturi despre cum să tratezi un pacient cu ipocrizie etc.), dar marele scriitor de aici, ca și în multe alte lucrări, a adus un omagiu cerințelor timpului său, considerând-o inevitabil. pentru a-și condimenta comediile strălucitoare cu bufnii, lupte și bătăi cu bastonul de clovn. În Doctorul în captivitate, primele apariții sunt ocupate cu certuri și certuri între Sganarelle și soția sa, vecina etc.; pentru a-l convinge pe Sganarelle să accepte tratamentul, este bătut cu bastoane pe ambele părți. Noi credeam că doctorii sunt mai degrabă vrăjitori decât șarlatani și, prin urmare, motivul pentru care Le Médecin malgré lui a fost ales pentru traducere din multe dintre comediile lui Moliere, pare posibil să presupunem că acolo elementul clovnesc joacă un rol important. Faptul că strămoșii noștri i-au plăcut asta este o dovadă a spectacolelor laterale care au ajuns până la noi de la începutul secolului al XVIII-lea, unde lupte și bătăi sunt întâlnite la fiecare pas. Un asemenea gust a prevalat printre toate popoarele când arta și literatura erau încă la început.
Colectând materiale pentru istoria comerțului cu carte din Sankt Petersburg, scriitorul acestor rânduri, destul de întâmplător, a aflat despre soarta ulterioară a pieselor dramatice jucate la teatrul Marii Ducese Natalia, - După moartea ei, toate „ kniptomedian” au fost trimise, la 28 martie 1717, la tipografia din Sankt Petersburg și stivuite în hambar, împreună cu publicațiile ei, care nu puteau fi

stai într-o librărie. Acest hambar se afla pe partea Petersburgului, lângă cetate și era adesea inundat cu apă în timpul inundațiilor; Din asta, precum și din uleiul de cânepă, pus de altfel cu material de carte, majoritatea cărților, atunci când au fost dezasamblate și examinate în momente diferite, s-au dovedit a fi inutilizabile. În 1723, aici a rămas acolo 4TÒ din biblioteca de teatru a Nataliei Aleksevna. „Diferite acțiuni de comedie, scrise, jumătate de duzină, în legatură de piele - 2. Același scris în legatură de hârtie, jumătate de duzină - 15 cărți; acțiune despre George și Placid. Caiet scris la

mijlocul anilor zece, conform căruia s-a jucat comedia „Despre suferințele sfinților mucenici Xenofon și Maria” - 7 caiete; Crisanea si Darin - 2 caiete. Adrian și Natalia—3 caiete; Juliana - 3 caiete; Eustathia Planida—3 caiete; Paul și Julia - 3 caiete; Răscumpărarea omului din căderea sa - 3 caiete; O manifestare a comediei care acționează din râvna Ortodoxiei, caiet tipărit cu litere bisericești *). Povestea Cezarului Roman Ott - 7 cărți. Da la Sankt Petersburg și la clădirile care se construiesc cu el - lipite pe pânză, în rame simple din lemn - 3 tablouri, care sunt la vânzare pentru 3 ruble. fiecare, de la soareci toti rasfatati si improprii de vanzare.
În inventarele de după 1723 nu se mai menționează aceste piese de teatru și trebuie să presupunem că au pierit într-una dintre inundații. Din jurnalul lui Bergholz reiese clar că spectacolele de la curtea țarinei Praskovya au fost răspândite la nobili de către actorii înșiși: unul dintre ei s-a gândit chiar să profite de asta cerând o recompensă, pentru care a fost pedepsit cu batogs. . Nu se știe dacă acești yafishes au fost tipăriți, dar trebuie să presupunem că programele unora dintre vechile piese de teatru (numite în acest caz liste) și diverse distracții publice au fost tipărite în acele vremuri cu același scop ca și acum, adică pentru o o mai bună explicare publicului a conținutului și a cursului spectacolului.
Am reușit să vedem știrile tipărite din vremea lui Petru cel Mare despre un om puternic, probabil chiar despre acela despre care Bergholz povestește în jurnalul său că i-a înșelat pe spectatorii care se adunaseră la el la 1 aprilie. Fluturașul nostru spune că din 17 martie vor avea loc spectacole de două ori pe săptămână. A treia reprezentație, așadar, a căzut cu adevărat pe 1 aprilie.
') Acest tmtralm al piesei este cunoscut doar prin îmbrăcarea Muzeului Rumyap-tsomzhom, unde pe amyaitsk sub M 134.

Un alt afiș tipărit, deși fără a indica timpul și locul tipăririi, judecând însă după font, hârtie și reografie, aparține tot începutul secolului al XVIII-lea: este plasat în Notele Bibliografice din 1859 (Jfe 9, pp. 278-279), și încheie în sine un anunț despre spectacolele Figlyars, pe care au promis că le vor arăta: „râsete, sărituri diverse și dansuri *. Spectacolele începeau la ora patru după-amiaza și aveau loc de cinci ori pe săptămână. ·
Pe lângă aceste informații despre vechiul teatru rusesc, în însemnările străinilor care se aflau atunci în Rusia, erau câteva note pe același subiect. Cu lipsa materialelor, ele merită atenție. O știre, care, după părerea mea, este legată de piesa discutată mai jos, va fi plasată mai târziu, iar acum raportăm extrase despre teatrul din Moscova și Sankt Petersburg din notele lui Bassevich și Bergholz. Este de la sine înțeles că aceste rapoarte nu sunt foarte măgulitoare pentru vechile idei rusești. Asemenea curtenilor străini care văzuseră producții mai magnifice de piese în teatrele europene și, în plus, neștiind limba rusă, Bassevich și Bergholz priveau cu dispreț teatrul rus și nu puteau înțelege semnificația pentru societatea rusă a încercărilor de a introduce arta dramatică în S.U.A. Pentru a câștiga aprobarea lor, era necesar să avem măreție și o societate strălucitoare. ·
„Oricât de semnificative au fost succesele educației în domeniul lui Petru cel Mare”, scrie Bassevich, „totuși, ele nu au avut o mare influență asupra transformării teatrului rus. A existat un teatru la Moscova, dar barbar și, prin urmare, vizitat doar de mulțime. Drama de acolo a fost împărțită în o duzină de acte, iar fiecare dintre acestea

din urmă în același număr de fenomene (așa numesc rușii scene); între pauze, interludiile clovnești sunt prezentate cu ajutorul unui bici și lovituri de băț. O astfel de piesă era suficientă pentru spectacole pe parcursul întregii săptămâni și în fiecare zi se dădea o treime sau un sfert din ea. Prințesa Natalia, sora mai mică și îndrăgită a împăratului, se spune că a compus, cu puțin timp înainte de moartea ei, două piese de teatru, aranjate după un plan foarte reușit, și în care erau detalii nu lipsite de frumusețe, ci lipsă de actori. le-a împiedicat să fie prezentate pe scenă. Regele din teatru a văzut o latură utilă pentru marele oraș și a vrut să încline curtea către un astfel de divertisment. A apărut trupa germană, iar pentru ei era o sală înaltă, dar frumoasă și spațioasă, cu toate facilitățile pentru public.Dar trupa nu a meritat atât de mult. În ciuda aversiunii față de limba maternă pe care oamenii decent din Germania (scrisă la mijlocul secolului al XVIII-lea) încearcă să o arate, această limbă, atât de bogată și sonoră nu mai puțin decât engleza, avansează rapid astăzi.

La îmbunătățire. Cu toate acestea, la acea vreme (adică, la începutul celor șapte sute ani) era încă o colecție de farse de piață, unde expresia de succes și satira inteligentă se pierdeau într-un amestec urât de sentimente romantice, dezvăluiri, recitate de regi și cavaleri, cu bufoneria proștilor Vanya, confidentii lor Gustul împăratului, mereu adevărat și sănătos chiar și în artele nu-i în totalitate familiare, l-a determinat să promită un premiu actorilor dacă dădeau o piesă emoționantă, fără această dragoste care se impune peste tot. să-l enervez pe rege și o farsă veselă fără bufonerie. Desigur, piesele prezentate cu această ocazie nu au fost un succes, dar totuși a fost acordat un premiu pentru a le încuraja *> ..
Dincolo de asta, iată câteva note despre teatrul rus din jurnalul lui Bergholz:
„11 noiembrie 1722, la Moscova. Seara, eu și contele Bonde am venit la Izmailov și de aici căpitanul Berger ne-a dus curând la împărăteasa văduvă (fosta soție a țarului Ioan Alekseevici)... prezentă.... Era o mare companie de doamne și bărbați în sala, dar dintre străini am fost prezenți doar eu și Bonde. Comedia a început la ora 5. Cortina s-a ridicat. Teatrul este amenajat foarte grațios, doar costumele actorilor nu sunt tocmai bune. Ducesa de Mecklenburg a condus totul și totuși piesa a fost una dintre cele mai proaste.
„15 noiembrie. După cină, Înălțimea Sa (ducele de Holstein, mai târziu soțul Annei Petrovna, fiica cea mare a lui Petru cel Mare; sub ducele Bergholz a fost junker de cameră), a mers la ducesa de Mecklenburg... Această vizită a adus nu puțin. bucurie ducesei, nu știam cum să primesc cel mai bine oaspete. În același timp, ea a vorbit mult în justificarea teatrului; totuși, ea a numit-o distracție copilărească și nu l-a considerat demn de prezența înălțimii sale... Pe tot parcursul continuării piesei, ducesa a fost mai mult în culise, pentru că ea însăși controla spectacolul și fără ea totul ar fi avut oprit. Ducesa este de o dispoziție surprinzător de veselă; a glumit mult și, printre altele, ea însăși i-a spus înălțimii sale că actorul care a jucat rolul regelui a primit astăzi două bici cu batog pentru că, în timp ce căra afișe prin oraș, el a cerșit bani în același timp, care a pus-o pe ducesa într-o situaţie neplăcută.poziţie. Tovarășul și complicele actorului la farsa sa a fost și el pedepsit cu batog și alungat. Căpitanul Berger mi-a spus deja despre asta dimineață, cerându-mi să iau înapoi cele 30 de copeici pe care i-am dat lui Ak-

') „Magazia lui Büsching”, Th. 9, S. 362, 363.

teru Contele Bonde. Deși căpitanul avea ordinul personal al ducesei în acest sens și returnase deja bani similari celor doi Outerman, am refuzat să primesc acești bani, lăsându-i politicos să-i predea însuși gra *. Între timp, mi s-a părut surprinzător că cel pedepsit atât de recent de batogs juca din nou împreună la teatru cu prințesa și fecioarele nobile; unul dintre ei, care juca rolul unui general, era într-adevăr dintr-o familie princiară, iar rolul de soție a regelui pedepsit de batog i-a fost dat fiicei mareșalului împărătesei văduve. Comedia nu a durat atât de mult ca înainte, mare parte din ea a fost lansată, probabil ca să nu obosesc înălțimea sa și, în general, piesa mi s-a părut mai bună decât prima dată... Continuarea comediei, am glumit despre locotenentul Brummer: nu i-a plăcut teatrul pentru că încă nu s-a stabilit aici ca noi; Brummer era mai ales enervat de faptul că perdeaua continua să cadă și spectatorii erau lăsați în întuneric total; cu această ocazie a repetat de mai multe ori: "welch ein Hund von Comõdie ist das!" și mi-a luat mult efort să nu râd. La ultimul teatru, mi-au scos din buzunar o cutie de tabagism, iar la cel de acum au scos batiste de mătase de la Alfeld și căpitanul von Illgen...

„29 decembrie. Pe la ora cinci, din ordinul înălțimii sale, am mers cu Tick la teatrul amenajat în spital de studenții de acolo; dar nu am putut ajunge acolo, pentru că în teatru erau așteptate măreţile lor, iar gărzile nu au lăsat pe nimeni să intre până la sosirea suveranului și împărătesei. Dar Alfeld, care a sosit după noi, a așteptat sosirea împăratului și, în cele din urmă, a fost lăsat să intre când a spus că aparține curții Holstein. Împăratul a fost în teatru până la sfârșitul piesei și părea să fie foarte mulțumit de ea. Spectacolul s-a încheiat la ora 10, deci a durat 4 ore...

„D ianuarie 112JL, la Moscova. Când am ajuns la teatru (în spital), am fost conduși într-un hambar, atât de îngust și de neprevăzut, încât în Germania se dădeau doar spectacole de păpuși; acolo am găsit câteva doamne germane și foarte puține persoane semnificative. Comedia a fost jucată de tineri care au studiat chirurgia și anatomia sub Dr. Bidloo și nu au văzut niciodată teatru adevărat. Intriga piesei a fost „Istoria lui Alexandru cel Mare și a lui Darius”; a constat din 18 acte, dintre care 9 au fost date odată, iar restul a doua zi; între pauze au fost interludii amuzante. Acestea din urmă au fost foarte rele și s-au terminat întotdeauna într-o ceartă. Piesa a avut un conținut serios, dar a fost interpretată prost – într-un cuvânt, totul era rău. Înălțimea Sa a dat tinerilor 20 de ruble, iar împăratul a dat la rândul său 30 de ruble.

< 30 aprilie 1723, la Sankt Petersburg. La miezul nopții am văzut un foc gras în spatele grădinii imperiale; au început să sune clopoțelul, să bată tobele, iar paznicii de noapte au acționat cu foarte multă sârguință cu zdrăngănii. Aproape tot orașul era în picioare și, între timp, acest incendiu nu era decât o glumă pentru a înșela multe mii de oameni în aprilie (um den lezten April laufen zu lassen). Când s-au apropiat de incendiu, paznicul detașat acolo a răspuns că astăzi este ultima zi a lunii aprilie. Dar câți alții nu știau nimic despre asta, totuși s-au înghesuit la presupusul incendiu. Acest lucru îl amuză nu puțin pe împărat și în fiecare an, în această perioadă, el inventează

așa ceva. Timp de câțiva ani a existat aici un om puternic care ar fi trebuit să anunțe prin oraș că va arăta lucruri uimitoare și exemple ale puterii sale și că, în plus, familia regală și întreaga curte vor fi prezente la spectacolul său. S-a adunat o mare societate, omul puternic a înscris de două ori mai mulți bani în acea zi decât într-o reprezentație obișnuită - și brusc, spre disperarea publicului , s-a anunțat că astăzi, 1 aprilie, de la cea mai înaltă comandă, nu va avea loc nicio reprezentație. .. „...
(Shtelin spune că chestia asta a fost făcută de proprietarul teatrului, Mann).
„18 august. Actorii germani care se aflau aici trebuiau să joace astăzi în fața familiei regale, dar din cauza vremii nefavorabile, spectacolul a fost amânat, astfel încât a fost neplăcut pentru înălțimea sa (ducele de Holstein), care s-a bucurat în prealabil de ocazia de a vorbi cu prințesele (Anna și Elizaveta Petrovna!.
<28 nov. Alteța Sa a fost la teatru, în care ieri au început prima dată spectacolele (trupa germană), dar de data aceasta nu era nimeni la curtea imperială.
<19 decembrie. Astăzi cele două Mari Ducese, Împăratul și Împărăteasa, au fost la teatru. Dar acesta din urmă a plecat în mijlocul piesei; precum împărăteasa a rugat înălțimea sa să nu o însoțească la trăsură și să rămână la marile ducese, ceea ce s-a făcut de bunăvoie. Înălțimea Sa a petrecut o perioadă plăcută alături de Marea Ducesă Anna, care s-a așezat alături de el și, de fiecare dată, a arătat o dispoziție prietenoasă deosebită față de atotputernicul nostru suveran.
<10 ianuarie 1724. Pe la ora patru după cină, Înălțimea Sa a mers la teatru, când au aflat că familia regală va fi acolo. Ducele s-a dus la cutia imperială și, pe tot parcursul spectacolului, a rămas în compania împărătesei și a marilor cărți....
<13 ianuarie. Paginul de cameră Holstein a spus înălțimii sale în teatru că împăratul a ordonat actorilor să joace

o piesă care ar fi doar trei acte și, în plus, fără o relație amoroasă, nu foarte tristă și nu foarte serioasă, și în același timp deloc amuzantă. Ar trebui urmată de comedia von dem armen Jurgen, adică. „Georges Dandin”, și se crede că pagina lui Jürgen va fi interpretată de Mundkoch.
„14 ianuarie. Nu era teatru, pentru că suveranul voia să meargă la senat și intenționa să rămână acolo până la ora zece seara, ceea ce s-a întâmplat.
< 26 mai, la Moscova. În ziua Trinității, dimineața, doi studenți au fost la Ober-Kammerger cu o invitație după cină la o dezbatere care avea să aibă loc între clerici ruși și străini. Alteța Sa, împreună cu o parte din curtenii săi, a mers la școala principală, care se află în mănăstirea greacă (en Kloster von Nationalgriechen), pentru a participa la o dezbatere ținută în cinstea încoronării împărătesei; din familia regală, însă, nu era nimeni acolo, pentru că discursurile erau rostite în latină. Am fost întâmpinați de rectorul, părintele Ghedeon, cu alți arhiepiscopi, episcopi și arhimandriți, și ne-au condus în sală. Deși camera era veche, interiorul a fost destul de frumos și decorat cu tapet și picturi. Deasupra amvonului stătea un portret al împărătesei, decorat cu panglici. La intrarea noastră se cântau trompete și timpane, iar când toți cei prezenți s-au așezat, intimatul, călugăr și profesor de teologie, a început să vorbească în limba rusă. La sfârşitul acesteia, din spatele amvonului s-a auzit muzică foarte bună, apoi au

intrat doi adversari, anume predicatorul nostru de curte, pastorul Remarus, şi un călugăr din ordinul capucinilor. Subiectul disputei a fost luarea în considerare a de processione Spi-ritus S. a solo Pâtre. rector, pr. Gideon, în calitate de președinte al disputei, nu stătea în amvon, ci lângă el, pe un scaun. Când disputa s-a terminat, Înălțimea Sa a fost tratată cu vin și gem și a stat în compania clerului vreo două ore....
<28 mai. După cină a sosit rectorul unei mari școli rusești și l-a întrebat pe E.V. la un spectacol de teatru pe care îl vor oferi elevii; o astfel de invitaţie fusese deja făcută înainte de doi călugări. Ducele s-a dus acolo după ora patru. Comedie latină, fără gust, a continuat până la ora 11, iar după aceea, împotriva voinței înălțimii sale, au fost tratați cu vin și dulciuri, care au durat până la ora 12 *) „...
Petru cel Mare însuși a înțeles foarte bine deficiențele și imperfecțiunile actorilor ruși moderni și, prin urmare, a avut ideea de a trimite o astfel de trupă de artiști din străinătate care să cunoască cehă sau slavonă și, prin urmare, mai degrabă
') „Magasinul XX, XXI și XXP al lui Büsching.

și ar putea să ofere mai ușor spectacole în limba rusă și, de asemenea, să fie un model pentru actorii ruși. În 1720, el, printre altele, i-a scris lui Yaguzhinsky, care se afla atunci la Viena: „Încearcă să angajezi o companie de comedianți din Praga care să vorbească slavă sau cehă.
Ca răspuns la acest ordin, Yaguzhpnsky, la 19 februarie 1721, i-a scris secretarului de cabinet Makarov: comedianții mi-au trimis și de la mine, după ce au transmis, pachetele de puncte trimise (din care atașez o copie aici) au oferit principalului acei comedianți și i-au acceptat definitiv și au vrut să pregătească drumul spre începutul Postului Mare; și, prin urmare, au văzut principala inconsecvență, și anume că nu le-a fost posibil să găsească 8 cehi, din motivul că nu există oameni pricepuți din poporul ceh în astfel de afacerea lor principală, este posibil să ia patru persoane , care, totuși, sunt în interludii, iar tu ești în comedia în sine, obișnuia să fie imѣyut. Același comisar, după părerea lui, îmi scrie că, chiar dacă astfel de oameni au fost găsiți cu o forță extremă, este greu să le înțeleagă limba și nu le place să se aducă la perfecțiune (sic) într-un an sau doi, pentru ca ei să poată acționa înțeles și plăcut pentru oamenii ar putea. Ceea ce cer cu umilință să fie prezentat Majestății Sale țariste și să-mi înștiințeze în curând marea Sa voință, pentru ca apoi să-l repar sau să-l scriu drept rezervă domnului Lanchinsky, pentru că poate răspunsul la aceasta nu mă va găsi. mai aici.
„Ceea ce în proiectul trimis despre firma de comedie germană și boemă se acceptă definitiv, anulat și adăugat de la această firmă: va fi format din 12 persoane active, între care se cuvine să fie persoană osmi, care acționează în limba germană și boemă. poate sa. 1. Cel mai important dintre ei pentru alcătuirea și stabilirea lui în comedii, fără îmbrăcăminte și alte lucruri, care vor fi necesare la teatru, săptămânal cu o companie de 300 sau cel puțin 350 de guldeni (fiecare 20 de bănuți ai Cezarului, numărând în rusă i. bani de 2 guldeni în ruble, pentru 300 de bresle - 150 de ruble) pentru a primi, iar o astfel de sumă trebuie plătită în avans pentru întreaga lună. 2. Această companie va fi obligată peste un an în limba boemă să fie atât de tentată încât să fie posibil să mulțumească pe toată lumea în

comedii la perfecțiune, iar dacă nu va face acest lucru și nu va fi pe plac, atunci ar fi ai plecare gratuită, după acel an, spre Hamburg pe drumul uscat, sau oriunde vrei tu, a fost permisă. 3. Si astfel incat li se asigura un pasaport bun spre acel loc ca insotitor la patul Majestatii Sale Regale si cu carute. 4. Stabileste peste ei un cavaler, care sa ajute in toate

le poate spune și instrui, cu ce comedii pot sluji mării sale regale; prin ale căror eforturi ar putea să primească în timp util un anumit număr dintre ele. 5. Aceste puncte vor fi compuse în mod formal pentru cea mai bună confirmare a semnăturii cărei nobil domn au fost făcute și date. Când teatrul este adus în stare o dată și rochia este toată făcută, și se va strânge atât de mult de la cei care vin pentru vizionare, încât compania se poate întreține fără salariu, în acest caz este posibil să dea acest teatru și cu incasarea acestei societati si, dimpotriva, salariul de pastrare convenit *).
Makarov a răspuns lui Iagujinski:
„Am primit scrisoarea dumneavoastră de la Viena, din 19 februarie 1721, și conform acesteia și conform punctelor atașate despre comedianți, am informat-o pe Majestatea Sa țaristă. La care Domnia Sa m-a îndrumat să vă scriu, ca să lucrați să-i convingeți pe acești comedianți, ca pentru o mică taxă, mai degrabă decât ceea ce ei cer acum 300 de guldeni pe săptămână, care este mult. În plus, cu limba cehă, ei promit să ia doar patru oameni în acea companie și nu trebuie să fie folosiți în comedia în sine, ci în interludii. Și pentru asta, dacă vă rog, comandați să căutați cel puțin jumătate cu limba cehă *) ”.
Nu au fost găsite informații suplimentare despre această presupunere.
Din primii ani ai începutului secolului al XVIII-lea se cunoaște conținutul următoarelor piese de teatru (zicem conținutul, pentru că nu textele au ajuns la noi, ci doar programele întregului spectacol):
„Comedia: o trădare teribilă a unei vieți voluptuoase cu cei deplorabil și săraci, înfățișată în iubitor de evanghelie și Lazăr”. Iată pilda Mântuitorului către ucenici pe fețele naziștilor. La sfârșitul misterului, sufletul nenorocitului Lazăr este în sânul lui Avraam, iar pirolovul suferă chinul iadului. Biserica, condolant pentru moartea unui păcătos, oferă postul ca leac pentru sufletele bolnave de păcate. Comedia a fost dată „cu sărbători neglijate”. Există un mister francez de același conținut datat 1500. Acolo, când moare un sărac, îngerul Rafael se duce după sufletul său; Satana a vrut să o ia, dar neavând timp, s-a grăbit spre casa bogatului, care era pe moarte. Satana își sfătuiește confidentul să ia toate măsurile de precauție pentru a nu păzi acest suflet, dar nu se îndoiește de succes, întrucât ea este de mult în mâinile lui. După ce au legat sufletul bogatului, duhurile rele îl trimit lui Lucifer și acolo este trădat chinului veșnic.
') Cabana. diia, P Zh 57, a 1142, 1145.
') Cabana. bunicul, I M 54, d. 66.
) „Histoire de tbéAtre français, par Parfait, III, 94-97.

Din inscripția despre misterul rus se poate observa că acesta a fost reprezentat de „acțiunea nobililor, mari prunci ruși (sic) în nou-născutul Leins sloveno-latin*, la Moscova, noiembrie 1701.
„Comedia: o reprezentare teribilă a celei de-a doua veniri a Domnului pe pământ * - a fost prezentată în aceeași Atena slavo-rusă, la Moscova, la 4 februarie 1702. Apocalipsa a servit ca bază principală;

dar ceea ce este remarcabil este că, alături de obiectele religioase, sunt aduse pe scenă și evenimente politice moderne. Se știe că la începutul secolului al XVIII-lea, electorul sas August a fost ales rege polonez, și a vrut să declanșeze un război cu Suedia, fără prealabil dieta poloneză. Drept urmare, în Polonia, unde nu doreau deloc război, au fost mulți membri ai Commonwealth-ului care au încetinit lucrurile și au fost în general împotriva pregătirilor militare. Toate acestea au fost neplăcute pentru Petru cel Mare, deoarece el a fost cel care l-a convins pe Augustus să lupte împotriva Suediei. Nu este de mirare pentru că în piesa amintită „apare voința de sine cu mândrie; oamenii, din ascultarea regelui lor, îngăduind și înflăcărându-și inimile la dezacord, la fel, s-a ridicat, Geniul polonez, care a venit la senat, nu ascultă și se ceartă între ei, și Sejm sau Consiliul (chiar cu gloria invaziei popoarelor vecine sunt sigure) chin . În al 7-lea fenomen, descrierea afacerilor politice moderne continuă: „Apare regatul Poloniei, reproșând senatorilor din Lyadsky moartea multor țări, de dragul dezacordului arbitrar și mândru și al luptei intestine și cu ajutorul Lituaniei. la sfatul disidente plecat, Marte Roksolyan este cerul triumfător, purtând arme luate de lahom, înaintea lui au venit Fortuna și Victoria, îi dau un semn de victorie și împodobesc vulturul rusesc, în loc de cuib, cu un trium sau un stâlp solemn; în fața lui, un vultur cu o armă de foc a zburat, lovind cu voce tare pe polonii care au găsit „...
„Triumful lumii ortodoxe* (numită Regatul Păcii de către Sopikov) conține o descriere alegorică a isprăvilor lui Anostole Petru în predicarea Evangheliei și este dată pe Sfântul. Apostolul Petru și Pavel, 29 iunie, când a fost omonim lui Petru cel Mare. Printre altele, aici au fost scoase la iveală Mânia lui Dumnezeu, Adevărul, Evlavia, Plânsul și, în cele din urmă, Nero. Piesa se încheie cu un epilog, în care „geniiul lui Petru și lumea ortodoxă a pietrei omonime, maiestatea sa regală, cea mai luminoasă din toată Rusia, autocratul, ca un singur campion și expansor între monarhii evlavie și ortodoxie, împotriva cei răi, ca un tunet din dreapta lui Dumnezeu către un războinic formidabil, o anagramă lăudabilă din ъ numele măria sa regală compun acțiunea cu dorința de mulți ani și prospera lui.

maiestăţii regale, duşmanii victoriei solemne încheie ')".
„Glozia Ortodoxiei”, publicată în februarie 1704*. Conținutul este preluat din St. scripturile — victoria lui Iosua asupra celor cinci regi ai amoriților când a oprit soarele. Conform obiceiului acelor vremuri, acest lucru nu a împiedicat intervenția în piesă a lui Bellona, Fortune, Marte etc.. În concluzie, Rusia, Biserica, Iosua, Marte și Curajul călătoresc pe un car tras de Bellona și Fortuna, care ținea de partea străinilor. Biserica proclamă că acum nu are de ce să se teamă de dușmani și porțile iadului nu o vor birui, din moment ce ea este ferm așezată pe piatră (un indiciu al numelui lui Petru).
În cartea „Triumful glorios al eliberatorului Livoniei”, apărută în același an, în decembrie, sunt descrise porțile triumfale, cu ocazia victoriei asupra suedezilor, și, mai mult, există o prefață curioasă în care se explică cititorilor de ce, la decorarea și inscripțiile de pe acele porți, conținutul este împrumutat exclusiv din istoria politică sau din mitologie. Această interpretare se aplică și spectacolelor dramatice, în care, după cum am văzut, conținutul a fost împrumutat exclusiv de la St. scrieri.

„Pentru toți creștinii, din jugul țărilor libere barbare”, se scrie în prefață, „slăviți învingători, luați întoarcerea cu triumf, supunere recunoscătoare, mai ales în academii și în tot felul de întâlniri școlare, chiar și nu numai spirituale. , dar și învățătura politică să strălucească, departe de a face coroane lăudabile din ambele scrieri de regulă: din scrierile divine din biserici, sau din alte locuri ordonate de pe acest site, din poveștile lumești din piețe, străzi și alte locuri. stviya" împrumutat "de la divin". scrieri”; apoi se interpretează ce este o alegorie. Dar, se pare, autorul încă nu spera cu fermitate că cititorii săi vor fi mulțumiți de explicații și, prin urmare, adaugă: Auzind, dar ca un zhelv sub celula lui, care nu s-a îndepărtat și, ori de câte ori văd ceva noi în sine, sunt surprinși și eructă diverse blesteme. Dar mai mult decât cu un ochi milostiv, uitându-te la asta, da, dacă o vezi, onorează această cărțiță...
„Eliberarea Ingermaylandului” a fost publicată în februarie 1705. Conținutul este împrumutat din cărțile lui Moise, tocmai când el eliberează pe israeliți de hoardele Faraonului Și l-a învins pe Amalek.
• Aceasta”, a adăugat în prolog, „este necesar să se prefigureze doar pe
*) Poccifoc Bau. iad. 2, Cap. IX. Tun a tipărit toate reclamele trzh ale programelor de legătură.

Mori, căci cum există un Monsei prin puterea Celui Prea Înalt, libertatea lui Israel, aceasta este aici prin aceeași putere gelozia Rusiei față de patria Sa. Pe scenă sunt prezentate Pietate, Gelozie, Furt, Jupiter, Phoebus, Îngeri și apoi Moise. Livonia și Ingermanland, păzite de un leu (un leu este înfățișat în stema statului suedez), plâng despre captivitatea lor, dar Credința, Speranța și Iubirea coboară din cer și îi consolează pe prizonieri. Pietatea cu Ortodoxia, Cetatea și cele trei Rusii se consultă cu privire la eliberarea acestor țări. Credința, Speranța și Iubirea le spun că timpul dorit va veni în sfârșit și va apărea eliberatorul. Averea seamănă o recoltă de aur în comemorarea epocii prospere a eliberatorului; Phoebus, la comanda lui Jupiter, o încălzește cu razele lui. Din Fortune plantată apar diverse arme și ramuri de măslin - simboluri ale războiului și păcii. Pietatea se bucură de vestea eliberatorului și îi invită pe astrologi să afle cum va fi el? Ei privesc cerul și văd cele mai favorabile aspecte: Marte, un vultur din stele și așa mai departe. În cele din urmă, o voce din cer poruncește Piety să meargă în grădina puterii, care va cuceri și elibera moștenirea antică a Rusiei.
În a doua parte, luxul secular și Curajul se întâlnesc în grădină. Gelozia (în sensul virtuții), alegând pentru sine Curajul și respingând Luxul, preia mai întâi armura și practică distracția militară; apoi vrea să se odihnească de munca ei - îi pregătesc un pat magnific, dar ea ordonă să-și aranjeze un pat din arme și așa mai departe. Această parte se încheie cu pregătirile pentru război.
În al treilea, un mesager este trimis către prădător, cu o cerere de returnare a fostei proprietăți, este refuzată, în urma căreia începe o luptă între un vultur cu două capete și un leu. Moise îl ajută pe primul cu rugăciuni și de îndată ce ridică mâinile îndurerat, vulturul preia, de îndată ce îi coboară, leul învinge, „și prin aceasta susțin mâinile lui Moise și astfel vulturul biruie leu." Piesa se încheie cu moartea finală a lui Theft și a armatei sale. Gelozia triumfă. Încoronată cu lauri și palmieri, Fortune îi oferă patru părți ale lumii.

În general, toată această prezentare este remarcabilă în sensul că conține aluzii la anumite trăsături din viața lui Petru; de altfel, elementul religios nu joacă aici un rol atât de important ca în scrierile anterioare.
„Umilirea lui Dumnezeu a celor mândri .... umilirea”, tipărită în februarie 1710. Înfrângerea suedezilor la Poltava, trădarea lui Mazepa și fuga acestuia din urmă cu Carol al XII-lea, rănit, după cum se știe, la picior, constituie conținutul prezentării.
La început, în prefigurare (adică prolog), „doar cei mândri singuri sunt înfățișați în liniște” (adică, fără vorbire). Apoi se anunță că „aici

se presupune, de dragul imaginii cât mai clare, dorind să fie în însăși acțiunea faptei, cu triumful actual de a conviețui cu ea, în chiar aceeași acțiune, dacă pare să fie și nu în concordanță cu curentul. triumf, să nu fim surprinși. Omnis similitude clandicat (orice asemănare este șchioapă). Egalitatea este diferită, comparația este diferită: egalitate în toate, dar comparația doar în unele lucruri este în concordanță cu cazul. Aici, altceva este stabilit de dragul victoriei actuale, altceva de dragul istoriei, dacă nu în toate afacerile actuale, date de Dumnezeu, asemănătoare, și de dragul asta, da, va fi un acord mai mare cu victoria. și schimbarea comparației; la istorie s-a mai adăugat ceva, s-a scăzut altceva și s-a anulat altceva în ea, căci nevoia nu este doar istorie, și chiar legea se schimbă. Aici nu există egalitate, dar există o comparație în unele lucruri: împărăția lui Israel cu a lui în smerenie și răbdare - regatul Rusiei, dar mândru Goliat cu ai lui în mândrie și reproș - puterea armatei sale este asemănat. Saul în prima parte în două apariții, se presupune că îl invidiază pe David, atât de dragul istoriei, cât și de dragul de a descrie invidia din multe țări străine cu privire la victoria glorioasă a prezentului.
„David, care l-a ucis pe singurul Goliat cu ai lui, a creat și a alungat doar doi șchiopi, el va fi egal cu maiestatea regală. Absalom la tatăl său în rezistență cu cel mai trădător a blestemat Mazepa. Ahitofl, pe de altă parte, în consiliile divine ale lui Dumnezeu, va fi egal cu consilierii săi, dar restul, chiar și până la sfârșitul acțiunii, este în mod clar obținut...
În această prezentare, există o inovație că între unele dintre fenomene au existat „un intermediu și un dans de ofițer cu laude verbale a armelor armatei”. La sfârșitul primei părți, se află un leu șchiop cu inscripția: „crom, dar fioros”, o hidră cu deviza „Sunt fioros și nu șchiop”, și, în final, un vultur: „și șchiopul și nu pe şchiopi, iar pe cei fioroşi şi pe cei fioroşi îi smerim”. În partea a 2-a apare Suedia șchiopătă și din nou batjocura de șchiopătură.
În penultimul act, Absalom, pe un leu șchiop, luptă împotriva armatei lui David, este în sfârșit învins, în zborul său atinge un copac cu părul, - Ioab îl ucide, „leul a scăpat”.
Trimisul Mecklenburg Weber, care a trăit destul de mult timp în Rusia, a lăsat în însemnările sale următoarea notă (^ spectacole de teatru: „de-a lungul timpului, o operă și un teatru ar trebui să se înființeze în plăcerea Sf., la fel ca în vânătoare. Rușii înșiși au încercat să înființeze un teatru, dar, din lipsă de lideri, toate acestea nu au adus niciun beneficiu vizibil.) forțați să joace drama-

piese de teatru pe care toată lumea era liberă să le vizioneze). Pentru incinta teatrului a ales o casă uriașă goală, unde a amenajat o tarabă și o cutie. 10 actori și actrițe erau ruși naturali care nu văzuseră niciodată altceva decât Rusia și, prin urmare, ne putem imagina arta lor. Însăși Marea Ducesă a compus tragedii și comedii în limba rusă, împrumutând pentru ele intrigi din Biblie sau din aventurile obișnuite de zi cu zi. Rolul arlechinului a fost încredințat unui ober-omtzer, dar acesta a intervenit cu glumele lui ici și colo în decursul spectacolului; apoi oratorul ieșea și vorbea despre conținutul și cursul piesei și, în final, urmăream piesa în sine, care înfățișa eșecul revoltelor și finalul lor mereu nefericit. În această piesă, după cum au explicat contemporanii lui Weber, una dintre ultimele indignări streltsy*)* a fost adusă pe scenă.
Această relatare a piesei, cu aluzii la evenimente contemporane, este cu atât mai curioasă pentru noi că în manuscrisele Bibliotecii Publice s-a păstrat o reprezentare dramatică care justifică cuvintele lui Weber și anume „Steeaiotokos”. Citind-o, se poate observa imediat că conținutul piesei nu aparține fanteziei enantazipului și este împrumutat direct din realitate. Prin urmare, înainte de a trece la examinarea „Steeanotokos”, să ne amintim câteva dintre evenimentele care au avut loc în timpul loviturii de stat, a căror consecință a fost încetarea Commonwealth-ului și intrarea în guvernul Rusiei) a lui Petru cel Mare. În cazul de față, mărturiile acelor contemporani care au privit întregul curs al treburilor de atunci în același mod ca autorul necunoscut al piesei menționate mai sus ne vor ajuta cel mai bine în cazul de față.
„Prițesa Soeiya Aleksevna”, scrie Matveev în Zannonakh, „de departe, vedeți vigilent că monarhul Pyotr Aleksevich s-a născut într-un rol de castitate și cu talente extraordinare ... în toate modurile posibile, ea a crezut deja în viitor la afirmația ei. de încredere și la abundența de consecințe din partea lui regală, am început să iau măsuri prospere și sigure pentru mine. Din acest motiv, cu puterea ei avidă de putere începută, ea, prințesa, și-a ales din gradul de diacon Theodore Shaklovntago .... toate secretele ei secrete între ea și regimentele de arcași pentru viitoare intenții pentru apărarea ei pe care i le-a dezvăluit, și cu mare fidelitate l-a ținut alături de ea. Și apoi deja el, Shaklovity, în curând la onoarea onoarei okolnicheskoy .... produs, patrimoniu, ”și bogăție și dacha ....
'j În Campanie, revistă din 1715 (peste 1855, p. 55) sub 26 maral se notează: „pmizhl (suveran) la Petersburg să ajungă la prânz la ora 3, ι ή 6 pao> din poitn g tsarina” Natal „Aleksievna în comedie”.
') Pas vertnderte Rnssland I, 226, 227.

a fost eliberat pentru a fi îmbogățit, iar faptele rele intenționate „și partea lui, suveranul țar Peter Aleksevich, a intenționat să comită în favoarea ei, prințesa ... Krekshin a scris asta despre numele ultimei indignări:“ hoții și rebelii , președinte al ordinului de arcaș pe viață , sensul giratoriu Shaklovity, cu mulți colonei și omtseri ai regimentelor de tir cu arcul, cu Obroska Petrov, cu Kuzka Cherny și cu alți hoți și oameni asemănători, a avut o intenție rea, de a o încorona pe Principesa Sofia Aleksevna. ; iar țarul Ioan Aleksevici, de dragul bolii, a dat deoparte; iar țarul Petru Alekseevici și mama sa către suveran și Sf. ucide patriarhul și bate pe boieri lângă oameni. Chiar și mai devreme, „Prițesa Sophia a colonelilor și oamenii inițiali ai regimentelor de tir cu arcul au determinat următoarea voință a ei. Și

astfel, prințesa s-a stabilit în domnia regatului și a creat, deși ..
și boierii sunt toți birocrați și nobili care au dragoste pentru marii suverani și pentru marea împărătească țarina Natalia Kyarilovna, neîndrăznind că este nobil să începe și dezgustă crâng, teamă de bătaia leilor.... „Rezultatul acestor evenimente este ulcerul stentului /”, le-au spus țarul John Alekseevich Shaklovntago și oamenii săi de părere similară și Noua Politică Economică în cătuşe. Și Șaklomtov însuși s-a demnat să pună la îndoială și s-a închis în toate (Krekpshn) .. "dar apoi, când" hoțul, Shaklovitov și complicii săi, hoții, colonelul Semin Yuryev, fiul lui Rezayaov, au fost aduși ... și au fost interogați în fața boierilor, iar mai departe au fost chinuiți cu cruzime în boii din curtea mănăstirii”, apoi „nu numai în toate cele indicate mai sus a gândit furtul intenției sale, ci și toate împrejurările.... având scris cu propria sa mână, depus (Matveev) ') ”_.

Conținutul „Stmanotokooa” constă într-o prezentare pe scena unui incident, o istorie a bisericii cu totul străină. Nu se poate vedea din extrasul făcut mai sus din „Noreolavna Triumph*mok” că în acele vremuri se considera obligatoriu împrumutarea intrigii reprezentărilor dramatice din Sfintele Scripturi și, prin urmare, pentru a păstra această regulă, în „Stefanotokos”, în cel mai neașteptat mod, actul al patrulea conține în sine un vpizod din istoria Vechiului Testament, și anume despre Haman, Artaxerxes și Esnmrm. Acest obicei de a introduce episoade în piesa principală, complet străin, dar în gândire având o legătură cu ea, a fost întâlnit, după cum am menționat mai sus, și în misterele popoarelor occidentale, cu deosebirea că în aceasta din urmă aceste inserții și împrumuturi din Vechi . Istoria testamentară a servit la formarea tragediilor după modele clasice, dar la noi ele sunt într-o piesă reală doar pentru a nu încălca obiceiul înrădăcinat de a împrumuta intriga reprezentațiilor dramatice de la Sf. scrieri.

*) Pășunatul a fost făcut de „Rezervațiile lui Russakh illy” și.
Srsaram.

Latiirologul piesei 1) constă într-o alegorie: doi tineri intră pe scenă, suflă baloane de săpun, care, de îndată ce se ridică la înălțime, dispar; atunci tinerii sparg vasele de sticlă care sunt în mâinile lor, iar unul zice: „astfel este sfatul celor răi!”

După aceea, se spune conținutul piesei: „Fidelitate, rău că inocența părintească a lui Steeanotokoo a Invidiei și Răutatea tronului, se plâng de acești dușmani și, deși Nadezhda i-a promis lui Vernost că Steeanotokos nu își va pierde tronul ereditar, ambele din Malice Noi. și Invidia sunt persecutați de Loialitate, de Viclenie - înșelați, gândiți-vă să vă uniți cu dușmanul: dar Conștiința expunerii, sunt condus de Speranță, să ajungă la ocară; pe magician, ca și Haman din neamul evreiesc al baveților, pier și, după ce a văzut-o, îl caută pe Steeanotokoa pentru a-l ridica pe tronul părintesc și, după ce l-a găsit pe Steeanotokos, cu rugăciunea îl convinge să ia tronul. ;
Răutate și invidie captivată, Stesanotoko - „și tronează glorios...” În continuare prologul, unde sunt și indicii, de înțeles, dacă vă amintiți cum a avut loc ultima lovitură de stat, care se încheie cu intrarea prințesei Soeia în mănăstire: „Acolo. nu este un singur secret, din moment ce scurta ședere a acestora, jocul de tinerețe, le-a creat „aroganți, bule, și de îndată ce dispar atât de mult încât rămân după existență. Un exemplu al acestei acțiuni prezente, cum ar fi un titlu sau o inscripție de dragul de a pune minți și phom, da, toată lumea poate simți cu sentimentele lor, adică oamenii insidioși sunt cu atât

mai vicleni de dragul demonicilor lor vicleni și răuvoitori. mândri vs
Trei Iadmeni urcă, ci mai degrabă dispar în mijlocul înșelăciunii lor - deja va părea mai clar peste acțiunea care urmează, doar noi cerem cu umilință lui Dumnezeu să fie conduși (?) să se adune împreună necăiți, încântați de recunoștința noastră, fapte cu sârguință. si cu harnicie injunghie putin nu in truda ta vestmitl
Tragedia începe cu plângerile lui Verny Nadezhda despre soarta lui Ste-“nmtbkes, iar prima, apropo, spune:
„Toată lumea se simte blândă. David
Nevinovatul lui și Saul Goyashe, Jezabel lota ucide căutători.
Astăzi, Steeanotokos este privat în zadar
'• părintele tronului, ahh, și amintiți-vă uZhaxiao!
') În manuscrisul Pub. ByabDotep XIV, 0, 19, p. 60-98. La începutul arerò ebvrzhn-n ode ale lui Cantemir, apoi diverse versuri, pe ultima pagină este consemnată o întâmplare petrecută în 1754. La final, după mass-media, sunt, printre altele, versurile chinuite ale lui Mairu. în Esyateryazh.

Sărăcia în persecuție, lăcomia
Extraterestrii, pentru sclavi, s-au revoltat impotriva lui....
Mai departe, Malice și Envy amenință că vor distruge Loyalty, care își ia zborul. Aici Invidia, în astfel de versete, exprimă nemulțumirea față de loialitate:
„Ah, ce păcat că cade cu cruzime pântecele, că până astăzi nu l-a ajuns încă din urmă până în mormânt!
Și, deși nu va fi la timp pentru toate, în același timp își strânge puțină speranță,
Să fugi vreodată de mâna mea;
dar nu va fi, nu vor fi tacos! Se bo făină
Voi impune totul și până atunci nu voi înceta să urmăresc, să chinuiesc, să bat, până nu voi vedea ce este corect
Sub picioarele moyama, voi începe să le frec, ca să pot ajunge din urmă cu moartea prin chiar porțile fioroșilor.
Viclenă, angajându-se să-l convingă pe Vernost să schimbe Steganotokos, îi explică dezavantajele fermității ei:
„Degeaba, ea, în zadar, se ține de acest gând: ia-ți în minte numai pe tine, chiar și un număr mic, Ko” multe milă și putere bărbătească cinstite cu slavă și cinste:
Chiar și iriidosha străină pentru ei sunt sărace, nu au demnitate, nici paschzh în timpul zilei,
Ei trăiesc deja din belșug în bogăție și glorie,
care văd cu mirare toate popoarele realității.
În plus, Craftiness sfătuiește să treci de partea Note to Malice:
și san,
Orice îți dorești, ți se va da, și vei percepe aur mulțumit cu care toate rudele tale vor fi bogate și, în plus, copiii tăi vor înflori în cinste, precum florile sunt pline, Numele Tău va fi cinstit de-a lungul generațiilor!
Ce ajutor poți primi de la Steoanotoka?
Iubindu-l, îl ții ca mirele ochilor!
Fidelitatea ezită, dar Conștiința o convinge, ceea ce o aduce pe Nadezhda drept întărire. Acesta din urmă o invită pe Nadejda să vadă cum
„.... Dușmanii dispar inevitabil:
Fă doar puțin, dar privește cu sârguință.

el, care la sfârşitul acţiunii este executat cu toate rudele sale pentru intenţii rele împotriva evreilor *).
În actul al cincilea, Nadezhda și Patria îi cer lui Steivno-tokos să accepte tronul strămoșesc, iar înainte de asta, Patria spune despre el:
„I se pare foarte greu să fie încă în viață: îl conduc fără probleme și, luându-i fără rușine partea de Părinte, complotează să-l lipsească de onoare și atunci deja o îndeplinesc.
Dacă vor să-i fie părinte, gloria lui minunată va fi desființată în el, mai jos și putere
Omak imgidvsn, când este în mâinile lui, așa că lasă-l să îndure chinul ..
Dacă tronul lui Steoaiotok nu stă pe părinte, atunci el va avea o parte cu noi
Înaintea dușmanilor va trebui să stăm captivi, Și în locul îndepărtat să fim întemnițați.
Apoi, cu fidelitate și evlavie, Patria o întreabă pe Steanotoka „da” că le vor inventa până la urmă din răutate și invidie, dar să primească puterea. În acest caz, fidelitatea îi spune, printre altele, lui Stesanotoka:
„Slujitorii tăi credincioși și copiii tăi care urlă
sunt chinuiti, sub ei se afla ce consolare.
Copiii te protejează de dușmanii externi, în timp ce cei domestici, precum psi crudul, te chinuiește.
Pentru aceasta a cerut Dumnezeu cu multe lacrimi să ssi, astfel încât străinii mai presus de noi
Dominat? Va fi oare gloria ta ca părinte, când îți vor fi luate toată cinstea și puterea?...”
Pietatea, la rândul ei, adaugă și câteva caracteristici pentru a descrie oroarea situației de atunci:
„Există un lucru trist și este foarte insultător,
Eu spun asta cu tristețe și rușine:
Ei se ridică cu îndrăzneală împotriva lui Dumnezeu însuși!
si ce-mai ai putina tristete?
') Ai văzut că Aman a fost reprezentat de ea în prezența Alenei ** Mikhailoayach * în așteptarea lui Matv * eva. Misterele friacuviane din agam aamaiiem din 1587 sunt complet similare ca conținut, dar încercați doar diferența în conversații: rușii * Aman, vavrya-m * r, lăudându-se cu îndurările țarului, spun că acum toată lumea se uită la el. cu invidie și se va pleca înaintea lui Kolya. Francezul Aman în același mod * rostește un monolog în care * vrea să cucerească raiul, să-și răpească soția Pluto, să bată tridentul „Neptun.... (Mirt. be tbéâtre fr. par. Parfait, Ш, * 88.)

Legile sfinte ale împărățiilor, în care au pus legea lui Dumnezeu, sunt corecte, Să-ți vorbesc despre vzhrzh este deja libertate ...."
La sfârșitul piesei, Loyalty and Courage le înving pe Envy și Malice și le aduc legați. Furia în același timp pronunță:
„Steoanotokosu gândește mereu bine, tormo zi de zi, dorește, dorindu-și să nu existe aj, dar da va fi trimis la limite ciudate, și dacă ceva cu propriile două va trebui să pierim lamentabil.”
În concluzie, Europa, Asia, Africa și America îl felicită pe Stefanotokos. Epilogul conține, printre altele, un apel către public, care din spectacol arată „cum nu-i părăsește Domnul pe cei care se

încred în el, iar dacă îi încurcă cu sclavii săi credincioși, vin la necazuri și nenorociri în această viață. , de dragul acesta îndură, dar prin dureri cu mai mare glorie venerabil... Actorii mai departe în cuvinte Cad la picioarele publicului și, sărutându-i, cer iertare dacă au greșit.
În același manuscris în care este plasat „Stefanotokos”, există și interludii minunate (foaia 98 - Și 8), unde de fapt nu există un complot și sunt afișate mai multe fețe care vorbesc între ele. Alegerea unora dintre ele este extrem de norocoasă; trăsăturile observate în realitate sunt transferate în scenă și, bineînțeles, cu intenția de a le trăda spre amuzamentul general. Cel mai bun comentariu pentru înțelegerea personalităților interludiilor, care sunt, de exemplu. un schismatic, protejat, funcționar și sacristan, care nu vrea să trimită copii la studii, poate servi drept decrete plasate în Culegerea completă de legi, iar aceasta servește drept confirmare a celor spuse mai sus despre unitate, cu care s-a manifestat voința lui Petru. peste tot si peste tot.
Primul monolog al schismaticului devine de înțeles când ne amintim că Vechii noștri credincioși acordă o importanță deosebită așa-numitului Stoglav, sau colecție de statute apărute pentru prima dată sub mitropolitul Macarie. Aici, multe dintre ideile decretelor, întocmite mai mult din analfabetism și din lipsă de cunoștințe, au fost ridicate la nivelul de dogme ale Bisericii și, prin urmare, aderarea la scrisorile din vremuri îi conferă lui Stoglav o semnificație deosebită. Când primele cărți, nou corectate, au fost publicate sub Patriarhul Nikon, o opoziție deschisă a avut loc în primul rând în deșertul Solovetsky, unde nu au vrut să îndeplinească serviciul divin conform cărților trimise de la Moscova, le-au ascuns în cufere și a continuat să

- U8 - consuma amprente vechi. A fost necesar să se recurgă la forța militară, iar Solovki a fost asediat de trupele trimise. Schismaticii, care au reușit să se ascundă înainte de predarea mănăstirii, s-au retras în Pomorye și în alte locuri îndepărtate și și-au răspândit învățătura acolo. Încă din vremea lui Nikon, schismaticii au început să vorbească despre venirea lui Antihrist pe pământ. Sub Petru cel Mare, eseurile scrise de mână despre aceasta au apărut chiar la marea ispită a oamenilor. În Colecția completă de legi (VI, nr. 3891), despre una dintre ele este scris după cum urmează: „În 1701, hoțul lui Talitskaya, de dragul indignării oamenilor, a scris scrisori pătate și false despre venirea lui. Antihrist, cu mare răutate și trădare răzvrătită, la care i s-a urmat învățătura un oarecare pictor de icoane Ivan Savin, și în aceea, cu surprindere, ce chinuri a îndurat, fără să țină seama de nici unul de la învățătura spirituală...”
În 1705, a urmat un decret, conform căruia toți, cu excepția clerului, la Moscova trebuiau să poarte o rochie superioară săsească de la 1 ianuarie până la Paști, iar lenjerie intimă, camisole, pantofi etc., germană. Vara era necesar să se poarte haine franțuzești, de care nici țăranii nu scăpau. Negustorilor din ιφρτ-nym le este interzis să confecţioneze haine ruseşti, cizme, pantofi şi caFtane cercasiene.În acelaşi an, li s-a ordonat să-şi radă barba şi mustaţa; cei care nu au vrut să facă acest lucru au plătit, în funcție de stat, 100, 60 și 30 de ruble dintr-un impozit anual. Această poruncă a stârnit mai ales mormăi, pentru că cărturarii ruși au învățat că toți mirenii, pentru mântuirea sufletului lor, trebuie să poarte cu siguranță barbă și mustață. Pentru a potoli zvonurile cu această ocazie, Dmitri,

mitropolitul Rostovului, a scris un tratat, remarcabil din punct de vedere istoric, „Despre chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om”. Din decretul din 1706 privind permisiunea locuitorilor Siberiei de a nu purta haine străine, se vede că noua formă a fost dată nu numai pentru îmbrăcăminte, ci și „pentru șei și alte lucruri de genul”. În 1707, a fost dat un decret prin care nu se vinde rochii și pălării fără o marcă care să ateste că totul a fost făcut după un model nou. Fără a aminti alte edicte care au confirmat aceste decrete de multe ori după aceea, observăm doar că vânzătorii care vindeau haine neuniforme au fost pedepsiți atât de aspru, încât acum va părea incredibil.
Cât despre protejatul scos la iveală în interludiu, înainte, locurile în declin de preoți și diaconi au fost înlocuite la alegerea tuturor enoriașilor, care au votat în acest sens.
Diaconul intermediar care nu vrea să-și trimită copiii la studii la seminar este și el un tip istoric al epocii petrine. Decretul ca copiii clericilor consacrați să învețe în școlile grecești și latine a urmat în 1708. Mai mult, s-a hotărât ca cei care nu erau în școli să poată intra doar

alăturați-vă soldaților. Confirmarea frecventă a acestui edict mai târziu face să bănuiești că nu a fost îndeplinit cu cea mai mare bunăvoință.
În interludiu, se scoate un alt grefier și se menționează secretari: aceste persoane vorbesc și acționează în așa fel încât pentru cititor și timpul nostru, pentru a le înțelege, să nu fie nevoie de un comentariu special.
Scena dintre un schismatic și un evreu poate servi ca exemplu al inteligenței teatrale a vremii: un schismatic, care află că un evreu aderă la vechea credință, îl ia drept fratele său și începe să întrebe despre credințele sale preferate.
„Cumva acum oamenii sunt profund blocați, cumva e insuportabil să trăiești în lume, sunt crud!
Pentru ultima dată, vedem că au venit, căci nici unul dintre bătrânii noștri nu l-a văzut pe Antihrist.
Ar fi mai bine ca el să vină pe pământ, când vechea noastră credință a fost călcată în picioare de blestemații nikoniști, ei și-au luat propriul fel de ion de la nimeni nu știe de unde.
Și nu numai că voi găti vechea noastră suită și dispensația lui Dumnezeu, chiar și sfinții și profeții l-au purtat pe apostol,
Au călcat în picioare, și s-au ademenit deja într-o rochie de mult timp, rușii ies în rochie scurtă, ca cănile, dar pe cap poartă șepci rotunde.
Și că de unde l-au luat, suntem perplexi și cu adevărat nu știm despre asta.
Pentru ca legea și poruncile sfinților părinți să le interzică, ei își rad bărbierele pe cap cu fier.
Oamenii se plimbă de parcă ar fi fost acoperiți de păr: în loc de părul principal, poartă parka, de parcă nemții ar fi murdari.
Unde fugim de cei care construiesc cearta din vechiul nostru război: în apă și în munți?
Nu tu! Din păcate, nu ne putem ascunde în Bryn Las, nici măcar la bas
Nu a putut fi găsit. Oamenii noi sunt diferiți
■ te-au găsit acolo, căutând moartea peste tot.
După ce ne-au scos din pădurile Bryn, ei ne forțează să mergem pe noua noastră cale, calea noastră latină.

Ca Solovki, departe de oameni, dar și de acolo noi, cei răi, suntem complet eruptivi.
Rătăcem prigoniți, neavând unde să ne aplecăm, fie și doar pentru a răspândi învățăturile vechii credințe.
Mai presus de toate, suntem sfâșiați de școlile letone, în spatele cărora suntem simpli, dar pe străzi pentru a-i învăța pe oameni voința lor.
Nastya a mântuirii în oraș: Mântuirea trăiește în deșerturi, oricine nu rămâne în yaskins va pieri *)1
În deșerturile noastre, zvonurile și schițele sunt diferite, toată bogăția și personalitățile noastre sunt plantate.
Îmi las fructele în oraș pentru reproducere și eu însumi pășesc în deșert la oaspeții mei.
*) Jaskinia — demolare poloneză, adăpost anacht, ye. sau un fel de peșteră. Chowac siç do jaskini - ascunde-te în deșert.

„Schismaticul pleacă și țiganii vin în fugă.
ţigan.
Chhabey (3), ha (3), iată-mă, domnilor, v-am vizitat, am mers, am rătăcit și aici m-am oprit pentru noapte.
Bietul meu cap, ce chip frumos am, cum am avut puterea și avantajul acestui iuscenko
Era datoria noastră să nu-l respectăm - era datoria noastră să falsificăm încuietori, să înșelim oamenii.
Și dorințele mele au un meșteșug nesecat:
pentru că ei știu deja să fure găini și să-i ademenească pe cei buni.
Și parcă corned beef, carne de porc albo, chiar dacă ar fi știut sub cer și vyttul ar fi ghicit ca un kolvek deja ghicit!
Și la cine să vrăjească despre fericire și să vină, apoi să se ducă la mine
Solohi:
Dezbracă-l cu amabilitate, chiar dacă nu ajută puțin. Bach și aadanchata și Solokha și cu mine suntem un meșteșug bun;
dar, după spusele burlacului, voi înșivă, domnilor, pur și simplu nu le-ați adus cu bunăvoință. Se ridica că pentru pescuit venele s-au despărțit,
si ce ar fi pentru bacon nu s-a obtinut albo carnati chi.
Deja pentru a treia zi, zhadanchata
troch, nu le era deloc foame.
Eu însumi aș fi zbătut măcar câini, dacă nu ma porci, albo corned beef.
(Convertitur ad avienlas)
Ce fel de pasăre este, dacă a zburat din regiunea egipteană
Iacii sunt buni, dar unde sunt aripile tale?
În scena următoare, apare un Litvin cu o pasăre de vândut la târg; hamuri ţigane litvin. În plus, un țigan flămând vede un cârnați în vis, vrea să-l prindă, dar dispare. Apoi iese doctorul german, îi vorbește țiganului în latină, îi scoate dintele și este supărat pe servitor că țiganul a fugit fără să plătească bani.
"Unde sunt banii? de ce să fie dor de pacient?
(În ce iobag.)
SERVITOR.
Mene, hei
Ai început bvti, ei bine, cu mine în ruosk,

La urma urmei, îl am pe diavol mai mult decât pe tine, „fără să cobor vreodată.
(Trei coapse la pământ l-au lovit pe german.)
Proludium tertium.
(Cumpărătorul iese și vinde plăcinte, lăudându-le măreț.)
MARKITANT.
Cine îi întreabă aici pe fund, cinstiți domni? Iată câteva bune pe care le am!

Aici plăcintele sunt fierbinți, băieții flămând mănâncă.
Aici am cu o ceapă, cu piper, cu inimă proaspătă, de vită.
Uleiul se toarnă peste margine și mai sunt multe de adăugat.
Acum sunt doar copți, unde se umplu cât mai mult!
Ori plăcintele sunt sănătoase, ori yealyansii, mănâncă, domnilor nobilimii!
Acum sunt luate doar din cuptor,
Ei bine, curăță, burlache, clește!
Burta raiului nu va mormăi: dacă te rog, măcar ia-o gratis.
Măcar vor reduce banii și vor îmbunătăți stomacul!
Vine diaconul (este si protejat).
Haideți cu o mână ușoară să reparați Cine va cumpăra, tineri îndrăzneți?
Ce-o sută, tank, te rog podovyh? ce mustata egalezi? În nici un caz, într-adevăr, ești rece, că te uiți cu mâinile.
Kolya este rece, atunci, dacă vrei, mănâncă imediat calde.
Protejat refuză, spunând că nu are bani. Apar escrocii și încep să afle ce are diaconul.
trișor 1.
si cum esti de departe, nu?
STAVLENNIK.
Unde este distanta! Ivan Botezătorul
Există o biserică - la aceea, prin decret, m-au numit diacon, iar acum enoriașul a fost condamnat,
Ca să pot merge la preoți cumva pentru a realiza.
FRAUDA 1.
Undeva, la o sută de dreapta, ce distanță m-am demnat să urc!
Dar ai luat măcar niște bani cu tine?
STAVLENNIK.
Am luat cu mine un mic număr pe drum.
FRAUDA 1.
Cum vei fi numit cu mâini simple, la urma urmei, trebuie să mergi la secretare cu cadouri?
STAVLENNIK.
Tu, poate, nu ți-ai făcut griji pentru asta, toți mă cunosc. 26*

Escrocheria 2.
Ei îmbracă astfel de cunoștințe mai mult ca niciodată!
trișor 3.
Chiar înainte de a îndura multe chinuri de la secretare, cum ajungi în mâinile secretarelor.
trișor 4.
Da, grefierii trebuie să demoleze o jumătate de duzină de capete de zahăr.
STAVLENNIK.

Nu, frate, nu-i ușor să-mi smulgi de la mine, sunt deștept, eu însumi mulg secara pe fund, dar nu voi scăpa bobul: mărturii îmi vor lua ticăloșii.
MARKITANT.
Ei bine, catering, te-ai bătut, în timp ce plăcintele sunt fierbinți, Vad'ying nu are timp să se distreze cu tine - încă mai trebuie să ard în alt loc, pe locul trei.
STAVLENNIK.
Taci, omule, nu spune prostii, mai bine ai dreptate fara sa plangi, pentru ca orice pierdere iti facem grozava.
Urmează mustrări și bătaie, apoi escrocii pleacă, iar protejatul continuă să mănânce din nou piroga; la plata, se dovedeste ca i-au fost furati bani; mâzgălitorul își ține pălăria îndatorată.
La ora 16, grefierul vine la sacristan pentru a-și duce copiii la seminar. Diaconul răspunde:
„Îl cunosc pe fratele tău: sunteți simpli sclavi,
chiar și la golful a sufla, lovitură - ohlesty demnă.
podyahie.
De ce să vorbești mult cu tine, tot vei plânge pentru ei!
Doar când vei citi acest decret, vei ști la acea oră.
diacon.
Aș prefera să mor acum
mai degrabă decât să se uite la ea.
Cum îmi privează copiii
iar în serimaria li se fură făină.
Poate, părinte, miluiește-ne pe noi, scrie, poate, că tot sunt fără valoare!

A RIDICA.
A ghicit cum a pierdut, Malyakh l-a prins, ca un fir de nimic în capul lui!
În fața noastră, chiar așa, nici nu voiai să-ți dai jos pălăriile, dar nici măcar să-ți dai jos pălăriile, nici nu ai vrut să spui o vorbă! Ei bine, haide repede, micuțule diacon, zboară puternic, vezi să nu te voi tăia pe voi trei.
diacon. Ia-mă, poate, cel puțin zece ruble pe duzină.
A RIDICA. Mă voi face bine cu tine dacă adaugi zece la el.
diacon.
Ei bine, te voi adăuga.
podyahie.
Așa că vă voi elibera copiii de la seminar.
diacon. Chiar îmi vei livra doar copiii?
podyahie.
Bineînțeles că o voi face, dacă corectezi promisiunea.
diacon.
Cum putem face asta și schimbăm secretara? podyahie. Pun pariu, dă bani cu îndrăzneală -
Știm deja cum – ai noștri au dat înșelăciune;
da, în afară de asta, ei, împreună cu frații tăi, sufla bani și haine.
Și cum ar trebui să o faci, o să te învăț, o să-ți spun cum să-i spui secretarei, apoi o să-ți șoptesc la ureche. Spune-i lui cinci lats, cum s-a născut.
subaltern 2.
Ceai că te-ai sufocat deja,
Ești încă aici cu diaconul pe care îl demnești să-l balacka,

iar noi, într-adevăr, doar plângem acolo: Deja a treia promemoria a fost trimisă de la seminar, ca să le-ai găsit repede.
podyachy 1. Ei bine, frate, cumva libertatea copiilor lui. schelă 2. Dar mi-e teamă: pentru asta, până la urmă, ca să apuc de bici!

Ei bine, diacone, să-i debarcăm,
in putin fara intarziere!
diacon.
Prietenii mei și toate rudele mele, adunați-vă aici, uite ce nenorocire a venit peste mine!
Copiii mei sunt luați de la mine și într-o serimariya blestemata li se fură făină. O, dragii mei inimii,
nu te iau la antrenament, ci un chin nesfârșit, E mai bine să nu te naști pe lumea asta și, deși te-ai născut, în acel ceas vei fi zdrobit cu jeleu și înecat în apă. O, dragii mei copii!
și lebede albe
Ar fi mai bine dacă te-aș îngropa în pământ cu mâinile mele, decât ți-aș da la serimaria pentru făină!
La revedere, bucățile mele, nu te voi vedea niciodată și nu voi trăi niciodată cu tine.
podyahia i.
O, așa cum văd eu, abia aștept să plângă sfârșitul, este timpul să ne îndreptăm spre oraș.
Ei bine, diacon, la revedere, om bun,
Dumnezeu să vă binecuvânteze mulți ani
Și de acum înainte, poate, fiți familiarizați cu noi, cu funcționarii, cu liniile de comandă!
diacon.
Este drept, că oamenii buni nu spun de la Durov, că sunteți oameni, chiar dacă sunt fioroși, și nu slabi.
Acum banii tăi m-au înghețat, dar copiii tăi nu au fost eliberați de semințe.
De acum înainte, le voi cunoaște acum,
dar când va veni ocazia, nu o voi face.
A cincea prolude conține o scenă între un grec și un negustor de cai țigan, cu ocazia vânzării de cai.
proludiu 6.
zhid.
Sunt plin de rațiune, oh vey, mă pricep să vând definitiv un arzător cu miere, Nu mă lăsa să plec, cine este mai bun decât berea Horos, oh vey, încă sunt o divă! Vai, regele anului, ce fel de om este acesta? nu un bacil nicola e asa, ci deja o pleoapa!
schismatic.
Oprește-te, tanka, nu te mira de asta,

poate doar vorbește cu mine. Da, spune-mi mai întâi ce credință ai, Vreau să văd astea de la tine fără măsură?
zhid.
De care ai nevoie? qi turcesc!
apoi eu, iar dacă vrei, atunci nuc.
RASCOLSHIK.
Nu, spune, poate, într-un singur cuvânt.
zhid.
Ce altceva vrei mai mult? Ţi-am spus.

RASCOLSHIK.
Spune-mi adevărul, deja este suficient să mă conducă.
zhid.
Sunt un om al legii vechi.
RASCOLSHIK.
Ah, totul s-a topit de bucurie!
zhid.
Se banu cainele batran a plecat.
(Aici schismaticul cade, iar evreul aleargă în jurul lui.) A devenit secolul al sută?
Qi unkind qo l-a atacat? Oh, oh, oh, zeu zorny! nod în inimă și ureche Batsu, nu ajută, încă voi ceda axului ariciului, Uze, fug, sunt stârnit din spirit,
Ce ți s-a întâmplat? de ce ai scapat asa?
RASCOLSHIK.
Acum eram încântat
și a găsit ceea ce căuta în vale. Aproape întregul univers a rătăcit, şi totuşi un asemenea soţ nu a primit. La urma urmei, și eu sunt un umil mentor al vechii credințe, Această zi va fi o mare sărbătoare pentru noi.
zhid.
Vorbește departe, așa că va fi o prostie,
bine, ei bine, nu vă faceți griji, dacă aveam niște cecați Când eram la războaie, toată lumea se temea de mine, de mai multe ori am fugit de un iepure, iar cervicii au căzut! Ei bine, du-te la război, bătrâne, curăță.
RASCOLSHIK.
Nu mai vorbi cumine,

Mă bucur să vorbesc cu tine, ca cu un cap inteligent. La urma urmei, ții un stol de legi, astfel încât ești extrem de creativ. Cu toate acestea, sunt un bătrân credincios direct.
zhid.
Si ce ai?
RASCOLSHIK.
Bo kak fără piper Păsările nu pot zbura,
deci fără aceasta este imposibil să rămâi, Da, și să rămâi fără această barieră
pentru că fără el nu vor rata fereastra iadului.
zhid.
Rege-te, rege an! parcă ai fi bine îmbrăcat
As fi tot mai frumoasa, daca as avea mustata... Esti un Vechi Credincios?
RASCOLSHIK.
La urma urmei, nici eu nu sunt nou,
la urma urmei, ai fost botezat în vechiul mod?
zhid.
Oh, vey, zorny year, am spus amabil, acest om este un povestitor?
RASCOLSHIK.
Așa au fost botezați toți proorocii.O astfel de cruce este cuprinsă de toate zvonurile noastre.
zhid.
Vai, despre ce vorbesti? Proorocii nu s-au botezat, Ce sunteți, vă împrăștiați muște pe cap?
RASCOLSHIK.

Coperta cu două fețe a fost din timpuri imemoriale
nu l-ai văzut pe Abel rugându-se la icoană; Ai fost la Ierusalim?
zhid.
Am fost de mai multe ori, iar iarna voi merge.
RASCOLSHIK.
Preoție, Avvakumovism, Andreevshchina, rebotez și nerebotez și vorbire
Deci, dacă este deja imposibil pentru noi să trăim aici; precum lupii prădători, Nikonshchiki s-a lovit cu putere asupra noastră.
Au luat mare putere din noua lor credință, Și pretutindeni ne asupresc pe noi, Vechii Credincioși:

Din Kerzhenets, din Pomorie, din Polonia, Nadyuoy este alungat fără milă, pentru că mă țin de vechea credință ca mine; Cu barbă pentru mine degeaba, m-am bucurat fără măsură.
În manuscrisul Pub. bibliotecile (XVП, 2, 4,) de la sfârșitul secolului XVП există un alt interludiu, în care se cresc un gaer, doi pui, o noră, un țigan și un negustor. După ce l-a citit, se poate afla cu ușurință că a aparținut categoriei acelor piese de clovn, despre care sunt citate cuvintele lui Bassevich și Berchholz. Totul este scris în proză cu rime. Gaer o bate mai întâi pe bătrână cu un poker, apoi bătrâna îl bate cu o strângere, apoi urmează scene cu o tânără cu o noblețe, o altă tânără cu un Gaer și un soț beat. Aici sunt descrise aventuri care lovesc cititorul cu cinismul și lipsa de timiditate - și toate acestea au fost prezentate publicului! La sfârşit, ţiganii vând gaera negustorului cu zece ducaţi. Pentru a face o idee despre umorul din acea vreme, raportăm câteva extrase din acest interludiu:
„Gaer (șezând, lovindu-se în cap).
„Capul meu este violent, de ce ești rău cu mine. Urechile, nu ca ale oamenilor, ca ale porcilor chutsky; ochii, ca cei ai unui cancer, uite... Gura este lată de un sazhen, iar nasul este de o lungime. Fruntea este ca a unui taur, iar părul este ca lâna de porc... La urma urmei, nu vei găsi altul, în afară de mine. Acolo unde șoldurile mele sunt sus și diavolul îmi vede mâna. Și dacă lovesc un cocoș mort, atunci tripa va sări din el, iar dacă lovesc o muscă, atunci nu va fi un spirit în ea, iar dacă vrei o bandă de țânțari, atunci îi voi împrăștia pe toți ca adevărați hoți! Eu însumi eram deja uimit că s-a născut o astfel de persoană și cum am ajuns aici ” etc., toate în același mod.
Din colecția lui Pogodin din Biblioteca Publică (manuscris J6 2003) conține ceva ca o reprezentație teatrală, și anume, laude ale științelor libere; aceste laude au fost rostite în public, cu cântând și cântând la orgă, în prezența țarului și a fiului său, probabil la un fel de sărbătoare în Academia slavo-latină. Toate discursurile sunt rostite de tineri și constau fie în apeluri la Dumnezeu, fie în glorificari ale regelui, fie, în cele din urmă, în lauda științelor, fiecare dintre acestea vorbind despre sine la persoana întâi, la fel ca în vechiul educațional. manuale, unde, în loc de prefață, erau atașate versete în numele științei. Astfel de discursuri au fost și în cărți tipărite, de exemplu, în gramatica slavă a lui Smotrytsky, ediția de la Moscova. La începutul manuscrisului amintit, de altfel, în discursul unui tânăr citim:
„Vino, Doamne, vino, m-am instalat*
apare regelui în fiul regelui pentru mine - un mijlocitor!

Da, așezându-se în ele, ca și cum Dumnezeu ar fi asemănător, cu cea mai onorabilă dintre toate știința fiului regelui, introduceți - înaintea noastră, În care dorim să rămânem pentru totdeauna acum aici, îndrăznindu-ne să vestească - acțiunile lor.
Da, auzind asta, regele se va bucura aici și în tine, Bose, despre fiu va apărea - mai bine
Pentru a-i preda acele științe fiului meu și mulți oameni ne vor urma în școli, vor încerca...
Mai mult, în toate discursurile, regele și învățăturile fiului său sunt menționate. Într-un loc al manuscrisului se află versete pe care fiul trebuia să le pronunțe înaintea regelui.
„Aici vede fiul țarului, copiii sunt anunțați de mintea lor și laudele de lucru.
(Prințe, dacă aici el însuși nu se demnează să vorbească, va lăsa profesorul să vorbească).
O, bunul meu părinte, evlavios rege, ești cel mai mare și mai onorabil creot din Dumnezeu.
De bunăvoie, voi accepta înștiințarea lor cu Dumnezeu însuși în toată mângâierea etc.
În continuare, Retorica pronunță lauda regelui:
„Dar despre acest rău, acum sunt surprins, despre un rege atât de înțelept, mă gândesc la asta - motiv
De unde a venit acel rege?
Aud că sunt neînvățat în școlile gramaticale și toți oamenii noștri liberi cunosc politicieni - pentru
În citirea cărților, el citește cu înțelepciune, deși poate fi citit, toate raționamentele bune sunt corecte...
Aritmetica repetă același lucru când vorbește despre introducerea științelor în Rusia:
„În primul rând, surorii mele i-a fost prezentată Gramatica, o altă soră și Retorica sinceră, ei încă o prezintă
Îndrăznesc să înceapă, dar nu cunosc astfel de oameni la știință - mai exact
Doar aceeași, sora mea este o căutătoare, Rhetorov, gramatician, știința tuturor, judecătorul tuturor, țarul zelos, dezvăluit anterior de surorile mele...
Dintre meritele regelui se mai precizează că
„El îi intimidează pe busurmani, pe agarii blestemati, Cucerește sub purtarea sabiei, prinși de captivitate – toți cu curaj Mai mult decât ereticii, toți suedezii apostați, nemții blestemati, răufăcătorii legii!

În manuscrisul Bibliotecii Publice (Q, XIV, 10) există patru piese de teatru dintre cele care, după cum s-a văzut mai sus, au fost păstrate în ordinea ambasadei:
1) „Scipio Africanus, conducătorul romanilor și distrugerea Sophonisbei, regina Numidiei. Comedie."
Cucerirea Numidiei de către Scipio Africanul, asediul de către romanii Cirtei, unde se afla Syphex, regele Numidiei, împreună cu soția sa Sopho-nezba, dragostea lui Massinissa, pretendent la acel regat și aliat al Romani, la Sofonnzbe - constituie subiectul principal al acestei tragedii. După capturarea de către romani din Cirta, Sifex și Sophonisba cad în mâinile lui Massinissa. El îi dă celui din urmă libertate deplină, dar vrea să-l omoare pe primul. SoFovizba, deghizată în războinic, intră în temniță la soțul ei, își schimbă hainele, îl

eliberează din temniță și rămâne ea însăși în locul soțului ei. Massinissa îi propune lui Sophonisba să se căsătorească cu el, iar ea este de acord, pentru că l-a iubit înainte. Dar Scipio îi cere să fie în lanțuri și să ia parte la procesiunea triumfală către Roma. Massinissa îi trimite otravă, iar SoFonisba se otrăvește cu fiul ei. Scipio îl proclamă pe Massinnes rege al Numidian-Scym.
În Franța, această tragedie a fost compusă pentru prima dată în 1559. Aventurile cu sofonismul au fost nu de puține ori subiectul unor tragedii antice, publicațiile sale notează: „premiere tragédie régulière en France”. Conținutul și chiar unele locuri ale traducerii în rusă a lui Sofonizba sunt asemănătoare cu tragedia germană sub același titlu a lui von Lohenstein (von Lohenstein, Breslau, 1680), doar în aceasta din urmă între fiecare act se află Frica, Răzbunarea și alte chipuri alegorice, iar sub sfârșitul chiar a spiritului împăratului Leopold, Europa, Asia, Africa și America. Mai mult, tragedianul german și-a dovedit erudiția prin note lungi în care îi citează pe Livius, Polibiu, Appianus și dă mărturii în greacă și ebraică.
În traducerea rusă, tragedia constă din cinci „acte”, fenomenul se numește „sen”; atât „acțiunile” cât și „baldachinele” sunt renumerotate cu cifre slave. Traducerea se remarcă prin incorectitudinea frecventă împotriva limbii ruse și, probabil, a fost făcută de un străin care a locuit în Rusia, pentru că aici nu există provincialism! și nu erori împotriva ortografiei, ci împotriva proprietăților fundamentale ale limbii. Iată, de exemplu, conversația lui Massinissa cu Sophonisboy „în temniță, când vine să-l omoare pe SiFax și, în locul lui, își găsește soția:

SOPHONZWA.
„O, e nevoie, mare prinț, să cazi la picioarele tale!
MASsinissa.
„Și cât de din poporul meu este în lanțurile închisorii, jur pe râul infernal Styx, că bogey și focul vor fi pedeapsa lor pentru asta!
SOPHONZWA.
„Nu, nu, nu oamenii tăi, dar loialitatea mea m-a înlănțuit aici.
MASsinissa.
„Fidelitatea ta, spui? Spune-mi, frumoasa Sophonisba, cum ai venit aici?
SOPHONZWA.
„Ce fel de minereu s-a topit din focul iubirii arzătoare: loialitatea față de SiFax-ul meu m-a adus în această închisoare, iar eu, după ce ne-am schimbat hainele, l-am eliberat din închisoare.
MASsinissa.
„Și ea și-a ordonat să fie închisă în glandele de la el! SOPHONZWA.
„Așa este, pentru că acum vreau să mor doar cu tine. O, nu întârzia, dar în curând străpunge-mă, stropește acest sân cu sânge și ia-mă pentru SiFax ca jertfă. Știu că faptul că ai comis o crimă merită executat. De dragul acesta, să cadă la picioarele voastre tonul chiar și respirația (?) din mâinile voastre și nu din vreun sânge al morții romane dorite ”... (Iac. 3, deist. 4).
Unele cuvinte ale manuscrisului sunt scrise în el după pronunția scriitorului; liber, vm. val, Fivat, vm. viva etc.
Există aici arii în rânduri scurte cu rime, deci în actul 5, yavl. 1. eu.
„Dragostea, dragostea a adus căldură și Fimian (sic!)!

Oprește-te să înșeli, și complet blasnitp; Mă consolezi cu nimic. Dragostea, dragostea a adus căldură și Fimian!

H.
■O, iubire, lasă-mă să te sun
Adu-l pe Ladun! Trepo (e) t alunga, Și nu lăsa speranța să dispară. Dar dă totul cinci, O, iubire, dă-mi Ladun să-ți aducă!
2) „Prințul Pikel Gyarinth sau comedia Zhodelet, propriul său prizonier”. Puțin mai jos, sub forma unei explicații, este inscripția: „Skomorokh - Prințul Pikel Gyarinth” (RKP. p. 49).
Prințul Frederick l-a ucis pe prințul de Salerno și, pentru a se ascunde de răzbunarea rudelor omului ucis, el se deghizează, lăsându-și armele și hainele cavalerești în pădure. Bufonul Jodelet vine aici și, găsind arme și haine abandonate, le pune pe el. Între timp, trimiși de rege să-l caute pe ucigaș, îl întâlnesc pe bufon în ținută cavalerească, îl arestează, ca prințul Frederick, și îl aduc la rege. Octavian, camerlan al adevăratului Frederic, pentru a-și salva stăpânul, spune că prizonierul adus este într-adevăr prințul său. La început, bufonul, când este acuzat de crimă și forțat să mărturisească, se asigură că este dreptul de veto al persoanei care ar fi trebuit arestată; dar apoi, observând că este tratat foarte respectuos în temniță, ca un prinț, bine hrănit etc., începe să se convingă că într-adevăr este un prinț. Curând, însă, fratele lui Frederick vine la rege pentru a face o împăcare, iar apoi se dezvăluie că Jodelet este un bufon, iar adevăratul Frederic a fost printre cei care au fost desemnați să-l păzească pe prințul fals.
Autorul piesei a intenționat probabil să amuze publicul tocmai prin poziția ciudată a unui bufon din clasa cea mai de jos a oamenilor în contact cu nobilii și curtenii. Într-adevăr, în acțiunile și discursurile lui Jodelet, la fiecare pas există o discordie cu obiceiurile curții, limbajul și chiar un mod de a gândi. Această intriga a fost aleasă de Scarron pentru piesa sa: „Le gardien de soi même”, care nu a avut prea mult succes la teatru, și a trebuit să cedeze loc unei comedie de același conținut scrisă de Corneille de Lisie: „Le geôlier de soi même”, și cunoscut pe scenă sub numele de „prințul Jodelet” (1655); „Piquel Gyariyo” nostru este traducerea comediei lui Corneille de Lisle.
În traducerea rusă, nu există nicio diferență deosebită între discursurile lui Jodelet și cele ale curtenilor — toți vorbesc la fel de prostesc.În întuneric. În multe locuri, traducătorul nu a înțeles originalul

sau a știut să o transmită și, prin urmare, la mijloc sunt mai multe discursuri deloc traduse, dar sunt lăsate goluri sau sunt scrise doar cuvintele inițiale ale discursurilor persoanelor fecioare. Pentru a judeca meritele traducerii, vă prezentăm aici un fragment dintr-o conversație dintre Jodet-Letta și Prințesa Laura. Înainte de asta, el vrea să-și răsplătească servitorii pentru devotamentul lor:
zhodklkt.
• Vei vedea singur în ce oameni cinstiți te voi băga; Nu vreau să mă laud, sau să-ți umplu burta cu cuvinte. Asigură-mă, dacă trezorierul meu ar fi aici, ți-aș da imediat Altyn la o cană de bere. Spune-mi, zahărul meu, sunt oameni buni în curtea mea, nu-i așa că e acel ambasador politicos și cinstit?

LAURA.
Nimeni nu se potrivește mai bine la asta, altfel Alteța ta ar putea da dovadă de mai multă fidelitate.
FRIDERICK.
Împărăteasă, toată lumea știe cât de mult îi respectă Fryderyk virtutea și cea mai mare bucurie a lui este, de dragul ei, să îndure orice nenorocire și să se predea fiecărei nenorociri.
JODELET.
Și chiar și asta este atât de adevărat, de parcă s-ar fi făcut cu adevărat.
LAURA.
O astfel de iubire cinstită este demnă de a-i plăti lui Friederik; Îmi voi deschide cele mai intime gânduri în inima mea, adică voi îndura toate necazurile cu el și voi împărtăși credincioșia mea.
JODELET.
Taci, tu, micuțul ghicitor de aur, cu cuvintele tale deja m-ai vrăjit, că acum nu mai știu nimic, pe ce parte am destul în buzunar * ....
Această piesă este urmată de o a treia, nu mai puțin stupidă: „Cinestul trădător Il Friederico von Popley și Alonzija soția sa, o comedie*. Artsukh Frideriko von Poklei este îndrăgostit de soția sa Alon-Zia, dar ea îl înșală brusc și se răsfăță cu oaspetele soțului ei, marchizul AFalzon. Artsukh află despre asta, dar, nerăzbunându-se imediat nici pe soția sa, nici pe iubitul său, pregătește un fel de pedeapsă pentru amândoi; cu toate acestea, pe dinafară, s-a împăcat cu ei și o invită pe Alonzia în camera lui... în acest moment comedia este întreruptă. Meritele traducerii sunt aceleași cu cele ale comediei anterioare. Unul dintre cele mai interesante pasaje din această piesă este, fără îndoială, cel în care marchizul și Alonzia își exprimă dragostea unul față de celălalt:

MARCHIZ.
„Inima mea este plină de nebunie. ALOYSIA.
Sufletul meu este plin de bucurii amare.
MARCHIZ.
O, iubirea mea, ce vrei să faci cu mine?
AL ONZIA.
O, onoare, ce vrei să faci de la mine!
MARCHIZ.
Vreau să iubesc și să am răbdare.
A L O N 31 I.
Vreau să oftez și să tac.
MARCHIZ.
O iubire!
A l 0 I 3 1 i.
O, onoare!
MARKIS.
Oh, părul trădător!
ALONZIA.
Oh, voi, stelele mele false...
MARCHIZ.
Îndepărtează-te de acest soare....
ALONZIA.
Îndepărtează-ți legarea de la mine.
MARCHIZ.
Oh, voi simpatiza cu tine.

ALONZIA.
Oh, am tandrețe pentru tine.
MARCHIZ.
Luați în considerare frumoasa creație din această lume.
alo n zi i.
Fii surprins doar de cel mai perfect domn al vremii.

— —
MARCHIZ.
Vreau să mă apropii de tine.
ALONZIA.
Vreau sa vorbesc cu tine.
Marchiz.
Vrei să-mi auzi langoarea!
ALONZIA.
Ar trebui să-mi auzi chinul!
MARCHIZ.
Grațioasă Artsugina, aș avea multe să-ți spun, dar acum nu pot face mai mult decât atât, decât că sunt numită servitorul tău.
ALONZIA.
Domnule marchiză, am multe să vă spun, dar acum este suficient să mă numesc sclavul dumneavoastră.
MARCHIZ.
Iartă-mă, frumoasă Artsuginya.
ALONZIA.
Îmi pare rău, domnule Marquise.
MARCHIZ.
Vă rugăm să înțelegeți.
ALONZIA.
Te rog, te rog asculta.
Marchiz.
Ce ai dori?
ALONZIA.
Ce vrei sa spui?
MARCHIZ.
Sunt nimic.
ALONZIA.
Si nu sunt nimic....
3) „Dyaphnis, persecutat de iubitor Apollo într-un dafin” (p. 136), urmat de o altă listă a aceleiași piese cu

cu unele anulări și cu un titlu mai detaliat, adică.*. „Acțiunea despre Apollo și frumoasa Daenida, cum Apollo l-a învins pe fiorosul șarpe Python, apoi el însuși a fost învins de la Malago Cupida, exprimând pe scurt. Înregistrat la Sankt Petersburg în vara anului 1715, ziua de iunie * În titlul primei coloane există o semnătură: „Dmntrey Ilyinsky” - dacă acesta este traducător, sau numai copist - este necunoscut ').
Prima listă, scrisă cu o scriere de mână mai nouă și mai sârguincioasă, diferă de a doua prin faptul că are un „argument” la început, unde este enunțat conținutul piesei. La prima apariție nu se spune nimic despre apariția șarpelui, spaima păstorilor și apariția lui Apollo, ceea ce este indicat în a doua listă.
Există și anulări în text: la sfârșitul celei de-a doua liste, moralizarea și adresarea publicului se numesc epilog, iar în prima,

Hesperus spune toate acestea. Iată sfârșitul piesei conform ambelor greșeli de scriere:
1 CnucoKo.
„Cei mai onorabili spectatori, toți aricii arătau,
Am afirmat pe scurt, în măsura posibilităților noastre. Vedeți pe scurt că Cauza noastră,
Apollo continuă cu milă.
Dar dacă ți s-a părut de mult timp,
Atunci Apollo ar fi în continuare bucuros să continue: Cu toate acestea, cazurile din casă și de pe teren, Reparați propunerea nu de voința noastră.
Eliko s-a demnit de șapte ori să sp-vti,
Îndrăznim să vă mulțumim pentru asta: Astfel, vom finaliza această acțiune, Vă mulțumim cu umilință: este timpul să ne odihnim!
Lista a 2-a.
„Cei mai onorabili spectatori, toți cei care s-au uitat,
Am declarat pe scurt în calitatea noastră. Pe scurt, dacă vedeți asta afacerea noastră,
Apollo continuă cu milă.
Eliko, în această privință, și-a dat timpul să se uite
Îndrăznim să-ți mulțumim pentru cernere: În ce, dacă ești îngropat, corectează-ți mintea,
Dar nu ne condamna, prostule, nu ne condamna!
Conținutul acestei piese, împrumutat din Metamorfoza lui Ovidiu, constă în victoria lui Apollo asupra șarpelui Python, vrăjmășia lui Cupidon împotriva lui Apollo și răzbunare pe faptul că acesta din urmă se îndrăgostește de Daena și o urmărește. Nim *a se roagă Dianei pentru protecție de Apollo, iar zeița o transformă într-un copac de laur.
') Profesorul Ni. Furnică. Cantemira era și Ilyinsky, deci avala lui era Ivan și cam
Dmitri și Ilyinsky, ca elevi ai Academiei Teologice din Moscova, vezi mai sus art. 111.30

În literatura poloneză, această piesă este cunoscută încă din 1675, când s-a susținut o operă cu coruri italiene, după modelul unei comedii (ksztalt komedyi ei), în prezența senatorilor și a curții. Mai târziu a fost tradusă în poloneză de Samuil Tvardovsky și a constat din 17 evenimente, dar discursurile personajelor și ale corurilor nu sunt incluse aici. Cu o traducere rusă, polonezul „Dafnis, przemienione w drzewo bobkowe” diferă în ultimele scene, tocmai în a doua, după transformările Dnfnei, apar nimfele și păstorii și deplâng moartea fiicei lui Peney; Apollo, însă, jură că cei care merită o răsplată de la el vor fi încununați cu frunze de dafin. În concluzie, coboară o minge (luminoasă), pe care stă Honor și îl felicită pe Vladislav al IV-lea pentru victoria asupra moscoviților și turcilor * *). Pentru a ne face o idee despre traducerea poetică rusă a lui Dnfna, plasăm aici o conversație cu Nimfa lui Apollo, care îi dezvăluie că nu este un cioban, ci un zeu.
APOLLO.
„Nu te mira, frumoasă: zeii nu sunt noi, Ei trimit un serviciu pentru un singur cuvânt.
Îmi spun, vreau s-o am pe Rhea, Apoi am fost purtat de marea unduitoare până în Creta.
Acel Bacchus este forțat să ia de la ucigași, Și în locurile din Tigru cu nevoia de a sluji.

Deci voia zeilor mi s-a prezentat, Și ți-am trimis pământul.
Eu, ascultător, forțat să plec
Și șarpele otrăvitor va distruge:
Dacă vrei să fii mereu unul, de ce nu mă ai ca prieten?
Crezi fiara, ursul, mistretul, Cine te poate devora din sălbăticie?
DAFNIS.
„Că în vânt minți cuvinte în zadar, știu să culeg cu fiarele în fiecare ceas;
În greutatea inimii mele, că suspin, Până sufăr semănând mânie.
Deschide pământul, nemărginit în milă,
Și distruge-mă cu averne infernale
') Yushpisky în „Dykcionarz poetò * polskich” ([I, 283) indică trei ediții poloneze ale Datva: 1638, 1661 și 1702 și adaugă că a fost tradus din drama italiană Jeremiah Paskhati (Pescheti); Voinitsky în „Teatr siarozytny w Polsce” (II. 51) a plasat programul operei cu acest conținut.
*) Acest monolog din a doua listă este complet omis, așa cum l-am precedat, pronunțat de Data.
·) Avem—iad.

APOLLO.
„Dragul meu, fii fără teamă: vă cer prietenia credincioasă.
DAFNIS.
„Confortul uscăciunii va răsfăța râurile, decât afecțiunea mea nu va fi prea mare.
APOLLO.
„Văd că, dacă nu pot cu cuvinte blânde, Te înclin spre mine însumi cu tot felul de daruri, atunci voi merge pe un alt drum cu tine și, bineînțeles, vei fi înclinațiile mele.
DAFNIS.
„Dacă ataci cu atâta nebunie, atunci nu mă ai deloc, dar nu o vei avea.
APOLLO.
„Te voi pleca involuntar sub mâinile mele, dar nu voi suferi atât de mult chin de semănat...
La pagina 190 a colecției menționate mai sus este o traducere a actului al cincilea al lui Don Juan. Această piesă, care se bucură de o faimă atât de mare, a fost scrisă pentru prima dată în Spania de un călugăr și doctor în teologie, Gabriel Telez, care sub comediile sale a semnat Tirso de Molina (Tirso de Molina; murit în 1648). Poartă numele „Burlador de Sevilla y convidado de piedra” și ulterior a servit drept model și imitație pentru mii de lucrări de teatru din armata europeană. Până acum, la Sevilla, s-a păstrat legenda lui Don Juan și a familiei sale Tenorio, iar pe străzi se vând pliante, unde aventurile acestei celebre iubite sunt tipărite sub formă de romantism.
Deja în 1620, teatrul italian îl avea în traducere pe Don Juan. În Franța au existat trei piese cu același conținut sub titlul lipsit de sens „Le festin de Pierre” - 1659, 1661 și 1665. Don Juan a fost încă păstrat în teatrul spaniol, dar nu în piesa lui Molina, ci într-o adaptare ulterioară a acesta de scriitorul Zamora (Zamora), sub titlul „Convidado de piedra”. Modificarea franceză din 1665 este remarcabilă prin faptul că Molière a lucrat la ea. Într-o imitație italiană, mai apropiată de originalul spaniol, Don Juan se luptă cu bătrânul comandant și apoi se îmbarcă pe o navă pentru a scăpa de răzbunarea regelui. Furtuna îl aduce pe malul vecin, unde își continuă victoriile
') tieschichte der dramalischen Lileralur in Spanie", von Scbak П, 592.

peste podeaua feminină până când statuia comandantului vine la el și îl invită să-l viziteze. Don Juan acceptă invitația, intră în mormântul unde a fost făcută numirea și cade pe acolo. În piesa spaniolă, Don Juan, văzând moartea inevitabilă, cere ajutorul unui preot pentru spovedanie. În Molière, actul al cincilea conține conversațiile lui Don Juan cu tatăl său, unde cel dintâi se preface că are remuşcări. Sganarelle, oricât de bine își cunoaște stăpânul, este înșelat, crezând că se pocăiește cu adevărat. Curând, Don Juan îl descurajează pe slujitor, rostind un monolog care poate fi considerat culmea perfecțiunii (P n a point de honte à cela: l'hypocrisie est un vice à la mode etc.). În spatele lui vine fratele soției lui Don Juan, Don Carlos, și îl provoacă la duel. Apoi apare o fantomă sub forma unei femei, care apoi ia forma Timpului cu o coasă în mâini. În cele din urmă, statuia comandantului și a lui Don Juan se prăbușește, iar Sganarelle strigă: mes gage, mes gage!...
Traducerea în rusă a celui de-al cincilea act al lui Don Juan pare să fi fost făcută din poloneză (titlu: Don-Yan), în care, se pare, piesa a trecut din franceză, sau modificări italiene ').
Don Juan în limba rusă în timpul lui Petru cel Mare este un fenomen destul de curios pentru istoria literaturii noastre dramatice și, prin urmare, oferim cititorului aici întregul pasaj așa cum a fost păstrat în manuscris. Rețineți că colecția Bibliotecii Publice, pe care am folosit-o, este compusă din piese de teatru scrise cu o scriere de mână diferită. Don Juan a fost rescris de cel vechi, care ar fi putut fi folosit nu mai devreme de începutul secolului al XVIII-lea: titlurile și accentele sunt păstrate deasupra cuvintelor; în schiță, literele se aseamănă cu cele găsite în manuscrisele secolului al XIV-lea; în cele din urmă, „acțiunea și baldachinul” sunt indicate prin litere slave, nu cu cifre.
Acțiunea B, 1 septembrie.
Donyan, filipineză.
donyai.
Gata să mănânce?
Filipine.
Totul este deja pe masă.
') În „Hisl. du teatru fr. par Parfait” (VIH, 255-264) spune conținutul traducerii în versuri a lui Don Juan, sub titlu. Le festin de Pierre ou le fils criminel, tragi-comedte, traduite de l'italien en français, par M. de Villiers (1659): actul al cincilea din traducerea rusă, plasat aici, este identic, prin conţinut, cu cel francez. .

donyan.
Este lemnul țărănesc al Rinului și al orașului? eiliping.
Aduce.
dovyan.
Prețuiești, Phillipne, spiritul acelei ființe?
eiliping.
Sunt sigur că a promis.
dovyan.
Și voi aștepta. Iar tu, vilipina, servi la masa, elipin.
Sunt fericit să o fac.
donyan.
Ce vrei?

eiliping.
As fi bucuros.
donyan.
Ce vrei?
eiliping.
Vreau să mănânc cu o bucată grasă, în timp ce fantoma este plecată.
donyan.
Nu ești o fiară sfioasă! cum ai un oaspete înainte, dar oaspetele nu a fost încă?
eiliping.
De ce nu? Când vine oaspetele tău, atunci mâncarea noastră va zbura și e mai bine pentru mine să mor decât după oaspetele tău ce este, doyan. Sau ai o dorință atât de mare
eiliping.
Așa dorință că te mănânc cu piele și păr, donyan.
Vino și mănâncă și lasă oaspeților o bucată să-l hrănească.

Filipine.
Destul de inteligent, voi ține cont că nu voi lăsa nimic.
donyan.
O să văd cum vei mânca: spune-mi, Philippe, ce este stăpânul astăzi în fața ta?
Filipiv.
Nu există unul mai bun pe lume.
donyan.
Dacă mi-ar fi frică, ce ai face?
Filipine.
Și eu însumi nu știu ce ți-am făcut.
donyan.
Ce ai crea?
Filipiv.
Aș muri pentru tine, dacă aș rămâne în viață.
Mukh* Doya-Pedra bate.)
donyan.
Philipping, cineva bate.
Filipiv.
Nu aud pe nimeni.
(Altă dată bate.)
donyan.
Luați o lumânare și deschideți ușile.
Filipine.
Doamne, haide, nu pot merge de frică.
donyan.
Pisică și timidă, eu însumi mă voi duce și voi deschide ușa.
Seyah 2.
Spiritul lui Don-Pedra.
donyan.
Bună ziua și venirea fericită, Dono Pedro!

DON PEDRO.
Vidishn, Donyan, că am venit să te vizitez conform unei promisiuni: nu te teme de mine, nu te voi învăța niciun rău.
donyan.

Nu mi-a fost frică de tine în viața ta, nu mi-a fost mai frică de tine mort. Filipina, dă-mi scaune.
eiliping.
Imediat, domnule!
donyan
Sadnea, Don Pedro, și să mănânc ce aș putea obține în curând.
DON PEDRO.
Nu cer subjugare pământească, dar am venit aici doar să văd dacă vrei să lași în urmă blasfemia și faptele vicioase, dacă nu accepți suficient mila cerească, află dacă ești vrednic să fii aruncat în abisul iad? De dragul acesta, ai grijă - este deja timpul!
donyan.
Dacă vrei să pedepsești, atunci mergi la sicriul tău, ne-am adunat aici pentru a ne distra. Ascultă, Filipina) dă-mi un pahar de Rhensky!
eiliping.
Domnule, gata de mâncat.
donyan.
Dobre este sătul să mănânce.
eiliping.
Nu sunt umplut în exces (băutură ■ toarnă.)
donyan.
Există puține.
eiliping.
Și nu sunt suficient. (Pip va bea și văduva va turna.)
DONYAN.
Acum este timpul.
eiliping.
Și e timpul pentru mine.

donyan.
Eu beau Don Pedro înaintea ta, despre sănătatea fiicei tale, pe care am gustat-o.
don-pvdro.
Vai!
Filipine.
Doamne, ce chip groaznic se uită la tine!
donyan.
Nu va mai fi nimic, doar tu știi să ofte, și ești pierdut, măgarule!
Filipine.
Spui adevărul, domnule, lasă-l dracului: o să mâncăm firimiturile alea fără el.
DON-PVDRO.
Cel mai nefericit dintre toți sclavii, pentru că ești orb pe urmele stăpânului tău.
Filipine.
Fiară iubită, am vorbit des cu stăpânul meu, dar nu am vrut să mă asculte.
donyan.
Fii vesel, Don-Pedro, ca Az.
DON-PVDRO.
Din moment ce ai îndrăznit să mă suni în vizită, atunci te chem la mormântul meu. Sper că vei veni.
donyan.
Nu voi pleca, dar la ce oră?
DON-PVDRO.

La miezul nopții, pe sicriul meu.
donyan.
Bine, bineînțeles că o voi face. Filiping adună totul, mă voi pregăti să merg la Don Pedro să-l vizitez.
Sen 3.
O ȚĂRANȘĂ, THILIPIN, O ȚĂRANĂ ȘI MIREASA.
ȚĂRANNIC.
Filiping, stăpânul tău nu se va culca curând? Nu știi că și noi suntem invitați la nunta fiicei noastre?

Filipine.
Bine, știu. Mai întâi să mâncăm puțin, să dansăm și apoi ne culcăm. (Muzhyakv ƀla ƀst ■ bragypt, ■ tavtsuet.) Sƀv 4.
DONYAN, alergand la ei, alerga la locul miresei, tata ■ mt si PIB-ul guvernului.
FILIPINA.
Domnul meu, era remarcabil complet furios: n-a cruțat-o pe fiica țăranului! Mai bine mă duc la culcare.
6 septembrie.
Donyan și Filiping.
donyan.
Filipine, nu mă așteptam ca fetele din sat să fie atât de plăcute și cool! Dar vine timpul ca spiritul să-l viziteze.
Filipine.
Iartă-mă, domnul meu, nu am chef să merg acolo.
donyan.
Bine, bine, te voi face să vânezi. Te întreb din nou, vii cu mine?
Filipine.
Doamne, îți doresc mai bine să pleci.
donyan.
Îți dau o vacanță (scoate un pantof).
Filipine.
Stai, stai. Mă bucur să merg cu tine. Vai, săracul de mine, la ce am ajuns!
donyan.
Du-te și ciocăni.
(Zadala vavsa se deschide și apare sicriul lui Dov-IIdro.)
Sev 6.
DON - PEDRO, Donyan și Filiping.
DON PEDRO.
Nu bati, sunt gata sa te primesc aici. Aşezaţi-vă.

donyan.
Mă voi așeza, dar ce ai de gând să-mi faci?
DON-PVDRO.
Ghici ce am făcut ca un oaspete atât de plăcut să semneze? donyan.
Ce fel de lucruri pot fi că supuneți spiritele moarte, dar sunt inutile pentru noi ca persoană.
DON-PVDRO.
Și pentru asta nu sunt făcute pentru a umple stomacul, ci doar ca o oglindă pentru a arăta chinul etern infernal. De dragul acesta, pocăiește-te, copil blestemat, s-a săturat cerul să se uite la ticăloșia ta!
donyan.

Lasă astfel de discursuri. Nu întreb nici raiul, nici iadul, nici diavolul, nici mama lui! Voi merge pe drumul meu.
DON-PVDRO.
Bine, când nicio învățătură nu-ți este plăcută și accepți mita care ți-a fost pregătită.
(Amândoi ies.)
FILIPINA.
A fost o călătorie corectă, nobil invizibil vor merge într-un loc bun! E bine pentru mine că sunt atât de liber. Este mai bine pentru mine să mă căsătoresc și să trăiesc în prietenie cu toți oamenii. Cine mă lovește pe obraz, îi voi oferi încă unul, iar dacă mă lovește pe celălalt îi dau un al treilea. Dacă se apropie cineva de soția mea, îi voi pune într-o cameră și nu-i voi da drumul până nu-mi plătește două grivne pentru răbdarea mea. Și dacă cineva merge pe dreapta ta, atunci voi răbda: este scris în teologia mea - mâna proștilor se va duce în dreapta ta. Desigur, voi face asta și voi păstra pacea cu toată lumea.
În manuscrisul Bibliotecii Publice (F, ХГВ, 9) există și o traducere a Amphitryon-ului lui Moliere; data anului 1755 a fost scrisă pe legarea ei (precum și pe multe manuscrise primite de contele Tolstoi din biblioteca prințului Dmitri Mihailovici Golițin), dar piesa a fost probabil tradusă mai devreme; acțiunile și fenomenele sunt marcate cu figuri slave; primele sunt numite „părți”, iar a doua „declarații”; titlurile și accentele sunt păstrate. Ca exemplu de traduceri ale acelei epoci din franceză în rusă, scriem un fragment din fenomenul al doilea al actului I.

ALCMIN.
Să mergem ca soțul meu, Kleaya-tis, să aducă arcul nostru în fața zeilor și să le mulțumim pentru ocazia fericită că ai primit orașul din mâna lui. Ah, Doamne!
ANFITRYON.
„Totuși, cerul a spus că Anfitri-on, biruitorul adversarilor săi, cu bucurie își mai vede soția și că această zi este plăcută iubirii mele, mi-a predat mie cu aceeași inimă cu care a plecat, și ca să pot câștiga atât de mult de la tine același foc de dragoste pe care mi-aș dori.
ALCMVNA.
„De ce te-ai întors atât de repede?
ANFITRYON.
„Într-adevăr, în această zi îmi dai semne mult mai rele de la iubirea ta și ce este asta și de ce te-ai întors atât de curând? Iar inima, îmbrățișată de iubire, nu va vorbi niciodată astfel de elefanți. Și am crezut pentru mine și pentru dragostea mea că am fost excomunicat de la tine de foarte multă vreme, și de aceea am descălecat și mi-am dorit din toată inima să te revăd. De fiecare dată mi s-a părut un timp foarte lung, iar excomunicarea din ceea ce iubim, oricât de mică ar fi, se întâmplă întotdeauna pentru foarte mult timp.
Alcmena:
"Nu văd.
ANFITRYON.
„Nu, Alcmene, din cauza nerăbdării tale, e posibil să știi cum ai măsurat timpul și arăți orele despărțirii noastre, de parcă ar fi fără dragoste, când cineva iubește așa, de parcă va veni ultima despărțire, îi duce la moarte. Și pe care îl iubim cu înțelegere, este imposibil să vină foarte curând. Și voi mărturisi că, de dragul tău, sufletul meu

iubitor se plânge și mă așteptam din inima ta la o bucurie cu mult diferită de cea pe care mi-o dai..."
Alsnyikh, sans voir amryatvtoi. „Allons pour mon epoux, Cléanthis, vers les dieux,
nous acquitter de nos hommages.
Și mulțumește-le pentru succesele glorioase Din care Teba, de brațul ei, gustă binefacerile, (văzând pe Amphitryon) O, Zei!
AMPH1TRT0H.
„Fă cer că câștigătorul Amphitryon cu plăcere să fie revăzut de soția lui!
Și fie ca această zi, prielnică iubirii mele, să te dea înapoi ochilor mei cu aceeași inimă!
Că găsesc acolo atâta ardoare
Ce iti spune sufletul meu?
ALCHEWK.
"Ce! ma intorc repede?
АИPHIТЯТОН.
Desigur, este în această zi să-Mi dai o mărturie rea despre focurile tale;
Și ce „ce se întoarce curând
Cu aceste ocazii abia dacă este limbajul unei inimi bine inflamate de dragoste. Am îndrăznit să mă flatez
Că departe de tine voi fi rămas prea mult; Așteptarea unei reveniri cu ardoare Dă fiecărei clipe un lung, extrem
Și absența a ceea ce iubim,
Oricât de puțin ar dura, a durat întotdeauna prea mult.
ALCHE HE.
"Nu văd....
AMPH1TRY0B.
— Nu, Alcmene, spre nerăbdarea lui
Timpul este măsurat în astfel de stări;
Și tu numări momentele de absență
În persoană căruia nu îi place.
Când iubești corect
Cea mai mică distanță ne omoară;
Și ceea ce prețuim vederea
Să nu te întorci niciodată destul de curând.
De bun venit, mărturisesc,
Aici se plânge ardoarea mea iubitoare;
Et j'attendais de votre coeur D'autres transports de joie et de tendresse....'

Vestea este că Molière l-a împrumutat pe Amphitryon de la Plautus, dar în așa fel încât, cu ajutorul unor indicii și versuri, i-a făcut pe contemporanii săi să creadă că sub Jupiter, care s-a îndrăgostit de soția lui Amphitryon și a luat înfățișarea soțului ei. pentru o vreme, trebuie să-l vedem pe Ludovic al XIV-lea, iar în Lm „și triplet al unuia dintre curteni, care a trebuit să îndure ceea ce nu putea împiedica.
În documentele de birou ale lui Petru cel Mare pentru 1708 (P, nr. 8, fol. 1021 și urm.), un fragment dintr-o piesă de teatru scrisă cu păstrarea pronunției poloneze, sub titlul ciudat „Dragi sfinți”, are fost conservat. După ce citim acest pasaj, ne dăm seama în sfârșit că conține o traducere a comediei Les précieuses ridicules a lui Molière, renumită pentru umorul său autentic, pentru bufoniile sale bine

țintite. Traducerea în limba rusă este sub orice mediocritate, dar curioasă în persoana care a făcut-o. La curtea lui Petru cel Mare, printre diverși bufoni, a prosperat un polonez, purtând titlul de Rege Samoiedu *). În timpul călătoriilor regelui, regele acordat de acesta i-a scris scrisori, în felul următor: „Regele Samoiedei către suveranul Moscovei. Sunt în lanțuri și - mă doare inima rău că înving greutăți, sufăr pentru drum, dat mie de la menestrov, caii de poștă sau de groapă sunt bineveniți. Am avut două bătălii împotriva supușilor tăi Vyshnevolsky și Khotylovsky. Scuip, mii de popoarele tale ruse? Dar împotriva suedezilor, regii poartă cele mai mari săbii – iar eu sunt regele, cu ajutorul maiestății voastre. Dar o implor domniei voastre, ca să nu mor cu tărie în cele mai pustii pustii ale voastre, mă bucur că atunci când voi muri, atunci nu voi putea să aduc un serviciu lacom Majestăţii Voastre. Pentru aceasta, vă implor autorităților voastre, ca să trimit unul din al meu,

') Weber spune că rasa Samoyed a fost un tribut, care a primit în fiecare lună, pe lângă mâncare și băutură, zece ruble, am trăit constant în Sankt Petersburg, deoarece în același timp am îndeplinit funcția de bufon. A murit la 1 decembrie 1714. Am fost înmormântat în Biserica Catolică cu multe ceremonii. Cu câțiva ani înainte, a fost încoronat la Moscova și 24 de samoide, chemați intenționat, au ajuns acolo cu mulți reni și i-au jurat credință. (Das vârând. Rua-sland f, 20, 29). Odată acest bufon și-a luat în cap să-i ceară regelui mâna văduvei Lmort și a scris: „Maestatea Sa regală.

Suveran! Marele general Laoort, prin decret dat lui de la moarte,
Trecand intr-o tara indepartata, in pajistile incapatoare ale lui Cezar
Cezar, este spânzurat.
Și deși bogăția și bogăția lui Laoorte, dăruite lui prin măria ta,
suspină pentru mine până în noapte.
Și pentru a fi soțul frumoasei sale soții, își doresc mult.
Totuși, spun că, dacă maiestatea regală nu mulțumește, nu voi face
nimic și nu voi iubi dorința rostită. Ei bine, domnule, reparați?
Regele Samoiedu l

m-ar epuiza în deșert murind de foame fără pâine și fără bani.

Între astfel de litere și cu o mână este scris pasajul mai sus menționat, cu titlul pe prima pagină „Comedia franceză prezentată în fața regelui Samoiedelor”, iar pe a doua „Visele”. Aceasta este urmată de o descriere a unei scene pe care Molière nu o are deloc, și anume: „Teatrul ar trebui să fie plin de viață și decorat cu flori purpurie, coroane, arcuri și întreaga structură a orașului triumfal Paryzhy care înconjoară orașele și solzile. Muzica ar trebui să fie o viață blândă, cu ascultare dulce, dar dansând dulce de două fete care au venit din țări evidente, potrivite tuturor oamenilor din jur.

Pentru a avea o idee despre traducere, scriem fragmente din ea și original francez.

Fenomenul 4.

Magdalena, Katos, Gorzhibus.

G o r g i b u s. Sunt întâlniri atât de mari pentru fețele tale frumoase. Spune-mi un pic ceva, ce le-ai facut acestor domni, pe care ti-am aratat si pe care ii voi astepta pe cei care ies din curtea mea cu asa mare rusine. Nu ți-a poruncit să scapi de ei, ca niște înțelepți și pe care vrei să-i dai de soți?

Magdalena. Si ce fel de vu, tata, le putem imita; ce putem face cu prostii prosti care au maniere, atat de rurali?

Către atos.Ce este, atunci bunicul meu, cum o fiică, cea mai prudentă dintre trei, s-ar putea agăța de acele fețe?
Gorzhibus. Ce câștigi prin protyvogolanyu?
Magdalena. Ce bine ha-.1 apteria lor, ce fel de vorbă despre un frate că se bucură că suntem bogați!
Gorzhibus. Ce fel de conversație vrei, lasă-i să aibă multe cu tine: ceri, lasă-i să vorbească despre poftă. Nu există un lucru corect care
Scena V.
Madelon, Galhos, Gorgibus.
Gorgibus.E chiar necesar să mergi cu o cheltuială atât de mare pentru a-ți unge botul! Spune-mi puțin ce le-ai făcut acestor domni, că i-am văzut plecând atât de rece? V-am poruncit să-i primiți ca pe niște persoane pe care voiam să vi le dau de soți?
Madelon. Și ce prețuire, tată, vrei să avem față de comportamentul neregulat al acestor oameni?
Cathos. Felul în care, unchiul meu, o fată oarecum rezonabilă s-ar putea acomoda cu persoanele lor?
Gorgibus. Și ce găsești de spus despre asta?
Madelon. Frumoasa galanterie a lor! Ce! începe mai întâi cu căsătoria?
Gorgibus. Și de unde vrei să înceapă? prin coabitare? Nu este un proces pe care amândoi aveți motive să-l lăudați

ar trebui să fii lăudat, ca și cum ar fi zas.igonu cu dăruirea mea și a acea sfântă conștiință, pe care o doresc, nu este aceasta o dovadă a intențiilor lor pure?
Magdalena. O, tată, ceea ce spui este rău într-un mod simplu: mi-o să-mi fie rușine de tine, auzind fiul vorbitorului, și ar trebui să-ți faci mai bine st-v dragă artă!
bien que moi? Est-il rien de plus obligeant que cela? Et ce lien sacré oü ils aspirant, n'est il pas un témoignage de l'honnêteté de leur intentions?
Madelon. Ah, tată, ceea ce spui aici este despre ultimul burghez. Îmi face rușine să vă aud vorbind așa și ar trebui să vă învățați puțin despre aerul frumos al lucrurilor.
Întreaga traducere este făcută în acest fel. Există, de asemenea, completări ale propriei invenții a traducătorului. Așadar, i-a venit ideea de a împărți comedia într-un act în acțiuni, iar a doua a fost completată cu următoarea introducere: „Actul 2 al celei mai dragi îngăduințe, comedia a fost făcută la Novgrad înaintea regelui Samoiedelor. . Teatrul este împodobit cu râuri, insule, orașe și flori. Neptun cu toată curtea ei și cu nimfele, adică fiicele mării, și cu celelalte zeițe ale ei, în galop și veseli, scăpând împreună cu zeul marii a doua Triton și cântând mir cu muzicieni: soarele nu poate străluci puternic. pe noi, luminează-ne sub locuința noastră, ne bucurăm ape adânci, nu vin la noi, dar nu ne aduc fasciculul, dar dragostea are o cetate ca o soră, în care îndrăznește să intre direct în inima. Corul de muzică amabil repetă acest ascultător dulce și spumos tuturor celor care vin cu dansuri * -.
hg.
Legătura operelor literare din vremurile Petrine cu noua literatură rusă. Oeoan Prokopovici, ca scriitor care a exprimat în lucrările sale aspirațiile care au fost provocate în Rusia de reforma lui Petru. Relațiile dintre Prokopovici și Antiohia Kantemir și Lomonosov. Reprezentanții înapoierii și stagnării în viața rusă sunt primii

dușmani ai lui Prokonovich. Denunturi literare. O controversă academică care se încheie în temnița unui birou secret.
În acest capitol, credem că nu este de prisos să acordăm atenție întrebării: operele literare rusești de la începutul secolului al XVIII-lea au vreo legătură cu acea perioadă a literaturii noastre, care începe de obicei în manualele noastre cu Lomonosov; cu alte cuvinte: ce semnificație poate avea studiul monumentelor literare din vremea lui Petru cel Mare în legătură cu istoria literaturii ruse moderne?
În primul capitol, sa indicat deja că activitatea mentală în Rusia la începutul secolului al XVIII-lea, deși în multe privințe depindea de voința lui Petru.

pa, însă, ea nu a putut să-și rupă legăturile cu învățământul Kievan, această moștenire a școlilor poloneze, unde dominau călugării catolici. Influența erudiției Kievene asupra Moscovei confirmă axioma, familiară oricărui student în istorie, că nici un eveniment istoric din viața poporului, indiferent dacă este vorba de latura materială sau spirituală a acestuia, nu trece fără să lase urme în evenimentele ulterioare. .
Pe lângă influența micului ruso-polonez, iluminismul rusesc al epocii luate în considerare a trebuit să ia în sine elemente ale civilizației europene. Influența acestuia din urmă ar putea fi exprimată în țara noastră prin faptul că caracterul exclusiv religios al învățăturii noastre străvechi, reflectat în fiecare lucrare publicată sau scrisă înaintea lui Petru și chiar sub el, dar de către autori din generația anterioară de cărturari, trebuie în mod necesar. a lăsa loc acelei direcţii, care este din ce în ce mai intensificată în Europa după Reformă, şi s-a bazat pe aplicarea practică în folosul omului a rezultatelor obţinute de ştiinţă.
Oricine a privit îndeaproape viața antică rusească înainte de Petru, nu poate decât să admită că pătrunderea influenței occidentale în ea a început cu noi înainte de sfârșitul secolului al XV-lea; dar asta s-a făcut în cea mai mare parte din întâmplare, indiferent cât de pe furiș și pe furiș a fost. În Rusia sub Petru, civilizația europeană nu numai că are acces liber, dar introducerea ei în viața rusă devine obligatorie datorită măsurilor coercitive, decretelor, rezoluțiilor emanate de la un guvern care nu cunoștea limitele puterii sale.Reforma lui Petru a constat nu numai în introducerea educației occidentale, care a reușit să pătrundă în Rusia și înaintea lui, dar în adoptarea unor măsuri decisive pentru răspândirea acesteia. Acțiunile țarului nu se puteau limita la o singură preocupare de a împrumuta cutare sau cutare din Occident: la început, a fost nevoie și de a nega trecutul și de a urmări în prezent tot ceea ce 4TÒ interfera și bloca noua direcție. Iată de ce, la începutul secolului al XV-lea, în multe dintre lucrările rusești există atât de multe atacuri directe și indirecte împotriva autorității care se bucurase anterior de o autoritate nelimitată și acesta este motivul apariției în literatura noastră a - numit tendinta acuzatoare. A fost și este cu noi nu ceva întâmplător, ci forțat de circumstanțele și condițiile istorice în care s-a dezvoltat și se dezvoltă viața rusă.
În noua istorie a Rusiei, atenția se atrage în special asupra acelor momente în care, fie la voința și îndemnul șefului guvernului (sub Petru, în primii ani ai domniei Ecaterinei a II-a și Alexandru I), fie ca urmare a influența evenimentelor din Occident, trezirea

a existat conștientizarea necesității de a schimba vechiul, care a rezistat doar sub constrângere, pur din calculele personale ale unei minorități.
Dacă o astfel de conștiință s-ar menține constant în rândul maselor, când oamenii s-au pregătit treptat pentru acceptarea noilor începuturi și pentru eliminarea a tot ce este învechit, atunci, desigur, nu ar exista momente în istoria noastră intermitente ca accesele febrile. Cu o întârziere în dorința naturală, înnăscută a omului de îmbunătățire, totul vechi, chiar dacă a devenit deja un anacronism, rămâne dominant și insuportabil; la cea mai mică ocazie de a scăpa de ea apare nevoia de a înlătura tot ceea ce a devenit învechit, care la început se exprimă ca un protest împotriva prezentului, deoarece în el, contrar cerințelor vremii, trecutul dărăpănat continuă.
În literatura noastră nu există scriitori de lume, începuturile care se dezvoltă printre alte popoare pătrund încet în ea, în cele din urmă, însuși cercul activității sale din timpuri imemoriale s-a limitat la limite înguste, dar nu mai puțin, totuși, i s-a dat un pondere semnificativă în istoria dezvoltării vieții rusești, doar pentru că, începând de la b În timpul lui Petru cel Mare, nu a trecut nici un moment remarcabil de manifestare a aspirațiilor de îmbunătățire fără ca acesta să găsească un ecou în operele literare, desigur, atât cât permitea influența străină, violentă.
Consecințele reformei petrine în activitatea intelectuală a Rusiei, adică întoarcerea de la interesele religioase la cele umane și direcția acuzatoare împotriva a tot ceea ce a devenit învechit, s-au găsit un strălucit apărător și interpret în persoana lui Theoan Prokopovici.
Cu ce soartă poate avea semnificație în istoria literaturii noastre seculare un duhovnic, un arhiepiscop, care a scris predici și tratate despre treburile bisericești? Această întrebare se explică prin acele trăsături care disting viața unui singur popor rus. Fără îndoială că acel scriitor poate avea o influență asupra contemporanilor săi și rămâne în memoria posterității, care, pe lângă talentul și geniul înnăscut, are o educație versatilă, fără de care este imposibil să fii independent și să înțelegi cerințele secolul. La noi, cu analfabetismul maselor, clerul (Micul Rus) mai avea ocazia și chiar dreptul de a studia în școli străine și, în consecință, de a primi o educație extinsă. Prokopovici a profitat de acest lucru și nu degeaba a fost considerat cea mai învățată persoană dintre contemporanii săi. Direcția care distinge toate lucrările demne de menționat în istoria literaturii ruse

dintre ele două secole, a fost exprimată definitiv și clar în lucrările lui Theomnus, deși aceste lucrări aparțineau, în forma lor, mai degrabă literaturii spirituale decât laice. Pe vremea lui nu aveam jurnalism, dar se obișnuia să se exprime în tipărit păreri despre starea țării, administrație etc. - într-un cuvânt, Prokopovici nu avea mijloacele pe care le folosește un scriitor în alte state . Se cereau și se așteptau de la el cuvinte în ocazii solemne, i s-a poruncit să alcătuiască statute și a făcut toate acestea, dar în așa fel încât de multe ori a scos un pamflet politic în loc de predică și o satiră dintr-un monument legislativ. Și acest fenomen este istoric și în literatura modernă: se repetă până în zilele noastre; ca dovadă, amintim doar că există povești și nuvele în care, la fel de neașteptat ca în predicile lui

Prokopovici, există ceva mai potrivit în Gazette des tribunaux sau în alt jurnal juridic.
Theophan, fără îndoială, aparține celor mai remarcabile și mai remarcabile personalități ale istoriei ruse din prima jumătate a secolului al XV-lea. În propria sa sferă, el a fost același inovator ca și Petru cel Mare în sfera statală. Depășindu-i pe toți contemporanii moșiei sale în inteligență, cunoștințe și talente, Prokopovici, ca și Petru, nu și-a ascuns nemulțumirea, care se transforma adesea în dispreț, pentru tot ceea ce îi amintea de vechi și care devenea un obstacol în calea punerii în aplicare a ideilor sale preferate. ; ca și Petru, s-a dus și el la scopul său, fără să se gândească la mijloace, cu aceeași constanță inexorabilă și consistență uimitoare. În zadar spunem că în scrierile sale Prokopovici a fost un denunț și un persecutor al vechiului ordin numai pentru a-i face pe plac lui Petru: în timp ce era încă un profesor obscur de filozofie și teologie la Kiev, Teofan a ținut prelegeri, pe care mai târziu dușmanii săi le-au denunțat ca fiind periculoase, spunând că acestea conţin „noua” doctrină . În plus, Teofan, nefiind încă chemat la punerea în aplicare a diferitelor reforme ale regelui, nu a crutat în bătaia de joc ignoranța sa, acoperită de profunzime exterioară, ipocrizie, ipocrizie etc. Desigur, Petru cel Mare a avut o influență asupra lui Prokopovici în sensul că i-a dat ocazia să exprime multe lucruri pe care nu ar fi îndrăznit să le exprime în acele zile, fără a avea un sprijin puternic în țar. Odată cu moartea lui Petru, Prokopovici a rămas într-o poziție izolată, precum și numeroșii lui dușmani (i-a avut din primele minute ale ascensiunii sale până la moartea sa...
') Въ диномъ письмѣ, когда онъ былъ еще ректоромъ киеескої академії, Проко-поепъ despre papii și monacii? ce zici de vechii noștri latini? cei care nu stiu ca sunt pregatit sa raspund la toate: raspunde! înainte, atât de încrezători, mănâncă perineul* pe frunte, nt nu vor să se gândească ce să spună, sau la o singură mișcare din cap a sprâncenei.

cum se plânge însuși Teofan într-o scrisoare din 1736; în același an în care a murit) n-aș nu să nu reînnoiesc cu mai multă perseverență atacurile mele asupra lui, atacuri care ar putea avea consecințe importante, pentru că TheoPhatz a fost acuzat nici mai mult, nici mai puțin, ca neortodox.
Prokopovici a înțeles că după Petru a venit vremea în care nici cunoștințele lui, nici darurile lui nu-l puteau ajuta și s-a aruncat în disputele intrigilor și intrigilor, cu care istoria noastră din acea epocă este atât de bogată. Trebuie să recunoaștem că în acest domeniu el nu mai apare în lumina în care a apărut ca asociat al lui Petru, iar în prezent, mulți se opresc la activitatea unui teofan de acest fel și pronunță doar o sentință strictă asupra lui. . Suntem departe de a scrie scuze nimănui, cu toate acestea, datoria justiției cere să ne amintim că Prokopovici, după 1725, a trăit într-o astfel de epocă în care fiecare persoană mai mult sau mai puțin semnificativă a considerat prudența, în formele propriei autoconservări, urmați regula: distrugeți-i pe alții, altfel aceștia vă vor distruge pe voi (pentru ca acest lucru să nu fie exagerat, să ne amintim notele binecunoscute ale contemporanilor lui Manstein, Munnich și mai ales Shahovsky).
Niciunul dintre acuzatorii lui Prokopovici nu și-a dat osteneala să examineze imparțial: cine erau dușmanii lui? Principala direcție urmată

de acești dușmani a constat în cererea de revenire la antichitate, la vechea ordine, care era necesară limitării puterii guvernamentale, sporită de Petru după distrugerea patriarhiei. În consecință, orice încercare de acest fel, și fără intervenția lui Prokopovici, a fost considerată o crimă împotriva primelor două puncte, astfel că sub Elisabeta, de exemplu, atunci când Teofan nu mai era acolo, iar la tribunal era la putere un partid pur rus. , împotriva unor astfel de încercări (cum ne imaginăm un exemplu izbitor de mai jos) arăta exact la fel.
Teofan era fiul unor oameni săraci și, după moartea tatălui său, și-a petrecut primii ani ai copilăriei cu o mamă strictă care trăia într-o sărăcie extremă. De mic era de o constituție puternică, avea un aspect pătrunzător și un temperament coleric-sanguin. În tinerețe a intrat la Academia de la Kiev, unde și-a depășit curând tovarășii și semenii cu o diligență deosebită, o memorie excelentă, o minte amabilă și elegantă; pentru vocea lui sonoră era
') Vestea despre Prokopovici postată aici este împrumutată din Scherefs Nordi-tche Nebenstnnden, unde există biografia lui în Latai: <Vita Tbeopbanìs Proko-powifcL» Este în mare măsură descifrată din mărturia din dicționarul Mitropolitului. Eugeia, și remarcabil în unele detalii și în respectul cu care autorul este străpuns în memoria lui foooayaa.

regent în cor; cu toate acestea, nu s-a răsfățat cu niciun alt divertisment.
Înzestrat cu o minte înflăcărată, hotărâtă, nu a fost mulțumit de cunoștințele dobândite în Rusia Mică și a plecat la studii în străinătate. Mai întâi a plecat la Lvov, apoi la Cracovia, iar în cele din urmă, prin Viena, ținuturile slave, Tirol, Pavia, Ferrara, Bonona, Florența și Pisa, a ajuns în patria științelor și artelor, Roma. Aici, regele s-a alăturat colegiului Sfânta Anatoia, special înființat de Papa Grigore al XIII-lea pentru greci și slavi. Predarea științelor de acolo era în mâinile iezuiților și ei îi plăceau foarte mult pe Prokopovici pentru înclinația sa pentru știință și caracterul atractiv; au găsit chiar în chipul și mintea lui o asemănare cu Papa Urban al IV-lea (cunoscut pentru bursa și patronajul științelor și artelor (1623-1644). Toate acestea au fost motivul pentru care Theoaan a primit acces gratuit la biblioteci și, în general, se bucura de o atenție deosebită. înaintea tuturor tovarășilor săi.zuitov Prokopovici asculta zilnic prelegeri de filozofie despre Aristotel și teologia scolastică, dar nu-i plăceau prea mult: era mai atașat de studiul părinților Bisericii grecești și romane și iubea cele autentice și frumusețea neexplorată a scriitorilor clasici.Astfel, în ceea ce privește elocvența a studiat pe Demosene, Cicero, Quintilian; în poezia epică - Vergiliu; în poezia elegiacă - Ovidiu; în ode - Horația, Catullus, Sarbevius; în epigrame - Marțial; în istorie - Libia. , Suetonia, Salust, Tacitus, printre cele mai noi - Bembo Sadolute, Aonia, Polearia, Latina Latinium etc. alegerea noului Papă Clement al XI-lea (în 1700). Astfel, Prokopovici, în chiar capitala lumii catolice, strângea materiale pentru viitoarele sale atacuri asupra „papezhsky”, după cum spunea el, „spirit”; iar propagandiştii catolici, care sperau să aibă influenţă în Rusia, şi-au amintit cu amărăciune că Teofan – care îşi datora Romei educaţia clasică şi marea învăţătură – a devenit primul şi cel mai periculos antagonist al acestuia. Prokopovici a întreprins o călătorie de întoarcere în Rusia prin Elveția, a intrat în Sfântul Gotard, a trecut prin toate greutățile posibile în țările devastate de trupele franceze

și austriece (în războiul pentru succesiunea la tronul Spaniei), în cele din urmă în 1702 a ajuns în Rusia Mică și curând apoi a intrat profesor la Academia din Kiev .
Prokopovici a devenit cunoscut țarului pentru prima dată la Kiev, Zi

în 1706: în timpul șederii lui Petru cel Mare acolo, a fost proclamat în biserica Sf. Sofia un cuvânt de bun venit pe care îl dau textului ei: „se vor bucura fiii © regele lor *. Această tablă capătă o semnificație specială când ne amintim cum erau scrise lucrări de acest gen în acele vremuri: pline de circumvoluții retorice, cu comparații și asemănări lungi, ele nu aveau de obicei nici cea mai mică relație cu realitatea și erau doar o expresie extremă a acelei scolastice. metoda.care a inflorit asa in scolile noastre de atunci. În cuvântul menționat, Prokopovici la început nu a putut să nu aducă un omagiu gustului modern, iar atacul său este scris după toate regulile retoricii școlare; apoi predicatorul apelează la reminiscențe istorice, dar nu despre Alexandru cel Mare, Cezar sau Traian, ceea ce era încă permis în vechile cuvinte, ci despre evenimente și persoane despre care se păstrează legende chiar la Kiev. „Cu adevărat, cel mai strălucitor monarh al nostru”, a spus Theofan, acești munți, dacă ar putea vorbi, ar lăuda înaintea ta cu vechile tale semne de evlavie. Unde în lume ai putea păși, dacă nu ți-ai vedea urmele de rudenie? Ai trecut pe lângă Biserica Maicii Domnului, numită Zeciuiala: acea clădire este cuviosul și marele prinț, strămoșul tău Vladimir și sfânta lui comoară. Acest templu, în care se află, a fost creat de la Yaroslav, iar trupul său este îngropat în sine. Vei merge la mănăstire, la sfânta și făcătoarea Lavră a Peșterilor? Tuyu a fost creat de Marele Duce Svyatoslav. Mergi la mănăstirea Vydubitsky? Acela a fost ridicat de marele prinț Vsevolod. Pondeshi la Biserica Sf. Mihail Arhanghel? Thuja a fost crescută de Svyatopolk și îmbogățită cu o comoară inestimabilă, corpul unui martir. Vei merge la casa Trinity Kirilovsky? Acea clădire a Prințesei de Kiev, Regina Poloniei Maria Vsevolodovna. Vei merge la Vyshgrad? Aici se odihnesc Boris și Gleb. Vei merge la mănăstirea Mezhigorsk? Acea dependență a Marelui Duce Bogolyubsky. Ce îndrăznesc să număr în detaliu? Uită-te la toate țările Kievului: tot ce este, nobilimea ta regală și amintirile lui notorii, ca un singur vas custode *.... După aceea, laudele merg către rege, iar TheoFan și-a amintit cu pricepere simplitatea, nemaiauzită înainte de Petru. , în modul lui de viață, în haine; despre aversiunea lui față de fast: „În caz contrar, monarhul nostru cel mai strălucitor, suntem mult mai surprinși de măria ta, văzându-te în haine comune, decât dacă ai fi văzut în podoabă regală: măreția regală nu este în purpuriu deschis, nu în o diademă de aur, dar în putere, putere, curaj, în fapte curajoase și vrednice de surprindere, ... Dar aceasta nu este pentru lauda ta - nu pentru puterea mea de a număra lauda ta, ci pentru manifestarea amintirii noastre de bucurie * ...
În 1709, la două săptămâni după victoria de la Poltava,

Kopovich l-a întâlnit pe Petru la Kiev cu un discurs de felicitare, care, din ordinul țarului, a fost apoi tipărit în slavă și latină , împreună cu versuri rusești, poloneze și latine. Toate victoriile anterioare asupra suedezilor sunt descrise aici; Mărturia lui Herberstein, la care lui Teofan îi plăcea să se refere, este dată despre puterea Rusiei; vorbește despre puterea inamicului. Când se

vorbește despre bătălia de la Poltava, împușcatul prin pălărie a lui Petru, numit de orator coif, nu a fost uitat; apropiere ulterioară că bătălia a avut loc în ziua de Sf. Samson, care a sfâșiat leul în bucăți: „Din cel ce merge, otrava pleacă și din cel puternic vine dulcea”. Această apropiere a intrat apoi în modă și a fost repetată de mai multe ori de către alți scriitori contemporani. Printre consecințele victoriei, Teofan se aștepta la distrugerea uniunii „blestemate”.

În același an, 1709, Prokopovici i-a rostit un cuvânt de laudă lui Memshikov și, din acel moment și până în 1716, lucrările sale nu au apărut tipărite. În această perioadă de timp, pe lângă predarea la Academia de Filosofie și Matematică din Kiev, Teofan l-a însoțit pe țar în campania turcească din 1711, care s-a încheiat cu nefericire pentru noi pe malul Prutului, și s-a ocupat să rostească predici; confirmarea acestui lucru este o notă în jurnalul de marș din 1711, sub 27 iunie '/. împușcat cu foc ascuțit „...

Petru se pare că l-a favorizat pe Teofan: în 1716 a fost chemat la Petersburg. Ajuns acolo, nu l-a găsit pe țar, care se afla în străinătate și, în așteptarea lui, a rostit câteva cuvinte, dintre care doar unul era pur teologic în conținut (în ziua de Crăciun, 25 decembrie 1716); toate celelalte sunt scrise pe diverse evenimente politice cu scopul de a clarifica, de a pune la dispoziția majorității intențiile și tipurile de rege. De îndată ce Prokopovici a ajuns la Petersburg, susținătorii țareviciului Alexei au fost deja avertizați împotriva lui. Învățătorul său Vyazemsky, la 2 noiembrie 1716, i-a scris prințului: „Încă informez - Prokopovici a venit aici și spune pedeapsa aici și i s-a ordonat să fie responsabil de afacerile spirituale la Pskov, la Narva în Derpt, la Revel spiritual. afaceri, doar cât de nefavorabil îl va costa).

În 1718 a început procesul țareviciului Alexei Petrovici: se știe că, în același timp, simpatia multor clerici era deschisă, chiar și de la rang înalt în ierarhie (mitropoliți: Ștefan Yavorsky, Ioasaph de Cracovia, episcopul Dositeu).

*) Campanie, juriu. 1711, ed. în Sankt Petersburg. 1854, p. 107-108.

*) Scrisori de la țarevici Adezhsya, id. Iurzipshchem, p. 87.

și multe altele. etc.). Tocmai cu această ocazie Prokopovici a rostit un cuvânt despre puterea și onoarea regelui (6 aprilie a acelui an), în care s-a dovedit că voința regelui ar trebui să fie îndeplinită cu sfințenie de către supușii săi și există multe aluzii la contemporanii săi. Deci, de exemplu, vorbind despre cei care nu ascultă de rege, remarcă Theomn*. „Care este primul lucru pe care îl spunem? Esența prezentului, au existat și oponenți străvechi ai învățăturii adevărate, care nu se cred ignoranți, ci teologizează din Scripturi, și așa, pe măsură ce pruzis zboară, animalul este înaripat, dar că burta este. mare, iar pridvorul este mic și peste mărimea corpului: se va ridica zbură și îndată va cădea la pământ. Așa că și ei sunt livrești, parcă înaripați, încearcă să teologizeze, parcă ar zbura, dar în spatele grosolăniei creierului sunt bueslovіți, neînțelegând Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.... Se dau exemple. din primele secole ale creștinismului despre cei care nu ascultă de rege și apoi: este vorba despre străvechii hărțuitori: esența vremurilor prezente este următoarea, ca un tată pentru el însuși și pentru clerul său, prinderea de la autoritățile suverane, dar și visând la puterea dată lui însuși de a dărui și revoca sceptrele regale... Mai multe despre anumiți

înțelepți ai noștri să ne amintim ceva: noțiunile de esență (și Dumnezeu ar fi dat că nu erau multe), sau un demon secret al lingușirii, sau întunecat . de melancolie, care au o astfel de ciudată în gândul lor că totul este păcătos și urât li se pare că este, că fie vor vedea minunat, distractiv, măreț și glorios, dacă este drept, și drept, și nu nelegiuit; de exemplu: este mai bine să iubești o zi ploioasă decât o găleată; ei se bucură mai bine de afirmațiile jale decât de cele bune; Ei nu iubesc fericirea în sine și nu știu cum gândesc pentru ei înșiși, ci despre alții ca acesta: „Dacă văd pe cineva sănătos și cu o purtare bună, atunci, desigur, nu sunt sfinți; ne-am dori ca toți oamenii să arate rău, cocoșați, întunecați, disfuncționali și i-ar iubi într-o asemenea stare... Rămâne doar îndoială, care, ca un ghimpe, în conștiință poate fi: o vom tăia pe scurt și termină cuvântul. Cine se gândește, iar alții cred că oamenii nu sunt foarte obligați la această îndatorire (ascultarea față de autorități), dar unii sunt opriți, și anume preoția și monahismul. Stern - sau mai degrabă spune o înțepătură, dar există o înțepătură a acestui șarpe, acesta este spiritul tatălui, dar nu al lui, ajungând și atingându-ne cumva: preoția este treaba mea, există o altă ordine în oameni. , și nu un alt stat... Înainte de asta s-a ajuns că cei mai inactivi sunt deja în afaceri! Da, în faptă și ticăloși și obrăznici! deja tremurul oamenilor, suflete ieftine, oameni la nimic altceva, tocmai născuți la apariția unor munci străine, iar unul pentru suveranul lor, iar celălalt pentru Hristos Domnul! Da, când se mănâncă pâinea, s-ar cuveni să te întrebi și să spui: de unde am venit? .. Doi oameni au intrat în biserică – nu să se roage, ci să fure. Unul era într-o rochie cinstită, iar celălalt în zdrențe și pantofi de puf; și au avut un acord

nu pentru a colecta în interes general, dar oricine îl captează, atunci. Cel mai iscusit cizmar a fost imediat la altar, iar pe tron, iar obi-reyuchn, a furat ceea ce era acolo. Ea a luat invidia unei prietene și, parcă, gelozia: nu ți-ai temut, vorbind, de Dumnezeu în pantofi de bast pe tronul sfântului apucat? si i-a spus: nu striga, frate, Dumnezeu nu vede rochia - vede constiinta! Iată oglinda conștiinței voastre, o, cei fără de păcat! pune conștiința pe limbă și apoi laudă-te cu conștiință atunci când se cuvine să plângi și să geme. Mai mult, este și necesar să vezi vise pentru oamenii cu probleme * *), dormiți-vă magicieni !!! ....

S-a spus mai sus că scrierile lui Prokopovici i-au făcut mulți dușmani; Într-adevăr, nici măcar o singură lucrare a lui nu a trecut fără să fie scrisă o respingere împotriva ei, dar sub Petru au rămas fără consecințe. Cel mai remarcabil atac asupra lui Teofen a fost făcut în 4718, când s-a aflat că regele poruncise ca acesta să fie sfințit episcop. Apoi s-a scris un mesaj *), în care se cerea urgent „să-i transmită celui mai evlavios suveran că cel mai cinstit părinte, ieromonahul Prokopovici, are o piedică, pe care și-a impus-o, la sfântul mare rang ierarhal. Această piedică este o nouă învățătură, în contradicție cu sfânta noastră Biserică apostolică, Ortodoxă Catolică. Care învățătură a predat-o sub numele de teologie la Kiev, evident în școli, după cum mărturisesc studenții săi de la Kiev și alții, și mai ales scrisorile sale, numite nume teologice> ... Acuzațiile lui Teofan, exprimate în acest mesaj, au fost refuzați de acuzatorii înșiși, din ordinul țarului Theoyan, a fost numit episcop de Pskov și Novgorod și sfințit cu veșminte în sakkos, ceea ce a fost considerat atunci o

distincție specială, deoarece sub patriarhii noștri, episcopii slujeau numai în Crime cu omoforion.
Curând după aceea, pe 6 august 1718, Prokopovici a scris la Kiev despre necazurile sale cu Yavorsky și a explicat că principalul motiv pentru ele a fost profesorul Academiei din Moscova, Gideon Vishnevsky: „la Moscova, Gideon a văzut că liderul Ryazan (Yavorsky) și emisarul său Lopatinsky (și profesor la Academia din Moscova), din invidie puternică, sunt indignați de mine
) Se știe că după spusele episcopului Doana i-a spus visele împărătesei Evdokia.
) A fost întocmit de la numele lui Stepan Yavorsky la episcopii: Aleksey, Sarszhom ■ Podonsk ■ Varlaam, Tver în Kashin. Amplasat în manuscrisele Muzeului Rumyantsev, M CCCCVII op. 9-11. Cunoscând acest mesaj, devine de înțeles șmecheria lui Prokopovici în Reglementările spirituale împotriva înțelepților nefondați, care, în cuvintele sale, „oamenii de rang egal urăsc, iar dacă există cineva în utopie pe care îl lăudăm, încearcă în toate felurile posibile. în faţa poporului şi a autorităţilor să se închidă în blasfemie. Sunt predispuși la revolte, dar acceptă mari speranțe ”; .. Ultima aluviune se referă la cazul țareviciului Alexis și aproape la încercările lui Yavorsky de a restabili patriarhia.

iar ei caută modalități de a respinge rangul numit de cel mai evlavios împărat de la mine, motiv pentru care a început să le expună învățătura mea ca neortodoxă și i-a asigurat cu ușurință pe bieții oameni că poate dovedi neortodoxia scrierilor mele teologice. Pe scurt și clar am arătat că unele puncte au fost inventate în mod fals, iar altele, deși constituie învățătura mea, dar învățătura este ortodoxă, în timp ce învățătura opusă este erezia... Între timp, Riazansky a ajuns la Sankt Petersburg, chemat, ca și alții, pentru unele afaceri. Aici a aflat cât de puțin succes aveau planurile dușmanilor mei și a citit răspunsurile mele. Uimit și rușinat, a mărturisit, atât în cuvinte, cât și pe hârtie, că nu a citit deloc scrierile mele, dar că a fost implicat într-o înșelăciune prin denunțarea Teofilactului lui Looatinsky și a lui Ghedeon... Împăratul i-a ordonat senatorului Ivan Aleksevici (Mussin-Pușkin) să-l aduc pe Ryazan cu mine pentru o conversație. După o discuție lungă, arhipăstorul Ryazan a recunoscut dogmele, care erau cu siguranță ale mele, ca ortodoxe și a spus că el însuși a gândit același lucru, dar a acceptat cuvintele într-un sens diferit...
sărutări
Având dușmani, Teofan avea în același timp admiratori; era cunoscut mai ales printre savanții germani moderni. Font-Haven, în timpul șederii sale la Petersburg, a avut ocazia să-l vadă și. a lăsat câteva note despre asta. Călătorul a ajuns la Sankt Petersburg în vara anului 1736, prin urmare, cu câteva luni înainte de moartea Arhiepiscopului de Novgorod și a rămas cu prietenii săi germani pe insula Aptekarsky, pe care Teofan a ordonat să taie mai multe străzi în pădure ъ, care dădea insulei o priveliște frumoasă. „Eu, continuă Fon-Gaven, m-am familiarizat cu episcopul de Novgorod. El a fost un promotor al transformărilor întreprinse de Petru în cler. După moartea împărătesei Ecaterina I, el a făcut o presupunere, cum să instruiască? legea lui Dumnezeu a lui Petru al II-lea și, deși este scrisă și tipărită doar pe o singură coală, totuși, datorită minuțiozității conținutului, face cea mai mare cinste compilatorului său. În tinerețe, Teofan a călătorit în multe țări din Europa și Asia. După cunoștințele sale, el are puțini

sau aproape deloc egali, mai ales printre cei spirituali ruși. Pe lângă istorie, teologie și filozofie, are cunoștințe profunde în matematică și o dorință de nedescris pentru această știință.Cunoaște diverse limbi europene, dintre care vorbește două, deși în Rusia nu vrea să folosească altceva decât rusă, și numai în cazuri extreme este explicat în latină, dar nu
') Istoria Bisericii Ruse, perioada V., I. 1848, p. 74-75.

ceda oricărui academician. În greacă și ebraică, el înțelege bine și la cea mai profundă bătrânețe se atașează de ele, acordând o preferință deosebită celor care sunt familiarizați cu aceste limbi *). Multe cărți utile diferite au fost publicate în rusă cu ajutorul și încurajarea sa, cum ar fi, de exemplu, Despre creștinismul adevărat al lui Arndt și altele (această carte a fost publicată în străinătate în 735 și interzisă sub Elisabeta). În plus, la un moment dat ei sperau foarte mult că, cu ajutorul lui Theoaan, întreaga Biblie va fi publicată în limbile rusă și slavă și cu note. Theofan a fost deosebit de politicos și de ajutor cu toți scriitorii străini și cu străinii în general. Venitul lui anual se ridică la o sumă considerabilă și, din moment ce este singur, nu are deloc prieteni și și-a pierdut părinții (de origine obscură din Smolensk) în prima tinerețe, ei cred că trebuie să aibă o avere uriașă. Totuși, în realitate nu este atât de mare: cu excepția generozității *), are o pasiune puternică pentru clădiri, care, deși își golesc vistieria, sunt foarte utile în Petersburg, unde sunt atâtea locuri neconstruite. Acest excelent om a murit după o scurtă perioadă de suferință de la înjunghiere, la 1 august 1736, lăsând moștenire cauzelor caritabile și celor mai folositoare instituții. Cu câteva zile înainte de moarte, acesta, arătând unei persoane proiectul și desenul casei pe care intenționa să o construiască, i-a cerut să facă câteva modificări și comentarii. Totuși, atât aceasta, cât și multe alte fapte extrem de utile trebuie, spre marele regret al aproape tuturor oamenilor sănătoși, să înceteze odată cu moartea lui Teofan *).
Odată cu strămutarea la Sankt Petersburg până la moartea lui Petru, Teofan a scris multe lucrări, dintre care multe au fost publicate în același timp, întrucât au fost destinate să disemineze în cititorii ruși conceptele despre scopul transformărilor întreprinse. Dacă la noi, la începutul secolului al XV-lea, acești ultimi pași au fost făcuți numai cu ajutorul unor mijloace mișto, atunci în lucrările lui Prokopovici, cel puțin, reforma a fost propagată nu cu ajutorul îndemnurilor materiale, ci prin persuasiunea și cuvântul tipărit. Ca un geniu, Petru a prevăzut deja influența tiparului asupra maselor și în toate cele mai importante evenimente nu a făcut-o.
') În Spiritele, regulamentele lui Prokomp, se spune: „Un om luminat, prin predare directă, nu are nicio sațietate în cunoștințele sale, nu se va opri niciodată din învățat, chiar dacă ar supraviețui vârstei mamei lui Pavlov*.
') Biografia sa latină (vezi mai sus) mai spune: „Pecunia sine usnris obaeratis petentibus, vel ob debita in earceratis mutuas dédit, et saepe per inopiam debí— torum omnes sine murmure perdidit”.
') Von Haven's Reise in Russland, pp. 19, 22.

Am uitat să mă adresez oamenilor cu explicații și interpretări sub formă de tratate, învățături și manifeste.

Prokopovici a fost în acest caz principalul complice al lui Petru și a rămas până la moartea regelui impregnat de acele principii care au fost puse la baza reformei. De dragul lor, nu s-a oprit, ca un scriitor, înaintea oricăror calcule personale. Deci de exemplu Teofan știa că o conștiință deschisă a neajunsurilor și a le aduce la cenzură generală reprezintă deja jumătate din corectarea acestor neajunsuri și, prin urmare, nu a acoperit niciodată cu o acoperire ipocrită de smerenie exterioară și ipocrizie a acelor sau a altor neajunsuri reale, chiar și în clasa la care. el însuși aparținea. O asemenea imparțialitate l-a făcut mulți dușmani, nu numai printre contemporanii săi, ci și printre urmașii săi. Cu toate acestea, Istoria nu judecă acest lucru, deoarece nu este ipocrită și străină de prejudecățile de clasă, iar acest lucru este confirmat de faptul că nu există un singur studiu istoric din istoria Rusiei de la sfârșitul secolului al XV-lea sau începutul secolului. , în care, dacă doar cercetătorul este o persoană conștiincioasă, nu ar fi citate dovezi și din lucrările lui Prokopovici.
Nu a fost un simplu accident în viața lui Prokopovici că numele său se găsește în biografiile a doi scriitori laici, cu care începe de obicei așa-numita nouă perioadă din istoria literaturii ruse, Lomonosov și Kantemir.
Ei spun că, atunci când Lomonosov a venit să studieze la școala iconospassky și a aflat că nu i-au acceptat pe cei care erau înregistrați în salariul de capitație, el s-a numit nobil. Prokopovici, auzind despre asta și știind despre succesele lui Lomonosov în științe, i-a spus. „Nu-ți fie frică de nimic: chiar și cu sunetul marelui clopot al catedralei din Moscova, au început să te publice ca un impostor - eu sunt apărătorul tău!”
Se știe că Cantemir i-a dedicat a treia satiră lui Teofan în manuscris; într-o notă către primul se spune că ea a fost în mâinile lui Prokopovici: el a încercat să o împartă între cunoscuții săi, chiar a scris poezii în care l-a încurajat atât pe satiristul:
Și cum ai început să curgi calea slăvită, Prin care au curs uriașii cărților,
Și cu un stilou îndrăzneț, acest viciu este Pe cei cărora nu le place echipa învățată;
Și nimicește orice obicei rău, dorind lucruri bune în oameni. Care rod al învățăturilor nu o singură ispită, Și mânia nebună îi va mușca limba.

Pe partea oaodl, Cantemir a numit veomia „marele preot sălbatic,
.....cine oua
Mai multă înțelepciune și-a dezvăluit secretele.
În a doua satira, Kantemir nu a omis să jignească dușmanul Prokopovici:
Chibzuit, ca cel care poate obține rangul de patriarh, Căutând, fabrica lui de cai raedari nu este de altfel.
Simpatia reciprocă a lui Kantemir și a lui Prokopovici este explicată de Yves doar prin aceeași întorsătură a minții în ambii, predispus la satiră, dar și prin aceleași împrejurări care au provocat-o în literatura rusă: reforma lui Petru a fost atât de decisivă și instantanee, încât prezentul a început să se desprindă. par intempestiv, încă nu a reușit să devină trecut. De aici, în literatura noastră, a existat o persecuție a lui, o persecuție exprimată în formă satirică, întrucât literatura nu s-a întărit încă în așa măsură încât să dobândească dreptul de a exprima direct și fără glumă nevoile și

dorințele progresistei. oameni din Rusia; nu putea decât să ridiculizeze tot ceea ce împiedica și împiedica dezvoltarea și îmbunătățirea ulterioară a societății ruse.
În capitolul I al acestei lucrări, autorul a avut ocazia să prefațeze că sfera cercetării sale nu include subiecte legate de istoria bisericii propriu-zisă - știință care necesită o pregătire specială și dezvoltată în țara noastră în alte condiții (pe care cercetătorul care s-a dedicat studiului literaturii seculare, - reprezentantul aspiratiilor pentru scopuri lumesti.Din aceste motive, autorul nu se considera indreptatit sa examineze si sa evalueze multe lucrari de la inceputul secolului al XVIII-lea').
Aceste lucrări aparțin domeniului literaturii spirituale: numărul lor în special s-a înmulțit odată cu înființarea Sfântului Sinod Guvernator, când a început o nouă perioadă în istoria Bisericii Ruse. Este lesne de convins că în domeniul elocvenței spirituale, în epistolele pastorale, tratatele teologice, într-un cuvânt, în toate scrierile referitoare la subiectele Credinței, la începutul secolului al XV-lea, în Rusia, o uimitoare unitate de gândire s-a remarcat, deliberarea strictă în implementarea transformărilor întreprinse.ii, împreună cu un talent incontestabil în expunere și
') Tѣ ga phb, care bshzh apoi aidamans n saѣp, maems (Mjforpeoi-cheeha în M "her vmpavago

p&lѳlkviv. Și în acest domeniu, numele Prokopovl este pe primul loc.
În această lucrare, sarcina autorului este doar să clarifice, cu ajutorul operelor literare, starea iluminismului din Rusia în această epocă, din acest motiv ne oprim asupra unor astfel de evenimente, notăm doar acele fenomene care au o legătură directă cu acest subiect. .
S-a remarcat mai sus că în lucrările lui Prokopovici se poate observa o tendință de denunțare care s-a dezvoltat în literatura rusă și apoi i-a dat un sens special, original. În această privință, este foarte curios pentru noi că, pe vremea lui Prokopovici, au apărut imitatori ai lui nu numai din seculari, ci și din clerici, care au introdus un element acuzator în scrierile lor. Ca dovadă în acest sens, citām aici fragmente dintr-un cuvânt scris de mână, și deci puțin cunoscut în ziua vestirii, rostit în Revel, în 1720, de ieromonahul Simon Kochanovsky, traducătorul Justus Lipsius (despre el, vezi mai sus p. 218). -219)1).
„De unde că mulți oameni de la noi cu case întregi, soții și copii, părăsind conviețuirea civilă cinstită și comuniunea cu Sfânta Biserică, aleargă din oraș în pustiu și duc acolo o viață bestială și bestială? Iar alții, lăsându-și nevasta și copiii cinstiți, iar alții, părăsind slujirea dreptă a suveranului, aleargă în pădurile întunecate și spun tâlharilor? Și care, parcă cei mai buni, fug din slujba suveranului la mănăstiri și se fac călugăriști.mântuire, decât în lume, într-o căsătorie cinstită și în conviețuire civilă. Și din acest motiv, ademeniți de farmecul anumitor pernicioși, profesori schismatici sau chiar eretici, ei cred că căsătoria este rea și că este imposibil să fii mântuit cu o soție. Iar alţii, sub masca binefacerii, fug de slujba dreptă şi de binefacere şi de osteneală, căutând răgaz şi răcoare în schiţe şi mănăstiri, de parcă — se gândesc — că se lucrează mai mult în mănăstiri decât în ostaşi, sau în un alt serviciu al suveranului. Dar însăși conștiința lor spune contrariul și se pare că există o mântuire mai mare și mai rapidă în primul decât într-o rochie albă sau verde sau roșie; ei cred că o cârpă zdrențuită și ticăloasă este mai aproape de

mântuire decât o haină cinstită, curată sau strălucitoare. Ei cred, naibii, că frânghiile și lanțurile de fier asta
') Rrkyaee «md. yauay v4°, M HS, pronbѣd va teDst: „Bmgoyetpe fecioară despre cele două hoaseviy ale Dumnezeului tău (Peal. 95). Început: „Strângeți despre binecuvântări”.

mulți ipocriți, ipocriți se înfășoară și seduc inimi simple și blânde — cred, zic eu, că cei mai plăcuti sunt Bosu, mai mult decât cavaleria ușoară, care de multe ori este mult mai crudă și se întâmplă mult mai greu, dând frânghii păroase. Și mai ales, când vine la dușman în ochi, sânge și suflet pentru credință, pentru patrie și pentru suveranul mâniei sale. Oamenii de rând, care nu au auzit niciodată Evanghelia Evangheliei, își imaginează că cea mai faimoasă mântuire este într-o kamilavka neagră sau într-o glugă, mai degrabă decât într-o perucă, într-o pălărie de soldat sau într-o simplă pălărie de țărănesc. Și că săracii nu știu, iar alții nici nu vor să știe, că Dumnezeu nu se uită la klobuk ca la petrecere, sau la o simplă pălărie, atât de zdrențe sfâșiate și ticăloase, ca la o haină curată și cinstită și alte sisteme și maniere externe; dar se uită la faptele și gândurile omului, la ce face omul și la ce gândește... Să luăm o altă răutate, care s-a înmulțit în poporul nostru și a prins atât de mult rădăcini, parcă în niciun caz și nicidecum. puterea umană nu este deloc imposibil de eradicat. Numele acestei răutăți este zabobony, cu alte cuvinte, superstiție sau răutate, din care necredința se naște confortul ... ”de exemplu. țăranii și-au ales douăsprezece zile de vineri în an și au afirmat ferm și s-au asigurat cu acest verb: dacă cineva postește, se roagă și angajează rugăciuni până în acele vineri, atunci după diferența de vineri, vor primi de la ei diverse daruri: prima vineri. al Postului Mare salvează de la moarte subită; Vinerea, care, înainte de Buna Vestire, eliberează de crimă și care, înainte de Ziua Bătrânului, care izbăvește de chinul veșnic... Ce să mai mergem vreodată la mujic blestemat sau, cu atât mai mult, la teologia femeii, că este, la Biblie și la întrebări ridicole: ce icoană să venerezi și care lipsă de respect? Scrierea cu ou sau ulei, veche sau nouă? La bord, pe pânză sau pe hârtie? Ce fel de cruce puneți pe biserici - octogonală, sau în patru colțuri? Cu care degete îți pun semnul crucii pe tine? Verbul aleluia de două ori de trei ori? Și cine le poate număra în amănunt pe cele nenumărate - râsete, și altele - plâns și plâns demn de zaboboni!... femeile sătești au pe de rost toată teologia aceea diabolică - care vineri este cea mai sfântă, care este cea mai tare, care eliberează de foc, care din apă, care din chinul veșnic; ce este clar și ce nu este clar; ce să bei și ce să nu bei și alte lenevie și idolatrie asemănătoare. Și rugăciunea Domnului, Tatăl nostru, poate să știe al suta sau al miilea țăran! Pe câte prosfore se slujește slujba, toată lumea se ceartă pentru ea și nu-și amintește care este comuniunea cu Trupul și Sângele lui Hristos
Povești inactiv, cântece de femei urâte și rușinoase continuă

Copiii mici știu aceste cântece pe de rost, dar țăranii bătrâni nu cunosc cele Zece Porunci ale lui Dumnezeu!”
Kokhanovsky își încheie cuvântul astfel: „Nu ne uităm dacă predică un mitropolit, un episcop sau un simplu preot, ci ne uităm la ceea ce predică: dacă predica lui este conformă cu cuvântul lui Dumnezeu, atunci, ca dacă de la Dumnezeu însuși, acceptăm; dacă este contrar

cuvântului lui Dumnezeu, atunci, ca de la diavol, îl vom respinge...
Dacă cineva din cei mai obrăznici și cei mai importanți ofițeri ți-a arătat un decret prefăcut sau mincinos, nu asculți și o va respinge. Dacă cineva arată decretul drept al suveranilor și dacă ultimul țăran, atunci asculți cu frică, dar nu îndrăznești să nu asculti. Discutați și propovăduiți cuvântul lui Dumnezeu într-un mod asemănător: dacă un om mare și slava sfințeniei și înțelepciunii s-au anunțat, să învețe în biserică din propriul său creier, și nu din cuvântul lui Dumnezeu, să nu ascultați și să faceți nu accept; dar dacă predicatorul este și disprețuitor și slab, și mai păcătos decât alții, dar în predica lui este de acord cu tinichea lui Dumnezeu, ascultați-l și primiți-l, mai mult decât nu pe el, ci pe Hristos însuși, vorbind prin gura lui, ca El să fie slava de la noi în vecii vecilor, Amin."
La începutul secolului al XVIII-lea, în Rusia au fost scrise multe lucrări care, diferențiate prin caracterul lor polemic, sunt semnificative pentru istorie, în sensul că dau o idee asupra diferitelor opinii și credințe ale timpului lor, în față față de fata cu cel nou, care este reprezentat in Rusia ii la Pet- R * a fost el insusi. În astfel de scrieri se exprimă nu numai ceea ce s-a bucurat de protecția și patronajul autorităților, ci și multe lucruri care stăteau în contradicție cu aceasta și care, nedeținând, din diverse împrejurări, o forță egală cu cea a oponenților săi, nu era. clar conturat si dezvoltat linistit . Pentru istoric, este important nu numai faptul că la un moment dat s-a bucurat de putere și autoritate, ci și de orice opoziție față de acestea, indiferent de Formele ei s-au manifestat în viața poporului.
În partea a II-a se discută lucrări tipărite cu caracter polemic, care cuprinde descrieri bibliografice ale cărților apărute la noi la începutul secolului al XVIII-lea. Aici remarcăm doar că, în general, pe vremea lui Petru, controversa a pătruns și în decretele legislative. Autorul cărții „Obiecții la piatra credinței", deși se autointitula luteran, a declarat mai târziu că este
) Gr—a Fri Pu6· by P, XVTI, 11.

chiar indicii din Reglementările spirituale întocmite de Theophan Prokopovici sunt clare, și anume că la începutul acestei lucrări sunt infirmate argumentele în favoarea necesității unui patriarhie în Rusia și sunt expuse motivele care au determinat distrugerea acestui titlu. . Între timp, fără să știe, cititorul poate crede că era vorba doar de lămurirea limitelor puterii spirituale a sinodului conducător.
În aceeași carte există instrucțiuni cu privire la modul în care trebuie propovăduit Cuvântul lui Dumnezeu în biserici: la punctele 4, 7 și 9 se spune ce trebuie evitat în predici și anume: personalitățile, complezența față de succesele lor, precum și nepotrivit. miscarile. 4τό în același timp, s-a făcut aluzie la Yavorsky, despre care același autor al Obiecțiilor a ținut știrea.
Din volumul VI din Istoria lui Petru cel Mare, domnul Ustryalov, publicat în lume, aflăm că însuși Iavorski, în predicile sale, a permis aluzii la evenimente contemporane; în felul acesta găsim uneori în el un element polemic. Într-un cuvânt despre păzirea poruncilor Domnului, s-a spus despre persoanele puse peste curți și defăimând vecinii în denunțuri și s-a făcut un apel la Sfântul Alexis cu o rugăciune pentru patronajul omonimului său, adică țareviciul Alexei. Petrovici. Contemporanii au înțeles că predicatorul vorbea împotriva fiscalilor

nou înfiinţaţi de la guvern şi şi-au exprimat nemulţumirea faţă de situaţia în care prinţul a fost trimis în străinătate.
Să remarcăm, de asemenea, că în lucrarea lui Yavorsky „Piatra credinţei” textul a fost ales ca epigraf: „Râde în limbi şi iscusiţi în faptele lor”, ceea ce este considerat o aluzie deliberată din partea autorului la evenimentele care a avut loc în Rusia la începutul secolului al XVIII-lea.
Este de la sine înţeles că suntem mai familiarizaţi cu astfel de lucrări polemice, care au fost scrise în sprijinul opiniilor adoptate de autorităţile holding şi care, prin urmare, au avut o ocazie deplină de a fi trădate în cunoştinţa publică. Aceeaşi parte, care a fost atinsă de atacuri sau aluzii, a fost lipsită de această oportunitate şi, prin urmare, a recurs la alte mijloace pentru a vorbi. V. I. Lamansky mi-a dat detalii despre o întâmplare curioasă din istoria literaturii de la începutul secolului al XVIII-lea: din aceasta putem concluziona că la acea vreme s-a găsit mai convenabil, în locul unei evaluări critice a acelor sau altor lucrări supuse publicului. judecată, de a face denunţuri oficiale asupra unor lucrări care, după ceva escrocului nu i-au plăcut. Complexitatea scăzută şi accesibilitatea unei astfel de critici ascunse pentru toţi cei care urmează anumite reguli în viaţă, precum şi absenţa decisivă a
Sub. 1859, p. 29 ■ în continuare.

nya, care ar pedepsi denunţul şi persoana care hotărăşte asupra ei, explică suficient un astfel de fenomen şi, prin urmare, fără a extinde semnificaţia lui, raportăm doar ceea ce ştim în cazul unui anume Marcellus Rodyshevsky 1).
În decembrie 1727, el i-a înaintat lui Petru al II-lea un raport umil: „Pentru că Credinţa este obişnuită şi orice fel de bine (este), dar dacă cineva îndrăzneşte să transforme Credinţa, totuşi să răstoarne foarte realul catolic, străvechiul Orient sfânt, toată lumea ar trebui să fie un adevărat creştin sub conştiinţă o protejează ca pe propria sa bunătate visătoare şi directă şi luptă pentru ea, dacă apar cazuri, ca şi cum, în esenţă, să nu se teamă nici de exil, nici de moarte, deşi cea mai aprigă şi amară. Cărţile proaspăt publicate şi nou tipărite sunt achiziţionate de la noi în Rusia în diferiţi ani, mai mult în 1722, în Mănăstirea Alexandru, şi anume: Interpretarea Fericirilor lui Hristos, o carte despre stropire, Primere cu o interpretare a celor zece porunci ale Vechiului Testament, (vezi despre ele, în partea a 2-a a JI&J& 501, 553, 499) unele învăţături în diferiţi ani, şi cine. a publicat astfel de cărţi, numele respectiv nu este menţionat. În care cărţile sunt pline de învăţături ciudate, mai mult decât cei mai direcţi Calvin şi Luther. Şi astfel de cărţi eretice proaspăt publicate sunt poruncite printr-un decret de învăţătură, iar în biserici să citească, şi printr-un protejat, şi copiilor, oriunde sunt şcoli, să înveţe pe de rost, şi printr-o astfel de învăţătură, mai mult, când cineva interpretează, mulţi au erezia lui Calvin Ilutoriană coruptă şi biserica sfântului cade. Şi acel păcat păcătos va cădea nu numai asupra conducătorilor bisericii, ci şi asupra celor care sunt membri ai aceleiaşi credinţe sfinte, imaculate şi sunt conştienţi de astfel de cărţi eretice, dar nu pentru a informa despre cine se cuvine, nici să denunţe şi, în general, binele şi mântuirea, care îi priveşte pe toţi, nu vă rog. Mai mult, este îndrăzneţ să confirmăm astfel de cărţi printr-un înalt decret al celui mai glorios şi mai eminent monarh, binecuvântat şi veşnic demn de amintirea Majestăţii Sale Imperiale

Petru cel Mare, cărți de numit corecte, atât de deștepte. Da, iar theatrons sunt o carte foarte seducătoare și contrară Ortodoxiei în istoria ei (vezi în partea a 2-a a Nr. 562), și se cuvine să studiezi inn și sim astfel de cărți în a doua ediție.
(') În 1718, Markell Rodyshevsky, e înfricoșător când comiți! executând pe Glebov la Moscova (a fost închis de viu și țăruș), împreună cu celelalte două persoane spirituale, a trebuit să-l îndemne pe Glebov în continuarea chinului său (aproximativ o zi). Vezi Istoria lui Petru cel Mare soia. Ustryalova T. VI p. 219. În 1726 și 27, suntem menționați ca arhimandrit al Mănăstirii Sf. Iuriev Novgorod; 24 ianuarie 1741, numit din nou rector al acestei mănăstiri și rector al oempariei din Novgorod; în 1742, a primit titlul de arhiepiscop al Kievului în Ladoga și a murit în același an la 29 noiembrie. mier Lecturi generale Cartea Istoria anului 1856. P, Mix, pp. 96 și 97.

„Deși sunt ultimul membru, atât participant la binele comun, care este cea mai evlavioasă mărturisire de credință răsăriteană, am citit cu sârguință aceste cărți și am văzut în ele mulți care nu sunt de acord cu Ortodoxia, dar dogme eretice și împotriva sfintei Biserici Răsăritene Catolice. insolență nobilă, înfățișare urâtă a cumplitei judecăți a lui Dumnezeu, ca un sclav, cunoscând voia Dumnezeului său (chiar dezvăluirea ereziilor, fără a suferi puțin), dar nu voi fi tras la răspundere pentru aceasta în fața groaznicului și neprefăcut judecător al lui Dumnezeu. , cu cruzime pentru că nu am sesizat unde sunt supus. Pentru aceasta, domniei voastre împărătești, în slujba mea creștină și preoțească, vă informez cu smerenie despre aceasta și despre asemenea cărți sfinte opuse, înștiință Bisericii: maiestatea voastră să poruncească aceste noi cărți, după ce le-au adunat, să le supun spre discuție. întreagă catedrală rusă, în plus, păstorul și învățătorul, întemeierea Sfintei Biserici de către buni conducători și mărturisesc contradicțiile acestor cărți, iar după mărturie directă și adevărată, vor burta cărțile din Sfânta Biserică și vor distruge (sic), pentru ca Sfânta și Ortodoxă să nu fie vătămată de vreo învățătură eretică... „...
Nu se știe dacă acest om a scris din propriul impuls sau ca urmare a instigărilor catolicilor, care, pe la 1727, i-au îndemnat să depună denunțuri împotriva lui Theophan Prokopovici, puternicul lor dușman (vezi mai sus, pp. 4 2-49).) - doar Rodyshevsky a ales un moment nepotrivit pentru denunțat: acuzatul, în superioritatea și cunoștințele sale, se bucura de o asemenea influență în care era greu să-i facă rău; din acest motiv acuzatorul însuşi a fost persecutat.
La 15 februarie 1728, Rodyshevsky a fost trimis la sinod din ordinul Preobrazhensky pentru o gardă puternică, „înainte în sinod, conform susținărilor Preasfințitului Teofan, Arhiepiscopul de Novgorod, relatează, o chestiune spirituală importantă îl privește pe Rodyșevski. " Acesta din urmă a mărturisit în sinod că a fost arestat pentru că „a rostit un cuvânt asupra primului punct: în trecutul 1724, episcopul Gabriel de Ryazan a compus o carte, învocând o slujbă de mulțumire lui Boiu despre stabilirea păcii între imperiul rus și coroana Sveiană, iar în această carte din În poeziile care se cântă la litia de seară, el, Rodyshevsky, a văzut o mare denunțare a înaltei onoare a binecuvântatei amintiri a țareviciului Alexei Petrovici astfel: „Inima lui Avesolomle, urând toate treburile tatălui și dorind moartea lui, tatăl său.” Acest episcop Gavril, în aceeași carte, în cântarea al șaselea, i-a reproșat lui, prințul suveran, astfel: „Doamne, ca și când ai fi izbăvit pe

robul tău Petru de vărsarea de sânge a fiului său”. Da, cartea a fost făcută membru al Sfântului Sinod, și cine exact, acela nu a fost arătat în acea carte (care este tipărită în Mănăstirea Alexandru), numind adevărul voinței debarcaderului.

ani, iar în acea carte se arată pe alocuri (?), iar fără acea carte, el, Marcellus, nu își va aminti acele cuvinte.litere anonime, iar în acel decret, el, Markell, a văzut o defăimare a înaltului cinstea suveranului țarevici Alexei Petrovici astfel: Absalom (si este un trap). Și cărțile și decretul mai sus menționate au fost tipărite și alcătuite cu binecuvântarea întregului sfânt sinod.
Remarcăm aici că aventurile ulterioare ale lui Rodyshevsky în biroul secret, unde a fost trimis de la sinod, aparțin vremurilor ulterioare, care nu pot fi discutate în acest studiu. Vom spune doar că acest oponent al reformei petrine chiar și în încheierea sa a continuat să compună respingeri împotriva Regulamentului spiritual și a decretelor privind monahismul - aceste respingeri sunt păstrate în arhiva de stat a Ministerului Afacerilor Externe și pe prima dintre ele se află semnătură: aici se atașează propria mea carte, publicată de mine, se dă cel mai înalt raționament bisericesc. Bătrânul prizonier Markell. 1731 martie Zdnya.” Odată cu urcarea pe tronul Elisabetei, partidul înapoiat căruia îi aparținea Rodyshevsky, a reușit să respingă parțial ceea ce a avut în vedere Petru cel Mare atunci când a emis regulamentele menționate mai sus. Rodyshevsky, așa cum se vede în nota de la pagina 496, a apărut apoi în poziții semnificative și și-a publicat predica (22 iunie 1742), în care o sfătuia pe împărăteasa să-și murdărească cu cruzime limbile, sicriele laringelui lor închise, gura cu o blasfemie. limbă; și nu e rău să-i scoți din locurile lor! ”...
În concluzie, trebuie spus și despre prietenul și părerea similară Rodyshevsky, Mihail Petrovici Avramov, despre care, în calitate de director al tipografiei din Sankt Petersburg, va fi discutat în partea a 2-a a acestui studiu.
La transferul tipografiei la șeful sinodului, Avramov s-a transferat în slujba Colegiului Berg (în 1721-24) și de atunci a început să-și prezinte guvernului opiniile și proiectele.
În 1723, el, împreună cu comisarul Vyatka Tryapitsy-nym, a început o fabrică de cupru în provincia Kazan, la care a fost apoi topită până la Yut. kilograme de cupru. Preocupat să-l vândă, Avramov a înaintat regelui o cerere pentru a accepta de la el la curtea banilor 500 p.

utile și rechizite. Totodată, s-a adăugat „cea mai joasă părere” despre beneficiile înmulțirii banilor de aramă în circulația populară. Potrivit lui Avramov, toate plățile din trezorerie ar putea fi făcute mai convenabil nu în argint și aur, ci în monede de cupru. „Și acum (adică, în decembrie 1723), din cauza nemulțumirii monedei de argint, atât din cauza neprimirii întregului salariu la momentul potrivit, cât și a negustorului și muncitorilor de rangurile inferioare, oamenii au o mare sărăcie și toate acestea din moneda de cupru va fi desigur oprită”. În același timp, Avramov a propus, pentru a păstra aurul și argintul în Rusia, străinilor care călătoresc în străinătate, în locul aurului și argintului lor în bani și lucruri, să emită nb prețul real al mărfurilor rusești.
Un alt proiect al lui Avramov, înaintat lui Petru în același timp cu cel precedent, a fost mai complicat. În primul rând, aici a sfătuit cu

privire la înființarea „avocaților de stat” în Rusia: „cel mai bun lucru pare să fie bun, astfel încât cu multe fapte și căutări lungi să nu împovărești cea mai înaltă instanță, astfel încât tu (regele) să nu nu te deranjează (regele) cu plictiseala, din care se pot închide pachetele de lucruri necesare. Dar este necesar doar ca toată lumea să accepte rapoarte și petiții de la toată lumea de aici și, după ce le-a auzit și le-a notat într-o carte, să le trimită la locurile potrivite cu anumiți avocați ai statului, care, după poziția lor, ar trebui să aibă diligență. despre asta și unde se va face, potrivit acelor petiții și denunțuri, raportați-le zilnic despre asta în cea mai înaltă instanță în scris, apoi ascultați acele rapoarte și determinați maxima lor scurtă și, după ce au scris într-o carte, pachetele le trimit la acele locuri, oferind copii ale acelei definiții manual. Avramov credea că acești avocați ai statului vor fi încredințați cu îngrijirea condamnaților, a bolnavilor din spitale și a muncitorilor săraci. „Și când, cu toate termenele limită împotriva decretului, ei nu se pronunță, sau cine nu va fi mulțumit de cerere și de un adio de la ordin, atunci chemați judecătorii și, împreună cu avocatul, și reclamantul și renunțarea la predați-l adevărului pe adevăr, pentru asta, să fie stabilit de un membru special. trebuie să aveți oameni convenabil, pe care cel mai bine este să-i alegeți prin această metodă: dintre judecători adevărați și din toate celelalte ranguri, alegând oameni de o număr semnificativ și făcând la sorți pentru ei, pentru a da în voia divinului „...
În plus, Avramova a fost ocupată de ideea posibilității de a transfera controlul în stat către oameni aleși din popor. Numai în el acest gând a căpătat un fel de conotație religios-formalistă, pe care o avea pe vremuri orice rus alfabetizat, ca urmare a educației și a inspirației din copilărie.
„Se pare că este bine, spune el, să porunci în toată starea de orice rang locuitorilor să aleagă între ei soți cu simț-

să determine pe unii dintre ei anual prin lot de directori și alți asistenți ai acestora la fiecare mie de gospodării. Cine în curțile lor de orice rang și sex de oameni ar trebui să aibă cărți de recensământ, și după acele cărți despre taxele datorate și despre fiecare morală umană și despre oamenii săraci, contemplarea corectă ar trebui să aibă grijă.
„Împotriva acelui recensământ, tipăriți un număr mare în caiete mici ale slavei lui Dumnezeu, Împăratului Cerurilor, al cincizecilea psalm, simbolul, poruncile Domnului și bisericii pe scurt și trimiteți acele caiete episcopilor în eparhiilor, și le împart și le trimite în toate bisericile preoților. Capul tuturor persoanelor din o mie să fie prezentat anual în fața episcopilor din eparhii, iar acolo unde nu se obține, apoi în fața preoților. Ei au lăsat fiecare persoană să meargă cu o adevărată binecuvântare, dând un caiet tuturor, învățând frica de Dumnezeu să învețe și marchează această distribuție în cărțile de recensământ. După ce caiete în anul următor ar trebui să răspundă fiecare la ele; și toată lumea ar trebui să aibă mereu acele caiete la ei și să încerce să citească sau să asculte toată ziua cu atenție. Urmăriți cu atenție subalternii, astfel încât aceștia să fie în curțile lor desemnate toată ziua cu o propunere, pentru ca în fiecare casă, la întâlnirea tuturor brownie-urilor, să se citească caietele de mai sus,

despre care să raporteze directorilor lor în scris pe toate zilele ...
"...
Astfel, potrivit lui Avramov, s-a dovedit că a meritat ca oamenii să memoreze câteva rugăciuni, astfel încât să aibă „rodul, adevărul să se înmulțească ușor și răutatea să fie eradicată”. Prin urmare, a plănuit să trimită caietele pe care le-a inventat armatei, și disidenților și chiar necredincioșilor, deși știa că aceștia din urmă nu numai că nu le pot înțelege, dar nici nu le pot citi. În același timp, compilatorul proctei, în curs de desfășurare, și-a amintit de propria sa fabrică de topire a modului din provincia Kazan și de 10.000 de lire sterline pregătite acolo pentru o zi și a sfătuit din nou să accepte toți provincialii la curțile monetare ale zilei în în fața brațului și să-l dea cu bani, pe care „ajunge la s. biserici și păstrați la ele școli educaționale, spitale, spitale și așa mai departe.
În prezent, sugestia lui Avramov de răgaz pare ciudată, dar între timp poate fi explicată prin circumstanțele în care și-a scris proiectul. În acea vreme, la porunca lui Petru, a fost introdus în uz general primerul: „Prima învăţătură a tineretului”; guvernul a vrut să distribuie această carte cât mai mult posibil; clericii tuturor eparhiilor erau obligaţi să o aibă şi să o repete pe de rost; a fost citită după postările din biserici „în loc de cărțile lui E * Rem Sirinul și din fântâna catedralei din

alte lecturi ')". Mai sus, la paginile 178-181, s-a spus deja că acest manual nu avea nicio asemănare cu vechile noastre manuale, iar în prefață sunt ajustări la vechiul mod de a preda rușii. Avramov, iar în 1723, a fost împotriva noilor primeri, dar în același timp nu a îndrăznit să-i exprime acest lucru direct unui țar precum Petru, iar acum dă sfaturi să distribuie caiete printre oameni și conținutul acestor caiete. conține esența vechilor noștri grunduri. Rugăciunile și poruncile au fost memorate din ele fără nicio interpretare, cărora le este dedicat în mod exclusiv manualul lui Prokopovici.
Într-un cuvânt, Avramov a ținut să sublinieze că este mai bine să educăm poporul în modul vechi și își încheie proiectul cu aluzii mistice la dușmanii săi: , dar eu transmit adevărul însuși: de mult timp, prin mila lui. Iisuse Hristoase, arzând cu duhul adevărului înlăuntrul inimii mele, urmez cu sârguință spre milostivirea și către a Ta, precum însuși Creatorul meu; Totuși, calea vieții abstine de multe ori m-a îndepărtat de asta și, mai ales, când am început să merg pe urmele adevărului tău în faptele care mi-au fost încredințate și să recunosc restul, atunci am suferit mult. de povara nenorocirilor, nu numai de la străini, ci și de la ai mei, astfel încât am văzut nu numai slavă, ci am devenit și primejdios să-mi pierd viața de la cei puternici, din cauza slăbiciunii mele, știind că mulți lucrează vigilent la urmașii tăi simpli de inimă să-i excomunicați departe de mila ta și să le provoace nenorociri inutile, pe care le-am încercat eu însumi. Și pentru asta, doar în cazurile necesare am stat în exterior, iar la mijloc uneori împotriva conștiinței mele, fiindu-mi frică, dar cumva, văzându-mă neputincios, mă vor răni etc.
Proiectul lui Avramov, desigur, a rămas fără atenție; dar el însuși, în decembrie 1724, țarul a numit din nou director al tipografiei din Sankt Petersburg, iar în această funcție a rămas până la desființarea acesteia în 1727. Între timp, odată cu urcarea pe tronul lui Petru cel Mare, cei nemulțumiți de reformele bunicului său au primit speranța revenirii la ordinea anterioară: amintirile țareviciului Alexis, tatăl

împăratului de atunci, încetarea oricărei inițiative din partea guvernului și, în cele din urmă, impunerea unei interdicții asupra scrierilor în care a scris împotriva fiului lui Petru și a susținătorilor săi - toate acestea i-au făcut pe oponenții reformei mai îndrăzneți și au început să încerce mijloace de întoarcere în antichitate. În același timp, au uitat o împrejurare, care a fost mult mai puternică decât cele care le-au stârnit speranțe: era imposibil ca guvernul să revină la ordinea anterioară fără a pierde drepturile semnificative cu care, Hβ-
η Poz. Coop. Zach. vu, yta.

începând cu Petru, a început să fie folosit. Pe vremea lui Petru, pe lângă măsurile energice și forțate, reforma, de exemplu, a administrației spirituale s-a realizat cu ajutorul diferitelor lucrări și tratate, în care s-au realizat ideile principale ale transformării. Ulterior, scrierile și tratatele s-au dovedit a fi inutile; mai comodă și mai rațională este întărirea măsurilor preventive și coercitive.
Până în 1730, despre Avramova nu au fost știri. Anul acesta, el a înaintat împărătesei Anna un nou proiect privind gestionarea treburilor statului. Constă în întregime din douăzeci și șapte de paragrafe, foarte scurte și în cea mai mare parte care nu conțin decât expresii generale. Principalele, unde este vizibilă direcția compilatorului proiectului, sunt următoarele:
1) „Pentru cea mai bună administrație publică, în primul rând, rugându-te cu sârguință lui Dumnezeu, înainte de a începe orice afacere, căci este cuviosul, veșnic, vrednic obicei al Majestății Tale, să înceapă această afacere și să vorbească despre ea în așa fel încât este în conformitate cu legea lui Dumnezeu și cu adevărata dreptate. 2) Pentru aceasta, la începutul tuturor, după porunca lui Hristos, adevăratul jurământ cumplit (se știe că a fost alcătuit, din porunca lui Petru, de Teofan) ar trebui lăsat de acum încolo foarte mult, din această cauză. si Sf. Hrisostom, în convorbiri despre fapte în morala a opta, scrie că cei care jură la biserica praga de jos sunt vrednici să intre, și să nu jure deloc, mai mult, Dumnezeu nu trebuie să cheme un martor, și așa pentru credință fermă. în Dumnezeul măreției tale, în împlinirea poruncii credinței Sale și fără jurăminte, toate lucrurile, cu ajutorul Mântuitorului său, vor fi îndreptate spre bine. 3) Mai presus de toate, pentru cea mai existentă și profundă smerenie a voastră în fața Mântuitorului Dumnezeu, este necesar ca în Rusia preasfântul patriarh, preacuviosul soț, să fie în Rusia, nu din poporul polonez și din poporul mic rusesc, cu care, pentru aceasta Extremă a mării voastre, smerenia creștină, fără îndoială, indiferent ce, în numele lui Hristos, corectați-o pentru cel mai bun... 13) În tot ceea ce este cu acest patriarh, comunicați despre guvernarea utilă a clerului rus și asigurați-vă pentru cel mai bun beneficiu, astfel încât acest cler să poată introduce protopopiatul (?) și bună prosperitate în clerul antic. 14) Și examinați cu sârguință toate actele și decretele civile care sunt dobândite cu el (adică și cu patriarhul), dacă sunt de acord cu legea lui Dumnezeu și cu sfinții bisericii. statutele părintelui, de asemenea, cu tradițiile bisericești, iar dacă acestea nu sunt de acord, veți fi dat deoparte și de acum înainte veți legitima în conformitate cu legea lui Dumnezeu și cu rațiunea bisericească.
Depunerea acestui proiect, sau, poate, a altor propuneri similare de către Avramov, a fost motivul pentru care sub împărăteasa Anna, tocmai în 1732, clerul nostru disperat era deja încheiat.

yim vt> mănăstirea Iversky. Iată o dată, la o mărturisire cu ieromonahul Isaia, Avramov a spus: „Episcopul de Novgorod, Theosap, a scris o carte care nu este conform evlaviei noastre, despre care am discutat cu arhimandritul Rodyshevsky în această carte, adică că acest episcop este eu am compus carte incorect.” — „Ar fi fost mai bine pentru tine să nu intervii în astfel de chestiuni”, a obiectat ieromonahul Isaia. — „Cum să nu intervii?” răspunse Avramov.
Această conversație a servit drept prilej pentru începerea unei anchete, conform căreia s-a dezvăluit că Avramov a scris scrisori de la mănăstire. Într-una dintre ele, ieromonahului Isaia, Avramov i-a explicat că nu are dușmănie cu Theosai, Arhiepiscopul Novgorodului; dar auzind de la Rodyshevsky despre teribila defăimare a lui Teofan împotriva cartei și tradițiilor Bisericii Ortodoxe, el, Avramov, nu a putut să tacă și i-a povestit arhimandritului Treime Varlaam pentru a o informa pe împărăteasa. La sfârșitul scrisorii, Avramov a adăugat că „Rodyshevsky însuși răspunde în persoană și în faptele sale, iar el, Avramov, stând în închisoare, s-a topit și abia mai trăia - își dorește Sf. comuniune". Ieromonahul Isaia a mărturisit că parcă Avramov i-a scris cu ocazia că nu i-a permis să primească Sfânta Împărtăşanie pentru cearta lui cu Theosan; a tăcut despre această scrisoare de teamă că „nu era nimic de reproșat pentru asta”. Cabinetul de Miniștri, în martie 1733, a hotărât: să trimită pe ieromonahul Isaia din oficiul secret la sinod „să-i pună pentru vinovăția sa pedeapsa cu bici”.
În alte scrisori către Alexei Volkov, Makarov, fostul secretar de cabinet al lui Petru cel Mare, și, de asemenea, către soția și ginerele lui Nikita Kozhin, Avramov le-a cerut să lucreze la eliberarea lui din închisoare. Hârtia și cerneala pentru scrisori i-au fost livrate lui Avramov de către zidarul Shchap, care era de gardă cu el, care, în martie 1733, a fost pedepsit cu bici pentru aceasta.
Între timp, o nouă persoană a fost adusă la anchetă - defrocatul Osip Vasilyev, care anterior fusese ierodiacon în Mănăstirea Treime-Serghie, iar apoi a fost dezbrăcat și exilat la Mănăstirea Valaam; În mărturisirea sa, scria: a) în 1730, Avramov venea adesea „foarte devreme și puțin nu în fiecare zi” în curtea Treimii din chilia arhimandritului Varlaam, înainte de sosirea altor autorități și domni, și a purtat conversații secrete cu acesta. singur, mai mult, au fost trimiși însoțitori de celulă și el, Vasiliev; după ce a compus „un cunoscut caiet despre reproșul aspiratului, arhiepiscop de Novgorod”, Vasiliev i-a arătat lui Avramov, spunând: „Vreau să înmulțesc asemenea caiete și să le împart oamenilor scrisi, ca să nu creadă. despre greșelile lui Thethsan față de Sfânta Biserică și cărțile sale proaspăt publicate. Avramov l-a ferit de asta”; c) ultimul

la Trinity Compound, „a vorbit mult în secret” cu maistrul Dmitri Porețki, constructorul deșertului Soeroniev Serghii, pivnița Veniamin Yershov și funcționarul călugăr teolog; d) Avramov, în același loc, „a avut discuții mulțumite despre episcopul Novgorod și Rodishevski de mai multe ori” cu bătrânii Kiev Pechersk, care și-au lovit fruntea despre noul arhimandrit, și cu starețul mănăstirii Svinsky („înalt, umflat — nu-i amintesc numele”).
Avramov, ca răspuns la aceste mărturii, a început să spună cum a început să se bată cu privire la cazul Rodyshevsky. Acesta din urmă, când l-a văzut în Mănăstirea Simonov, i-a spus „despre scrierea de

către episcopul Novgorod a cărților incorecte și eretice”. Avramov, crezând asta, a promis că va vorbi cu arhimandritul Treime Varlaam, cu care era prietenos. Apoi, într-adevăr, i-a cerut lui Varlaam eliberarea lui Rodyshevsky și i-a predat ultima cutie că cărțile despre fericirile Evangheliilor, regulamentele spirituale și monahismul erau „eretice și că avea puncte împotriva episcopului Novgorod”. Varlaam i-a ordonat lui Rodyshevsky să scrie o petiție și o „interpretare” de la el și, după ce le-a primit, a spus că acele documente au fost prezentate împărătesei și că va exista un decret cu privire la ochiul lui Rodishev. „Și de atunci, potrivit arhimandritului menționat mai sus, se adaugă Avramov, s-a străduit cu privire la Rodisevski și a început să meargă mai des la acest arhimandrit Varlaam și să întrebe despre Rodisevski. El, Avramov, nu a povestit niciodată nimănui despre binecunoscutul caz menționat mai sus și despre cărțile arătate altor persoane nobile și altora. Cu siguranță, a mers la mulți oameni nobili în general, dar nu a avut conversații și sfaturi despre cele de mai sus și despre eliberarea lui de Rodyshevsky, pe lângă faptul că a încercat cu arhimandritul Varlaam, nu a trebuit să încerce de la altcineva. , și despre faptul că s-a dus și a încercat despre Rodyshevsky, nu a anunțat nimănui în scris și verbal.

Rodyshevsky a mărturisit despre acest lucru în conformitate cu Avramov, adăugând că acesta din urmă i-a adus 5 ruble de bani de la arhimandritul Varlaam pentru cheltuieli pentru scrierea unei petiții în alb-negru și obiecție împotriva lui Theoan, precum și cartea Reguli spirituale și Fericirile Evangheliilor, care trebuia infirmat. Avramov a renunțat complet la faptul că a vorbit cu Porețki, constructorul Serghie și referința teologului despre Rodyșevski. Cât despre Veniamin Ershov, Avramov a arătat cu acuratețe eseul lui Rodyșevski despre monahism, dar nu își amintește ce fel de raționament a avut cu episcopul de Novgorod Teoian; și nu a existat niciun sfat contrariu...."

În general, din mărturia lui Avramov și a lui Rodishevsky reiese că ambii doreau cu tărie să ridice din nou cazul scrierilor lui Teofan și al opiniilor sale. Acest lucru se remarcă mai ales în răspunsul lui Avramov cu privire la conversațiile sale cu bătrânii Kiev Pechersk și anume;

• Cu arhimandritul Kiev-Pecersk, poreclit Kopa, și bătrânii - nu-mi amintesc numele - el, Avramov, s-a întâlnit la Moscova la Izmailovo în palat, în camerele Arhimandritului Treime Varlaam, iar pe atunci arhimandritul Varlaam, potrivit arhimandritului Malinov skago, l-a întrebat pe arhimandritul Kopa: „Ce, există la Kiev, în depozitul de cărți, cartea tipărită a lui Atanasie cel Mare, pe care se presupune că episcopul din Novgorod Teofan a transportat-o cu mâna sa? Și acest Kopa a spus că o astfel de carte există .... ”După aceea, Avramov a adăugat că nu a avut alte conversații cu persoanele numite. Atunci Cancelaria Secretă i-a cerut arhimandritului Kopy, care a raportat: „Cum era, Kopa, în Izmailov, în camerele arhimandritului Varlaam, iar acel arhimandrit l-a întrebat: „Este vreo carte în mănăstirea Pechersky, în Credinciosul.cui i-a scris ceva novgorodianul? Și el, Kopa, și-a amintit odată că în chilia lui răposatul arhimandrit de Pechersk Ioanikiy Seniutovici avea o astfel de carte, adică Atanasie cel Mare, tipărită în latină cu numele, laudă, de multe ori a spus că acea carte a Mănăstirii Bratsk arăta semnătura și o inscripție pe marginile cărții; despre care a spus într-o scrisoare că acea mână a lui Novgorod

(și ceea ce a fost atribuit acolo, nu a anunțat), - i-a spus arhimandritului menționat mai sus Varlaam că există acea carte și ceea ce este atribuit în ea - nu știe că el, Kopa, nu are latină studiată. La fel, arhimandritul său, Kopa, a întrebat despre alte cărți non-latine de aceeași putere, dar el, Kopa, nu le știa și nu le vedea, așa că i-a răspuns acestui arhimandrit că nu cunoaște asemenea cărți. Și cartea menționată mai sus a lui Atanasie cel Mare, cu această denunțare, a fost trimisă de la Kopa la biroul secret și dusă la biroul Majestății Sale Imperiale ...."
În cele din urmă, Avramov a mai arătat o împrejurare, despre care nimeni nu l-a întrebat, și a adăugat-o din propriul impuls: „la Moscova, în palat, în sala mai mare, a văzut, Avramov, că istoria elenă a fost scrisă mai sus (adică păgân), am aterizat în același timp în acea sală pentru a fi arhimandritul Varlaam al Treimii, iar el, de, Avramov, i-a spus acelui arhimandrit că ar fi mai bine în acea sală, în loc de istoria elenă, să scrie istoria lui. Hristos, sau regele David, sau de Solomon din Biblie; dar el, Avramov, nu a vorbit despre nimic altceva despre asta, și nici fapte și acțiuni, de la străini.

tsya în Rusia, el nu a numit-o în niciun fel și nu a discutat cu nimeni, iar el, Avramov, nu a avut o plângere ...."
După 6 ani, cazul lui Avramov s-a încheiat cu următorul verdict: „1738 noiembrie 2G a zilei, prin decret al Majestății Sale Imperiale, în biroul Majestății Sale Imperiale miniștrii prezenți, și generalul Ușakov, după ce au auzit extrasele aduse de la biroul secret despre negrii Markell Rodyshevsky și Mihail Avramov cuprinse în oficiu secret, judecând odată că Avramov, de acum înainte, în crime nu lipsite de importanță a apărut și, văzând cea mai înaltă milă a maiestății sale imperiale, că pentru cele din crimele sale importante, conform decretului personal al maiestății sale imperiale, care a avut loc la 6 ianuarie, 1732, a fost eliberat cu milă de la moarte, fiind ținut în mănăstirea Iversky, neavând abținere pentru sine, și-a îndrăznit din nou pe părintele său duhovnic, care se afla în acea mănăstire, despre fapta lui de odinioară, pentru care el, Avramov, a fost vinovat.. dezvăluie cu obrăznicie, iar apoi la o dezvăluire evidentă în mod deliberat printr-un pietrar care se afla cu el în garda menţionată în mănăstirea mai sus (despre care fusese deja luată decizia), după ce a găsit un caz de scris, pe care i s-a interzis să-l repare, el a scris diverselor persoane, cerând mijlocirea în libertate; și în plus, în acele scrisori ale sale vorbea despre fosta lui afacere. În ceea ce și-a văzut vina, de altfel, mai sus menționată cea mai înaltă milă față de sine a Majestății Sale Imperiale, nu a trebuit să divulge și să reia despre acest fost caz. În plus, conform anchetei, s-a dovedit că, încă dinainte de înfăptuirea unui dosar despre el, din partea acestuia au apărut multe îndrăzneală despre care, în cursul cercetării acestui fost caz, în răspunsurile de la acesta nu s-a arătat; și anume: a numit împreună cu amintitul Rodyshevsky un mesaj extrem, văzând caietul opus alcătuit de el Rodyshevsky și Mănăstirea Treime Serghie, iar apoi de către primul l-a defrocat pe Osip, fără să-l declare unde ar trebui să fie, dezvăluindu-l celui dintâi lui Larry Veniamin. Ershov, cu care despre afaceri a avut unul dintre raționamentele lui Rodishev. La ancheta despre aceasta cu raționamentul Benjamin menționat mai sus, s-a scuzat, Avra-Mbv, cu inconștiență; dar mai sus menționată întrerupere a lui Osip despre fostele conversații secrete din partea lui, Avramov, despre aceeași conversație a lui Veniamin a arătat tocmai. El, Avramov,

a argumentat cu obrăznicie: la Moscova, în palat, în holul de sus, nu ar trebui să scrie istoria elenistică, dar ar fi bine să scriem alte povești. În care s-a învinuit pentru raționamentele și crimele sale urâte, așa cum este clar cazul. Ei au poruncit: pentru aceasta, vina lui și pentru ca de acum înainte să nu se întâmple din partea lui obrăznicie,

în închisoarea Okhotsk să trăiască în spatele paznicului corespunzător și, atunci când este trimis, să declare prin decret al maiestății sale imperiale că nu va avea conversații și discuții cu nimeni despre această chestiune și despre nimic legat de aceasta, dar în niciun caz nu a raportat pe nimeni. , și dacă ar fi avut discuții și raționament cu cineva despre asta, sau ar divulga ceva cu obrăznicie și fără nicio milă, ar fi executat de moarte. Și care proprietăți imobiliare i-au fost acordate, atunci totul trebuie acum atribuit maiestății ei imperiale, iar a lui și a soției să le lase soției și copiilor lui pentru mâncare. Și pentru ca copiii de sexul său masculin să nu se clătinească, găsind la Moscova un birou secret în birou, apt să scrie soldaților și care va fi hotărât să nu fie apt pentru soldați, ei determină modul în care decretele imperiale ale ei. Maiestatea poruncă despre așa ceva. Și mai sus menționat Rodyshevsky în scris gropi în arbitrar, fără un decret compus de el despre monahism caiete de obrăznicie nu mică și, în alte privințe, cere cu împrejurarea, și oferă la raport. Autentic, semnat de miniștrii prezenți în biroul Majestății Sale Imperiale: Consilier Privat și Cavaler Contele Andrei Ivanovici Osterman, Ober-Jägermeister Andrei Petrovici Volynsky, și Generalul și Cavalerul și Gardienii Regimentului Semenov locotenent-colonel și Majestatea Sa Imperială adjutant Andrei Ivanovici Ușakov . Pe original, era semnat de taco-ul de mână al Majestății Sale Imperiale: „testare” (13 decembrie 1738).
Ca urmare a acestui verdict, Semyon Saltykov ia scris, la 12 ianuarie 1739, lui Ushakov:
„Stăpâne, Andrei Ivanovici! Mai târziu, conform decretului Majestății Sale Imperiale, explicat într-o scrisoare a Excelenței Voastre... data trecutului 1738, Mihail Avramov a ordonat, pentru greșelile sale, bunurile imobile care i-au fost acordate să anuleze totul Majestății Sale Imperiale. , și lasă pe ai lui și pe soția sa soției și copiilor săi pentru mâncare; și pentru ca copiii de sexul său masculin să nu se clătinească, găsind la Moscova într-un birou secret care sunt apți să scrie soldaților și care vor fi hotărâți să fie soldați nu sunt apți, pentru a stabili cum decretele ei imperiale. maiestate porunca despre asa ceva; și va întreba pe soția și copiii săi despre numele imobil care i-a fost acordat de Avramov și va face un certificat cuvenit despre acesta și apoi despre el despre toată executarea, după puterea numitei Majestate Imperială, la decret și după executare. pentru cunoştinţa oficiului secret să raporteze. Și soția lui Avramov, Anna Dmitrieva, și fiul lor Mihail în biroul secret au spus: pentru soțul ei, Annin, și pentru tatăl lui, Mihailov - Mihail Avramov

o proprietate imobiliară privată din districtul Serpeisk este satul Shcherbi Nino cu trei sate, dintre care titlul unuia este T ... ova, celălalt este Sychova, al treilea este Pavlovskaya; da, în districtul Koporsky există un conac, dar ei nu știu care este titlul acestuia; da, la Sankt Petersburg pe insula Sankt Petersburg, o curte cu structura

din lemn; Da, lângă Sankt Petersburg, un loc pe litoral este irosit. Și în afară de numele imobil acordat pentru soțul ei și pentru tatăl lui, Mihailov, nu există nimic. Iar el de, Michael, în decembrie 1736, prin puterea decretelor personale ale majestății sale imperiale, a apărut în biroul Senatului, iar prin decret din acel birou a fost repartizat pentru știință la școala latină, de când avea al doisprezecelea ani; iar în afară de el, Mikhaila și alți copii bărbați, ea, Anna, nu are pe nimeni cu soțul ei. Și conform unui certificat de la biroul Senatului că acest fiu al lui Avram a apărut în biroul de vârf și la cererea sa de știință către școala greco-latină (determinat), s-a arătat precis și conform puterii decretului indicate. de către Majestatea Sa Imperială pe certificatul cuvenit și la anulare o promemoria a fost trimisă maiestății sale imperiale satul mai sus menționat Shcherbinin cu sate în colegiul patrimonial. Și despre ce conac și curte, care este în Sankt Petersburg și despre locul de pe litoral, conform puterii decretului Majestății Sale Imperiale, este necesar să se efectueze execuția în biroul secret. Și după ce am declarat acest lucru, rămân Excelența Voastră, suveranul meu, slujitorul veșnic Semyon Saltykov.
S-ar părea că, odată cu exilarea lui Avramov la închisoarea Ohotsk, atât proiectele, cât și calvarurile sale ar fi trebuit să se încheie, totuși, când Elisabeta Petrovna urcă pe tron, el apare din nou cu gândurile sale sincere și se regăsește din nou .... în camera de tortură a biroului secret.
Nu se știe în ce an Avramov, probabil întors din închisoare cu ocazia urcării Elisabetei, a depus un proiect lung, în care s-a exprimat și mai puternic și mai tare decât în anii precedenți împotriva reformelor lui Petru la departamentul spiritual, dar iarăşi, ca un fel de precauţie, în O formă de denunţare a scrierilor lui Theophanes Prokopovici. Acest proiect a fost păstrat într-un caiet pe jumătate deteriorat, în care nu există nicio modalitate de a distinge multe locuri. Cu toate acestea, în paginile care au supraviețuit se poate vedea același Avramov, care s-a plâns de noua ordine sub Petru cel Mare și care a decis să protesteze împotriva lor într-o perioadă dificilă pentru Rusia, cunoscută printre oameni sub numele de „Biroshchina”: „Întreaga lume știe, scrie Avramov Elisabetei, cât de binecuvântat și veșnic vrednic de amintire a început cu cel mai evlavios mare suveran al nostru, împăratul Petru cel Mare, tatăl patriei, cel mai evlavios și atot-iubitor.

Împărăteasa Ekaterina Aleksevna - amândoi dragi părinți ai Majestății Voastre Imperiale - pentru folosul comun al întregului popor, pentru toate faptele bune de mântuire a sufletului, atotpătrunșii și-au avut ostenelile și isprăvile lor monarhice. Între care maiestățile lor au lucrat pentru a-și corecta rangurile militare și civile, Domnul s-a demnit să acorde ajutor maiestăților lor și să îndrepte cu succes multe fapte bune pentru folosul comun al poporului și s-a demnizat să părăsească rangul spiritual și faptele spirituale pentru a-și îndrepta drepții. și destine de neînțeles în puterea maiestății tale imperiale ”™
Mai departe, Avramov și-a închipuit că la fiecare biserică și mănăstire ar trebui să fie mai mulți oameni din Baltsy și ieromonahi pentru aprobare în religia enoriașilor. Mai mult, a cerut și șefi speciali, a căror funcție „cu binecuvântarea și porunca episcopilor sub cei stabiliti de Sf. biserici, preoții merg în fiecare parohie la casele de orice grad la locuitori, la persoane cinstite și la toată ambasada,

pentru că în fiecare săptămână trebuie să fie împrumutați preoți pentru a preda să fie în fiecare casă a parohiei lor și fără nicio teamă. și parțialitate, cu tot ceea ce le este dat de la Dumnezeu lor înșiși putere, de a învăța poporul frica de Dumnezeu și viața bună ”- Nu numai asta, Avramov credea că acești preoți și superiori ar trebui să pună la îndoială, să intervină și chiar să pedepsească certurile domestice, cearta dintre locuitori cu penitențe - într-un cuvânt, în proiect extrem de naiv, cu întăriri de citate salvatoare de suflet, a fost propus unul dintre guvernele teocratice, un exemplu al cărui exemplu din păcate) a existat până de curând în zonele dependente de Roma, iar acum, mulțumiri lui Garibaldi, numai la Roma.
„Dacă cei duhovnicești înșiși, continuă Avramov, sau dacă apar persoane care conduc în fapte nelegiuite și, după ce au studiat o asemenea considerație spirituală în secret, faceți-o în mod clar cu ei conform legii lui Dumnezeu și după regulile străvechi ale bisericii. Dar dacă asupra celor duhovnicești înșiși și pe cealaltă biserică sfântă a slujitorilor înființați și greșelile lor de la care vor apărea dovezi clare, și despre acestea, cu excepția curții spirituale conciliare, nu urmează nicăieri, ci, după curtea duhovnicească , repara, cu ele după pravila străveche a sfintei biserici”.
Se știe că sub Petru cel Mare s-au dat decrete împotriva diverșilor vagabonzi și paraziți care rătăceau prin tot statul, fără nicio afacere, și trăiau din pomană. În același timp, s-au făcut ordine care au îngreunat intrarea în monahism, deoarece mulți au acceptat rangul monahal nu din inspirația adevăratei evlavie, ci din diverse scopuri lumești. Avramov

acceptând întotdeauna convingerea că toate ordinele introduse de Petru nu sunt compatibile cu puritatea Ortodoxiei, a rămas fidel acestei convingeri, a fost, după cum se vede din extrasele de mai sus, extrem de consecvent în toate concluziile pe această temă și, în cele din urmă, a ajuns la extreme în judecățile sale.
Potrivit lui, un pașaport! în stat trebuiau distribuite şi de către autorităţile spirituale. „Asemenea foi de pașapoarte”, spune el, după ce a tipărit numeroase, le trimite la toate eparhiile episcopilor și la întreg statul preoților parohi. Și ori de câte ori în ce parohie bisericească, care din gospodăria oricărui rang de locuitori declară preotului dorința de a fi tuns, sau de dragul lui Hristos care vrea să călătorească și să mănânce de pomană, sau cine va întreba unde de dragul muncii. și acul - iar cei care vor să fie tonsurați și rătăciți vor să învețe și să învețe mintea legii lui Dumnezeu și a poruncilor Domnului și a Bisericii pe calea cea adevărată timp de trei luni, și apoi eliberează într-un astfel de Dumnezeu- binecuvântat, mântuitor, cale dumnezeiască cu toți, mulțumire lui Dumnezeu, bucurie fără întârziere. Iar la muncă și la acul, dacă stăpânul nu-i permite, nu-i lăsa să plece, ci convinge-i în casele lor, sau unde stăpânul îi hotărăște, cu ascultare, cu toată osteneala lor sârguincioasă, să le caute mântuirea, care este plăcut înaintea Domnului. Și să fixezi vacanțele după aceasta: după ce a luat onago la monahism ca petiționar la sfânta biserică, și cu el la preot, într-un pașaport tipărit gata făcut din cărțile de recensământ, vezi timpul vacanței, apoi intră în anii lui adevărați. și descrie vârsta lui și toate semnele aparținând omenirii, și înseamnă în vacanță, astfel încât cu șase luni înainte de vacanță să nu continue, oriunde vrea, în jurămintele monahale. Iar cine pleacă și se tunde, și așa nu este nicidecum să facă pedepse, ci să fie

liber, și pentru rătăcire și cere de pomană, să dea pașapoarte tipărite pentru trei ani.
„Din toată sfânta biserică despre harul milostenii sunt legalizări, învățături și porunci, dar nicăieri despre căutări și analize, despre săraci oameni, care sunt vrednici de milă, care nu sunt vrednici de milostenie, cărora să le dea milostenie, cui să nu-i dea de pomană – din timpuri imemoriale asemenea printre legea creștină ortodoxă și nu există doctrină și nu sa întâmplat niciodată. Și la ce duce educația apostolică, iar această educație aparține numai comunității pe toți cei mai importanți, și mijlocii și mai mici, în abaterea pe toți de la orice lene omenească, ducând la o viață comună a tuturor harnici, fiecare după el. rang . Nu în ultimul rând, această învățătură apostolică, contrară legii Evangheliei despre mulțumirea săracilor, aparține -

fraţii mai mici ai lui Hristos, şi mai ales în ei Hristos însuşi, pentru mântuirea veşnică care este cea mai apropiată de noi toţi.,.
„Din acest motiv, cea mai binecuvântată cale monahală de mântuire a devenit acum foarte dificilă și întristată în rândul tuturor, motiv pentru care, după obiceiul luteran și calvin, sfântul monahism mântuitor de suflete se poate traduce puțin prin bani și rădăcină.”
Urmează apoi condamnarea unor locuri din Reglementările spirituale, dar în asemenea termeni încât nu se poate cita aici. Avramov, în simplitatea sufletului său, era ferm convins că noua ordine, care nu-i plăcea, nu era altceva decât amăgirea și mașinațiile viclene ale dușmanului rasei umane. Proiectorul apelează apoi la „curățătorii de cărți atei, nelegiuiți” tipărite, dintre care numește două: unul de Huygens (vezi mai sus, pp. 282-283), iar celălalt după traducerea lui Cantemir: „Conversații despre multe lumi” de Fontenelle, publicată pentru prima dată la Petersburg în 1740.
„Din cărțile tipărite ale lui Huygens și Fontenelle, susține Avramov, înșelăciunea satanică este clar vizibilă. În ele, despre crearea lumii, este tipărit și: o viziune asupra lumii sau o opinie despre globurile cerești-pământești și decorațiunile lor, pe care este descrisă pluralul vieții, numind nume ciudate de zei falși păgâni antici. Dar pământul - cu Copernic - circulă în jurul soarelui și stelele sunt mulți sori ai ființei și multe luni speciale în multe globuri ale ființei se afirmă. Și pe aceste corpuri cerești și în toate globurile multiple descrise de pe aceste globuri, aceleași pământuri, ca și ale noastre, sunt învățate să fie; iar locuitorii tuturor acelor ţinuturi, precum şi • pe pământul nostru, sunt afirmaţi; și câmpuri, și un arc, și pășuni, și păduri, și munți, și reptile, și tot felul de agricultură, și acul, și muzică, și nașterea și nașterea și orice altceva, chiar și pe pământul nostru, aduc viață acolo. Și astfel pe fiecare pământ pământesc, al lor pretutindeni, soarele și lunile ființei se afirmă, iar numărul lor plural este numărat, iar pe ele pământurile cu locuitori, animale și reptile și pășuni, ca și cum pe pământul nostru, toate ființele învață . Și între timp, toată lumea își amintește de natură: de parcă natura dă fiecare binecuvântare și dar locuitorilor și toate creaturilor; și tacos care se strecoară, vicleni peste tot, pentru a glorifica și a afirma natura, care este o viață proprie. ', Despre o singură stea, a mai scris autorul livresc: când vor trece 25.000 de ani, steaua polară va veni în același loc, iar acum stă în picioare. Și alte argumente fabuloase, atee, opinii, dovezi sunt clar împrăștiate în aceste cărți și ei (adică autorii) înșiși (adică autorii) au voie să

fie în demnitate onorabilă și în puterea de a fi. Se cuvine aici să le oprim gurile rele...
În calitate de fost oficial al Colegiului Berg, Avramov, împreună cu

cu ideile sale despre conducerea statului de către puterea spirituală, a propus măsuri de creștere a bogăției naționale prin schimbarea sistemului monetar. Aceste modificări, în opinia sa, ar fi trebuit să constea în faptul că toate monedele actuale din stat ar fi trebuit majorate în valoare prin impunerea unor mărci speciale, astfel încât reprezentând 300 de ruble în monede la trezorerie, a primit, după impunerea timbrelor, 330 de ruble. În plus, Avramov și-a propus introducerea, după exemplul altor state, a monedei de hârtie. În general, această parte a proiectului său este scrisă într-o manieră plină de flori, cu digresiuni și apeluri mistice neîntrerupte, iar la sfârșit se exprimă din nou gândul, care se pare că l-a ocupat pe Avramov mai ales : soț în credința ortodoxă, nădejde și dragoste prin mintea sfintelor biserici catolice care trăiesc... face din el în toate treburile duhovnicești un patriarh plenipotențiar, căruia, după puterea și puterea care i-au fost date de la Hristos, i se datorează cu îndrăzneală, drept și cu adevărat să întrețină și să administreze sfânta Biserică și să adune pentru sine catedrala locală tot timpul.
Extrasele citate aici arată suficient că Avramov, mai întâi din convorbirile din diferite gospodării cu bătrânii, apoi din cunoștința cu oficiul secret și persecuție, a devenit un fanatic, totuși inofensiv. Multe pasaje din ultimul său proiect dezvăluie deja în el un bătrân care i-a ieșit din minți. Cu toate acestea, ei nu s-au uitat la el în anii 40 ai secolului al XVIII-lea, dovadă fiind următoarea și ultima lucrare referitoare la fostul director al tipografiei:
„Cu permisiunea supremă a Majestății Voastre imperiale, i-am ordonat consilierului de stat Mihail Avramov să ia, la fel și cărțile, scrisorile și caietele care se află în casa lui, pentru a le duce la biroul secret și în curs de desfășurare a lui Avramov - în faptul că pentru ce el, Avramov, a prezentat de el Majestății Voastre Imperiale, 21 noiembrie 174 ... o carte importantă și în reproș Maiestății Voastre Imperiale opoziția și despre cel mai amabil părinte al Majestății Voastre Imperiale, împăratul Petru cel Mare, argumente contrare care, precum dacă pentru semnarea Majestății Sale Imperiale, greșit compusă de episcopul Novgorod eophanom „Regulament spiritual” în timpul Sf. liturghie sub el, Avramov, după alcătuirea regulamentului onago și înființarea sinodului, a avut loc o slujbă de rugăciune mulțumită, то-de maiestatea sa imperială, în sănătatea sa, s-a schimbat brusc, din anumite motive admite că această schimbare a urmat în sănătatea maiestății sale imperiale prin voia Atotputernicului Dumnezeu, pentru semnarea împăratului său. maiestatea reglementărilor în vigoare, așa că nu sunt suficient în fața lui, Abraham

va, referitor la ideile, despre care majestatea voastră imperială nu este necunoscută și în biroul secret este clar că a scris, și dacă el, Avramov, a avut vreo intenție rele față de alcătuirea acelei cărți și a avut vreo intenție rele. față de alcătuirea acelei cărți acord și raționament contrar, și despre scrierea acelei cărți, nu a arătat el, Avramov, altora să întrebe în detaliu *.
„Și după cea mai înaltă îngăduință a maiestății voastre imperiale, acest Avramov a fost dus la biroul secret și, mai întâi, în

distribuție, apoi, iar când a fost adus în temnițe, a arătat într-o lungă împărțire: el, Avramov, a depus carte declarată maiestății voastre imperiale prin faptul că multe cărți sunt importante ca reproș pentru maiestatea voastră imperială de opoziție, iar altele sunt puține înaintea lui, Avramov; ian a fost în tot evlaviosul conform legendei Sf. biserica, si pentru ca oamenii sa isi transmita viata dupa legea crestina si dupa invatatura si traditia Sf. apostol și părinte; dar el, Avramov, n-a avut nici o faptă răutăcioasă față de majestatea voastră imperială, contrar oricărei intenții și intenții în alcătuirea acestei cărți, iar acum nu o are, dar el, Avramov, a făcut-o mai mult din simplitatea lui declarată, care este de asemenea semnificat despre maiestatea sa imperială, suveranul împărat Petru cel Mare a scris discursul prescris cu propria sa simplitate.- Și această carte prezentată Majestății Voastre Imperiale, așa cum a compus-o în schiță, așa că a rescris-o el însuși, Avramov, și în compunerea nu trebuia scrisă în nimeni, Avramov, nu i-a dat sfaturi sau raționamente despre acea carte, iar această carte, și alb și negru, el, Avramov, nu a arătat niciodată nimănui pentru nimic, și alți scriitori de același fel. prin ce ots, Avramov, nu stie; dar el, Avramov, a rescris acea carte în alb și negru și apoi, în timp ce se mărturisea părintelui său duhovnic, biserica Preasfintei Maicii Domnului din Grebevski, preotul Stepan Ananin a spus că el, Avramov, a intenționat să dea ceva din maiestatea voastră imperială. o carte compusă de el . Oricine a spus preotul la asta, dacă ceva nu este contrar Sfintei Biserici, atunci Dumnezeu să vă ajute, să-l dea. Exact ceea ce era scris în acea carte, el, Avramov, nu i-a spus acel preot și acel preot nu știa despre asta dintr-un motiv oarecare *—
„După cel mai de jos oficiu secret al opiniei, se argumentează: acest Avramov pentru alcătuirea cărților urâte mai sus menționate și, mai mult, că el, cu toate scrierile sale urâte și înaintea lui, Avramov, cu cărți nu mai puțin aparținătoare, se încurcă cu îndrăzneală.

a dat domnia voastră imperială, - a fost supus unei pedepse severe, dar mai târziu, atât de la interogarea lui Avramov, cât și după ce a fost adus în temnițe și de la interogarea părtinitoare, s-a dovedit că a compus acele cărți urâte și a deranjat maiestatea voastră imperială. cu simplitatea lui pură; în afară de aceasta, la discreția biroului secret, el, Avramov, a apărut la o vârstă foarte înaintată, ceea ce de dragul și cu atât mai mult pentru mulți ani ai Majestății Voastre Imperiale și ai Maiestății Voastre Imperiale „Amilia de sănătate — ar Maiestatea Voastră Împărătească se demnește să-l aducă din acea pedeapsă, Avramova, liberă; şi pentru ca de acum înainte asemenea scrieri foarte urâte să nu poată veni de la el, fără să-l pedepsească, să-l trimită la o mănăstire decentă, unde s-a poruncit să fie ţinut sub supraveghere puternică, până la moartea stomacului, nicăieri; dar dacă el, Avramov, dorește să ia treapta monahală în acea mănăstire, și în aceea să i se îngăduie lui, Avramov: deci nu-i da lui, Avramov, pixuri și cerneală. Cu toate acestea, ea este predată celei mai înalte permisiuni milostive a maiestății tale imperiale. Gra "b Alexander Shuvalov.
Aceasta a fost ultima lucrare cunoscută despre Avramov, iar soarta lui este necunoscută. Probabil că a murit la scurt timp după dependențe. interogatoriu în temniță, cu atât mai mult cu cât până și biroul secret, în persoana groaznicului său comandant, Shuvalov, l-a văzut la

bătrânețe. Proiectele și aventurile acestei persoane sunt semnificative pentru istoria rusă a secolului al XVIII-lea, în sensul că îl familiarizează pe istoric cu opiniile și acțiunile acelei numeroase partide, care de pe vremea lui Petru și pentru o lungă perioadă de timp după aceea a fost în opoziţie faţă de binecunoscutele transformări efectuate şi susţinute yyh s De atunci, exclusiv la Petersburg. Avramov a fost un om asupra căruia s-a reflectat vechiul Rus. Spre meritul său, trebuie să spun că, apărând obscurantismul și încercând să-l submineze pe Prokopovici, care era atunci un reprezentant al iluminismului, Avramov a fost ghidat nu de calcule personale, nu de interese seculare, care, după cum se știe, era principalul motor în atacurile prietenilor și susținătorilor săi din curți, dar printr-o convingere profundă înrădăcinată în el din educația sa și influențe străine, foarte de înțeles. Nici exilul, nici temnițele nu puteau zdruncina în el aceste convingeri. Pe vremea noastră, bogați, din păcate, cu „vremuri zgomotoase, contradicții ale cuvintelor cu faptele, ezitarea neîncetată de părere, treceri rușinoase de la o convingere la alta pentru profit sau pur și simplu din cauza demenței, în vremea noastră, acțiunile lui Avramov, deși el s-a înșelat, poate părea eroic.

ANEXE

ANEXE.

eu.

Scrisori ale Burgomasterului Witzen către Petru cel Mare (Kabinetnyya dela II, cartea nr. 1, l: l: 64, 54, 55, 56 și cartea nr. 26 l: 20).

A.

Cel mai nobil dintre monarh! Când, prin decret al Majestăţii Voastre regale, această onoare va fi dată, dacă sunt onorat să primesc cele două scrisori ale voastre suverane, una către Regele Angliei, a doua către domnii de rang înalt, atunci în curând, fără întârziere, unde ar fi trebuit depus și nu s-a oprit, am primit o intenție decentă acasă Doamne devenit, despre care scrisoarea prezentă în acest moment poate vorbi, dar nu mă îndoiesc (că ea) ajunge în mâinile maiestății tale regale. Dar o voi accepta pentru cea mai mare cinste, de parcă aș avea un caz în care gelozia a fost onorată în treburile majestății tale regale, nu este suficient să arăți serviciul.

Cu aceasta, Majestatea Voastră regală, mă rog cu umilință ca poporul olandez să continue să se demnească în caritatea lor grațioasă suverană pentru a avea profiturile lor și mai mult decât aceștia nu au fost preferați.

O voi cinsti cu cea mai înaltă fericire, când voi continua să rămân în maiestatea voastră regală, pe cât posibil, serviciile mele ca semn al umilei mele recunoștințe pentru mult har, le-am primit de la maiestatea voastră, manifestați-le. .

Încă îi doresc, da, Atotputernicul Domn Dumnezeu, sfintei voastre persoane suverane, fericire și toate binecuvântările și bunăstarea pentru mulți ani cu adversari copleșitori, precum Alexandru, și să-i dau înțelepciune lui Salomon.

Și acesta, cu umila mea ascultare, este anunțul pre-

eu.

Cu aceasta, rămân cel mai ilustru, cel mai puternic monarh, maiestatea voastră regală, umilul slujitor N. Witsen. Din Amsterdam, 4 iulie 1699
La 21 martie 1700, Vinius i-a scris lui Petru: „cu aceasta, domnule, prin poștă, Vntsen, cu cea mai joasă plecăciune către dumneavoastră, domnule, să raportați că ambasadorul olandez a scris otaților, că turcii, prin ambasadorul englez. iar olandezii, plăcut acceptați, iar turcii au dat despre asta într-o scrisoare, iar acei ambasadori au intrat în caz și au promis că vor face tot ce ține de folosul statului tău și cât de mult este cu putință să le dai „...
V.
Cel mai ilustru, cel mai puternic monarh! La sosirea domnului Kinsius, am acceptat din nou semnele majestății tale regale a milei față de mine, care, prin propria ta mână, o scrisoare scrisă de tine, care mă inspiră o binecuvântare (adică o bijuterie), este, mai mult decât toate celelalte care mi se pot da de la oricine; pe care o voi păstra toată viața, ca pruna ochiului, și voi iubi această mână, ca propria inimă. În același timp, mi-a ajuns doar un prețios, cinstit portaj, pe care mâna generoasă a Majestății Voastre Regale îmi favorizează fără merit, sau vă așezați asupra mea, pentru care vă mulțumesc cu multă smerenie, rugându-mă pe Dumnezeul Atotputernic, pentru ca sfințitul de Majestatea Ta Regală va fi păstrată în zilele lungi, încununată cu o binecuvântare și grabă și te-a alcătuit pentru a-ți face pe toți dușmanii să se teamă. Aceasta este ceea ce vă rugați și doriți, cel mai milostiv, cel mai puternic monarh, maiestatea voastră regală, ascultătorul și cuvenitul slujitor al lui N. Vntzen. Din Amsterdam, 7 aprilie 1700.
Domnul.
Burgomasterul Nikolai Vntzen * scrie Majestății Imperiale din Amsterdam, din 3 aprilie 1716: că Majestatea Voastră Regală, la cererea mea cea mai umilă, este cea mai milostivă, pentru scrisoarea de deschidere de la Sankt Petersburg, din 17 decembrie 1714, către Înaltul său Prinț Serene Duce de Curland pentru nepotul meu John Witzen, în timpul vieții fostului său balet de Amstelant și Schepen din orașul local Amsterdam - către ducele său menționat mai sus, domnia sa, care are o revendicare dreaptă de 26.702 de guldeni de capital – sunteți binevenit cu drag, pentru asta îmi repet sim cea mai umilă mulțumire făcută înainte. Dar, în același timp, este cu totul umilitor să-i transmit numelui meu că eu sunt.

scrisoarea cea mai milostivă menționată mai sus să fie înaintată nu numai cu respectul cuvenit, ci și pentru a obține o acțiune rapidă prin comisarul olandez din Gdansk, comisarul rezident Blayzvik, prin decret al înaltei lor autorități, a ordonat să caute cu tărie, dar până în prezent fără milă. rezoluție, nu a putut fi onorat cu plata. Și între timp, amintita mea proastă-myavvnk în anii ei încă tineri a murit și o văduvă rău și tristă, acum fiica primarului domnitor Gost, a plecat cu trei copii ai ei, de aceea eu, la cererea lor jalnică, din fire. Creștinii să părăsească poziții nu ar putea să ceară cu umilință maiestatea voastră regală: din dragoste firească pentru dreptate, este, de asemenea, extrem de lăudabil - tuturor văduvelor și orfanilor care au (e) cel mai milostiv regret - amintitului duce de Curland să se dezaboneze și a dus la asta, astfel încât această tristă doamnă văduvă din b s-a mulțumit odată cu revendicarea ei justă și a fost ținută departe de plângeri. O favoare atât de înaltă a țarului și binefăcător, mai sus menționat domnul Burgomaster Guest și cu mine, în toate

cazurile care s-au petrecut, N. Witzen vom încerca să slujească, cât mai bine de capacitatea și puterea noastră.
P.
Scrisoare de la Dr. Ruysch către Petru cel Mare (Kabinetnyya dela P No. 1, l: 839-840).
Profesorul Fridericus Ruysch urează Majestății Regale toată sănătate și viață lungă. De aceea, tu, mare suveran, măria ta împărătească s-a demnit să trimită la această înțelegere o sticlă cu șopârle și viermi, ca să se împartă cu mine în jumătate, iar domnul mai sus amintit mi-a dat și mi-a poruncit să-mi dau domniei voastre împărătești, ca răzbunare. , lucruri minunate din estul și vestul Indiei ar trimite. Și am vrut imediat să împlinesc acest lucru și l-am trimis maiestății voastre regale. 1) o șopârlă foarte uimitoare cu solzi ascuțiți; 2) un ligvan mic, cu burta verde din vestul Indiei; 3) un peste din insula Caracuas, avand o pata neagra pe coada; 4) un șarpe cu două capete de acolo; 5) Cricket din India de Est; 6) vyporotok pește Guy, Karakausa și insula; 7) un bug de aur din Indiile de Vest spaniole; 8) o pasăre foarte uimitoare din Indiile de Est; 9) o șopârlă excepțională din Indiile de Est; 10) o altă șopârlă; I) doi șerpi din Indiile de Est. Acum este cererea mea umilită, pentru ca tu, prea milostiv suveran, să te demnești să-ți amintești de promisiunea ta după însemnarea ta într-un caiet de pomenire și să-mi trimiți două piei omenești tăbăcite-I-P.

ml
vyya-ig mult mai mult îmi doresc. Și voi merge după curtea ta regală, după dorința ta, și încă târând lucruri uimitoare, frate. Ce ar trebui să fie viermii (ov) cu pete galbene, ■ ne-au fost foarte plăcuti, pentru că nu veniseră niciodată la yaam. Dacă este posibil să adun astfel de oameni într-o cutie în viitor, trebuie să îi hrănesc cu frunze proaspete pe care trăiesc. Și așa se poate vedea cum se schimbă, pentru câteva zile transformându-se în fluturi. Acest fluture, fie doar cu un ac, străpunge și întărește-l ca să atârne, gudronează cutia cu iotă; încât nicio reptilă să nu le strice. Dacă tu, mare suveran, ne spui să trimitem așa ceva, va fi o plăcere pentru tine. Să luăm alți viermi mari precum Tanya. Suntem conștienți de faptul că în Moscova există mulți astfel de fluturi uimitori și alte tot felul de reptile din abundență, ceea ce ne-ar fi foarte plăcut.
Mi-aș dori să ne trimită tot felul de gândaci, primăvară-iarnă, muște mari, zâmbete, broaște minunate, șerpi, șobolani, veverițe zburătoare și alte animale în vin de pâine; de asemenea, tot felul de pești mici, de la un deget la o palmă lungă.
Lângă Azov se găsesc diverse animale și pești mici; dacă le spui să trimită astfel de oameni în vin de pâine, iar tu, mare suveran, ne împrumuți mult și leagă maiestatea ta împărătească împotriva acelui trimite, cât putem mânca. Acesta este sfârșitul și rămân cel mai ascultător sclav al Majestății Voastre, Fridvrikus Ruysh. Scrisă din Amsterdam, 16 iulie 1701.
III.
Petițiile lui Ilya Kopievsky și Java Jung (Afaceri ale Cabinetului, II. cartea JÉ 1, l 378, 380, 381, 377, 892, c. JÉ 8, l: 92 * - 925).
A.
Prin harul lui Dumnezeu, pentru cel mai ilustru suveran mare suveran, țar și mare prinț Petru Aleksevici, toți mari, sunt mic și alb autocrat al Rusiei.
Iobagul tău Ilyushka Fyodorov Kopievski, de rang spiritual, de credință a Catedralei Reformate din Amsterdam, bate cu fruntea la cea mai

strălucitoare maiestate a ta regală. Prin decretul celei mai illustre voastre maiestate regale, le-am scris meșteșugurile militare ale unor articole, dar nu s-a putut scrie o interpretare perfectă în articole în grabă să scrie, pentru că francezul, care trebuia să facă condimente militare, plecat la Brooksels .
Ambele imitând monarhii antici și vitejii războinici poli-III.

gânduri, s-au adunat cu toții în capitulare și, după ce am pecetluit, am predat marelui boier Fiodor Aleksevici. Iar funcţionara mea Mnkhayla Larnvonov, întipărită – aducându-mă la bucătărie drept reproş – mi-a dat totul în faţa mea, ca ce fleac, certaţi-mă, a spus: avem industrialişti la Moscova biciuiţi! Este o afacere puternică, chiar și cei care vor să ia în bani exact salariul celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală. Aceasta nu a fost și este intenția mea, dar înmulțirea și extinderea de dragul slavei celei mai strălucitoare a maiestății voastre împărătești au funcționat și până astăzi lucrez. Nu a fost vina funcționarilor care m-au certat.
Este cunoscut de cea mai strălucită maiestate a voastră regală, de vreme ce am învățat mai mult de un an pe prinții și nobilii celei mai strălucite maiestate a voastră regală, dar pentru asta nu am vrut bani de la ei, ci am muncit, de dragul lor, zi și zi. noapte. Vei s-a dus și nu a spus mulțumesc pentru învățătură; ci dimpotrivă, au mai fost aduse încă patru globuri ale mele, fără să plătească: două – globurile prințului Osip Ivanovici Shcherbatov, care se aflau în curtea indiană. Semyon Andreyevich Saltykov a adus două globuri pentru că l-am predat mult timp și am lucrat pentru el. Toate acestea au fost îndurate de dragul gloriei celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală și nimic nu va fi un obstacol pentru mine în munca mea. Am scris peste 20 de cărți pentru gloria celei mai strălucitoare maiestate a voastră țaristă și în folosul mondial al Marelui stat rus, așa cum mărturisește înregistrarea, care se cere aici.
Din acest motiv, mare suveran, nu m-am dus la Berlin la prima maiestate alegătorului, dar aici am rămas să lucrez nu pentru Tessing de dragul - el nu mă poate plăti împotriva marii mele osteneli, dar lucrez cu zel în ele. , - mai ales în scrierea unei cărți prin decret a celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală, voi pune titlul ei aici la poalele celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală, ca să se știe, dacă va fi de folos sau nu, ar trebui. imamul o face sau nu? Sunt gata să aștept decretul repetat al celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală, dar fără decret nu îndrăznesc, sunt plin de durere. Și de dragul meșteșugurilor militare, Aristotel a scris și cărți, din ordinul lui Alexandru cel Mare.
Milostiv, prea milostiv și mare suveran! poate că m-au luat pe mine, iobagul lor, mare suveran, să-mi plătesc globurile și să mă informez despre scris o carte. Despre asta lovesc cu fruntea la cea mai strălucită maiestate a ta și mă înclin. Ai milă, preastrălucitor și mare Suveran Țar și Mare Duce Piotr Alekseyev, autocratul întregii Rusii mari, mici și albe! cea mai luminoasă maiestate a ta țaristă, un supus credincios, cel mai umil și mai umil iobă Ilyushka Fyodorov Kopievskiy, de rangul spiritual al credinței reheor-PI.

din
Catedrala Mamei din Amsterdam. În vara lui 1699, la 18 nouă luni ale lunii decembrie.

În același timp, Kopievsky a atașat două foi de registre (în latină și rusă) tipărite în tipografia lui Tessiaga, pe care fie le-a publicat, fie le-a pregătit pentru tipărire. Așezăm aici aceste registre, împreună cu celelalte două, tipărite de el cu gramatica latină din 1700 și gramatica rusă slavă din 1706.
1699
Ordo exhibons infra nominatossigillatim libros in spatio 17 mențiuni ab anno scilicet
1698 scriptos in hunc usq. diem 31 octombrie
1699 finitos cum adju-tario Christi autore Elia Kopijewicio, alias de Hasta Hastenio, quos cum gratia et privilegio sere-nessime Careae Majes-tatis, Amstelodami scrip-sit, ibidemque loci et typis mandavit.
Rang obișnuit, cărțile cu același nume sunt numite în 17 luni anulate, cu alte cuvinte, vachoni de vară de acum R.X. al suveranului din Amsterdam au scris și în druk, sau pecete, au publicat:
1) Precognita historiaram, seu introductio in omnem historiam, cum brevi descriptione totius terrarum orbis.
. O introducere în fiecare istorie, scrieți un scurt rezumat al întregului univers.
1700
Rang obișnuit, dar cărțile sunt numite, scrise și publicate de autorul Elia Fedorov Ko-povokim, care, prin decret al marelui suveran, a scris la Amsterdam și a publicat în tipărire:
1) Introducere în orice istorie.
PI.
1706
Index exhibons libros in lingua russica, seu moscovítica seri ptosauctore Elia Copijewitz, alias de Hasta Hastenio.
Libri typis mandati et in imperium Mosco-vie missi:
1. Prima carte Precognita Istorii, sau o introducere în toată istoria cu o scurtă descriere a întregului univers, în limba rusă. Inquarto

2) o introducere în aritmetică în limba rusă, cu propoziții. Руковедение во аритметику
3) Planisferă sau gfobus cu explicație. Толкование no-варстания krugovъ небесныхъ
4) Pe chestiuni militare, în rusă. О для воинственном.
Acestea au fost tipărite în patru tipuri. Cei care se află sub nicovală sunt descriși mai jos. Тии чтири отдрукова-ны суть; нижае пишутся, которыя вы друкъ идутъ:
5) Nomenclatura limbilor iriane în latină, rusă și germană. Ho-menklatorъ în latină, rusă și germană.
6) Despre treburile navale sau despre arta navigarii cu figuri, în rusă. IПипер-ская морскаго плавания в лицах.
7) Gramatică, latină și rusă. Gramatica lat. и русская.·
8) Cuvinte de ritm-sa se« versificate în rusă și latină. Vocabular rusă și latină.
9) Quintus Curtius Rufus despre treburile lui Alexandru cel Mare, în rusă. Квнн-тусъ Курций о великомъ Александръ
10) Cronologic și politică într-o lume experimentată, în rusă. Лўописие отъ создания* mira.
11) Sinopsis exhíbeos originemsclavonicoRos-seanæ celeberrima gen-
2) Suport și analiză, rar și orice cont.
3) Cercul interior este interpretarea cerului.
4) Ești văduvă militară?

5) Nomenclatura în rusă, latină și germană.
b) Versuri de vocabular în latină și rusă.
7) fabulele lui Esop în latină și rusă.
8) Gramatica turcă și rusă.
Din acel Ivan Ai-drev Tooing a tipărit șase, el doi.
Pregătit pentru imprimare va urma:
9) Prima carte a navigației maritime.
10) Quintus Kurtsi-ush despre marele Alexandru cel Mare.
1 li Cronică de la făurirea lumii, pentru fiecare minciună, ceva ce s-a făcut.
III.
2. Introducilo in arithmeticam, russice.
3. Planisphœrium cum explieationibus, ruse. În 12.
4, De re militari, seu institutio rei militaris, russice, in 8.
5. Nomenclatura în latină, germană și rusă. În 8
6. Cuvinte ritmice, colectate printr-o nomenclatură completă. În 8
7. Fabulele lui Esop, scrierea latină și rusă. În 8
8. Gramatică latină cu versiune rusă. În. 8.
9. Despre afaceri navale sau arta navigației, în rusă. În. 4°.
10. Carmina triumpha-lia sacr® tzareœ ma-jestatis, învingătoarea Asovi®, în rusă. În a 4-a
11. Compendiu Retorică simul el oratori® brevisimiim. În a 8-a

tis, rândul orașului Kiev ca I al prinților săi, sau viețile faptelor celui mai puternic conducător Vladimir și urmașii aceluiași imperiu etc. marelui împărat Alexius Michaelovcius, ambele părți stăpân absolut al ruşilor. Tradus în latină din adevărul sclavonic. Sinopsis Kievskaya despre începutul Slavenorossiiskago naroda, va latinskomy yazyk.
12) Un fel de teatru politic, redat de cântece poloneze. Образъ pozoru politichnago polskii.
13) Paradigme de declinații și conjugări a 3 limbi. Парадыгмата скленения и спражения языков трехъ
14) fabulele lui Esop cu figurine. Proverbe ale lui Isus în fața lui.
15) Compendium ora-lori® brevissimum pro incipientibus. Oratsy-creativă carte latină.
16) Compendium Rheloric® compendiosis si-mum in usura juventu-tis. retorică latină.
17) Biblia s. cæpla sunt latine, russice, polonice. Biblia rusă și latină.
Salut 4 nondum completi. Acestea nu au fost încă finalizate:
18) Lexicon latine et russi ce. Lexicon de latină și rusă
12) Rezumat Se introduce limba kievenă în limba lativină.
13) Imaginea rușinii politicului, polonez.
14) Paradigma declinării și conjugării în germană, rusă și latină.
15) oratoriu latin.
16) Retorică latină.
17) Conversație în 40 de capitole în latină, rusă. și vm. limba.
Aceste lucruri se fac:
18) Lexicon în limba rusă. şi lat. limba.
12. Politicus doctas, doeteque Pins carmini-bus polonicis redditus. În 8.
Sequuntur libri jara præparati ad imprimen-dum:
1. Chronologie sacropolitica, a condito orbe usque ad devastalionem, lerusalem, cura calendario biblico, russice et polonice. În folio.

2. Quintus Curtius Rufus despre treburile lui Alexandru cel Mare, în rusă. In qnarto
3. Paradigme de deoli-□ări și conjugări în latină, germană și rusă.
4. Gramatică germană cu versiunea rusă-sic. În 8
5. Vestibulum (Prevestire în latină, germană și rusă. În 8.
6. Conversații cu familia în 40 de capitole separate în latină, germană și rusă. În 8
7. Lexicon în rusă și latină.
8. Sfânta Biblie în limba sclavonică a fost redusă la ordinea settei. Pe frunză
9. Gramatica sclavonică În al patrulea
10. Gramatica rns-Sica cu varianta latina.
11. Calendarul Ros-seanura in limba rusa. În a 4-a

Aceste cărți nu sunt încă complete:

1. Concordatele Bibliei sunt completate în limba slavonă.
2. Pe patru monarhii din diverse istorii

SH.

19) Un scurt rezumat al celor 4 monarhii, în limba rusă. O четыреъ монракіяхъ кротвое собрание.
20) Conversații familiare, în latină și rusă. Разговоръ русский на латинский.
21) Concordant® b i b-Іюгиш în rusă. Конкор-данция на русскомъ языкъ

Imprimuntur typis Amstelodami Acest lucru va da în curând Dumnezeu ca cele patru ULTIMELE ZILE să fie împlinite.

19) Descrierea celor patru monarhii.
20) Concordanță în rusă. limbaj pentru întreaga Biblie de la Moscova.
21) Goratsy „lyakus despre virtute cu versuri poetice, rusă.

connu monumentis col-ligitur opuscnlum.

La cererea de mai sus din 1699, a fost atașată o notă despre carte, pe care Kopievsky a compus-o la ordinele țarului.

„Cartea este politică și scrierea ei este în pregătire. Partea I: 1) a plasat tot felul de ranguri; 2) scrisorile și utilitatea lor; 3) structura solidului, fundației și cetății statelor; 4) smerenia veșnică a răzvrătirii și răzvrătirii; 5) eradicarea jafului și furtului; 6) economia de stat în toate orașele, ce beneficii aduc și în ce mod se cuvine să se construiască. Cuprins al celei de-a doua părți a jucăriei cărții: 1) brownies încheie meșteșuguri; 2) câmp, precum Ryazan, Sever, cererea Rusului Alb; 3) pădure, ca o mare pădure râul Sturgeon, pădurea Vyazma etc.; 4) apă, ca jumătatea Novogorod, râul Volga, Don; 5) luncă, ca Marele Luca și tsr.; 6) oraș; 7) tranzacționare; 8) firme; 9) aliaje; 10) dezvăluirea comorilor în meșteșugurile rurale.

„Aici, în realitate, se pare că sosirea celui mai ilustru și mare suveran pentru fiecare an nu este lipsită de nici măcar o duzină de butoaie de aur. Toate acestea în articole sunt clar explicate, mici și mari ca rang.

b.

Prin harul lui Dumnezeu celui mai ilustru și mai suveran mare suveran, țar și mare duce Petru Aleksevici din toată Rusia mare, mică și albă, autocrat.

Iobagul tău Ilyushka Fyodorov Kopievskiy, din ordinul spiritual al credinței reformate de la Catedrala din Amsterdam, bate cu fruntea maiestatei tale regale cele mai strălucitoare. Plângere la mine, prea ilustru și mare domnule, despre prikashchikov Vasily Ostafiev și Alexei Osta-Sh.

Fyeva Filatov. anul trecut, ilustrul și marele suveran, 1699 din PX în ziua de 15 martie, am lovit cu fruntea cea mai strălucitoare maiestate a voastră regală și le-am dat o cerere în mâinile lor și au promis că vor trimite lui Alexei Ostafievici, stăpânul său. - a oferit-o celei mai strălucitoare maiestate a ta regală, apoi l-au ascuns acasă. Acest lucru a fost făcut de Ivashko Fyodorov, opus celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală.
Al doilea mi-a fost dat de un tip Tatachyuk (un tătar?) să studiez un an întreg și a fost de acord să plătesc 240 de guldeni pentru grub, pe lângă studiu. Când nu am vrut să-l iau, mi-au promis să-mi aducă pe fiul stăpânului și să-mi dea bani. Și așa pe cuvântul lor, am închiriat o casă oprichonny (opriczny - cuvânt polonez: separat, special) pentru un an, am dat 95 de guldeni. După ce l-a învățat pe tip timp de trei luni, l-a trimis la ei să ceară bani, așa că au urcat la Moscova. Dar m-au sedus, l-au reținut pe tip la ei și nu mi-au dat bani. Apoi, tipul a fost aranjat într-o rochie prețioasă, ca un prinț, și dat unei alte persoane pentru predare.
În al treilea rând, mi-au cerut să scriu o carte utilă și să le las să tipărească o mie de mii, dar au promis că vor plăti. Iar eu, după ce am scris o carte de cifre cu pilde de folos, am dat 3350 de cărți să fie tipărite. Când oamenii deliberați de aici au început să-i defăimeze, hulindu-și viclenia și trucurile lingușitoare, apoi văzându-l pe Mihailo Ivanov, cel mai în vârstă funcționar, a vrut să ia cărțile și să plătească, dar Ivashka Fyodorov nu a vrut să ia nicio măsură, spunând că el orașul Arhangelsk nu va merge, dar a fost trimis în altă țară, ci s-a urcat în oraș și a plecat. Și așa, la sfatul lui Ivan Andreev Tessing și Ivan Ievlev Molodoy, i-am trimis cărțile la Moscova lui Logvin Logvinov.
Milostiv, prea milostiv și mare suveran! miluiește-mă, ai milă de mine, iobagul tău: trimite, mare suveran, să le plătești cărțile mele și să-mi îndrept pierderile pe ele – câte doi altyn fiecare carte, apoi face o mie de guldeni cu mai mult de 95 de guldeni pe casă. Ai milă și așa mai departe.
V.
Către Prea Senin și Puternic Mare Suveran Țar și Mare Duce Piotr Aleksevici al Rusiei Mari, Mici și Albe, Autocrat.
Prin decretul celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală, vă trimit scoici de mare și alte lucruri indiene străine, precum un mic crocodil și diverse insecte. Și pentru asta, voi pune toată semnătura în pi-Sh.

Spun, deci sunt o gramatică latină cu o interpretare a limbii noastre antice ruse, pe care o fac cu acea persoană care are o familie de yazdad. Înainte de Tessing, i s-a dat „un decret de la cea mai strălucită maiestate regală de a tipări cărți, ca o carte de maestru de navigație maritimă în rusă și așa mai departe. Și a scris multe cărți, la care nu îndrăznește să le tipări, căci lui Tessing, prin decretul celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală, i s-a dat o scrisoare. Și această gramatică latină a fost tipărită, deoarece în decretul marelui tău suveran Tessing, cărțile latine nu sunt date. De dragul acesta, mai sus, mă închin la picioarele celei mai strălucitoare maiestate a voastră regală și cu toată smerenia cer: milostivire, dragă și mare suverană, poate orfanul meu, poruncește-mi să tipărim latină cu

interpretarea rusă a cărții. și că sunt liber să port și să vând acele cărți în marele stat rus al celei mai strălucitoare maiestate țaristă și aș prefera să fac și să trimit cărți. Ai milă, mare suveran! Preafericitul August și Prea Puternica Majestate Regală, cel mai umil și mai umil Ivan Yevlev cel Tânăr, andera Jean de Jonge. Amsterdam, 4* zi din august, a: 1700. (Întreaga cerere a fost scrisă de mâna lui Kopievsky însuși).
Domnul.
Cel mai suveran rege, cel mai milostiv suveran! În 1707 trecut, am dat cauțiune Majestății Voastre regale în birou și din acel birou mi s-a dat o călătorie la Gdansk și pentru cumpărarea de cărți 40 ofimkov. Și când am fost la Gdansk, am găsit să cumpăr o carte pentru artileria lui Braun, dar nu am găsit mai multe cărți din acea altă carte. Și de la Gdansk, după ce și-a sculptat rumednka (din romul polonez - gunoi, zdrențe) și fiica fetei, s-a dus la maiestatea voastră regală la regimentele unde se găsesc. Și de dragul norocului meu, pe drum m-au atacat cazacii și au luat acea rumednka și, mai mult, m-au bătut destul. Și cum am ajuns la Varșovia și, prin decretul cel mai strălucitor al Majestății Voastre regale, a fost nou pentru mine să fiu la cheremul generalului-locotenent Yakov Vilnmovici Bruce și, până în ziua de azi, trăiesc fără muncă și unde ar trebui să iau plata anuală a Majestății Voastre. salariul nu este determinat. Și locuiesc cu această fiică a mea de a noua lună fără nicio nevoie mică și nu este posibil să fiu a mea într-o campanie în furia bătrâneții, decât dacă cea mai strălucită maiestate regală a voastră va porunci pentru a determina că afacerea mea. fii unde India și acum trimit această carte cumpărată maiestății tale regale. Suveran mistic! Îi cer domniei voastre, fie ca statul dumneavoastră să poruncească pentru a determina cauza mea să fiu la bătrânețe în altul
PI

un alt loc decât această campanie și pentru ca mila ta cea mai înaltă și generoasă spre desăvârșire să fie lucrarea și să fie stabilit salariul maiestății tale. Majestatea Voastră țaristă, cel mai umil servitor, Ilya Fedorov Kopievskiy. mai 1708.
IV.
A.
Traduceri ale scrisorilor abatelui Bignon și Fontenelle către Petru cel Mare, cu ocazia alegerii acestuia din urmă ca membru al Academiei Franceze de Științe (din Cabinet Affairs, sec. P, cartea nr. 39, 1718, l: 25, 27. 28) ').
De aceea, am onoarea și supraveghetorul să mă aflu în acea companie, în care Majestatea Voastră nu a disprețuit să se atribuie, pentru aceasta sper că îmi permiteți să transmit cu smerenie Majestății Voastre marea bucurie și recunoștință de care a arătat-o, cum ea a auzit această veste fericită. Domnul Fantenel, secretarul academiei, are ordin să vestească Majestății Voastre cum toată academia împreună și fiecare dintre ei s-au bucurat în mod deosebit în acest caz și nimeni nu o poate face mai bine decât el. A dat deja multe mostre din arta sa, dar mai mult decât mintea lui în invenții bune și cuvinte roșii, din acest motiv îi las pe seama lui, pentru a le transmite maiestății voastre în acest caz. Și îmi face plăcerea să-i declar domniei voastre că nu se află printre ei o singură persoană care să nu se distreze mult, când ar putea face ceva plăcut maiestății voastre – dacă vă rog, comandați-l. Sper că maiestatea voastră este destul de cunoscută, întrucât nu există

o astfel de știință și artă în care unele dintre academii să nu vă împlinească voința. Avem întotdeauna mare milă când Majestatea Voastră se demnează să ne poruncească ceva. Această intenție nu se naște în noi doar din respectul pe care îl datorăm marelui tău rang, ci și mai mult vine din uimirea faptelor și intențiilor tale mărețe, în care lucrezi mereu și despre care intenții nu se mai poate dori nimic altceva, în afară de asta. într-un asemenea climat, unde încă nu era de ajuns pentru sosirea științelor și artelor, au apărut oameni apți care puteau îndeplini vederile înalte ale maiestății tale. Da, dacă vă rog să credeți că sunt plin în mod special de aceste gânduri și că nu există nicio persoană cu care ar fi

') Fraccrsvii podlshmib din aceasta și următoarele pentru wim trece „în Patrie. Zap. 1821, L 10. p. 180 a sent.

respect. Atotputernic Suveran, cel mai umil și ascultător slujitor al Majestății Voastre, Abe Binion.

Prea milostiv suveran! Academia Regală de Arte nu ar fi avut niciodată ambiția să-și dorească această mare onoare, pe care Majestatea Voastră chiar o face acum din propria voastră plăcere, pentru ca numele cel mai strălucitor al Majestății Voastre să fie principalul lucru dintre toate cele din care este formată Academia. Științele și artele, de dragul cărora măreția voastră se compune cu astfel de oameni anumiți, vă vor înălța maiestatea cu o răsplată cuvenită și adevărată pentru primul monarh xk Augustus și Carlus cel Mare. Aceasta este gloria unui rege obișnuit să-și obțină supuși noi cu o mână puternică înarmată, așa cum a făcut maiestatea voastră, nu face decât să anuleze această glorie și este mai surprinzător să vă impuneți subiecte învățate și celor mai fericiți. Marile tale stări nu ți-ar da subiecte demne de măreția ta, dacă nu ai căuta să le înveți și să le înfăptuiești cu ostenelile tale înțelepte. Academia și-ar face o mare fericire dacă ar putea ajuta în vreun fel la îndeplinirea intențiilor tale înalte. Și acum îndrăznește să spere că este entuziasmată de această mare onoare făcută de la Majestatea Voastră. Ea va avea acum mai multă putere în ostenelile ei, ca și înainte, la capătul mic, curajul de a avea maiestatea voastră să informeze despre toate ostenelile și sârguința și astfel să-și declare umilința ei smerenie și răsplata veșnică. Și rămân cu academiei în această intenție, prea milostiv suveran, umilul și smeritul slujitor al maiestății tale Fontenel, secretar de la academie.

b.

Письмо аббата Биньона къ Петру Великому съ переводомъ Бореводомъ Бориса Волкова (29 сентяб У172 ря У172 ря. лахъ И т.н., № 52, л: л: 229–234.

Sire! Nu pot să-i exprim Maiestății Voastre, cu ce bucurie profit de ocazia care se prezintă pentru a mă aminti în cinstea memoriei sale. Domnul André Nartow, care este pe cale să plece, ne-a dat să înțelegem că s-ar bucura dacă am depune o mărturie despre ceea ce a făcut printre noi; M-am ocupat de asta

Suveran! Nu pot să-i spun Maiestății voastre, câtă bucurie profitați de oportunitatea care mi se prezintă pentru a mă putea ridica imediat în cinstea reamintirii voastre. Domnule Andrei Nartov, care pleacă, anunțați-ne că s-ar bucura dacă am depune vreo dovadă a dvs.

grija cu cu atat mai multa nerabdare, ca pe langa onoarea extrema care imi revine sa scriu lui VM, nu avem ce sa-i cerem decat lucruri foarte

avantajoase. Aplicarea lui constantă la studiul matematicii, progresele mari pe care le-a făcut în mecanică, mai ales în partea care privește Turul, și celelalte calități bune ale sale ne-au făcut să ne dăm seama că în toate lucrurile VM nu se înșeală în alegerea materiilor. ea dorește să se angajeze în serviciul ei. Aceasta răspunde perfect destinației, pe care ea și-a făcut-o din ea și VM nu va avea de ce să se pocăiască de cheltuielile cu adevărat regale pe care le suportă pentru ca el să poată, prin volubil prin ordinul ei, să dobândească cunoștințele care îi sunt necesare. . Am văzut recent trei medalii ale sale pe care le-a lăsat la academie ca un monument al priceperii sale, cât și al recunoștinței sale. Unul este de la Ludovic al XIV-lea, celălalt de la Rege și al treilea de la ASR Monseniorul Ducele de Orleans. Nu se vede nimic mai admirabil, curățenia, corectitudinea, delicatețea toate se întâlnesc acolo și metalul nu iese mai bine fabricat de sub Colț, decât se vede părăsind Cotitura secolului. Nartov. A fost suficient de bun să-mi împărtășească secretul și să-mi permită să-l văd lucrând singur. Am fost surprins, recunosc, de iscusința minunată cu care își formează, dintr-o singură lovitură de săgeată, trăsături și caractere pe care dalta obișnuită ar avea greu să le formeze la fel de frumoase, deși cu mult mai încet. Ai înțeles, Sire, mai bine decât oricine toată finețea acestei Arte, la a cărei desăvârșire nu ai disprețuit să contribui Tu Însuți. Majestatea Voastră își va aminti, fără îndoială, medalia pe care i-a arătat-o în timpul șederii sale la Paris, Monsgrului Duce de Orleans. Aceasta nu este singura dovadă pe care a dat-o despre dragostea ei pentru științe și arte plastice. Franța, care a avut norocul să te posede de ceva vreme și ai cărei savanți au aceea de a te putea considera conducătorul lor, Maiestate despre ariciul acela dintre noi reparat. Și de aceea, am preluat acest efort cu mult mai mare bunăvoință, căci pe lângă marea cinste care vine de la mine în scris maiestății voastre, avem despre aceasta să transmitem numai răul folositor. Sârguința sa constantă în studiul matematicii, marile succese pe care le-a obținut în mecanică, mai ales în acea parte care privește strungul, și celelalte bune calități ale sale ne fac să știm că în toate lucrurile măreția ta nu se înșeală în alegerea materiilor pe care le demnești. de utilizat în serviciul dumneavoastră. Aceasta este destul de asemănătoare cu materia întunecată pentru care Majestatea Voastră s-a demnat să-l determine, și nu luați maiestatea voastră cazul în dependențe, cu adevărat regale, pe care vă demniți să le reparați, pentru ca el, călătorind după decretul vostru, să obțină cunoștințele de care are nevoie. – Am văzut recent trei medalii ale operei sale, pe care le-a lăsat academiei, ca semn memorial, cât și arta sa, cât și recunoștința sa. Una dintre aceste medalii este cea a lui Ludwick al XIV-lea, alta este regală, iar a treia este a Alteței Sale regale, grațiosul meu suveran, Ducele d'Orleans. Este imposibil să vezi ceva mai minunat. Puritatea, utilitatea și subtilitatea sunt în ele, iar metalul nu se distinge mai bine de sub ștampilă, ca și cum ar ieși din strungul orașului Nartov. S-a demnat să mă facă participant la secretul lui și mi-a permis să văd singur cum lucrează. M-a convins, să spun adevărul, minunata petrecere a timpului liber cu care înfățișează dintr-o singură lovitură trăsăturile și personajele greu de tăiat atât de bine cu bavurile sau boturile obișnuite, deși sunt conduse mult mai liniștit. Înțelegeți, domnule, mai bine decât alții, toată viclenia acestui rău

este unită cu restul Europei pentru a admira ceea ce face VM în fiecare zi pentru promovarea acestor arte plastice în statele sale. Prinții, sire, sunt imortalizați nu mai puțin cu adevărat de acest loc decât de zgomotul victoriilor lor, iar acest Imperiu unde ai domnit cu atâta glorie și înțelepciune va deveni la fel de înfloritor prin protecția orbitoare pe care ai dat-o acolo Frumosului. , decât pentru numărul și amploarea cuceririlor Tale. În aceste sentimente de cea mai înaltă admirație și, în același timp, de cel mai profund respect, vă implor cu umilință să acceptați că am onoarea să mă numesc Sire de VM, foarte umil și foarte ascultător slujitor, abatele Bignon.
o ispravă, a cărei perfecțiune ei înșiși nu au distrus-o pentru a o promova. Majestatea Voastră, fără ezitare, îmi amintește de medalia pe care „ai dori să o arăți în timpul șederii tale la Paris* amabilului meu suveran duce d'Orleans. Nici una dintre aceste experiențe pe care Majestatea Voastră s-a demnat să le ofere despre dragostea lui pentru științe și arte plastice. - Franţa, care a avut norocul să-ţi facă rost de puţin timp, şi oamenii ei învăţaţi o au în faptul că te pot privi, parcă în fruntea celei noi, unite cu întreaga Europă pentru a minunați-vă de ceea ce face maiestatea voastră la maxim, da reușesc aceleași arte plastice în zonele voastre. Suverane, suverane, se perpetuează nu mai puțin cu această dorință, parcă cu zgomotul biruințelor lor, iar această minte profundă, unde guvernezi cu atâta slavă și înțelepciune, va înflori din protecția glorioasă pe care o dai acolo unui târg. cantitatea de arte și științe, eu până la numai din numărul și amploarea cuceririlor tale.
În acele gânduri de cea mai mare presiune și, în același timp, de cel mai profund respect, vă rog să acceptați cu smerenie, ca să am onoarea de a fi numit, suveran, Majestatea Voastră atotsupusul și atotascultătorul slujitor al Abat Biyayoy. Tradus de Boris Volkov.
V.
Scrisoare a lui Petru cel Mare către Academia Franceză de Științe, 11 februarie 1721 (Cabinetul I, JB 53, l: 222.)
Prin harul lui Dumnezeu, suntem Petru primul, țarul și autocratul întregii Rusii, și așa mai departe, și așa mai departe, și așa mai departe.
Proclamăm felicitările noastre Academiei Regale de Științe Franceze. Nu ne deranjează cât de rău ar putea fi că ești membru al IV-ului.

aleși în compania lor. De asemenea, nu am vrut să plecăm fără să vă arătăm recunoașterea noastră pentru acest lucru și să nu vă liniștim că acceptăm cu mare plăcere locul pe care ni-l prezentați și că nu ne dorim altceva decât că prin sârguința pe care o aplicăm vom aduce știința. în cea mai bună culoare, noi înșine, ca membru demn al companiei dvs. de arătat. Am ordonat primului nostru medic Blumentrost să vă informeze din când în când că în statele și ținuturile noii noastre și academiei de raționament demne se va întâmpla și ne va fi foarte plăcut dacă veți păstra corespondență cu el și din când în când îl vor informa reciproc despre ce noi decuplări de la academie vor fi făcute.
Până acum, nu a existat o hartă autentică a Mării Caspice. În acest scop, am trimis acolo special marinari pricepuți de la noi, intenționat să inspecteze și să facă o hartă corectă și exactă (indicată?) ... (se notează cuvintele tăiate: „prin doi ani de muncă au ordonat să facă"), că aceştia sunt ai noştri trimişi prin doi ani de muncă, au făcut câte le-a putut după obiceiul maritim, pe care, în acelaşi timp, îl trimitem

la academie în memoria noastră, în speranţa că acesta, ca nou și credincios, vă va fi plăcut. Cu toate acestea, ne referim la faptul că primul nostru life-medicus în scris și crainic al acestui lucru, biblio-tecariu-ul tău, vor raporta oral pe larg. Dat in St. Dieterburg Si Februarie 1721. Favorabil tie.
v.
Raport prezentat lui Petru cel Mare de bibliotecarul Schumacher despre călătoriile sale în străinătate în 1721-22. (Kabin, cazul P, EV 61, l: 816-862).
Prin decret al majestății voastre imperiale, eu, numit mai jos în 1721, anul lunii februarie, de la domnia voastră ofițerul medical, domnul Lavrenty Blumeyatrost, am fost trimis în Franța, ținutul german, Olanda și Anglia cu următoarele comisii și instrucțiuni pentru:
1) Predați harta Mării Caspice și scrisul de la maiestatea voastră imperială academiei de scens (științe).
2) Preluați desene din modelele din observatorul mașinilor achiziționate.
3) Despre acul și unelte, cartea lor concepută (sic) și imprimeuri, așa că ar trebui să fiți anunțat de la părintele Sebastian.
') Somnul „prin vorbărie în manuscris a fost adăugat chiar de Petru cel Mare. IV-V.

4) Cu domnul Senior Duverne pentru anatomie, din ceara, sa faca fata.
5) Domnul Delili, astronom și geograf, și domnul Duverney cel mai tânăr, anatomist la Paris, să fie acceptați în slujba majestății voastre imperiale.
6) În pământul german al domnului profesor Wolff.
7) Să vorbesc cu Orphyreom despre mobilul criminalului, dacă va fi posibil ca domnul Wolf dintr-un motiv util să negocieze cu el.
8) Ar trebui trimis aici grădinarul care a lucrat pentru domnul de la Court din Leiden.
9) Domnul Fahrenheit poartă și termometre de mare, iar domnul Musenbrock, mașini și instrumente aparținând fizicii experimentale, au ordin să facă acest lucru.
10) Din Anglia pentru a oferi o astfel de persoană care s-ar putea descurca cu experimente și instrumente care îi aparțin, ar putea face.
11) Muzeul oamenilor învățați, atât public, cât și privat, de vizitat, și de aici să vedeți ce se deosebește de ei muzeul Majestății Voastre Imperiale; dacă nu se găsește ceva în muzeul maiestății tale, (atunci) se caută această lipsă de umplere, sau măcar sfătuiește cum poate fi umplută această lipsă.
12) Încearcă să oferi o bibliotecă completă pentru maiestatea ta imperială.
13) Și să faci corespondență cu oamenii de știință pentru înmulțirea artelor și științelor în statele maiestate, și mai ales pentru alcătuirea societății de științe, ca la Paris, Londra, Berlin și alte locuri.
În același timp, maestrul arhitect mi-a ordonat niște medici și în operațiile unor chirurgi glorioși și, dacă se poate, un operator perfect aici pentru a trimite și două cufere cu instrumente chirurgicale ^ prin cel mai bun maestru din Paris la comandă, așa că fiți tentați. cum în acele treburi edge-medicale sunt trimise .

Acesta este un împărat puternic și mi s-a ordonat cu grijă să o fac de către Majestatea Voastră, Medicul Vieții, urmând înalta intenție a Majestății Voastre Imperiale.
Ce fel de poruncă și îndatorire ar putea îndeplini, maiestatea voastră imperială va vedea pe scurt din această relație, pe care o ofer picioarelor voastre cu cel mai respectuos respect al maiestății voastre.
$ 1. -Cand eu, in ziua de 4 august, am ajuns la Paris si m-am descurcat cu echipajul meu sa ies, apoi fara intarziere la Presedintele Academiei de Stiinte, domnul Abba Bi-V.

M-am dus la prânz, și i-am predat scrisoarea medicului, în care i-am anunțat comisia mea.
De îndată ce a citit acea scrisoare, m-a îmbrățișat foarte plăcut după obiceiul francez și a rugat domniei voastre imperiale să scrie și, mai mult, să vadă harta, dar i-am răspuns că nu o am la mine și, mai mult, Am hotărât să o predau adunării publice și că, de dragul lui, i-a cerut să convoace această adunare, pe care el, după ce a anunțat aceasta mai întâi ducelui regent, a făcut-o a doua zi.
În ziua în care dimineața, domnul Delisle, geograful regal, a venit în apartamentul meu și, în numele societății regale, a cerut domniei voastre imperiale scrisul cel mai milostiv și, în plus, o hartă, la prânz la ceasul al treilea în Luvru, unde adunarea va fi în adunare, predă.
Și am apărut acolo la ora stabilită și am fost introdus acolo de la domnul Delil, unde a văzut cea mai ilustră societate din ședință, inclusiv pe domnul marchiz de Torcy, care avea la vremea aceea prezidiul, cardinalul Polignac, abatele Frige, regal. profesor și alți membri cinstiți au fost formați.
Când scrisul cel mai milostiv al Majestății Voastre Imperiale a fost înmânat secretarului domnului Fontenelle cu complimentul obișnuit, adică prin această comisie, mi-a venit o fericire foarte mare, căci, pe de o parte, am primit marea mila unor asemenea un mare monarh porunca milostivă să îndeplinească, iar cu cealaltă parte cu asemenea cunoscute de oameni glorioși și să beneficieze de discursurile lor; atunci această scriere s-a citit cu toată evlavia și s-a auzit cu mare atenție.- Și atunci marchizul de Torcy, în numele academiei, pentru o scriere atât de atotputernică, i-a mulțumit cu cea mai mare evlavie, mai ales, i se părea că ei, în mod foarte surprinzător, ca un monarh atât de glorios, din dragoste pentru arte și științe, s-au demnat să se sublimeze și s-au demnit să ia un loc printre anumite persoane; secretarului i s-a ordonat să-și declare în scris cea mai umilă recunoștință față de Majestatea Voastră imperială; și o astfel de scrisoare mi-a fost înmânată, înainte de trenul meu, maiestății voastre imperiale de la societate. Apoi, în același mod, domnul Life Physician a citit scriptura în fața membrilor academicienilor, în care a anunțat pe larg că harta a fost corectată și cum se plănuiește să se compună o academie de științe în Rusia și ce fel de începuturi fusese deja făcută în ea.
După aceea, s-a citit Exemplarul de ornitologie sau o scurtă descriere în Siberia de la Dr. Messerschmidt a păsărilor observate, ca o mostră, de care academia a fost surprinsă de instituție și metodă și a dorit doar ca alte părți ale istoriei naturale. din toate provinciile ruse-V.

deci pentru a descrie în detaliu, iar cele mai triste lucruri cu culori, va fi posibil să se împartă și să numi la comandă, iar academia să anunțe despre care își va da raționamentul și se va strădui mereu să facă față statului rus în aceste lucruri.
Toată lumea a fost surprinsă de hartă, deoarece Marea Caspică, împotriva opiniei tuturor geografilor, acceptă o imagine diferită, mai ales la falda de lângă Absharon, unde se arată că marea are o lățime de cel mult 15 mile. Și apoi mi-au pus o întrebare, la care, dacă nu m-aș fi pregătit înainte, mi-a fost foarte greu să răspund. Cardinalul de Polignac a spus, cu siguranță în cuvintele domnului Delil: „vedem din sondaj că marea de la Astrakhan până la Farabat este ocolită, pentru că de-a lungul acestui drum sunt observate cu sârguință toate porturile, lacurile și râurile; unde cred ei ca aceasta tara nu a fost circumnavigata si din acest motiv nu se poate admite ca aceasta situatie chiar exista?
I-am răspuns că, de parcă țara asta ar fi fost cercetată de la același popor în același mod, dar maiestatea voastră imperială, de dragul unor state-motive, nici până acum, nu s-a demnat să publice, totuși, la vremea aceea. iar apoi va apărea academia.
Cu acest răspuns, mi s-a părut, de parcă mulțumește tuturor, căci ei și-au dorit ca Dumnezeul Atotputernic al maiestății tale imperiale să prelungească sănătatea și viața pentru mulți ani, ca să nu doar aceasta, ci și toate celelalte maiestate ale tale imperiale. intenții, care aparțin producției de arte pe care le puteam vedea și avea în perfecțiune.
Această adunare a murit când președintele îi dăduse domnului Delisle o hartă, iar domnul de Mar Danteng, specialist în ornitologie, a poruncit să o refacă curat pentru a o aduce în memoria; mai mult, le-a poruncit amândoi să mă ducă în toate locurile, să anunţe totul, ca să vreau să văd, şi să ajut în toate. Numai ghinionul meu a fost faptul că au știut că am mila domniei voastre imperiale să fiu bibliotecar, căci acest caracter al lor m-a adus la părerea mea, de parcă aș avea egalitate cu bibliotecarii altor monarhi; Din acest motiv, am fost nevoit, în opinia lor, să mă transform și, pentru a păstra respectul suveranului meu, am avut un echipaj cu totul diferit.
§ 2. A doua zi, m-am dus la observator cu aceștia, anumiți oameni, de dragul de a privi instrumentele și mașinile care se achiziționau acolo. Și toți, printr-un amabil inginer, cu mare greutate, au poruncit să deseneze cât mai bine, pentru că cu ei nu s-a obținut schița, și multe lucruri s-au făcut fără măsură, pentru asta, de dragul proiectantului. , marii au avut multe greutăți. Majestatea Voastră Imperială poate vedea dacă sunt demni de lauda care le este dată. Într-adevăr, sunt asemănător cu ei și așa în multe locuri din V-V.

de fapt, în care aici s-a menționat totul, era deja tipărit în memorii cu desene, așa că a menționat și Leonardus Sturm și i-am îmbinat contururile cu el.
$ 3. Nu se realizează foarte mult tipărituri de tot felul de artă, după vremea când maiestatea voastră imperială a părăsit Parisul, s-au făcut doar 18 piese, pe care domnul d'Romur mi le-a dat să le prezint maiestăţii voastre imperiale, cea mai umilă.
Deși discursul despre ele a fost deja pregătit, acesta nu a fost finalizat și nu a fost încă publicat. Cu toate acestea, ei speră că în curând va fi posibil să-l publice. Părintele Sebastian, de asemenea, tutum acousticum nu a fost încă corectat, timpanul (sau tamburul), care

constă dintr-o membrană (membrană) foarte subțire, slăbește pe vreme umedă, și astfel forțat să-l folosească într-un asemenea moment este puțin sau nu folosește.
Această deficiență nu putea fi ajutată în niciun fel și nu se poate avea mari speranțe în ea, întrucât părintele Sebastian, de dragul apropierii de bătrânețe, este foarte neputincios și devine nemulțumit.
$ 4. Cu domnul Duverneuil, care mi-a promis că va face o anatomie din ceară, și pe asta, prin decretul domniei voastre imperiale, am făcut un contract cu regretatul domnul doctor Aresk, am avut multă treabă, pentru că a făcut un multă înșelăciune pentru mine și a anunțat factura despre asta, despre care am fost îngrozit și forțat să fiu surprins, și mi-a arătat scrisorile bancare distruse, pe care a fost nevoit să le accepte pentru banii trimiși de dragul acelui caz, ca precum și scrisoarea regretatului doctor Arbenin, în care îi promitea o colecție completă de preparate anatomice ieftine și nu și-a ținut promisiunea. Și, de aceea, susține că, din moment ce contractul s-a prăbușit din partea noastră, atunci nu ar trebui să-l conțină nici din partea sa; și mai mult, modelatorul acelui corp murise.
I-am mulțumit lui Dumnezeu că cu mare greutate și cu tot felul de finlandezi, a ieșit din el creierul (creierul) din macara (craniul): totuși, nici nu am vrut să mi-l dau, dar maiestatea regală a văzut-o la în primul rând, și din acest motiv a cerut o demonstrație a creierului pe care să o facă în prezența maiestății sale și că sa retras.
Cu această ocazie, m-am prezentat maiestății regale de la profesorul său, domnul Abbe Frige, cu aceste cuvinte: „Sire! acesta este cel care a înmânat academiei noastre cea mai milostivă scriptură împăratului întregii Rusii. La care măreția regală mi-a permis să iau în mână, iar mareșalul de Villeroy a răspuns: „în adevăr, există un mare monarh, pe care acum toți ceilalți monarhi îl pot avea pentru o imagine perfectă” v.

- -
5 dolari. Junior Duvernay. altfel, Labonoier, pe nume, nu putea accepta slujirea maiestăţii voastre imperiale pentru un anatomist, tìo-nu cu mult înainte de acea căsătorie legală pe care a copulat, iar soţia lui nu vrea să iasă de acolo. El este acum cel mai priceput anatomist din Paris și predă diverși chirurgi de anatomie, care sunt trimiși acolo de la regele Prusiei, Danemarcei, Suediei. Așa că promite, dacă maiestatea voastră imperială trimite niște tineri pentru asta, cu toată sârguința și greutățile de a preda.
Și domnul Delil, geograf și astronom, a acceptat această milă cu bucurie, iar hotărârea unui salariu în Majestatea Voastră Imperială consideră cea mai milostivă plăcere și, mai mult, El cărțile și instrumentele de observare sunt corecte, pe care se putea baza, folosește, de dragul loialității sale, el îi cere pentru această nevoie și pentru cheltuieli de călătorie 10.000 de livre franceze să fie emise în avans. Motivele sau motivele pentru care face acest lucru, pentru ca aici să-și îndeplinească intențiile pe care le poate îndeplini, într-o scrisoare către domnul medic pe care le-a explicat pe larg.
Ce am văzut în camerele kunst, precum și în bibliotecile publice și private și ce am cumpărat acolo, voi anunța mai jos în §§ 11 și 12.
Voi mai aminti, în măsura în care oamenii învățați nu au anxietate (excitare), iar esența este nevoită să se gândească mai mult la hrana zilnică decât la unele speculații, de dragul acestui lucru, în timpul posesiunii actuale a artei, a existat mai mult pierdere decât profit.

Pe lângă faptul că domnul de Romur a anunțat în fața academiei că a fost dobândit un fel de arcan (secret), fonta a fost făcută atât de moale încât, ca și cum nu era turnată, putea fi tăiată, tăiată și așa mai departe, și am promis despre acest proces către Majestatea Voastră Imperială și îmi amintesc că am trimis deja.
$ 6. Nimic nu m-a încântat atât de mult decât fericita îndeplinire a comisiei care mi s-a ordonat despre consilierul de curte și profesorul domnul Wolff, căci l-am convins așa, de parcă m-am înrolat de bunăvoie în serviciul Majestății Voastre Imperiale.
La început, a avut o muncă foarte mare, dar a spus că nu-și dorește o viață mai bună pentru el, a avut un suveran plin de milă, laude din partea studenților, o hotărâre constantă și o sosire mulțumită, căci într-un an de la scris cărți, de la firme, din dispute și bani plătiți pot avea 4000 de scopuri și, în plus, se dobândește într-un climat temperat; dar față de aceasta, nu se știe dacă maiestatea voastră imperială va plăcea fericirea, iar principiile sale vor fi favorabile oamenilor nobili și învățați, Y.

să nu se plictisească curând, sau pierderea pe care o ia în pământul german, de dragul de a intra în serviciul în Rusia, se va întoarce; Din acest motiv, este imposibil să-l surprinzi atunci când prezintă cunoscutul necunoscutului (adică preferă). Oricum, i-am distrus toate aceste nebunii, așa cum într-o scrisoare din luna septembrie 1722, susține el însuși, iar maiestatea voastră imperială i-a prezentat serviciul în așa fel încât să nu se mai descurajeze să o accepte.
Demnitatea și gloria sa, pe care le-a câștigat în filosofie, și mai ales în matematică și fizică experimentală, prin scrieri publicate de la oameni învățați, sunt foarte bine cunoscute de maiestatea voastră imperială.
Ea promite perpetuum mobile, dacă este posibil, să facă o societate a științelor de produs, dar trebuie menținută în așa fel încât oamenii învățați, atât externi, cât și locali, să beneficieze și să fie mulțumiți de ea și în alte lucruri. , promite propriile studii și știință în folosul oamenilor și al studenților pe care să le creadă și nu așteaptă de la Majestatea Voastră Imperială decât cea mai milostivă invocare și predare fixate.
$ 7. Inainte de a discuta cu inventatorul perpetuumului, Orfi-rheom a fost mobilizat, am discutat cu domnul profesor Wolff, iar acesta a anuntat domniei voastre imperiale inalta intentie, ca si maiestatea voastra, spre binele intregului popor. , dați de bunăvoie o anumită sumă de bani, totuși, nu degeaba renunțați dacă doriți. Din acest motiv, l-am rugat să-mi spună corect părerea despre asta. El a răspuns: este aproape imposibil să spui ceva despre acest lucru, pentru că, deși Orphireus a făcut o roată care se rotește fără relație externă și atrage lucruri grele în sine, în orice caz, este imposibil să se dovedească, pentru că acesta este cu adevărat un perpetuum mobile și este de mare folos pentru popor va repara; deoarece structura (structura) internă nu poate fi văzută. Și mi-a poruncit să vorbesc despre asta cu un inventar și să-și anunț ce se va face, apoi mi-a promis că-și va da părerea în scris.
Și fără nicio întârziere, direct către Kassel și Weisenstein, a fost percepută calea în opinia domnului Oreirey pentru a o găsi acolo, dar a fost înștiințat că stăpânul mormântului funciar din Onago, cu părți rupte ale perpetuei, mobilizat la Karls Haven înainte ca acest nume Siburh, la cinci mile de Kassel, să fie trimis, și i-a stabilit o casă

specială, astfel încât să-și poată urma mai bine gândurile și raționamentele, astfel încât să scape de un oaspete atât de urât. Majestatea Voastră Imperială, degnați-vă să ascultați cu bunăvoință de ce inventarul i-a distrus mașina.
Domnul Landgray menționat mai sus l-a chemat pe domnul profesor V.

Sgravesand din Leiden, astfel încât experimentele sale de fiaico-matematice, care este esența cărții sale publicate, demoistra-val, și, în același timp, atacă discursul despre mobilul perpetuu - este roata lui Orfireus dreaptă și cu adevărat mobilă perpetuă? Domnul LandgraF a afirmat acest lucru și i-a ordonat lui Orphyreus să i-o arate domnului Sgravesand, dar el nu l-a anunțat cine este Sgravesand. Orfirey a fost ascultător de comandă și și-a arătat mașina în prezența domnului LandgraF, dar Sgravesand a început să facă atâtea întrebări și a vrut atât de crud să cunoască structura internă, de parcă Orfirey ar fi ajuns la concluzia că ar vrea să afle. arkanul, de dragul de a nu-l mai arăta, și cât de repede au plecat, au spart mașina, ca să nu se mai teamă. Și când am petrecut câteva zile în Seaburh cu un inventar și am crezut că va fi un mare prieten, atunci i-am oferit Majestății Voastre Imperiale o intenție înaltă, iar prima lui întrebare a fost: domnul Schumacher are ceva bani? Az a răspuns: de parcă s-au obținut mai mulți bani despre el în pregătire decât crede el să obțină, maiestatea sa imperială dorește o mare milă și o plată pentru publicarea ei să plătească, ori de câte ori trece testul.nu există adevăr. La aceasta i-am răspuns: să luăm în considerare doi dintre cei mai cunoscuți matematicieni, care, dacă la început vor depune jurământ să-l menționeze în vreun fel, chiar dacă inventarul va accepta banii depuși, apoi vom depune mărturie la mașină și vom fi multumiti de el.
Dar despre asta nu am putut obține o rezoluție de la el, am rămas în opinia mea că mașina este adevărată și nimeni nu o poate huli, decât din răutate, iar lumea întreagă este plină de oameni răi, cărora le este foarte imposibil. a crede, iar ultimul lui discurs a fost: pe de o parte pune 100.000 Fimkov, iar pe cealaltă voi pune mașina! Nu am mai putut face nimic, deși m-am descurcat cu el un an întreg, din acest motiv m-am întors din nou la Galla și domnului profesor Wolf despre ce făcusem cu domnul Orfireus, am dat raport. De fapt, este imposibil de crezut ce dispute a creat perpetuum mobile. Domnul profesor Sgravesand crede că perpetuum-ul mobilului, după obiceiul matematicienilor, nu se opune principiilor (începuturilor) matematicii și, deși nu este adevărat să spunem că roata orfiră va fi de mare folos pentru oamenii, totuși, raționamentul său este similar și, atunci când cade în mâinile unor matematicieni pricepuți, atunci poți fi adus la cea mai înaltă perfecțiune. Aceeași idee are și matematicianul german Kashuber, al cărui concept și desen l-am târât. Domnul Mangold, doctor în medicină în Rintlen, crede că l-a găsit, dar V.

a publicat un mic verset. M-am dus la el intenționat, ca să am cele mai bune vești despre asta. Dar nu avea nimic pregătit și tot ceea ce avea a constat în teorie și proiecte, iar dacă o persoană înaltă vrea să sufere pierderi, atunci se angajează să facă multe lucruri.
Perpetuum mobile al domnului Gertner, pe care l-am văzut la Dresda, constă dintr-o pânză acoperită cu nisip și, sub forma unei pietre de șlefuit, o mașină făcută care se mișcă înainte și înapoi de la sine; dar după spusele domnului inventator, nu poate deveni foarte mare.

Matematicienii francezi și englezi nu respectă în niciun caz toate aceste mobile perpetue și spun că sunt împotriva principiilor matematicii. Iar domnul profesor Wolff mi-a dat în scris părerea sa despre ele, pe care i-a plăcut să o includă aici din cuvânt în cuvânt. Este similar cu opinia aproape tuturor matematicienilor și spune așa:
Un adevărat discurs despre mobilul orfirian perpetuu.

1) La început, nu există nicio îndoială că roata orfiriană nu se mișcă prin putere exterioară, ci că această mișcare din globuri (bile) pliate împreună într-un mod special are loc: a) Az-bo însuși a văzut că această roată fără niciun fel de exterior. atinge în mișcare egală și rapidă, ori de câte ori nu se oprea afară, se întoarse. Iar înșelăciunea nu se putea face din afară, deoarece din ambele țări zăcea liber și simplu și, după bunul plac, era transferată din loc în loc. b) Când roata era uzată de la locul ei în altul, atunci făcea un inventar, chiar și cu comandanții trimiși, făcea o încercare, din care câțiva cântare singure, înfășurate într-o scândură, îi dădeau să simtă, dar nu a lăsat să fie simțit din lateral, totuși, se putea simți pe lungimea ei, de parcă ar avea o figură cilindrică (rotunjită), și nu foarte groasă să fie, c) Se auzea așa , de parcă cântarul ar fi fost bătut aspru în țara în care s-a câștigat avantajul și din asta se vede că din bătaia lor s-a făcut greutatea, d) Domnia sa mormântului teritorial din Hesse-Kassel, care este priceput. discutând lucruri mecanice, s-a uitat la această roată înăuntru câteva săptămâni într-una închisă și a păstrat ușile și ferestrele camerei sigilate cu sigiliul său, asigură atât dovezi verbale cât și tipărite, de parcă această mișcare ar fi doar ea provine din cântare. , și atâta timp cât poate fi într-o stare bună, pentru o lungă perioadă de timp structura internă nu se va schimba.

2) La urma urmei, conform demonstrațiilor matematicienilor, este imposibil să mănânci, astfel încât mașina prin propria sa putere este constant în mișcare, pentru că, de dragul unei anumite materie, ceva trebuie să fie afară.

pentru a construi puterea, pe care nu o putem sculpta curând cu simțire și pentru aceasta pot apărea numai astfel de oameni care cunosc natura mai ferm. Totuși, de fiecare dată când citesc, ca niște solzi, prin niște bețișoare prinse de periferie, sunt atât de uniform făcute încât pe de o parte, acolo unde sunt ușoare în esență, se ridică în sus, iar apoi prin înfășurarea roții, pachetele cad. , iar prin forța pe care o iau din acest caz, pe o scândură, atașată la periferie (de mediu), cad și bat una nouă. Și în felul acesta roata își păstrează mișcarea bătând cântarul, de parcă îl auzi, dar are forța de a bate nu din mașină, ci din materie subțire invizibilă, prin care corpurile care cădeau accelerează constant mișcarea.

Ediția orfiriană constă în cunoștințe artistice în așa fel încât să se ridice mereu din latura mai ușoară, iar prin cazuri, după părerea mea, se face, despre care tace. Este asemănător, așa cum spune Orenrei, că fiecare invenție va lua (adică, înțelege), pe care doar starea internă a roții o va vedea.

3) Cu toate acestea, s-ar putea ca, dacă ar apărea structura internă a mașinii, atunci mulți matematicieni ar considera-o perpetuum mobil, deoarece există încă o forță externă care ajută și există o materie invizibilă, de la care pleacă corpurile grele. se mișcă atunci când cad și prin care puterea mișcării lor se înmulțește.

4) Dar până la urmă, această materie se găsește peste tot și funcționează fără piedici, deși pui roata unde vrei, de dragul ei, e acolo, de parcă forța exterioară nu te-ar ajuta, iar pentru acțiunea ei este la fel ca perpetuum-ul mobilului, la cererea acelor matematicieni care despre asta vorbesc.
5) Pentru ce locuri nu se cunoaște structura internă a roții, pentru acele locuri este imposibil de spus dacă puterea acesteia poate fi înmulțită sau nu; poate este posibil, deoarece puterea se adună doar până la o anumită înălțime și, în plus, scade din nou, ori de câte ori doriți să faceți această roată mai mult, iar în acest fel scăderea ar fi foarte dăunătoare.
6) În starea pe care o dobândește acum, nu se poate aștepta o acțiune mare de la el, când am văzut-o, atunci spițele erau foarte subțiri, iar butucul era gol, de dragul mișcării rapide a roții, mișcarea de a ridica unele lucruri ajută foarte mult, dar este imposibil să o folosești ferm, pentru că astfel de spițe subțiri se vor uza în curând, un astfel de butuc se va rupe în curând. În plus, există o mare diferență atunci când mașina este în mișcare constantă, sau când este doar pentru o perioadă scurtă de timp, cum ar fi câteva minute, ceva trage sau ridică.
v.

5*3
7) Cine vrea să cumpere o roată Oreirey, se uită doar la curiozitate sau beneficiu, ca să o poată folosi cu profit pentru deplasarea utilajului.
Într-un caz nervos, cel mai important este să argumentăm ceea ce este declarat la paragrafele 2 și 5, iar în celălalt faptul că este menționat la paragrafele 5 și 6.
Christian Wolf,
iulie în ziua de 5 a Majestății Sale Regale Prusanul-1721. consilier instanță okago, profesor de matematică și fizică.
Din cero scrieri, majestatea ta imperială vezi că perpetuum-ul mobilului nu este prea perfect.
După aceea, Orfirey mi-a scris că vreun monarh vrea să plătească o sumă, iar pentru aceasta intenționează să-și anunțe mașina oamenilor, când își semnează mâinile, să anunțe, din acest motiv, maiestatea voastră a numelui maiestății este cel mai ascultător, astfel încât maiestatea voastră se demnează să ia o parte din ea.
§ 8. Domnul de la Court din Leiden, care are un motiv mai bun de vânătoare, a fost bine primit. Gesella, care lucrează în grădina lui, și grădinăritul, mai ales că aparține originii rapide a fructelor, este foarte iscusit, nu putea să lipsească maiestatea voastră imperială, pentru că nu are decât una, iar fără el nu poate rămâne în niciun caz. Cu toate acestea, unuia sau doi tineri care sunt mulțumiți de limba germană și au minte și dorință pentru arta grădinăritului și sunt dispuși să muncească, li se promite, în doi-trei ani, să realizeze așa ceva în știință, astfel încât ar putea face la fel și aici, că el a fost acolo, spre surprinderea vecinilor săi. Și dacă cineva inoculează imaginea și gradul de căldură pe care fiecare copac și iarbă îl necesită și învață din el aplicarea unui termometru pentru aceasta, examinează cuptoarele sale subterane, el poate fi în curând realizat în ea.
Abrioaz a adus cu el aceste sobe care, cu modele, se achiziționează aici.

Printre alte lucruri care se găsesc în grădina lui, americanul este demn de surprins prin fructul obișnuit de ananas, dintre care unul către maiestatea voastră imperială prin poștă, și am avut milă să trimit patru pomi cu fructele cu apă, care au fost. toate aduse aici cu prosperitate.
Domnul de la Courte, căruia Majestatea Voastră Imperială i-a anunțat starea fructului de ananas, este foarte surprins că acești copaci mai sus amintiți nu numai că sunt încă în viață, ci și din ei V.

mulți sunt transplantați, pentru care există speranță, de parcă vor aduce roade.
9 dolari. Am cumpărat niște termometre portatile (purtoare) din Amsterdam de la domnul Fahrenheit, dintre care unul i-am prezentat profesorului regal abate Frige, altul domnului Pozhot Cop de Dosenbro și pe restul i-am adus cu mine. Dar nu am luat un termometru de marina (de mare), mai degrabă el însuși spune că este imposibil să te bazezi pe ele, de dragul infidelității. Și cu adevărat, dacă cineva ar dori să le caute cu atenție, s-ar părea că tapetul nu este foarte adevărat.
De la Musenbrock din Leiden, am cumpărat o cameră obscura, lucernă magică și alte instrumente care sunt esențiale pentru injecție, aceleași au fost corectate de domnul profesor Sgravesand. Az menționat mai sus, de parcă mai sus menționat Sgravesand al Elementului Fizicianului de Mecanic al Neutonianului, experiment illustrat, publicat la jumătate de distanță, unde sunt copiate și tipărite toate mașinile pentru experimente mecanice, statice, hidrostatice, fizice și optice, și diferite monarhii acestor mașini Musenbro — kud a poruncit să vrea și pentru că știam că astfel de mașini sunt binecuvântate de maiestatea voastră imperială, de dragul de a le urma imaginea și, desigur, maestrul a dat 200 de guldeni un depozit. Deși Musenbrock este un bun maestru, totuși, dacă un matematician bun nu comandă, el nu lucrează foarte direct, iar pentru aceasta l-am obligat pe domnul Sgravesand, sub o plată de 100 de guldeni, să se uite la aceste mașini, ca să fie făcut corect și decent. Într-adevăr, nu mulți bani, dar cu mare folos și cerere au fost dați, așa că am ceai, așa cum ar demnita maiestatea voastră imperială.
$ 10. În Anglia s-a făcut un act de parliament, conform căruia niciun artist nu poate îndrăzni, fără permisiunea statului, să meargă sau să se angajeze în slujba altui monarh, și mai ales curtenii urăsc atunci când cineva acceptă serviciul tău. maiestatea imperială. Cu toate acestea, am obligat în slujba Majestății Voastre Imperiale 15 ruble pe lună pentru un tânăr care putea să facă aproape instrumente fizice și pneumatice, iar Abie și-a luat la sine intenția de a-l trimite aici cu primele corăbii, dar a căzut în a murit de o boală de foc și prin aceasta au dispărut nu numai o persoană atât de corectă, ci și banii care i se dădeau în avans.
La început, s-a păstrat acolo incognito (sub un nume ascuns) sub un alt nume și a vizitat oameni învățați, dar când a văzut că Majestatea Voastră Imperială slavii avea o părere foarte bună despre arte, apoi l-a anunțat pe V.

eu însumi, sunt cu adevărat obligat să-i laud <^ să vorbesc, „de ce” yyyym de asta mi-au plătit multă cinste, și fiecare oíOtó a declarat” liiliy'të'' că în Anglia se găsește minunatul, să examinez.

Societatea Regală mi-a arătat onoarea în întâlnirea lor de bun venit să recunosc, la care eu, în timp ce eram la Londra1, m-am dus rijjtf-sleeply.
De fiecare dată când vorbea despre harta >iorii Caspice și despre buna ta intenție a Majestății tale Operatoare de a produce arte și științe în propriul tău stat, atunci dr. Vbdeirdi a anunțat un gând că nu mă pot opri. Am zis, dacă regelui nostru i s-ar fi dat un asemenea suflet de la Dumnezeu; Dacă am putea să ne bucurăm și să sperăm să avem o emoție mai bună. Și ceea ce am văzut în muzee și biblioteci, în următorul § voi anunța, după ce am trimis mai întâi Majestății Voastre Imperiale „despre moartea subită a consilierului de curte Bonmacer Și relația cu toate subiectele.
Când amintitul Bonmasari, la 13 februarie 1722, era cu venețianul la liturghie, atunci, la sfârșitul liturghiei, a fost atât de lovit de paralizie, de parcă și-ar fi pierdut limba, și fără o limbă chiar până la sfârșitul șederii sale, iar cinci ore mai târziu, în prezența Modenei, rezidentul și un anume secretar venețian, pe nume Gilansoni, și al meu, și-au pus capăt vieții.
Acești doi abii au vrut să-i ia scrisorile, eu, care am dobândit lucruri cu el, spunând că răposatul nobil venețian este, și așa îi datorează scrisorile în favoarea surorii care a rămas după el să le ia la sine, pentru că scrisori de facturi de se pot obţine schimburi şi legături între ele. Dar am protestat împotriva acestui lucru și am spus că el a dobândit-o în slujba maiestății tale imperiale și așadar, în interesul suveranului meu, nu pot permite altor oameni să se implice în treburile lui. Iar dacă cambiile și obligațiunile, care aparțin Numelui dintre ele, sunt dobândite, atunci li se vor da. Și între timp, când ne certam, servitorul defunctului, căruia i-am ordonat mai întâi ce trebuia să facă, a luat jos cele mai importante scrisori în apartamentul meu, de dragul conservării.
Când altfel nu puteam scăpa de ei, atunci am poruncit să se deschidă cutia și le-am arătat amândurora domnilor toate scrisorile neimportante, dar n-au găsit nimic și, văzând sărăcia defunctului, au lăsat totul.
Az, după ce a chemat antreprenorul în acea seară, a poruncit ca a doua zi, la ceasul al optulea, în Sfântul Iacob, după demnitatea rangului său, să fie înmormântat.
Iar datoriile care au rămas după el, precum croitorii, cizmarii și alții, le-am plătit, după cum arată chitanțele mele. Între ei V.

unul care, care a murit în timpul șederii în Anglia, folosit pentru un schion, a devenit datornic, m-a enervat foarte tare. Mi-a arătat cheltuiala a 200 de guinee, pe care a fost silit să le dea în dar morților și m-a amenințat cu arestarea dacă nu-i plătesc.Așa că i-am trimis a cincizecea guinee; după aceasta, am luat calea către provinciile maiestății tale imperiale, decretul de a aștepta. Dar uneori, de dragul numitei conspirații, s-a repezit un zvon, atunci mi-a fost teamă că, sub un asemenea pretext, ce fel de opoziție nu mi se va face, de dragul ei am plecat în Olanda, unde aveam De două săptămâni, Majestatea Voastră Imperială a primit un decret atotmilostiv cu tot respectul subiectiv și l-a primit în tot ceea ce a urmat, iar toate scrisorile aduc defunctul în siguranță cu dumneavoastră.
§ 11. Când am vizitat muzee, nu am regretat timpul, munca și pierderile: ori de câte ori am auzit despre unele, m-am străduit să mă uit la ele, și foarte puțini vor apărea în țara germană, Olanda, Franța

și Anglia, pe care imperialul tău. Majestatea ei înșiși nu ar vedea , de dragul de prisos consider ca specificația pentru a face ceea ce am văzut în ei, este, de asemenea, imposibil să o facă atât de pe scurt. Cu toate acestea, acum voi anunța pe scurt în ce constau:
La Riga, cabinetul domnului Dr. Martini, format din diverse naturi, numite mai ales petre Factis, dar nu se gaseste nimic extraordinar in el.
În Korolevets, tânărul doctor Hartmann al tatălui său decedat are un studiu de chihlimbar, care ar trebui citit, deoarece în el se găsesc inițial toate articolele de chihlimbar, în al doilea rând - originea lor poate fi văzută cu exactitate.
În Danzig, muzeul domnului Dr. Brein este renumit pentru colecția sa uimitoare de chihlimbar și săruri și pentru glorioasa Floră a Japoniei, din care o parte este prezentată în Berlin Kunst-Kamer.
Muzeul din Berlin este venerat mai mult de dragul târgului, al oglinzilor și al camerelor decorate cu lucrări sculptate decât pentru lucrurile din care constă. Naturalele sunt dobândite foarte puțin și fără ordine; cele mai de bază sunt: vase de argint și aur urmărite fabricate la Augsburg.
Răul este preaslăvit și de coarnele care vin din copac, fie că este firesc sau nu, despre asta cer discuție de la alții.
Camera Regală Monetăriei și Antichităților, sub supravegherea domnului bibliotecar de la Croze, sunt demne de cel mai bun respect; nu numai că au un număr mare de monede actuale, medalii, piatră și alte antichități grecești și romane, dar totul este amplasat decent. Velmy co-v.

este demn de milă, căci nu se adaugă acum, ci scade zilnic, pentru că maiestatea regală încearcă mai mult să sprijine soldații decât să producă științe.
Dintre cei privați, au un consilier secret von - cabinetul de medalii al lui Knipfungau-zen este splendid, el dobândește și o colecție corectă de imprimeuri. În Hamburg, muzeul este demn de sindicatul domnului Anderson; lucruri minunate făcute din minerale regnominale nu puteau fi obținute mai bine; mai mult decât toate celelalte lucruri o împodobesc în toate ţinuturile, naşte marmură, minerale şi petreFacta (lucruri transformate în piatră), iar medaliile nu sunt foarte surprinzătoare.
Contele Fon-Lewenhaupt arată un șarpe uscat, asemănător echidnei, cu șapte capete, dar capetele lui sunt atașate, dacă esența este, atunci nu poți vedea, pentru că nu-i permit să fie întors. , și se uită doar din spate; și ei îl venerează pentru 20.000 de efimkov, o dată îmi amintesc când îl examinam direct, apoi apărea înșelăciunea. Domnul Landrat Font-AleFeld are o galerie târg, în care sunt demne de laudă următoarele originale:
1) Bonus de la Hannibal Karatsi.
2) Orgie de la Rubens cu unsprezece figuri.
3) Moise cu rapoarte juridice de la Raphael Urbin.
4) Două persoane feminine de la Fan-Dik.
5) Două peisaje din Tițian și alte picturi minunate din Fon-Alst, Agricola, Bellin, Gana-Pole, Gondius, Karl Morat și Tenier.
Tot acolo, văduva, al cărei soț, cred, era un mare vânător de sănătate de băut, are o slujbă cu totul specială: vânătorul, amintit cu multă sârguință de multe neamuri, strângea vase de băut. Și nu-mi amintesc că era un vas care să nu fie găsit acolo.

La Hanovra, vechiul abate Melan are un birou de monede de mare demnitate: este format și din tot felul de monede diferite, dar o colecție minunată de monede și taleri Lüneburg, care au fost făcute la ordinul altor prinți, merită surprinsă. Lucrurile lui naturale nu sunt importante; Nu voi aminti despre relicvele despre care are tabloul.
În Leipzig nu există nici un muzeu public, cu excepția faptului că biblioteca-șobolani prezintă câteva pietre, antichități scumpe și o lucrare veche a lui Moise.
Dintre cei privați, farmacistul Link și Bozek au niște naturi; primul care depăşeşte în petre Factis şi lapidpbus fi-i'uratis, între care o piatră neagră subţire este demnă de surprindere, V.

w-
pe care se vede clar crocodilul; al doilea în ayaimalia și lucruri botanice, în special în semințe.
Unele lucruri chimice și artistice sunt obținute de la domnul Koch. Glazura, pe care știe să o facă, împodobește foarte mult faianța.
Herr Dr. Lehmann se laudă cu un model de casă de pariuri (o mașină) și alte instrumente aparținând casei de pariuri.
Camera de Kunst și Naturalist din Dresda o depășește în multe lucruri pe cea din Berlin, dar este păcat, deoarece este foarte divizată.
Camera naturală este formată din tot felul de lucruri naturale; o cameră kunst făcută din diverse piese de artă dărăpănate, cum ar fi ceasuri, mașini, modele, diverse unelte de artizanat și piese de strunjire. Camera antichității este formată din monede și antichități grecești și romane, cu ajutorul cărora se obțin desenele de tipărituri, dar într-o cameră specială.
Camera regală de stat, camera verde se numește.
Dar lucrurile minunate ale lui Tilinger (pe care maiestatea voastră imperială stătuse anterior în casă), mai ales minunate și prețioase vechi și actuale, pietre tăiate și medalii minunate decorate cu o piramidă, o ambasada asiatică și alte lucruri sunt demne de a fi prezentate. toata lumea.
Dintre cele private, nimeni nu are nimic acolo, în afară de mecanicul Gertner, iar asta este format din machete. Are același perpetuum al mobilului, despre care s-a menționat mai înainte, este un scaun pe care, urcându-se vreun izvor, îl coboară și îl ridică în sus în linie perpendiculară; poti avea si o masa, care la fel cu mancarea si bautura coboara si se ridica.
De asemenea, o mașină, prin care în timpul cald de vară din cameră se poate face un vânt rece plăcut. Și are diferite imagini de mori, dar pentru bătrânețe nu mai poate fi perfecționat și pachete de ediții noi pot.
Biroul de monede din Saxa-Gotha, care a aparținut anterior prințului de Schwarzenburg, a început în țara germană - cel mai rău lucru și nu este inferior nimănui, cu excepția biroului regal francez; ceva surprinzător este din medalii, apoi se găsește în el.
În Kassel, kunst și naturaliștii au o cameră într-o casă special făcută în acest scop: lucrurile naturale sunt în partea de jos, iar cele artistice sunt în partea de sus. Dintre acestea, la început o cameră specială este ocupată de minerale, pietre, pământ și sare. Animație secundară (animale). În a treia conchnl_ya (redkovina) și lucruri marine; în al patrulea V.

Copaci, ierburi și altele aparținând botanicii. La fel, lucrurile artistice sunt aranjate în esență.
Instrumentele matematice mint în special, cele fizice în special, precum și mașinile și modelele — totul este într-o ordine atât de corectă încât pot dovedi cu adevărat, deoarece niciun cabinet de curiozități nu este dobândit atât de decent. Dintre modelele de iarnă și grota Weizenstein, cea mai de bază esență și mașina prin care se poate zbura, este cea mai uimitoare. Există și multe instrumente matematice și fizice noi și mai bune, pe lângă minerale, alte lucruri curioase nu sunt extraordinare.
În Amsterdam, am obținut o colecție completă de conchyliums, minerale și desene de la SheinFoot.
Doctorul Iobelierer nu are doar un cabinet complet, ci și cel mai elementar, de scoici, corali și pietre întunecate scumpe.
Excelează la animale și minerale.
Tenkachi și Sheit se străduiesc din greu, dar nu ajung niciodată la cele menționate mai sus.
Cabinetul sălbatic, de dragul monedelor dărăpănate, este cel mai bun din Olanda și este vândut mai târziu, de dragul binelui
este mai bine să declarați ce se găsește în el.
1) Persoana Cezarului Roman și a Cezarinei pe aur. 166
2) Consular din argint489
3) Din metal71
Între acestea sunt 143, pe care nu este tipărit numele și Prenume.
4) Seria (ordinea) statului roman din argint. 953
5) Din metal1373
6) Cezarii romani cu abonamente grecesti, care
multe încă nepublicate 409
7) Colecția celor mai bune monede, pe care a publicat-o domnul de Bille150
8) Monede din diferite locuri din set, dar necolectate.
9) Medalii de argint și cupru cu semnătură grecească. 90
10) Regi macedoneni pe argint și metal, între ei
unele sunt foarte minunate, iar esența nu este publicată 72
11) Seria de regi egipteni și sirieni 180
Aceste rele sunt minunate în esență și într-un număr atât de complet nu se găsesc în nicio altă funcție.
12) Monede arabe, samaritene și alte monede39
13) Planetele raiului 12 de aur, foarte minunate.
14) Sunt din argint.
15) Pietre taiate, din Dl de Vnld publicat. 188
16) Mai multe dintre aceste jj455
17) Sunt atât de minunate și grozave .36
v.

i 8) Cifre diverse, de la profesorul publicat 60
19) Jertfește Priapi, decrepit și străvechi.
20) Încă la fel, dar nu atât de perfect.
21) Jupiter, care, sub formă de lebădă, i-a născut mereu pe Lyada Castor și Pollux, trimite o moașă pentru o femeie.
22 și 23) Diverse alte figuri și idoli Khin.
În ea se dobândește și un fel de pictură, a unui maestru rău, care îi reprezintă pe cei doi frați uciși de Vitov.

În biroul de monede al lui Eusenbrook, deși nu se achiziționează multe monede, însă esența este bine combinată, totuși, un număr suficient dintre ele sunt obținute din Padova, pe care el o consideră directă. Multe imagini de tipărituri și desene de arhitectură, antichități grecești și romane conferă un decor deosebit studiului său.
Profesorul Ruysch, deși este foarte bătrân și neajutorat, încă se străduiește după anatomie, cu ajutorul injecțiilor pentru a o perfecționa, iar acum a umplut deja patru cabinete cu preparate anatomice; în ele arată pere mirabile, pe care l-a dobândit de la un bărbat, vândundu-și deja funcția. Cu toate acestea, pregătirile actuale nu sunt în sex atât de bune în esență, precum sunt, ceea ce el făcuse anterior. Nici măcar nu se poate gândi la antropologie, pentru că o astfel de adunare, așa cum este dobândită în biroul Majestății Voastre Imperiale, este mai mică decât el, mai mică decât poate strânge oricine altcineva într-un număr atât de mare.
Atlasul defunctului domnul Bundermaker, care constă din 102 cărți, este foarte minunat și se poate spune cu adevărat că nu există nimic asemănător în Europa. Conține nu numai cele mai bune hărți generale și speciale, ci și o descriere a celor mai triste străzi și orașe din fiecare provincie, precum și imagini ale lorzilor puternici și desene ale bătăliilor care au fost făcute în fiecare provincie. Când au vrut să vândă această licitație, atunci am raportat despre asta și am câștigat licitația pentru o jumătate de an, peste termenul stabilit, dar nu am primit răspuns, pentru asta am primit-o pentru 10.000 de guldeni regelui Portugalia.
Kalf în Sardam are și o colecție de naturaliști și antichități, dar acestea din urmă sunt cele mai bune. În Harlem, cabinetul naturaliştilor lui Vincent excelează în glorie, mai ales pentru insectele salvate, atât umede cât şi uscate; papillonii minunati și îmbrăcați decent nu se găsesc nicăieri decât pe ongo. El însuși a publicat un catalog al întregului cabinet.
Fop-der-Mark, care a dat bani pentru publicarea bibliilor
v.

schitul lui Figur are o mare comoară de pietre scumpe cioplite.
În Leiden, se achiziționează o anatomie publică și o cameră naturală și despre care maiestatea voastră imperială știe despre ea, nimic nou nu a ajuns în ea și, în plus, există un catalog tipărit despre el. Dar este demn de regret, deoarece preparatele anatomice egale nu sunt mai bine conservate.
Domnul de la Court are un studiu amplu despre lucruri pitorești. În Gaga domnului GreFier Fagels, există un birou de monede pentru actualele monede și medalii de glorie găsite în ea.
În Delft am văzut microscopia glorioasă a lui Levenguk; dacă s-a întâmplat în ele, cărțile publicate o arată.
La Utrecht, domnul von Molin are o colecție corectă de naturaliști, dar moara lui de mătase este mai importantă, nu numai curiozitatea, ci și foarte necesar să mănânce, pentru că prin ea în filarea mătăsii doi oameni pot face mai mult decât douăzeci de oameni. Din acest motiv, este ținut foarte secret. Cu toate acestea, am încercat în toate felurile posibile să o cunosc și, în acel moment, în mașini, un matematician glorios din Amsterdam a căpătat numele Kashuber; M-am sfătuit cu el despre asta și i-am fost alături, ca să mă urmeze în lacheul liberian, dar când mi-au arătat mașina, s-a uitat atent la ea și a făcut un desen.

Pe lângă recomandarea bună pe care am avut-o de la cei mai buni prieteni ai lui (a lui von Molin), cadourile de chihlimbar pe care le-am cumpărat din Danzig și Koenigsberg, mi-au provocat tratament gratuit și mare plăcere, astfel că timp de două săptămâni am fost nevoit să fiu alături de el. el în fiecare zi. Așa a fost interpretat lacheul meu mai sus menționat; și el se recunoștea în așa fel, ca și cum cu oameni care nu credeau nimic rău despre el, mergea mereu liber la mașină și avea suficient timp să inspecteze totul și să facă un desen, ca și cum, desigur, ground and standardis, care se obtine cu modele, mi l-a facut. L-am luat pe acest om cu mine la Paris pentru a ajuta la astfel de chestiuni și mi-aș dori foarte mult să-l aduc aici, ori de câte ori nu era foarte neprofitabil pentru mine și, în plus, la vremea aceea era atât de extravagant și de furios, de parcă ar fi fost. periculos să trăiești împreună cu el.
În Anvers am văzut Canonik o galerie minunată de lucruri pitorești. Are piese de la Rubens, Michel Angelo, Fan-Dyck, Poussin și buni maeștri similari, mai ales își respectă piesele în miniatură, dintre care are multe.
În Paris, birourile publice și private sunt:
Biblioteca „Runivers”

Se dobândește camera regală naturală și anatomică din grădina medicală regală; constă din lucrurile naturale ale acelei stări; acesta al scheletelor, atât umane cât și animale.
° Modelele, instrumentele matematice și fizice sunt achiziționate la observator; toate cele care nu sunt publicate în memorii, am comandat să copiem și despre ele o descriere îngrijită, care este aici cu desenele, am comandat.
Ar trebui să fii surprins că nu există lucruri mai bune și mai bune de găsit: ^ Gshirnhausen, o oglindă incendiară este furnizată între cele mai bune lucruri dintre acestea.
În Luvru sunt și câteva mașini, desene, picturi, despre care există o descriere peste tot.
Cabinetul de la Versailles este scump și are antichități, de parcă nu ar fi unul ca ele pe lume. Dintre acestea, aproape toate, tipărite în diferite materiale, le-am adus cu mine.
În același timp, cabinetul Sf. Cloud, care este asamblat cu mare pierdere, este demn de laudă. Velmy este glorificat de studiul din Sainte-Genevieve, dar după ce i-a văzut pe alții, există un lucru foarte mic.
Din cabinete private, îl întrece pe domnul Geofrea la lucruri naturale și chimice, după el la lucruri matematice - părintele Sebastian, la medalii și pietre străvechi tăiate - dl. Crozard; duk-Danteng și domnul Gombert - în tablouri și peceți; şi domnul Pozhot comte de Dozenbre - la mecanică; care, de altfel, are un început bun de anatomie ceară. Intenția lui în matematică este extrem de mare, de a se gândi să aducă toate părțile în model. A mers departe în arhitectura civilă, și cu siguranță are deja diferite modele de case, bolți, ferestre, uși, poduri, acoperișuri și altele, tot în Fortificație. Și puteți vedea că acest birou, cu un bun raționament, a fost înființat și se face pentru totdeauna.
La Londra, Societatea are un bun studiu naturalist, dar este departe de a ajunge la biroul lui M. Stoanness și Dr. Wodwirt.
Mai mult, au o bună colecție de antichități; acesta din urmă are slavă înaintea altora în pietre și minerale și se opune părerii majorității, ca și cum ar fi numit conchili, petreFact nu este transformat în

piatră, ci are greutatea sa din materie lichidă, care cu timpul, gips, mineral și pietros. se întâmplă și prin fântânile lor s-au mutat în ele.
My Lord Bembroke și Jeandoe au cele mai perfecte săli de medalii din Anglia, din care domnul Gems-Tesaurum Britanicum a scris în italiană și engleză.

În Oxfort există o cameră publică, în casa universității, naturaliști și antichități, există o cameră glorioasă. Conține toate elementele naturale pentru fiecare natură regno, antichități și medalii, despre care au fost tipărite diverse cărți.
Lângă Cambridge are lordul meu Harley, fiul lordului meu Oxford, un bun cabinet de medalii și antichități. Lampa dărăpănată din Cipru, care stătea cândva pe altarul lui Venus, împodobește foarte mult. Domnul meu mai sus amintit mi-a dat o imprimare a ei, care, la sfârșitul acesteia, este șters aici și se găsește.
Am văzut și multe alte birouri, dar nu se pot aplica măsuri în acest birou.
Uneori, însă, am văzut cele mai importante birouri din pământul german, din Olanda, Franța și Anglia, și cunosc pe scurt biroul Majestății Voastre Imperiale, pe care l-am luat de la niște animale și sănii din Laponia, apoi pot spune liber în ce se deosebește de alţii şi în ceea ce are un dezavantaj.
În ceea ce privește lucrurile naturale, cum ar fi pietrele, mineralele și animalele, maiestatea voastră imperială are o aprovizionare bună din ele, cu toate acestea, lucrurile naturale ale acestei stări se găsesc nemulțumit.
În încăperile anatomice ale Majestății Voastre Imperiale, studiul nu are unul asemănător.
În ea se va păstra și o bună ordine, de îndată ce casa desemnată va fi pregătită pentru asta.
Lucruri artistice, picturi, imprimeuri, Instrumente fizice și matematice, antichități și medalii într-un număr foarte mic sunt dobândite, dar esența este foarte necesară; din acest motiv, urmând instrucțiunile mele, am încercat să împlinesc acest neajuns, mai ales despre cabinetul de medalii, de care Majestatea Voastră imperială are mare nevoie.
Acest birou, pe care l-am cumpărat de la Pyotr Grev din Hamburg cu un acord pe două-trei luni, și apoi plătit de Arist Goverszaopy, a aparținut anterior gloriosului Luiter; lui, când oficiul era încă în stare bună și deplină, regina Cristina i-a dat 80.000 de efimkov, căci într-adevăr se poate spune că în țara germană pe atunci era una dintre cele mai glorioase. Dar s-a făcut de rușine, după moartea sa, pentru că nu-i mai rămăsese mult să-și plătească datoriile, iar moștenitorii, neștiind cum să îndrepte, au ipotecat această slujbă evreilor pentru o anumită sumă; au luat aceste numai medalii de aur și argint și le-au pus în pungi diferite, au pecetluit moștenitorii cu pecetea, dar când creșterea pentru acest aur s-a înmulțit, atunci Peter Greve, moștenitorul, le-a răscumpărat și în această stare imperială a condus-

vândut onorabil. Acest aur cu o pungă este de 2043 chervonny, iar argintul este de 3600 de loturi. Păcat că, din moment ce monedele sunt

foarte amestecate între ele, de dragul celui care le va sorta, vor face multe nopți agitate.
În timpul mandatului meu, maiestatea voastră imperială, biroul familiar al domnului Chevalier a fost vândut la licitație și era format din yantikvitete și pietre vechi. În această licitație am cumpărat două oglinzi cilindrice, cu câteva Figurine. Mari și mici din carniol, azur lapid, zardomir, pietre scumpe vechi și noi tăiate, 66 la număr.
Majestatea Voastră Imperială știe bine că în Olanda au loc deseori astfel de licitații, în același timp în care este livrat, iar când trece, atunci ele încep fără nicio considerație și, din acest motiv, nu este posibil să așteptați decretul dvs. suveran despre asta, pentru că unde ați găsit o astfel de licitație și am văzut că cu beneficiul ei puteți obține ceva, atunci am îndrăznit să o fac fără decretul Majestății Voastre Imperiale, în speranța că va fi acceptat cu cel mai milostiv din partea Majestatea Voastră Imperială.
La Amsterdam, sub conducerea domnului de la Court, s-a vândut la licitație o seră splendidă și un prețios dulap de lucruri pitorești făcute de cei mai buni maeștri; iar în grădina medicală nu există nicio seră, iar în noua bibliotecă și cameră de curiozitate, în viitor, picturile vor fi foarte necesare, iar aceste lucruri nu erau foarte scumpe; Din acest motiv, am cumpărat sere și mai multe tablouri prin domnul Larvod și fiul său, pentru 823 de guldeni, acestea pentru 8382 de guldeni; dar de vreme ce în grădina medicală încă nu mai este loc pentru seră, de dragul domnului arhitect a dat-o maiestății sale împărătesei și a fost deja plătită.
Iar picturile din kunst-kamera sunt de ceva vreme, dar încă nu au fost plătite, iar Elmsal și Evans, corespondenți ai lui Larvod și ai fiului său, cer zilnic plata pentru ele și nu îmi dau odihnă; Pentru aceasta, cer cu umilință Majestatea Voastră Imperială să indice cu cea mai mare milă că acești bani ar trebui să fie dați lui Elmsal și Evans.
Instrumente de matematică și fizică la Leiden de la Musenbrock, în Anglia de la Dean, în Franța de la Vnieron și Eslin, la Berlin de la Doppler și altele, am cumpărat, pe care le voi anunța în factură.
§ 12. În instrucțiunile mele, mi s-a ordonat, de asemenea, să mă întreb despre întreaga bibliotecă și să fac o notificare despre aceasta. În Hamburg, Gaga, în Franța și Anglia, în timpul șederii mele s-au vândut biblioteci foarte corecte și de la ele am cumpărat câteva cărți necesare, dar pentru ca în V.

în toate facultățile s-a vândut o bibliotecă completă, dar pot spune că este foarte greu să se întâmple astfel de licitații, dar să dai un asemenea comio unui trădător glorios, ceea ce după părerea mea se poate face în voie. Un astfel de vânzător de cărți i se dă o copie a catalogului bibliotecii, din care poate ști ce se achiziționează pentru un defect al oricărui material, pe care trebuie să-l îndeplinească la timp. Dar pentru a preveni înșelăciunea, trebuie să aveți corespondență cu ceilalți și să încercați să obțineți un catalog la prețul unei biblioteci care se distribuie la licitație. Am lăsat lista bibliotecii Majestății Voastre Imperiale din Olanda gloriosului și priceputului librar Wasenberg și am scris cu mare dificultate lista de cărți despre prețul de 16 ani, iar tacho numai în voința Majestății Voastre Imperiale este că biblioteca in anii mici, fara b pierderi mari, v aduce perfectiunea. Și bineînțeles că acest lucru trebuie făcut, dacă structura internă este similară cu structura externă.

Deși eu, după cum spuneam, am cumpărat un număr destul de mare de bilete, într-o zi, doar cea mai necesară esență, pe care ar trebui să o aibă o bibliotecă publică, cu excepția unei cărți, pe care am cumpărat-o doar din curiozitate.
Este de remarcat faptul că Mfjitz, Strasbourg și Harlem au dispute între ele cu privire la publicarea unei limbi, iar primele cărți au fost publicate fără a se atribui un loc și un timp. Acum, însă, o anumită carte, numită Säekulum oalutis, se obține în olandeză. La aceasta, sunt „vgururi” biblice sculptate în lemn, care reprezintă misterul credinței, cu semnătură; care, spun ei, a fost tipărită la Harlem, când la Mainz nu știau nimic despre tipărire. Profesorul Skrnverius spune în Harlem History că are o carte în latină, căreia mulți s-au opus și au spus că există doar o astfel de laudă. Atotputernicul împărat a dobândit această carte întâmplător în Olanda, sunt vrednic să fiu în biblioteca majestății tale imperiale; de aici se poate ști cum arta la început nu ajunge la desăvârșire, dar încetul cu încetul, cu multe corecturi, se duce la perfecțiune.
4τό aparține bibliotecilor, și sunt fie publice, fie private, și aproape orice oraș liber se poate lăuda că are o bibliotecă în folosul oamenilor; dar vom păstra tăcerea despre regi, kiyazi și universități, care aproape discută despre avantaj, pentru că va fi plictisitor pentru maiestatea voastră imperială să asculte vorbind despre ei și cu atât mai mult dacă ați descrie fiecare bibliotecă în detaliu. De dragul celui mai trist lucru, voi descrie, dar ce conține, nu voi menționa, mai degrabă decât pe cele ale publicului.
Biblioteca „Runivers”

baie, cleme imprimate pzhsanyaye, oh cataloagele aduse de mine dau o explicație mulțumită despre asta.
Pe lângă Cezarul roman din biblioteca din Viena, cel mai obrăzător bătător de voință din țara germană este demn de a fi.
Biblioteca Regală din Berlin este atât de glorioasă, mai ales când Spangheimova este inclusă în ea. În Olanda, biblioteca universitară principală este în Leiden. În Franța, biblioteca regală, atât ca cantitate, cât și ca calitate a cărților tipărite și scrise, nicio bibliotecă nu se poate compara, căci există aproximativ 80.000 de cărți tipărite și sunt achiziționate 17.000 de cărți scrise și, deși catalogul bibliotecii regale nu a fost încă publicat, în același timp îl voi proiecta cu aduce cu tine; Monceau-con a anunţat majoritatea cărţilor scrise. Cele mai îndrăznețe și mai vechi cărți de greacă sunt nr. 1095 și 2245, prima constă din diferite cărți ale Vechiului și Noului Testament. Cel mai ciudat dintre acestea este că în al doisprezecelea se-kul scribul a răzuit o scrisoare veche și în loc de ea a scris Ere-mi Opera, dar dacă te uiți cu atenție, poți totuși să citești scrisoarea veche.
A doua conține scrierile Apostolului Pavel, care au fost scrise pentru ceai.
Moneokoi vorbește în detaliu despre biblioteca din Leiden în Paleografia sa, iar apoi Mahelius despre bibliotecile Varangie.
Biblioteca universitară de la Oxford este aproape egală cu cea din Cambridge, care este mai bogată în manuscrise, și asta cu biblioteca profitabilă a Episcopului de Ely, în cărți tipărite.
O decorează mai ales cu codul, a povestit Beze, format din cei patru evangheliști, și acțiunile apostolilor, care este venerat de V și VI sakula otar. Are o asemenea egalitate cu cartea menționată mai sus J6

2245 a bibliotecii regale, întrucât unii cred că tapetul a fost scris cu o singură mână.
În Londra sunt multe biblioteci publice, dar cea Cotinpan, despre care ai adus un catalog cu tine, este cea mai bună, iar cărțile despre literele io-aurie din ea nu sunt minunate.
Am văzut peste 200 de biblioteci private, dar cea mai bună dintre ele, în obiceiul actual, a fost făcută în Franța de Marechal d'Etre, care, după o licitație, unde a avut un profit bun, l-a înmulțit. În Anglia cu lordul meu de Sunderland și lordul meu Harley.
Pe pământul german nu am găsit o bibliotecă privată, care să fie demnă de atribuită și egală cu ea.
Totuși, am auzit că biblioteca prințului Eugeniu nu este doar egală, dar este și mai excelentă.
Intențiile lor nu sunt doar cele mai dragi și minunate biblioteci.

să mă sculpteze, io și cei mai vechi knises, totuși, se uită mai mult la curiozitate și bijuterii decât la beneficii. Și din acest motiv țin vânzători de cărți în pământul german, Olanda, Franța și Italia, care au întotdeauna un decret să cumpere cărți, deși la un preț foarte mare, așa cum am văzut că opn milord Sunderlayad a plătit 50 de guinee pentru publicarea lui Homer. , Dar mulți pentru boală acest lucru este venerat, și nu pentru o dorință directă pentru științe.
Gloriosul Menke, prin care sunt publicate acțiunile oamenilor învățați din Leipzig (Aota ersditonnn), are o bibliotecă istorică completă, Azmiya, că poate fi convins să o vândă maiestății tale imperiale.
Ordinea în biblioteci este diferită. Fiecare bibliotecă-carius își urmează propriul temperament. Cu toate acestea, este de obicei cel mai comun și mai convenabil atunci când cărțile sunt separate după materie și dimensiune. Dar cred că nu este foarte necesar să urmărim problema cărților, ca să nu se piardă frumusețea care se cere într-o bibliotecă publică. Și, în plus, uneori o carte poate fi datorată diferitelor facultăți. Voi încerca să-l salvez în biblioteca Majestății tale Imperiale: structura este corectă și convenabilă acolo, doar că avem o lipsă de cărți bune și selectate.
Și dacă Majestatea Voastră Imperială, cu cea mai mare milă, ar fi la fel de sigură că va determina o anumită sumă de bani, atunci ar fi posibil să o aduceți într-o stare bună pentru o perioadă scurtă de timp.
Deci / ar fi posibil ca Majestatea Voastră Imperială să schimbe două cărți cu altele noi și totul se va împlini încetul cu încetul.
§ 13. Mai presus de toate, cel mai bun mod este de a aduce biblioteca și kunst-kamera la perfecțiune, având întotdeauna corespondență cu oameni învățați și vânători de arte și științe, care a fost deja alcătuită în așa fel încât să fie posibil să aibă beneficiu și distracție. Și anume la Riga cu Dr. Martini, la Koenigsberg cu Dr. Hartmann, la Danzig cu Jacob Brenn, la Berlin cu domnul de la Croze și Yablonsky.
În Hamburg cu domnul Syndic Anderson, Fabricius și Wolff.
Bє Hannoverѣ с гостиномє Ekardomє я Keislєromє.
Bё Leipzigѣ с г-номъ doktoromъ Shaheromъ, с придворнымъ sovѣtnikomъ Menkomъ i съ doktoromъ Lemaiemъ, вё Gallѣ с profesoromъ Wolfomъ G. doktoromъ i. doktoromъ
Bё Dresdenѣ съ bnblivtekariupomъ, въ Kaoseyaѣ с доктором Wolf ratomъ n OrFireomъ.

Вё Eeeemhѣ с астрономомъ Wagnerомъ, въ RijmөM с докторомъ Beedteldomъ, въ Amsterdamѣ с гамомъ l«4(mrmөѵ, Kler-V/

mentom și Lemier, care promite Majestății Voastre Imperiale o carte pe care să o scrie pentru un salariu slab.
În Leiden despre domnul Bourgaven, Bourmann și Sgravesand.
In Anglia despre domnul Stoyaeoom, Dr. Wodward si celebrul anatomist Mr. St. Andrew, Desacnlier, Mr. Galey si Mr. Vanley, tot despre mecanicul Doan, si cu opticianul Scarlet si altii.
La Paris cu M. Duvernay, Wenslow, Dubos, Jehoeret, Jussier, Dinord, Danton, M. Pojot, Conto Doenbre, M. Gomur, Varnion, Mopéoccoiom, M. Fontenelle și de Lisme.
La Strasbourg cu Dr. Shade, Scherz, Bekler, Link și Leaderlo. Cu toate cele menționate, de multe ori m-am descurcat. Atotputernic împărat: începutul a fost deja făcut și numai în voia și decretul maiestății tale se va face în continuare, să mori cu folos și distracție.
Johan Daniel Schumacher. S. Pelersburg 10.... 1722 an.
VL
Descrierea colecției de rarități a lui Albert Seb, realizată de el pentru Petru V. în 1715 (traducere în Biroul Departamentului de P, nr. 25, l: 439 - 440).
O scurtă introducere în curiozitățile mele și lucrurile native, care sunt declarate mai jos:
1) Dulapul este realizat din cel mai bun lemn de chiparos din India de Est; există 7 2 cutii în ea - toate sunt căptușite cu scoici scumpe și ciudate: au fost aduse din Indiile de Est și de Vest și din alte țări îndepărtate; care (cochilii) cu mare sârguință și harnicie se strâng din cele mai bune piese ciudate într-un loc format din 1000 sau mai multe bucăți. Ceea ce raportez cu adevărat este că nimeni nu poate arăta numărul complet al acestor curiozități.
2) Un birou din același copac roșu Ostiyad cu o ușă din același copac. Înăuntru se află peste 400 de flacoane din cea mai pură sticlă, în care sunt așezate pentru întreținere animale inexprimabile, miraculoase, ciudate, într-un spirt de vin, și în care sunt prezentate într-un mod absurd. Mai mult, există rarități fără birou, care sunt destul de aprobate în consiliu.
V-YL

Da, chiar și cu 400 de bucăți de fiole mici și mari în diverse animale în spiritul vinului, ele ar trebui să fie, și anume: genul unor broaște râioase care se transformă în pești și cu siguranță pot să le arăt pe acestea, pe care nu le avem. am auzit deloc și nu au fost menționate în cărți. Am și un gen de broaște râioase americane mari, care, tineri din spate, se înmulțesc și cresc. La fel este aceeași mână de Virginia cu coarne și chiar și cu urechi lungi. La fel este și fil an der-ul extrem de mare din India de Est, cu care tinerii, intrând în interior și ieșind din nou, se hrănesc până când îmbătrânesc. Există și tot felul de crocodili, armodile, ligani, caemans, gage-debs, salamandre, lenars, myrtes, diavolul tavian, salvo guardo, bavian, șerpi zburători, pești zburători, podipuses, renors, diferite mâini de pește rece, mare. pisici, șoareci marittimi, viermi de mare, miracole marine, tarantule și păianjeni mari, scorpioni, hecuși, milepe, diverse broaște țestoase, raci, șerpi, șerpi care răcnesc și multe alte mâini ale șarpelui, animale, pe care este imposibil să le numesc pe toate dupa nume.

3) Există și un dulap lacuit de măiestrie japoneza, în el este realizată o fortăreață, iar castelul de pe munte este frumos prezentat, tot din cel mai pur coral roșu al meșteșugului japonez; mai mult, în ea se află judecata regelui Salomon și, mai presus de toate, este umilită cu tot felul de bătăi și alte lucruri umilite.
4) Studiul, în el 32 de sertare, în care cu 1000 de lucruri ale pavilioanelor europene (gadin - trebuie să fie în papillonele originale), sunt Figuri foarte uimitoare, prinse, care sunt superioare în șapte lucruri lucrurilor domnului Vincent și ale numărul este complet, din care este imposibil să se colecteze conpletis.
5) Există, de asemenea, o asemănare cu acest birou, în care există toți paraziți ciudați asiatici, africani și americani; parțial există tot felul de culori neobișnuit de grozave și figuri uimitoare; în parte, există neobișnuit de grozave tot felul de culori diferite și figuri uimitoare. În acest fel, papelions ale fiecăruia sunt prezentate cu Figura lor, care sunt dactilografiate din 50 de cutii, inclusiv cele cu aripi argintii și aurii; în plus, pe lângă aceasta, multe cutii de toate mâinile.
6) Un dulap de meșteșuguri chinezești cu carapace de țestoasă și argint pe lemn este așezat; în ea, fără măsura multor mâini, se adună minereuri de pământ din India de Est, China, Ungaria, din toată Germania.
7) Încă un birou similar cu acesta *, în el sunt tot felul de lucruri de săpat care s-au schimbat în piatră solidă de la potop, o mulțime de Figuri de pești, iarbă și reptile târâtoare.
8) O cutie cu tot felul de păsări ciudate în ea, inclusiv paradis, rege și alte rarități.
VI
Biblioteca „Runivers”
- 5 milioane -
9) O cutie de fildeș decupată cu artă chineză scumpă și căptușită cu argint - există tot felul de curiozități în ea.
10) O cutie mică, fildeș.
11) Dulap cu lac de măiestrie japoneză, conține diverse rarități.
12) Cutia, în care se află o rădăcină mare și foarte uimitoare a copacului antic Ailoe (adică, arborele paradisului) a crescut împreună pe alocuri și este tăiată de chinezi în aceste locuri cu cea mai scumpă măiestrie.
Deci există o lucrare foarte pricepută și curioasă a unui crucifix făcut din leagăne roșii și o cruce de smalț, iar această cruce, înainte de aceasta, în Gishpaiii în Thigas, stătea pe tron, iar acum, în câțiva ani, britanicii iar olandezii l-au cucerit și l-au adus aici.
Există, de asemenea, în Japonia o mașină uimitoare, făcută dintr-un trestie obișnuită, cu care mergem și astăzi: știau să toci și să țese seturi de ciocolată, cafea și ceai atât de fin și de curat, iar ceea ce este cu adevărat uimitor, sunt 60 dintre ele. , iar inauntru sunt lacuite cu lac rosu , ca si cele decantate, si le poti tine de cele noi, tin apa calda si nu poti fi mai bun decat ei in campanii, ca sa nu se strice, desi scad, dar fără o măsură de flexibilitate, iar futeralul este făcut ca ei baydore. Iar afară este acoperit cu aceeași pricepere.
Fa-mă să cred în asta și raportez cu fidelitate că potenții din toată Europa nu au egal cu acest serviciu și au avut mulți vânători pentru acest serviciu, dar nu au vrut să-l dea.
Așadar, există multe imagini cu mâini și figuri și cu pietre (shpek shtein) de bună muncă chinezească.

La fel, există imagini și tot felul de chipuri sculptate din lemn de santal galben de egală pricepere.
Există, de asemenea, tot felul de lucruri diferite făcute din fildeș, puteți obține tot felul de mărgele native și tot felul de flori.
Fiecare mușchi de mare de figuri minunate, ca un copac care poartă flori și rodește, din Marea Roșie Africană.
O cutie mică cu tot felul de poțiuni uimitoare și semințe din țări îndepărtate.
Există, de asemenea, tot felul de ouă de păsări, inclusiv păsări chi'b'la crjfyca și cazar, și multe alți crocodil, șarpe și șerpi de pădure și multe altele tot felul de animale, pe care nu am avut timp să le scriu pe toate după nume. un timp scurt.
Sper că aceste curiozități vor fi foarte morale și plăcute Majestății Sale Regale. E adevărat, voi adăuga că aceste piese sunt mult mai mari ca număr decât ale Dr. Ruysch; da Vktsbntoy, pe care maiestatea sa regală l-a favorizat să intre în Amsterdam'.

Port curiozitățile vyennsanmyh potrivite cu un quit frumos, la care sunt descrise toate aceste lucruri, și anume autorul gloriosului Aldroaand, o frică completă, Daioyston o descriere a animalelor, Rnmeeus despre scoici, Meriaia despre tot felul de târări și alte averi -spune. Din acest număr, multe au fost colorate cu culori, iar altele au fost explicate în mod viu și așa mai departe.
Din Amsterdam, 4 octombrie 1715. Semnat Albert·» tus Seb.
ru.
Proiectul despre seminarul din Petersburg de Yeoyan Prokopovich, înaintat lui Petru cel Mare în 1721 (Kabin, afaceri P, M 57, l: 1—5).
La 15 martie 1721, sinodul i-a prezentat lui Petru *, „în regulamentul adunării duhovnicești, se presupune a fi la Sf. domnitor pe care acum maiestatea voastră kunsht-camora ') să dea pentru construirea acelei case. intenționează. Din acest motiv, domnia voastră regală cere aceasta cu umilință, pentru ca vara aceasta să nu treacă fără începerea construcției casei menționate mai sus și în funcție de unde vin banii”.
Totodată, a fost atașat și raportul:
• Preasfintei Maiestate a Țarului Sale într-un raport despre seminar, adică despre casa școlii pentru băieți.
1.
Despre locul acelei case.
Am căutat, cât am putut, cu sârguinţă în această vară un loc potrivit pentru construirea unui seminar, dar au apărut următoarele locuri: 1) O insulă împotriva lui Katerngo*a pe mare, dacă nu este complet inundată de apă, pentru că nu am putut observa complet asta. 2) În spatele grădinii farmaciei peste Malaya Neva. 3) Împotriva curții țării
*) Kuvstoamer, „Despre traducerea ei a hoților Vasshemkii, ajutarea în casa de sus a lobyamets“ Armata Aleyas, Adevsavdra Kzhkvva, autori! Am vrut să va malul curții Nesh blzhz smolyaago, protopopul Okhteyaskekh așezarea în inundație a fost paza pielii.

Pyotr Matveevich Apraksin pe malul la amiază al acestui râu. 4) În spatele mănăstirii Nevsky sus pe dealul deasupra Nevei. 5) Încă mult deasupra Nevei, pe malul acela din curtea de la țară a regretatului țarevici Alexis Petrovici. 6) Deasupra Nevei, în apropierea pragurilor

de pe această parte pe munte, privind spre Sankt Petersburg între Tosna și Pogory, și ar fi un bun plazir de la Sankt Petersburg până la Slyuoyburh. 7) Pe muntele din spatele râului Ligovka, vizavi de taverna arsă, doar că aici nu se poate antrena în navigația pe apă. 8) Casa fostului Kikinov, unde acum kunst este camera suveranului. Și asta, după părerea mea, este mai mult decât alte locuri numite, pământul este uscat, aerul pare sănătos, nu este greu să păstrezi peștele; mai ales de dragul de a fi nu departe de oraș, care va fi puternic pentru casa mare a acelui supraveghetor (oricine ar fi el) veniți adesea și fără să vrea să vedeți cum merg lucrurile acolo. Da, și nu o mică parte a clădirii de piatră, în care există suficient spațiu pentru școală, și bibliotecă și locuințe, și o sală de târg pentru acțiunile publice școlare, și nu este dificil pentru suveran, maiestatea sa regală însuși , când vrea, să ajungă, fără a opri faptele mari.
2.
Despre clădire.
Dacă se stabilește o casă numită, atunci după părerea mea structura ar fi aranjată astfel: de la drumul principal, biserica este lateral spre drum, iar altarul spre est, și astfel oamenii ar intra în biserică prin usi laterale dinspre drum, fara a intra in casa propriu-zisa. În interiorul curții, pe ambele părți ale estului și apusului, sunt două rânduri de celule duble cu o singură locuință. Am adauga si curtea Manastirii Treime Serghie, disponibila imediat, pentru o curte de rezerva. Puțini oameni merg acolo acum și mai bine ar fi ca curtea Trinității să fie în mijlocul orașului. Și de cealaltă parte, locul până acum este gol, care a fost răposatul Voinov, de adăugat pentru grădina nevoiașă.
3.
Despre băieți.
Sfatul meu este să nu acceptați tineri de numai zece ani sau mai puțin și nu mai mult de zece ani, pentru că copiii de o asemenea vârstă nu au învățat încă răutatea și, dacă au învățat, totuși, nu au fost fixați de obicei, și nu este greu să le înțărcați cu putere: la fel și VIL

 încă nu se poate răzvrăti și fugi. Și o vârstă mare, parcă nu foarte de încredere, nu ar trebui acceptată. Încă nu vă sfătuiesc să faceți o mare și liberă academie: când Dumnezeu va binecuvânta cei din casa adolescenței, atunci de la începutul celor neînvățați vor apărea profesori buni care vor putea preda și conduce marea academie.
4.
Despre profesori.
Nu ce sunt, dar e nevoie de profesori corecti și bine pregătiți, care să fie chemați din academiile străine cu dovezi de școală nobiliară și autorități civile. Și nu trebuie să ne temem că nu vor ademeni copiii noștri la teologia lor, pentru că este puternic pentru ei să stabilească prin articole ce ar trebui să predea și să urmărească dacă predau ceva contrar mărturisirii noastre. Și anume, ar trăda doar învățături exterioare, limbi, filozofie, jurisprudență, istorie etc., și nu dogme teologice, pe care studenții trebuie să le învețe de la profesori de aceeași credință. Și dacă domnilor ruși nu le este frică să-și trimită copiii la academii străine, unde profesorii își oferă liber părerile, atunci de ce să se teamă în țara noastră, unde vor fi legați de articole și supraveghere? Dar până la începutul învățăturilor, va exista speranță puternică și căutare între poporul nostru.
5.

Despre porecla acestei case.
Dacă maiestatea regală favorizează urgent această casă (de la care sperăm pentru mult folos rusesc și glorie pentru maiestatea sa), atunci dorim și permisiunea plină de har a maiestății sale, această casă să se numească grădina lui Petrov sau dialectul străin al lui Petru. gradina.
Defecte importante ale unei astfel de porecle: 1) mare încurajare din partea părinților, care sunt atât de încântați de o casă cinstită de o poreclă școlară, își vor trimite bucuroși copiii în acea casă; 2) se va da mare încurajare și elevilor, căci profesorii îi vor inspira astfel încât ei să se străduiască să fie vrednici să apară într-o casă atât de cinstită și eminentă; 3) frica va fi asupra leneșilor, care mereu se împotrivesc și defăimează faptei bune, căci chiar numele acestei case le va bloca gura; 4) studenții care au studiat în casa de șapte vor trebui, ca pecete a poziției lor de neuitat, să le fie credincioși pentru a merge-VIL

suveranului său și atât tatălui său și întregului său nume de familie înalt, și amintiți-vă întotdeauna că sunt de fapt repartizați maiestății sale, supuși ai sclavilor și fiilor; 5) această poreclă va fi și personajul gloriei marelui „undator” și al marii sale iubiri pentru binele comun; 6) avem multe astfel de porecle și imagini: chiar numele acestei academii (pe care înainte se numea doar școala din Atena, iar după aceea se obișnuiau să se îmbrace alte școli) a venit, după cum se spune, de la Fundator cu numele Academului; la fel, după anumite şcoli, au fost numiţi de la Fundatorii lor, ca la Roma, semina rum Salviatum de la domnul Salviat; in Tigur, orasul Helvets-com, scoala Carolina de la Karol cel Mare; in Goth, orasul sasesc, Kazimiriana de la printul Kazimir; la Olomuntsi, oras Moravian, Seminarul lui Ferdinandov, din Ferdinand, iar eu, la Kiev, se povestesc scolile morminte din Mormantul Mitropolitului. Și despre tot ceea ce măreția sa regală favorizează și subliniază. Preasfânta Majestate țaristă, cel mai umil slujitor și pelerin, smeritul Veofan, episcopul Pskovului.
b.
„Vedinie despre comerțul rusesc”, întocmită de prințul Ivan Șcerbatov în 1724 (vezi mai sus, p. 247-248).
„Încă din cele mai vechi timpuri, rușii sau rușii aveau comerț în gloriosul oraș Visby, când era în prosperitate. Acolo aveau propria lor aşezare şi străzi împotriva altor popoare; la fel și colibele și prăvăliile lor, la fel ca drepturile mării și obiceiurile acelui oraș, care erau comune tuturor celorlalte popoare și chiar s-au extins până la trecerea Gibraltarului. Vezi: Les îles et caut, de la mer, pag. 157; Hist. Olai Magni, 1. 10 p. 16.; Herberstein, Moscova. pag. 118; Viaggi di Moscova. p. 48".
„Rușii au avut și comerțul cu italienii, și mai ales cu genovezii, cu ocazia când dețineau Crimeea și Kvfoya. Vezi Descriere. de l'Ukraine”.
„Înainte, când regatul Astrakhan nu intra sub regiunea rusă, orașul Astrakhan conținea tot comerțul estic. Uite. Histoire du commerce des anciens et modernes, c. 42, p. 236, și mai ales rădăcinile dinainte de deschiderea rutei maritime spre India de Est, care venea pe lângă râurile Indus și Oxom până la Marea Caspică și de acolo de-a lungul Volgăi până la Don și Marea Neagră și până la Kafa, de unde Veneţienii și evreii au fost transportați în toată Europa. Vezi: Tresor politique p. 800; Histoire du comm. des anc. c. 48, p. 311".
„Din țările occidentale s-a desfășurat cel mai mare comerț prin

VP.

Novgorod, care în 1415 era un oraș liber și în uniunea orașelor anseatice. Vezi: DescrpL M. Duc. Lithw.; în el se afla unul dintre cele patru principale birouri ale orașelor aliate menționate mai sus. Vezi: Les îles et les caut, de la mer, p. 158, 162, 163, 164; Soaliger, Exercit, ad Cordaiuun p. 259; Dlugess. Histon. Polon 1.1, p. 450; Chitrey, Saxoni® cronica., Diction. Savary. Comptoir, Tresor polit 1. 3, p. 821. Înainte de 400 de ani, a avut o instanță, propria sa pedeapsă. 3pH*Joubeau, s. 17. În 1411, novgorodienii au lăsat șosete, boturi și piei de jder și au început să facă comerț cu labe albe și bănuți lituanieni și altele în germană, vezi Historia of Novgorod l. 457, iar în 1419 au început să facă comerț cu bani de argint și au vândut alții germanilor, tot l: 467. Popoare străine care au făcut comerț cu ei: livonieni, lituanieni, polonezi, suedezi, danezi, germani, olandezi, flamanzi, de ce asta foarte bogat. Vezi: Olearius Beschreibung, p. 60. Și este de remarcat că aceste popoare locuiau în diferite apartamente și străzi în ea, care erau cunoscute după numele lor, pentru că la 1419 se numea slavon și așa mai departe, sfârșitul, iar în 1421 era o stradă prusacă în ea . Vezi Historia of Novgorod L: 442.
„A fost reparată și prin orașul Pskov, tot oraș liber”.
„Comerțul în Rusia cu perșii și provinciile ei s-a menținut de mult timp și s-a desfășurat prin orașul Astrakhan și anume: 1) Provincia Bogar sau Bukhara. Iată: Recueil des voyages de Theven p. 88, dans lequel Jenkinson en fait mention. 2) Aded-baioon sau Hindedbaison, tot o provincie persană, în care este capitala Tabuz; ruşii aveau cel mai mare comerţ cu alaun şi nastele (?). Vezi Broissiniere Dici. TheoL hisL 3) Shemakha, Iată: Avril voyage, p. 83, 86 mp, Histoire du comm. des anciens p. 362".
„De multă vreme, Rusia a făcut comerț și în Khina pe drumul orașului Tobolsk din Siberia, unde se adunau toți comercianții alocați caravanei. Vezi Dict. geogr. Există diferite căi către Hina, pe care le puteți vedea: Voyage du p. April p. 103, 163, 174, 201, 208, Commerce des anciens p. 394, Theven, Recueil de voyages T. 1. p. 87 mp 92, 98, Iebrantovo, Voyage de Brun p. 100h
„Comerțul din țările nordice a început în 1553, când britanicii și-au deschis drumul pe mare către orașul Arhangelsk, moment din care și-au compus toate magazinele principale și au menținut acest comerț singuri după ceva timp. Dar olandezii, după ce au îmbunătățit calea, s-au mutat în ea și, după ce l-au despărțit pentru o perioadă scurtă de timp, apoi l-au atras pe ei înșiși, astfel încât britanicii au părăsit aproape tot.
„Despre starea comerțului real. Orașul Arhangelsk fără
VII.

contradicția ar trebui să aibă primul rang în fața celorlalți: cel mai mare comerț cu ea este reparat în timpul târgului, care are loc în luna august. Olandezii, și cu atât mai mult Amsterdammerii, trimit de obicei două flote pe an. Vezi Seven Savary Diction, p. 971 și 1000, art. Colle de poisson et port (TArhanghel. Din onago, tot felul de mărfuri străine au fost transportate la Moscova și în întreg statul. Uite acolo. ”
„Deasupra orașului Arhangelsk, se află și alte orașe, pe aceleași maluri, comerț: Kola, Perigorod (?), Pechora, Vychegra, Voran-ger (?)

în Laponia, despre care vezi Sav. Dici; la fel și Novaya Zemlya, unde compania engleză face comerț, despre care și despre mărfurile pe care englezii le obțin de acolo, vezi Greutate. des voyages de la Comp, du Nord Ț, I, p. 37".
„Comerțul rusesc, cel mai mare de pretutindeni, este reparat de la târguri. Străinii obțin cel mai bun profit atunci când își schimbă parțial bunurile cu bunuri și parțial pe bani; Rușii iau timp și sunt îndatorați de un an. Ce fel de rublă, grivne, moskovka sunt păstrate în oraș, vezi Sav. Dict., articol Moscosqiie”.
„Taxele străine se plătesc la mărfuri la cinci, iar în vacanță se plătesc la Moscova la zece din o sută, cu greutatea cărora ... se întâmplă ... Vezi Savary, art. Ponde. Popoarele străine care fac comerț în Rus', și anume: englezii sunt primii care au început să facă comerț pe mare și, deși au fost lipsiți de el după ceva timp, au primit mai târziu permisiunea, dar nu și-au putut readuce comerțul la precedentul ei. stat, degeaba Savary .. principal, p. 971, 953, l'art. Archange^ Colle de poisson p. 1408, comp, engl.de Moscow”.
„Olandezii fac cel mai mult comerț în Rusia și cu atât mai mult de pe vremea interzicerii britanicilor. Degeaba Sav. Dict art Arhanghel p. 953, 971, art. Colle de poisson.
„Danii. În acest ținut există o companie nordică, care își are comerțul pe țărmurile Laponiei, unde își trimite anual navele. Din când în când danezii ajung prin... chiar și până în... unde au un profit mulțumit. Cele noi conțin corespondență și magazinele lor în apropierea orașului, vezi Sav. Dict. Comp. Dan. du Nord.
„Francezii, suedezii, hamburgerii și bremienii își au corespondența și magazinele în apropierea orașului. Armenii și perșii fac comerț din cealaltă Parte în același mod. Vezi Dict. Savary, p. 1008".
„Bunurile rusești, care se împrăștie pe țări străine, sunt următoarele:
1) Tot felul de blanuri si piei de tot felul de maini care vin din Lapo-nia. Degeaba Sav. Dict. arta...princ. p. 999 și art. Petit gris, Pelleterie, Souris de Mosc. 2) Cânepă, care este furnizată de bunătate a treia în italiană și Riga. Sav. Dict. artă. Chanvre, Cordaj. Olandezii iau mult din asta. Vezi ibid. p. 965,3) Len. Olandezii îi sunt și VII.

-ser-
iau multe pentru ei. Ibid. 4) Lipiciul de pește este singura poștă din Moscova care vine; cum o fac, vezi Sav. Dici, arta Colle de poisson. 5) Yuft rusesc, producția sa este atribuită Rusiei poloneze. Vezi Dici Sav, Cuir. Diverge foarte mult in Mocha, in Arabia fata de navele turcesti Saltan. Vezi acolo r. 1097, le Vaisseau. 6) Funii si funii; fabricate din salcie Koenigsberg sunt furnizate cu 20 până la 100 mai bine decât cele din cânepă de Moscova. Vezi Sav. Dici. p. 1308, arta Cordage, Chanvre. 7) Ho-taya. Vezi arta Savary. Potasa, salpetru ibid. 8) Os, vezi Sav. DioL, Peigne, Dent. 9) Rubarba se găsește în Rusia. Sav. Dici. Reglise; saosepa-rel id. 10) Untura de vita, care de dragul acesteia din urma este venerata de altii: Sav. Dict., Suif. 11) Peri de porc. Vezi Sav. Dici Soye de porc.
„Bunurile străine care sunt aduse sunt: 1) Aur și argint în monede, ca fimki, de asemenea o monedă mică .... Sav. Dici. p. 971 Marchandises. 2) Brocarte de mătase și lână. 3) Piei de castor din Canada și mai frecvent numite castori de la Moscova. Sav. R. 1279, art. Chamble. 4) Orice mărfuri mărunte (Quin-quaillerie). 5) Diverse metale, cum ar fi: cupru, staniu, plumb. 6) Tunuri și alte arme și praf de pușcă. 7) Tot felul de verdeață, cum ar fi: fret, sulf, vitriol, indigo și chiar mai

multe provenind din Agra - șofran, vezi Sav. p. 1127, „Indigo. 8) Vin de struguri și vodcă. 9) Ulei de lemn și legume uscate. 10) Rădăcini și mai mult piper. 11) Orice copac de dragul vopsirii și cu atât mai mult de dragul Yuft. 12) Galun și tot felul de dantelă, de asemenea trase de aur și argint. 13) Pește sărat de diferite mâini, cu care este înzestrat tot pământul Moscovei din Norvegia. Între cealaltă și heringul sărat al primei capturi. 14) Mătase, sau mai multe din Persia, vezi familia lui Sav. artă. Soie, sau mai bine l. 1590, unde se va vedea despre intenție, ce fel de târg pentru a atrage pe toți în mâini și cât a fost: 1590.
gsh.
Corespondență despre cartea compusă. Dmitry Kantemir din cartea Sistemului religiei mahomedane (cab. dela, P, 57, d: 84-86).
Verdictul Sfântului Sinod privind publicarea unui caz istoric, în care dogmele statutelor și tradițiilor sectei Mukhamtan sunt descrise de autor, Prea Înalt Prinț Cantemir, care argumentează.
Este necesar să cerem de la cel mai ilustru autor, ca într-o scrisoare să ne exprime: toți luxul și fiecare câte unul în fapta lui sunt înfățișați, parcă cunoscut și ferm nu numai de la proto-popor, ci. tot dintre cei aleși - VP-vsh.

Iar următorii lui Muhammad sunt cuprinsi și cum se confirmă clar adevărul văzându-le? Și cum se știe autorul despre acestea? De la scriitor * sunt aceste secte sau de la creștini și cine sunt aceștia, sau aceștia, sau amândoi după nume? Iar dacă o astfel de scriptură despre martori este arătată de autor, aceasta va fi tipărită la începutul sau la sfârșitul cauzei.
Dacă acest lucru nu poate fi, este necesar să se ceară de la autor, dar nu să mărturisească prin scris, parcă în opera sa de la scriitorul * al oricărui, ci din zicători, dintre mahomedanii dintre oamenii cei mai de rând, toți cunoscuți și acceptat si din buze b multi soti, in secta este * celebru, priyal. Iar această mărturie a sa, scrisă de mână sau semnată, va fi tipărită la începutul sau la sfârșitul cauzei.
Sfântul Sinod cere acest lucru de la autor nu în zadar și fără importanță, ci din două motive din motivele cele mai importante, de la ei primul este, dar nu unor mukhamedani, dacă doar ceva de la noi despre secta lor s-a proslăvit, de asemenea. ca ceea ce s-a primit de la ei, amândoi mai jos Ei sunt devotați lor, vor avea cazul de mai jos, cazul va fi poticnit și norot pentru noi, ca pentru calomnii mincinoși și nerușinați, dar vom fi cumpărați, ca nu ne lipseste motivul argumentelor imperiale, spre rautate, ne-am eschivat si, inventand CV-ul, vom fi supliti. De ce se va face că mai mult în răutatea mea voi fi afirmat despre deșertăciunea mea cea mai sălbatică, ca și cum despre cel mai puternic * și neîntrecut-cel mai sum adevăr, ei vor triumfa mai arogant. Chemarea noastră este să dorim, să cerem și să putem munci și să ne îngrijorăm de frica tuturor, cu atât mai mult este necesar să observăm, ca să nu dăm ispita intransigenței necredincioșilor.
Mai este o cerință, dar nu ca noi înșine și creștinii pricepuți în tot felul de lucruri, ca un om care este rău înclinat spre credință ușoară, vom arăta argumentele celor leneși și râsul celor vrednici și luminoase, altfel. vom porunci să-l facem public cu relief tipărit, deși cam cu ekte în preajma nebunului și a nelegiuiților, ambele, din propriile păreri, este foarte străină și, calomniindu-se de ceilalți, exprimă fictiv ființa.

Și pentru că totul de la tipografia cărții noastre actuale, această cunoscută inscripție de la început, se estompează, parcă din porunca împăratului, fiind tipărită se vorbește, se cuvine să fim observați în toate felurile posibile, mai mult, să ne fie frică, dar nu un fel de legendă tipărită la tipărire, chiar dacă nu estompăm dovezile corecte, e departe de credința istorică pe care o vom apăra, dar cel mai august suveran al numelui nostru sacru va fi supus. a ocara și a batjocori în înțelepciunea celor pedepsiți și vom aduce ușurință numelui nostru sfânt, căci măreția lui va fi socotită a crede și a certifica, chiar și la porunca tipăririi sale se va citi.
VSH.

-mfl-
Din motive întemeiate, sfântul sinod al celor două dintre cele mai sus menționate oferă cele mai ilușoare pretenții de autor și da, scriitorul-principal nu trebuie să fie îngreunat de răspunsul, cel mai filantropic de întrebat. La comanda Sf. Sinodul a semnat togo-ul sinodului de către consilierul, școlile și tipografiile, protectorul Gabriel, arhimandrit al lui Ipatsky.
Răspunde cel mai cinstit pr. arhimandrit și alt autor al cărții The System of Religion of Mukhamedan, bucură-te în Domnul!
Cerințele Sf. Sinod, exprimând verdictul, sub numele onestității voastre, supus mie, cu respectul cuvenit, citesc și răspund.
Primului Sfânt Sinod, propun ca fapta prezisă să nu necesite alte dovezi, întrucât întregul text dat în această carte este suficient și mărturisește în multe locuri despre care religiile acelui anchetatori sunt afirmate prin argumente *, doar să lăsăm comandă sinod cea mai atentă recenzie ti okom.
La a doua cerere răspund că din aceeași carte a Sf. sinodul este pe deplin mulțumit, căci, din moment ce toată lucrarea mea este publicație, nu văd că este nevoie să fiu convins de manuscrisele mele prin confirmarea repetată a manuscriselor. Dar dacă cineva este un campion al nebuniei lui Mohamed, sau toată cartea sau unele părți din ea sunt false pentru a arăta o părere dublă, cum ar fi despre limbile și obiceiurile răsăritului, la urma urmei, eu, ei vor depune mărturie, ca dacă acolo, chiar și noi suntem excluderea nebuniei lor, sau în cărțile lui Mukhamedan Chush, sau de la audierea mukhamedanilor înșiși; astfel încât ei înșiși ar trebui să inventeze religia ulterioară mukhamedană în propria lor apărare să inventeze la aceea că o vor obliga, nu al meu de prezis.
Pe aceasta, de parcă nu există fără frică și frică, iar unii disprețuitori ai acestei cărți mici sub scutul numelui celui mai milostiv monarh al adoptatului nostru, ceva respingător și blasfemiant declară nebunesc b, oferă cu umilință raționamentul că este nu se cuvine să-mi cer aprobarea, ci să întreb aceeași înfățișare (providi ssimi) a monarhului de comandă și plăcere, ca mine, nimic despre acel conducător, supraveghetorul tipografiei, domnul Avramov, a ordonat să fie tipărit. În cele din urmă, spun că, la comandă, am compus ceea ce noblețea cu adevărat prin douăzeci și doi de ani de experiență nu mi-a câștigat cu nimic mai bine.

— »w
val. Se va tipări, dacă se publică doar publicația mea, de parcă nu ar fi fost dorința mea, nu am putere. Onestitatea ta * binevoitor Și slujitor, autor D. K

Petiția conducătorului părului fără desemnarea anului (Kab. dela I, nr. 54, l: 489 - 490).
Svbneyavo-ruchvya marca lui Peter Velak merge.
1) Pentru ca domnitorul, boierii și rochi oeyatse-Kharm ia-rom să stabilească un loc unde să locuiască și să-i dea, gbonodar, yut ", în acea curte a Moscovei cu tavane de piatră, o altă colibă de suburbieGbshѢe.1 noy. ; iar pentru mâncare s-ar da moșii sănătoase și unde să fie șederea lui, ca să fie o garnizoană rusească.
2)   astfel încât afacerile oricăror certuri ale prințului său și numele său de familie să nu fie curtea maiestății sale regale, iar vol-hovul să-l judece el însuși.
3)   Ar fi liber pentru el, prințul, să călătorească la Moscova și în alte orașe, precum și pe cei trimiși să-l trimită pe el și pe fiii săi pentru știință în orașe nobile și în alte țări creștine.
Vezi chestia Ca el, domnitorul, si celelalte lucruri ale lui sa fie vandute fara taxe volvo.apov si pe care cetatenii si taranii sa i se dea lui, domnitorul, din toate taxele au fost demis.
tsa friendyag match jasper.
Premiat 5) în timpul acestei campanii, s-au păstrat peste 10 MII FIMKOV din - budep .., iar acest tezaur al Majestății Țarului nu a rămas mai mult de șase sute de ruble, pentru a cere mila Majestății Țarului.
6) Dacă el, prințul, ar fi în mila maiestății regale și titlul de prinț cel mai ilustru, el și moștenitorii săi ar trebui să conțină; iar dacă de acum înainte principatul Volosh va fi sub puterea maiestății sale regale, astfel încât nimeni în afară de el și moștenitorul său să nu fie admis. astfel încât poporul Voloș, care acum, pentru credința creștină, este nevoit să-și părăsească patria și să meargă la IX—IX.

yaMtge stat rus, din care numarul barbatilor si libertatea. jKgB0Ka P0Lu mai mult de 4000 de suflete, pentru a determina din ce așezări sau zone să trăiască.
Voadayu boo g) Savin ban cere mai ales serviciile tale pentru a le pune
*
cetățenie.
Un extras dintr-o scrisoare a lui Dmitri Kantemir, din 23 noiembrie 1719 (Kab. dela P, No. ♦!, fol. .166-167).
După mulțumirea pentru permisiunea de a se căsători:
„Filosoful este o oarecare arapia, fiind întrebat: de la cine a învățat filozofia, răspunzând, parcă de la orbi. Și din nou, cel care întreabă: dar cum, de la săraci, a realizat știința numai lucruri naturale perfecte? Vorbirea: parcă i-ar fi imitat pe orbi, nu a pus niciodată piciorul, dacă nu înainte de a ispiti drumul cu toiagul. Cu un fund și un az asemănător, sclavul maiestății tale regale, creând, de vreo șase ani, păianjeni orbi pentru a obține astfel de lucruri naturale. Tot lui Dumnezeu, după cum cred, procesiunile mele se descurcă, această imagine orbitoare, cu cea mai milostivă îngăduință a maiestății tale regale, i-a pus capăt, și de la cele trei ilustre fiice principe Trubetskoy, părinți demni și mireasa însăși, la alege nașterea prințesei mai mici Anastasia, cu ea este obișnuită în șapte clauze de căsătorie de stat. Am luat mai întâi o decizie fermă în privat, după ce am primit cel mai grațios din maiestatea ta regală pentru acea permisiune și am creat-o public. Rămânând acum, dar ghemuit la cel mai înalt taburet al tau, roagă-mă cu cea mai mare sârguință să încep, iarna, după Crăciunul mântuitorului, cât mai curând posibil (forțând testele ulterioare și cele mai faimoase ale dorinței) și să intru în școala de anatomie, iar

zelul meu să ajungă. finalul dorit. Același, împărat, suveran și ocrotitor al celui mai milostiv, dacă nu vrednic de nimic, dar smeritul tău credincios slujitor, nu te demni să disprețuiești cererea. Rtsy și va fi - ei au condus și voi fi creat. Și până acum cea mai înaltă milă a maiestății tale împărătești, prin natura sa, a revărsat asupra mea, săracii, și de acum înainte ridicarea casei mele, neîntrecută în binefacere și dușmanilor mei, neobosit mâna dreaptă de la mine sub măreția regală a majestatea ta regală, protecția a fost îmbunătățită cu succes, shago, nu te dracu. Și totuși, demnindu-mă lui Dumnezeu, pe această cale de primă iarnă spre predarea celor mai smerite mele în fața maiestății tale împărătești, piciorul arcului cu toată puterea, fiind, da, în fidelitatea mea, voi turna o picătură. din ultimul meu sânge. Dumnezeu să păstreze maiestatea voastră regală în apărarea și extinderea patriei în bună sănătate în al IX-lea.

nenumarati ani. Majestatea Voastră țaristă Suveranul și Patronul, cel mai milos ™ cel mai umil sclav Dmitri Kantemir.
Petiția fiilor Prințului Dmitri Kantemir, prezentat de acesta din urmă lui Petru cel Mare (Kabin, dosare ale m. in. del P ki. Nr. 55, l: 2).
Prea suveran și atotmilostiv Suveran Țar! Anterior, fost fost în noi, cel mai de jos al Majestății tale Țarului, profesorul Irey Anastassi Koyadoidi, care ne-a învățat Ellino-Grand-Skago, limba latină și italiană, cel mai înalt al Majestății tale Țarskoy și comanda Majestății tale Țarului, suntem deja patru deja în slujba celor patru, rămânem fără nicio învățătură; pe de altă parte, nu putem avea cele mai pricepute limbi în limbile desemnate. Și astfel sunt lipsiți în esență, vom cădea cel mai înalt din țara voastră a Majestății și toate -asively întrebați, astfel încât (se poate mânca), el s-a demnit să dea parola noastră pentru a da Liberi Koletia, care, prin decret al Mănăstirii tale Tsarsk Major, este exilat la păgân. Kov este un priceput priceput *). Și ori de câte ori maiestatea voastră regală se demnește să ne ceară, noi suntem întotdeauna gata să o livrăm. Majestatea Ta regală, suveranul nostru cel mai milostiv, cel mai smerit slujitor Matvey Kantemir. Konstantin Kantemir. Serban Cantemir. Antiohia Kantemir. 1721, în ziua de 17 februarie.
Aplicație în numele. Antiokha Cantemir (Kabin, dela, II, J6 58, foaia: 232).
Prea suveran și atotmilostiv Suveran Țar! După excomunicarea fratelui meu de pretutindeni în slujba majestății voastre împărătești, vă informez cu credință că am ură veșnică din partea întregii stări a acestor căpetenii, care de dragul de nimic nu am nicio speranță ca vreunul dintre ei să primească un grad. sau demnitatea de a fi mulțumit în viață cu nevoia unui pachet de percepție, din care ura și disprețul lor acum am ajuns la sărăcia extremă. Din acest motiv, cad la picioarele majestății tale împărătești, cerând îndurare cu umilință, dar favorizează-mi cu ceva pentru hrana mea zilnică ca o caritate de tribut, și l-am adus să trăiască, mă angajez maiestății tale în tot ce am. poate servi cu toată fidelitatea. Maiestatea Voastră țaristă, cel mai umil slujitor Antiohia Kantemir, în locul căruia, la cererea sa, a pus mâna Dmitri Kantemir. 1721 februarie 17 zile.
') Acest Liberian Kolotius a fost implicat în cazul zborului țareviciului Alexey Petrovici în străinătate, cf. Istoria lui Peter Vezshago, Ustryalov; aplicația. către TIto, p. 4M.

573
Petiția lui Dmitri Kantemir către Petru cel Mare (Cabinet. Afaceri P, Zh 58, l: 234, 365–366, 582–583).
Cel mai impunător și atotmilostiv rege, suveran! Vă rugăm să vă uitați la memorialul scris mai jos și să luați rezoluția imperială*.
1.
Se trece deja al zecelea an, dar apoi, sub măreția regală a patronajului tău, fără vreun serviciu cunoscut, îmi petrec viața aiurea*. de ce, de dragul celui mai grav gând, îmi vine în minte îndoiala că fie sunt foarte nevrednic, fie sunt numit pentru cei necredincioși. Fii pentru nevrednici, mi-au poruncit, parcă nedemn și netrebător în republică, să am în continuare o viață privată, ceea ce nu va fi regretabil nici pentru mine, nici pentru alții să fie invidioși. Dacă mă consider infidel, nu doar o viață privată, dar nu sunt demn să fiu singur, eu însumi recunosc și condamn.
2.
Fericită norocul domnului general Cantacuzenus (care, în fostele sale provincii, nu era vrednic de mine, ci era egal cu funcționarul meu) - pentru zece ani de serviciu deja vrednic și de cel mai înalt rang, nu este greu să sper. . Și până acum nu sunt nici vrednic, nici indecent, și fără vreun serviciu cunoscut, fiind ceea ce pot spera în viitor sau la ce pot să disper - nu știu, doar prevăd că copiii mei, după mine, au nimic altceva de moștenit, în afară de indecența mea.
3.
Fratele meu prin naștere este grozav și unii nepoți sunt în țar-grad, alții în Moldova, suferind de sărăcie extremă, abia au pnist zilnic și din cauza mea am păstrat fidelitate imaculată față de maiestatea voastră. Despre care (fratele meu) am întrebat cu umilință anul trecut, dar nu am primit niciun răspuns. Pentru aceasta, prin ordinul lui, vă rog din nou cu smerenie.
4.
Zagorodnov Dvor, despre care dacha a fost dată prin trei decrete nominale ale guvernului. senatul este comandat, încă instruit.
5.
Sub Sankt Petersburg, nu am conac, pădure și pajiști cu fân; si din acest motiv cumpar totul pe bani, si intretin casa si, prin exemplul demnitatii mele de odinioara si prin titlul de principe de la maiestatea voastra, dat cu preacurare, si, toate zilele saracite de bani, nu sunt dator. puțin.
6.
Profesorul pe care l-am adus cu mine din Moldova pentru predare

Îmi spăl copiii în greacă, latină și ntaliană, acum, prin decret al maiestății voastre, duceți-i la colegiul spiritual. Și este imposibil să dobândesc altceva abil în aceste limbi, mai puțin am puterea de a-mi trimite copiii în țările europene, (atunci) ei, cu pierderea mea considerabilă și pierderea lor, distrug timpul.
7.
În campania Domniei Voastre în Moldova (cu excepția celor cumpărate cu bani gata din vistieria Majestății Voastre), le-am dat comisarilor peste 10.000 de boi și peste 15.000 de oi și 10.000 de taleri, cu care am cumpărat pâine la Budzhak, prin decret al vostru. Maiestate, dar turcii au luat, pentru care (deși în punctele pe care mi le-a dat maiestatea voastră despre răsplătirea cu aceste cuvinte se confirmă:

pentru pierderea comisă în această campanie, răsplata va fi în viitor) nu cer. orice în prezent, în afară de o oarecare măreție mică a milei Tale, ca să pot să-mi ajut săracul frate și pe cei doi fii ai mei în țările europene pentru a învăța să trimită. Maiestatea Voastră țaristă, cel mai umil sclav Dmitri Kantemir 1721, ziua februarie.
Cel mai suveran rege, cel mai milostiv suveran! Maiestăţii voastre ştie că ambiţia, căutând onoruri şi demnitatea unei singure slave deşartă şi necuvenită, este ticăloasă în toate felurile posibile; lăudabil, care cu demnitate și folos public arată, prin credincioși și vrednici de laudă, serviciul făcut suveranului ei și statului este cerut și dobândit. Prin care neprihănire sunt mișcat de esență, la picioarele celei mai sfinte maiestate a voastră, căzând, vă rog cu umilință să fiu încântat să privesc cele mai scurte sugestii ale mele cu ochiul cel mai milostiv.
În slujba maiestăţii voastre, nu ca un fugar sau nenorocire alungat, numit după manifestele maiestăţii voastre, de dragul creştinismului obişnuit, cu o inimă voluntară şi voluntară, a venit. De ce, părăsind patria și stăpânirea casnică, frații și rudele, în cea mai mare nenorocire, împreună cu copiii mei, nu au ezitat și, mai mult decât orice altceva, este de dorit ca o persoană să mănânce, cinstea sultanului (din care există un râu, că între prinți creștini, supuși noului imperiu, aveau întâietate, nu voi fi făcut de rușine) pentru măreția ta disprețuită și imputată la nimic; în real și având existența nenorocirii, cu inima veselă, era gata.
Fiind la Constantinopol, nu am încălcat fidelitatea pe care am promis-o celui mai excelent domnul Peter Andreevici Tolstoi, despre care Dumnezeu însuși și Excelența Sa îmi sunt martori. Și cum ați ajuns în Moldova, înainte și după venirea mării voastre la IX-a noastră.

pământ, am păstrat aceeași loialitate - față de tine, suveranul meu și împăratul meu, numesc un judecător și un martor.
În această măreție a campaniei voastre și în acțiunea chiar sub Prut, muncind cu pix și sabie, cu cuvânt și faptă a slujit și a contribuit la oastea maiestății voastre, pe cât a putut cu sârguință, mai mult, stomacul meu a fost. gata să mă culc, dacă numai voia maiestăţii voastre şi fericirea mea ar permite .
Atunci am aranjat aceasta pentru Dumnezeu, după plecarea maiestăţii voastre de acolo, şi sosirea mea în această stare sfântă, de vreo zece ani, şi chiar a fost leneş, amândoi păreau să nu vrea, dar parcă nu aveam nicio poruncă, dar de parcă aș regreta mereu – însuși Majestatea Voastră și conștiința mea pot fi martori.
Îmi amintesc, prea milostiv suveran, porunca repetată a maiestății tale, ca să împing ușa milei tale cu mâna mea cea mai îndrăzneață, și dacă aș dori ceva, îndurarea cea mai înaltă a maiestății tale nu ar refuza; dar cruzimea vremurilor și exercițiile militare, și mai ales nevrednicia mea, îmi impuneau mereu tăcerea. Când, după înalta ta voință, care serviciu mi-ai ales, nu-l voi accepta cu inima. Sunt mulțumit de cei care au fost dăruiți, dar nu deznădăjduiesc împlinirea promisiunilor, pentru că știu că cuvintele cleratorului au aceeași putere ca nicio faptă, deși împlinirea dorită rămâne în inegalitatea vremurilor.
Până acum am trăit fără o condiție pronunțată a gradului meu, pentru că fără deosebire și de dragul de a fi mai jos decât cel mai înalt pentru enervarea mea, poți fi mai jos decât alții. Acum, suveranul atotmilostiv, permiteți sincer fiecărui subiect al condiției sale să-și

numească și să-și schimbe cu cruzime gradul, dar ei vor fi respectați cu sfințenie, fără a aduce atingere onoarei și oricine nou va fi răsplătit Conform titlului de Consilier Privat (care în tabel). de clase este egală cu rangul de general-maior) extrem de plural ѣ resentimentul fiind în mod clar acolo. De ce, de dragul celor mai smerite, o rog pe Majestatea Voastră, dacă nu prima, atunci cel puțin clasa a doua, să-mi stabilească gradul și să se demnească. Dacă nu sunt vrednic de aceasta, mă voi arăta maiestății voastre, dar maiestatea voastră mă va favoriza cel mai grav pe viitor să impun fapte. Poate că, ajutându-l pe Dumnezeu, după ce am încheiat-o cu succes fără o bătrânețe profundă (dacă viața mea continuă), voi fi cel mai vrednic dintre prietenii și dușmanii maiestății tale. Majestatea Voastră Prea Milostiv Suveran, cel mai smerit slujitor Dmitri Kantemir. 1721 septembrie după-amiază
Cel mai mare, cel mai mare împărat și autocrat al întregii Rusii, Petru cel Mare, tatăl patriei, suveranul Grației-K.

- 576 - cel mai mare! În ce și cât de mult de când, fără nicio fidelitate de încălcare, am slujit maiestatea voastră imperială, nu am nimic de spus, din moment ce toate acestea sunt cunoscute de maiestatea voastră imperială mai mult decât am vrut eu să acumulez.
Din acest motiv, numai înaltei voastre maiestate, îndrăznesc să aduc amintirea că nu meritele mele au fost cele ale voastre imperiale care au produs dar. Mi s-a poruncit de multe ori să cer maiestatea voastră imperială ceea ce vreau, cu credincioșie, și maiestatea voastră nu va refuza ceea ce este drept și cu putință pentru voi să mâncați. Dar din vremurile rebele de până acum, ei au forțat mai multă tăcere; liniștea actuală prosperă, așa de umilă poruncă de a rosti cuvintele: Nu caut mare bogăție de la tine, cel mai milostiv și în cuvântul meu cel mai veșnic împărat, căci am un nume grozav pentru tine și sunt fericit. , ambii. Caut ceea ce cer dreptatea ta imperială (de care ai mereu sârguință) și constanța (pe care nu o vei uita niciodată) Favoare, pentru cel mai milostiv suveran, la cererea mea cea mai umilă, te rog. Prințul Multyansky Braikovan în prima acțiune, promițând doar fidelitate (totuși, nu a arătat-o), a primit de la Majestatea Voastră Imperială mila și onoarea Cavalerului Ordinului Sf. aplicația. Andrew. Iar eu, slujitorul tău, am păstrat cu sfințenie această credință, am luptat cu o ispravă bună și am încheiat cursul și am făcut tot ce am putut pe bună dreptate (pe care Majestatea Voastră Imperială poate avea un martor evident) l-am împlinit. Ce vă voi cere, cel mai drept judecător și cel mai milostiv suveran? Voi întreba ce va cere însuși adevărul tău, adică talentul lui perfid, ca să te demnești să mă primești ca pe un sclav credincios.
Dar dacă tot sunt nedemn, îi cer cu umilință să-mi poruncească să stabilesc serviciul pe care acțiunea ar putea odată să merite o asemenea onoare. Tot într-o rezoluție de rang general, în care clasa și după care persoana este locul meu să cunoască numele, astfel încât a fost anunțat în senat de cel mai milostiv din maiestatea voastră imperială prin decret. Și conform acestui anunț, pentru a ordona cu bunăvoință să-și dea patentul imperial. In si. V. cel mai umil sclav Dmitri Kantemir. 1722 Y. zi de ianuarie.
Scrisoare a lui Dmitri Kantmir către biroul secretarului Makarov din Dmitrievsk la 23 iulie 1723 (Kab. dela II, Jë63, l: 14).
Suveranul meu Alexei Vasilevici! Despre slăbiciunea sănătății mele, care crește pe zi ce trece, și nu se diminuează, nu paoprootra-DL

577
1
Știu, văd că este mai aproape de moarte decât de sănătate; Am o nevoie extremă de bani, astfel încât dacă milostivul creator dă chiar și o mică fortăreață, atunci nu mai este nimic de plecat pe drum, iar dacă moartea stomacului este la timp, atunci nu va mai fi nimic de îngropat. Din acest motiv, vă rog ca, conform dragostei voastre binevoitoare față de mine, în acordarea în acest an a unui anumit salariu pentru mine, să se arate o indemnizație plăcută. De fapt, am o nevoie extremă, iar în cele mai domestice nevoi nu e nimic de îmbunătățit și aici, deși suntem tenace în sate din cauza sănătății precare, cumpărăm totul pe bani. Vă rog din nou să nu părăsiți această petiție a mea, pentru care, dacă trăiesc, sunt din toată inima gata să o slujesc. Sperând în dragostea ta plăcută, rămân slujitorul tău veșnic și binevoitor Dmitry Kantemir.
Scrisoare către Ecaterina I de la familia lui Dmitri Kantemir despre moartea sa (Kab. dela P, nr. 63, l: 15-16.)
Prea milostivă împărătească suverană! După cum ne tragem toată bunăstarea din măreția nesecată a milei tale a izvorului, tot așa în nenorociri, nenorociri și necazuri nu avem alt adăpost, ci doar măreția ta. Încetează verbișitatea, cădem cu umilință la picioarele maiestății tale, una este văduvie amară, în timp ce cealaltă este biata orfanitate a celui mai milostiv suveran care se exprimă, căci acest Aviust 21 de zile după-amiaza este un slujitor credincios al maiestății tale, meu. convietuitor, iar tatăl nostru este prințul Dimitri Kante lumea, pentru o boală de lungă durată și o boală grea (fiind în satele din Sevsk), după ce a murit o viață temporară, s-a mutat la cele veșnice. De dragul acesta, vă cerem cu lacrimi măreției voastre, să nu fim lepădați de la cea mai înaltă măreție a milostivirii voastre și să nu pierim în această întristare în cele din urmă. Despre înmormântarea trupului său, pe care îl vom duce la Moscova chiar în aceste zile, vă rugăm cu cea mai umilitate să raportați maiestății imperiale și, care va fi maiestatea sa la acea plăcere, să stabiliți cu bunăvoință prin decret.
Cei mai umili servitori ai Majestății Voastre
Matvey Kantemir. Konstantin Kantemir.
Serban Cantemir.
Antiohia Kantemir.
Kneinya Nastasya Kantemirova.
Principesa Maria Kantemirova.
Prințesa Smaragda Kantemirova.
În Dmitrevsky, 22 august 1723
IX.

578
Cererea scrisă de mână a lui Antiohia Kantemir către Petru cel Mare (Kab. dela I, Jfe 69, l: 4-53).
Prea Binecuvântat, Prea Puternic Împărat și Autocrat al Întregii Rusii, Petru cel Mare, Părinte al Patriei, Prea Milostiv Suveran!
1.
Am o dorință extremă de a învăța și văd în mine o tendință de a dobândi știință prin limba latină, și anume cunoștințe de istorie veche și nouă, geografie, jurisprudență și ceea ce ține de statutul politic. Am pachete și nu mică dorință pentru științele matematice, tot între business și miniatură.
2.
Dar din moment ce științele menționate mai sus, pe măsură ce sunt dobândite cu mai multă sârguință, sunt atât de convenabil dobândite în

celebrele academii ale statelor vecine, o scurtă ședere acolo necesită și o dependență financiară, iar orfanitatea mea și lipsa extremă de bani fără nicio explicație a mea în sine. Majestatea este destul de conștientă de esență.
Pentru aceasta, de dragul fidelității mele, cer ca înalta ta putere să-mi poruncească, cea mai de jos, pentru dobândirea științelor mai sus amintite, să mă lase să plec în statele vecine și pentru orfanitatea mea, după generozitatea mea regală. , deși sunteți binevenit cu cea mai bună grație la mica dependență de acolo. Cel mai umil sclav al Majestății Voastre Imperiale K. Antioh Cantemir. Depus la 25 mai 1724.